

na gComhphobal Eorpach

An t-eagrán Gaeilge

Cumarsáidí agus faisnéis

Clár

Leathanach

Conradh Amstardam ag leasú an Chonartha ar an Aontas Eorpach, na gConarthaí ag bunú na gComhphobal Eorpach agus ionstraimí gaolmhara áirithe, sínithe ag Amstardam an 2 Deireadh Fómhair 1997	1
CUID A HAON — LEASUITHE SUBSTAINTEACHA	
Airteagal 1-5	7
CUID A DÓ — SIMPLIÚ	
Airteagal 6-11	58
CUID A TRÍ — FORÁLACHA GINEARÁLTA AGUS CRÍOCHNAITHEACHA	
Airteagal 12-15	78
IARSCRÍBHINN — Na cláir choibhéise dá dtagraítear in Airteagal 12 de Chonradh Amstardam	85
PRÓTACAIL	
A. Prótacail atá i gceangal leis an gConradh ar an Aontas Eorpach	92
— Prótacal maidir le hAirteagal J.7 den Chonradh ar an Aontas Eorpach	92
B. Prótacail atá i gceangal leis an gConradh ar an Aontas Eorpach agus leis an gConradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh	93
— Prótacal ag lánpháirtíú acquis Schengen i gcreat an Aontais Eorpaigh	93
— Prótacal maidir le gnéithe áirithe d'Airteagal 7a den Chonradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh a chur i bhfeidhm ar an Ríocht Aontaithe agus ar Éirinn	97
— Prótacal maidir le seasamh na Ríochta Aontaithe agus na hÉireann	99
— Prótacal maidir le seasamh na Danmhairge	101
C. Prótacail atá i gceangal leis an gConradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh	103
— Prótacal maidir le tearmann do náisiúnaigh de chuid Bhallstáit an Aontais Eorpaigh	103
— Prótacal maidir le prionsabail na coimhdeachta agus na comhréireachta a chur i bhfeidhm	105

— Prótacal maidir le caidreamh eachtrach na mBallstát i dtaca le teorainneacha seachtracha a thrasnú	108
— Prótacal maidir leis an gcóras craolacháin phoiblí sna Ballstáit	109
— Prótacal maidir le cosaint agus leas ainmhithe	110
D. Prótacail atá i gceangal leis an gConradh ar an Aontas Eorpach agus leis na Conarthaí ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh, an Chomhphobail Eorpaigh do Ghual agus Cruach agus an Chomhphobail Eorpaigh do Fhuinneamh Adamhach	111
— Prótacal maidir leis na hinstiúidí agus ionchas ann do mhéadú an Aontais Eorpaigh	111
— Prótacal maidir le suímh instiúidí na gComhphobal Eorpach, suímh eagrais agus ranna áirithe de chuid na gComhphobal Eorpach agus suíomh Europol a shocrú	112
— Prótacal maidir le ról na bparlaimintí náisiúnta san Aontas Eorpach	113
AN IONSTRAIM CHRÍOCHNAITHEACH	115
DEARBHUITHE ARNA nGLACADH AG AN gCOMHDHÁIL	125
1. Dearbhú maidir le pionós an bháis a dhíothú	125
2. Dearbhú maidir le comhar feabhsaithe idir an tAontas Eorpach agus Aontas Iarthar na hEorpa	125
3. Dearbhú maidir le hAontas Iarthar na hEorpa	125
4. Dearbhú maidir le hAirteagail J.14 agus K.10 den Chonradh ar an Aontas Eorpach	131
5. Dearbhú maidir le hAirteagal J.15 den Chonradh ar an Aontas Eorpach	132
6. Dearbhú maidir le haonad pleanála beartais agus luathrabhaidh a bhunú	132
7. Dearbhú maidir le hAirteagal K.2 den Chonradh ar an Aontas Eorpach	132
8. Dearbhú maidir le pointe (e) d'Airteagal K.3 den Chonradh ar an Aontas Eorpach	133
9. Dearbhú maidir le hAirteagal K.6(2) den Chonradh ar an Aontas Eorpach	133
10. Dearbhú maidir le hAirteagal K.7 den Chonradh ar an Aontas Eorpach	133
11. Dearbhú maidir le stádas eaglaisí agus eagraíochtaí neamhfhaostiniúla	133
12. Dearbhú maidir le measúnachtaí tionchair thimpeallachta	133
13. Dearbhú maidir le hAirteagal 7d den Chonradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh	133
14. Dearbhú maidir le haisghairm Airteagal 44 den Chonradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh	134
15. Dearbhú maidir leis an leibhéal cosanta agus slándála arna chur ar fáil in acquis Schengen a chaomhnú	134
16. Dearbhú maidir le pointe (2)(b) d'Airteagal 73j den Chonradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh	134
17. Dearbhú maidir le hAirteagal 73k den Chonradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh	134
18. Dearbhú maidir le pointe (3)(a) d'Airteagal 73k den Chonradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh	134
19. Dearbhú maidir le hAirteagal 73l(1) den Chonradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh	134
20. Dearbhú maidir le hAirteagal 73m den Chonradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh	135

21. Dearbhú maidir le hAirteagal 73o den Chonradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh	135
22. Dearbhú maidir le daoine faoi mhíchumas	135
23. Dearbhú maidir leis na bearta dreasachta dá dtagraítear in Airteagal 109r den Chonradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh.....	135
24. Dearbhú maidir le hAirteagal 109r den Chonradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh	135
25. Dearbhú maidir le hAirteagal 118 den Chonradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh	135
26. Dearbhú maidir le hAirteagal 118(2) den Chonradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh	136
27. Dearbhú maidir le hAirteagal 118b(2) den Chonradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh	136
28. Dearbhú maidir le hAirteagal 119(4) den Chonradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh	136
29. Dearbhú maidir leis an spórt.....	136
30. Dearbhú maidir leis na réigiúin oileánacha.....	136
31. Dearbhú maidir le Cinneadh ón gComhairle an 13 Iúil 1987.....	137
32. Dearbhú maidir le heagrúchán agus oibriú an Choimisiúin	137
33. Dearbhú maidir le hAirteagal 188c(3) den Chonradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh	137
34. Dearbhú maidir le teorainneacha ama faoin nós imeachta comhchinnteoireachta a urramú	137
35. Dearbhú maidir le hAirteagal 191a(1) den Chonradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh	137
36. Dearbhú maidir leis na tíortha agus na críocha thar lear	138
37. Dearbhú maidir le hinstiúidí creidmheasa poiblí sa Ghearmáin	138
38. Dearbhú maidir le gníomhaíochtaí seirbhíse deonaí	139
39. Dearbhú maidir le cáilíocht dréachtaithe reachtaíocht an Chomhphobail.....	139
40. Dearbhú maidir leis an nós imeachta trína dtabharfaidh an Comhphobal Eorpach do Ghual agus Cruach comhaontuithe idirnáisiúnta i gcrích	139
41. Dearbhú maidir leis na forálacha maidir le trédhearcacht, le rochtain ar dhoiciméid agus leis an gcalaois a chomhrac	140
42. Dearbhú maidir leis na Conarthaí a chomhdhlúthú.....	140
43. Dearbhú maidir leis an bPrótacal maidir le prionsabail na coimhdeachta agus na comhréireachta a chur i bhfeidhm	140
44. Dearbhú maidir le hAirteagal 2 den Phrótacal ag lánpháirtiú acquis Schengen i gcreat an Aontais Eorpaigh	140
45. Dearbhú maidir le hAirteagal 4 den Phrótacal ag lánpháirtiú acquis Schengen i gcreat an Aontais Eorpaigh	140
46. Dearbhú maidir le hAirteagal 5 den Phrótacal ag lánpháirtiú acquis Schengen i gcreat an Aontais Eorpaigh	141
47. Dearbhú maidir le hAirteagal 6 den Phrótacal ag lánpháirtiú acquis Schengen i gcreat an Aontais Eorpaigh	141
48. Dearbhú maidir leis an bPrótacal maidir le tearmann do náisiúnaigh de chuid Bhallstáit an Aontais Eorpaigh	141

49. Dearbhú maidir le pointe (d) den Airteagal Aonair den Phrótacal maidir le tearmann do náisiúnaigh de chuid Bhallstáit an Aontais Eorpaigh	141
50. Dearbhú maidir leis an bPrótacal maidir leis na hinstiúidí agus ionchas ann do mhéadú an Aontais Eorpaigh	142
51. Dearbhú maidir le hAirteagal 10 de Chonradh Amstardam	142
DEARBHUITHE A THUG AN CHOMHDHÁIL DÁ HAIRE	143
1. Dearbhú ón Ostair agus ó Lucsamburg maidir le hinstiúidí creidmheasa	143
2. Dearbhú ón Danmhairg maidir le hAirteagal K.14 den Chonradh ar an Aontas Eorpach	143
3. Dearbhú ón nGearmáin, ón Ostair agus ón mBeilg maidir le coimhdeacht	143
4. Dearbhú ó Éirinn maidir le hAirteagal 3 den Phrótacal maidir le seasamh na Ríochta Aontaithe agus na hÉireann	143
5. Dearbhú ón mBeilg maidir leis an bPrótacal maidir le tearmann do náisiúnaigh de chuid Bhallstáit an Aontais Eorpaigh	144
6. Dearbhú ón mBeilg, ón bhFrainc agus ón Iodáil maidir leis an bPrótacal maidir leis na hinstiúidí agus ionchas ann do mhéadú an Aontais Eorpaigh	144
7. Dearbhú ón bhFrainc maidir le staid na ranna thar lear i bhfianaise an Phrótacail ag lanpháirtiú acquis Schengen i gcreat an Aontais Eorpaigh	144
8. Dearbhú ón nGréig maidir leis an Dearbhú maidir le stádas eaglaisí agus eagraíochtaí neamhfhaoistiniúla	144
Leagan comhdhlúite an Chonartha ar an Aontas Eorpach	145
Leagan comhdhlúite an Chonartha ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh	173
Miontuairiscí an tSínithe de Chonradh Amstardam ag leasú an Chonartha ar an Aontas Eorpach, na gConarthaí ag bunú na gComhphobal Eorpach agus ionstraimí gaolmhara áirithe	307
Dearbhuithe maidir le hAirteagal K.7 den Chonradh ar an Aontas Eorpach mar atá arna leasú le Conradh Amstardam	308

CONRADH AMSTARDAM
AG LEASÚ AN CHONARTHA
AR AN AONTAS EORPACH, NA gCONARTHAÍ
AG BUNÚ NA gCOMHPHOBAL EORPACH
AGUS IONSTRAIMÍ GAOLMHARA ÁIRITHE

TÁ

A SHOILSE RÍ NA mBEILGEACH,

A SOILSE BANRÍON NA DANMHAIRGE,

UACHTARÁN PHOBLACHT CHÓNAIDHME NA GEARMÁINE,

UACHTARÁN NA POBLACHTA HEILLÉANAÍ,

A SHOILSE RÍ NA SPÁINNE,

UACHTARÁN PHOBLACHT NA FRAINCE,

AN COIMISIÚN ARNA ÚDARÚ LE hAIRTEAGAL 14 DE BHUNREACT NA hÉIREANN
CHUN CUMHACHTAÍ AGUS FEIDHMEANNA UACHTARÁN NA hÉIREANN A OIBRIÚ
AGUS A CHOMHLÍONADH,

UACHTARÁN PHOBLACHT NA hIODÁILE,

A MHÓRGACHT RÍOGA ARD-DIÚC LUCSAMBURG,

A SOILSE BANRÍON NA hÍSILTÍRE,

UACHTARÁN CÓNAIDHME PHOBLACHT NA hOSTAIRE,

UACHTARÁN PHOBLACHT NA PORTAINGÉILE,

UACHTARÁN PHOBLACHT NA FIONLAINNE,

A SHOILSE RÍ NA SUALAINNE,

A SOILSE BANRÍON RÍOCHT AONTAITHE NA BREATAINE MÓIRE AGUS THUAISCEART
ÉIREANN,

TAR ÉIS A BHEARTÚ an Conradh ar an Aontas Eorpach, na Conarthaí ag bunú na gComh-
phobal Eorpach agus ionstraimí gaolmhara áirithe a leasú,

agus chun na críche sin tar éis na daoine seo a leanas a cheapadh mar Lánchumhachtaigh:

A SHOILSE RÍ NA mBEILGEACH:

An tUasal Erik DERYCKE,
Aire Gnóthaí Eachtracha;

A SOILSE BANRÍON NA DANMHAIRGE:

An tUasal Niels Helveg PETERSEN,
Aire Gnóthaí Eachtracha;

UACHTARÁN PHOBLACHT CHÓNAIDHME NA GEARMÁINE:

An Dochtúir Klaus KINKEL,
Aire Cónaidhme Gnóthaí Eachtracha
agus Leas-Seansailéir Cónaidhme;

UACHTARÁN NA POBLACHTA HEILLÉANAÍ:

An tUasal Theodoros PANGALOS,
Aire Gnóthaí Eachtracha;

A SHOILSE RÍ NA SPÁINNE:

An tUasal Juan Abel MATUTES,
Aire Gnóthaí Eachtracha;

UACHTARÁN PHOBLACHT NA FRAINCE:

An tUasal Hubert VÉDRINE,
Aire Gnóthaí Eachtracha;

AN COIMISIÚN ARNA ÚDARÚ LE hAIRTEAGAL 14 DE BHUNREACT NA hÉIREANN
CHUN CUMHACHTAÍ AGUS FEIDHMEANNA UACHTARÁN NA hÉIREANN A OIBRIÚ
AGUS A CHOMHLÍONADH:

An tUasal Raphael P. BURKE,
Aire Gnóthaí Eachtracha;

UACHTARÁN PHOBLACHT NA hIODÁILE:

An tUasal Lamberto DINI,
Aire Gnóthaí Eachtracha;

A MHÓRGACHT RÍOGA ARD-DIÚC LUCSAMBURG:

An tUasal Jacques F. POOS,
Leas-Phríomhaire,
Aire Gnóthaí Eachtracha, Trádála Eachtraí agus Comhair;

A SOILSE BANRÍON NA hÍSILTÍRE:

An tUasal Hans VAN MIERLO,
Leas-Phríomhaire
agus Aire Gnóthaí Eachtracha;

UACHTARÁN CÓNADHME PHOBLACHT NA hOSTAIRE:

An tUasal Wolfgang SCHÜSSEL,
Aire Cónaidhme Gnóthaí Eachtracha
agus Leas-Seansailéir;

UACHTARÁN PHOBLACHT NA PORTAINGÉILE:

An tUasal Jaime GAMA,
Aire Gnóthaí Eachtracha;

UACHTARÁN PHOBLACHT NA FIONLAINNE:

Tarja HALONEN,
Aire Gnóthaí Eachtracha;

A SHOILSE RÍ NA SUALAINNE:

Lena HJELM-WALLÉN,
Aire Gnóthaí Eachtracha;

A SOILSE BANRÍON RÍOCHT AONTAITHE NA BREATAINE MÓIRE AGUS THUAISCEART ÉIREANN:

An tUasal Douglas HENDERSON,
Aire Stáit,
Roinn Gnóthaí Eachtracha agus Gnóthaí Comhlathais;

NOCH A RINNE, tar éis dóibh a lánchumhachtaí, agus iad i bhfoirm cheart chuí, a thabhairt ar aird dá chéile,

COMHAONTÚ MAR A LEANAS:

CUID A hAON LEASUITHE SUBSTAINTEACHA

Airteagal 1

Déanfar an Conradh ar an Aontas Eorpach a leasú i gcomhréir le forálacha an Airteagail seo.

1) I ndiaidh an tríú haithris, cuirtear an aithris seo a leanas:

“AG DAINGNIÚ a gcion leis na cearta sóisialta bunúsacha mar atá siad sainithe i gCairt Shóisialta na hEorpa arna síniú in Torino ar an 18 Deireadh Fómhair 1961 agus i gCairt Chomhphobail 1989 um chearta sóisialta bunúsacha le haghaidh oibrithe,”.

2) Cuirtear an méid seo a leanas in ionad an seachtú haithris atá ann:

“AR A BHEITH DE RÚN DAINGEAN ACU dul chun cinn eacnamaíoch agus sóisialta a chur ar aghaidh dá bpobail, ag tabhairt aird ar phrionsabal na forbartha inbhuanaithe agus faoi chuimsiú ghnóthú an mhargaidh inmheánaigh agus athneartú ar chomhtháthú agus ar chosaint an chomhshaoil, agus beartais a chur chun feidhme a áiritheoidh go mbeidh dul chun cinn comhthreomhar i réimsí eile ag gabháil le haon dul chun cinn sa lánpháirtíocht eacnamaíoch,”.

3) Cuirtear an méid seo a leanas in ionad an naoú haithris agus an deichiú haithris atá ann:

“AR A BHEITH BEARTAITHE ACU comhbheartas eachtrach agus slándála a chur chun feidhme, lena n-áirítear comhbheartas cosanta a chumadh go comhleanúnach, as a bhféadfadh comhchosaint teacht i gcomhréir le forálacha Airteagal J.7, ag athneartú ar an dóigh sin na féiniúlachta Eorpaí agus a neamhspleáchais, d’fhonn an tsíocháin, an tslándáil agus an dul chun cinn san Eoraip agus ar domhan a chur ar aghaidh,

AR A BHEITH BEARTAITHE ACU saorghluaiseacht daoine a éascú, agus sábháilteacht agus slándáil a bpobal á n-áirithiú acu, trí limistéar saoirse, slándála agus ceartais a chur ar bun, i gcomhréir le forálacha an Chonartha seo,”

4) In Airteagal A, cuirtear an méid seo a leanas in ionad an dara mír:

“Céim nua sa síorphróiseas ionsar aontas buandlúite a chur ar bun idir pobail na hEorpa is ea an Conradh seo, ina nglactar cinntí ar dhóigh chomh hoscailte agus is féidir agus ar leibhéal chomh gar do na saoránaigh agus is féidir.”

5) Cuirtear an méid seo a leanas in ionad Airteagal B:

“Airteagal B

Is iad seo a leanas cuspóirí an Aontais:

— dul chun cinn eacnamaíoch agus sóisialta agus ardleibhéal fostaíochta a chur ar aghaidh agus forbairt chothromúil inbhuanaithe a ghnóthú, go háirithe trí limistéar gan teorainneacha inmheánacha a chur ar bun, trí chomhtháthú eacnamaíoch agus sóisialta a neartú agus trí aontas eacnamaíoch agus airgeadaíochta a bhunú a chuimseoidh airgeadra aonair faoi dheoidh i gcomhréir le forálacha an Chonartha seo;

- a fhéiniúlacht a dhearbhu ar an ardán idirnáisiúnta, go háirithe trí chomhbheartas eachtrach agus slándála a chur chun feidhme, lena n-áirítear comhbheartas cosanta a chumadh go comhleanúnach, as a bhféadfadh comhchosaint teacht i gcomhréir le forálacha Airteagal J.7;
- cosaint chearta agus leasanna náisiúnaigh a Bhallstát a neartú trí shaoránacht den Aontas a thionscnamh;
- an tAontas a choimeád ar bun agus a fhorbairt mar limistéar saoirse, slándála agus ceartais, ina n-áiríteofar saorghluaiseacht daoine i dteannta le bearta iomchuí maidir le rialuithe ar theorainneacha seachtracha, tearmann agus inimirce, maille leis an gcoirpeacht a chosc agus a chomhrac;
- an *acquis communautaire* a choimeád ar bun ina iomláine agus é a fhorbairt d'fhonn a mheas a mhéad is gá na beartais agus na cineálacha comhair a thionscnaítear sa Chonradh seo a athbhreithniú d'fhonn éifeachtúlacht shásraí agus institiúidí an Chomhphobail a áirithiú.

Deanfar cuspóirí an Aontais a ghnóthú mar a fhoráiltear sa Chonradh seo agus i gcomhréir leis na coinníollacha agus leis an tráthchlár atá leagtha amach ann agus prionsabal na coimhdeachta mar atá sé sainithe in Airteagal 3b den Chonradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh á urramú.”

6) In Airteagal C, cuirtear an méid seo a leanas in ionad an dara mír:

“Déanfaidh an tAontas go háirithe comhchuibheas a ghníomhaíochtaí seachtracha i gcoitinne a áirithiú faoi chuimsiú a chuid beartas maidir le caidreamh eachtrach, slándáil, geilleagar agus forbairt. Beidh an Chomhairle agus an Coimisiún freagrach as an gcomhchuibheas sin a áirithiú agus comhoibreoidh siad le chéile chuige sin. I gcomhréir lena gcumhachtaí faoi seach, áiritheoidh siad cur chun feidhme na mbeartas sin.”

7) Cuirtear an méid seo a leanas in ionad Airteagal E:

“Airteagal E

Feidhmeoidh Parlaimint na hEorpa, an Chomhairle, an Coimisiún, an Chúirt Bhreithiúnais agus an Chúirt Iniúchóirí a gcumhachtaí faoi na coinníollacha agus chun na gcríoch dá bhforáiltear, ar thaobh amháin, i bhforálacha na gConarthaí ag bunú na gComhphobal Eorpach agus na gConarthaí agus na nIonstraimí dá éis sin á modhnú agus á bhforlíonadh, agus, ar an taobh eile, i bhforálacha eile an Chonartha seo.”

8) Leasaítear Airteagal F mar a leanas:

(a) cuirtear an méid seo a leanas in ionad mhír 1:

“1. Tá an tAontas fothaithe ar phrionsabail na saoirse, an daonlathais, urramú chearta an duine agus saoirsí bunúsacha, agus an smachta reachta, prionsabail ar comhphrionsabail iad ag na Ballstáit.”;

(b) déantar mír 4 de mhír 3 atá ann agus cuirtear isteach mír 3 nua mar a leanas:

“3. Urramóidh an tAontas féiniúlachtaí náisiúnta a chuid Ballstát.”

9) Cuirtear isteach an tAirteagal seo a leanas ag deireadh Theideal I:

“Airteagal F.1

1. Féadfaidh an Chomhairle, ag teacht le chéile di i dtionól na gCeannairí Stáit nó Rialtais agus ag gníomhú di d’aon toil ar thogra ó thrían de na Ballstáit nó ón gCoimisiún agus tar éis aontú Pharlaimint na hEorpa a fháil, a shuíomh go bhfuil sárú tromchúiseach leanúnach á dhéanamh ag Ballstát ar phrionsabail atá luaite in Airteagal F(1), tar éis iarraidh ar rialtas an Bhallstáit i gceist a bharúlacha a thíolacadh.

2. Nuair a shuífear amhlaidh, féadfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di trí thromlach cáilithe, a chinneadh cearta áirithe a chineann ón gConradh seo a chur i bhfeidhm ar an mBallstát i gceist a fhionraí, lena n-áirítear cearta vótála ionadaí rialtas an Bhallstáit sin sa Chomhairle. Lena linn sin, tabharfaidh an Chomhairle aird ar na hiarmhairtí a fhéadfaidh teacht ón bhfionraíocht sin i dtaca le cearta agus oibleagáidí daoine nádúrtha agus dlítheanacha.

Leanfaidh oibleagáidí an Bhallstáit i gceist faoin gConradh seo de bheith ina gceangal ar an mBallstát sin ar aon chuma.

3. Féadfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di trí thromlach cáilithe, a chinneadh dá éis sin na bearta arna nglacadh faoi mhír 2 a athrú nó a chúlghairm mar fhreagra ar athruithe sa staid ba bhun leis na bearta sin a fhorchur.

4. Chun críche an Airteagail seo, gníomhóidh an Chomhairle gan vóta ionadaí an Bhallstáit i gceist a chur san áireamh. Ní chuirfidh staonadh ó vótáil ag comhaltaí a bheidh i láthair go pearsanta nó a mbeidh ionadaithe ag feidhmiú thar a gceann cosc ar chinntí dá dtagraítear i mír 1 a ghlacadh. Saineofar tromlach cáilithe mar an chionmhairacht chéanna de vótaí ualaithe na gcomhaltaí i dtrácht den Chomhairle atá leagtha síos in Airteagal 148(2) den Chonradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh.

Beidh feidhm ag an mír seo freisin i gcás cearta vótála a fhionraí de bhun mhír 2.

5. Chun críche an Airteagail seo, gníomhóidh Parlaimint na hEorpa trí thromlach dhá thrían de na vótaí arna gcaitheamh is ionann agus tromlach dá comhaltaí.”

10) Cuirtear an méid seo a leanas in ionad Theideal V:

“Teideal V

FORÁLACHA MAIDIR LE COMHBHEARTAS EACHTRACH AGUS SLÁNDÁLA

Airteagal J.1

1. Saineoidh an tAontas agus cuirfidh sé chun feidhme comhbheartas eachtrach agus slándála a fholóidh gach réimse den bheartas eachtrach agus slándála agus arb iad a chuspóirí:

— comhluacha, bunleasanna, neamhspleáchas agus iomláine an Aontais a choimirciú i gcomhréir le prionsabail Chairt na Náisiún Aontaithe;

- slándáil an Aontais a neartú ar gach dóigh;
- síocháin a chaomhnú agus slándáil idirnáisiúnta a neartú, i gcomhréir le prionsabail Chairt na Náisiún Aontaithe, le prionsabail Ionstraim Chríochnaitheach Heilsincí agus le cuspóirí Chairt Pháras, lena n-áirítear iad sin a bhaineann le teorainneacha seachtracha;
- comhar idirnáisiúnta a chur ar aghaidh;
- daonlathas agus an smacht reachta, agus urraim do chearta an duine agus saoirsí bunúsacha, a fhorbairt agus a chomhdhlúthú.

2. Tacóidh na Ballstáit go gníomhach agus gan chuntar le beartas eachtrach agus slándála an Aontais de mheon dílseachta agus dlúthpháirtíochta frithpháirtí.

Oibreoidh na Ballstáit le chéile chun a ndlúthpháirtíocht pholaitiúil fhrithpháirteach a fheabhsú agus a fhorbairt. Staonfaidh siad ó aon ghníomhaíocht a bheadh bunoscionn le leasanna an Aontais nó ar dóigh di a éifeachtúlacht mar fhórsa comhtháthaithe sa chaidreamh idirnáisiúnta a dhochrú.

Áiritheoidh an Chomhairle go gcomhlíonfar na prionsabail sin.

Airteagal J.2

Déanfaidh an tAontas na cuspóirí atá leagtha amach in Airteagal J.1 a shaothrú:

- trí phrionsabail agus treoirlínte ginearálta an chomhbheartais eachtraigh agus slándála a shainiú;
- trí chomhstraitéisí a chinneadh;
- trí ghníomhaíochtaí comhpháirteacha a ghlacadh;
- trí chomhsheasaimh a ghlacadh;
- trí neartú a dhéanamh ar chomhar córasach idir na Ballstáit agus a mbeartas á sheoladh acu.

Airteagal J.3

1. Saineoidh an Chomhairle Eorpach prionsabail agus treoirlínte ginearálta an chomhbheartais eachtraigh agus slándála, lena n-áirítear ábhair a bhfuil impleachtaí cosanta acu.

2. Déanfaidh an Chomhairle Eorpach cinneadh maidir le comhstraitéisí a bheidh le cur chun feidhme ag an Aontas sna réimsí ina bhfuil comhleasanna tábhachtacha coiteanna ag na Ballstáit.

Leagfar amach sna comhstraitéisí sin na cuspóirí atá leo, a ré agus na hacmhainní a chuirfidh an tAontas agus na Ballstáit ar fáil.

3. Glacfaidh an Chomhairle na cinntí is gá chun an comhbheartas eachtrach agus slándála a shainiú agus a chur chun feidhme ar bhonn na dtreoirlínte ginearálta arna sainiú ag an gComhairle Eorpach.

Molfaidh an Chomhairle comhstraitéisí don Chomhairle Eorpach agus cuirfidh sí chun feidhme iad, go háirithe trí ghníomhaíochtaí comhpháirteacha agus comhsheasaimh a ghlacadh.

Áiríteoidh an Chomhairle aontacht, comhchuibheas agus éifeachtúlacht ghníomhaíocht an Aontais.

Airteagal J.4

1. Glacfaidh an Chomhairle gníomhaíochtaí comhpháirteacha. Tabharfar aghaidh sna gníomhaíochtaí comhpháirteacha ar staideanna sonracha ina meastar gur gá gníomhaíocht oibríochtúil ag an Aontas. Leagfar siad síos iontu na cuspóirí atá leo, a raon feidhme, na hacmhainní a chuirfear ar fáil don Aontas, a ré más gá, agus na coinníollacha maidir lena gcur chun feidhme.

2. Má tharlaíonn athrú sna himthosca a bhfuil éifeacht shuntasach aige ar cheist atá ina ábhar do ghníomhaíocht chomhpháirteach, déanfaidh an Chomhairle prionsabail agus cuspóirí na gníomhaíochta sin a athbhreithniú agus glacfaidh sí na cinntí is gá. Fad nach mbeidh cinneadh glactha ag an gComhairle, beidh feidhm fós ag an ngníomhaíocht chomhpháirteach.

3. Beidh na gníomhaíochtaí comhpháirteacha ina gceangal ar na Ballstáit sna seasaimh a ghlacfaidh siad agus i seoladh a ngníomhaíochta.

4. Féadfaidh an Chomhairle a iarraidh ar an gCoimisiún aon tograí iomchuí a bhaineann leis an gcomhbheartas eachtrach agus slándála a chur faoina bráid d'fhonn a áirithiú go gcuirfear gníomhaíocht chomhpháirteach chun feidhme.

5. Aon uair a bheartaítear seasamh náisiúnta a ghlacadh nó gníomhaíocht náisiúnta a dhéanamh de bhun gníomhaíochta comhpháirtí, cuirfear eolas ar fáil in am ionas gur féidir, más gá, comhairle a ghlacadh roimh ré i dtionól na Comhairle. Ní bheidh feidhm ag an oibleagáid eolas a chur ar fáil roimh ré maidir le bearta nach mbeidh iontu ach trasuí náisiúnta ar chinntí na Comhairle.

6. I gcás géar-riachtanais a bhaineann le hathruithe ar an staid agus mura mbeidh cinneadh déanta ag an gComhairle, féadfaidh na Ballstáit na bearta is gá a ghlacadh ar bhonn práinne, ag féachaint do chuspóirí ginearálta na gníomhaíochta comhpháirtí. Cuirfidh an Ballstát i dtrácht an Chomhairle ar an eolas láithreach faoi aon bheart den sórt sin.

7. I gcás mórdheacrachtaí maidir le gníomhaíocht chomhpháirteach a chur chun feidhme, cuirfidh Ballstát na deacrachtaí os comhair na Comhairle a dhéanfaidh iad a phlé agus réitigh iomchuí a lorg. Ní féidir leis na réitigh sin bheith bunoscionn le cuspóirí na gníomhaíochta comhpháirtí ná a héifeachtúlacht a dhocrú.

Airteagal J.5

Glacfaidh an Chomhairle comhsheasaimh. Saineoidh na comhsheasaimh cur chuige an Aontais faoi ábhar áirithe de chineál geografach nó téamúil. Áiríteoidh na Ballstáit go bhfuil a mbeartas náisiúnta i gcomhréir leis na comhsheasaimh.

Airteagal J.6

Tabharfaidh na Ballstáit eolas dá chéile agus rachaidh siad i gcomhairle le chéile i dtionól na Comhairle faoi aon ábhar leasa ghinearálta a bhaineann le beartas eachtrach agus slándála chun a áirithiú go gcuirfear tionchar an Aontais i gcion ar an mbealach is éifeachtúla is féidir trí ghníomhaíocht chomhbheartaithe agus chóineasaithe.

Airteagal J.7

1. Cuimseoidh an comhbheartas eachtrach agus slándála na ceisteanna uile a bhaineann le slándáil an Aontais, lena n-áirítear comhbheartas cosanta a chumadh go comhleanúnach, i gcomhréir leis an dara fomhír, as a bhféadfadh comhchosaint teacht, dá gcinnfeadh an Chomhairle Eorpach amhlaidh. Sa chás sin, molfaidh sí do na Ballstáit cinneadh den sórt sin a ghlacadh i gcomhréir lena rialacha bunreachtúla faoi seach.

Is cuid dhílis d'fhorbairt an Aontais é Aontas Iarthar na hEorpa (AIE) a chuireann rochtain ar chumas oibríochtúil ar fáil don Aontas, go háirithe i gcomhthéacs mhír 2. Tá sé mar thaca ag an Aontas le linn dó gnéithe cosanta an chomhbheartais eachtraigh agus slándála mar atá leagtha amach san Airteagal seo a chumadh. Taobhóidh an tAontas dá bhrí sin le caidreamh institiúideach níos dlúithe le AIE le go bhféadfar AIE a lánpháirtiú san Aontas, dá gcinnfeadh an Chomhairle Eorpach amhlaidh. Sa chás sin, molfaidh sí do na Ballstáit cinneadh den sórt sin a ghlacadh i gcomhréir lena rialacha bunreachtúla faoi seach.

Ní dhéanfaidh beartas an Aontais i gcomhréir leis an Airteagal seo dochar do cháilíocht shonrach beartais slándála agus cosanta Ballstát áirithe agus urramóidh sé na hoibleagáidí a chineann ó Chonradh an Atlantaigh Thuaidh i gcás Ballstát áirithe a mheasann go bhfuil a gcomhchosaint bainte amach acu in Eagraíocht Chonradh an Atlantaigh Thuaidh (ECAT), agus beidh sé ag luí leis an gcomhbheartas slándála agus cosanta arna bhunú sa chreat sin.

Agus comhbheartas cosanta á chumadh go comhleanúnach, beidh comhar idir Ballstáit i réimse na n-armálacha mar thaca aige, má mheasann na Ballstáit gur iomchuí é.

2. Cuimseoidh na ceisteanna dá dtagraítear san Airteagal seo cúraimí daonchairdis agus tarrthála, cúraimí síochánaíochta agus cúraimí fórsaí comhraic le linn bainistíochta géarchéime, lena n-áirítear síocháin a dhéanamh.

3. Bainfidh an tAontas leas as AIE chun cinntí agus gníomhaíochtaí an Aontais a bhfuil impleachtaí cosanta acu a shaothrú tuilleadh agus a chur chun feidhme.

Beidh inniúlacht na Comhairle Eorpaí chun treoirlinnte a bhunú i gcomhréir le hAirteagal J.3 infheidhme freisin i leith AIE i gcás na n-ábhar sin a mbaineann an tAontas leas as AIE ina leith.

Nuair a bhainfidh an tAontas leas as AIE chun cinntí an Aontais maidir leis na cúraimí dá dtagraítear i mír 2 a shaothrú tuilleadh agus a chur chun feidhme, beidh Ballstáit uile an Aontais i dteideal páirt iomlán a ghlacadh sna cúraimí i gceist. Déanfaidh an Chomhairle, i gcomhaontú le hinstitiúidí AIE, na socruithe praiticiúla is gá a ghlacadh chun a chur ar chumas na mBallstát uile a bheidh ag rannchuidiú sna cúraimí i gceist páirt iomlán chothrom a ghlacadh i bpleanáil agus i gcinnteoireacht in AIE.

Déanfar cinntí a bhfuil impleachtaí cosanta acu agus a ndéileáiltear leo faoin mír seo a ghlacadh gan dochar do na beartais agus na hoibleagáidí dá dtagraítear sa tríú fomhír de mhír 1.

4. Ní choiscfidh forálacha an Airteagail seo comhar níos dlúithe idir dhá Bhallstát nó níos mó a fhorbairt ar bhonn déthaobhach, faoi chuimsiú AIE agus na Comhghuaillíochta Atlantaí, ar choinníoll nach mbeidh an comhar sin ina shárú ná ina bhac ar an gcomhar dá bhforáiltear sa Teideal seo.

5. D'fhonn cuspóirí an Airteagail seo a chur ar aghaidh, déanfar forálacha an Airteagail seo a athbhreithniú i gcomhréir le hAirteagal N.

Airteagal J.8

1. In ábhair a thig faoin gcomhbheartas eachtrach agus slándála, is í an Uachtaránacht a fheidhmeoidh ar son an Aontais.

2. Beidh an Uachtaránacht freagrach as cinntí arna nglacadh faoin Teideal seo a chur chun feidhme; sa cháil sin, léireoidh sí i bprionsabal seasamh an Aontais in eagraíochtaí idirnáisiúnta agus ag comhdhálacha idirnáisiúnta.

3. Cabhróidh Ardrúnaí na Comhairle leis an Uachtaránacht agus feidhmeoidh sé feidhm Ardionadaí don chomhbheartas eachtrach agus slándála.

4. Beidh baint iomlán ag an gCoimisiún leis na cúraimí dá dtagraítear i míreanna 1 agus 2. Más gá, cabhróidh an chéad Bhallstát eile ag a mbeidh an Uachtaránacht leis an Uachtaránacht sna cúraimí sin.

5. Féadfaidh an Chomhairle, aon uair a mheasann sí gur gá sin, ionadaí speisialta a cheapadh a mbeidh sainordú aige i ndáil le saincheisteanna beartais áirithe.

Airteagal J.9

1. Comhordóidh na Ballstáit a ngníomhaíocht in eagraíochtaí idirnáisiúnta agus ag comhdhálacha idirnáisiúnta. Déanfaidh siad na comhsheasaimh a chosaint sna fóraim sin.

In eagraíochtaí idirnáisiúnta agus ag comhdhálacha idirnáisiúnta nach bhfuil na Ballstáit go léir rannpháirteach iontu, déanfaidh na Ballstáit sin atá rannpháirteach iontu na comhsheasaimh a chosaint.

2. Gan dochar do mhír 1 agus d'Airteagal J.4(3), cuirfidh na Ballstáit a bhfuil ionadaíocht acu in eagraíochtaí idirnáisiúnta nó ag comhdhálacha idirnáisiúnta nach bhfuil na Ballstáit go léir rannpháirteach iontu na Ballstáit eile sin ar an eolas faoi aon ábhar comhleasa.

Na Ballstáit atá freisin ina gcomhaltaí de Chomhairle Slándála na Náisiún Aontaithe, déanfaidh siad comhbheartú agus cuirfidh siad na Ballstáit eile ar an eolas go hiomlán. Na Ballstáit atá ina mbuanchomhaltaí den Chomhairle Slándála, áiritheoidh siad, i bhfeidhmiú a bhfeidhmeanna, go ndéantar seasaimh agus leasanna an Aontais a chosaint, gan dochar dá bhfreagrachtaí de bhun fhorálacha Chairt na Náisiún Aontaithe.

Airteagal J.10

Déanfaidh misin taidhleoireachta agus consalachta na mBallstát agus Toscaireachtaí an Choimisiúin i dtríú tíortha agus ag comhdhálacha idirnáisiúnta, agus a n-ionadaíochtaí chuig eagraíochtaí idirnáisiúnta, comhoibriú chun a áirithiú go ndéantar na comh-

sheasaimh agus na gníomhaíochtaí comhpháirteacha arna nglacadh ag an gComhairle a chomhlíonadh agus a chur chun feidhme.

Cuirfidh siad dlús leis an gcomhar trí fhaisnéis a mhalartú, trí mheasúnachtaí comhpháirteacha a dhéanamh agus trí rannchuidiú leis na forálacha dá dtagraítear in Airteagal 8c den Chonradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh a chur chun feidhme.

Airteagal J.11

Rachaidh an Uachtaránacht i gcomhairle le Parlaimint na hEorpa maidir le príomhghnéithe agus bunroghanna an chomhbheartais eachtraigh agus slándála agus áiritheoidh sí go dtabharfar aird chuí ar dhearcadh Pharlaimint na hEorpa. Cuirfidh an Uachtaránacht agus an Coimisiún Parlaimint na hEorpa ar an eolas go tráthrialta faoi fhorbairt bheartas eachtrach agus slándála an Aontais.

Féadfaidh Parlaimint na hEorpa ceistanna a dhíriú chuig an gComhairle agus moltaí a thabhairt di. Cuirfidh sí díospóireacht ar siúl gach bliain ar an dul chun cinn atá déanta i gcur chun feidhme an chomhbheartais eachtraigh agus slándála.

Airteagal J.12

1. Féadfaidh aon Bhallstát nó an Coimisiún aon cheist a thig faoin gcomhbheartas eachtrach agus slándála a chur os comhair na Comhairle agus tograí a chur faoi bhráid na Comhairle.

2. I gcásanna ina mbeidh gá le cinneadh sciobtha, comórfaidh an Uachtaránacht uathí féin, nó arna iarraidh sin don Choimisiún nó do Bhallstát, cruinniú urghnách den Chomhairle laistigh d'ocht n-uaire an chloig is daichead nó, má tá éigeandáil ann, laistigh de thréimhse níos giorra.

Airteagal J.13

1. Glacfaidh an Chomhairle cinntí faoin Teideal seo ag gníomhú di d'aon toil. Ní chuirfidh staonadh ó vótáil ag comhaltaí a bheidh i láthair go pearsanta nó a mbeidh ionadaithe ag feidhmiú thar a gceann cosc ar chinntí den sórt sin a ghlacadh.

Agus é ag staonadh ó vótáil, féadfaidh comhalta den Chomhairle a staonadh ó vótáil a cháiliú trí dhearbhu foirmiúil a dhéanamh faoin bhfomhír seo. Sa chás sin, ní bheidh d'oibleagáid air an cinneadh a chur i bhfeidhm ach glacfaidh sé leis go bhfuil an cinneadh de cheangal ar an Aontas. Staonfaidh an Ballstát i dtrácht, de mheon dlúthpháirtíochta frithpháirtí, ó aon ghníomhaíocht ar dóigh di bheith ar neamhréir le gníomhaíocht an Aontais a bheidh bunaithe ar an gcinneadh sin nó gníomhaíocht sin an Aontais a bhac agus urramóidh na Ballstáit eile a sheasamh. Más mó ná trian de na vótaí arna n-ualú i gcomhréir le hAirteagal 148(2) den Chonradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh líon comhaltaí na Comhairle a dhéanann a staonadh ó vótáil a cháiliú amhlaidh, ní ghlacfar an cinneadh.

2. De mhaolú ar fhorálacha mhír 1, gníomhóidh an Chomhairle trí thromlach cáilithe:

- nuair a ghlacfaidh sí gníomhaíochtaí comhpháirteacha, comhsheasaimh nó aon chinneadh eile ar bhonn comhstraitéise;
- nuair a ghlacfaidh sí aon chinneadh ag cur gníomhaíochta comhpháirtí nó comhsheasaimh chun feidhme.

Má dhearbhaíonn comhalta den Chomhairle go bhfuil sé ar intinn aige, ar chúiseanna tábhachtacha sonraithe beartais náisiúnta, cur i gcoinne cinneadh a ghlacadh atá le glacadh trí thromlach cáilithe, ní dhéanfar vótáil. Féadfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di trí thromlach cáilithe, a iarraidh go ndéanfar an cheist a chur faoi bhráid na Comhairle Eorpaí chun go nglacfar cinneadh d'aon toil.

Déanfar vótaí chomhaltaí na Comhairle a ualú i gcomhréir le hAirteagal 148(2) den Chonradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh. Chun go nglacfar cinntí, is gá 62 vóta ar a laghad ina bhfabhar arna gcaitheamh ag 10 comhalta ar a laghad.

Ní bheidh feidhm ag an mír seo maidir le cinntí a bhfuil impleachtaí míleata nó cosanta acu.

3. I gcás ceisteanna nós imeachta, gníomhóidh an Chomhairle trí thromlach a comhaltaí.

Airteagal J.14

Nuair is gá comhaontú a thabhairt i gcrích le Stát amháin nó níos mó nó le heagraíocht idirnáisiúnta amháin nó níos mó d'fhonn an Teideal seo a chur chun feidhme, féadfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di d'aon toil, a údarú don Uachtaránacht, a mbeidh cúnamh aici ón gCoimisiún mar is iomchuí, caibidlíocht a oscailt chuige sin. Tabharfaidh an Chomhairle comhaontuithe den sórt sin i gcrích, ag gníomhú di d'aon toil ar mholadh ón Uachtaránacht. Ní bheidh aon chomhaontú ina cheangal ar Bhallstát a ndearbhaíonn a ionadaí sa Chomhairle nach foláir dó ceanglais a nós imeachta bhunreachtúil féin a chomhlíonadh; féadfaidh comhaltaí eile na Comhairle a chomhaontú go mbeidh feidhm ag an gcomhaontú maidir leo go sealadach.

Beidh feidhm ag forálacha an Airteagail seo freisin maidir le hábhair a thig faoi Theideal VI.

Airteagal J.15

Gan dochar d'Airteagal 151 den Chonradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh, déanfaidh Coiste Polaitiúil faireachán ar an staid idirnáisiúnta sna réimsí a thig faoin gcomhbheartas eachtrach agus slándála, agus rannchuideoidh sé le beartais a shainiú trí thuairimí a thabhairt don Chomhairle arna iarraidh sin don Chomhairle nó ar a thionscnamh féin. Déanfaidh sé freisin faireachán ar chur chun feidhme beartas comhaontaithe, gan dochar do fhreagracht na hUachtaránachta agus an Choimisiúin.

Airteagal J.16

Cabhróidh Ardrúnaí na Comhairle, Ardionadaí don chomhbheartas eachtrach agus slándála, leis an gComhairle in ábhair a thig faoin gcomhbheartas eachtrach agus slándála, go háirithe trí rannchuidiú le cinntí um beartais a fhoirmiú, a ullmhú agus a chur chun feidhme, agus, nuair is iomchuí, ag gníomhú dó thar ceann na Comhairle arna iarraidh sin don Uachtaránacht, trí agallamh polaitiúil a sheoladh le tríú páirtithe.

Airteagal J.17

Beidh baint iomlán ag an gCoimisiún leis an obair a dhéantar i réimse an chomhbheartais eachtraigh agus slándála.

Airteagal J.18

1. Beidh feidhm ag Airteagail 137, 138, 139 go 142, 146, 147, 150 go 153, 157 go 163, 191a agus 217 den Chonradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh maidir leis na forálacha a bhaineann leis na réimsí dá dtagraítear sa Teideal seo.

2. Déanfar an caiteachas riarthach a thabhoídh na hinstiúidí trí na forálacha a bhaineann leis na réimsí dá dtagraítear sa Teideal seo a mhuirearú ar bhuiséad na gComhphobal Eorpach.

3. Aon chaiteachas oibríochtúil atá ann de bharr na forálacha sin a chur chun feidhme, muirearófar é ar bhuiséad na gComhphobal Eorpach freisin, seachas aon chaiteachas a thig ó oibríochtaí a bhfuil impleachtaí míleata nó cosanta acu agus cásanna ina gcinnfidh an Chomhairle a mhalairt ag gníomhú di d'aon toil.

Nuair nach muirearófar an caiteachas ar bhuiséad na gComhphobal Eorpach, muirearófar ar na Ballstáit é i gcomhréir le scála na holltáirgeachta náisiúnta mura gcinnfidh an Chomhairle a mhalairt ag gníomhú di d'aon toil. I dtaca le caiteachas a thig ó oibríochtaí a bhfuil impleachtaí míleata nó cosanta acu, ní bheidh d'iallach ar na Ballstáit a bhfuil dearbhú foirmiúil déanta ag a n-ionadaithe sa Chomhairle faoin dara fomhír d'Airteagal J.13(1) ranníocaíochtaí a dhéanamh maidir lena maoiniú.

4. Beidh feidhm ag an nós imeachta buiséadach atá leagtha síos sa Chonradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh maidir leis an gcaiteachas a mhuirearófar ar bhuiséad na gComhphobal Eorpach."

11) Cuirtear an méid seo a leanas isteach in ionad Theideal VI:

"Teideal VI

FORÁLACHA MAIDIR LE COMHAR PÓILÍNEACHTA AGUS COMHAR BREITHIÚNACH IN ÁBHAIR CHOIRIÚLA**Airteagal K.1**

Gan dochar do chumhachtaí an Chomhphobail Eorpaigh, beidh de chuspóir ag an Aontas ardleibhéal sábháilteachta a chur ar fáil do na saoránaigh laistigh de limistéar saoirse, slándála agus ceartais trí chomhghníomhaíocht a fhorbairt idir na Ballstáit i réimsí an chomhair phóilíneachta agus bhreithiúnaigh in ábhair choiriúla agus tríd an gciníochas agus an tseineafóibe a chosc agus a chomhrac.

Gnóthófar an cuspóir sin trí choirpeacht, bíodh nó ná bíodh sí eagraithe, a chosc agus a chomhrac, go háirithe sceimhlitheoireacht, gáinneáil daoine agus cionta i gcoinne leanaí, gáinneáil aindleathach drugaí agus gáinneáil aindleathach arm, éilliú agus calaois:

- trí chomhar níos dlúithe idir fórsaí póilíneachta, údaráis chustaim agus údaráis inniúla eile sna Ballstáit, go díreach agus tríd an Oifig Eorpach Póilíní (Europol), i gcomhréir le forálacha Airteagail K.2 agus K.4;
- trí chomhar níos dlúithe idir údaráis bhreithiúnacha agus údaráis inniúla eile de chuid na mBallstát i gcomhréir le forálacha phointí (a) go (d) d'Airteagal K.3 agus Airteagal K.4;

- trí na rialacha maidir le hábhair choiriúla sna Ballstáit a chomhfhogasú, más gá, i gcomhréir le forálacha phointe (e) d’Airteagal K.3.

Airteagal K.2

1. Cuimseoidh comhghníomhaíocht i réimse an chomhair phóilíneachta:

- (a) comhar oibríochtúil idir na húdaráis inniúla, lena n-áirítear seirbhísí póilíneachta, seirbhísí custaim agus sainseirbhísí eile um fhorghníomhú an dlí de chuid na mBallstát i ndáil le cionta coiriúla a chosc, a bhrath agus a imscrúdú;
- (b) faisnéis ábhartha, lena n-áirítear faisnéis arna sealbhú ag seirbhísí um fhorghníomhú an dlí maidir le tuarascálacha ar idirbhearta airgeadais amhrasacha, a bhailiú, a stóráil, a phróiseáil, a anailísiú agus a mhalartú, go háirithe trí Europol, faoi réir forálacha iomchuí maidir le sonraí pearsanta a chosaint;
- (c) comhar agus tionscnaimh chomhpháirteacha maidir le hoiliúint, malartú oifigeach liaison, foireann a thabhairt ar iasacht, úsáid trealamh agus taighde fóiréinseach;
- (d) óimheastóireacht ar theicníochtaí imscrúdaithe áirithe i ndáil le saghsanna tromchúiseacha coirpeachta eagraithe a bhrath.

2. Cuirfidh an Chomhairle comhar ar aghaidh trí Europol agus déanfaidh sí ach go háirithe, laistigh de thréimhse cúig bliana ó dháta Chonradh Amstardam a theacht i bhfeidhm:

- (a) Europol a chumasú chun ullmhú gníomhaíochtaí sonracha imscrúdaithe de chuid údaráis inniúla na mBallstát, lena n-áirítear gníomhaíochtaí oibríochtúla de chuid foirne comhpháirteacha, ar a mbeidh ionadaithe Europol i gcáil tacaíochta, a éascú agus tacú leis an ullmhú sin, agus comhordú agus cur i gcrích na ngníomhaíochtaí sin a chothú;
- (b) bearta a ghlacadh a cheadóidh d’Europol a iarraidh ar údaráis inniúla na mBallstát a n-imscrúduithe a sheoladh agus a chomhordú i gcásanna sonracha agus oileacht shonrach a fhorbairt a fhéadfar a chur ar fáil do Bhallstáit chun cabhrú leo cásanna coirpeachta eagraithe a imscrúdú;
- (c) socruithe liaison a chur ar aghaidh idir oifigigh ionchúisimh/imscrúdaithe atá ag sainfheidhmiú sa chomhrac i gcoinne na coirpeachta eagraithe i ndlúthchomhar le hEuropol;
- (d) líonra taighde, doiciméadaithe agus staidrimh maidir leis an gcoirpeacht trasteorann a bhunú.

Airteagal K.3

Cuimseoidh comhghníomhaíocht maidir le comhar breithiúnach in ábhair choiriúla:

- (a) comhar idir aireachtaí inniúla agus údaráis bhreithiúnacha nó údaráis choibhéiseacha na mBallstát a éascú agus a luathú i ndáil le himeachtaí agus forghníomhú breitheanna;
- (b) eiseachadadh idir na Ballstáit a éascú;
- (c) comhchuibheas a áirithiú idir na rialacha is infheidhme sna Ballstáit, a mhéad is gá chun an comhar sin a fheabhsú;
- (d) easaontais dlínse idir na Ballstáit a chosc;
- (e) bearta a ghlacadh go comhleanúnach a bhunóidh rialacha íosta i ndáil leis na heilimintí a chomhdhéanann gníomhartha coiriúla agus le pionóis i réimsí na coirpeachta eagraithe, na sceimhlitheoireachta agus gáinneála aindleathaí drugaí.

Airteagal K.4

Leagfaidh an Chomhairle síos na coinníollacha agus na teorainneacha faoina bhféadfaidh na húdaráis inniúla dá dtagraítear in Airteagail K.2 agus K.3 oibriú ar chríoch Bhallstáit eile i gcuibhreann agus i gcomhaontú le húdaráis an Bhallstáit sin.

Airteagal K.5

Ní héanfaidh an Teideal seo difear d'fheidhmiú na bhfreagrachtaí atá ar na Ballstáit maidir leis an ord poiblí a chaomhnú agus slándáil inmheánach a choimirciú.

Airteagal K.6

1. Sna réimsí dá dtagraítear sa Teideal seo, cuirfidh na Ballstáit a chéile ar an eolas agus rachaidh siad i gcomhairle le chéile i dtionól na Comhairle d'fhonn a ngníomhaíocht a chomhordú. Chuige sin, cuirfidh siad comhoibriú ar bun idir ranna ábhartha a gcuid riarachán.

2. Déanfaidh an Chomhairle bearta a ghlacadh agus comhar a chur ar aghaidh, san fhoirm iomchuí agus de réir na nósanna imeachta iomchuí mar atá siad leagtha amach sa Teideal seo, chun rannchuidiú le cuspóirí an Aontais a shaothrú. Chuige sin, ag gníomhú di d'aon toil ar thionscnamh aon Bhallstáit nó an Choimisiúin, féadfaidh an Chomhairle:

- (a) comhsheasaimh a ghlacadh a shaineoidh cur chuige an Aontais Eorpaigh maidir le hábhar áirithe;
- (b) cinntí réime a ghlacadh d'fhonn dlíthe agus rialacháin na mBallstát a chomhfhogasú. Beidh na cinntí réime ina gceangal ar na Ballstáit maidir leis an toradh atá le gnóthú ach fágfar faoi na húdaráis náisiúnta foirm agus modhanna a roghnú. Ní ghabhfaidh éifeacht dhíreach leo;
- (c) cinntí a ghlacadh chun críche ar bith eile is comhchuí le cuspóirí an Teidil seo, gan aon chomhfhogasú ar dhlíthe agus rialacháin na mBallstát. Beidh na cinntí sin ceangailteach agus ní ghabhfaidh éifeacht dhíreach leo; déanfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di trí thromlach cáilithe, bearta a ghlacadh is gá chun na cinntí sin a chur chun feidhme ar leibhéal an Aontais;

- (d) coinbhinsiúin a bhunú a mholfaidh sí do na Ballstáit lena nglacadh i gcomhréir lena rialacha bunreachtúla faoi seach. Tosóidh na Ballstáit ar na nósanna imeachta is infheidhme laistigh de theorainn ama a shocróidh an Chomhairle.

Mura bhforáiltear a mhalairt iontu, a luaithe a bheidh coinbhinsiúin glactha ag leath na mBallstát ar a laghad, tiocfaidh siad i bhfeidhm i leith na mBallstát sin. Glacfar bearta chun coinbhinsiúin a chur chun feidhme i dtionól na Comhairle trí thromlach dhá thrian de na Páirtithe Conarthacha.

3. Nuair a cheanglaítear ar an gComhairle gníomhú trí thromlach cáilithe, déanfar vótaí a comhaltaí a ualú i gcomhréir le hAirteagal 148(2) den Chonradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh agus, chun go nglacfar gníomhartha na Comhairle, is gá 62 vóta ar a laghad ina bhfabhar arna gcaitheamh ag 10 comhalta ar a laghad.

4. I gcás ceisteanna nós imeachta, gníomhóidh an Chomhairle trí thromlach a comhaltaí.

Airteagal K.7

1. Beidh dlínse ag Cúirt Bhreithiúnais na gComhphobal Eorpach, faoi réir na gcoinníollacha atá leagtha síos san Airteagal seo, chun réamhrialuithe a thabhairt ar bhailíocht agus léiriú cinntí réime agus cinntí, ar léiriú coinbhinsiún arna mbunú faoin Teideal seo agus ar bhailíocht agus léiriú na mbeart á gcur chun feidhme.

2. Féadfaidh aon Bhallstát, trí dhearbhu a dhéanamh tráth sínithe Chonradh Amstardam nó aon tráth eile ina dhiaidh sin, glacadh le dlínse na Cúirte Breithiúnais chun réamhrialuithe a thabhairt mar atá sonraithe i mír 1.

3. Sonróidh Ballstát a dhéanann dearbhu de bhun mhír 2:

- (a) go bhféadfaidh aon chúirt nó binse de chuid an Bhallstáit sin nach bhfuil aon leigheas breithiúnach ann faoin dlí náisiúnta in aghaidh a breitheanna nó a bhreitheanna a iarraidh ar an gCúirt Bhreithiúnais réamhrialú a thabhairt ar cheist a thugtar ar aird i gcás atá ar feitheamh os comhair na cúirte nó an bhinse sin agus a bhaineann le bailíocht nó léiriú gníomh dá dtagraítear i mír 1 má mheasann an chúirt nó an binse sin gur gá breith maidir leis an gceist ionas go bhféadfaidh sí nó sé breithiúnas a thabhairt, nó

- (b) go bhféadfaidh aon chúirt nó binse de chuid an Bhallstáit sin a iarraidh ar an gCúirt Bhreithiúnais réamhrialú a thabhairt ar cheist a thugtar ar aird i gcás atá ar feitheamh os comhair na cúirte nó an bhinse sin agus a bhaineann le bailíocht nó léiriú gníomh dá dtagraítear i mír 1 má mheasann an chúirt nó an binse sin gur gá breith maidir leis an gceist ionas go bhféadfaidh sí nó sé breithiúnas a thabhairt.

4. Beidh aon Bhallstát, bíodh nó ná bíodh dearbhu de bhun mhír 2 déanta aige, i dteideal ráitis cháis nó barúlacha i scríbhinn a thíolacadh don Chúirt i gcásanna a thagann chun cinn faoi mhír 1.

5. Ní bheidh dlínse ag an gCúirt Bhreithiúnais chun léirmheas a dhéanamh ar bhailíocht nó comhréireacht oibríochtaí arna ndéanamh ag póilíní nó seirbhísí eile um fhorghníomhú an dlí de chuid Ballstáit nó ar feidhmiú na bhfreagrachtaí atá ar Bhallstáit maidir leis an ord poiblí a chaomhnú agus slándáil inmheánach a choimirciú.

6. Beidh dlínse ag an gCúirt Bhreithiúnais chun léirmheas a dhéanamh ar dhlíthiúlacht na gcinntí réime agus na gcinntí i gcaingne a thionscnóidh Ballstát nó an Coimisiún mar gheall ar easpa inniúlachta, ar shárú ceanglais fhíor-riachtanaigh nós imeachta, ar shárú an Chonartha seo nó aon riail dlí a bhaineann lena chur i bhfeidhm nó ar mhí-úsáid cumhachtaí. Déanfar na himeachtaí dá bhforáiltear sa mhír seo a thionscnamh laistigh de dhá mhí ón mbeart a fhoilsiú.

7. Beidh dlínse ag an gCúirt Bhreithiúnais chun rialú ar aon díospóid idir na Ballstáit maidir le léiriú nó cur i bhfeidhm gníomhartha arna nglacadh faoi Airteagal K.6(2) nuair nach féidir an díospóid sin a réiteach sa Chomhairle laistigh de shé mhí óna cur faoi bhráid na Comhairle ag ceann dá comhaltaí. Beidh dlínse freisin ag an gCúirt chun rialú ar aon díospóid idir na Ballstáit agus an Coimisiún maidir le léiriú nó cur i bhfeidhm coinbhinsiún arna mbunú faoi phointe (d) d'Airteagal K.6(2).

Airteagal K.8

1. Cuirfear ar bun Coiste Comhordaithe ar a mbeidh ardfheidhmeannaigh. I dteannta lena ról comhordaithe, beidh sé de chúram ar an gCoiste:

- tuairimí a thabhairt le haghaidh na Comhairle, arna iarraidh sin don Chomhairle nó ar a thionscnamh féin;
- gan dochar d'Airteagal 151 den Chonradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh, rannchuidiú le hullmhú phléití na Comhairle sna réimsí dá dtagraítear in Airteagal K.1.

2. Beidh baint iomlán ag an gCoimisiún leis an obair sna réimsí dá dtagraítear sa Teideal seo.

Airteagal K.9

Déanfaidh na Ballstáit, in eagraíochtaí idirnáisiúnta agus ag comhdhálacha idirnáisiúnta ina mbeidh siad rannpháirteach, na comhsheasaimh arna nglacadh faoi fhorálacha an Teidil seo a chosaint.

Beidh feidhm ag Airteagail J.8 agus J.9 mar is iomchuí maidir le hábhair a thig faoin Teideal seo.

Airteagal K.10

Féadfaidh comhaontuithe dá dtagraítear in Airteagal J.14 ábhair a thig faoin Teideal seo a fholú.

Airteagal K.11

1. Rachaidh an Chomhairle i gcomhairle le Parlaimint na hEorpa sula nglacfaidh sí aon bheart dá dtagraítear i bpointí (b), (c) agus (d) d'Airteagal K.6(2). Tabharfaidh Parlaimint na hEorpa a tuairim laistigh de theorainn ama, nach lú ná trí mhí, a fhéadfaidh an Chomhairle a leagan síos. Mura dtabharfar tuairim laistigh den teorainn ama sin, féadfaidh an Chomhairle gníomhú.

2. Cuirfidh an Uachtaránacht agus an Coimisiún Parlaimint na hEorpa ar an eolas go tráthrialta faoi phléití sna réimsí a thig faoin Teideal seo.

3. Féadfaidh Parlaimint na hEorpa ceisteanna a dhíriú chuig an gComhairle nó moltaí a dhéanamh lena haghaidh. Cuirfidh sí díospóireacht ar siúl gach bliain faoin dul chun cinn atá déanta sna réimsí dá dtagraítear sa Teideal seo.

Airteagal K.12

1. Na Ballstáit a bhfuil sé ar intinn acu comhar níos dlúithe a bhunú eatarthu, féadfar a údarú dóibh, faoi réir Airteagail K.15 agus K.16, leas a bhaint as na hinstitiúidí, na nósanna imeachta agus na sásraí atá leagtha síos sna Conarthaí ar choinníoll:

- (a) go n-urramaíonn an comhar a bheartaítear cumhachtaí an Chomhphobail Eorpaigh, mar aon leis na cuspóirí atá leagtha síos sa Teideal seo;
- (b) gurb é is aidhm don chomhar a bheartaítear a chur ar chumas an Aontais forbairt níos gasta a dhéanamh chun bheith ina limistéar saoirse, slándála agus ceartais.

2. Déanfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di trí thromlach cáilithe arna iarraidh sin do na Ballstáit i dtrácht agus tar éis a iarraidh ar an gCoimisiún a thuairim a thabhairt, an t-údarú dá dtagraítear i mír 1 a dheonú; déanfar an iarraidh a chur freisin chuig Parlaimint na hEorpa.

Má dhearbhaíonn comhalta den Chomhairle go bhfuil sé ar intinn aige, ar chúiseanna tábhachtacha sonraithe beartais náisiúnta, cur i gcoinne dheonú an údaraithe trí thromlach cáilithe, ní dhéanfar vótáil. Féadfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di trí thromlach cáilithe, a iarraidh go ndéanfar an cheist a chur faoi bhráid na Comhairle Eorpaí chun go nglacfar cinneadh d'aon toil.

Déanfar vótaí chomhaltaí na Comhairle a ualú i gcomhréir le hAirteagal 148(2) den Chonradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh. Chun go nglacfar cinntí, is gá 62 vóta ar a laghad ina bhfabhar arna gcaitheamh ag 10 comhalta ar a laghad.

3. Aon Bhallstát ar mian leis bheith ina pháirtí sa chomhar arna bhunú i gcomhréir leis an Airteagal seo, cuirfidh sé a intinn in iúl don Chomhairle agus don Choimisiún agus tabharfaidh an Coimisiún tuairim don Chomhairle laistigh de thrí mhí ó dháta an fhógra sin a fháil; féadfaidh moladh a bheith in éineacht leis an tuairim sin maidir le cibé socrúithe sonracha a mheasfaidh sé a bheith riachtanach chun go dtiocfaidh an Ballstát sin chun bheith ina pháirtí sa chomhar sin. Laistigh de cheithre mhí ó dháta an fhógra sin, déanfaidh an Chomhairle cinneadh maidir leis an iarraidh agus maidir le cibé socrúithe sonracha a mheasfaidh sí a bheith riachtanach. Measfar an cinneadh a bheith glactha mura gcinnfidh an Chomhairle, ag gníomhú di trí thromlach cáilithe, é a choimeád ar stad; sa chás sin, tabharfaidh an Chomhairle na cúiseanna lena cinneadh agus socróidh sí spriocdháta chun é a athscrúdú. Chun críche na míre seo, gníomhóidh an Chomhairle faoi na coinníollacha atá leagtha amach in Airteagal K.16.

4. Beidh feidhm ag forálacha Airteagail K.1 go K.13 maidir leis an gcomhar níos dlúithe dá bhforáiltear san Airteagal seo, mura bhforáiltear a mhalairt san Airteagal seo agus in Airteagail K.15 agus K.16.

Beidh feidhm maidir le míreanna 1, 2 agus 3 ag forálacha an Chonartha ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh a bhaineann le cumhachtaí Chúirt Bhreithiúnais na gComhphobal Eorpach agus le feidhmiú na gcumhachtaí sin.

5. Beidh an tAirteagal seo gan dochar d'fhorálacha an Phrótacail ag lánpháirtiú acquis Schengen i gcreat an Aontais Eorpaigh.

Airteagal K.13

1. Beidh feidhm ag Airteagail 137, 138, 138e, 139 go 142, 146, 147, 148(3), 150 go 153, 157 go 163, 191a agus 217 den Chonradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh maidir leis na forálacha a bhaineann leis na réimsí dá dtagraítear sa Teideal seo.

2. Déanfar an caiteachas riarthach a thabhoídh na hinstitiúidí trí na forálacha a bhaineann leis na réimsí dá dtagraítear sa Teideal seo a mhuirearú ar bhuiséad na gComhphobal Eorpach.

3. Aon chaiteachas oibríochtúil atá ann de bharr na forálacha sin a chur chun feidhme, muirearófar é ar bhuiséad na gComhphobal Eorpach freisin, ach amháin nuair a chinnfidh an Chomhairle a mhalairt ag gníomhú di d'aon toil. Nuair nach muirearófar an caiteachas ar bhuiséad na gComhphobal Eorpach, muirearófar é ar na Ballstáit i gcomhréir le scála na holltáirgeachta náisiúnta mura gcinnfidh an Chomhairle a mhalairt ag gníomhú di d'aon toil.

4. Beidh feidhm ag an nós imeachta buiséadach atá leagtha síos sa Chonradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh maidir leis an gcaiteachas a mhuirearófar ar bhuiséad na gComhphobal Eorpach.

Airteagal K.14

Féadfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di d'aon toil ar thionscnamh an Choimisiúin nó Ballstáit agus tar éis dul i gcomhairle le Parlaimint na hEorpa, a chinneadh go dtiocfaidh gníomhaíocht sna réimsí dá dtagraítear in Airteagal K.1 faoi Theideal IIIa den Chonradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh, agus lena linn sin na dálaí vótála ábhartha a bhaineann léi a chinneadh. Molfaidh sí an cinneadh sin do na Ballstáit lena ghlacadh i gcomhréir lena rialacha bunreachtúla faoi seach."

12) Cuirtear isteach an Teideal nua seo a leanas:

"Teideal VIa

FORÁLACHA MAIDIR LE COMHAR NÍOS DLÚITHE

Airteagal K.15

1. Na Ballstáit a bhfuil sé ar intinn acu comhar níos dlúithe a bhunú eatarthu féin, féadfaidh siad leas a bhaint as na hinstitiúidí, na nósanna imeachta agus na sásraí atá leagtha síos sa Chonradh seo agus sa Chonradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh ar choinníoll:

- (a) gurb é is aidhm don chomhar dlús a chur le cuspóirí an Aontais agus a leasanna a chosaint agus fónamh dóibh;
- (b) go n-urramaíonn an comhar prionsabail na gConarthaí sin agus creat institiúideach aonair an Aontais;

- (c) nach n-úsáidtear an comhar ach mar rogha dheireanach, nuair nach bhféadfaí cuspoirí na gConarthaí sin a ghnóthú trí na nósanna imeachta ábhartha atá leagtha síos iontu a chur i bhfeidhm;
- (d) go mbaineann an comhar le tromlach na mBallstát ar a laghad;
- (e) nach ndéanann an comhar difear don ‘acquis communautaire’ ná do na bearta arna nglacadh faoi fhorálacha eile na gConarthaí sin;
- (f) nach ndéanann an comhar difear d’inniúlachtaí, cearta, oibleagáidí agus leasanna na mBallstát sin nach bhfuil rannpháirteach ann;
- (g) go bhfuil an comhar ar oscailt do na Ballstáit uile agus go gceadaíonn sé dóibh bheith ina bpáirtithe sa chomhar tráth ar bith, ar choinníoll go gcomhlíonann siad an bunchinneadh agus na cinntí arna nglacadh sa chreat sin;
- (h) go gcomhlíonann an comhar na critéir shonracha breise atá leagtha síos in Airteagal 5a den Chonradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh agus in Airteagal K.12 den Chonradh seo, de réir an réimse i dtrácht, agus go bhfuil sé údaraithe ag an gComhairle i gcomhréir leis na nósanna imeachta atá leagtha síos iontu.

2. Cuirfidh na Ballstáit i bhfeidhm, a mhéad a bhaineann leo, na gníomhartha agus na cinntí arna nglacadh chun an comhar ina bhfuil siad rannpháirteach a chur chun feidhme. Na Ballstáit nach bhfuil rannpháirteach sa chomhar sin, ní chuirfidh siad bac ar a chur chun feidhme ag na Ballstáit rannpháirteacha.

Airteagal K.16

1. D’fhonn na gníomhartha agus na cinntí a ghlacadh is gá chun an comhar dá dtagraítear in Airteagal K.15 a chur chun feidhme, beidh feidhm ag forálacha institiúideacha ábhartha an Chonartha seo agus an Chonartha ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh. Ar a shon sin, cé go bhféadfaidh comhaltaí uile na Comhairle páirt a ghlacadh sna pléití, is iad ionadaithe na mBallstát rannpháirteach amháin a bheidh rannpháirteach i nglacadh na gcinntí. Saineofar tromlach cáilithe mar an chionmhaireacht chéanna de vótaí ualaithe na gcomhaltaí i dtrácht den Chomhairle atá leagtha síos in Airteagal 148(2) den Chonradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh. Is éard is aontoilíocht ann vótaí na gcomhaltaí i dtrácht den Chomhairle agus iadsan amháin.

2. Is iad na Ballstáit rannpháirteacha a iompróidh an caiteachas a thig ón gcomhar a chur chun feidhme, seachas costais riarthacha a thabhóidh na hinstiitúidí, mura gcinntídh an Chomhairle a mhalairt ag gníomhú di d’aon toil.

Airteagal K.17

Cuirfidh an Chomhairle agus an Coimisiún Parlaimint na hEorpa ar an eolas go tráthrialta faoi fhorbairt an chomhair níos dlúithe arna bhunú ar bhonn an Teidil seo.”

13) Cuirtear an méid seo a leanas in ionad Airteagal L:

“Airteagal L

Forálacha an Chonartha ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh, an Chonartha ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh do Ghual agus Cruach agus an Chonartha ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh do Fhuinneamh Adamhach a bhaineann le cumhachtaí Chúirt

Bhreithiúnais na gComhphobal Eorpach agus le feidhmiú na gcumhachtaí sin, ní bheidh feidhm acu ach maidir leis na forálacha seo a leanas den Chonradh seo:

- (a) forálacha a leasaíonn an Conradh ag bunú Chomhphobal Eacnamaíochta na hEorpa d'fhonn an Comhphobal Eorpach a bhunú, an Conradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh do Ghual agus Cruach agus an Conradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh do Fhuinneamh Adamhach;
- (b) forálacha Theideal VI, faoi na coinníollacha dá bhforáiltear in Airteagal K.7;
- (c) forálacha Theideal VIa, faoi na coinníollacha dá bhforáiltear in Airteagal 5a den Chonradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh agus in Airteagal K.12 den Chonradh seo;
- (d) Airteagal F(2) maidir le gníomhaíocht na n-institiúidí, a mhéad atá dlínse ag an gCúirt faoi na Conarthaí ag bunú na gComhphobal Eorpach agus faoin gConradh seo;
- (e) Airteagail L go S."

14) In Airteagal N, scriostar mír 2 agus baintear an uimhir de mhír 1.

15) In Airteagal O, cuirtear an méid seo a leanas in ionad na chéad mhíre:

"Féadfaidh aon Stát Eorpach a urramaíonn na prionsabail atá leagtha amach in Airteagal F(1) iarratas a dhéanamh chun bheith ina chomhalta den Aontas. Díreoidh sé a iarratas chun na Comhairle a ghníomhóidh d'aon toil tar éis dul i gcomhairle leis an gCoimisiún agus tar éis do Pharlaimint na hEorpa aontú trí thromlach glan de na comhaltaí a chomhdhéanann í."

16) Cuirtear mír nua mar a leanas le hAirteagal S:

"De bhun Chonradh Aontachais 1994, is téacsanna údarásacha iad freisin na leaganacha den Chonradh seo san Fhionlainnis agus sa tSualainnis."

Airteagal 2

Déanfar an Conradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh a leasú i gcomhréir le forálacha an Airteagail seo.

1) Sa bhrollach, cuirtear an aithris seo a leanas i ndiaidh an ochtú haithris:

"AR A BHEITH DE RÚN DAINGEAN ACU forbairt an fheasa ar an leibhéal is airde i measc a bpobail a chur ar aghaidh trí rochtain fhorleathan a bheith ann ar oideachas agus tríd an bhfios sin a thabhairt suas chun dáta go leanúnach,".

2) Cuirtear an méid seo a leanas in ionad Airteagal 2:

"Airteagal 2

Beidh de chúram ar an gComhphobal, trí chómhargadh agus aontas eacnamaíoch agus airgeadaíochta a bhunú agus trí na comhbheartais nó na comhghníomhaíochtaí dá dtagraítear in Airteagail 3 agus 3a a chur chun feidhme, dlús a chur ar fud an Chomhphobail le forbairt chomhchuí chothromúil inbhuanaithe ar ghníomhaíochtaí eacnamaíocha, le hardleibhéal fostaíochta agus slándála sóisialta, le comhionannas idir fir agus mná, le fás inbhuanaithe neamhbhoilscitheach, le mórchumas iomaíochta agus mórchóineasú san fheidhmiú eacnamaíoch, le hardleibhéal cosanta don chomhshaol agus le hardleibhéal feabhsaithe ar a cháilíocht, le hardú ar an gcaighdeán maireachtála agus ar an mianach saoil, le comhtháthú eacnamaíoch agus sóisialta agus le dlúthpháirtíocht idir na Ballstáit."

3) Leasaítear Airteagal 3 mar a leanas:

(a) uimhrítear an téacs atá ann agus déantar mír 1 de;

(b) i mír 1 nua, cuirtear an méid seo a leanas in ionad phointe (d):

“(d) bearta maidir le hiontráil agus le gluaiseacht daoine mar a fhoráiltear i dTeideal IIIa;”

(c) i mír 1 nua, cuirtear isteach pointe (i) nua seo a leanas i ndiaidh phointe (h);

“(i) comhordú ar bheartais fostaíochta na mBallstát a chur ar aghaidh d’fhonn a n-éifeachtúlacht a fheabhsú trí straitéis chomhordaithe don fhostaíocht a fhorbairt;”

(d) i mír 1 nua, déantar pointe (j) de phointe (i) atá ann agus athuimhrítear na pointí ina dhiaidh dá réir;

(e) cuirtear isteach an mhír seo a leanas:

“2. Sna gníomhaíochtaí uile dá dtagraítear san Airteagal seo, beidh sé d’aidhm ag an gComhphobal neamhionannais idir fir agus mná a dhíchur agus comhionannas eatarthu a chur ar aghaidh.”

4) Cuirtear isteach an tAirteagal seo a leanas:

“*Airteagal 3c*

Ní foláir ceanglais chosaint an chomhshaoil a lánpháirtiú i sainiú agus i gcur chun feidhme bheartais agus ghníomhaíochtaí an Chomhphobail dá dtagraítear in Airteagal 3, go háirithe d’fhonn forbairt inbhuanaithe a chur ar aghaidh.”

5) Cuirtear isteach an tAirteagal seo a leanas:

“*Airteagal 5a*

1. Na Ballstáit a bhfuil sé ar intinn acu comhar níos dlúithe a bhunú eatarthu féin, féadfar a údarú dóibh, faoi réir Airteagail K.15 agus K.16 den Chonradh ar an Aontas Eorpach, leas a bhaint as na hinstiúidí, na nósanna imeachta agus na sásraí atá leagtha síos sa Chonradh seo ar choinníoll:

(a) nach mbaineann an comhar a bheartaítear le réimsí a thig faoi inniúlacht eisiach an Chomhphobail;

(b) nach ndéanann an comhar sin difear do bheartais, gníomhaíochtaí ná cláir an Chomhphobail;

(c) nach mbaineann an comhar sin le saoránacht an Aontais nó nach ndéanann sé idirdhealú idir náisiúnaigh na mBallstát;

(d) go bhfanann an comhar sin laistigh de theorainneacha na gcumhachtaí a thugtar don Chomhphobal sa Chonradh seo; agus

(e) nach éard an comhar sin idirdhealú nó srianadh trádála idir Ballstáit agus nach saobhann sé na coinníollacha iomaíochta eatarthu.

2. Deonóidh an Chomhairle an t-údarú dá dtagraítear i mír 1, ag gníomhú di trí thromlach cáilithe ar thogra ón gCoimisiún agus tar éis dul i gcomhairle le Parlaimint na hEorpa.

Má dhearbhaíonn comhalta den Chomhairle go bhfuil sé ar intinn aige, ar chúiseanna tábhachtacha sonraithe beartais náisiúnta, cur i gcoinne dheonú an údaráithe trí thromlach cáilithe, ní dhéanfar vótáil. Féadfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di trí thromlach cáilithe, a iarraidh go ndéanfar an cheist a chur faoi bhráid na Comhairle, ag teacht le chéile di i dtionól na gCeannairí Stáit nó Rialtais, chun go nglacfar cinneadh d'aon toil.

Féadfaidh Ballstáit a bhfuil sé ar intinn acu an comhar níos dlúithe dá dtagraítear i mír 1 a bhunú eatarthu iarraidh a dhíriú chuig an gCoimisiún a fhéadfaidh togra chuige sin a thíolacadh don Chomhairle. Mura ndéanfaidh an Coimisiún togra a thíolacadh, cuirfidh sé na Ballstáit i dtrácht ar an eolas faoi na cúiseanna nár thíolaic sé togra.

3. Aon Bhallstát ar mian leis bheith ina pháirtí sa chomhar arna bhunú i gcomhréir leis an Airteagal seo, cuirfidh sé a intinn in iúl don Chomhairle agus don Choimisiún agus tabharfaidh an Coimisiún tuairim don Chomhairle laistigh de thrí mhí ó dháta an fhógra sin a fháil. Laistigh de cheithre mhí ó dháta an fhógra sin, déanfaidh an Coimisiún cinneadh maidir leis an iarraidh agus maidir le cibé socruithe sonracha a mheasfaidh sé a bheith riachtanach.

4. Beidh na gníomhartha agus na cinntí is gá chun gníomhaíochtaí comhair a chur chun feidhme faoi réir fhorálacha ábhartha uile an Chonartha seo, mura bhforáiltear a mhalairt san Airteagal seo agus in Airteagail K.15 agus K.16 den Chonradh ar an Aontas Eorpach.

5. Beidh an tAirteagal seo gan dochar d'fhorálacha an Phrótacail ag lánpháirtiú acquis Schengen i gcreat an Aontais Eorpaigh."

6) In Airteagal 6, cuirtear an méid seo a leanas in ionad an dara mír:

"Féadfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di i gcomhréir leis an nós imeachta dá dtagraítear in Airteagal 189b, rialacha a ghlacadh chun idirdhealú den sórt sin a thoirmeasc."

7) Cuirtear isteach an tAirteagal seo a leanas:

"Airteagal 6a

Gan dochar d'fhorálacha eile an Chonartha seo agus laistigh de theorainneacha na gcumhachtaí a thugann an Comhphobal di, féadfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di d'aon toil ar thogra ón gCoimisiún agus tar éis dul i gcomhairle le Parlaimint na hEorpa, gníomhaíocht iomchuí a ghlacadh chun idirdhealú a chomhrac atá bunaithe ar ghnéas, tionscnamh ciníoch nó eitneach, reiligiún nó creideamh, míchumas, aois nó claonadh gnéasach."

8) Cuirtear isteach an tAirteagal seo a leanas ag deireadh Chuid a hAon:

"Airteagal 7d

Gan dochar d'Airteagail 77, 90 agus 92, agus ag féachaint do thábhacht na seirbhísí lena ngabhann leas eacnamaíoch ginearálta i measc luachanna comhpháirteacha an Aontais maille leis an ról atá acu i gcomhtháthú sóisialta agus críochach an Aontais a chur ar aghaidh, féachfaidh an Comhphobal agus na Ballstáit chuige, gach ceann díobh laistigh dá chumhachtaí faoi seach agus laistigh de raon feidhme an Chonartha seo, go n-oibreoidh seirbhísí den sórt sin ar bhonn prionsabal agus coinníollacha a chumasaíonn dóibh a gcúraimí a chomhall."

9) Cuirtear an méid seo a leanas in ionad Airteagal 8(1):

“1. Tionscnaítear leis seo saoránacht den Aontas. Is saoránach den Aontas é gach duine a bhfuil náisiúntacht Bhallstáit aige. Comhlánóidh saoránacht an Aontais an tsaoránacht náisiúnta agus ní ghabhfaidh sí a hionad.”

10) Cuirtear an méid seo a leanas in ionad Airteagal 8a(2):

“2. Féadfaidh an Chomhairle forálacha a ghlacadh d’fhonn feidhmiú na gceart dá dtagraítear i mír 1 a éascú; mura bhforáiltear a mhalairt sa Chonradh seo, gníomhóidh sí i gcomhréir leis an nós imeachta dá dtagraítear in Airteagal 189b. Gníomhóidh an Chomhairle d’aon toil i gcaitheamh an nós imeachta sin.”

11) Cuirtear an mhír seo a leanas le hAirteagal 8d:

“Féadfaidh gach saoránach den Aontas scríobh chuig aon cheann de na hinstiúidí nó comhlachtaí dá dtagraítear san Airteagal seo nó in Airteagal 4 i gceann de na teangacha atá luaite in Airteagal 248 agus freagra a fháil uaidh sa teanga chéanna.”

12) Cuirtear an méid seo a leanas in ionad Airteagal 51:

“*Airteagal 51*

Glacfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di i gcomhréir leis an nós imeachta dá dtagraítear in Airteagal 189b, cibé bearta i réimse na slándála sóisialta is gá chun saoirse ghluaiseachta a sholáthar d’oibrithe; chuige sin, déanfaidh sí socruithe chun a áirithiú do na hoibrithe imirceacha agus dá gcleithiúnaithe:

(a) go gcomhshuimeofar, d’fhonn an ceart chun sochair a fháil agus a choinneáil agus méid an tsochair a ríomh, na tréimhsí uile a chuirtear san áireamh faoi dhlíthe na dtíortha éagsúla;

(b) go n-íocfar sochair le daoine a chónaíonn ar chríocha na mBallstát.

Gníomhóidh an Chomhairle d’aon toil i gcaitheamh an nós imeachta dá dtagraítear in Airteagal 189b.”

13) Cuirtear an méid seo a leanas in ionad Airteagal 56(2):

“2. Déanfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di i gcomhréir leis an nós imeachta dá dtagraítear in Airteagal 189b, treoracha a eisiúint chun na forálacha réamhluaite a chomhordú.”

14) Cuirtear an méid seo a leanas in ionad Airteagal 57(2):

“2. Chun na críche céanna, déanfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di i gcomhréir leis an nós imeachta dá dtagraítear in Airteagal 189b, treoracha a eisiúint chun comhordú a thabhairt ar na forálacha reachtaíochta nó rialúcháin nó riaracháin i mBallstáit i dtaobh gabháil le gníomhaíochtaí agus iad a shaothrú mar dhaoine féinfhostaithe. Déanfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di d’aon toil i gcaitheamh an nós imeachta dá dtagraítear in Airteagal 189b, cinneadh maidir le treoracha ar gá, chun iad a chur chun feidhme i mBallstát amháin ar a laghad, leasú a dhéanamh ar na prionsabail reachtaíochta atá ann cheana a bhaineann le córas rialú na ngairmeacha maidir le hoiliúint agus le coinníollacha rochtana do dhaoine nádúrtha. I gcásanna eile, gníomhóidh an Chomhairle trí thromlach cáilithe.”

15) Cuirtear an Teideal seo a leanas isteach i gCuid a Trí:

“Teideal IIIa

**VÍOSAÍ, TEARMANN, INIMIRCE AGUS BEARTAIS EILE A BHAINNEANN LE SAOR-
GHLUAISEACHT DAOINE**

Airteagal 73i

D’fhonn limistéar saoirse, slándála agus ceartais a bhunú go comhleanúnach, glacfaidh an Chomhairle na bearta seo a leanas:

- (a) laistigh de thréimhse cúig bliana tar éis do Chonradh Amstardam teacht i bhfeidhm, bearta arb é is aidhm dóibh saorghluaiseacht daoine a áirithiú i gcomhréir le hAirteagal 7a, i dteannta le bearta tionlacain a bhaineann go díreach leo maidir le rialuithe ar theorainneacha seachtracha, tearmann agus inimirce, i gcomhréir le forálacha phointí (2) agus (3) d’Airteagal 73j agus phointí (1)(a) agus (2)(a) d’Airteagal 73k, agus bearta chun coirpeacht a chosc agus a chomhrac i gcomhréir le forálacha phointe (e) d’Airteagal K.3 den Chonradh ar an Aontas Eorpach;
- (b) bearta eile i réimsí an tearmainn agus na hinimirce agus bearta eile maidir le cearta náisiúnach tríú tíortha a choimirciú, i gcomhréir le forálacha Airteagal 73k;
- (c) bearta i réimse an chomhair bhreithiúnaigh in ábhair shibhialta mar a fhoráiltear in Airteagal 73m;
- (d) bearta iomchuí chun comhar riarthach, mar a fhoráiltear in Airteagal 73n, a chothú agus a neartú;
- (e) bearta eile i réimse an chomhair phóilíneachta agus bhreithiúnaigh in ábhair choiriúla arb é is aidhm dóibh ardleibhéal slándála a áirithiú trí choirpeacht a chosc agus a chomhrac laistigh den Aontas i gcomhréir le forálacha an Chonartha ar an Aontas Eorpach.

Airteagal 73j

Laistigh de thréimhse cúig bliana tar éis do Chonradh Amstardam teacht i bhfeidhm, glacfaidh an Chomhairle na bearta seo a leanas, ag gníomhú di i gcomhréir leis an nós imeachta dá dtagraítear in Airteagal 73o:

- (1) bearta d’fhonn a áirithiú, i gcomhlíonadh Airteagal 7a, nach mbeidh aon rialú ar dhaoine, bíodh siad ina saoránaigh den Aontas nó ina náisiúnaigh de thríú tíortha, ar thrasnú teorainneacha inmheánacha dóibh;
- (2) bearta maidir le teorainneacha seachtracha na mBallstát a thrasnú a bhunóidh:
  - (a) caighdeáin agus nósanna imeachta a leanfaidh na Ballstáit agus seiceálacha á ndéanamh acu ar dhaoine ag teorainneacha den sórt sin;
  - (b) rialacha maidir le víosaí le haghaidh fanachta bheartaithe nach mó ná trí mhí, lena n-áirítear:
    - (i) liosta na dtríú tíortha a mbeidh ar a náisiúnaigh víosaí a bheith ina seilbh acu ar thrasnú teorainneacha seachtracha dóibh agus liosta na dtríú tíortha a mbeidh a náisiúnaigh saor ón gceanglas sin;

- (ii) na nósanna imeachta agus na coinníollacha maidir le Ballstáit d'eisiúint víosaí;
  - (iii) formáid chomhionann do víosaí;
  - (iv) rialacha maidir le víosa chomhionann;
- (3) bearta ag leagan amach na gcoinníollacha faoina mbeidh saoirse taistil ag náisiúnaigh tríú tíortha ar chríoch na mBallstát le linn tréimhse nach mó ná trí mhí.

Airteagal 73k

Laistigh de thréimhse cúig bliana tar éis do Chonradh Amstardam teacht i bhfeidhm, glacfaidh an Chomhairle na bearta seo a leanas, ag gníomhú di i gcomhréir leis an nós imeachta dá dtagraítear in Airteagal 73o:

- (1) bearta maidir le tearmann, i gcomhréir le Coinbhinsiún na Gineive an 28 Iúil 1951 agus Prótocal an 31 Eanáir 1967 maidir le stádas dídeanaithe agus conarthaí ábhartha eile, sna réimsí seo a leanas:
- (a) critéir agus sásraí chun a chinneadh cé acu Ballstát atá freagrach as iarratas ar thearmann arna thíolacadh ag náisiúnach tríú tír i gceann de na Ballstáit a scrúdú,
  - (b) caighdeáin íosta maidir le glacadh iarratasóirí ar thearmann i mBallstáit,
  - (c) caighdeáin íosta maidir le cáiliú náisiúnach tríú tíortha mar dhídeanaithe,
  - (d) caighdeáin íosta maidir le nósanna imeachta i mBallstáit chun stádas dídeanaí a bhronnadh nó a aistarraingt;
- (2) bearta maidir le dídeanaithe agus daoine easáitithe sna réimsí seo a leanas:
- (a) caighdeáin íosta chun cosaint shealadach a thabhairt do dhaoine easáitithe ó thríú tíortha nach féidir leo filleadh ar a dtír thionscnaimh agus do dhaoine a bhfuil gá acu ar dhóigh eile le cosaint idirnáisiúnta,
  - (b) cothromaíocht iarrachta idir na Ballstáit a chur ar aghaidh maidir le dídeanaithe agus daoine easáitithe a ghlacadh agus iarmhairtí an ghlactha sin a iompar;
- (3) bearta maidir le beartas inimirce sna réimsí seo a leanas:
- (a) coinníollacha iontrála agus cónaithe agus caighdeáin do nósanna imeachta maidir le Ballstáit d'eisiúint víosaí fadtéarmacha agus ceadanna cónaithe, lena n-áirítear iad sin a eisítear chun críche athaontú teaghlach,
  - (b) inimirce neamhdhlíthiúil agus cónaí neamhdhlíthiúil, lena n-áirítear cónaitheoirí neamhdhlíthiúla a aisdúichiú;
- (4) bearta a shainíonn na cearta agus na coinníollacha faoina bhféadfaidh náisiúnaigh tríú tíortha a bhfuil cónaí orthu go dlíthiúil i mBallstát cónaí i mBallstáit eile.

Ní chuirfidh na bearta arna nglacadh ag an gComhairle de bhun phointí (3) agus (4) cosc ar aon Bhallstát forálacha náisiúnta atá ag lú leis an gConradh seo agus le comhaontuithe idirnáisiúnta a choimeád ar bun ná a thabhairt isteach sna réimsí i dtrácht.

Ní bheidh na bearta a ghlacfar de bhun phointí (2)(b), (3)(a) agus (4) faoi réir na tréimhse cúig bliana dá dtagraítear anseo thuas.

Airteagal 73l

1. Ní dhéanfaidh an Teideal seo difear d'fheidhmiú na bhfreagrachtaí atá ar na Ballstáit maidir leis an ord poiblí a chaomhnú agus slándáil inmheánach a choimirciú.

2. I gcás Ballstát nó Ballstáit a bheith i láthair staid éigeandála arb é a príomhthréith plódú tobann náisiúnach tríú tíortha agus gan dochar do mhír 1, féadfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di trí thromlach cáilithe ar thogra ón gCoimisiún, bearta sealadacha a ghlacadh nach mó a ré ná sé mhí ar mhaithe leis na Ballstáit i dtrácht.

Airteagal 73m

Na bearta i réimse an chomhair bhreithiúnaigh sna hábhair sibhialta sin a bhfuil impleachtaí trasteorann acu a bheidh le glacadh i gcomhréir le hAirteagal 73o agus a mhéad is gá d'oibriú rianúil an mhargaidh inmheánaigh, cuimseoidh siad:

(a) feabhsú agus simpliú a dhéanamh:

- ar an gcóras chun doiciméid bhreithiúnacha agus sheachbhreithiúnacha a sheirbheáil trasna teorainneacha;
- ar chomhar le linn fianaise a ghlacadh;
- ar aitheantas agus forghníomhú breitheanna i gcásanna sibhialta agus tráchtála, lena n-áirítear breitheanna i gcásanna seachbhreithiúnacha;

(b) comhchuibheas na rialacha is infheidhme sna Ballstáit maidir le heasaontas dlí agus dlínse a chur ar aghaidh;

(c) constaicí ar dhea-oibriú imeachtaí sibhialta a dhíchur, más gá trí chomhchuibheas na rialacha maidir leis an nós imeachta sibhialta is infheidhme sna Ballstáit a chur ar aghaidh.

Airteagal 73n

Déanfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di i gcomhréir leis an nós imeachta dá dtagraítear in Airteagal 73o, na bearta a ghlacadh is gá chun comhar a áirithiú idir na ranna ábhartha de riaracháin na mBallstát sna réimsí a thig faoin Teideal seo, agus idir na ranna sin agus an Coimisiún.

Airteagal 73o

1. Le linn idirthréimhse cúig bliana tar éis do Chonradh Amstardam teacht i bhfeidhm, gníomhóidh an Chomhairle d'aon toil ar thogra ón gCoimisiún nó ar thionscnamh Ballstáit agus tar éis di dul i gcomhairle le Parlaimint na hEorpa.
2. I ndiaidh na tréimhse cúig bliana sin:
  - gníomhóidh an Chomhairle ar thograí ón gCoimisiún; scrúdóidh an Coimisiún aon iarraidh ó Bhallstát go dtíolacfaidh sé togra don Chomhairle;
  - déanfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di d'aon toil tar éis dul i gcomhairle le Parlaimint na hEorpa, cinneadh a ghlacadh chun a fhoráil go mbeidh na réimsí uile a thig faoin Teideal seo nó roinnt díobh faoi rialú an nós imeachta dá dtagraítear in Airteagal 189b agus chun na forálacha a bhaineann le cumhachtaí na Cúirte Breithiúnais a oiriúnú.
3. De mhaolú ar mhíreanna 1 agus 2, déanfaidh an Chomhairle na bearta dá dtagraítear i bpointe (2)(b) (i) agus (iii) d'Airteagal 73j a ghlacadh, amhail ó theacht i bhfeidhm Chonradh Amstardam, ag gníomhú di trí thromlach cáilithe ar thogra ón gCoimisiún agus tar éis dul i gcomhairle le Parlaimint na hEorpa.
4. De mhaolú ar mhír 2, déanfaidh an Chomhairle na bearta dá dtagraítear i bpointe (2)(b) (ii) agus (iv) d'Airteagal 73j a ghlacadh, i ndiaidh tréimhse cúig bliana tar éis do Chonradh Amstardam teacht i bhfeidhm, ag gníomhú di i gcomhréir leis an nós imeachta dá dtagraítear in Airteagal 189b.

Airteagal 73p

1. Beidh feidhm ag Airteagal 177 maidir leis an Teideal seo sna himthosca agus faoi na coinníollacha seo a leanas: nuair a thabharfar ceist ar aird a bhaineann le léiriú an Teidil seo nó le bailíocht nó léiriú gníomhartha de chuid institiúidí an Chomhphobail arna mbunú ar an Teideal seo i gcás atá ar feitheamh os comhair cúirte nó binse de chuid Ballstáit agus nach bhfuil leigheas breithiúnach faoin dlí náisiúnta in aghaidh bhreitheanna na cúirte nó an bhinse sin, féadfaidh an chúirt nó an binse sin, má mheasann sí nó sé gur gá breith maidir leis an gceist sin ionas go bhféadfaidh sí nó sé breithiúnas a thabhairt, a iarraidh ar an gCúirt Bhreithiúnais réamhrialú a thabhairt ar an gceist sin.
2. Ar aon chuma, ní bheidh dlínse ag an gCúirt Bhreithiúnais chun rialú ar aon bheart nó aon chinneadh arna ghlacadh de bhun phointe (1) d'Airteagal 73j maidir leis an ord poiblí a chaomhnú agus slándáil inmheánach a choimirciú.
3. Féadfaidh an Chomhairle, an Coimisiún nó Ballstát a iarraidh ar an gCúirt Bhreithiúnais rialú a thabhairt ar cheist maidir le léiriú an Teidil seo nó gníomhartha de chuid institiúidí an Chomhphobail arna mbunú ar an Teideal seo. An rialú arna thabhairt ag an gCúirt Bhreithiúnais mar fhreagra ar iarraidh den sórt sin, ní bheidh feidhm aige maidir le breithiúnais de chuid chúirteanna nó bhinsí na mBallstát atá tagtha chun bheith ina *res judicata*.

Airteagal 73q

Beidh cur i bhfeidhm an Teidil seo faoi réir fhorálacha an Phrótacail maidir le seasamh na Ríochta Aontaithe agus na hÉireann agus an Phrótacail maidir le seasamh na Danmhairge

agus gan dochar don Phrótacal maidir le gnéithe áirithe d’Airteagal 7a den Chonradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh a chur i bhfeidhm ar an Ríocht Aontaithe agus ar Éirinn.”

16) In Airteagal 75(1), cuirtear an méid seo a leanas in ionad na coda tosaigh:

“1. D’fhonn Airteagal 74 a chur chun feidhme agus ag cur sainghnéithe an iompair san áireamh, leagfaidh an Chomhairle síos, ag gníomhú di i gcomhréir leis an nós imeachta dá dtagraítear in Airteagal 189b agus tar éis dul i gcomhairle leis an gCoiste Eacnamaíoch agus Sóisialta agus le Coiste na Réigiún:”.

17) In Airteagal 100a, cuirtear na míreanna seo a leanas in ionad mhíreanna 3, 4 agus 5:

“3. Is ar ardleibhéal cosanta a bheidh tograí an Choimisiúin dá bhforáiltear i mír 1 maidir le sláinte, sábháilteacht, cosaint an chomhshaoil agus cosaint an tomhaltóra bunaithe, agus aon fhorbairt nua atá bunaithe ar fhórais eolaíocha á cur san áireamh ach go háirithe. Faoi chuimsiú a gcumhachtaí faoi seach, féachfaidh Parlaimint na hEorpa agus an Chomhairle freisin leis an gcuspóir sin a bhaint amach.

4. Más rud é, tar éis don Chomhairle nó don Choimisiún beart comhchuibhithe a ghlacadh, go measann Ballstát gur gá forálacha náisiúnta a choimeád ar bun de bharr riachtanais tábhachtacha dá dtagraítear in Airteagal 36 nó a bhaineann le cosaint an chomhshaoil nó na timpeallachta oibre, cuirfidh sé na forálacha sin, maille leis na forais atá lena gcoimeád ar bun, in iúl don Choimisiún.

5. Thairis sin, gan dochar do mhír 4, más rud é, tar éis don Chomhairle nó don Choimisiún beart comhchuibhithe a ghlacadh, go measann Ballstát gur gá forálacha náisiúnta a thabhairt isteach atá bunaithe ar fhianaise eolaíoch nua maidir le cosaint an chomhshaoil nó na timpeallachta oibre de bharr fadhb a bhaineann go leithleach leis an mBallstát sin agus a thagann chun cinn tar éis don bheart comhchuibhithe a bheith glactha, cuirfidh sé na forálacha arna mbeartú, maille leis na forais atá lena dtabhairt isteach, in iúl don Choimisiún.

6. Laistigh de shé mhí ó na fógraí dá dtagraítear i míreanna 4 agus 5 a fháil, déanfaidh an Coimisiún na forálacha náisiúnta i gceist a fhormheas nó a dhiúltú tar éis dó a fhíorú an bhfuil nó nach bhfuil áis á baint astu le haghaidh idirdhealú treallach nó chun srianadh faoi cheilt a dhéanamh ar an trádáil idir Ballstáit agus an bhfuil nó nach bhfuil siad ina gconstaic d’fheidhmiú an mhargaidh inmheánaigh.

Mura ndéanfaidh an Coimisiún cinneadh laistigh den tréimhse sin, measfar go bhfuil na forálacha náisiúnta dá dtagraítear i míreanna 4 agus 5 formheasta.

Nuair atá call leis sin mar gheall ar chastacht an ábhair agus in éagmais contúirte do shláinte an duine, féadfaidh an Coimisiún a chur in iúl don Bhallstát i dtrácht go bhféadfar an tréimhse dá dtagraítear sa mhír seo a fhadú go ceann tréimhse eile suas go sé mhí.

7. Nuair a údaraítear do Bhallstát, de bhun mhír 6, forálacha náisiúnta a choimeád ar bun nó a thabhairt isteach de mhaolú ar bheart comhchuibhithe, scrúdóidh an Coimisiún láithreach an cóir oiriúnú ar an mbeart sin a mholadh.

8. Nuair a ardaíonn Ballstát fadhb shonrach sláinte poiblí i réimse a bhí ina ábhar roimhe sin do bhearta comhchuibhithe, tabharfaidh sé ar aird don Choimisiún í agus scrúdóidh an Coimisiún láithreach an cóir bearta iomchuí a mholadh don Chomhairle.

9. De mhaolú ar an nós imeachta atá leagtha síos in Airteagail 169 agus 170, féadfaidh an Coimisiún nó Ballstát ar bith an t-ábhar a thabhairt díreach os comhair na Cúirte Breithiúnais má mheasann sé go bhfuil Ballstát eile ag baint mí-úsáide as na cumhachtaí dá bhforáiltear san Airteagal seo.

10. Beidh sna bearta comhchuibhithe dá dtagraítear anseo thuas, i ngach cás is iomchuí, clásal cosanta lena n-údarófar do na Ballstáit, ar cheann amháin nó níos mó de na cúiseanna neamheacnamaíocha dá dtagraítear in Airteagal 36, bearta sealadacha a ghlacadh faoi réir nós imeachta rialaithe Comhphobail.”

18) Aisghairtear Airteagail 100c agus 100d.

19) Cuirtear an Teideal seo a leanas isteach i ndiaidh Theideal VI:

“Teideal VIa

FOSTAÍOCHT

Airteagal 109n

Saothróidh na Ballstáit agus an Comhphobal i gcomhréir leis an Teideal seo chun straitéis chomhordaithe don fhostaíocht a fhorbairt agus go háirithe chun fórsa saothair sciliúil oilte solúbtha agus margaí fostaíochta atá oscailte don athrú eacnamaíoch a chur ar aghaidh d'fhonn na cuspóirí a ghnóthú atá sainithe in Airteagal B den Chonradh ar an Aontas Eorpach agus in Airteagal 2 den Chonradh seo.

Airteagal 109o

1. Rannchuideoidh na Ballstáit, trína mbeartais fostaíochta, le gnóthú na gcuspóirí dá dtagraítear in Airteagal 109n ar dhóigh is comhchuí le mórtreoirilínte bheartais eacnamaíocha na mBallstát agus an Chomhphobail arna ghlacadh de bhun Airteagal 103(2).

2. Measfaidh na Ballstáit, ag féachaint do chleachtais náisiúnta a bhaineann le freagrachtaí na gcomhpháirtithe sóisialta, gur ábhar comhleasa fostaíocht a chur ar aghaidh agus déanfaidh siad comhordú ar a ngníomhaíocht ina leith i dtionól na Comhairle, i gcomhréir le forálacha Airteagal 109q.

Airteagal 109p

1. Rannchuideoidh an Comhphobal le hardleibhéal fostaíochta tríd an gcomhar idir Ballstáit a chothú agus trí thacú lena ngníomhaíocht agus, más gá, tríd an ngníomhaíocht sin a chomhlánú. Lena linn sin, déanfar inniúlachtaí na mBallstát a urramú.

2. Tabharfar aird ar chuspóir an ardleibhéil fostaíochta i bhfoirmiú agus i gcur chun feidhme bheartais an Chomhphobail.

Airteagal 109q

1. Breithneoidh an Chomhairle Eorpach gach bliain staid na fostaíochta sa Chomhphobal agus glacfaidh sí conclúidí ar an ábhar sin ar bhonn tuarascála comhpháirtí bliantúla ón gComhairle agus ón gCoimisiún.
2. Ar bhonn chonclúidí na Comhairle Eorpaí, déanfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di trí thromlach cáilithe ar thogra ón gCoimisiún agus tar éis dul i gcomhairle le Parlaimint na hEorpa, leis an gCoiste Eacnamaíoch agus Sóisialta, le Coiste na Réigiún agus leis an gCoiste Fostaíochta dá dtagraítear in Airteagal 109s, treoirlínte a tharraingt suas gach bliain a chuirfidh na Ballstáit san áireamh ina mbeartais fostaíochta. Beidh na treoirlínte sin comhchuí leis na mórtreoirlínte arna nglacadh de bhun Airteagal 103(2).
3. Cuirfidh gach Ballstát tuarascáil bhliantúil ar fáil don Chomhairle agus don Choimisiún maidir leis na príomhbhearta arna nglacadh chun a bheartas fostaíochta a chur chun feidhme i bhfianaise na dtreoirlínte don fhostaíocht dá dtagraítear i mír 2.
4. Gach bliain, déanfaidh an Chomhairle, ar bhonn na dtuarascálacha dá dtagraítear i mír 3 agus tar éis di dearcadh an Choiste Fostaíochta a fháil, scrúdú ar chur chun feidhme bheartais fostaíochta na mBallstát i bhfianaise na dtreoirlínte don fhostaíocht. Féadfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di trí thromlach cáilithe ar mholadh ón gCoimisiún, moltaí a dhéanamh chuig Ballstáit má mheasann sí gurb iomchuí sin i bhfianaise an scrúdaithe sin.
5. Ar bhonn thorthaí an scrúdaithe sin, déanfaidh an Chomhairle agus an Coimisiún tuarascáil chomhpháirteach bhliantúil a chur faoi bhráid na Comhairle Eorpaí maidir le staid na fostaíochta sa Chomhphobal agus cur chun feidhme na dtreoirlínte don fhostaíocht.

Airteagal 109r

Féadfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di i gcomhréir leis an nós imeachta dá dtagraítear in Airteagal 189b agus tar éis dul i gcomhairle leis an gCoiste Eacnamaíoch agus Sóisialta agus le Coiste na Réigiún, bearta dreasachta a ghlacadh atá ceaptha chun comhar a chothú idir Ballstáit agus chun tacú lena ngníomhaíocht i réimse na fostaíochta trí thionscnaimh arb é is aidhm dóibh malairtí faisnéise agus dea-chleachtais a fhorbairt, trí anailís chomparáideach agus comhairle a sholáthar mar aon le cur chuige nuálaíoch a chur ar aghaidh agus an taithí a mheas, go háirithe trí leas a bhaint as treoirthionscadail.

Ní chuimseoidh na bearta sin comhchuibhiú ar dhlíthe agus rialacháin na mBallstát.

Airteagal 109s

Bunóidh an Chomhairle, tar éis di dul i gcomhairle le Parlaimint na hEorpa, Coiste Fostaíochta le stádas comhairleach chun comhordú idir na Ballstáit maidir le beartais fostaíochta agus mhargadh an tsaothair a chur ar aghaidh. Is iad cúraimí an Choiste:

- faireachán a dhéanamh ar staid na fostaíochta agus ar na beartais fostaíochta sna Ballstáit agus sa Chomhphobal;
- gan dochar d'Airteagal 151, tuairimí a fhoirmiú, arna iarraidh sin don Chomhairle nó don Choimisiún nó ar a thionscnamh féin, agus rannchuidiú le hullmhú imeachtaí na Comhairle dá dtagraítear in Airteagal 109q.

Agus a shainordú á chomhall aige, rachaidh an Coiste i gcomhairle leis na comhpháirtithe sóisialta.

Ceapfaidh gach Ballstát dhá chomhalta den Choiste agus ceapfaidh an Coimisiún dhá chomhalta den Choiste.”

20) Cuirtear an mhír seo a leanas le hAirteagal 113:

“5. Féadfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di d’aon toil ar thogra ón gCoimisiún agus tar éis dul i gcomhairle le Parlaimint na hEorpa, cur i bhfeidhm mhíreanna 1 go 4 a chur i mbaint le caibidlíocht agus comhaontuithe idirnáisiúnta maidir le seirbhísí agus le maoin intleachtúil a mhéad nach bhfuil siad folaithe sna míreanna sin.”

21) Cuirtear an Teideal seo a leanas isteach i ndiaidh Theideal VII:

“Teideal VIIa

COMHAR CUSTAIM

Airteagal 116

Laistigh de raon feidhme an Chonartha seo, glacfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di i gcomhréir leis an nós imeachta dá dtagraítear in Airteagal 189b, bearta chun comhar custaim idir na Ballstáit agus idir na Ballstáit agus an Coimisiún a neartú. Ní bhainfidh na bearta sin le dlí coiriúil náisiúnta a chur i bhfeidhm ná le riar náisiúnta an cheartais.”

22) Cuirtear na hAirteagail seo a leanas in ionad Airteagail 117 go 120:

“Airteagal 117

Beidh de chuspóirí ag an gComhphobal agus ag na Ballstáit, agus aird á tabhairt acu ar chearta sóisialta bunúsacha amhail iad sin atá leagtha amach i gCairt Shóisialta na hEorpa arna síniú in Torino ar an 18 Deireadh Fómhair 1961 agus i gCairt Chomhphobail 1989 um chearta sóisialta bunúsacha le haghaidh oibrithe, dlús a chur le fostaíocht, le dálaí feabhsaithe maireachtála agus oibre, chun go bhféadfar iad a chomhchuibhiú agus an feabhsú á choimeád ar bun, le cosaint chuí shóisialta, leis an agallamh idir na comhpháirtithe sóisialta, le hacmhainní daonna a fhorbairt ar mhaithe le hardleibhéal marthanach fostaíochta agus leis an eisiamh a chomhrac.

Chun na críche sin, cuirfidh an Comhphobal agus na Ballstáit gníomhaíochtaí chun feidhme a chuirfidh san áireamh éagsúlacht na gcleachtas náisiúnta, go háirithe i réimse an chaidrimh chonarthaigh, agus an riachtanas cumas iomaíochta gheilleagar an Chomhphobail a choimeád ar bun.

Creideann siad go leanfaidh forbairt den sórt sin ní amháin as feidhmiú an chómhargaidh a chuirfidh ar aghaidh comhchuibhiú na gcóras sóisialta, ach freisin as na nósanna imeachta dá bhforáiltear sa Chonradh seo agus as comhfhogasú na bhforálacha reachtaíochta, rialúcháin agus riaracháin.

Airteagal 118

1. D’fhonn cuspóirí Airteagal 117 a ghnóthú, tacóidh an Comhphobal le gníomhaíochtaí na mBallstát agus comhlánóidh sé iad sna réimsí seo a leanas:

- an timpeallacht oibre go háirithe a fheabhsú d'fhonn sláinte agus sábháilteacht oibrithe a chosaint;
- dálaí oibre;
- oibrithe a chur ar an eolas agus dul i gcomhairle leo;
- lánpháirtiú daoine atá arna n-eisiamh ó mhargadh an tsaothair, gan dochar d'Airteagal 127;
- comhionannas idir fir agus mná ar mhargadh an tsaothair agus cóir chomhionann san obair.

2. Chun na críche sin, féadfaidh an Chomhairle, trí bhíthin treoracha, ceanglais íosta a chuirfear chun feidhme de réir a chéile a ghlacadh, ag féachaint do na dálaí agus do na rialacha teicniúla i ngach ceann de na Ballstáit. Staonfar sna treoracha sin ó shrianta riarthacha, airgeadais agus dlíthiúla a fhorchur a bheadh ina mbac ar bhunú nó ar fhorbairt gnóthas beag agus meánmhéide.

Gníomhóidh an Chomhairle i gcomhréir leis an nós imeachta dá dtagraítear in Airteagal 189b tar éis dul i gcomhairle leis an gCoiste Eacnamaíoch agus Sóisialta agus le Coiste na Réigiún.

Féadfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di i gcomhréir leis an nós imeachta céanna, bearta a ghlacadh atá ceaptha chun comhar idir na Ballstáit a chothú trí thionscnaimh arb é is aidhm dóibh eolas a fheabhsú, malairtí faisnéise agus dea-chleachtais a fhorbairt, cur chuige nuálaíoch a chur ar aghaidh agus an taithí a mheas chun an t-eisiamh sóisialta a chomhrac.

3. Ar a shon sin, gníomhóidh an Chomhairle d'aon toil ar thogra ón gCoimisiún agus tar éis dul i gcomhairle le Parlaimint na hEorpa, leis an gCoiste Eacnamaíoch agus Sóisialta agus le Coiste na Réigiún sna réimsí seo a leanas:

- slándáil shóisialta agus cosaint shóisialta oibrithe;
- cosaint oibrithe i gcás fhoirceannadh a gconartha oibre;
- ionadú agus comhchosaint leasanna oibrithe agus fostóirí, lena n-áirítear comhchinneadh, faoi réir mhír 6;
- dálaí fostaíochta náisiúnach tríú tíortha ina gcónaí go dlíthiúil ar chríoch an Chomhphobail;
- ranníocaíochtaí airgeadais chun fostaíocht agus jabchruthú a chur ar aghaidh, gan dochar do na forálacha a bhaineann leis an gCiste Sóisialta.

4. Féadfaidh Ballstát cur chun feidhme na dtreoracha arna nglacadh de bhun mhíreanna 2 agus 3 a chur ar iontaobh na gcomhpháirtithe sóisialta, arna iarraidh sin go comhpháirteach dóibh.

Sa chás sin, áiríteoidh sé go bhfuil, ar dháta nach déanaí ná an dáta nach mór treoir a thrasú i gcomhréir le hAirteagal 189, na bearta is gá tugtha isteach trí chomhaontú ag na comhpháirtithe sóisialta, agus an Ballstát i dtrácht faoi cheangal gach beart is gá a ghlacadh chun a chumasú dó tráth ar bith a bheith in inmhe na torthaí arna bhforchur leis an treoir sin a áirithiú.

5. Ní chuirfidh na forálacha arna nglacadh de bhun an Airteagail seo cosc ar aon Bhallstát bearta cosanta níos déine atá ag luí leis an gConradh seo a choimeád ar bun ná a thabhairt isteach.

6. Ní bheidh feidhm ag forálacha an Airteagail seo maidir le pá, leis an gceart comhlachais, leis an gceart dul ar stailc ná leis an gceart frithdhúnadh a fhorchur.

Airteagal 118a

1. Beidh sé de chúram ar an gCoimisiún comhairliúchán idir na comhpháirtithe sóisialta a chur ar aghaidh ar leibhéal an Chomhphobail agus glacfaidh sé aon bheart ábhartha chun an t-agallamh eatarthu a éascú trína áirithiú go dtugtar tacaíocht chothromúil do na páirtithe.

2. Chuige sin, sula dtíolacfaidh sé tograí i réimse an bheartais shóisialta, rachaidh an Coimisiún i gcomhairle leis na comhpháirtithe sóisialta ar threo ionchasach gníomhaíochta Comhphobail.

3. Má mheasann an Coimisiún, tar éis an chomhairliúcháin sin, go bhfuil gníomhaíocht Chomhphobail inmhianaithe, rachaidh sé i gcomhairle leis na comhpháirtithe sóisialta ar inneachar an togra arna bheartú. Díreoidh na comhpháirtithe sóisialta tuairim, nó moladh más iomchuí, chuig an gCoimisiún.

4. Tráth comhairliúcháin den sórt sin, féadfaidh na comhpháirtithe sóisialta a chur i bhfios don Choimisiún gur mian leo an próiseas dá bhforáiltear in Airteagal 118b a thionscnamh. Ní mhairfidh ré an nós imeachta níos mó ná naoi mí mura gcinnfidh na comhpháirtithe sóisialta i dtrácht agus an Coimisiún i gcomhpháirt í a fhadú.

Airteagal 118b

1. Más é sin is toil leis na comhpháirtithe sóisialta, féadfaidh caidreamh conarthach, lena n-áirítear comhaontuithe, a bheith mar thoradh ar an agallamh eatarthu ar leibhéal an Chomhphobail.

2. Is i gcomhréir leis na nósanna imeachta agus na cleachtais is cuí do na comhpháirtithe sóisialta agus do na Ballstáit nó, in ábhair a thig faoi Airteagal 118, trí chinneadh ón gComhairle ar thogra ón gCoimisiún, arna iarraidh sin i gcomhpháirt do na páirtithe sínitheacha, a chuirfear chun feidhme na comhaontuithe arna dtabhairt i gcrích ar leibhéal an Chomhphobail.

Gníomhóidh an Chomhairle trí thromlach cáilithe ach amháin nuair atá foráil amháin nó níos mó sa chomhaontú i dtrácht a bhaineann le ceann de na réimsí dá dtagraítear in Airteagal 118(3), agus sa chás sin gníomhóidh sí d'aon toil.

Airteagal 118c

Chun cuspóirí Airteagal 117 a ghnóthú agus gan dochar d'fhorálacha eile an Chonartha seo, cothóidh an Coimisiún comhar idir na Ballstáit agus déanfaidh sé comhordú a ngníomhaíochta a éascú i réimsí uile an bheartais shóisialta faoin gcaibidil seo, go háirithe i gcúrsaí a bhaineann leis na nithe seo:

— fostaíocht;

- dlí an tsaothair agus dalaí oibre;
- gairmoiliúint bhunchéime agus ardchéime;
- slándáil shóisialta;
- tionóiscí agus galair cheirde a chosc;
- sláinteachas ceirde;
- an ceart chun dul i gcomhlachas, agus cómhargáil idir fostóirí agus oibrithe.

Chun na críche sin, gníomhóidh an Coimisiún i ndlúth-thadhall leis na Ballstáit trí staidéir a dhéanamh, tuairimí a thabhairt agus comhairliúcháin a shocrú i dtaobh fadhbanna a thagann chun cinn ar leibhéal náisiúnta agus fadhbanna is ábhar cúraim d'eagraíochtaí idirnáisiúnta.

Sula dtabharfaidh an Coimisiún na tuairimí dá bhforáiltear san Airteagal seo, rachaidh sé i gcomhairle leis an gCoiste Eacnamaíoch agus Sóisialta.

Airteagal 119

1. Áiritheoidh gach Ballstát cur chun feidhme an phrionsabail go bhfuil pá comhionann as obair chomhionann nó obair ar comhionann a luach ag dul d'oibrithe fireanna agus d'oibrithe baineanna.

2. Chun críche an Airteagail seo, ciallaíonn 'pá' an gnáthphá nó an gnáth-thuarastal bunaidh nó íosta maille le haon chomaoin eile, in airgead nó i gcomhchineál, a fhaigheann an t-oibrí, go díreach nó go hindíreach, óna fhostóir as ucht a fhostaíochta.

Ciallaíonn 'pá comhionann gan idirdhealú bunaithe ar ghnéas':

- (a) go ndéantar an pá as an obair chéanna ar thascrátaí a ríomh ar bhonn an aonaid tomhais chéanna;
- (b) i gcás obair de réir amrátaí gurb é an pá céanna a íoctar as an jab céanna.

3. Déanfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di i gcomhréir leis an nós imeachta dá dtagraítear in Airteagal 189b agus tar éis dul i gcomhairle leis an gCoiste Eacnamaíoch agus Sóisialta, bearta a ghlacadh d'fhonn a áirithiú go gcuirfear i bhfeidhm prionsabal an chomhionannais deiseanna agus na córa comhionainne idir fir agus mná i gcúrsaí fostaíochta agus slí beatha, lena n-áirítear prionsabal an phá chomhionainn as obair chomhionann nó obair ar comhionann a luach.

4. D'fhonn comhionannas iomlán iarbhir idir fir agus mná a áirithiú i saol na hoibre, ní chuirfidh prionsabal na córa comhionainne cosc ar aon Bhallstát bearta a choimeád ar bun nó a ghlacadh lena ndéantar foráil maidir le buntáistí sonracha chun gur fusa don ghnéas tearcionadaithe gabháil le gairm bheatha nó chun míbhuntáistí i slite beatha gairmiúla a chosc nó a chúiteamh.

Airteagal 119a

Féachfaidh na Ballstáit leis an gcoibhéis atá ann idir scéimeanna saoire le pá a choimeád mar atá.

Airteagal 120

Tarraingeoidh an Coimisiún suas tuarascáil gach bliain ar an dul chun cinn atá déanta i ngnóthú chuspóirí Airteagal 117, lena n-áirítear staid dhéimeagrafach an Chomhphobail. Díreoidh sé an tuarascáil sin chuig Parlaimint na hEorpa, chuig an gComhairle agus chuig an gCoiste Eacnamaíoch agus Sóisialta.

Féadfaidh Parlaimint na hEorpa a iarraidh ar an gCoimisiún tuarascálacha a tharraingt suas i dtaobh fadhbanna sonracha a bhaineann leis an staid shóisialta.”

23) Cuirtear an méid seo a leanas in ionad Airteagal 125:

“Airteagal 125

Déanfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di i gcomhréir leis an nós imeachta dá dtagraítear in Airteagal 189b agus tar éis dul i gcomhairle leis an gCoiste Eacnamaíoch agus Sóisialta agus le Coiste na Réigiún, na cinntí cur chun feidhme a bhaineann le Ciste Sóisialta na hEorpa a ghlacadh.”

24) Cuirtear an méid seo a leanas in ionad Airteagal 127(4):

“4. Déanfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di i gcomhréir leis an nós imeachta dá dtagraítear in Airteagal 189b agus tar éis dul i gcomhairle leis an gCoiste Eacnamaíoch agus Sóisialta agus le Coiste na Réigiún, bearta a ghlacadh chun rannchuidiú leis na cuspóirí dá dtagraítear san Airteagal seo a ghnóthú, gan aon chomhchuibhiú ar dhlíthe agus rialacháin na mBallstát.”

25) Cuirtear an méid seo a leanas in ionad Airteagal 128(4):

“4. Tabharfaidh an Comhphobal aird ar ghnéithe cultúrtha ina ghníomhaíocht faoi fhorálacha eile an Chonartha seo, go háirithe d’fhonn éagsúlacht a chuid cultúr a urramú agus a chur ar aghaidh.”

26) Cuirtear an méid seo a leanas in ionad Airteagal 129:

“Airteagal 129

1. Déanfar ardleibhéal cosanta le haghaidh sláinte an duine a áirithiú i sainiú agus i gcur chun feidhme bheartais agus ghníomhaíochtaí uile an Chomhphobail.

Bainfidh gníomhaíocht an Chomhphobail, a chomhlánóidh beartais náisiúnta, leis an tsláinte phoiblí a fheabhsú, le tinnis agus galair an duine a chosc agus le foinsí contúirte do shláinte an duine a sheachaint. Folóidh gníomhaíocht den saghas sin an comhrac in aghaidh na móraicídí trí thaighde a chur ar aghaidh ar na cúiseanna atá leo agus ar mhodhanna a seolta agus a gcoiscthe, maille le faisnéis agus oideachas sláinte.

Comhlánóidh an Comhphobal gníomhaíocht na mBallstát chun damáiste don tsláinte a thig ó dhrugaí a laghdú, lena n-áirítear faisnéis agus cosc.

2. Cothóidh an Comhphobal comhar idir na Ballstáit sna réimsí dá dtagraítear san Airteagal seo agus, más gá, tacóidh sé lena ngníomhaíocht.

Déanfaidh na Ballstáit comhordú eatarthu féin, i gcuibhreann leis an gCoimisiún, ar a mbeartais agus ar a gcláir sna réimsí dá dtagraítear i mír 1. Féadfaidh an Coimisiún, i ndlúth-thadhall leis na Ballstáit, aon tionscnamh is fóinteach a ghlacadh chun an comhordú sin a chur ar aghaidh.

3. Taobhóidh an Comhphobal agus na Ballstáit le comhar le tríú tíortha agus leis na heagraíochtaí idirnáisiúnta inniúla i réimse na sláinte poiblí.

4. Rannchuideoidh an Chomhairle, ag gníomhú di i gcomhréir leis an nós imeachta dá dtagraítear in Airteagal 189b agus tar éis dul i gcomhairle leis an gCoiste Eacnamaíoch agus Sóisialta agus le Coiste na Réigiún, le gnóthú na gcuspóirí dá dtagraítear san Airteagal seo, trí na bearta seo a leanas a ghlacadh:

- (a) bearta ag leagan síos ardchaighdeán cáilíochta agus sábháilteachta d'orgáin agus substaintí de bhunús daonna, d'fhuil agus do dhíorthaigh fola; ní chuirfidh na bearta sin cosc ar aon Bhallstát bearta cosanta níos déine a choimeád ar bun ná a thabhairt isteach;
- (b) de mhaolú ar Airteagal 43, bearta i réimsí na tréidliachta agus na fiteasláintíochta a bhfuil sé mar chuspóir díreach acu an tsláinte phoiblí a chosaint;
- (c) bearta dreasachta a bheidh ceaptha chun sláinte an duine a chosaint agus a fheabhsú, gan aon chomhchuibhiú ar dhlíthe agus rialacháin na mBallstát.

Féadfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di trí thromlach cáilithe ar thogra ón gCoimisiún, moltaí a ghlacadh freisin chun na gcrioch atá leagtha amach san Airteagal seo.

5. Déanfaidh gníomhaíocht an Chomhphobail i réimse na sláinte poiblí lánurraim a thabhairt do fhreagrachtaí na mBallstát maidir le seirbhísí sláinte agus cúram liachta a eagrú agus a sholáthar. Ach go háirithe, ní dhéanfaidh na bearta dá dtagraítear i bpointe (a) de mhír 4 difear d'fhorálacha náisiúnta maidir le deonú nó úsáid mhíochaine orgán agus fola."

27) Cuirtear an méid seo a leanas in ionad Airteagal 129a:

"Airteagal 129a

1. Chun leasanna na dtomhaltóirí a chur ar aghaidh agus chun ardleibhéal cosanta don tomhaltóir a áirithiú, rannchuideoidh an Chomhairle le sláinte, sábháilteacht agus leasanna eacnamaíocha na dtomhaltóirí a chosaint, maille lena gceart a chur ar aghaidh chun faisnéise agus oideachais agus chun iad féin a eagrú ar mhaithe lena leasanna a choimirciú.

2. Tabharfar aird ar cheanglais maidir le cosaint an tomhaltóra i sainiú agus i gcur chun feidhme bheartais agus ghníomhaíochtaí eile an Chomhphobail.

3. Rannchuideoidh an Comhphobal leis na cuspóirí dá dtagraítear i mír 1 a ghnóthú:

- (a) trí bhearta arna nglacadh de bhun Airteagal 100a faoi chuimsiú chomhlánú an mhargaidh inmheánaigh;

(b) trí bhearta a thacaíonn leis an mbeartas arna shaothrú ag na Ballstáit, a fhorlíonann é agus a dhéanann faireachán air.

4. Déanfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di i gcomhréir leis an nós imeachta dá dtagraítear in Airteagal 189b agus tar éis dul i gcomhairle leis an gCoiste Eacnamaíoch agus Sóisialta, na bearta dá dtagraítear i bpointe (b) de mhír 3 a ghlacadh.

5. Ní chuirfidh bearta arna nglacadh de bhun mhír 4 cosc ar aon Bhallstát bearta cosanta níos déine a choimeád ar bun ná a thabhairt isteach. Ní mór do bhearta den sórt sin a bheith ag luí leis an gConradh seo. Cuirfear in iúl don Choimisiún iad.”

28) Sa chéad fhomhír d’Airteagal 129c(1), cuirtear an méid seo a leanas in ionad na chéad choda den tríú fleasc:

“— féadfaidh an Comhphobal tacú le tionscadail chomhleasa choitinn lena dtacaíonn na Ballstáit agus a shonraítear faoi chuimsiú na dtreoirlínte dá dtagraítear sa chéad fhleasc, go háirithe trí bhíthin staidéar indéantachta, ráthaíochtaí iasachta nó fóirdheontais úis;”.

29) Leasaítear Airteagal 129d mar a leanas:

(a) cuirtear an méid seo a leanas in ionad na chéad mhíre:

“Glacfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di i gcomhréir leis an nós imeachta dá dtagraítear in Airteagal 189b agus tar éis dul i gcomhairle leis an gCoiste Eacnamaíoch agus Sóisialta agus le Coiste na Réigiún, na treoirlínte agus na bearta eile dá dtagraítear in Airteagal 129c(1).”;

(b) scriostar an tríú mír.

30) In Airteagal 130a, cuirtear an méid seo a leanas in ionad an dara mír:

“Féachfaidh an Comhphobal go háirithe leis na héagothromaíochtaí idir leibhéil forbartha na réigiún éagsúil agus cúlmhaireacht na réigiún is mídheisiúla nó na n-oileán is mídheisiúla, lena n-áirítear na limistéir thuaithe, a laghdú.”

31) In Airteagal 130e, cuirtear an méid seo a leanas in ionad na chéad fhomhíre:

“Glacfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di i gcomhréir leis an nós imeachta dá dtagraítear in Airteagal 189b agus tar éis dul i gcomhairle leis an gCoiste Eacnamaíoch agus Sóisialta agus le Coiste na Réigiún, na cinntí cur chun feidhme a bhaineann le Ciste Forbraíochta Réigiúnaí na hEorpa.”

32) In Airteagal 130i(1), cuirtear an méid seo a leanas in ionad na chéad fhomhíre:

“1. Glacfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di i gcomhréir leis an nós imeachta dá dtagraítear in Airteagal 189b agus tar éis dul i gcomhairle leis an gCoiste Eacnamaíoch agus Sóisialta, clár réime ilbhliantúil ina leagfar amach gníomhaíochtaí uile an Chomhphobail.”

33) Cuirtear an méid seo a leanas in ionad Airteagal 130o:

“*Airteagal 130o*

Déanfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di trí thromlach cáilithe, ar thogra ón gCoimisiún agus tar éis dul i gcomhairle le Parlaimint na hEorpa agus leis an gCoiste Eacnamaíoch agus Sóisialta, na forálacha dá dtagraítear in Airteagal 130n a ghlacadh.

Déanfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di i gcomhréir leis an nós imeachta dá dtagraítear in Airteagal 189b agus tar éis dul i gcomhairle leis an gCoiste Eacnamaíoch agus Sóisialta, na forálacha dá dtagraítear in Airteagail 130j, 130k agus 130l a ghlacadh. Beidh gá le comhaontú na mBallstát i dtrácht chun na cláir fhorlíontacha a ghlacadh.”

34) Cuirtear an méid seo a leanas in ionad Airteagal 130r(2):

“2. Beidh sé d’aidhm ag beartas an Chomhphobail i réimse an chomhshaoil ardleibhéal cosanta a shroicheadh ag tabhairt aird ar éagsúlacht na staideanna i réigiúin éagsúla an Chomhphobail. Fothófar é ar phrionsabal an réamhchúraim agus ar na prionsabail gur cóir bearta coisctheacha a ghlacadh, go dtabharfar tosaíocht do bhearta chun damáiste don chomhshaoil a cheartú ag an bhfoinse agus gurb é údar an truaillithe a íocfaidh as.

Sa chomhthéacs sin, beidh sna bearta comhchuibhithe a fhreagraíonn do cheanglais maidir le cosaint an chomhshaoil, i gcásanna iomchuí, clásal cosanta a údaróidh do na Ballstáit bearta sealadacha a bheidh faoi réir nós imeachta rialaithe Comhphobail a ghlacadh ar fhorais chomhshaoil neamheacnamaíocha.”

35) Leasaítear Airteagal 130s a leasú mar a leanas:

(a) cuirtear an méid seo a leanas in ionad mhír 1:

“1. Cinntífidh an Chomhairle, ag gníomhú di i gcomhréir leis an nós imeachta dá dtagraítear in Airteagal 189b agus tar éis dul i gcomhairle leis an gCoiste Eacnamaíoch agus Sóisialta agus le Coiste na Réigiún, an ghníomhaíocht a ghabhfaidh an Comhphobal ar láimh chun na cuspóirí dá dtagraítear in Airteagal 130r a ghnóthú.”;

(b) cuirtear an méid seo a leanas in ionad na coda tosaigh de mhír 2:

“2. De mhaolú ar an nós imeachta cinnteoireachta dá bhforáiltear i mír 1 agus gan dochar d’Airteagal 100a, glacfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di d’aon toil ar thogra ón gCoimisiún agus tar éis dul i gcomhairle le Parlaimint na hEorpa, leis an gCoiste Eacnamaíoch agus Sóisialta agus le Coiste na Réigiún.”;

(c) cuirtear an méid seo a leanas in ionad na chéad fhomhíre de mhír 3:

“3. I réimsí eile, glacfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di i gcomhréir leis an nós imeachta dá dtagraítear in Airteagal 189b agus tar éis dul i gcomhairle leis an gCoiste Eacnamaíoch agus Sóisialta agus le Coiste na Réigiún, cláir ghníomhaíochta ghinearálta a shocraíonn na cuspóirí tosaíochta a bheidh le ghnóthú.”

36) Cuirtear an méid seo a leanas in ionad Airteagal 130w(1):

“1. Gan dochar d’fhorálacha eile an Chonartha seo, glacfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di i gcomhréir leis an nós imeachta dá dtagraítear in Airteagal 189b, na bearta is gá chun na cuspóirí dá dtagraítear in Airteagal 130u a shaothrú. Féadfaidh na bearta sin bheith i bhfoirm clár ilbhliantúil.”

37) Cuirtear an mhír seo a leanas le hAirteagal 137:

“Ní rachaidh lion chomhaltaí Pharlaimint na hEorpa thar seacht gcéad.”

38) Leasaítear Airteagal 138 mar a leanas:

(a) i mír 3, cuirtear an méid seo a leanas in ionad na chéad fhomhíre:

“3. Tarraingeoidh Parlaimint na hEorpa suas togra do thoghcháin trí vótáil chomhchoiteann dhíreach i gcomhréir le nós imeachta comhionann sna Ballstáit go léir nó i gcomhréir le prionsabail ar comhphrionsabail iad ag na Ballstáit go léir.”;

(b) cuirtear an mhír seo a leanas leis an Airteagal:

“4. Déanfaidh Parlaimint na hEorpa, tar éis tuairim ón gCoimisiún a iarraidh agus formheas ón gComhairle ag gníomhú di d’aon toil a fháil, na rialacháin agus na coiníollacha ginearálta a leagan síos a rialaíonn comhlíonadh a gcuid dualgas ag a comhaltaí.”

39) Cuirtear an méid seo a leanas in ionad Airteagal 151:

“Airteagal 151

1. Beidh coiste arna chomhdhéanamh de Bhuanionadaithe na mBallstát freagrach as obair na Comhairle a ullmhú agus as na cúraimí a chuirfidh an Chomhairle air a chur i gcrích. Féadfaidh an Coiste cinntí maidir le nós imeachta a ghlacadh sna cásanna dá bhforáiltear i Rialacha Nós Imeachta na Comhairle.

2. Cabhróidh Ardrúnaíocht a bheidh faoi stiúradh Ardrúnaí, Ardionadaí don chomhbheartas eachtrach agus slándála, leis an gComhairle agus cuideoidh Leas-Ardrúnaí leis a bheidh freagrach as an Ardrúnaíocht a réachtáil. Déanfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di d’aon toil, an tArdrúnaí agus an Leas-Ardrúnaí a cheapadh.

Cinnfidh an Chomhairle eagrúchán na hArdrúnaíochta.

3. Glacfaidh an Chomhairle a Rialacha Nós Imeachta.

D’fhonn Airteagal 191a(3) a chur i bhfeidhm, leagfaidh an Chomhairle síos sna Rialacha sin na coiníollacha faoina mbeidh rochtain ag an bpobal ar dhoiciméid na Comhairle. Chun críche na míre seo, saineoidh an Chomhairle na cásanna inar cóir a mheas go bhfuil sí ag gníomhú ina cáil reachtach d’fhonn níos mó rochtana ar dhoiciméid a cheadú sna cásanna sin ach san am céanna caomhnóidh sí éifeachtúlacht a próisis chinnteoireachta. Ar aon chuma, nuair a bhíonn an Chomhairle ag gníomhú ina cáil reachtach, poibleofar torthaí na vótála agus míniú ar an vótáil i dteannta leis na ráitis sna miontuairiscí.”

- 40) In Airteagal 158(2), cuirtear an méid seo a leanas in ionad na chéad fhomhíre agus an dara fomhír:

“2. Ainmneoidh rialtais na mBallstát de chomhthoil an duine a bheartaíonn siad a cheapadh ina Uachtarán ar an gCoimisiún; déanfaidh Parlaimint na hEorpa an t-ainmniúchán a fhormheas.

Ainmneoidh rialtais na mBallstát, de chomhthoil leis an ainmnitheach do phost an Uachtaráin, na daoine eile a bheartaíonn siad a cheapadh ina gcomhaltaí den Choimisiún.”

- 41) In Airteagal 163, cuirtear an mhír seo a leanas isteach mar an chéad mhír:

“Oibreoidh an Coimisiún faoi threoir pholaitiúil a Uachtaráin.”

- 42) In Airteagal 173, cuirtear an méid seo a leanas in ionad an tríú mír:

“Beidh dlínse ag an gCúirt Bhreithiúnais faoi na coinníollacha céanna i gcaingne arna dtionscnamh ag Parlaimint na hEorpa, ag an gCúirt Iniúcháirí agus ag BCE d’fhonn sainchumais na gcomhlachtaí sin a choimirciú.”

- 43) Leasaítear Airteagal 188c mar a leanas:

- (a) cuirtear an méid seo a leanas in ionad an dara fomhír de mhír 1:

“Cuirfidh an Chúirt Iniúcháirí ar fáil do Pharlaimint na hEorpa agus don Chomhairle ráiteas dearbhaithe i dtaobh bheachtas na gcuntas agus dhlíthiúlacht agus rialtacht na n-idirbheart is bun leo agus foilseofar é in *Iris Oifigiúil na gComhphobal Eorpach*.”;

- (b) cuirtear an méid seo a leanas in ionad na chéad fhomhíre de mhír 2:

“2. Déanfaidh an Chúirt Iniúcháirí scrúdú féachaint an bhfuarthas an t-ioncam uile agus ar tabhaíodh an caiteachas uile ar mhodh dleathach rialta, agus an ndearnadh bainistíocht fhóna ar an airgeadas. Lena linn sin, déanfaidh sí tuarascáil ach go háirithe ar aon chásanna neamhrialtachta.”;

- (c) cuirtear an méid seo a leanas in ionad mhír 3:

“3. Bunófar an iniúcháireacht ar thaifid agus, más gá, déanfar ar an bhfód í in institiúidí eile an Chomhphobail, in áitreabh aon chomhlachta a dhéanann bainistíocht ar ioncam nó caiteachas thar ceann an Chomhphobail agus sna Ballstáit, lena n-áirítear áitreabh aon duine nádúrtha nó dhlítheanaigh a fhaigheann íocaíochtaí ón mbuiséad. Sna Ballstáit déanfar an iniúcháireacht i gcuibhreann le comhlachtaí náisiúnta iniúcháireachta nó, mura mbíonn na cumhachtaí riachtanacha acu sin, leis na ranna náisiúnta inniúla. Comhoibreoidh an Chúirt Iniúcháirí agus comhlachtaí náisiúnta iniúcháireachta na mBallstát de mheon muiníne ach gan a neamhspleáchas a thréigean. Cuirfidh na comhlachtaí nó na ranna sin i bhfios don Chúirt Iniúcháirí an bhfuil siad chun páirt a ghlacadh san iniúcháireacht.

Déanfaidh institiúidí eile an Chomhphobail, aon chomhlachtaí a dhéanann bainistíocht ar ioncam nó caiteachas thar ceann an Chomhphobail, aon duine nádúrtha nó dlítheanach a fhaigheann íocaíochtaí ón mbuiséad agus na comhlachtaí náisiúnta iniú-

chóireachta nó, mura mbíonn na cumhachtaí riachtanacha acu sin, na ranna náisiúnta inniúla, aon doiciméad nó faisnéis is gá chun a cúram a chomhlíonadh a chur ar aghaidh chuig an gCúirt Iniúchóirí, arna iarraidh sin di.

I ndáil le gníomhaíocht an Bhainc Eorpaigh Infheistíochta le linn bainistíocht a dhéanamh ar chaiteachas agus ioncam an Chomhphobail, beidh cearta rochtana na Cúirte ar fhaisnéis arna sealbhú ag an mBanc faoi rialú ag comhaontú idir an Chúirt, an Banc agus an Coimisiún. Cheal comhaontú, beidh rochtain ag an gCúirt áfach ar an bhfaisnéis is gá chun caiteachas agus ioncam de chuid an Chomhphobail atá faoi bhainistíocht an Bhainc a iniúchadh.”

44) Cuirtear an méid seo a leanas in ionad Airteagal 189b:

“Airteagal 189b

1. Nuair a thagraítear sa Chonradh seo don Airteagal seo chun gníomh a ghlacadh, beidh feidhm ag an nós imeachta seo a leanas.

2. Tíolacfaidh an Coimisiún togra do Pharlaimint na hEorpa agus don Chomhairle.

Ag gníomhú di trí thromlach cáilithe agus tar éis tuairim Pharlaimint na hEorpa a fháil:

- féadfaidh an Chomhairle, má fhormheasann sí na leasuithe uile atá i dtuairim Pharlaimint na hEorpa, an gníomh beartaithe arna leasú amhlaidh a ghlacadh;
- mura molfaidh Parlaimint na hEorpa aon leasuithe, féadfaidh an Chomhairle an gníomh beartaithe a ghlacadh;
- ina mhalairt de chás, glacfaidh an Chomhairle comhsheasamh agus cuirfidh sí in iúl do Pharlaimint na hEorpa é. Tabharfaidh an Chomhairle gach eolas do Pharlaimint na hEorpa faoi na cúiseanna a thug uirthi a comhsheasamh a ghlacadh. Tabharfaidh an Coimisiún gach eolas do Pharlaimint na hEorpa faoina sheasamh.

Más rud é, laistigh de thrí mhí ón dáta a chuirtear an t-eolas sin chuici:

- (a) go ndéanfaidh Parlaimint na hEorpa an comhsheasamh a fhormheas nó nach mbeidh cinneadh glactha aici, measfar go bhfuil an gníomh i dtrácht glactha i gcomhréir leis an gcomhsheasamh sin;
- (b) go ndiúltoídh Parlaimint na hEorpa an comhsheasamh, trí thromlach glan de na comhaltaí a chomhdhéanann í, measfar nach bhfuil an gníomh beartaithe glactha;
- (c) go molfaidh Parlaimint na hEorpa trí thromlach glan de na comhaltaí a chomhdhéanann í leasuithe ar an gcomhsheasamh, cuirfear an téacs arna leasú amhlaidh chuig an gComhairle agus chuig an gCoimisiún, a thabharfaidh tuairim ar na leasuithe sin.

3. Má dhéanann an Chomhairle, ag gníomhú di trí thromlach cáilithe laistigh de thrí mhí ón dáta a chuirtear an t-ábhar os a comhair, leasuithe uile Pharlaimint na hEorpa a fhormheas, measfar go bhfuil an gníomh i dtrácht glactha i bhfoirm an chomhsheasaimh

arna leasú amhlaidh; gníomhóidh an Chomhairle, ar a shon sin, d'aon toil ar na leasuithe a bhfuil tuairim dhiúltach tugtha ag an gCoimisiún ina dtaobh. Mura nglacfaidh an Chomhairle na leasuithe uile, comórfaidh Uachtarán na Comhairle laistigh de shé sheachtain, le comhaontú Uachtarán Pharlaimint na hEorpa, cruinniú den Choiste Idir-réitigh.

4. Beidh de chúram ar an gCoiste Idir-réitigh, a chomhdhéanfar de chomhaltaí na Comhairle nó ionadaithe dóibh agus an oiread céanna ionadaithe do Pharlaimint na hEorpa, teacht ar comhaontú maidir le téacs comhpháirteach trí thromlach cáilithe de chomhaltaí na Comhairle nó ionadaithe dóibh agus trí thromlach de na hionadaithe do Pharlaimint na hEorpa. Beidh an Coimisiún rannpháirteach in imeachtaí an Choiste Idir-réitigh agus glacfaidh sé gach tionscnamh is gá d'fhonn seasamh Pharlaimint na hEorpa agus seasamh na Comhairle a thabhairt le chéile. Agus an cúram sin á chomhall aige, scrúdóidh an Coiste Idir-réitigh an comhsheasamh ar bhonn na leasuithe arna moladh ag Parlaimint na hEorpa.

5. Má fhorghéasann an Coiste Idir-réitigh téacs comhpháirteach laistigh de shé sheachtain tar éis a chomórtha, beidh tréimhse sé sheachtain ag Parlaimint na hEorpa agus ag an gComhairle tar éis an fhorghéasa sin chun an gníomh i dtrácht a ghlacadh i gcomhréir leis an téacs comhpháirteach, trí thromlach glan de na vótaí arna gcaitheamh i gcás Pharlaimint na hEorpa agus trí thromlach cáilithe i gcás na Comhairle. Mura bhforghéasfaidh ceachtar den dá institiúid an gníomh beartaithe laistigh den tréimhse sin, measfar nach bhfuil sé glactha.

6. Nuair nach bhforghéasfaidh an Coiste Idir-réitigh téacs comhpháirteach, measfar nach bhfuil an gníomh beartaithe glactha.

7. Ar thionscnamh Pharlaimint na hEorpa nó na Comhairle, déanfar na tréimhsí trí mhí agus sé sheachtain dá dtagraítear san Airteagal seo a fhadú mí amháin nó dhá sheachtain faoi seach ar a mhéid."

45) Cuirtear isteach an tAirteagal seo a leanas:

"Airteagal 191a

1. Beidh ag gach saoránach den Aontas agus ag aon duine nádúrtha nó dlítheanach a chónaíonn nó a bhfuil a oifig chláraithe aige i mBallstát ceart rochtana ar dhoiciméid Pharlaimint na hEorpa, na Comhairle agus an Choimisiúin, faoi réir na bprionsabal agus na gcoinníollacha a shaineofar i gcomhréir le míreanna 2 agus 3.

2. Laistigh de dhá bhliain ó Chonradh Amstardam a theacht i bhfeidhm, cinnfidh an Chomhairle, ag gníomhú di i gcomhréir leis an nós imeachta dá dtagraítear in Airteagal 189b, na prionsabail ghinearálta agus na teorainneacha ar fhorais leasa phríobháidigh nó phoiblí a rialóidh an ceart rochtana sin ar dhoiciméid.

3. Déanfaidh gach institiúid dá dtagraítear anseo thuas forálacha sonracha maidir le rochtain ar a doiciméid a ullmhú ina Rialacha Nós Imeachta féin."

46) Cuirtear an mhír seo a leanas le hAirteagal 198:

"Féadfaidh Parlaimint na hEorpa dul i gcomhairle leis an gCoiste."

47) In Airteagal 198a, cuirtear an méid seo a leanas in ionad an tríú mír:

“Déanfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di d’aon toil ar thogra ó na Ballstáit faoi seach, comhaltaí an Choiste mar aon lena chomhlíon de mhalartaigh a cheapadh go ceann ceithre bliana. Féadfar a dtéarma oifige a athnuachan. Ní fhéadfaidh comhalta den Choiste bheith ina chomhalta de Pharlaimint na hEorpa san am céanna.”

48) In Airteagal 198b, cuirtear an méid seo a leanas in ionad an dara mír:

“Glacfaidh sé a Rialacha Nós Imeachta.”

49) Leasaítear Airteagal 198c mar a leanas:

(a) cuirtear an méid seo a leanas in ionad na chéad mhíre:

“Rachaidh an Chomhairle nó an Coimisiún i gcomhairle le Coiste na Réigiún sna cásanna dá bhforáiltear sa Chonradh seo agus i ngach cás eile, go háirithe sna cásanna a bhaineann le comhar trasteorann, inar cuí le ceann amháin den dá institiúid sin é.”;

(b) i ndiaidh an tríú mír, atá ann, cuirtear isteach an mhír seo a leanas:

“Féadfaidh Parlaimint na hEorpa dul i gcomhairle le Coiste na Réigiún.”

50) In Airteagal 205, cuirtear an méid seo a leanas in ionad na chéad mhíre:

“Cuirfidh an Coimisiún an buiséad i ngníomh, i gcomhréir le forálacha na rialachán arna ndéanamh de bhun Airteagal 209, ar a fhreagracht féin agus laistigh de theorainneacha na leithreasaí, ag féachaint do phrionsabail na bainistíochta fóna airgeadais. Comhoibreoidh na Ballstáit leis an gCoimisiún chun a áirithiú go n-úsáidtear na leithreasaí i gcomhréir le prionsabail na bainistíochta fóna airgeadais.”

51) Cuirtear an méid seo a leanas in ionad Airteagal 206(1):

“1. Déanfaidh Parlaimint na hEorpa, ag gníomhú di ar mholadh ón gComhairle a ghníomhóidh trí thromlach cáilithe, urscaoileadh a thabhairt don Choimisiún i leith an buiséad a chur i ngníomh. Chun na críche sin, déanfaidh Parlaimint na hEorpa, i ndiaidh na Comhairle, scrúdú ar na cuntais agus ar an ráiteas airgeadais dá dtagraítear in Airteagal 205a, ar thuarascáil bhliantúil na Cúirte Iniúcháirí, maille le freagraí na n-institiúidí faoi iniúchadh ar bharúlacha na Cúirte Iniúcháirí, ar an ráiteas dearbhaithe dá dtagraítear sa dara fómhír d’Airteagal 188c(1) agus ar aon tuarascálacha speisialta ábhartha ón gCúirt Iniúcháirí.”

52) Cuirtear an méid seo a leanas in ionad Airteagal 209a:

“*Airteagal 209a*

1. Déanfaidh an Comhphobal agus na Ballstáit calaois agus aon ghníomhaíochtaí neamhdhlíthiúla eile a dhéanann díobháil do leasanna airgeadais an Chomhphobail a chomhrac trí bhearta a ghlacfar i gcomhréir leis an Airteagal seo agus a bheidh mar chosc agus a thabharfaidh cosaint éifeachtúil sna Ballstáit.

2. Glacfaidh na Ballstáit na bearta céanna chun calaois a chomhrac a dhéanann díobháil do leasanna airgeadais an Chomhphobail is a ghlacann siad chun calaois a chomhrac a dhéanann díobháil dá leasanna airgeadais féin.

3. Gan dochar d'fhorálacha eile an Chonartha seo, comhordóidh na Ballstáit a ngníomhaíocht chun leasanna airgeadais an Chomhphobail a chosaint i gcoinne na calaoise. Chuige sin, eagróidh siad, i dteannta leis an gCoimisiún, dlúthchomhar rialta idir na húdaráis inniúla.

4. Glacfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di i gcomhréir leis an nós imeachta dá dtagraítear in Airteagal 189b agus tar éis dul i gcomhairle leis an gCúirt Iníuchóirí, na bearta is gá maidir le calaois a dhéanann díobháil do leasanna airgeadais an Chomhphobail a chosc agus a chomhrac d'fhonn cosaint éifeachtúil choibhéiseach a thabhairt sna Ballstáit. Ní bhainfidh na bearta sin le dlí coiriúil náisiúnta a chur i bhfeidhm ná le riar náisiúnta an cheartais.

5. Tíolacfaidh an Coimisiún, i gcomhar leis na Ballstáit, tuarascáil do Pharlaimint na hEorpa agus don Chomhairle gach bliain ar na bearta a glacadh chun an tAirteagal seo a chur chun feidhme.”

53) Cuirtear isteach an tAirteagal seo a leanas:

“Airteagal 213a

1. Gan dochar d’Airteagal 5 den Phrótacal ar Reacht an Chórais Eorpaigh Banc Ceannais agus an Bhainc Cheannais Eorpaigh, déanfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di i gcomhréir leis an nós imeachta dá dtagraítear in Airteagal 189b, bearta a ghlacadh chun staidreamh a chur ar fáil nuair is gá sin chun gníomhaíochtaí an Chomhphobail a chomhlíonadh.

2. Cuirfear an staidreamh Comhphobail ar fáil i gcomhréir le neamhchlaontacht, iontaofacht, oibiachtúlacht, neamhspleáchas eolaíoch, éifeachtúlacht costais agus rúndacht an staidrimh; ní bheidh ualaí iomarcacha ar oibreoirí eacnamaíocha dá bharr.”

54) Cuirtear isteach an tAirteagal seo a leanas:

“Airteagal 213b

1. Gníomhartha an Chomhphobail maidir le daoine aonair a chosaint i dtaca le próiseáil sonraí pearsanta agus saorghluaiseacht sonraí den sórt sin, beidh feidhm acu amhail ón 1 Eanáir 1999 maidir leis na hinstiúidí agus na comhlachtaí arna gcur ar bun leis an gConradh seo nó dá bhun.

2. Roimh an dáta dá dtagraítear i mír 1, bunóidh an Chomhairle, ag gníomhú di i gcomhréir leis an nós imeachta dá dtagraítear in Airteagal 189b, comhlacht neamhspleách maoirseachta a bheidh freagrach as faireachán a dhéanamh ar chur i bhfeidhm na ngníomhartha Comhphobail sin ar instiúidí agus comhlachtaí an Chomhphobail agus glacfaidh sí aon fhorálacha ábhartha eile de réir mar is iomchuí.”

55) Cuirtear an méid seo a leanas in ionad Airteagal 227(2):

“2. Beidh feidhm ag forálacha an Chonartha seo maidir leis na ranna Francacha thar lear, leis na hAsóir, le Maidéara agus leis na hOileáin Chanáracha.

Ar a shon sin, ag tabhairt aird ar staid shóisialta agus eacnamaíoch struchtúrach na ranna Francacha thar lear, na nAsóir, Mhaidéara agus na nOileán Canárach, staid is measa fós mar gheall ar a n-iargúlacht, a n-oileánachas, a mbeagmhéid, a dtopagrafaíocht agus a n-aeráid achrannach, agus a spleáchas eacnamaíoch ar bheagán táirgí, a ndéanann a mbuaine agus comhcheangal díobh mórdhochar dá bhforbairt, déanfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di trí thromlach cáilithe ar thogra ón gCoimisiún agus tar éis dul i gcomhairle le Parlaimint na hEorpa, bearta sonracha a ghlacadh a mbeidh sé d’aidhm acu, ach go háirithe, na coinníollacha a leagan síos chun an Conradh seo, lena n-áirítear comhbheartais, a chur i bhfeidhm ar na réigiúin sin.

Nuair a bheidh an Chomhairle ag glacadh na mbeart ábhartha dá dtagraítear sa dara fómhír, tabharfaidh sí aird ar réimsí amhail beartais chustaim agus trádála, beartas fioscach, saorlimistéir, beartais talmhaíochta agus iascaigh, coinníollacha maidir le soláthar amhábharr agus earraí tomhaltais fíor-riachtanacha, státchabhracha agus coinníollacha rochtana ar chistí struchtúracha agus ar chláir chothrománacha Comhphobail.

Glacfaidh an Chomhairle na bearta dá dtagraítear sa dara fómhír ag cur ghnéithe agus shrianta speisialta na réigiúin is forimeallaí san áireamh ach gan baint d’iomláine ná de chomhchuibheas dlíchóras an Chomhphobail, lena n-áirítear an margadh inmheánach agus na comhbheartais.”

56) Leasaítear Airteagal 228 mar a leanas:

(a) cuirtear an méid seo a leanas in ionad an dara fómhír de mhír 1:

“I bhfeidhmiú na gcumhachtaí a thugtar di sa mhír seo, gníomhóidh an Chomhairle trí thromlach cáilithe seachas sna cásanna ina bhforáiltear sa chéad fhomhír de mhír 2 go ngníomhóidh sí d’aon toil.”;

(b) cuirtear an méid seo a leanas in ionad mhír 2:

“2. Faoi réir na gcumhachtaí a dhílsítear don Choimisiún sa réimse seo is í an Chomhairle, ag gníomhú di trí thromlach cáilithe ar thogra ón gCoimisiún, a ghlacfaidh cinneadh ar shíniú na gcomhaontuithe, a bhféadfaidh cinneadh a bheith ag gabháil leis maidir lena gcur i bhfeidhm sealadach roimh a dteacht i bhfeidhm, agus ar a dtabhairt i gcrích. Gníomhóidh an Chomhairle d’aon toil nuair a bhaineann an comhaontú le réimse inar gá aontoilíocht chun rialacha inmheánacha a ghlacadh agus i gcás na gcomhaontuithe dá dtagraítear in Airteagal 238.

De mhaolú ar na rialacha atá leagtha síos i mír 3, beidh feidhm ag na nósanna imeachta céanna i gcás cinnidh chun cur i bhfeidhm comhaontaithe a fhionraí agus d’fhonn na seasaimh a bhunú a ghlacfar thar ceann an Chomhphobail i gcomhlacht arna chur ar bun le comhaontú arna bhunú ar Airteagal 238, nuair a iarrtar ar an gcomhlacht sin cinntí a ghlacadh a bhfuil éifeachtaí dlí leo, seachas cinntí a fhorlíonann nó a leasaíonn creat institiúideach an chomhaontaithe.

Cuirfear Parlaimint na hEorpa ar an eolas láithreach agus go hiomlán faoi aon chinneadh faoin mír seo a bhaineann le comhaontuithe a chur i bhfeidhm go sealadach nó a fhionraí nó faoi sheasamh an Chomhphobail a bhunú i gcomhlacht arna chur ar bun le comhaontú arna bhunú ar Airteagal 238.”

57) Cuirtear isteach an tAirteagal seo a leanas:

“Airteagal 236

1. Nuair atá cinneadh glactha cearta vótála ionadaí rialtais Bhallstáit a fhionraí i gcomhréir le hAirteagal F.1(2) den Chonradh ar an Aontas Eorpach, déanfar na cearta vótála sin a fhionraí i dtaca leis an gConradh seo freisin.

2. Thairis sin, nuair a shuífear, i gcomhréir le hAirteagal F.1(1) den Chonradh ar an Aontas Eorpach, go bhfuil sárú leanúnach tromchúiseach á dhéanamh ag Ballstát ar phrionsabail atá luaite in Airteagal F(1) den Chonradh sin, féadfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di trí thromlach cáilithe, a chinneadh cearta áirithe a fhionraí a chineann ón gConradh seo a chur i bhfeidhm ar an mBallstát i gceist. Lena linn sin, tabharfaidh an Chomhairle aird ar na hiarmhairtí a fhéadfaidh teacht ón bhfionraíocht sin i dtaca le cearta agus oibleagáidí daoine nádúrtha agus dlítheanacha.

Leanfaidh oibleagáidí an Bhallstáit i gceist faoin gConradh seo de bheith ina gceangal ar an mBallstát sin ar aon chuma.

3. Féadfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di trí thromlach cáilithe, a chinneadh dá éis sin na bearta arna nglacadh i gcomhréir le mír 2 a athrú nó a chúlghairm mar fhreagra ar athruithe sa staid ba bhun leis na bearta sin a fhorchur.

4. Agus na cinntí dá dtagraítear i míreanna 2 agus 3 á nglacadh aici, gníomhóidh an Chomhairle gan vóta ionadaí rialtas an Bhallstáit i gceist a chur san áireamh. De mhaolú ar Airteagal 148(2), saineofar tromlach cáilithe mar an chionmhaireacht chéanna de vótaí ualaithe na gcomhaltaí i dtrácht den Chomhairle atá leagtha síos in Airteagal 148(2).

Beidh feidhm ag an mír seo freisin i gcás cearta vótála a fhionraí i gcomhréir le mír 1. I gcásanna den sórt sin, glacfar cinneadh ar gá aontoilíocht dó gan vóta ionadaí rialtas an Bhallstáit i gceist.”

58) Aisghairtear an Prótacal maidir le beartas sóisialta agus an Comhaontú maidir le beartas sóisialta atá i gceangal leis.

59) Aisghairtear an Prótacal maidir leis an gCoiste Eacnamaíoch agus Sóisialta agus le Coiste na Réigiún.

Airteagal 3

Déanfar an Conradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh do Ghual agus Cruach a leasú i gcomhréir le forálacha an Airteagail seo.

1) In Airteagal 10(2), cuirtear an méid seo a leanas in ionad na chéad fhomhíre agus an dara fomhír:

“2. Ainmneoidh rialtais na mBallstát de chomhthoil an duine a bheartaíonn siad a cheapadh ina Uachtarán ar an gCoimisiún; déanfaidh Parlaimint na hEorpa an t-ainmniúchán a fhormheas.

Ainmneoidh rialtais na mBallstát, de chomhthoil leis an ainmnitheach do phost an Uachtaráin, na daoine eile a bheartaíonn siad a cheapadh ina gcomhaltaí den Choimisiún.”

2) In Airteagal 13, cuirtear an mhír seo a leanas isteach mar an chéad mhír:

“Oibreoidh an Coimisiún faoi threoir pholaitiúil a Uachtaráin.”

3) Cuirtear an mhír seo a leanas le hAirteagal 20:

“Ní rachaidh líon chomhaltaí Parlaimint na hEorpa thar seacht gcéad.”

4) Leasaítear Airteagal 21 mar a leanas:

(a) i mír 3, cuirtear an méid seo a leanas in ionad na chéad fhomhíre:

“3. Tarraingeoidh Parlaimint na hEorpa suas togra do thoghcháin trí vótáil chomhchoiteann dhíreach i gcomhréir le nós imeachta comhionann sna Ballstáit go léir nó i gcomhréir le prionsabail ar comhphrionsabail iad ag na Ballstáit go léir.”;

(b) cuirtear an mhír seo a leanas leis an Airteagal:

“4. Déanfaidh Parlaimint na hEorpa, tar éis tuairim ón gCoimisiún a iarraidh agus formheas ón gComhairle ag gníomhú di d’aon toil a fháil, na rialacháin agus na coinníollacha ginearálta a leagan síos a rialaíonn comhlíonadh a gcuid dualgas ag a comhaltaí.”

5) Cuirtear an méid seo a leanas in ionad Airteagal 30:

“*Airteagal 30*

1. Beidh coiste arna chomhdhéanamh de Bhuanionadaithe na mBallstát freagrach as obair na Comhairle a ullmhú agus as na cúraimí a chuirfidh an Chomhairle air a chur i gcrích. Féadfaidh an Coiste cinntí maidir le nós imeachta a ghlacadh sna cásanna dá bhforáiltear i Rialacha Nós Imeachta na Comhairle.

2. Cabhróidh Ardrúnaíocht a bheidh faoi stiúradh Ardrúnaí, Ardionadaí don chomhbheartas eachtrach agus slándála, leis an gComhairle agus cuideoidh Leas-Ardrúnaí leis a bheidh freagrach as an Ardrúnaíocht a reáchtáil. Déanfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di d’aon toil, an tArdrúnaí agus an Leas-Ardrúnaí a cheapadh.

Cinnfidh an Chomhairle eagrúchán na hArdrúnaíochta.

3. Glacfaidh an Chomhairle a Rialacha Nós Imeachta.”

6) In Airteagal 33, cuirtear an méid seo a leanas in ionad an ceathrú mír:

“Beidh dlínse ag an gCúirt Bhreithiúnais faoi na coinníollacha céanna i gcaingne arna dtionscnamh ag Parlaimint na hEorpa agus ag an gCúirt Iniúcháirí d’fhonn sainchumais na gcomhlachtaí sin a choimirciú.”

7) Leasaítear Airteagal 45c mar a leanas:

(a) cuirtear an méid seo a leanas in ionad an dara fohmhir de mhír 1:

“Cuirfidh an Chúirt Iniúcháirí ar fáil do Pharlaimint na hEorpa agus don Chomhairle ráiteas dearbhaithe i dtaobh bheachtas na gcuntas agus dhlíthiúlacht agus rialtacht na n-idirbheart is bun leo agus foilseofar é in *Iris Oifigiúil na gComhphobal Eorpach*.”;

(b) cuirtear an méid seo a leanas in ionad na chéad fhomhíre de mhír 2:

“2. Déanfaidh an Chúirt Iniúcháirí scrúdú féachaint an bhfuarthas an t-ioncam uile agus ar tabhaíodh an caiteachas uile ar mhodh dleathach rialta, agus an ndearnadh bainistíocht fhónta ar an airgeadas. Lena linn sin, déanfaidh sí tuarascáil ach go háirithe ar aon chásanna neamhrialtachta.”;

(c) cuirtear an méid seo a leanas in ionad mhír 3:

“3. Bunófar an iniúcháireacht ar thaifid agus, más gá, déanfar ar an bhfód í in institiúidí eile an Chomhphobail, in áitreabh aon chomhlachta a dhéanann bainistíocht ar ioncam nó caiteachas thar ceann an Chomhphobail agus sna Ballstáit, lena n-áirítear áitreabh aon duine nádúrtha nó dhlítheanaigh a fhaigheann íocaíochtaí ón mbuiséad. Sna Ballstáit déanfar an iniúcháireacht i gcuibhreann le comhlachtaí náisiúnta iniúcháireachta nó, mura mbíonn na cumhachtaí riachtanacha acu sin, leis na ranna náisiúnta inniúla. Comhoibreoidh an Chúirt Iniúcháirí agus comhlachtaí náisiúnta iniúcháireachta na mBallstát de mheon muiníne ach gan a neamhspleáchas a thréigean. Cuirfidh na comhlachtaí nó na ranna sin i bhfios don Chúirt Iniúcháirí an bhfuil siad chun páirt a ghlacadh san iniúcháireacht.

Déanfaidh institiúidí eile an Chomhphobail, aon chomhlachtaí a dhéanann bainistíocht ar ioncam nó caiteachas thar ceann an Chomhphobail, aon duine nádúrtha nó dlítheanach a fhaigheann íocaíochtaí ón mbuiséad agus na comhlachtaí náisiúnta iniúcháireachta nó, mura mbíonn na cumhachtaí riachtanacha acu sin, na ranna náisiúnta inniúla, aon doiciméad nó faisnéis is gá chun a cúram a chomhlíonadh a chur ar aghaidh chuig an gCúirt Iniúcháirí, arna iarraidh sin di.

I ndáil le gníomhaíocht an Bhainc Eorpaigh Infheistíochta le linn bainistíocht a dhéanamh ar chaiteachas agus ioncam an Chomhphobail, beidh cearta rochtana na Cúirte ar fhaisnéis arna sealbhú ag an mBanc faoi rialú ag comhaontú idir an Chúirt, an Banc agus an Coimisiún. Cheal comhaontú, beidh rochtain ag an gCúirt áfach ar an bhfaisnéis is gá chun caiteachas agus ioncam de chuid an Chomhphobail atá faoi bhainistíocht an Bhainc a iniúchadh.”

8) In Airteagal 78c, cuirtear an méid seo a leanas in ionad na chéad mhíre:

“Cuirfidh an Coimisiún an buiséad i ngníomh, i gcomhréir le forálacha na rialachán arna ndéanamh de bhun Airteagal 78h, ar a fhreagracht féin agus laistigh de theorainneacha na leithreasaí, ag féachaint do phrionsabail na bainistíochta fónta airgeadais. Comhoibreoidh na Ballstáit leis an gCoimisiún chun a áirithiú go n-úsáidtear na leithreasaí i gcomhréir le prionsabail na bainistíochta fónta airgeadais.”

9) Cuirtear an méid seo a leanas in ionad Airteagal 78g(1):

“1. Déanfaidh Parlaimint na hEorpa, ag gníomhú di ar mholadh ón gComhairle a ghníomhóidh trí thromlach cáilithe, urscaoileadh a thabhairt don Choimisiún i leith an buiséad a chur i ngníomh. Chun na críche sin, déanfaidh Parlaimint na hEorpa, i ndiaidh na Comhairle, scrúdú ar na cuntais agus ar an ráiteas airgeadais dá dtagraítear in Airteagal 78d, ar thuarascáil bhliantúil na Cúirte Iniúchóirí, maille le freagraí na n-institiúidí faoi iniúchadh ar bharúlacha na Cúirte Iniúchóirí, ar an ráiteas dearbhaithe dá dtagraítear sa dara fomhír d’Airteagal 45c(1), agus ar aon tuarascálacha speisialta ábhartha ón gCúirt Iniúchóirí.”

10) Cuirtear isteach an tAirteagal seo a leanas:

“Airteagal 96

1. Nuair atá cinneadh glactha cearta vótála ionadaí rialtais Bhallstáit a fhionraí i gcomhréir le hAirteagal F.1(2) den Chonradh ar an Aontas Eorpach, déanfar na cearta vótála sin a fhionraí i dtaca leis an gConradh seo freisin.

2. Thairis sin, nuair a shuífear, i gcomhréir le hAirteagal F.1(1) den Chonradh ar an Aontas Eorpach, go bhfuil sárú leanúnach tromchúiseach á dhéanamh ag Ballstát ar phrionsabail atá luaite in Airteagal F(1) den Chonradh sin, féadfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di trí thromlach cáilithe, a chinneadh cearta áirithe a fhionraí a chineann ón gConradh seo a chur i bhfeidhm ar an mBallstát i gceist. Lena linn sin, tabharfaidh an Chomhairle aird ar na hiarmhairtí a fhéadfaidh teacht ón bhfionraíocht sin i dtaca le cearta agus oibleagáidí daoine nádúrtha agus dlítheanacha.

Leanfaidh oibleagáidí an Bhallstáit i gceist faoin gConradh seo de bheith ina gceangal ar an mBallstát sin ar aon chuma.

3. Féadfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di trí thromlach cáilithe, a chinneadh na bearta arna nglacadh i gcomhréir le mír 2 a athrú nó a chúlghairm mar fhreagra ar athruithe sa staid ba bhun leis na bearta sin a fhorchur.

4. Agus na cinntí dá dtagraítear i míreanna 2 agus 3 á nglacadh aici, gníomhóidh an Chomhairle gan vótaí ionadaí rialtas an Bhallstáit i gceist a chur san áireamh. De mhaolú ar an gceathrú mír d’Airteagal 28, saineofar tromlach cáilithe mar an chionmhaireacht chéanna de vótaí ualaithe na gcomhaltaí i dtrácht den Chomhairle atá leagtha síos sa cheathrú mír d’Airteagal 28.

Beidh feidhm ag an mír seo freisin i gcás cearta vótála a fhionraí i gcomhréir le mír 1. I gcásanna den sórt sin, glacfar cinneadh ar gá aontoilíocht dó gan vóta ionadaí rialtas an Bhallstáit i gceist.”

Airteagal 4

Déanfar an Conradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh do Fhuinneamh Adamhach a leasú i gcomhréir le forálacha an Airteagail seo.

1) Cuirtear an mhír seo a leanas le hAirteagal 107:

“Ní rachaidh líon chomhaltaí Pharlaimint na hEorpa thar seacht gcéad.”

2) Leasaítear Airteagal 108 mar a leanas:

(a) i mír 3, cuirtear an méid seo a leanas in ionad na chéad fhomhíre:

“3. Tarraingeoidh Parlaimint na hEorpa suas togra do thoghcháin trí vótáil chomhchoiteann dhíreach i gcomhréir le nós imeachta comhionann sna Ballstáit go léir nó i gcomhréir le prionsabail ar comhphrionsabail iad ag na Ballstáit go léir.”;

(b) cuirtear an mhír seo a leanas leis an Airteagal:

“4. Déanfaidh Parlaimint na hEorpa, tar éis tuairim ón gCoimisiún a iarraidh agus formheas ón gComhairle ag gníomhú di d’aon toil a fháil, na rialacháin agus na coin-níollacha ginearálta a leagan síos a rialaíonn comhlíonadh a gcuid dualgas ag a comhaltaí.”

3) Cuirtear an méid seo a leanas in ionad Airteagal 121:

“Airteagal 121

1. Beidh coiste arna chomhdhéanamh de Bhuanionadaithe na mBallstát freagrach as obair na Comhairle a ullmhú agus as na cúraimí a chuirfidh an Chomhairle air a chur i gcrích. Féadfaidh an Coiste cinntí maidir le nós imeachta a ghlacadh sna cásanna dá bhforáiltear i Rialacha Nós Imeachta na Comhairle.

2. Cabhróidh Ardrúnaíocht a bheidh faoi stiúradh Ardrúnaí, Ardionadaí don chomhbheartas eachtrach agus slándála, leis an gComhairle agus cuideoidh Leas-Ardrúnaí leis a bheidh freagrach as an Ardrúnaíocht a reáchtáil. Déanfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di d’aon toil, an tArdrúnaí agus an Leas-Ardrúnaí a cheapadh.

Cinnfidh an Chomhairle eagrúchán na hArdrúnaíochta.

3. Glacfaidh an Chomhairle a Rialacha Nós Imeachta.”

4) In Airteagal 127, cuirtear an méid seo a leanas in ionad na chéad fhomhíre agus an dara fomhír de mhír 2:

“2. Ainmneoidh rialtais na mBallstát de chomhthoil an duine a bheartaíonn siad a cheapadh ina Uachtarán ar an gCoimisiún; déanfaidh Parlaimint na hEorpa an t-ainmniúchán a fhormheas.

Ainmneoidh rialtais na mBallstát, de chomhthoil leis an ainmnitheach do phost an Uachtaráin, na daoine eile a bheartaíonn siad a cheapadh ina gcomhaltaí den Choimisiún.”

5) In Airteagal 132, cuirtear an mhír seo a leanas isteach mar an chéad mhír:

“Oibreoidh an Coimisiún faoi threoir pholaitiúil a Uachtaráin.”

6) In Airteagal 146, cuirtear an méid seo a leanas in ionad an tríú mír:

“Beidh dlínse ag an gCúirt Bhreithiúnais faoi na coinníollacha céanna i gcaingne arna dtionscnamh ag Parlaimint na hEorpa agus ag an gCúirt Iniúcháirí d’fhonn sainchumais na gcomhlachtaí sin a choimirciú.”

7) Leasaítear Airteagal 160c mar a leanas:

(a) cuirtear an méid seo a leanas in ionad an dara fomhír de mhír 1:

“Cuirfidh an Chúirt Iniúcháirí ar fáil do Pharlaimint na hEorpa agus don Chomhairle ráiteas dearbhaithe i dtaobh bheachtas na gcuntas agus dhlíthiúlacht agus rialtacht na n-idirbheart is bun leo agus foilseofar é in *Iris Oifigiúil na gComhphobal Eorpach*.”;

(b) cuirtear an méid seo a leanas in ionad na chéad fhomhíre de mhír 2:

“2. Déanfaidh an Chúirt Iniúcháirí scrúdú féachaint an bhfuarthas an t-ioncam uile agus ar tabhaíodh an caiteachas uile ar mhodh dleathach rialta, agus an ndearnadh bainistíocht fhónta ar an airgeadas. Lena linn sin, déanfaidh sí tuarascáil ach go háirithe ar aon chásanna neamhrialtachta.”;

(c) cuirtear an méid seo a leanas in ionad mhír 3:

“3. Bunófar an iniúcháireacht ar thaifid agus, más gá, déanfar ar an bhfód í in institiúidí eile an Chomhphobail, in áitreabh aon chomhlachta a dhéanann bainistíocht ar ioncam nó caiteachas thar ceann an Chomhphobail agus sna Ballstáit, lena n-áirítear áitreabh aon duine nádúrtha nó dhlítheanaigh a fhaigheann íocaíochtaí ón mbuiséad. Sna Ballstáit déanfar an iniúcháireacht i gcuibhreann le comhlachtaí náisiúnta iniúcháireachta nó, mura mbíonn na cumhachtaí riachtanacha acu sin, leis na ranna náisiúnta inniúla. Comhoibreoidh an Chúirt Iniúcháirí agus comhlachtaí náisiúnta iniúcháireachta na mBallstát de mheon muiníne ach gan a neamhspleáchas a thréigean. Cuirfidh na comhlachtaí nó na ranna sin i bhfios don Chúirt Iniúcháirí an bhfuil siad chun páirt a ghlacadh san iniúcháireacht.

Déanfaidh institiúidí eile an Chomhphobail, aon chomhlachtaí a dhéanann bainistíocht ar ioncam nó caiteachas thar ceann an Chomhphobail, aon duine nádúrtha nó dlítheanach a fhaigheann íocaíochtaí ón mbuiséad agus na comhlachtaí náisiúnta iniúcháireachta nó, mura mbíonn na cumhachtaí riachtanacha acu sin, na ranna náisiúnta inniúla, aon doiciméad nó faisnéis is gá chun a cúram a chomhlíonadh a chur ar aghaidh chuig an gCúirt Iniúcháirí, arna iarraidh sin di.

I ndáil le gníomhaíocht an Bhainc Eorpaigh Infheistíochta le linn bainistíocht a dhéanamh ar chaiteachas agus ioncam an Chomhphobail, beidh cearta rochtana na Cúirte ar fhaisnéis arna sealbhú ag an mBanc faoi rialú ag comhaontú idir an Chúirt, an Banc agus an Coimisiún. Cheal comhaontú, beidh rochtain ag an gCúirt áfach ar an bhfaisnéis is gá chun caiteachas agus ioncam de chuid an Chomhphobail atá faoi bhainistíocht an Bhainc a iniúchadh.”

8) Cuirtear an mhír seo a leanas le hAirteagal 170:

“Féadfaidh Parlaimint na hEorpa dul i gcomhairle leis an gCoiste.”

9) In Airteagal 179, cuirtear an méid seo a leanas in ionad na chéad mhíre:

“Cuirfidh an Coimisiún an buiséad i ngníomh, i gcomhréir le forálacha na rialachán arna ndéanamh de bhun Airteagal 183, ar a fhreagracht féin agus laistigh de theorainneacha na leithreasaí, ag féachaint do phrionsabail na bainistíochta fóna airgeadais. Comhoibreoidh na Ballstáit leis an gCoimisiún chun a áirithiú go n-úsáidtear na leithreasaí i gcomhréir le prionsabail na bainistíochta fóna airgeadais.”

10) Cuirtear an méid seo a leanas in ionad Airteagal 180b(1):

“1. Déanfaidh Parlaimint na hEorpa, ag gníomhú di ar mholadh ón gComhairle a ghníomhóidh trí thromlach cáilithe, urscaoileadh a thabhairt don Choimisiún i leith an buiséad a chur i ngníomh. Chun na críche sin, déanfaidh Parlaimint na hEorpa, i ndiaidh na Comhairle, scrúdú ar na cuntais agus ar an ráiteas airgeadais dá dtagraítear in Airteagal 179a, ar thuarascáil bhliantúil na Cúirte Iniúchóirí, maille le freagraí na n-institiúidí faoi iniúchadh ar bharúlacha na Cúirte Iniúchóirí, ar an ráiteas dearbhaithe dá dtagraítear sa dara fomhír d’Airteagal 160c(1), agus ar aon tuarascálacha speisialta ábhartha ón gCúirt Iniúchóirí.”

11) Cuirtear isteach an tAirteagal seo a leanas:

“*Airteagal 204*

1. Nuair atá cinneadh glactha cearta vótála ionadaí rialtais Bhallstáit a fhionraí i gcomhréir le hAirteagal F.1(2) den Chonradh ar an Aontas Eorpach, déanfar na cearta vótála sin a fhionraí i dtaca leis an gConradh seo freisin.

2. Thairis sin, nuair a shuífear, i gcomhréir le hAirteagal F.1(1) den Chonradh ar an Aontas Eorpach, go bhfuil sárú leanúnach tromchúiseach á dhéanamh ag Ballstát ar phrionsabail atá luaite in Airteagal F(1) den Chonradh sin, féadfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di trí thromlach cáilithe, a chinneadh cearta áirithe a fhionraí a chineann ón gConradh seo a chur i bhfeidhm ar an mBallstát i gceist. Lena linn sin, tabharfaidh an Chomhairle aird ar na hiarmhairtí a fhéadfaidh teacht ón bhfionraíocht sin i dtaca le cearta agus oibleagáidí daoine nádúrtha agus dlítheanacha.

Leanfaidh oibleagáidí an Bhallstáit i gceist faoin gConradh seo de bheith ina gceangal ar an mBallstát sin ar aon chuma.

3. Féadfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di trí thromlach cáilithe, a chinneadh dá éis sin na bearta arna nglacadh i gcomhréir le mír 2 a athrú nó a chúlghairm mar fhreagra ar athruithe sa staid ba bhun leis na bearta sin a fhorchur.

4. Agus na cinní dá dtagraítear i míreanna 2 agus 3 á nglacadh aici, gníomhóidh an Chomhairle gan vótaí ionadaí rialtas an Bhallstáit i gceist a chur san áireamh. De mhaolú ar Airteagal 118(2), saineofar tromlach cáilithe mar an chionmhaireacht chéanna de vótaí ualaithe na gcomhaltaí i dtrácht den Chomhairle atá leagtha síos in Airteagal 118(2).

Beidh feidhm ag an mír seo freisin i gcás cearta vótála a fhionraí i gcomhréir le mír 1. I gcásanna den sórt sin, glactar cinneadh ar gá aontoilíocht dó gan vóta ionadaí rialtas an Bhallstáit i gceist.”

Airteagal 5

Déanfar an Ionstraim maidir le toghadh ionadaithe do Pharlaimint na hEorpa trí vótáil chomhchoiteann dhíreach atá i gceangal le Cinneadh ón gComhairle an 20 Meán Fómhair 1976 a leasú i gcomhréir le forálacha an Airteagail seo.

1) Cuirtear an mhír seo a leanas le hAirteagal 2:

“I gcás leasuithe ar an Airteagal seo, ní foláir gur leor líon na n-ionadaithe arna dtoghadh i ngach Ballstát chun ionadaíocht iomchuí a áirithiú do phobail na Stát arna dtabhairt le chéile sa Chomhphobal.”

2) In Airteagal 6(1), cuirtear an fleasc seo a leanas i ndiaidh an cúigiú fleasc:

“— chomhalta de Choiste na Réigiún,”.

3) Cuirtear an méid seo a leanas in ionad Airteagal 7(2):

“2. Fad a bheifear ag feitheamh le teacht i bhfeidhm nós imeachta comhionann toghchánaíochta nó nós imeachta atá bunaithe ar chomhphrionsabail agus faoi réir fhorálacha eile na hIonstraime seo, beidh an nós imeachta toghchánaíochta faoi rialú i ngach Ballstát ag a fhorálacha náisiúnta.”

4) Cuirtear an méid seo a leanas in ionad Airteagal 11:

“Fad a bheifear ag feitheamh le teacht i bhfeidhm an nós imeachta comhionann toghchánaíochta nó an nós imeachta atá bunaithe ar chomhphrionsabail dá dtagraítear in Airteagal 7, fíoróidh an Pharlaimint creidiúnais ionadaithe. Chuige sin, tabharfaidh sí dá haire na torthaí a bheidh fógartha go hoifigiúil ag na Ballstáit agus rialóidh sí ar aon díospóidí a éireoidh as forálacha na hIonstraime seo seachas iad sin a éireoidh as na forálacha náisiúnta dá dtagraítear san Ionstraim.”

5) Cuirtear an méid seo a leanas in ionad Airteagal 12(1):

“1. Fad a bheifear ag feitheamh le teacht i bhfeidhm an nós imeachta comhionann toghchánaíochta nó an nós imeachta atá bunaithe ar chomhphrionsabail dá dtagraítear in Airteagal 7 agus faoi réir fhorálacha eile na hIonstraime seo, leagfaidh gach Ballstát síos nósanna imeachta iomchuí chun aon suíochán a thiocfaidh chun bheith folamh le linn an téarma oifige cúig bliana dá dtagraítear in Airteagal 3 a líonadh ar feadh an chuid eile den tréimhse sin.”

CUID A DÓ

SIMPLIÚ

Airteagal 6

Déanfar an Conradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh, lena n-áirítear na hIarscríbhinní agus na Prótacail a ghabhann leis, a leasú i gcomhréir le forálacha an Airteagail seo d'fhonn forálacha atá tite ar lár den Chonradh a scriosadh agus an téacs d'fhorálacha áirithe de a oiriúnú dá réir.

I. TÉACS AIRTEAGAIL AN CHONARTHA

- 1) I bpointe (a) d'Airteagal 3, cuirtear “a thoirmeasc” in ionad “a dhíchur”.
- 2) Aisghairtear Airteagal 7.
- 3) Leasaítear Airteagal 7a mar a leanas:
  - (a) déantar an chéad mhír agus an dara mír a uimhriú agus mar sin déantar mír 1 agus mír 2 díobh;
  - (b) i mír 1 nua, scriostar na tagairtí seo a leanas: “7b”, “70(1)” agus “agus 100b”; roimh an tagairt d'Airteagal 100a, cuirtear “agus” in ionad na camóige;
  - (c) cuirtear isteach mír 3 arb é a téacs téacs an dara mír d'Airteagal 7b, mar a leanas:

“3. Saineoidh an Chomhairle, ag gníomhú di trí thromlach cáilithe ar thogra ón gCoimisiún, na treoirlínte agus na coinníollacha is gá chun ascnamh cothromúil a áirithiú i ngach ceann de na hearnálacha lena mbaineann.”
- 4) Aisghairtear Airteagal 7b.
- 5) Leasaítear Airteagal 8b mar a leanas:
  - (a) i mír 1, cuirtear “arna nglacadh ag an gComhairle” in ionad “a ghlacfaidh an Chomhairle roimh an 31 Nollaig 1994”;
  - (b) sa chéad abairt de mhír 2, cuirtear “Airteagal 138(4)” in ionad “Airteagal 138(3)”;
  - (c) sa dara habairt de mhír 2, cuirtear “arna nglacadh ag an gComhairle” in ionad “a ghlacfaidh an Chomhairle roimh an 31 Nollaig 1993”.
- 6) Sa dara habairt d'Airteagal 8c, cuirtear “Déanfaidh na Ballstáit . . .” in ionad “Roimh an 31 Nollaig 1993, déanfaidh na Ballstáit . . .”.
- 7) Sa chéad mhír d'Airteagal 8e, cuirtear “gach trí bliana” in ionad “roimh an 31 Nollaig 1993, agus gach trí bliana ina dhiaidh sin,”.

- 8) In Airteagal 9(2), cuirtear “Beidh forálacha Airteagal 12 agus Chaibidil 2 den Teideal seo infheidhme ar tháirgí de thionscnamh na mBallstát agus ar tháirgí . . .” in ionad “Bainfidh forálacha Chaibidil 1, Roinn 1, agus Chaibidil 2 den Teideal seo le táirgí de thionscnamh na mBallstát agus le táirgí . . .”.
- 9) In Airteagal 10, scriostar mír 2 agus baintear an uimhir de mhír 1.
- 10) Aisghairtear Airteagal 11.
- 11) I gCaibidil 1, An tAontas Custaim, scriostar an ceannteideal “Roinn 1 — Dleachtanna custaim idir Ballstáit a dhíchur”.
- 12) Cuirtear an méid seo a leanas in ionad Airteagal 12:
- “Airteagal 12*
- Toirmiscfear dleachtanna custaim ar allmhairí agus onnmhairí agus muirir chomhéifeachta idir Ballstáit. Beidh an toirmeasc sin infheidhme freisin ar dhleachtanna custaim de chineál fíoscach.”
- 13) Aisghairtear Airteagail 13 go 17.
- 14) Scriostar an ceannteideal “Roinn 2 — An Chomhtharaif Chustaim a chur ar bun”.
- 15) Aisghairtear Airteagail 18 go 27.
- 16) Cuirtear an méid seo a leanas in ionad Airteagal 28:
- “Airteagal 28*
- Déanfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di trí thromlach cáilithe ar thogra ón gCoimisiún, dleachtanna na Comhtharaife Custaim a shocrú.”
- 17) Sa chuid tosaigh d’Airteagal 29, cuirtear “faoin gCaibidil seo” in ionad “faoin Roinn seo”.
- 18) I dteideal Chaibidil 2, cuirtear “a thoirmeasc” in ionad “a dhíchur”.
- 19) In Airteagal 30, cuirtear “Toirmiscfear idir na Ballstáit srianta . . .” in ionad “Toirmiscfear idir na Ballstáit, gan dochar do na forálacha ina dhiaidh seo, srianta . . .”.
- 20) Aisghairtear Airteagail 31, 32 agus 33.
- 21) In Airteagal 34, scriostar mír 2 agus baintear an uimhir de mhír 1.
- 22) Aisghairtear Airteagal 35.
- 23) In Airteagal 36, cuirtear “forálacha Airteagail 30 agus 34” in ionad “forálacha Airteagail 30 go 34”.

24) Leasaítear Airteagal 37 mar a leanas:

- (a) sa chéad fhomhír de mhír 1, cuirtear “coigeartú ar aon Státmhonaplachtaí de chineál tráchtálach chun a áirithiú nach mbeidh aon idirdhealú ann” in ionad “coigeartú go comhleanúnach ar aon Státmhonaplachtaí de chineál tráchtálach chun a áirithiú nach mbeidh ann, ar bheith caite don idirthréimhse, aon idirdhealú”;
- (b) i mír 2, cuirtear “a thoirmeasc” in ionad “a dhíchur”;
- (c) scriostar míreanna 3, 5 agus 6 agus déantar mír 3 de mhír 4;
- (d) i mír 3 nua, scriostar “ag féachaint do na coigeartuithe is indéanta agus don speisialtóireacht is gá le himeacht aimsire.” agus cuirtear lánstad in ionad na camóige i ndiaidh “maireachtála”.

25) Leasaítear Airteagal 38 mar a leanas:

- (a) i mír 3, cuirtear tagairt d'Iarscríbhinn I in ionad na tagartha d'Iarscríbhinn II sa chéad abairt agus scriostar an dara habairt dar tús “Ach laistigh de dhá bhliain . . .”;
- (b) i mír 4, scriostar “idir na Ballstáit”.

26) Leasaítear Airteagal 40 mar a leanas:

- (a) scriostar mír 1 agus déantar míreanna 1, 2 agus 3 de mhíreanna 2, 3 agus 4;
- (b) (ní bhaineann an leasú leis an leagan Gaeilge);
- (c) i mír 2 nua, cuirtear “de réir mhír 1” in ionad “de réir mhír 2”;
- (d) i mír 3 nua, cuirtear “i mír 1” in ionad “i mír 2”.

27) Leasaítear Airteagal 43 mar a leanas:

- (a) sa tríú fhomhír de mhír 2, cuirtear “ag gníomhú di trí thromlach cáilithe” in ionad “ag gníomhú di d'aon toil i rith an dá chéim thosaigh agus trí thromlach cáilithe ina dhiaidh sin”;
- (b) i míreanna 2 agus 3, cuirtear “Airteagal 40(1)” in ionad “Airteagal 40(2)”.

28) Aisghairtear Airteagail 44 agus 45 agus Airteagal 47.

29) In Airteagal 48(1), scriostar “tráth nach déanaí ná deireadh na hidirthréimhse”.

30) Leasaítear Airteagal 49 mar a leanas:

- (a) sa chuid tosaigh, cuirtear “Glacfaidh an Chomhairle . . .” in ionad “A luaithe a thiocfaidh an Conradh seo i bhfeidhm, glacfaidh an Chomhairle . . .” agus scriostar “i gcéimeanna comhleanúnacha,”;
- (b) i bpointe (b) agus i bpointe (c), scriostar “go rianúil agus go comhleanúnach”.

31) Leasaítear an chéad mhír d’Airteagal 52 mar a leanas:

- (a) sa chéad abairt, cuirtear “toirmiscfear” in ionad “díothófar go comhleanúnach i gcúrsa na hidirthréimhse”;
- (b) sa dara habairt, cuirtear “toirmeasc” in ionad “díothú comhleanúnach”.

32) Aisghairtear Airteagal 53.

33) Leasaítear Airteagal 54 mar a leanas:

- (a) scriostar mír 1 agus déantar míreanna 1 agus 2 de mhíreanna 2 agus 3;
- (b) i mír 1 nua, cuirtear “Chun an tsaoirse bhunaíochta a bhaint amach” in ionad “Chun an clár ginearálta sin a chur chun feidhme nó, d’éagmais cláir den sórt sin, chun céim a bhaint amach i dtreo na saoirse bunaíochta”.

34) Sa chéad mhír d’Airteagal 59, cuirtear “a thoirmeasc” in ionad “a dhíothú go comhleanúnach i rith na hidirthréimhse”.

35) In Airteagal 61(2), scriostar an focal “comhleanúnach”.

36) Aisghairtear Airteagal 62.

37) Leasaítear Airteagal 63 mar a leanas:

- (a) scriostar mír 1 agus déantar míreanna 1 agus 2 de mhíreanna 2 agus 3;
- (b) i mír 1 nua, cuirtear “Chun léirscaoileadh seirbhíse áirithe a ghnóthú” in ionad “Chun an clár ginearálta sin a chur i ngníomh nó, d’éagmais cláir den sórt sin, chun céim a ghnóthú i léirscaoileadh seirbhíse áirithe” agus cuirtear “ag gníomhú di trí thromlach cáilithe” in ionad “ag gníomhú di d’aon toil go dtí deireadh na chéad chéime agus trí thromlach cáilithe ina dhiaidh sin”;
- (c) i mír 2 nua, cuirtear “Maidir leis na treoracha dá dtagraítear i mír 1” in ionad “Maidir leis na tograí agus cinní da dtagraítear i míreanna 1 agus 2”.

38) Sa chéad mhír d’Airteagal 64, cuirtear “Airteagal 63(1)” in ionad “Airteagal 63(2)”.

39) Aisghairtear Airteagail 67 go 73a, Airteagal 73e agus Airteagal 73h.

40) Scriostar Airteagal 75(2) agus déantar mír 2 de mhír 3.

41) In Airteagal 76, cuirtear “ar an 1 Eanáir 1958 nó, i gcás Stát aontach, ar dháta a n-aontachais” in ionad “ar theacht i bhfeidhm don Chonradh seo”.

- 42) Leasaítear Airteagal 79 mar a leanas:
- (a) i mír 1, scriostar “roimh dheireadh an dara céim ar a dhéanaí”;
  - (b) i mír 3, cuirtear “Déanfaidh an Chomhairle” in ionad “Laistigh de dhá bhliain ó theacht i bhfeidhm don Chonradh seo, déanfaidh an Chomhairle”.
- 43) In Airteagal 80(1), scriostar “, amhail ó thosach an dara céim,”.
- 44) In Airteagal 83, cuirtear “gan dochar do chumhachtaí an Choiste Eacnamaíoch agus Shóisialta” in ionad “gan dochar do chumhachtaí na rannóige iompair den Choiste Eacnamaíoch agus Sóisialta”.
- 45) Sa dara fómhír d’Airteagal 84(2), cuirtear “forálacha nós imeachta Airteagal 75” in ionad “forálacha nós imeachta Airteagal 75(1) agus (3)”.
- 46) In Airteagal 87, déantar an dá fómhír de mhír 1 a chumasc in aon mhír amháin. Léitear an mhír nua sin mar a leanas:
- “1. Déanfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di trí thromlach cáilithe ar thogra ón gCoimisiún agus tar éis dul i gcomhairle le Parlaimint na hEorpa, na rialacháin nó na treoracha a leagan síos is iomchuí chun éifeacht a thabhairt do na prionsabail atá leagtha amach in Airteagail 85 agus 86.”
- 47) In Airteagal 89(1), scriostar “, a luaithé a rachaidh sé i mbun a dhualgas,”.
- 48) I ndiaidh Airteagal 90, scriostar an ceannteideal “Roinn 2 — Dumpáil”.
- 49) Aisghairtear Airteagal 91.
- 50) Roimh Airteagal 92, cuirtear an ceannteideal “Roinn 2” in ionad “Roinn 3”.
- 51) I bpointe (c) d’Airteagal 92(3), scriostar an dara habairt dar tús “Déanfar áfach na cabhracha ...” agus dar críoch “... i leith tríú tíortha;” agus cuirtear leathstad ag deireadh na coda atá fágtha de phointe (c).
- 52) In Airteagal 95, scriostar an tríú mír.
- 53) Aisghairtear Airteagal 97 agus Airteagal 100b.
- 54) Sa dara mír d’Airteagal 101, cuirtear “ag gníomhú di trí thromlach cáilithe” in ionad “ag gníomhú di d’aon toil i rith na chéad chéime agus trí thromlach cáilithe ina dhiaidh sin”.
- 55) Sa chéad fhleasc de phointe (a) d’Airteagal 109e(2), scriostar “, gan dochar d’Airteagal 73e,”.

56) Leasaítear Airteagal 109f mar a leanas:

- (a) sa dara fomhír de mhír 1, cuirtear “ar mholadh ó Chomhairle IEA” in ionad “ar mholadh, de réir mar a bheidh, ó Choiste Ghobharnóirí Bhainc Cheannais na mBallstát (dá ngairtear ‘an Coiste Gobharnóirí’ anseo feasta) nó ó Chomhairle IEA”;
- (b) i mír 1, scriostar an ceathrú fomhír a léitear mar a leanas: “Díscaoilfear an Coiste Gobharnóirí ag tús an dara céim.”;
- (c) i mír 8, scriostar an dara fomhír a léitear mar a leanas: “Nuair a fhoráiltear sa Chonradh seo ról comhairleach a bheith ag IEA, tuigfear, roimh an 1 Eanáir 1994, gur ag tagairt don Choiste Gobharnóirí atá tagairtí do IEA.”

57) Leasaítear Airteagal 112 mar a leanas:

- (a) sa chéad fhomhír de mhír 1, scriostar “, roimh dheireadh na hidirthréimhse,”;
- (b) sa dara fomhír de mhír 1, cuirtear “ag gníomhú di trí thromlach cáilithe” in ionad “ag gníomhú di d’aon toil go dtí deireadh an dara céim agus trí thromlach cáilithe ina dhiaidh sin”.

58) Sa tríú fleasc den chéad fhomhír d’Airteagal 129c(1), cuirtear “tríd an gCiste Comhtháthaithe arna chur ar bun” in ionad “tríd an gCiste Comhtháthaithe atá le cur ar bun tráth nach déanaí ná an 31 Nollaig 1993”.

59) Sa dara mír d’Airteagal 130d, cuirtear “Déanfaidh Ciste Comhtháthaithe arna chur ar bun ag an gComhairle i gcomhréir leis an nós imeachta céanna” in ionad “Déanfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di i gcomhréir leis an nós imeachta céanna, Ciste Comhtháthaithe a chur ar bun roimh an 31 Nollaig 1993 chun”.

60) Sa dara fleasc d’Airteagal 130s(5), cuirtear “ón gCiste Comhtháthaithe arna chur ar bun de bhun Airteagal 130d” in ionad “ón gCiste Comhtháthaithe atá le cur ar bun tráth nach déanaí ná an 31 Nollaig 1993 de bhun fhorálacha Airteagal 130d”.

61) In Airteagal 130w(3), cuirtear “faoi chuimsiú Choinbhinsiún ACC-CE” in ionad “faoi chuimsiú Choinbhinsiún ACC-CEE”.

62) Sa chéad mhír d’Airteagal 131, scriostar “leis an mBeilg,” agus “leis an Iodáil,” agus cuirtear tagairt d’Iarscríbhinn II in ionad na tagartha d’Iarscríbhinn IV.

63) Leasaítear Airteagal 133 mar a leanas:

- (a) i mír 1, cuirtear “a thoirmeasc” in ionad “a dhíothú go hiomlán” agus cuirtear “leis an toirmeasc” in ionad “le díothú comhleanúnach”;

- (b) i mír 2, cuirtear “a thoirmeasc i gcomhréir le forálacha Airteagal 12” in ionad “a dhíothú go comhleanúnach de réir Airteagail 13, 14, 15 agus 17”;
- (c) sa dara fomhír de mhír 3, cuirtear “Ní fhéadfaidh na dleachtanna dá dtagraítear san fhomhír roimhe seo dul thar leibhéal” in ionad “Déanfar, áfach, na dleachtanna dá dtagraítear san fhomhír roimhe seo a laghdú go comhleanúnach go leibhéal” agus scriostar an dara habairt dar tús “Bainfidh céatadáin agus tráthchlár ...” agus dar críoch “i dtír nó i gcríoch a allmhairithe.”;
- (d) i mír 4, scriostar “ar theacht i bhfeidhm don Chonradh seo”.

64) Cuirtear an téacs seo a leanas in ionad Airteagal 136:

“Airteagal 136

Déanfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di d’aon toil, ar bhonn na taithí atá faighte faoi chuimsiú chomhlachú na dtíortha agus na gcríoch leis an gComhphobal agus ar bhonn na bprionsabal atá leagtha amach sa Chonradh seo, forálacha a leagan síos maidir leis na rialacha mionsonraithe agus an nós imeachta chun na tíortha agus na críocha a chomhlachú leis an gComhphobal.”

65) Leasaítear Airteagal 138 mar a leanas chun go gcuirfear isteach ann Airteagal 1, Airteagal 2, mar atá arna leasú le hAirteagal 5 den Chonradh seo, agus Airteagal 3 (1) den Ionstraim maidir le toghadh ionadaithe do Pharlaimint na hEorpa trí vótáil chomhchoiteann dhíreach atá i gceangal le Cinneadh ón gComhairle an 20 Meán Fómhair 1976; leanfaidh Iarscríbhinn II den Ionstraim sin de bheith infheidhme:

- (a) in ionad mhíreanna 1 agus 2 atá tite ar lár i gcomhréir le hAirteagal 14 den Ionstraim maidir le toghadh ionadaithe do Pharlaimint na hEorpa, cuirtear téacs Airteagail 1 agus 2 den Ionstraim sin mar mhíreanna 1 agus 2; léitear míreanna 1 agus 2 nua mar a leanas:

“1. Déanfar na hionadaithe ar Pharlaimint na hEorpa ó phobail na Stát atá tugtha le chéile sa Chomhphobal a thoghadh trí vótáil chomhchoiteann dhíreach.

2. Is mar a leanas a bheidh líon na n-ionadaithe a thoghfar i ngach Ballstát:

An Bheilg	25
An Danmhairg	16
An Ghearmáin	99
An Ghréig	25
An Spáinn	64
An Fhrainc	87
Éire	15
An Iodáil	87
Lucsamburg	6
An Ísiltír	31
An Ostair	21
An Phortaingéil	25
An Fhionlainn	16
An tSualainn	22
An Ríocht Aontaithe	87.

I gcás leasuithe ar an mír seo, ní foláir gur leor líon na n-ionadaithe arna dtoghadh i ngach Ballstát chun ionadaíocht iomchuí a áirithiú do phobail na Stát arna dtabhairt le chéile sa Chomhphobal.”;

- (b) i ndiaidh mhíreanna 1 agus 2 nua, cuirtear téacs Airteagal 3(1) den Ionstraim thuasluaite mar mhír 3; léitear mír 3 nua mar a leanas:

“3. Toghfarr na hionadaithe go ceann téarma cúig bliana.”;

- (c) déantar mír 4 de mhír 3 atá ann mar atá arna leasú le hAirteagal 2 den Chonradh seo;

- (d) déantar mír 5 de mhír 4 mar atá arna cur isteach le hAirteagal 2 den Chonradh seo.

66) Scriostar Airteagal 158(3).

67) Sa chéad mhír d’Airteagal 166, cuirtear “ón 1 Eanáir 1995” in ionad “ó dháta an aontachais”.

68) In Airteagal 188b(3), scriostar an dara fomhír dar tús “Ach nuair a bheidh na chéad cheapacháin á ndéanamh ...”.

69) In Airteagal 197, scriostar an dara mír dar tús “Beidh ann, go háirithe, ...”.

70) In Airteagal 207, scriostar an dara mír, an tríú mír, an ceathrú mír agus an cúigiú mír.

71) In ionad Airteagal 212, cuirtear isteach téacs an dara fomhír d’Airteagal 24(1) den Chonradh ag bunú Comhairle Aonair agus Coimisiún Aonair de na Comhphobail Eorpacha; dá bhrí sin, léitear Airteagal 212 nua mar a leanas:

“Airteagal 212

Déanfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di trí thiomlach cáilithe ar thogra ón gCoimisiún agus tar éis dul i gcomhairle leis na hinstitiúidí eile i dtrácht, Rialacháin Foirne Oifigigh na gComhphobal Eorpach agus Coinníollacha Fostaíochta Sheirbhísigh eile na gComhphobal sin a leagan síos.”

72) In ionad Airteagal 218, cuirtear isteach téacs oiriúnaithe na chéad mhíre d’Airteagal 28 den Chonradh ag bunú Comhairle Aonair agus Coimisiún Aonair de na Comhphobail Eorpacha; dá bhrí sin, léitear Airteagal 218 nua mar a leanas:

“Airteagal 218

Beidh ag an gComhphobal, i gcríocha na mBallstát, na príbhléidí agus na díolúintí is gá chun a churaimí a chomhlíonadh, faoi na coinníollacha atá leagtha síos i bPrótacal an 8 Aibreán 1965 ar phríbhléidí agus díolúintí na gComhphobal Eorpach. Is mar an gcéanna a bheidh maidir leis an mBanc Ceannais Eorpach, leis an Institiúid Eorpach Airgeadaíochta agus leis an mBanc Eorpach Infheistíochta.”

73) In Airteagal 221, cuirtear “Tabharfaidh Ballstáit ...” in ionad “Laistigh de thrí bliana ó theacht i bhfeidhm don Chonradh seo, tabharfaidh Ballstáit ...”.

74) In Airteagal 223, déantar míreanna 2 agus 3 a chumasc agus cuirtear an téacs nua seo a leanas ina n-ionad:

“2. Féadfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di d’aon toil ar thogra ón gCoimisiún, athruithe a dhéanamh ar an liosta a tharraing sí suas ar an 15 Aibreán 1958 de na táirgí a bhfuil forálacha phointe (b) de mhír 1 infheidhme orthu.”

75) Aisghairtear Airteagal 226.

76) Leasaítear Airteagal 227 mar a leanas:

(a) i mír 3, cuirtear tagairt d’Iarscríbhinn II in ionad na tagartha d’Iarscríbhinn IV;

(b) i ndiaidh mhír 4, cuirtear an mhír nua seo a leanas isteach:

“5. Beidh forálacha an Chonartha seo infheidhme ar Oileáin Åland i gcomhréir leis na forálacha atá leagtha amach i bPrótacal Uimh. 2 a ghabhann leis an Ionstraim i dtaobh choinníollacha aontachais Phoblacht na hOstaire, Phoblacht na Fionlainne agus Ríocht na Sualainne.”;

(c) déantar mír 6 de sheanmhír 5 agus scriostar pointe (d) di maidir le hOileáin Åland; cuirtear lánstad ag deireadh phointe (c).

77) Sa chéad mhír d’Airteagal 229, cuirtear “le horgáin na Náisiún Aontaithe agus a sainghníomhaireachtaí” in ionad “le horgáin na Náisiún Aontaithe, a sainghníomhaireachtaí agus an Chomhaontaithe Ghinearálta ar Tharaifí agus Trádáil”.

78) Sa chéad mhír d’Airteagal 234, cuirtear “roimh an 1 Eanáir 1958, nó i gcás Stát aontach, roimh dháta a n-aontachais” in ionad “roimh theacht i bhfeidhm don Chonradh seo”.

79) Scriostar an ceannteideal roimh Airteagal 241 a léitear “Tionscnamh na n-institiúidí”.

80) Aisghairtear Airteagail 241 go 246.

81) Cuirtear mír nua mar a leanas le hAirteagal 248:

“De bhun na gConarthaí Aontachais, is téacsanna údarásacha iad freisin na leaganacha den Chonradh seo sa Bhéarla, sa Danmhairgis, san Fhionlainnis, sa Ghaeilge, sa Ghréigis, sa Phortaingéilis, sa Spáinnis agus sa tSualainnis.”

II. IARSCRÍBHINNÍ

1) Scriostar Iarscríbhinn I “Liostaí A go G dá dtagraítear in Airteagail 19 agus 20 den Chonradh”.

2) Déantar Iarscríbhinn I d’Iarscríbhinn II “Liosta dá dtagraítear in Airteagal 38 den Chonradh” agus sa tuairisc maidir le huimhreacha ex 22.08 agus ex 22.09 cuirtear “a áirítear in Iarscríbhinn I” in ionad “a áirítear in Iarscríbhinn II”.

3) Scriostar Iarscríbhinn III “Liosta idirbheart dofheicthe dá dtagraítear in Airteagal 73h den Chonradh”.

- 4) Déantar Iarscríbhinn II d'Iarscríbhinn IV "Tíortha agus críocha thar lear lena mbaineann forálacha Chuid a Ceathair den Chonradh". Tugtar suas chun dáta í agus léitear mar a leanas í:

"IARSCRÍBHINN II

TÍORTHA AGUS CRÍOCHA THAR LEAR

lena mbaineann forálacha Chuid a Ceathair den Chonradh

— An Ghraonlainn,	— Anguilla,
— An Nua-Chaladóin agus a Spleáchríocha,	— Oileáin Cayman,
— Polainéis na Fraince,	— Oileáin Fháclainne,
— Críocha an Deiscirt agus an Antartaigh de chuid na Fraince,	— An tSeoirsia Theas agus Oileáin Sandwich Theas,
— Oileáin Wallis agus Futuna,	— Montserrat,
— Mayotte,	— Pitcairn,
— San Pierre agus Miquelon,	— San Héilin agus a Spleáchríocha,
— Arúba,	— Críoch na Breataine san Antartach,
— Aintillí na hÍsiltíre:	— Críoch na Breataine san Aigéan Indiach,
— Bonaire,	— Oileáin na dTurcach agus na gCaiceos,
— Cúrasó,	— Ógh-Oileáin na Breataine,
— Saba,	— Beirmiúda."
— Sint Eustatius,	
— Sint Maarten,	

III. PRÓTACAIL AGUS IONSTRAIMÍ EILE

- 1) Aisghairtear na Prótacail agus na hionstraimí seo a leanas:
- (a) Prótacal ag leasú an Phrótacail ar phribhléidí agus díolúintí na gComhphobal Eorpach;
  - (b) Prótacal ar thrádáil inmheánach na Gearmáine agus fadhbanna a bhaineann leis sin;
  - (c) Prótacal ar fhorálacha áirithe maidir leis an bhFrainc;
  - (d) Prótacal ar Ard-Diúcacht Lucsamburg;
  - (e) Prótacal ar an gcóir atá le cur i bhfeidhm ar tháirgí laistigh de réim an Chomhphobail Eorpaigh do Ghual agus Cruach i leith na hAilgéire agus na ranna thar lear de chuid Phoblacht na Fraince;
  - (f) Prótacal ar olaí mianracha agus díorthaigh áirithe uathu;

- (g) Prótacal ar an gConradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh a chur i bhfeidhm ar na codanna neamheorpacha de Ríocht na hÍsiltíre;
  - (h) Coinbhinsiún Feidhmiúcháin ar Chomhlachú na dTíortha agus na gCríoch Thar Lear leis an gComhphobal:
    - Prótacal ar an taraif-chuóta d'allmhairí bananaí (ex 08.01 in Ainmníocht na Bruiséile);
    - Prótacal ar an taraif-chuóta d'allmhairí caife amh (ex 09.01 in Ainmníocht na Bruiséile).
- 2) Ag deireadh an Phrótacail ar Reacht an Bhainc Eorpaigh Infheistíochta, scriostar liosta na sínitheoirí.
- 3) Leasaítear mar a leanas an Prótacal ar Reacht Chúirt Bhreithiúnais an Chomhphobail Eorpaigh:
- (a) scriostar “TAR ÉIS na daoine seo a leanas a cheapadh mar Lánchumhachtaigh chuige sin:” agus liosta na gCeannairí Stáit agus a Lánchumhachtaigh;
  - (b) scriostar “NOCH A RINNE, tar éis dóibh a lánchumhachtaí, agus iad i bhfoirm cheart chuí, a thabhairt ar aird dá chéile” agus cuirtear “TAR ÉIS COMHAONTÚ” in ionad “COMHAONTÚ”;
  - (c) cuirtear téacs oiriúnaithe Airteagal 21 den Phrótacal ar phribhléidí agus díolúintí na gComhphobal Eorpach le hAirteagal 3 mar an ceathrú mír; dá bhrí sin, léitear an ceathrú mír nua sin mar a leanas:

“Beidh Airteagail 12 go 15 agus Airteagal 18 den Phrótacal ar phribhléidí agus díolúintí na gComhphobal Eorpach infheidhme ar Bhreithiúna, Abhcóidí Ginearálta, Cláraitheoir agus Rapóirtéirí Cúnta na Cúirte Breithiúnais, gan dochar do na forálacha a bhaineann le Breithiúna a bheith díolmhaithe ó imeachtaí dlíthiúla agus atá leagtha amach sna míreanna sin roimhe seo.”;
  - (d) aisghairtear Airteagal 57;
  - (e) scriostar an fhoirmle dheireanach “DÁ FHIANÚ SIN, chuir na Lánchumhachtaigh thíos-sínithe a lámh leis an bPrótacal seo.”;
  - (f) scriostar liosta na sínitheoirí.
- 4) In Airteagal 40 den Phrótacal maidir le Reacht an Chórais Eorpaigh Banc Ceannais agus an Bhainc Cheannais Eorpaigh, scriostar “atá i gceangal leis an gConradh ag bunú Comhairle Aonair agus Coimisiún Aonair de na Comhphobail Eorpacha”.
- 5) In Airteagal 21 den Phrótacal maidir le Reacht na hInstitiúide Eorpaí Airgeadaíochta, scriostar “atá i gceangal leis an gConradh ag bunú Comhairle Aonair agus Coimisiún Aonair de na Comhphobail Eorpacha”.
- 6) Leasaítear mar a leanas an Prótacal ar an Iodáil:
- (a) sa mhír dheiridh dar tús “AITHNÍONN SIAD go mbeidh sé riachtanach ...”, cuirtear tagairt d’Airteagail 109h agus 109i in ionad na tagartha d’Airteagail 108 agus 109;

(b) scriostar liosta na sínitheoirí.

7) Leasaítear mar a leanas an Prótacal ar earraí de thionscnamh tíortha áirithe a thig ó na tíortha sin agus a fhaigheann cóir speisialta arna n-allmhairiú isteach i gceann de na Ballstáit:

(a) sa chuid tosaigh de phointe 1:

— cuirtear “is infheidhme ar an 1 Eanáir 1958” in ionad “is infheidhme, tráth an Chonartha seo a theacht i bhfeidhm”;

— cuirtear téacs phointe (a) isteach sa chuid tosaigh díreach i ndiaidh “i gcás”; léitear an téacs a leanann as sin mar a leanas:

“... i gcás earraí is de thionscnamh Shuranam nó Aintillí na hÍsiltíre agus a thig ó na tíortha sin a allmhairiú isteach i dtíortha Benelux.”;

(b) i bpointe 1, scriostar pointí (a), (b) agus (c);

(c) i bpointe 3, cuirtear “Cuirfidh na Ballstáit ...” in ionad “Roimh dheireadh na chéad bhliana tar éis an Conradh seo a theacht i bhfeidhm, cuirfidh na Ballstáit ...”;

(d) scriostar liosta na sínitheoirí.

8) Leasaítear an Prótacal maidir le hallmhairiú isteach sa Chomhphobal Eorpach ar tháirgí peitriilam arna scagadh in Aintillí na hÍsiltíre mar a leanas:

(a) scriostar an fhoirmle dheireanach “DÁ FHIANÚ SIN, chuir na Lánchumhachtaigh thíos-sínithe a lámh leis an bPrótacal seo.”;

(b) scriostar liosta na sínitheoirí.

9) Sa Phrótacal ar shocruithe speisialta don Ghraonlainn, aisghairtear Airteagal 3.

Airteagal 7

Déanfar an Conradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh do Ghual agus Cruach, lena n-áirítear na hlarscríbhinní, na Prótacail agus na hionstraimí eile atá i gceangal leis, a leasú i gcomhréir le forálacha an Airteagail seo d’fhonn forálacha atá tite ar lár den Chonradh a scriosadh agus an téacs d’fhorálacha áirithe de a oiriúnú dá réir.

I. TÉACS AIRTEAGAIL AN CHONARTHA

1) Sa dara mír d’Airteagal 2, scriostar “go comhleanúnach”.

2) In Airteagal 4, sa chuid tosaigh, cuirtear “toirmiscfear” in ionad “díothaítear agus toirmiscfear”.

3) Leasaítear Airteagal 7 mar a leanas:

(a) sa chéad fhleasc, cuirtear “COIMISIÚN” in ionad “ARD-ÚDARÁS (dá ngairtear ‘an Coimisiún’ anseo feasta)”;

- (b) sa dara fleasc, cuirtear “PARLAIMINT NA hEORPA” in ionad “COMHTHIONÓL (dá ngairtear ‘Parlaimint na hEorpa’ anseo feasta)”;
- (c) sa tríú fleasc, cuirtear “COMHAIRLE” in ionad “COMHAIRLE SPEISIALTA AIRÍ (dá ngairtear ‘an Chomhairle’ anseo feasta)”.

4) Scriostar Airteagal 10(3).

5) In Airteagal 16, scriostar an chéad mhír agus an dara mír.

6) Leasaítear Airteagal 21 mar a leanas chun go gcuirfear isteach ann Airteagal 1, Airteagal 2, mar atá arna leasú le hAirteagal 5 den Chonradh seo, agus Airteagal 3 (1) den Ionstraim maidir le toghadh ionadaithe do Pharlaimint na hEorpa trí vótáil chomhchoiteann dhíreach atá i gceangal le Cinneadh ón gComhairle an 20 Meán Fómhair 1976; leanfaidh Iarscríbhinn II den Ionstraim sin de bheith infheidhme:

- (a) in ionad mhíreanna 1 agus 2 atá tite ar lár i gcomhréir le hAirteagal 14 den Ionstraim maidir le toghadh ionadaithe do Pharlaimint na hEorpa, cuirtear téacs Airteagail 1 agus 2 den Ionstraim sin mar mhíreanna 1 agus 2; léitear míreanna 1 agus 2 nua mar a leanas:

“1. Déanfar na hionadaithe ar Pharlaimint na hEorpa ó phobail na Stát atá tugtha le chéile sa Chomhphobal a thoghadh trí vótáil chomhchoiteann dhíreach.

2. Is mar a leanas a bheidh líon na n-ionadaithe a thoghfar i ngach Ballstát:

An Bheilg	25
An Danmhairg	16
An Ghearmáin	99
An Ghréig	25
An Spáinn	64
An Fhrainc	87
Éire	15
An Iodáil	87
Lucsamburg	6
An Ísiltír	31
An Ostair	21
An Phortaingéil	25
An Fhionlainn	16
An tSualainn	22
An Ríocht Aontaithe	87.

I gcás leasuithe ar an mír seo, ní foláir gur leor líon na n-ionadaithe arna dtoghadh i ngach Ballstát chun ionadaíocht iomchuí a áirithiú do phobail na Stát arna dtabhairt le chéile sa Chomhphobal.”;

- (b) i ndiaidh mhíreanna 1 agus 2 nua, cuirtear téacs Airteagal 3(1) den Ionstraim thuasluaite mar mhír 3; léitear mír 3 nua mar a leanas:

“3. Toghfar na hionadaithe go ceann téarma cúig bliana.”;

- (c) déantar mír 4 de mhír 3 atá ann mar atá arna leasú le hAirteagal 3 den Chonradh seo;

- (d) déantar mír 5 de mhír 4 mar atá arna cur isteach le hAirteagal 3 den Chonradh seo.

- 7) Sa chéad mhír d’Airteagal 32a, cuirtear “ón 1 Eanáir 1995” in ionad “ó dháta an aontachais”.

- 8) In Airteagal 45b(3), scriostar an dara fomhír dar tús “Ach nuair a bheidh na chéad cheapacháin á ndéanamh ...”.

- 9) In Airteagal 50, cuirtear isteach téacs oiriúnaithe mhíreanna 2 agus 3 d’Airteagal 20 den Chonradh ag bunú Comhairle Aonair agus Coimisiún Aonair de na Comhphobail Eorpacha mar mhíreanna 4 agus 5 nua; dá bhrí sin, léitear míreanna 4 agus 5 nua mar a leanas:

“4. An cion den chaiteachas i mbuiséad na gComhphobal a chumhdaítear leis na tobhaigh dá bhforáiltear in Airteagal 49, socraítear figiúr 18 milliún aonad cuntais dó.

Cuirfidh an Coimisiún faoi bhráid na Comhairle gach bliain tuarascáil a mbunóidh an Chomhairle scrúdú uirthi féachaint an gá an figiúr sin a oiriúnú d’athruithe ar bhuiséad na gComhphobal. Gníomhóidh an Chomhairle tríd an tromlach atá leagtha síos sa chéad abairt den cheathrú mír d’Airteagal 28. Is é is bonn don oiriúnú sin measúnú ar fhorás an chaiteachais de dhroim an Chonradh seo a chur i bhfeidhm.

5. An cion de na tobhaigh a chuirfeadh ag cumhdach an chaiteachais faoi bhuiséad na gComhphobal, leithroinnfidh an Coimisiún é chun an buiséad sin a chur i ngníomh de réir an tráthchláir a leagadh síos sna rialacháin airgeadais arna nglacadh de bhun Airteagal 209(b) den Chonradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh agus Airteagal 183(b) den Chonradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh do Fhuinneamh Adamhach.”

- 10) Aisghairtear Airteagal 52.

- 11) In ionad Airteagal 76, cuirtear isteach téacs oiriúnaithe na chéad mhíre d’Airteagal 28 den Chonradh ag bunú Comhairle Aonair agus Coimisiún Aonair de na Comhphobail Eorpacha; dá bhrí sin, léitear Airteagal 76 nua mar a leanas:

“*Airteagal 76*

Beidh ag an gComhphobal, i gcríocha na mBallstát, na pribhléidí agus na díolúintí is gá chun a chúraimí a chomhlíonadh, faoi na coinníollacha atá leagtha síos i bPrótacal an 8 Aibreán 1965 ar phribhléidí agus díolúintí na gComhphobal Eorpach.”

- 12) Leasaítear Airteagal 79 mar a leanas:

- (a) sa dara habairt den chéad mhír, scriostar an chuid den abairt dar tús “maidir leis an Sár ...” agus déantar lánstad den leathstad;

(b) i ndiaidh na chéad mhíre, cuirtear isteach an dara mír seo a leanas:

“Beidh forálacha an Chonartha seo infheidhme ar Oileáin Åland i gcomhréir leis na forálacha atá leagtha amach i bPrótacal Uimh. 2 a ghabhann leis an Ionstraim i dtaobh choinníollacha aontachais Phoblacht na hOstaire, Phoblacht na Fionlainne agus Ríocht na Sualainne.”;

(c) sa chuid tosaigh den dara mír atá ann, cuirtear “D’ainneoin na míreanna roimhe seo:” in ionad “De mhaolú ar an mír roimhe seo:”;

(d) sa dara mír atá ann, scriostar pointe (d) maidir le hOileáin Åland.

13) In Airteagal 84, cuirtear “forálacha an Chonartha seo, a Iarscríbhinní agus na bPrótacal atá i gceangal leis” in ionad “forálacha an Chonartha seo agus a Iarscríbhinní, na bPrótacal atá i gceangal leis agus an Choinbhinsiúin ar na Forálacha Idirthréimhseacha”.

14) Aisghairtear Airteagal 85.

15) In Airteagal 93, cuirtear “Eagraíocht um Chomhar agus Forbairt Eacnamaíochta” in ionad “Eagraíocht um Chomhar Eacnamaíoch san Eoraip”.

16) Sa tríú mír d’Airteagal 95, cuirtear “Más rud é go dtiocfaidh deacrachtaí nach raibh coinne leo ...” in ionad “Más rud é, tar éis dheireadh na hidirthréimhse dá bhforáiltear sa Choinbhinsiún ar na Forálacha Idirthréimhseacha, go dtiocfaidh deacrachtaí nach raibh coinne leo ...”.

17) In Airteagal 97, cuirtear “Rachaidh an Conradh seo in éag ar an 23 Iúil 2002.” in ionad “Tá an Conradh seo tugtha i gcrích go ceann caoga bliain ó dháta a theachta i bhfeidhm.”

II. TÉACS IARSCRÍBHINN III “Cruacha speisialta”

Ag deireadh Iarscríbhinn III, scriostar inisealacha Lánchumhachtaigh na gCeannairí Stáit agus Rialtais.

III. PRÓTACAIL AGUS IONSTRAIMI EILE ATÁ I gCEANGAL LEIS AN gCONRADH

1) Aisghairtear na hionstraimí seo a leanas:

(a) an malartú litreacha idir Rialtas Phoblacht Chónaidhme na Gearmáine agus Rialtas Phoblacht na Fraince i dtaobh an tSár;

(b) Coinbhinsiún ar na Forálacha Idirthréimhseacha.

2) Leasaítear an Prótacal ar Reacht Chúirt Bhreithiúnais an Chomhphobail Eorpaigh do Ghual agus Cruach mar a leanas:

(a) in ionad Theidil I agus II den Phrótacal, cuirtear Teidil I agus II den Phrótacal ar Reacht Chúirt Bhreithiúnais an Chomhphobail Eorpaigh atá i gceangal leis an gConradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh;

(b) aisghairtear Airteagal 56 agus scriostar an ceannteideal “Foráil idirthréimhseach” roimhe;

(c) scriostar liosta na sínitheoirí.

3) Leasaítear an Prótacal ar chaidreamh le Comhairle na hEorpa mar a leanas:

(a) aisghairtear Airteagal 1;

(b) scriostar liosta na sínitheoirí.

Airteagal 8

Déanfar an Conradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh do Fhuinneamh Adamhach, lena n-áirítear na hIarscríbhinní agus na Prótacail a ghabhann leis, a leasú i gcomhréir le forálacha an Airteagail seo d’fhonn forálacha atá tite ar lár den Chonradh a scriosadh agus an téacs d’fhorálacha áirithe de a oiriúnú dá réir.

I. TÉACS AIRTEAGAIL AN CHONARTHA

1) Sa dara mír d’Airteagal 76, cuirtear “ón 1 Eanáir 1958,” in ionad “ó dháta an Chonartha a theacht i bhfeidhm,”.

2) Sa chuid tosaigh den chéad mhír d’Airteagal 93, cuirtear “Toirmiscfidh Ballstáit eatarthu féin na dleachtanna custaim uile ...” in ionad “Díothóidh Ballstáit eatarthu féin, bliain tar éis dáta an Chonartha seo a theacht i bhfeidhm, na dleachtanna custaim uile ...”.

3) Aisghairtear Airteagail 94 agus 95.

4) Sa dara mír d’Airteagal 98, cuirtear “Déanfaidh an Chomhairle, ...” in ionad “Laistigh de dhá bhliain ó dháta an Chonartha seo a theacht i bhfeidhm, déanfaidh an Chomhairle, ...”.

5) Aisghairtear Airteagal 100.

6) Leasaítear Airteagal 104 mar a leanas:

(a) sa chéad mhír, cuirtear “tar éis an 1 Eanáir 1958 nó, i gcás Stát aontach, tar éis dháta a n-aontachais” in ionad “tar éis an Conradh seo a theacht i bhfeidhm”;

(b) sa dara mír, cuirtear “tar éis na ndátaí dá dtagraítear sa chéad mhír, agus a thagann faoi raon feidhme an Chonartha seo” in ionad “tar éis an Conradh seo a theacht i bhfeidhm, agus a thagann faoi réim an Chonartha seo”.

7) Leasaítear Airteagal 105 mar a leanas:

- (a) sa chéad mhír, cuirtear “roimh an 1 Eanáir 1958 nó, i gcás Stát aontach, roimh dháta a n-aontachais” in ionad “roimh theacht i bhfeidhm don Chonradh seo”. Ag deireadh na míre sin, cuirtear “tar éis na ndátaí réamhráite” in ionad “tar éis an Conradh seo a theacht i bhfeidhm”;
- (b) sa dara mír, cuirtear “idir an 25 Márta 1957 agus an 1 Eanáir 1958 nó, i gcás Stát aontach, idir dáta na hionstraime aontachais a shíniú agus dáta a n-aontachais,” in ionad “idir dáta an Chonartha seo a shíniú agus dáta a theacht i bhfeidhm,”.

8) Sa chéad mhír d’Airteagal 106, cuirtear “roimh an 1 Eanáir 1958 nó, i gcás Stát aontach, roimh dháta a n-aontachais,” in ionad “roimh theacht i bhfeidhm don Chonradh seo,”.

9) Leasaítear Airteagal 108 mar a leanas chun go gcuirfear isteach ann Airteagal 1, Airteagal 2, mar atá arna leasú le hAirteagal 5 den Chonradh seo, agus Airteagal 3(1) den Ionstraim maidir le toghadh ionadaithe do Pharlaimint na hEorpa trí vótáil chomhchoiteann dhíreach atá i gceangal le Cinneadh ón gComhairle an 20 Meán Fómhair 1976; leanfaidh Iarscríbhinn II den Ionstraim sin de bheith infheidhme:

- (a) in ionad mhíreanna 1 agus 2 atá tite ar lár i gcomhréir le hAirteagal 14 den Ionstraim maidir le toghadh ionadaithe do Pharlaimint na hEorpa, cuirtear téacs Airteagail 1 agus 2 den Ionstraim sin mar mhíreanna 1 agus 2; léitear míreanna 1 agus 2 nua mar a leanas:

“1. Déanfar na hionadaithe ar Pharlaimint na hEorpa ó phobail na Stát atá tugtha le chéile sa Chomhphobal a thoghadh trí vótáil chomhchoiteann dhíreach.

2. Is mar a leanas a bheidh líon na n-ionadaithe a thoghfar i ngach Ballstát:

An Bheilg	25
An Danmhairg	16
An Ghearmáin	99
An Ghréig	25
An Spáinn	64
An Fhrainc	87
Éire	15
An Iodáil	87
Lucsamburg	6
An Ísiltír	31
An Ostair	21
An Phortaingéil	25
An Fhionlainn	16
An tSualainn	22
An Ríocht Aontaithe	87.

I gcás leasuithe ar an mír seo, ní foláir gur leor líon na n-ionadaithe arna dtoghadh i ngach Ballstát chun ionadaíocht iomchuí a áirithiú do phobail na Stát arna dtabhairt le chéile sa Chomhphobal.”;

- (b) i ndiaidh mhíreanna 1 agus 2 nua, cuirtear téacs Airteagal 3(1) den Ionstraim thuasluaite mar mhír 3; léitear mír 3 nua mar a leanas:

“3. Toghfarr na hionadaithe go ceann téarma cúig bliana.”;

- (c) déantar mír 4 de mhír 3 atá ann mar atá arna leasú le hAirteagal 4 den Chonradh seo;

- (d) déantar mír 5 de mhír 4 mar atá arna cur isteach le Airteagal 4 den Chonradh seo.

- 10) In Airteagal 127, scriostar mír 3.

- 11) In Airteagal 138, cuirtear “ón 1 Eanáir 1995” in ionad “ó dháta an aontachais”.

- 12) In Airteagal 160b(3), scriostar an dara fomhír dar tús “Ach nuair a bheidh na chéad cheapacháin á ndéanamh ...”.

- 13) In Airteagal 181, scriostar an dara mír, an tríú mír agus an ceathrú mír.

- 14) In ionad Airteagal 191, cuirtear isteach téacs oiriúnaithe na chéad mhíre d’Airteagal 28 den Chonradh ag bunú Comhairle Aonair agus Coimisiún Aonair de na Comhphobail Eorpacha; dá bhrí sin, léitear Airteagal 191 nua mar a leanas:

“*Airteagal 191*

Beidh ag an gComhphobal, i gcríocha na mBallstát, na pribhléidí agus na díolúintí is gá chun a chúraimí a chomhlíonadh, faoi na coinníollacha atá leagtha síos i bPrótacal an 8 Aibreán 1965 ar phribhléidí agus díolúintí na gComhphobal Eorpach.”

- 15) Leasaítear Airteagal 198 mar a leanas:

- (a) i ndiaidh an dara mír, cuirtear an tríú mír seo a leanas:

“Beidh forálacha an Chonartha seo infheidhme ar Oileáin Åland i gcomhréir leis na forálacha atá leagtha amach i bPrótacal Uimh. 2 a ghabhann leis an Ionstraim i dtaobh choinníollacha aontachais Phoblacht na hOstaire, Phoblacht na Fionlainne agus Ríocht na Sualainne.”;

- (b) sa tríú mír atá ann, scriostar pointe (e) maidir le hOileáin Åland.

- 16) Sa chéad mhír d’Airteagal 199, cuirtear “agus na hEagraíochta Domhanda Trádála” in ionad “agus an Chomhaontaithe Ghinearálta ar Tharaifí agus Trádáil”.

17) Aisghairtear Teideal VI, “Forálacha maidir leis an tréimhse tosaigh”, arb é atá ann Roinn 1, “Na hinstiúidí a thionscnamh”, Roinn 2, “Forálacha do thosach feidhme an Chonartha seo” agus Roinn 3, “Forálacha idirthréimhseacha”, maille le hAirteagail 209 go 223.

18) Cuirtear mír nua mar a leanas le hAirteagal 225:

“De bhun na gConarthaí Aontachais, is téacsanna údarásacha iad na leaganacha den Chonradh seo sa Bhéarla, sa Danmhairgis, san Fhionlainnis, sa Ghaeilge, sa Ghréigis, sa Phortaingéilis, sa Spáinnis agus sa tSualainnis.”

II. IARSCRÍBHINNÍ

Scriostar Iarscríbhinn V, “Réamhchlár taighde agus teagaisc dá dtagraítear in Airteagal 215 den Chonradh seo” lena n-áirítear an tábla “Miondealú de réir na bpríomh-cheannteideal ...”.

III. PRÓTACAIL

1) Aisghairtear an Prótacal maidir leis an gConradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh do Fhuinneamh Adamhach a chur i bhfeidhm ar na codanna neamheorpacha de Ríocht na hÍsiltíre.

2) Leasaítear an Prótacal ar Reacht Chúirt Bhreithiúnais an Chomhphobail Eorpaigh do Fhuinneamh Adamhach mar a leanas:

(a) scriostar “TAR ÉIS na daoine seo a leanas a cheapadh mar Lánchumhachtaigh chuige sin:” agus an liosta de Cheannairí Stáit agus dá Lánchumhachtaigh;

(b) scriostar “NOCH A RINNE, tar éis dóibh a lánchumhachtaí, agus iad i bhfoirm cheart chuí, a thabhairt ar aird dá chéile” agus cuirtear “TAR ÉIS COMHAONTÚ” in ionad “COMHAONTÚ”;

(c) cuirtear téacs oiriúnaithe Airteagal 21 den Phrótacal ar phribhléidí agus díolúintí na gComhphobal Eorpach le hAirteagal 3 mar an ceathrú mír; dá bhrí sin, léitear an ceathrú mír nua sin mar a leanas:

“Beidh Airteagail 12 go 15 agus Airteagal 18 den Phrótacal ar phribhléidí agus díolúintí na gComhphobal Eorpach infheidhme ar Bhreithiúna, Abhcóidí Ginearálta, Cláraitheoir agus Rapóirtéirí Cúnta na Cúirte Breithiúnais, gan dochar do na forálacha a bhaineann le Breithiúna a bheith díolmhaithe ó imeachtaí dlíthiúla agus atá leagtha amach sna míreanna sin roimhe seo.”;

(d) aisghairtear Airteagal 58;

(e) scriostar an fhoirmle dheireanach “DÁ FHIANÚ SIN, chuir na Lánchumhachtaigh thíos-sínithe a lámh leis an bPrótacal seo.”;

(f) scriostar liosta na sínitheoirí.

Airteagal 9

1. Gan dochar do na míreanna sin ina dhiaidh seo, arb é is cuspóir dóibh eilimintí fíorriachtanacha a bhforálacha a choimeád, aisghairfear Coinbhinsiún an 25 Márta 1957 ar insti-

tiúidí áirithe is coiteann do na Comhphobail Eorpacha agus Conradh an 8 Aibreán 1965 ag bunú Chomhairle Aonair agus Coimisiún Aonair de na Comhphobail Eorpacha, seachas an Prótacal dá dtagraítear i mír 5.

2. Na cumhachtaí a thugtar do Pharlaimint na hEorpa, don Chomhairle, don Choimisiún, don Chúirt Bhreithiúnais agus don Chúirt Iniúchóirí leis an gConradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh, leis an gConradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh do Ghual agus Cruach agus leis an gConradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh do Fhuinneamh Adamhach, beidh siad á bhfeidhmiú ag institiúidí aonair faoi na coinníollacha atá leagtha síos sna Conarthaí sin agus san Airteagal seo faoi seach.

Na feidhmeanna a thugtar don Choiste Eacnamaíoch agus Sóisialta leis an gConradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh agus leis an gConradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh do Fhuinneamh Adamhach, beidh siad á bhfeidhmiú ag Coiste aonair faoi na coinníollacha atá leagtha síos sna Conarthaí sin faoi seach. Beidh feidhm ag forálacha Airteagail 193 agus 197 den Chonradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh maidir leis an gCoiste sin.

3. Beidh oifigigh agus foireann eile na gComhphobal Eorpach ina gcuid de riarachán aonair na gComhphobal sin agus beidh siad faoi rialú ag na forálacha arna nglacadh de bhun Airteagal 212 den Chonradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh.

4. Beidh ag na Comhphobail Eorpacha, ar chríocha na mBallstát, na pribhléidí agus na díolúintí is gá chun a gcúraimí a chomhlíonadh, faoi na coinníollacha atá leagtha síos sa Phrótacal dá dtagraítear i mír 5. Is mar an gcéanna a bheidh maidir leis an mBanc Ceannais Eorpach, leis an Institiúid Eorpach Airgeadaíochta agus leis an mBanc Eorpach Infheistíochta.

5. I bPrótacal an 8 Aibreán 1965 ar phribhléidí agus díolúintí na gComhphobal Eorpach, cuirtear Airteagal 23, mar atá leagtha síos sa Phrótacal ag leasú an Phrótacail sin; léitear an tAirteagal sin mar a leanas:

“Airteagal 23

Beidh an Prótacal seo infheidhme freisin ar an mBanc Ceannais Eorpach, ar chomhaltaí a orgán agus ar a fhoireann, gan dochar d’fhorálacha an Phrótacail maidir le Reacht an Chórais Eorpaigh Banc Ceannais agus an Bhainc Cheannais Eorpaigh.

Beidh an Banc Ceannais Eorpach díolmhaithe ina theannta sin ó aon saghas cánachais nó aon mhuirir dá shamhail ar ócáid aon mhéadaithe ar a chaipiteal agus ó na foirmiúlachtaí éagsúla ab fhéidir a bheith ag baint leis na nithe sin sa Stát ina bhfuil suíomh an Bhainc. Ní bheidh na gníomhaíochtaí de chuid an Bhainc agus a orgán a dhéanfar i gcomhréir le Reacht an Chórais Eorpaigh Banc Ceannais agus an Bhainc Cheannais Eorpaigh inchurtha faoi aon cháin láimhdeachais.

Beidh na forálacha thuasluaite infheidhme freisin ar an Institiúid Eorpach Airgeadaíochta. Ní thiocfaidh aon mhuirear dá díscaoileadh ná dá leachtú.”

6. Déanfar ioncam agus caiteachas an Chomhphobail Eorpaigh, caiteachas riarthach an Chomhphobail Eorpaigh do Ghual agus Cruach, agus an t-ioncam a bhaineann leis, agus ioncam agus caiteachas an Chomhphobail Eorpaigh do Fhuinneamh Adamhach, cé is moite de chuid na Gníomhaireachta Soláthair agus na nGnóthas Comhpháirteach, a thaispeáint i mbuiséad na gComhphobal Eorpach, faoi na coinníollacha atá leagtha síos sna Conarthaí ag bunú na dtrí Chomhphobal faoi seach.

7. Gan dochar do chur chun feidhme Airteagal 216 den Chonradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh, Airteagal 77 den Chonradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh do Ghual agus Cruach, Airteagal 189 den Chonradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh do Fhuinneamh Adamhach agus an dara mír d'Airteagal 1 den Phrótacal ar Reacht an Bhainc Eorpaigh Infheistíochta, glacfaidh ionadaithe Rialtais na mBallstát de chomhthoil na forálacha is gá d'fhonn déileáil le fadhbanna áirithe a bhaineann le hArd-Diúcacht Lucsamburg agus a éiríonn ó Chomhairle Aonair agus Coimisiún Aonair de na Comhphobail Eorpacha a chruthú.

Airteagal 10

1. Aisghairm nó scriosadh sa Chuid seo d'fhorálacha atá tite ar lár den Chonradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh, den Chonradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh do Ghual agus Cruach agus den Chonradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh do Fhuinneamh Adamhach, mar a bhí siad i bhfeidhm roimh theacht i bhfeidhm Chonradh seo Amstardam agus oiriúnú forálacha áirithe díobh, ní dhéanfaidh siad aon athrú ar éifeachtaí dlíthiúla fhorálacha na gConarthaí sin, go háirithe na héifeachtaí dlíthiúla a thig ó na teorainneacha ama atá leagtha síos sna Conarthaí sin, nó fhorálacha na gConarthaí Aontachais.

2. Ní bheidh aon athrú ar na hionstraimí atá i bhfeidhm arna nglacadh ar bhonn na gConarthaí sin.

3. Is mar an gcéanna a bheidh maidir le haisghairm Choinbhinsiún an 25 Márta 1957 ar institiúidí áirithe is coiteann do na Comhphobail Eorpacha agus le haisghairm Chonradh an 8 Aibreán 1965 ag bunú Comhairle Aonair agus Coimisiún Aonair de na Comhphobail Eorpacha.

Airteagal 11

Na forálacha den Chonradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh, den Chonradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh do Ghual agus Cruach agus den Chonradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh do Fhuinneamh Adamhach a bhaineann le cumhachtaí Chúirt Breithiúnais na gComhphobal Eorpach agus le feidhmiú na gcumhachtaí sin, beidh feidhm acu maidir le forálacha na Coda seo agus leis an bPrótacal ar phribhléidí agus díolúintí dá dtagraítear in Airteagal 9(5).

CUID A TRÍ

FORÁLACHA GINEARÁLTA AGUS CRÍOCHNAITHEACHA

Airteagal 12

1. Déanfar airteagail, teidil agus ranna an Chonartha ar an Aontas Eorpach agus an Chonartha ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh, mar atá arna leasú le forálacha an Chonartha seo, a athuimhriú i gcomhréir leis na cláir choibhéise atá leagtha amach san Iarscríbhinn a ghabhann leis an gConradh seo agus ar cuid dhílis de í.

2. Déanfar na crostagairtí d'airteagail, teidil agus ranna sa Chonradh ar an Aontas Eorpach agus sa Chonradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh, agus na crostagairtí eatarthu, a oiriúnú dá réir. Is amhlaidh a bheidh freisin do na tagairtí d'airteagail, teidil agus ranna de na Conarthaí sin atá i gConarthaí eile an Chomhphobail.

3. Tuigfear na tagairtí atá in ionstraimí nó i ngníomhartha eile d'airteagail, teidil agus ranna na gConarthaí dá dtagraítear i mír 2 mar thagairtí d'airteagail, teidil agus ranna na gConarthaí, mar atá arna n-athuimhriú de bhun mhír 1, agus do mhíreanna na n-airteagal sin, mar atá arna n-athuimhriú le forálacha áirithe d'Airteagal 6, faoi seach.

4. Tuigfear na tagairtí atá in ionstraimí nó i ngníomhartha eile do mhíreanna d'airteagail na gConarthaí dá dtagraítear in Airteagal 7 agus 8 mar thagairtí do na míreanna sin mar atá arna n-athuimhriú le forálacha áirithe d'Airteagal 7 agus 8 a dúradh.

Airteagal 13

Tá an Conradh seo tugtha i gcrích go ceann tréimhse gan teorainn.

Airteagal 14

1. Déanfaidh na hArdpháirtithe Conarthacha daingniú ar an gConradh seo i gcomhréir lena rialacha bunreachtúla faoi seach. Taiscfear na hionstraimí daingniúcháin le rialtas Phoblacht na hIodáile.

2. Tiocfaidh an Conradh seo i bhfeidhm ar an gcéad lá den dara mí i ndiaidh thaisceadh na hionstraime daingniúcháin ag an gceann is déanaí de Stáit a shínithe a chomhallfaidh an fhoirmiúlacht sin.

Airteagal 15

Tarraingíodh an Conradh seo suas i scríbhinn bhunaidh amháin sa Bhéarla, sa Danmhairgis, san Fhionlainnis, sa Fhraincis, sa Ghaeilge, sa Ghearmáinis, sa Ghréigis, san Iodáilis, san Ollainnis, sa Phortaingéilis, sa Spáinnis agus sa tSualainnis, agus comhúdarás ag na téacsanna i ngach ceann de na teangacha sin; taiscfear é i gcartlann Rialtas Phoblacht na hIodáile agus cuirfidh an rialtas sin cóip dheimhnithe chuig rialtas gach ceann eile de na Stáit shínitheacha.

En fe de lo cual, los plenipotenciarios abajo firmantes suscriben el presente Tratado.

Til bekræftelse heraf har undertegnede befuldmægtigede underskrevet denne traktat.

Zu Urkund dessen haben die unterzeichneten Bevollmächtigten ihre Unterschriften unter diesen Vertrag gesetzt.

Εἰς πίστωση τῶν ἀνωτέρω, οἱ υπογεγραμμένοι πληρεξούσιοι υπέγραψαν τὴν παρούσα Συνθήκη.

In witness whereof the undersigned Plenipotentiaries have signed this Treaty.

En foi de quoi, les plénipotentiaires soussignés ont apposé leurs signatures au bas du présent traité.

Dá fhianú sin, chuir na Lánchumhachtaigh thíos-sínithe a lámh leis an gConradh seo.

In fede di che, i plenipotenziari sottoscritti hanno apposto le loro firme in calce al presente trattato.

Ten blijke waarvan de ondergetekende gevolmachtigden hun handtekening onder dit Verdrag hebben gesteld.

Em fé do que, os plenipotenciários abaixo assinados apuseram as suas assinaturas no presente Tratado.

Tämän vakuudeksi alla mainitut täysivaltaiset edustajat ovat allekirjoittaneet tämän sopimuksen.

Til bevis härpå har undertecknade befullmäktigade undertecknat detta fördrag.

Hecho en Amsterdam, el dos de octubre de mil novecientos noventa y siete.

Udfærdiget i Amsterdam, den anden oktober nittenhundrede og syvoghalvfems.

Geschehen zu Amsterdam am zweiten Oktober neunzehnhundertsiebenundneunzig.

Έγινε στο Άμστερνταμ, στις δύο Οκτωβρίου του έτους χίλια εννιακόσια ενενήντα επτά.

Done at Amsterdam this second day of October in the year one thousand nine hundred and ninety-seven.

Fait à Amsterdam, le deux octobre de l'an mil neuf cent quatre-vingt-dix-sept.

Arna dhéanamh in Amstardam ar an dara lá de Dheireadh Fómhair sa bhliain míle naoi gcéad nócha a seacht.

Fatto ad Amsterdam, addì due ottobre millenovecentonovantasette.

Gedaan te Amsterdam, de tweede oktober negentienhonderd zevenennegentig.

Feito em Amesterdão, em dois de Outubro de mil novecentos e noventa e sete.

Tehty Amsterdamissa 2 päivänä lokakuuta vuonna tuhatyhdeksänsataayhdeksänkymmentäseitsemän.

Utfärdat i Amsterdam den andra oktober år nittonhundra nittoniosju.

Pour Sa Majesté le Roi des Belges
Voor Zijne Majesteit de Koning der Belgen
Für Seine Majestät den König der Belgier

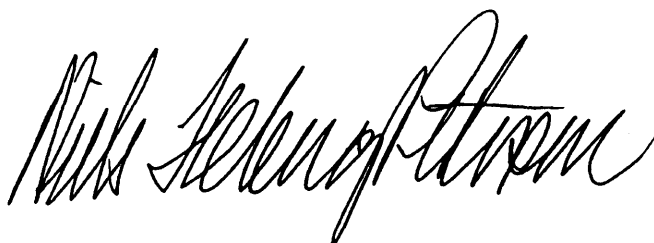

Cette signature engage également la Communauté française, la Communauté flamande, la Communauté germanophone, la Région wallonne, la Région flamande et la Région de Bruxelles-Capitale.

Deze handtekening verbindt eveneens de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap, de Duitstalige Gemeenschap, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest.

Diese Unterschrift bindet zugleich die Deutschsprachige Gemeinschaft, die Flämische Gemeinschaft, die Französische Gemeinschaft, die Wallonische Region, die Flämische Region und die Region Brüssel-Hauptstadt.

For Hendes Majestæt Danmarks Dronning

Für den Präsidenten der Bundesrepublik Deutschland

Για τον Πρόεδρο της Ελληνικής Δημοκρατίας

Por Su Majestad el Rey de España

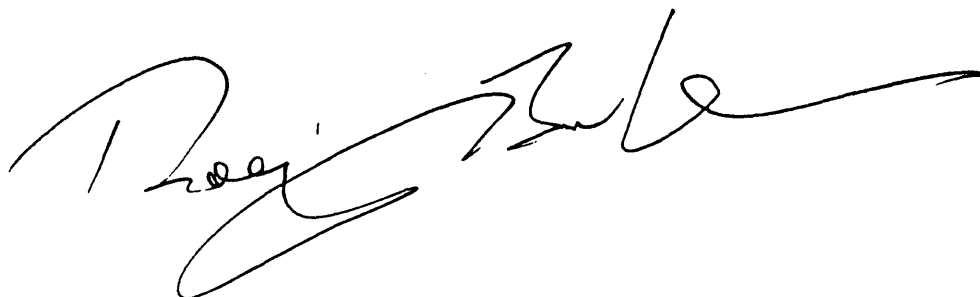

Pour le Président de la République française

Thar ceann an Choimisiúin arna údarú le hAirteagal 14 de Bhunreacht na hÉireann chun cumhachtaí agus feidhmeanna Uachtarán na hÉireann a oibriú agus a chomhlíonadh

For the Commission authorised by Article 14 of the Constitution of Ireland to exercise and perform the powers and functions of the President of Ireland

Per il Presidente della Repubblica italiana

Pour Son Altesse Royale le Grand-Duc de Luxembourg

Voor Hare Majesteit de Koningin der Nederlanden

Für den Bundespräsidenten der Republik Österreich

Pelo Presidente da República Portuguesa

Jaime Gama

Suomen Tasavallan Presidentin puolesta
För Republiken Finlands President

Tarja Halonen

För Hans Majestät Konungen av Sverige

Lena Hjelm-Wallén

For Her Majesty the Queen of the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland

Douglas Henderson.

IARSCRÍBHINN

NA CLÁIR CHOIBHÉISE DÁ dTAGRAÍTEAR IN AIRTEAGAL 12
DE CHONRADH AMSTARDAM

A. Conradh ar an Aontas Eorpach

Seanuimhir	Uimhir nua	Seanuimhir	Uimhir nua
TEIDEAL I	TEIDEAL I	TEIDEAL VI (***)	TEIDEAL VI
Airteagal A	Airteagal 1	Airteagal K.1	Airteagal 29
Airteagal B	Airteagal 2	Airteagal K.2	Airteagal 30
Airteagal C	Airteagal 3	Airteagal K.3	Airteagal 31
Airteagal D	Airteagal 4	Airteagal K.4	Airteagal 32
Airteagal E	Airteagal 5	Airteagal K.5	Airteagal 33
Airteagal F	Airteagal 6	Airteagal K.6	Airteagal 34
Airteagal F.1 (*)	Airteagal 7	Airteagal K.7	Airteagal 35
TEIDEAL II	TEIDEAL II	Airteagal K.8	Airteagal 36
Airteagal G	Airteagal 8	Airteagal K.9	Airteagal 37
TEIDEAL III	TEIDEAL III	Airteagal K.10	Airteagal 38
Airteagal H	Airteagal 9	Airteagal K.11	Airteagal 39
TEIDEAL IV	TEIDEAL IV	Airteagal K.12	Airteagal 40
Airteagal I	Airteagal 10	Airteagal K.13	Airteagal 41
TEIDEAL V (***)	TEIDEAL V	Airteagal K.14	Airteagal 42
Airteagal J.1	Airteagal 11	TEIDEAL VIa (**)	TEIDEAL VII
Airteagal J.2	Airteagal 12	Airteagal K.15 (*)	Airteagal 43
Airteagal J.3	Airteagal 13	Airteagal K.16 (*)	Airteagal 44
Airteagal J.4	Airteagal 14	Airteagal K.17 (*)	Airteagal 45
Airteagal J.5	Airteagal 15	TEIDEAL VII	TEIDEAL VIII
Airteagal J.6	Airteagal 16	Airteagal L	Airteagal 46
Airteagal J.7	Airteagal 17	Airteagal M	Airteagal 47
Airteagal J.8	Airteagal 18	Airteagal N	Airteagal 48
Airteagal J.9	Airteagal 19	Airteagal O	Airteagal 49
Airteagal J.10	Airteagal 20	Airteagal P	Airteagal 50
Airteagal J.11	Airteagal 21	Airteagal Q	Airteagal 51
Airteagal J.12	Airteagal 22	Airteagal R	Airteagal 52
Airteagal J.13	Airteagal 23	Airteagal S	Airteagal 53
Airteagal J.14	Airteagal 24		
Airteagal J.15	Airteagal 25		
Airteagal J.16	Airteagal 26		
Airteagal J.17	Airteagal 27		
Airteagal J.18	Airteagal 28		

(*) Airteagal nua arna chur isteach le Conradh Amstardam.

(**) Teideal nua arna chur isteach le Conradh Amstardam.

(***) Teideal arna athstruchtúrú le Conradh Amstardam.

(*) Airteagal nua arna chur isteach le Conradh Amstardam.

Seanuimhir	Uimhir nua	Seanuimhir	Uimhir nua
TEIDEAL II	TEIDEAL II	Airteagal 69 (aisghairthe)	—
Airteagal 38	Airteagal 32	Airteagal 70 (aisghairthe)	—
Airteagal 39	Airteagal 33	Airteagal 71 (aisghairthe)	—
Airteagal 40	Airteagal 34	Airteagal 72 (aisghairthe)	—
Airteagal 41	Airteagal 35	Airteagal 73 (aisghairthe)	—
Airteagal 42	Airteagal 36	Airteagal 73a (aisghairthe)	—
Airteagal 43	Airteagal 37	Airteagal 73b	Airteagal 56
Airteagal 44 (aisghairthe)	—	Airteagal 73c	Airteagal 57
Airteagal 45 (aisghairthe)	—	Airteagal 73d	Airteagal 58
Airteagal 46	Airteagal 38	Airteagal 73e (aisghairthe)	—
Airteagal 47 (aisghairthe)	—	Airteagal 73f	Airteagal 59
TEIDEAL III	TEIDEAL III	Airteagal 73g	Airteagal 60
CAIBIDIL 1	CAIBIDIL 1	Airteagal 73h (aisghairthe)	—
Airteagal 48	Airteagal 39	TEIDEAL IIIa (**)	TEIDEAL IV
Airteagal 49	Airteagal 40	Airteagal 73i (*)	Airteagal 61
Airteagal 50	Airteagal 41	Airteagal 73j (*)	Airteagal 62
Airteagal 51	Airteagal 42	Airteagal 73k (*)	Airteagal 63
CAIBIDIL 2	CAIBIDIL 2	Airteagal 73l (*)	Airteagal 64
Airteagal 52	Airteagal 43	Airteagal 73m (*)	Airteagal 65
Airteagal 53 (aisghairthe)	—	Airteagal 73n (*)	Airteagal 66
Airteagal 54	Airteagal 44	Airteagal 73o (*)	Airteagal 67
Airteagal 55	Airteagal 45	Airteagal 73p (*)	Airteagal 68
Airteagal 56	Airteagal 46	Airteagal 73q (*)	Airteagal 69
Airteagal 57	Airteagal 47	TEIDEAL IV	TEIDEAL V
Airteagal 58	Airteagal 48	Airteagal 74	Airteagal 70
CAIBIDIL 3	CAIBIDIL 3	Airteagal 75	Airteagal 71
Airteagal 59	Airteagal 49	Airteagal 76	Airteagal 72
Airteagal 60	Airteagal 50	Airteagal 77	Airteagal 73
Airteagal 61	Airteagal 51	Airteagal 78	Airteagal 74
Airteagal 62 (aisghairthe)	—	Airteagal 79	Airteagal 75
Airteagal 63	Airteagal 52	Airteagal 80	Airteagal 76
Airteagal 64	Airteagal 53	Airteagal 81	Airteagal 77
Airteagal 65	Airteagal 54	Airteagal 82	Airteagal 78
Airteagal 66	Airteagal 55	Airteagal 83	Airteagal 79
CAIBIDIL 4	CAIBIDIL 4	Airteagal 84	Airteagal 80
Airteagal 67 (aisghairthe)	—		
Airteagal 68 (aisghairthe)	—		

(*) Airteagal nua arna chur isteach le Conradh Amstardam.

(**) Teideal nua arna chur isteach le Conradh Amstardam.

Seanuimhir	Uimhir nua	Seanuimhir	Uimhir nua
TEIDEAL V	TEIDEAL VI	Airteagal 104	Airteagal 101
CAIBIDIL 1	CAIBIDIL 1	Airteagal 104a	Airteagal 102
ROINN 1	ROINN 1	Airteagal 104b	Airteagal 103
Airteagal 85	Airteagal 81	Airteagal 104c	Airteagal 104
Airteagal 86	Airteagal 82	CAIBIDIL 2	CAIBIDIL 2
Airteagal 87	Airteagal 83	Airteagal 105	Airteagal 105
Airteagal 88	Airteagal 84	Airteagal 105a	Airteagal 106
Airteagal 89	Airteagal 85	Airteagal 106	Airteagal 107
Airteagal 90	Airteagal 86	Airteagal 107	Airteagal 108
Roinn 2	—	Airteagal 108	Airteagal 109
(scriosta)	—	Airteagal 108a	Airteagal 110
Airteagal 91	—	Airteagal 109	Airteagal 111
(aisghairthe)	—	CAIBIDIL 3	CAIBIDIL 3
ROINN 3	ROINN 2	Airteagal 109a	Airteagal 112
Airteagal 92	Airteagal 87	Airteagal 109b	Airteagal 113
Airteagal 93	Airteagal 88	Airteagal 109c	Airteagal 114
Airteagal 94	Airteagal 89	Airteagal 109d	Airteagal 115
CAIBIDIL 2	CAIBIDIL 2	CAIBIDIL 4	CAIBIDIL 4
Airteagal 95	Airteagal 90	Airteagal 109e	Airteagal 116
Airteagal 96	Airteagal 91	Airteagal 109f	Airteagal 117
Airteagal 97	—	Airteagal 109g	Airteagal 118
(aisghairthe)	—	Airteagal 109h	Airteagal 119
Airteagal 98	Airteagal 92	Airteagal 109i	Airteagal 120
Airteagal 99	Airteagal 93	Airteagal 109j	Airteagal 121
CAIBIDIL 3	CAIBIDIL 3	Airteagal 109k	Airteagal 122
Airteagal 100	Airteagal 94	Airteagal 109l	Airteagal 123
Airteagal 100a	Airteagal 95	Airteagal 109m	Airteagal 124
Airteagal 100b	—	TEIDEAL VIa (**)	TEIDEAL VIII
(aisghairthe)	—	Airteagal 109n (*)	Airteagal 125
Airteagal 100c	—	Airteagal 109o (*)	Airteagal 126
(aisghairthe)	—	Airteagal 109p (*)	Airteagal 127
Airteagal 100d	—	Airteagal 109q (*)	Airteagal 128
(aisghairthe)	—	Airteagal 109r (*)	Airteagal 129
Airteagal 101	Airteagal 96	Airteagal 109s (*)	Airteagal 130
Airteagal 102	Airteagal 97	TEIDEAL VII	TEIDEAL IX
TEIDEAL VI	TEIDEAL VII	Airteagal 110	Airteagal 131
CAIBIDIL 1	CAIBIDIL 1	Airteagal 111	—
Airteagal 102a	Airteagal 98	(aisghairthe)	Airteagal 132
Airteagal 103	Airteagal 99	Airteagal 112	Airteagal 133
Airteagal 103a	Airteagal 100	Airteagal 113	

(*) Airteagal nua arna chur isteach le Conradh Amstardam.

(**) Teideal nua arna chur isteach le Conradh Amstardam.

Seanuimhir	Uimhir nua
Airteagal 114 (aisghairthe)	—
Airteagal 115	Airteagal 134
TEIDEAL VIIa (**)	TEIDEAL X
Airteagal 116 (*)	Airteagal 135
TEIDEAL VIII CAIBIDIL 1 (***)	TEIDEAL XI CAIBIDIL 1
Airteagal 117	Airteagal 136
Airteagal 118	Airteagal 137
Airteagal 118a	Airteagal 138
Airteagal 118b	Airteagal 139
Airteagal 118c	Airteagal 140
Airteagal 119	Airteagal 141
Airteagal 119a	Airteagal 142
Airteagal 120	Airteagal 143
Airteagal 121	Airteagal 144
Airteagal 122	Airteagal 145
CAIBIDIL 2	CAIBIDIL 2
Airteagal 123	Airteagal 146
Airteagal 124	Airteagal 147
Airteagal 125	Airteagal 148
CAIBIDIL 3	CAIBIDIL 3
Airteagal 126	Airteagal 149
Airteagal 127	Airteagal 150
TEIDEAL IX	TEIDEAL XII
Airteagal 128	Airteagal 151
TEIDEAL X	TEIDEAL XIII
Airteagal 129	Airteagal 152
TEIDEAL XI	TEIDEAL XIV
Airteagal 129a	Airteagal 153
TEIDEAL XII	TEIDEAL XV
Airteagal 129b	Airteagal 154
Airteagal 129c	Airteagal 155
Airteagal 129d	Airteagal 156
TEIDEAL XIII	TEIDEAL XVI
Airteagal 130	Airteagal 157

Seanuimhir	Uimhir nua
TEIDEAL XIV	TEIDEAL XVII
Airteagal 130a	Airteagal 158
Airteagal 130b	Airteagal 159
Airteagal 130c	Airteagal 160
Airteagal 130d	Airteagal 161
Airteagal 130e	Airteagal 162
TEIDEAL XV	TEIDEAL XVIII
Airteagal 130f	Airteagal 163
Airteagal 130g	Airteagal 164
Airteagal 130h	Airteagal 165
Airteagal 130i	Airteagal 166
Airteagal 130j	Airteagal 167
Airteagal 130k	Airteagal 168
Airteagal 130l	Airteagal 169
Airteagal 130m	Airteagal 170
Airteagal 130n	Airteagal 171
Airteagal 130o	Airteagal 172
Airteagal 130p	Airteagal 173
Airteagal 130q (aisghairthe)	—
TEIDEAL XVI	TEIDEAL XIX
Airteagal 130r	Airteagal 174
Airteagal 130s	Airteagal 175
Airteagal 130t	Airteagal 176
TEIDEAL XVII	TEIDEAL XX
Airteagal 130u	Airteagal 177
Airteagal 130v	Airteagal 178
Airteagal 130w	Airteagal 179
Airteagal 130x	Airteagal 180
Airteagal 130y	Airteagal 181
CUID A CEATHAIR	CUID A CEATHAIR
Airteagal 131	Airteagal 182
Airteagal 132	Airteagal 183
Airteagal 133	Airteagal 184
Airteagal 134	Airteagal 185
Airteagal 135	Airteagal 186
Airteagal 136	Airteagal 187
Airteagal 136a	Airteagal 188

(*) Airteagal nua arna chur isteach le Conradh Amstardam.

(**) Teideal nua arna chur isteach le Conradh Amstardam.

(***) Caibidil 1 arna athstruchtúru le Conradh Amstardam.

Seanuimhir	Uimhir nua	Seanuimhir	Uimhir nua
CUID A CÚIG	CUID A CÚIG	Airteagal 166	Airteagal 222
TEIDEAL I	TEIDEAL I	Airteagal 167	Airteagal 223
CAIBIDIL 1	CAIBIDIL 1	Airteagal 168	Airteagal 224
ROINN 1	ROINN 1	Airteagal 168a	Airteagal 225
Airteagal 137	Airteagal 189	Airteagal 169	Airteagal 226
Airteagal 138	Airteagal 190	Airteagal 170	Airteagal 227
Airteagal 138a	Airteagal 191	Airteagal 171	Airteagal 228
Airteagal 138b	Airteagal 192	Airteagal 172	Airteagal 229
Airteagal 138c	Airteagal 193	Airteagal 173	Airteagal 230
Airteagal 138d	Airteagal 194	Airteagal 174	Airteagal 231
Airteagal 138e	Airteagal 195	Airteagal 175	Airteagal 232
Airteagal 139	Airteagal 196	Airteagal 176	Airteagal 233
Airteagal 140	Airteagal 197	Airteagal 177	Airteagal 234
Airteagal 141	Airteagal 198	Airteagal 178	Airteagal 235
Airteagal 142	Airteagal 199	Airteagal 179	Airteagal 236
Airteagal 143	Airteagal 200	Airteagal 180	Airteagal 237
Airteagal 144	Airteagal 201	Airteagal 181	Airteagal 238
ROINN 2	ROINN 2	Airteagal 182	Airteagal 239
Airteagal 145	Airteagal 202	Airteagal 183	Airteagal 240
Airteagal 146	Airteagal 203	Airteagal 184	Airteagal 241
Airteagal 147	Airteagal 204	Airteagal 185	Airteagal 242
Airteagal 148	Airteagal 205	Airteagal 186	Airteagal 243
Airteagal 149	—	Airteagal 187	Airteagal 244
(aisghairthe)		Airteagal 188	Airteagal 245
Airteagal 150	Airteagal 206	ROINN 5	ROINN 5
Airteagal 151	Airteagal 207	Airteagal 188a	Airteagal 246
Airteagal 152	Airteagal 208	Airteagal 188b	Airteagal 247
Airteagal 153	Airteagal 209	Airteagal 188c	Airteagal 248
Airteagal 154	Airteagal 210	CAIBIDIL 2	CAIBIDIL 2
ROINN 3	ROINN 3	Airteagal 189	Airteagal 249
Airteagal 155	Airteagal 211	Airteagal 189a	Airteagal 250
Airteagal 156	Airteagal 212	Airteagal 189b	Airteagal 251
Airteagal 157	Airteagal 213	Airteagal 189c	Airteagal 252
Airteagal 158	Airteagal 214	Airteagal 190	Airteagal 253
Airteagal 159	Airteagal 215	Airteagal 191	Airteagal 254
Airteagal 160	Airteagal 216	Airteagal 191a (*)	Airteagal 255
Airteagal 161	Airteagal 217	Airteagal 192	Airteagal 256
Airteagal 162	Airteagal 218	CAIBIDIL 3	CAIBIDIL 3
Airteagal 163	Airteagal 219	Airteagal 193	Airteagal 257
ROINN 4	ROINN 4	Airteagal 194	Airteagal 258
Airteagal 164	Airteagal 220	Airteagal 195	Airteagal 259
Airteagal 165	Airteagal 221	Airteagal 196	Airteagal 260
		Airteagal 197	Airteagal 261
		Airteagal 198	Airteagal 262

(*) Airteagal nua arna chur isteach le Conradh Amstardam.

Seanuimhir	Uimhir nua	Seanuimhir	Uimhir nua
CAIBIDIL 4	CAIBIDIL 4	Airteagal 216	Airteagal 289
Airteagal 198a	Airteagal 263	Airteagal 217	Airteagal 290
Airteagal 198b	Airteagal 264	Airteagal 218 (*)	Airteagal 291
Airteagal 198c	Airteagal 265	Airteagal 219	Airteagal 292
		Airteagal 220	Airteagal 293
		Airteagal 221	Airteagal 294
		Airteagal 222	Airteagal 295
CAIBIDIL 5	CAIBIDIL 5	Airteagal 223	Airteagal 296
Airteagal 198d	Airteagal 266	Airteagal 224	Airteagal 297
Airteagal 198e	Airteagal 267	Airteagal 225	Airteagal 298
		Airteagal 226	—
		(aisghairthe)	
TEIDEAL II	TEIDEAL II	Airteagal 227	Airteagal 299
Airteagal 199	Airteagal 268	Airteagal 228	Airteagal 300
Airteagal 200	—	Airteagal 228a	Airteagal 301
(aisghairthe)		Airteagal 229	Airteagal 302
Airteagal 201	Airteagal 269	Airteagal 230	Airteagal 303
Airteagal 201a	Airteagal 270	Airteagal 231	Airteagal 304
Airteagal 202	Airteagal 271	Airteagal 232	Airteagal 305
Airteagal 203	Airteagal 272	Airteagal 233	Airteagal 306
Airteagal 204	Airteagal 273	Airteagal 234	Airteagal 307
Airteagal 205	Airteagal 274	Airteagal 235	Airteagal 308
Airteagal 205a	Airteagal 275	Airteagal 236 (*)	Airteagal 309
Airteagal 206	Airteagal 276	Airteagal 237	—
Airteagal 206a	—	(aisghairthe)	
(aisghairthe)		Airteagal 238	Airteagal 310
Airteagal 207	Airteagal 277	Airteagal 239	Airteagal 311
Airteagal 208	Airteagal 278	Airteagal 240	Airteagal 312
Airteagal 209	Airteagal 279	Airteagal 241	—
Airteagal 209a	Airteagal 280	(aisghairthe)	
		Airteagal 242	—
		(aisghairthe)	
		Airteagal 243	—
		(aisghairthe)	
		Airteagal 244	—
		(aisghairthe)	
		Airteagal 245	—
		(aisghairthe)	
		Airteagal 246	—
		(aisghairthe)	
CUID A SÉ	CUID A SÉ	FORÁLACHA	FORÁLACHA
Airteagal 210	Airteagal 281	CRÍOCHNAI-	CRÍOCHNAI-
Airteagal 211	Airteagal 282	THEACHA	THEACHA
Airteagal 212 (*)	Airteagal 283	Airteagal 247	Airteagal 313
Airteagal 213	Airteagal 284	Airteagal 248	Airteagal 314
Airteagal 213a (*)	Airteagal 285		
Airteagal 213b (*)	Airteagal 286		
Airteagal 214	Airteagal 287		
Airteagal 215	Airteagal 288		

(*) Airteagal nua arna chur isteach le Conradh Amstardam.

PRÓTACAIL

A. PRÓTACAIL ATÁ I gCEANGAL LEIS AN gCONRADH AR AN AONTAS EORPACH

Prótacal maidir le hAirteagal J.7 den Chonradh ar an Aontas Eorpach

TÁ NA hARDPHÁIRTITHE CONARTHACHA,

AG COIMEÁD I gCUIMHNE DÓIBH an gá chun forálacha an dara fomhír d'Airteagal J.7(1) agus Airteagal J.7(3) den Chonradh ar an Aontas Eorpach a chur chun feidhme go hiomlán,

AG COIMEÁD I gCUIMHNE DÓIBH nach ndéanfaidh beartas an Aontais i gcomhréir le hAirteagal J.7 dochar do cháilíocht shonrach beartais slándála agus cosanta Ballstát áirithe, agus go n-urramóidh sé na hoibleagáidí a chineann ó Chonradh an Atlantaigh Thuaidh i gcás Ballstát áirithe a mheasann go bhfuil a gcomhchosaint bainte amach acu in ECAT, agus go mbeidh sé ag luí leis an gcomhbheartas slándála agus cosanta arna bhunú sa chreat sin,

TAR ÉIS COMHAONTÚ ar an bhforáil seo a leanas a chuirfear i gceangal leis an gConradh ar an Aontas Eorpach:

Tarraingeoidh an tAontas Eorpach suas, i dteannta le hAontas Iarthar na hEorpa, socruithe maidir le comhar feabhsaithe eatarthu, laistigh de bhliain ó Chonradh Amstardam a theacht i bhfeidhm.

B. PRÓTACAIL ATÁ I gCEANGAL LEIS AN gCONRADH AR AN AONTAS EORPACH AGUS LEIS AN gCONRADH AG BUNÚ AN CHOMHPHOBAIL EORPAIGH

Prótacal ag lánpháirtíú acquis Schengen i gcreat an Aontais Eorpaigh

TÁ NA hARDPHÁIRTITHE CONARTHACHA,

AG TABHAIRT DÁ nAIRE DÓIBH gurb é is aidhm do na Comhaontuithe maidir le seiceálacha ag na comhtheorainneacha a dhíothú de réir a chéile a shínigh roinnt Ballstát den Aontas Eorpach in Schengen ar an 14 Meitheamh 1985 agus an 19 Meitheamh 1990, maille leis na comhaontuithe a bhaineann leo agus na rialacha arna nglacadh ar bhonn na gcomhaontuithe sin, an lánpháirtíocht Eorpach a fheabhsú agus, go háirithe, a chur ar chumas an Aontais Eorpaigh forbairt níos gasta a dhéanamh chun bheith ina limistéar saoirse, slándála agus ceartais,

ÓS MIAN LEO na comhaontuithe agus na rialacha thuasluaite a ionchorprú i gcreat an Aontais Eorpaigh,

AG DAINGNIÚ DÓIBH nach mbeidh forálacha acquis Schengen infheidhme ach amháin má tá, agus a mhéad atá, siad ag luí le dlí an Aontais agus an Chomhphobail,

AG TABHAIRT AIRD ar sheasamh speisialta na Danmhairge,

AG CUR SAN ÁIREAMH nach bhfuil Éire agus Ríocht Aontaithe na Breataine Móire agus Thuaisceart Éireann ina bpáirtithe sna comhaontuithe thuasluaite agus nach bhfuil siad sínithe acu agus, ar a shon sin, gur cóir a fhoráil go bhféadfaidh na Ballstáit sin glacadh le forálacha uile na gcomhaontuithe sin nó le roinnt díobh,

Á AITHINT DÓIBH gur gá mar sin leas a bhaint as forálacha an Chonartha ar an Aontas Eorpach agus an Chonartha ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh maidir le comhar níos dlúithe idir roinnt Ballstát agus nach cóir leas a bhaint as na forálacha sin ach mar rogha dheireanach,

AG CUR SAN ÁIREAMH a riachtanaí atá sé caidreamh speisialta a choimeád ar bun le Poblacht na hÍoslainne agus Ríocht na hIorua, ar Stáit iad sin araon atá tar éis a n-intinn a dhaingniú bheith faoi cheangal ag na forálacha atá luaite anseo thuas, ar bhonn an Chomhaontaithe arna shíniú i Lucsamburg ar an 19 Nollaig 1996,

TAR ÉIS COMHAONTÚ ar na forálacha seo a leanas, a chuirfear i gceangal leis an gConradh ar an Aontas Eorpach agus leis an gConradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh:

Airteagal 1

Údaraítear do Ríocht na Beilge, do Ríocht na Danmhairge, do Phoblacht Chónaidhme na Gearmáine, don Phoblacht Heilléanach, do Ríocht na Spáinne, do Phoblacht na Fraince, do Phoblacht na hIodáile, d'Ard-Diúcacht Lucsamburg, do Ríocht na hÍsiltíre, do Phoblacht na hOstaire, do Phoblacht na Portaingéile, do Phoblacht na Fionlainne agus do Ríocht na Sualainne, sínitheoirí chomhaontuithe Schengen, comhar níos dlúithe a bhunú eatarthu féin laistigh de raon feidhme na gcomhaontuithe sin agus na bhforálacha a bhaineann leo, mar atá siad liostaithe san Iarscríbhinn a ghabhann leis an bPrótacal seo, dá ngairtear “acquis Schengen” anseo feasta. Seolfar an comhar sin laistigh de chreat institiúideach dlíthiúil an Aontais Eorpaigh agus forálacha ábhartha an Chonartha ar an Aontas Eorpach agus an Chonartha ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh á n-urramú.

Airteagal 2

1. Amhail ó dháta Chonradh Amstardam a theacht i bhfeidhm, beidh feidhm láithreach ag acquis Schengen, lena n-áirítear cinntí an Choiste Feidhmiúcháin arna bhunú ag comhaontuithe Schengen a bheidh glactha roimh an dáta sin, maidir leis na trí Bhallstát déag dá dtagraítear in Airteagal 1, gan dochar d'fhorálacha mhír 2 den Airteagal seo. Amhail ón dáta céanna sin, gabhfaidh an Chomhairle ionad an Choiste Feidhmiúcháin sin.

Déanfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di le haontoilíocht na gcomhaltaí sin dá cuid dá dtagraítear in Airteagal 1, aon bheart a ghlacadh is gá chun an mhír seo a chur chun feidhme. Cinnfidh an Chomhairle, ag gníomhú di d'aon toil, i gcomhréir le forálacha ábhartha na gConarthaí, cad é an bunús dlí a bheidh le gach ceann de na forálacha nó na cinntí arb éard iad acquis Schengen.

I dtaca le forálacha agus cinntí den sórt sin agus i gcomhréir leis an gcinneadh sin, feidhmeoidh Cúirt Bhreithiúnais na gComhphobal Eorpach na cumhachtaí a thugtar di sna forálacha ábhartha is infheidhme de na Conarthaí. Ar aon chuma, ní bheidh aon dlínse ag an gCúirt Bhreithiúnais i leith beart nó cinntí maidir leis an ord poiblí a chaomhnú agus slándáil inmheánach a choimirciú.

Fad nach mbeidh na bearta dá dtagraítear thuas glactha agus gan dochar d'Airteagal 5(2), measfar gur gníomhartha iad arna mbunú ar Theideal VI den Chonradh ar an Aontas Eorpach na forálacha nó na cinntí arb éard iad acquis Schengen.

2. Beidh feidhm ag forálacha mhír 1 maidir leis na Ballstáit a bhfuil na Prótacail aontachais le comhaontuithe Schengen sínithe acu amhail ó na dátaí a chinnfidh an Chomhairle, ag gníomhú di le haontoilíocht na gcomhaltaí sin dá cuid atá luaite in Airteagal 1, mura mbeidh na coinníollacha d'aontachas aon cheann de na Stáit sin le acquis Schengen comhlíonta roimh dháta Chonradh Amstardam a theacht i bhfeidhm.

Airteagal 3

Tar éis an chinnidh dá dtagraítear sa dara fomhír d'Airteagal 2(1), coimeádfaidh an Danmhairg ar bun na cearta céanna agus na hoibleagáidí céanna i ndáil le sínitheoirí eile chomhaontuithe Schengen a bhí ann roimh an gcinneadh sin maidir leis na codanna sin d'acquis Schengen a gcinntear bunús dlí a bheith acu i dTeideal IIIa den Chonradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh.

I ndáil leis na codanna sin d'acquis Schengen a gcinntear bunús dlí a bheith acu i dTeideal VI den Chonradh ar an Aontas Eorpach, beidh na cearta céanna agus na hoibleagáidí céanna i gcónaí ag an Danmhairg is a bheidh ag sínitheoirí eile chomhaontuithe Schengen.

Airteagal 4

Féadfaidh Éire agus Ríocht Aontaithe na Breataine Móire agus Thuaisceart Éireann nach bhfuil faoi cheangal ag acquis Schengen a iarraidh, tráth ar bith, bheith rannpháirteach i bhforálacha uile an acquis sin nó i roinnt díobh.

Cinnfidh an Chomhairle ar an iarraidh le haontoilíocht na gcomhaltaí sin dá cuid dá dtagraítear in Airteagal 1 agus ionadaí rialtas an Stáit i dtrácht.

Airteagal 5

1. Beidh tograí agus tionscnaimh chun acquis Schengen a fhorbairt faoi réir fhorálacha ábhartha na gConarthaí.

Sa chomhthéacs sin, mura mbeidh fógra i scríbhinn tugtha ag Éirinn nó ag an Ríocht Aontaithe nó acu araon laistigh de thréimhse réasúnta gur mian leo bheith rannpháirteach, measfar an t-údarú dá dtagraítear in Airteagal 5a den Chonradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh nó Airteagal K.12 den Chonradh ar an Aontas Eorpach a bheith deonaithe do na Ballstáit dá dtagraítear in Airteagal 1 agus d'Éirinn nó don Ríocht Aontaithe nuair is mian le ceachtar díobh bheith rannpháirteach sna réimsí comhair i gceist.

2. Beidh feidhm ag forálacha ábhartha na gConarthaí dá dtagraítear sa chéad fhomhír de mhír 1 fiú mura mbeidh na bearta dá dtagraítear sa dara fhomhír d'Airteagal 2(1) glactha ag an gComhairle.

Airteagal 6

Beidh Poblacht na hÍoslainne agus Ríocht na hIorua bainteach le acquis Schengen a chur chun feidhme agus a fhorbairt tuilleadh ar bhonn an Chomhaontaithe arna shíniú i Lucsamburg ar an 19 Nollaig 1996. Comhaontófar ar nósanna imeachta iomchuí chuige sin i gComhaontú a dhéanfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di le haontoilíocht na gcomhaltaí sin dá cuid atá luaite in Airteagal 1, a thabhairt i gcrích leis na Stáit sin. Cuimseoidh Comhaontú den sórt sin forálacha maidir le rannchuidiú na hÍoslainne agus na hIorua le haon iarmhairtí airgeadais a thig ón bPrótacal seo a chur chun feidhme.

Tabharfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di d'aon toil, Comhaontú ar leith i gcrích leis an Íoslainn agus an Iorua ar mhaithe le cearta agus oibleagáidí a bhunú idir Éire agus Ríocht Aontaithe na Breataine Móire agus Thuaisceart Éireann de pháirt amháin, agus an Íoslainn agus an Iorua de pháirt eile, i réimsí de acquis Schengen a bhfuil feidhm acu maidir leis na Stáit sin.

Airteagal 7

Déanfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di trí thromlach cáilithe, na socruithe mionsonraithe a ghlacadh chun Rúnaíocht Schengen a lánpháirtiú in Ardrúnaíocht na Comhairle.

Airteagal 8

Chun críche na caibidlíochta chun Ballstáit nua a ligean isteach san Aontas Eorpach, measfar gur acquis nach foláir do gach Stát is iarrthóir glacadh leis ina iomláine acquis Schengen agus bearta eile arna nglacadh ag na hinstiúidí laistigh dá raon feidhme.

IARSCRÍBHINN

ACQUIS SCHENGEN

1. An Comhaontú arna shíniú in Schengen ar an 14 Meitheamh 1985 idir Rialtais Stáit Aontas Eacnamaíoch Benelux, Phoblacht Chónaidhme na Gearmáine agus Phoblacht na Fraince maidir le seiceálacha ag a gcomhtheorainneacha a dhíothú de réir a chéile.
  2. An Coinbhinsiún arna shíniú in Schengen ar an 19 Meitheamh 1990 idir Ríocht na Beilge, Poblacht Chónaidhme na Gearmáine, Poblacht na Fraince, Ard-Diúcacht Lucsamburg agus Ríocht na hÍsiltíre chun an Comhaontú maidir le seiceálacha ag a gcomhtheorainneacha a dhíothú de réir a chéile arna shíniú in Schengen ar an 14 Meitheamh 1985 a chur i bhfeidhm, maille leis an Ionstraim Chríochnaitheach agus na dearbhuithe comhpháirteacha a bhaineann leis.
  3. Na Prótacail agus Comhaontuithe Aontachais a ghabhann le Comhaontú 1985 agus Coinbhinsiún Cur chun Feidhme 1990 leis an Iodáil (arna síniú i bPáras ar an 27 Samhain 1990), leis an Spáinn agus leis an bPortaingéil (arna síniú in Bonn ar an 25 Meitheamh 1991), leis an nGréig (arna síniú i Maidrid ar an 6 Samhain 1992), leis an Ostair (arna síniú sa Bhruiséil ar an 28 Aibreán 1995) agus leis an Danmhairg, leis an bhFionlainn agus leis an tSualainn (arna síniú i Lucsamburg ar an 19 Nollaig 1996), maille leis na hIonstraimí Críochnaitheacha agus na dearbhuithe a bhaineann leo.
  4. Na cinntí agus na dearbhuithe arna nglacadh ag an gCoiste Feidhmiúcháin arna bhunú ag Coinbhinsiún Cur chun Feidhme 1990, maille le gníomhartha arna nglacadh chun an Coinbhinsiún sin a chur chun feidhme ag na horgáin ar thug an Coiste Feidhmiúcháin cumhachtaí cinnteoireachta dóibh.
-

Prótacal maidir le gnéithe áirithe d'Airteagal 7a den Chonradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh a chur i bhfeidhm ar an Ríocht Aontaithe agus ar Éirinn

TÁ NA hARDPHÁIRTITHE CONARTHACHA,

ÓS MIAN LEO ceisteanna áirithe a bhaineann leis an Ríocht Aontaithe agus le hÉirinn a shocrú,

AG FÉACHAINT do na socruithe speisialta taistil atá ann le blianta fada idir an Ríocht Aontaithe agus Éire,

TAR ÉIS COMHAONTÚ ar na forálacha seo a leanas a chuirfear i gceangal leis an gConradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh agus leis an gConradh ar an Aontas Eorpach:

Airteagal 1

D'ainneoin Airteagal 7a den Chonradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh, aon fhorála eile den Chonradh sin nó den Chonradh ar an Aontas Eorpach, aon bhirt arna ghlacadh faoi na Conarthaí sin, nó aon chomhaontaithe idirnáisiúnta arna thabhairt i gcrích ag an gComhphobal nó ag an gComhphobal agus a Bhallstáit le tríú Stát amháin nó níos mó, beidh an Ríocht Aontaithe i dteideal cibé rialuithe a mheasfaidh sí is gá a fheidhmiú ag a teorainneacha le Ballstáit eile ar dhaoine ag lorg iontráil sa Ríocht Aontaithe:

- (a) d'fhonn a fhíorú an bhfuil an ceart chun iontráil sa Ríocht Aontaithe ag saoránaigh Stát is Páirtithe Conarthacha sa Chomhaontú maidir leis an Limistéar Eorpach Eacnamaíoch, ag a gcleithiúnaithe atá ag feidhmiú ceart arna dtabhairt le dlí an Chomhphobail agus ag saoránaigh Stát eile ar tugadh cearta den sórt sin dóibh le comhaontú atá ina cheangal ar an Ríocht Aontaithe; agus
- (b) d'fhonn a chinneadh an dtabharfar nó nach dtabharfar cead do dhaoine eile iontráil sa Ríocht Aontaithe.

Ní dhéanfaidh aon ní in Airteagal 7a den Chonradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh ná in aon fhoráil eile den Chonradh sin ná den Chonradh ar an Aontas Eorpach ná in aon bheart arna ghlacadh fúthu dochar do cheart na Ríochta Aontaithe aon rialuithe den sórt sin a ghlacadh nó a fheidhmiú. Cuimseoidh tagairtí don Ríocht Aontaithe san Airteagal seo críocha a bhfuil an Ríocht Aontaithe freagrach as a gcaidreamh seachtrach.

Airteagal 2

Féadfaidh an Ríocht Aontaithe agus Éire leanúint de shocruithe a dhéanamh eatarthu féin maidir le gluaiseacht daoine idir a gcríocha ("an Comhlimistéar Taistil"), agus cearta na ndaoine dá dtagraítear i bpointe (a) den chéad mhír d'Airteagal 1 den Phrótacal seo á n-urramú go hiomlán acu. Dá réir sin, fad a choimeádfaidh siad socruithe den sórt sin ar bun, beidh feidhm ag forálacha Airteagal 1 den Phrótacal seo maidir le hÉirinn faoi na téarmaí

céanna agus na coinníollacha céanna atá ann i gcás na Ríochta Aontaithe. Ní dhéanfaidh aon ní in Airteagal 7a den Chonradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh ná in aon fhoráil eile den Chonradh sin ná den Chonradh ar an Aontas Eorpach ná in aon bheart eile arna ghlacadh fúthu difear d'aon socruithe den sórt sin.

Airteagal 3

Beidh na Ballstáit eile i dteideal rialuithe den sórt sin a fheidhmiú ag a dteorainneacha nó ag aon phointe iontrála ar a gcríocha ar dhaoine ag lorg iontráil ar a gcríocha ón Ríocht Aontaithe nó ó aon chríocha a bhfuil sí freagrach as a gcaidreamh seachtrach chun na gcríoch céanna atá luaite in Airteagal 1 den Phrótacal seo, nó ó Éirinn fad a bheidh feidhm ag forálacha Airteagal 1 den Phrótacal seo maidir le hÉirinn.

Ní dhéanfaidh aon ní in Airteagal 7a den Chonradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh ná in aon fhoráil eile den Chonradh sin ná den Chonradh ar an Aontas Eorpach ná in aon bheart arna ghlacadh fúthu dochar do cheart na mBallstát eile rialuithe den sórt sin a ghlacadh nó a fheidhmiú.

Prótacal maidir le seasamh na Ríochta Aontaithe agus na hÉireann

TÁ NA hARDPHÁIRTITHE CONARTHACHA,

ÓS MIAN LEO ceisteanna áirithe a bhaineann leis an Ríocht Aontaithe agus le hÉirinn a shocrú,

AG FÉACHAINT don Phrótacal maidir le gnéithe áirithe d'Airteagal 7a den Chonradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh a chur i bhfeidhm ar an Ríocht Aontaithe agus ar Éirinn,

TAR ÉIS COMHAONTÚ ar na forálacha seo a leanas a chuirfear i gceangal leis an gConradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh agus leis an gConradh ar an Aontas Eorpach:

Airteagal 1

Faoi réir Airteagal 3, ní bheidh an Ríocht Aontaithe agus Éire rannpháirteach nuair a ghlacfaidh an Chomhairle bearta arna mbeartú de bhun Theideal IIIa den Chonradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh. De mhaolú ar Airteagal 148(2) den Chonradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh, saineofar tromlach cáilithe mar an chionmhaireacht chéanna de vótaí ualaithe na gcomhaltaí i dtrácht den Chomhairle atá leagtha síos in Airteagal 148(2) a dúradh. Beidh gá le haontoilíocht chomhaltaí na Comhairle, seachas ionadaithe rialtais na Ríochta Aontaithe agus na hÉireann, i gcás chinntí na Comhairle nach foláir a ghlacadh d'aon toil.

Airteagal 2

De dhroim Airteagal 1 agus faoi réir Airteagail 3, 4 agus 6, ní bheidh aon fhoráil de Theideal IIIa den Chonradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh, aon bheart arna ghlacadh de bhun an Teidil sin, aon fhoráil d'aon chomhaontú idirnáisiúnta arna thabhairt i gcrích ag an gComhphobal de bhun an Teidil sin ná aon bhreith de chuid na Cúirte Breithiúnais ag léiriú aon fhorála nó birt den sórt sin ina cheangal ar an Ríocht Aontaithe ná ar Éirinn ná infheidhme iontu; agus ní dhéanfaidh aon fhoráil, beart ná cinneadh den sórt sin difear ar dhóigh ar bith d'inniúlachtaí, cearta agus oibleagáidí na Stát sin; agus ní dhéanfaidh aon fhoráil, beart ná cinneadh den sórt sin difear ar dhóigh ar bith don acquis communautaire ná ní bheidh siad ina gcuid de dhlí an Chomhphobail mar a bheidh feidhm ag an acquis agus an dlí sin maidir leis an Ríocht Aontaithe nó le hÉirinn.

Airteagal 3

1. Féadfaidh an Ríocht Aontaithe nó Éire fógra a thabhairt i scríbhinn d'Uachtarán na Comhairle, laistigh de thrí mhí tar éis do thogra nó tionscnamh a bheith tíolactha don Chomhairle de bhun Theideal IIIa den Chonradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh, gur mian léi bheith rannpháirteach le linn aon bheart beartaithe den sórt sin a ghlacadh agus a chur chun feidhme, agus leis sin, beidh an Stát sin i dteideal bheith rannpháirteach amhlaidh. De mhaolú ar Airteagal 148(2) den Chonradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh, déanfar tromlach cáilithe a shainiú mar an chionmhaireacht chéanna de vótaí ualaithe na gcomhaltaí i dtrácht den Chomhairle atá leagtha síos in Airteagal 148(2) a dúradh.

Beidh gá le haontoilíocht chomhaltaí na Comhairle, seachas comhalta nach mbeidh fógra den sórt sin tugtha aige, i gcás chinntí na Comhairle nach foláir a ghlacadh d'aon toil. Beidh beart arna ghlacadh faoin mír seo ina cheangal ar na Ballstáit uile a bheidh rannpháirteach ina ghlacadh.

2. Murar féidir tar éis tréimhse réasúnta beart dá dtagraítear i mír 1 a ghlacadh le rannpháirtíocht na Ríochta Aontaithe nó na hÉireann, féadfaidh an Chomhairle beart den sórt sin a ghlacadh i gcomhréir le hAirteagal 1 gan rannpháirtíocht na Ríochta Aontaithe nó na hÉireann. Sa chás sin, beidh feidhm ag Airteagal 2.

Airteagal 4

Féadfaidh an Ríocht Aontaithe nó Éire, tráth ar bith tar éis don Chomhairle beart a ghlacadh de bhun Theideal IIIa den Chonradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh, fógra faoina hintinn a thabhairt don Chomhairle agus don Choimisiún gur mian léi glacadh leis an mbeart sin. Sa chás sin, beidh feidhm mutatis mutandis ag an nós imeachta dá bhforáiltear in Airteagal 5a(3) den Chonradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh.

Airteagal 5

Ní iompróidh Ballstát nach bhfuil faoi cheangal ag beart arna ghlacadh de bhun Theideal IIIa den Chonradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh aon iarmhairtí airgeadais a ghabhann leis an mbeart sin seachas costais riarthacha a thabhóidh na hinstiúidí.

Airteagal 6

Más rud é, i gcásanna dá dtagraítear sa Phrótacal seo, go mbeidh beart arna ghlacadh ag an gComhairle de bhun Theideal IIIa den Chonradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh ina cheangal ar an Ríocht Aontaithe nó ar Éirinn, beidh feidhm ag forálacha ábhartha an Chonartha sin, lena n-áirítear Airteagal 73p, maidir leis an Stát sin i ndáil leis an mbeart sin.

Airteagal 7

Beidh Airteagail 3 agus 4 gan dochar don Phrótacal ag lánpháirtiú acquis Schengen i gcreat an Aontais Eorpaigh.

Airteagal 8

Féadfaidh Éire fógra a thabhairt i scríbhinn d'Uachtarán na Comhairle nach mian léi bheith faoi réir théarmaí an Phrótacail seo a thuilleadh. Sa chás sin, beidh feidhm ag gnáthfhorálacha an Chonartha maidir le hÉirinn.

Prótacal maidir le seasamh na Danmhairge

TÁ NA hARDPHÁIRTTHE CONARTHACHA,

AG MEABHRÚ DÓIBH an Chinnidh ó na Ceannairí Stáit nó Rialtais, ag teacht le chéile dóibh i dtionól na Comhairle Eorpaí i nDún Éideann ar an 12 Nollaig 1992, maidir le fadhbanna áirithe arna dtógáil ag an Danmhairg maidir leis an gConradh ar an Aontas Eorpach,

TAR ÉIS A THABHAIRT DÁ nAIRE seasamh na Danmhairge maidir le Saoránacht, le hAontas Eacnamaíoch agus Airgeadaíochta, leis an mBeartas Cosanta agus le Ceartas agus Gnóthaí Baile mar atá sé leagtha síos i gCinneadh Dhún Éideann,

AG COIMEÁD I gCUIMHNE DÓIBH Airteagal 3 den Phrótacal ag lánpháirtiú acquis Schengen i gcreat an Aontais Eorpaigh,

TAR ÉIS COMHAONTÚ ar na forálacha seo a leanas a chuirfear i gceangal leis an gConradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh agus leis an gConradh ar an Aontas Eorpach:

CUID I

Airteagal 1

Ní bheidh an Danmhairg rannpháirteach nuair a ghlacfaidh an Chomhairle bearta arna mbeartú de bhun Theideal IIIa den Chonradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh. De mhaolú ar Airteagal 148(2) den Chonradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh, déanfar tromlach cáilithe a shainiú mar an chionmhaireacht chéanna de vótaí ualaithe na gcomhaltaí i dtrácht den Chomhairle atá leagtha síos in Airteagal 148(2) a dúradh. Beidh gá le haon-toilíocht chomhaltaí na Comhairle, seachas ionadaí rialtas na Danmhairge, i gcás chinntí na Comhairle nach foláir a ghlacadh d'aon toil.

Airteagal 2

Ní bheidh aon fhoráil de Theideal IIIa den Chonradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh, aon bheart arna ghlacadh de bhun an Teidil sin, aon fhoráil d'aon chomhaontú idirnáisiúnta arna thabhairt i gcrích ag an gComhphobal de bhun an Teidil sin ná aon bhreith de chuid na Cúirte Breithiúnais ag léiriú aon fhorála nó birt den sórt sin ina cheangal ar an Danmhairg ná infheidhme inti; agus ní dhéanfaidh aon fhoráil, beart ná cinneadh den sórt sin difear ar dhóigh ar bith d'inniúlachtaí, cearta agus oibleagáidí na Danmhairge; agus ní dhéanfaidh aon fhoráil, beart ná cinneadh den sórt sin difear ar dhóigh ar bith don acquis communautaire ná ní bheidh siad ina gcuid de dhlí an Chomhphobail mar a bheidh feidhm ag an acquis agus an dlí sin maidir leis an Danmhairg.

Airteagal 3

Ní iompróidh an Danmhairg aon iarmhairtí airgeadais a ghabhann le bearta dá dtagraítear in Airteagal 1, seachas costais riarthacha a thabhoidh na hinstiúidí.

Airteagal 4

Ní bheidh feidhm ag Airteagail 1, 2 agus 3 maidir le bearta ag cinneadh na dtríú tíortha a mbeidh ar a náisiúnaigh víosa a bheith ina seilbh acu nuair a bheidh teorainneacha seachtracha na mBallstát á dtrasnú acu, ná ar bhearta maidir le formáid chomhionann do víosaí.

Airteagal 5

1. Cinnfidh an Danmhairg, laistigh de thréimhse sé mhí tar éis don Chomhairle cinneadh a ghlacadh ar thogra nó tionscnamh chun cur le acquis Schengen faoi fhorálacha Theideal IIIa den Chonradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh, an gcuirfidh sí an cinneadh sin chun feidhme ina dlí náisiúnta. Má chinneann sí é sin a dhéanamh, cruthóidh an cinneadh sin oibleagáid faoin dlí idirnáisiúnta idir an Danmhairg agus na Ballstáit eile dá dtagraítear in Airteagal 1 den Phrótacal ag lánpháirtiú acquis Schengen i gcreat an Aontais Eorpaigh agus idir í agus Éire nó an Ríocht Aontaithe má bhíonn na Ballstáit sin rannpháirteach sna réimsí comhair i gceist.

2. Má chinneann an Danmhairg gan cinneadh ón gComhairle dá dtagraítear i mír 1 a chur chun feidhme, déanfaidh na Ballstáit dá dtagraítear in Airteagal 1 den Phrótacal ag lánpháirtiú acquis Schengen i gcreat an Aontais Eorpaigh na bearta iomchuí a bheidh le glacadh a mheas.

CUID II

Airteagal 6

I dtaca le bearta arna nglacadh ag an gComhairle i réimse Airteagail J.3(1) agus J.7 den Chonradh ar an Aontas Eorpach, ní bhíonn an Danmhairg rannpháirteach i ndréachtú agus cur chun feidhme cinntí agus gníomhaíochtaí de chuid an Aontais a bhfuil impleachtaí cosanta acu, ach ní choisfidh sí forbairt ar chomhar níos dlúithe idir Ballstáit sa réimse sin. Dá bhrí sin, ní bheidh an Danmhairg rannpháirteach i nglacadh na mbeart sin. Ní bheidh d'iallach ar an Danmhairg rannchuidiú le maoiniú an chaiteachais oibríochtúil a thig ó na bearta sin.

CUID III

Airteagal 7

Féadfaidh an Danmhairg tráth ar bith, i gcomhréir lena rialacha bunreachtúla, a chur in iúl do na Ballstáit eile nach mian léi leas a bhaint a thuilleadh as an Prótacal seo nó cuid de. Sa chás sin, cuirfidh an Danmhairg i bhfeidhm na bearta ábhartha uile a bheidh i bhfeidhm ag an am sin arna nglacadh i gcreat an Aontais Eorpaigh.

**C. PRÓTACAIL ATÁ I gCEANGAL LEIS AN gCONRADH AG BUNÚ AN
CHOMHPHOBAIL EORPAIGH**

Prótacal maidir le tearmann do náisiúnaigh de chuid Bhallstáit an Aontais Eorpaigh

TÁ NA HARDPHÁIRTITHE CONARTHACHA,

DE BHRÍ, de bhun fhorálacha Airteagal F(2) den Chonradh ar an Aontas Eorpach, go n-urramóidh an tAontas na cearta bunúsacha mar atá siad áirithithe ag an gCoinbhinsiún Eorpach chun Cearta an Duine agus Saoirsí Bunúsacha a Chosaint arna shíniú sa Róimh ar an 4 Samhain 1950,

DE BHRÍ go bhfuil dlínse ag Cúirt Bhreithiúnais na gComhphobal Eorpach chun a áirithiú go ndéanfaidh an Comhphobal Eorpach an dlí a urramú, agus Airteagal F(2) den Chonradh ar an Aontas Eorpach á léiriú agus á chur i bhfeidhm aige,

DE BHRÍ, de bhun Airteagal O den Chonradh ar an Aontas Eorpach, nach foláir d'aon Stát Eorpach, agus iarratas á dhéanamh aige chun bheith ina chomhalta den Aontas, na prionsabail atá leagtha amach in Airteagal F(1) den Chonradh ar an Aontas Eorpach a urramú,

AG COIMEÁD I gCUIMHNE DÓIBH go mbunaíonn Airteagal 236 den Chonradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh sásra chun cearta áirithe a fhionraí i gcás go ndéanann Ballstát na prionsabail sin a shárú go tromchúiseach leanúnach,

AG MEABHRÚ DÓIBH go bhfuil ag gach náisiúnach de chuid Ballstáit, mar shaoránach den Aontas, stádas agus cosaint speisialta a dhéanfaidh na Ballstáit a ráthú i gcomhréir le forálacha Chuid a Dó den Chonradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh,

AG COIMEÁD I gCUIMHNE DÓIBH go mbunaíonn an Conradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh limistéar gan teorainneacha inmheánacha agus go dtugann sé do gach saoránach an ceart chun gluaiseacht agus cónaí faoi shaoirse ar chríoch na mBallstát,

AG MEABHRÚ DÓIBH go dtugtar aghaidh ar an gceist maidir le náisiúnaigh de chuid Bhallstáit an Aontais a eiseachadadh i gCoinbhinsiún Eorpach um Eiseachadadh an 13 Nollaig 1957 agus i gCoinbhinsiún an 27 Meán Fómhair 1996, arna dhréachtú ar bhonn Airteagal K.3 den Chonradh ar an Aontas Eorpach, a bhaineann leis an eiseachadadh idir Ballstáit an Aontais Eorpaigh,

ÓS MIAN LEO a chinntiú nach mbainfear leas as an tearmann chun críoch atá bunoscionn leis na críocha ar ceapadh chucu é,

DE BHRÍ go n-urramaíonn an Prótacal seo críochnaitheacht agus cuspóirí Choinbhinsiún na Ginéive an 28 Iúil 1951 maidir le stádas dídeanaíthe,

TAR ÉIS COMHAONTÚ ar na forálacha seo a leanas a chuirfear i gceangal leis an gConradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh:

Airteagal Aonair

Ag féachaint do leibhéal na cosanta maidir le cearta agus saoirsí bunúsacha a thugann Ballstáit an Aontais Eorpaigh, measfar gur tíortha sábháilte tionscnaimh iad na Ballstáit i leith a chéile fad a bhaineann le críocha dlí agus críocha praiticiúla i ndáil le hábhair thearmainn. Dá réir sin, ní fhéadfar aon iarratas ar thearmann arna dhéanamh ag náisiúnach de chuid Ballstáit a chur san áireamh ná ní fhéadfar a dhearbhu go bhfuil sé inghlactha lena phróiseáil ag Ballstát eile, ach amháin sna cásanna seo a leanas:

- (a) má dhéanann an Ballstát ar náisiúnach de an t-iarratasóir, agus leas á bhaint aige as forálacha Airteagal 15 den Choinbhinsiún chun Cearta an Duine agus Saoirsí Bunúsacha a Chosaint, bearta a ghlacadh, tar éis do Chonradh Amstardam teacht i bhfeidhm, chun a oibleagáidí faoin gCoinbhinsiún sin a mhaolú ar a chríoch;
  - (b) má tá tús curtha leis an nós imeachta dá dtagraítear in Airteagal F.1(1) den Chonradh ar an Aontas Eorpach agus go dtí go nglacfaidh an Chomhairle cinneadh ina leith sin;
  - (c) má tá an Chomhairle, ag gníomhú di ar bhonn Airteagal F.1(1) den Chonradh ar an Aontas Eorpach, tar éis a shuíomh i ndáil leis an mBallstát ar náisiúnach de an t-iarratasóir, go bhfuil sárú tromchúiseach leanúnach á dhéanamh ag an mBallstát sin ar phrionsabail atá luaite in Airteagal F(1);
  - (d) dá gcinnfeadh Ballstát amhlaidh go haontaobhach maidir leis an iarratas ó náisiúnach de chuid Ballstáit eile; sa chás sin, cuirfear an Chomhairle ar an eolas láithreach; déileálfar leis an iarratas ar bhonn na toimhdean go bhfuil sé go follasach gan bhunús, gan difear a dhéanamh ar dhóigh ar bith, gan spleáchas do na cásanna, do chumhacht chinnteoireachta an Bhallstáit.
-

Prótacal maidir le prionsabail na coimhdeachta agus na comhréireachta a chur i bhfeidhm

TÁ NA hARDPHÁIRTITHE CONARTHACHA,

AR A BHEITH DE RÚN DAINGEAN ACU na coinníollacha maidir le cur i bhfeidhm phrionsabail na coimhdeachta agus na comhréireachta atá cumhdaithe in Airteagal 3b den Chonradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh a leagan síos d'fhonn na critéir dá gcur i bhfeidhm a shainiú ar dhóigh níos sonraí agus d'fhonn a áirithiú go n-urramóidh na hinstiúidí uile iad go docht agus go gcuirfidh siad chun feidhme iad go comhchuí,

ÓS MIAN LEO a áirithiú go nglactar cinntí ar leibhéal chomh gar agus is féidir do shaoránaigh an Aontais,

AG CUR SAN ÁIREAMH Chomhaontú Idirinstiúideach an 25 Deireadh Fómhair 1993 idir Parlaimint na hEorpa, an Chomhairle agus an Coimisiún maidir leis na nósanna imeachta chun prionsabal na coimhdeachta a chur chun feidhme,

TAR ÉIS A DHAINGNIÚ go leanfaidh conclúidí na Comhairle Eorpaí in Birmingham ar an 16 Deireadh Fómhair 1992 agus an cur chuige ginearálta maidir le prionsabal na coimhdeachta a chur i bhfeidhm arna chomhaontú ag an gComhairle Eorpach ag a cruinniú i nDún Éideann ar an 11 agus an 12 Nollaig 1992 de bheith ina dtreoir do ghníomhaíocht instiúidí an Aontais agus d'fhorbairt a dhéanamh ar chur i bhfeidhm phrionsabal na coimhdeachta agus, chun na críche sin,

TAR ÉIS COMHAONTÚ ar na forálacha seo a leanas a chuirfear i gceangal leis an gConradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh:

- (1) I bhfeidhmiú na gcumhachtaí a thugtar di, áiritheoidh gach instiúid go gcomhlíonfar prionsabal na coimhdeachta. Áiritheoidh sí freisin go gcomhlíonfar prionsabal na comhréireachta ar dá réir nach rachaidh aon ghníomhaíocht de chuid an Chomhphobail thar a bhfuil riachtanach chun cuspóirí an Chonartha a bhaint amach.
- (2) Urramóidh cur i bhfeidhm phrionsabail na coimhdeachta agus na comhréireachta forálacha ginearálta agus cuspóirí an Chonartha, go háirithe a mhéad a bhaineann leis an *acquis communautaire* agus an chothromaíocht instiúideach a choimeád ar bun go hiomlán; ní dhéanfaidh sé difear do na prionsabail arna bhforbairt ag an gCúirt Bhreithiúnais maidir leis an ngaol idir an dlí náisiúnta agus dlí an Chomhphobail agus is cóir dó Airteagal F(4) den Chonradh ar an Aontas Eorpach, lena bhforáiltear go mbeidh “ag an Aontas na hacmhainní is gá chun a chuspóirí a bhaint amach agus a chuid beartas a chur i gcrích”, a chur san áireamh.
- (3) Ní dhéanann prionsabal na coimhdeachta na cumhachtaí arna dtabhairt ag an gConradh don Chomhphobal Eorpach, mar atá arna léiriú ag an gCúirt Bhreithiúnais, a thabhairt faoi cheist. Bainfidh na critéir dá dtagraítear sa dara mír d’Airteagal 3b den Chonradh le réimsí nach bhfuil inniúlacht eisiach ag an gComhphobal ina leith. Cuireann prionsabal na coimhdeachta treoir ar fáil maidir le conas a dhéanfar na cumhachtaí sin a fheidhmiú ar leibhéal an Chomhphobail. Is coincheap dinimiciúil an choimhdeacht agus is cóir í a chur i bhfeidhm i bhfianaise na gcuspóirí atá leagtha amach sa Chonradh. Ceadáíonn sí fairsingiú a dhéanamh ar ghníomhaíocht an Chomhphobail faoi theorainn a chumhachtaí

nuair is gá sin sna himthosca agus, os a choinne sin, í a shrianadh nó scor di nuair nach bhfuil call léi a thuilleadh.

- (4) I dtaca le haon reachtaíocht de chuid an Chomhphobail a bheartaítear, sonrófar na cúiseanna ar a bhfuil sí bunaithe d'fhonn a fhírinniú go gcomhlíonann sí prionsabail na coimhdeachta agus na comhréireachta; ní foláir táscairí cáilíochtúla, nó, nuair is féidir, táscairí cainníochtúla a thabhairt mar bhunús leis na cúiseanna ar dá mbun a chonclúidítear gur fearr is féidir leis na gComhphobal cuspóir de chuid an Chomhphobail a ghnóthú.
- (5) Chun go mbeidh call le gníomhaíocht Chomhphobail, ní foláir an dá ghné de phrionsabal na coimhdeachta a chomhlíonadh: nach féidir cuspóirí na gníomhaíochta beartaithe a ghnóthú go leordhóthanach le gníomhaíocht na mBallstát faoi chuimsiú a gcóras bunreachtúil náisiúnta agus gur fearr is féidir, dá bhrí sin, iad a ghnóthú le gníomhaíocht de chuid an Chomhphobail.

Is cóir leas a bhaint as na treoirlínte seo a leanas d'fhonn scrúdú a dhéanamh lena fháil amach an bhfuil an coinníoll thuasluaite comhlíonta:

- go bhfuil gnéithe trasnáisiúnta ag an tsaincheist atá faoi bhreithniú nach féidir a rialú go sásúil le gníomhaíocht de chuid na mBallstát;
  - go mbeadh gníomhaíochtaí de chuid na mBallstát amháin nó easpa gníomhaíochta de chuid an Chomhphobail ar neamhréir le ceanglais an Chonartha (mar shampla an riachtanas saobhadh iomaíochta a cheartú nó srianta faoi cheilt ar thrádáil a sheachaint nó comhtháthú eacnamaíoch agus sóisialta a neartú) nó go ndéanfaidís díobháil shuntasach ar dhóigh eile do leasanna na mBallstát;
  - go soláthródh gníomhaíocht ar leibhéal an Chomhphobail de bharr a fairsinge nó a hiarmhairtí tairbhí soiléire i gcomparáid le gníomhaíocht ar leibhéal na mBallstát.
- (6) Beidh foirm ghníomhaíocht an Chomhphobail chomh simplí agus is féidir, a mhéad is comhchuí le gnóthú sásúil chuspóir an bhirt agus leis an ngá le forghníomhú éifeachtúil. Ní reachtóidh an Comhphobal ach a mhéad is gá. Agus nithe eile a bheith mar a chéile, is cóir teoracha a roghnú thar rialacháin agus teoracha réime thar bhearta mionsonraithe. Cé go mbeidh na teoracha dá bhforáiltear in Airteagal 189 den Chonradh ina gceangal, maidir leis an toradh atá le gnóthú, ar gach Ballstát chuig a ndíreofar iad, fágfar faoi na húdaráis náisiúnta foirm agus modhanna a roghnú.
- (7) Maidir le cineál agus réim ghníomhaíocht an Chomhphobail, is cóir do bhearta Comhphobail an scóip is mó is féidir a fhágáil don chinnteoireacht náisiúnta, a mhéad is comhchuí le haidhm an bhirt a áirithiú agus le ceanglais an Chonartha a urramú. Agus dlí an Chomhphobail á urramú, is cóir féachaint chuige go ndéanfaí socruithe náisiúnta seanbhunaithe agus eagrú agus oibriú dhlíchórais na mBallstát a urramú. Nuair is iomchuí agus faoi réir an ghá le forghníomhú cuí, is cóir do bhearta an Chomhphobail malairt modhanna a chur ar fáil do na Ballstáit chun cuspóirí na mbearta a ghnóthú.

- (8) Nuair is é an toradh atá ar phrionsabal na coimhdeachta a chur i bhfeidhm nach nglacann an Comhphobal aon ghníomhaíocht, ní foláir do Bhallstáit na rialacha ginearálta atá leagtha síos in Airteagal 5 den Chonradh a chomhlíonadh ina ngníomhaíocht trí gach beart iomchuí a ghlacadh chun a áirithiú go gcomhallfar a gcuid oibleagáidí faoin gConradh agus trí staonadh ó aon bheart a d'fhéadfadh gnóthú chuspóirí an Chonartha a chur i gcontúirt.
- (9) Gan dochar dá cheart tionscnaimh, is cóir don Choimisiún:
- ach amháin i gcásanna práinne nó rúndachta faoi leith, comhairle a ghlacadh go forleathan sula ndéanfaidh sé reachtaíocht a bheartú agus, nuair is iomchuí, doiciméid chomhairliúcháin a fhoilsiú;
  - a fhírinniú go mbaineann a thograí le hábhar ag féachaint do phrionsabal na coimhdeachta; nuair is gá, tabharfar mionsonraí ina leith sin sa mheabhrán míniúcháin a ghabhann le togra. Beidh gá le míniú chun gníomhaíocht Chomhphobail a mhaoiniú go hiomlán nó go páirteach as buiséad an Chomhphobail;
  - aird chuí a thabhairt ar an ngá atá ann aon ualach, bíodh sé ina ualach airgeadais nó ina ualach riarthach, a bheidh ar an gComhphobal, ar rialtais náisiúnta, ar údaráis áitiúla, ar oibreoirí eacnamaíocha agus ar shaoránaigh, a íosmhéadú agus a bheith ar comhréir leis an gcuspóir a bheidh le gnóthú;
  - tuarascáil bhliantúil maidir le cur i bhfeidhm Airteagal 3b den Chonradh a thíolacadh don Chomhairle Eorpach, do Pharlaimint na hEorpa agus don Chomhairle. Cuirfear an tuarascáil bhliantúil sin freisin chuig Coiste na Réigiún agus chuig an gCoiste Eacnamaíoch agus Sóisialta.
- (10) Cuirfidh an Chomhairle Eorpach an tuarascáil ón gCoimisiún dá dtagraítear sa cheathrú fleasc de mhír 9 san áireamh sa tuarascáil ar an dul chun cinn atá déanta ag an Aontas nach foláir di a thíolacadh do Pharlaimint na hEorpa i gcomhréir le hAirteagal D den Chonradh ar an Aontas Eorpach.
- (11) Agus na nósanna imeachta is infheidhme á n-urramú go hiomlán acu, déanfaidh Parlaimint na hEorpa agus an Chomhairle, mar chuid dhílis den scrúdú ginearálta ar thograí an Choimisiúin, a gcomhchuibheas le hAirteagal 3b den Chonradh a mheas. Bainfidh an fhoráil seo le togra bunaidh an Choimisiúin agus le leasuithe a bheartaíonn Parlaimint na hEorpa agus an Chomhairle a dhéanamh ar an togra.
- (12) I gcúrsa na nósanna imeachta dá dtagraítear in Airteagail 189b agus 189c den Chonradh, cuirfear Parlaimint na hEorpa ar an eolas faoi sheasamh na Comhairle ar chur i bhfeidhm Airteagal 3b den Chonradh, trí ráiteas ar na cúiseanna a thug ar an gComhairle a comhsheasamh a ghlacadh. Cuirfidh an Chomhairle in iúl do Pharlaimint na hEorpa na cúiseanna a meastar dá mbun nach bhfuil togra ón gCoimisiún comhchuí go hiomlán nó go páirteach le hAirteagal 3b den Chonradh.
- (13) Déanfar comhlíonadh phrionsabal na coimhdeachta a athbhreithniú i gcomhréir leis na rialacha atá leagtha síos sa Chonradh.

Prótacal maidir le caidreamh eachtrach na mBallstát i dtaca le teorainneacha seachtracha a thrasnú

TÁ NA hARDPHÁIRTITHE CONARTHACHA,

AGUS AIRD Á TABHAIRT ACU ar a riachtanaí atá sé do na Ballstáit rialuithe éifeachtúla ag a dtéorainneacha seachtracha a áirithiú, i gcomhar le tríú tíortha nuair is iomchuí,

TAR ÉIS COMHAONTÚ ar an bhforáil seo a leanas a chuirfear i gceangal leis an gConradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh:

Beidh na forálacha ar na bearta maidir le teorainneacha seachtracha a thrasnú atá i bpointe (2)(a) d'Airteagal 73j de Theideal IIIa den Chonradh gan dochar d'inniúlacht na mBallstát comhaontuithe a chaibidil nó a thabhairt i gcrích le tríú tíortha fad a dhéanfaidh siad dlí an Chomhphobail agus comhaontuithe idirnáisiúnta ábhartha eile a urramú.

Prótacal maidir leis an gcóras craolacháin phoiblí sna Ballstáit

TÁ NA hARDPHÁIRTITHE CONARTHACHA,

DE BHRÍ go bhfuil baint dhíreach ag an gcóras chraolacháin phoiblí sna Ballstáit leis na riachtanais dhaonlathacha, shóisialta agus chultúrtha atá ag gach sochaí agus an riachtanas atá le hiolrchas sna meáin a chaomhnú,

TAR ÉIS COMHAONTÚ ar na forálacha léiriúcháin seo a leanas a chuirfear i gceangal leis an gConradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh:

Beidh forálacha an Chonarthas ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh gan dochar d'inniúlacht na mBallstát foráil a dhéanamh maidir le craolachán seirbhíse poiblí a mhaoiniú a mhéad a thugtar maoiniú den sórt sin d'eagraíochtaí craolacháin chun cúram na seirbhíse poiblí a chomhall mar atá tugtha, sainithe agus eagraithe ag gach Ballstát, agus a mhéad nach ndéanann an maoiniú sin difear do dhálaí trádála agus iomaíochta sa Chomhphobal go feadh méid a bheadh bunoscionn leis an gcomhleas, agus aird á tabhairt ar réadú chúram na seirbhíse poiblí sin.

Prótacal maidir le cosaint agus leas ainmhithe

TÁ NA hARDPHÁIRTITHE CONARTHACHA,

ÓS MIAN LEO cosaint agus urraim níos fearr do leas ainmhithe mar neacha mothaitheacha a áirithiú,

TAR ÉIS COMHAONTÚ ar an bhforáil seo a leanas a chuirfear i gceangal leis an gConradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh:

Agus beartais an Chomhphobail maidir leis an talmhaíocht, leis an iompar, leis an margadh inmheánach agus leis an taighde á bhfoirmiú agus á gcur chun feidhme acu, tabharfaidh an Comhphobal agus na Ballstáit lánaird ar na ceanglais maidir le leas ainmhithe agus forálacha reachtaíochta nó riaracháin agus nósanna na mBallstát, go háirithe maidir le deasghnátha reiligiúnacha, traidisiúin chultúrtha agus oidhreacht réigiúnach, á n-urramú acu.

D. PRÓTACAIL ATÁ I gCEANGAL LEIS AN gCONRADH AR AN AONTAS EORPACH AGUS LEIS NA CONARTHAÍ AG BUNÚ AN CHOMHPHOBAIL EORPAIGH, AN CHOMHPHOBAIL EORPAIGH DO GHUAL AGUS CRUACH AGUS AN CHOMHPHOBAIL EORPAIGH DO FHUINNEAMH ADAMHACH

Prótacal maidir leis na hinstiúidí agus ionchas ann do mhéadú an Aontais Eorpaigh

TÁ NA hARDPHÁIRTITHE CONARTHACHA,

TAR ÉIS COMHAONTÚ ar na forálacha seo a leanas a chuirfear i gceangal leis an gConradh ar an Aontas Eorpach agus leis na Conarthaí ag bunú na gComhphobal Eorpach:

Airteagal 1

Ar an dáta a thiocfaidh an chéad mhéadú ar an Aontas i bhfeidhm, d'ainneoin Airteagal 157(1) den Chonradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh, Airteagal 9(1) den Chonradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh do Ghual agus Cruach agus Airteagal 126(1) den Chonradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh do Fhuinneamh Adamhach, beidh ar an gCoimisiún náisiúnach amháin as gach Ballstát, ar choinníoll go mbeidh leasú déanta faoin dáta sin ar ualú na vótaí sa Chomhairle, trí na vótaí a athualú nó trí dhéthromlach, ar dhóigh is inghlactha ag na Ballstáit uile, agus aird á tabhairt ar na heilimintí ábhartha uile, go háirithe cúiteamh a dhéanamh leis na Ballstáit sin a tharscaoileann an chaoi chun dara comhalta den Choimisiún dá gcuid a ainmniú.

Airteagal 2

Bliain amháin ar a laghad sular mó ná fiche líon chomhaltaí an Aontais Eorpaigh, comórfar comhdháil d'ionadaithe Rialtais na mBallstát chun athbhreithniú cuimsitheach a dhéanamh ar fhorálacha na gConarthaí maidir le comhdhéanamh agus oibriú na n-institiúidí.

Prótacal maidir le suímh institiúidí na gComhphobal Eorpach, suímh eagrais agus ranna áirithe de chuid na gComhphobal Eorpach agus suíomh Europol a shocrú

TÁ IONADAITHE RIALTAIS NA mBALLSTÁT,

AG FÉACHAINT d'Airteagal 216 den Chonradh ag bunú an Chomhphobal Eorpaigh, d'Airteagal 77 den Chonradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh do Ghual agus Cruach agus d'Airteagal 189 den Chonradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh do Fhuinneamh Adamhach,

AG FÉACHAINT don Chonradh ar an Aontas Eorpach,

AG MEABHRÚ DÓIBH AGUS AG DEIMHNIÚ Chinneadh an 8 Aibreán 1965 agus gan dochar do na cinní maidir le suíomh institiúidí, comhlachtaí agus ranna a bheidh ann amach anseo,

TAR ÉIS COMHAONTÚ ar na forálacha seo a leanas a chuirfear i gceangal leis an gConradh ar an Aontas Eorpach agus leis na Conarthaí ag bunú na gComhphobal Eorpach:

Airteagal Aonair

- (a) Beidh suíomh Pharlaimint na hEorpa in Strasbourg agus is ansin a thionólfar 12 tréimhse de sheisiúin iomlánacha mhíosúla, lena n-áirítear an seisiún buiséadach. Is sa Bhruiséil a thionólfar na tréimhsí de sheisiúin iomlánacha breise. Tiocfaidh Coistí Pharlaimint na hEorpa le chéile sa Bhruiséil. Fanfaidh Ardrúnaíocht Pharlaimint na hEorpa agus a cuid ranna i Lucsamburg.
- (b) Beidh suíomh na Comhairle sa Bhruiséil. Tionólfar cruinnithe na Comhairle i Lucsamburg i rith Aibreáin, Meithimh agus Deireadh Fómhair.
- (c) Beidh suíomh an Choimisiúin sa Bhruiséil. Beidh na ranna atá liostaithe in Airteagail 7, 8 agus 9 de Chinneadh an 8 Aibreán 1965 lonnaithe i Lucsamburg.
- (d) Beidh suíomh na Cúirte Breithiúnais agus na Cúirte Céadchéime i Lucsamburg.
- (e) Beidh suíomh na Cúirte Iniúchóirí i Lucsamburg.
- (f) Beidh suíomh an Choiste Eacnamaíoch agus Shóisialta sa Bhruiséil.
- (g) Beidh suíomh Choiste na Réigiún sa Bhruiséil.
- (h) Beidh suíomh an Bhainc Eorpaigh Infheistíochta i Lucsamburg.
- (i) Beidh suíomh na hInstitiúide Eorpaí Airgeadaíochta agus an Bhainc Ceannais Eorpaigh in Frankfurt.
- (j) Beidh suíomh na hOifige Eorpaí Póilíní (Europol) sa Háig.

Prótacal maidir le ról na bparlaimintí náisiúnta san Aontas Eorpach

TÁ NA hARDPHÁIRTITHE CONARTHACHA,

AG MEABHRÚ DÓIBH go mbaineann an scrúdú a dhéanann na parlaimintí náisiúnta éagsúla ar a rialtas féin i ndáil le gníomhaíochtaí an Aontais le heagrúchán agus cleachtas bunreachtúil leithleach gach Ballstáit,

ÓS MIAN LEO, áfach, níos mó rannpháirteachais i ngníomhaíochtaí an Aontais Eorpaigh a chothú sna parlaimintí náisiúnta agus feabhas a chur ar a n-ábaltacht a ndearcadh a nochtadh ar ábhair a bhfuil suim ar leith acu iontu,

TAR ÉIS COMHAONTÚ ar na forálacha seo a leanas a chuirfear i gceangal leis an gConradh ar an Aontas Eorpach agus leis na Conarthaí ag bunú na gComhphobal Eorpach:

I. FAISNÉIS LE hAGHAIDH PHARLAIMINTÍ NÁISIÚNTA NA mBALLSTÁT

1. Díreofar go pras gach doiciméad comhairliúcháin de chuid an Choimisiúin (páipéir ghlasa, páipéir bhána agus cumarsáidí) chuig parlaimintí náisiúnta na mBallstát.
2. Déanfar tograí ón gCoimisiún maidir le reachtaíocht, mar atá siad sainithe ag an gComhairle i gcomhréir le hAirteagal 151(3) den Chonradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh, a chur ar fáil in am trátha chun gur féidir le rialtas gach Ballstáit a áirithiú go bhfaigheann a pharlaimint náisiúnta iad mar is iomchuí.
3. Rachaidh tréimhse sé sheachtain in éag idir an dáta a chuirfidh an Coimisiún togra reachtach nó togra maidir le beart atá le glacadh faoi Theideal VI den Chonradh ar an Aontas Eorpach ar fáil i ngach teanga do Pharlaimint na hEorpa agus don Chomhairle agus an dáta a chuirfear ar chlár oibre na Comhairle é le cinneadh a fháil ina leith maidir le gníomh a ghlacadh nó comhsheasamh a ghlacadh de bhun Airteagal 189b nó 189c den Chonradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh, faoi réir eisceachtaí ar fhorais phráinne, a sonrófar na cúiseanna atá leo sa ghníomh nó sa chomhsheasamh.

II. AN CHOMHDHÁIL DE NA COISTÍ UM GHNÓTHAÍ EORPACHA

4. Féadfaidh an Chomhdháil de na Coistí um Ghnóthaí Eorpacha, dá ngairtear COSAC anseo feasta, arna bunú i bPáras ar an 16 agus an 17 Samhain 1989, aon rannchuidiú a mheasann sí is iomchuí a dhéanamh le haghaidh institiúidí an Aontais Eorpaigh, go háirithe ar bhonn dréacht-téacsanna dlí a chinneadh ionadaithe rialtais na mBallstát de chomhthoil a dhíriú chuici ag féachaint don ábhar.

5. Féadfaidh COSAC aon togra nó tionscnamh reachtach a scrúdú i ndáil le limistéar saoirse, slándála agus ceartais a bhunú a bhféadfadh tionchar díreach a bheith aige ar chearta agus ar shaoirsí daoine aonair. Cuirfear Parlaimint na hEorpa, an Chomhairle agus an Coimisiún ar an eolas faoi aon rannchuidiú arna dhéanamh ag COSAC faoin bpointe seo.
  6. Féadfaidh COSAC aon rannchuidiú a mheasann sé is iomchuí maidir le gníomhaíochtaí reachtacha an Aontais, go háirithe maidir le prionsabal na coimhdeachta a chur chun feidhme, le limistéar saoirse, slándála agus ceartais agus le ceisteanna a bhaineann le cearta bunúsacha, a dhíriú chuig Parlaimint na hEorpa, chuig an gComhairle agus chuig an gCoimisiún.
  7. Aon rannchuidiú a dhéanfaidh COSAC, ní bheidh sé ina cheangal ar aon slí ar pharlaimintí náisiúnta ná ní dhéanfaidh sé réamhbhreith ar a seasamh.
-

AN IONSTRAIM CHRÍOCHNAITHEACH

Tá an CHOMHDHÁIL D'IONADAITHE DO RIALTAIS NA mBALLSTÁT a comóradh in Torino ar an naoú lá fichead de Mhárta sa bhliain míle naoi gcéad nócha a sé chun na leasuithe ar an gConradh ar an Aontas Eorpach, ar na Conarthaí ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh, an Chomhphobail Eorpaigh do Ghual agus Cruach agus an Chomhphobail Eorpaigh do Fhuinneamh Adamhach faoi seach agus ar Ionstraimí gaolmhara áirithe a ghlacadh de chomhthoil, tar éis na téacsanna seo a leanas a ghlacadh:

I. Conradh Amstardam ag leasú an Chonartha ar an Aontas Eorpach, na gConarthaí ag bunú na gComhphobal Eorpach agus Ionstraimí gaolmhara eile

II. Prótacail

A. Prótacal atá i gceangal leis an gConradh ar an Aontas Eorpach:

1. Prótacal maidir le hAirteagal J.7 den Chonradh ar an Aontas Eorpach

B. Prótacail atá i gceangal leis an gConradh ar an Aontas Eorpach agus leis an gConradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh:

2. Prótacal ag lánpháirtiú acquis Schengen i gcreat an Aontais Eorpaigh
3. Prótacal maidir le gnéithe áirithe d'Airteagal 7a den Chonradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh a chur i bhfeidhm ar an Ríocht Aontaithe agus ar Éirinn
4. Prótacal maidir le seasamh na Ríochta Aontaithe agus na hÉireann
5. Prótacal maidir le seasamh na Danmhairge

C. Prótacail atá i gceangal leis an gConradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh:

6. Prótacal maidir le tearmann do náisiúnaigh de chuid Bhallstáit an Aontais Eorpaigh
7. Prótacal maidir le prionsabail na coimhdeachta agus na comhréireachta a chur i bhfeidhm
8. Prótacal maidir le caidreamh eachtrach na mBallstát i dtaca le teorainneacha seachtracha a thrasnú
9. Prótacal maidir leis an gcóras craolacháin phoiblí sna Ballstáit
10. Prótacal maidir le cosaint agus leas ainmhithe

D. Prótacail atá i gceangal leis an gConradh ar an Aontas Eorpach agus leis na Conarthaí ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh, an Chomhphobail Eorpaigh do Ghual agus Cruach agus an Chomhphobail Eorpaigh do Fhuinneamh Adamhach:

11. Prótacal maidir leis na hinstiúidí agus ionchas ann do mhéadú an Aontais Eorpaigh
12. Prótacal maidir le suímh instiúidí na gComhphobal Eorpach, suímh eagrais agus ranna áirithe de chuid na gComhphobal Eorpach agus suíomh Europol a shocrú
13. Prótacal maidir le ról na bparlaimintí náisiúnta san Aontas Eorpach

III. Dearbhuithe

Ghlac an Chomhdháil na dearbhuithe seo a leanas atá i gceangal leis an Ionstraim Chríochnaitheach seo:

1. Dearbhú maidir le pionós an bháis a dhíothú
2. Dearbhú maidir le comhar feabhsaithe idir an tAontas Eorpach agus Aontas Iarthar na hEorpa
3. Dearbhú maidir le hAontas Iarthar na hEorpa
4. Dearbhú maidir le hAirteagail J.14 agus K.10 den Chonradh ar an Aontas Eorpach
5. Dearbhú maidir le hAirteagal J.15 den Chonradh ar an Aontas Eorpach
6. Dearbhú maidir le haonad pleanála beartais agus luathrabhaidh a bhunú
7. Dearbhú maidir le hAirteagal K.2 den Chonradh ar an Aontas Eorpach
8. Dearbhú maidir le pointe (e) d'Airteagal K.3 den Chonradh ar an Aontas Eorpach
9. Dearbhú maidir le hAirteagal K.6(2) den Chonradh ar an Aontas Eorpach
10. Dearbhú maidir le hAirteagal K.7 den Chonradh ar an Aontas Eorpach
11. Dearbhú maidir le stádas eaglaisí agus eagraíochtaí neamhfhaoistiniúla
12. Dearbhú maidir le measúnachtaí tionchair thimpeallachta
13. Dearbhú maidir le hAirteagal 7d den Chonradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh
14. Dearbhú maidir le haisghairm Airteagal 44 den Chonradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh

15. Dearbhú maidir leis an leibhéal cosanta agus slándála arna chur ar fail in acquis Schengen a chaomhnú
16. Dearbhú maidir le pointe (2)(b) d'Airteagal 73j den Chonradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh
17. Dearbhú maidir le hAirteagal 73k den Chonradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh
18. Dearbhú maidir le pointe (3)(a) d'Airteagal 73k den Chonradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh
19. Dearbhú maidir le hAirteagal 73l(1) den Chonradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh
20. Dearbhú maidir le hAirteagal 73m den Chonradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh
21. Dearbhú maidir le hAirteagal 73o den Chonradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh
22. Dearbhú maidir le daoine faoi mhíchumas
23. Dearbhú maidir leis na bearta dreasachta dá dtagraítear in Airteagal 109r den Chonradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh
24. Dearbhú maidir le hAirteagal 109r den Chonradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh
25. Dearbhú maidir le hAirteagal 118 den Chonradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh
26. Dearbhú maidir le hAirteagal 118(2) den Chonradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh
27. Dearbhú maidir le hAirteagal 118b(2) den Chonradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh
28. Dearbhú maidir le hAirteagal 119(4) den Chonradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh
29. Dearbhú maidir leis an spórt
30. Dearbhú maidir leis na réigiúin oileánacha
31. Dearbhú maidir le Cinneadh ón gComhairle an 13 Iúil 1987
32. Dearbhú maidir le heagrúchán agus oibriú an Choimisiúin
33. Dearbhú maidir le hAirteagal 188c(3) den Chonradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh
34. Dearbhú maidir le teorainneacha ama faoin nós imeachta comhchinnteoireachta a urramú
35. Dearbhú maidir le hAirteagal 191a(1) den Chonradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh

36. Dearbhú maidir leis na tíortha agus na críocha thar lear
37. Dearbhú maidir le hinstiúidí creidmheasa poiblí sa Ghearmáin
38. Dearbhú maidir le gníomhaíochtaí seirbhíse deonaí
39. Dearbhú maidir le cáilíocht dréachtaithe reachtaíocht an Chomhphobail
40. Dearbhú maidir leis an nós imeachta trína dtabharfaidh an Comhphobal Eorpach do Ghual agus Cruach comhaontuithe idirnáisiúnta i gcrích
41. Dearbhú maidir leis na foralacha maidir le trédhearcacht, le rochtain ar dhoiciméid agus leis an gcalaois a chomhrac
42. Dearbhú maidir leis na Conarthaí a chomhdhlúthú
43. Dearbhú maidir leis an bPrótacal maidir le prionsabail na coimhdeachta agus na comhréireachta a chur i bhfeidhm
44. Dearbhú maidir le hAirteagal 2 den Phrótacal ag lánpháirtiú acquis Schengen i gcreat an Aontais Eorpaigh
45. Dearbhú maidir le hAirteagal 4 den Phrótacal ag lánpháirtiú acquis Schengen i gcreat an Aontais Eorpaigh
46. Dearbhú maidir le hAirteagal 5 den Phrótacal ag lánpháirtiú acquis Schengen i gcreat an Aontais Eorpaigh
47. Dearbhú maidir le hAirteagal 6 den Phrótacal ag lánpháirtiú acquis Schengen i gcreat an Aontais Eorpaigh
48. Dearbhú maidir leis an bPrótacal maidir le tearmann do náisiúnaigh de chuid Bhallstáit an Aontais Eorpaigh
49. Dearbhú maidir le pointe (d) den Airteagal Aonair den Phrótacal maidir le tearmann do náisiúnaigh de chuid Bhallstáit an Aontais Eorpaigh
50. Dearbhú maidir leis an bPrótacal maidir leis na hinstiúidí agus ionchas ann do mhéadú an Aontais Eorpaigh
51. Dearbhú maidir le hAirteagal 10 de Chonradh Amstardam

Thug an Chomhdháil dá haire freisin na dearbhuithe seo a leanas atá i gceangal leis an Ionstraim Chríochnaitheach seo:

1. Dearbhú ón Ostair agus ó Lucsamburg maidir le hinstitiúidí creidmheasa
2. Dearbhú ón Danmhairg maidir le hAirteagal K.14 den Chonradh ar an Aontas Eorpach
3. Dearbhú ón nGearmáin, ón Ostair agus ón mBeilg maidir le coimhdeacht
4. Dearbhú ó Éirinn maidir le hAirteagal 3 den Phrótacal maidir le seasamh na Ríochta Aontaithe agus na hÉireann
5. Dearbhú ón mBeilg maidir leis an bPrótacal maidir le tearmann do náisiúnaigh de chuid Bhallstáit an Aontais Eorpaigh
6. Dearbhú ón mBeilg, ón bhFrainc agus ón Iodáil maidir leis an bPrótacal maidir leis na hinstitiúidí agus ionchas ann do mhéadú an Aontais Eorpaigh
7. Dearbhú ón bhFrainc maidir le staid na ranna thar lear i bhfianaise an Phrótacail ag lánpháirtiú acquis Schengen i gcreat an Aontais Eorpaigh
8. Dearbhú ón nGréig maidir leis an Dearbhú maidir le stádas eaglaisí agus eagraíochtaí neamhfhaoistiniúla

Mar chríoch, chomhaontaigh an Chomhdháil téacsanna an Chonartha ar an Aontas Eorpach agus an Chonartha ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh, mar a thig as na leasuithe arna ndéanamh ag an gComhdháil, a chur i gceangal leis an Ionstraim Chríochnaitheach seo chun críche léiriúcháin.

Hecho en Amsterdam, el dos de octubre de mil novecientos noventa y siete.

Udfærdiget i Amsterdam, den anden oktober nittenhundrede og syvoghalvfems.

Geschehen zu Amsterdam am zweiten Oktober neunzehnhundertsiebenundneunzig.

Έγινε στο Άμστερνταμ, στις δύο Οκτωβρίου του έτους χίλια εννιακόσια ενενήντα επτά.

Done at Amsterdam this second day of October in the year one thousand nine hundred and ninety-seven.

Fait à Amsterdam, le deux octobre de l'an mil neuf cent quatre-vingt-dix-sept.

Arna dhéanamh in Amstardam ar an dara lá de Dheireadh Fómhair sa bhliain míle naoi gcéad nócha a seacht.

Fatto ad Amsterdam, addì due ottobre millenovecentonovantasette.

Gedaan te Amsterdam, de tweede oktober negentienhonderd zevenennegentig.

Feito em Amesterdão, em dois de Outubro de mil novecentos e noventa e sete.

Tehty Amsterdmissa 2 päivänä lokakuuta vuonna tuhatyhdeksänsataayhdeksänkymmentäseitsemän.

Utfärdat i Amsterdam den andra oktober år nittonhundranittiosju.

Pour Sa Majesté le Roi des Belges
Voor Zijne Majesteit de Koning der Belgen
Für Seine Majestät den König der Belgier

Cette signature engage également la Communauté française, la Communauté flamande, la Communauté germanophone, la Région wallonne, la Région flamande et la Région de Bruxelles-Capitale.

Deze handtekening verbindt eveneens de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap, de Duitstalige Gemeenschap, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest.

Diese Unterschrift bindet zugleich die Deutschsprachige Gemeinschaft, die Flämische Gemeinschaft, die Französische Gemeinschaft, die Wallonische Region, die Flämische Region und die Region Brüssel-Hauptstadt.

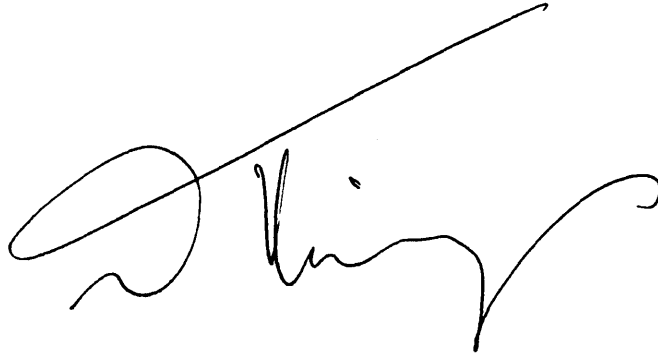
For Hendes Majestæt Danmarks Dronning

Für den Präsidenten der Bundesrepublik Deutschland

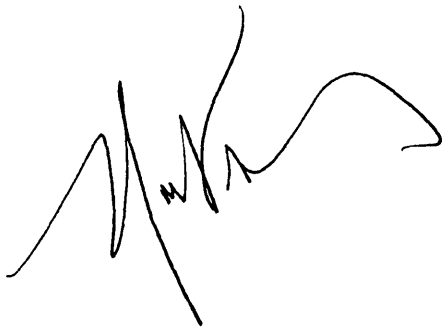
Για τον Πρόεδρο της Ελληνικής Δημοκρατίας

Por Su Majestad el Rey de España

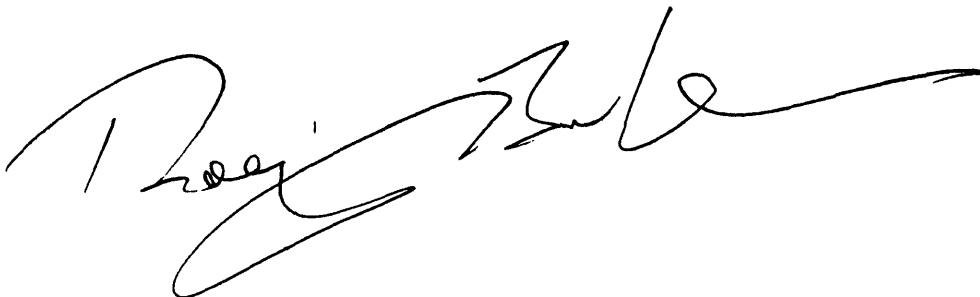

Pour le Président de la République française

Thar ceann an Choimisiúin arna údarú le hAirteagal 14 de Bhunreacht na hÉireann chun cumhachtaí agus feidhmeanna Uachtarán na hÉireann a oibriú agus a chomhlíonadh

For the Commission authorised by Article 14 of the Constitution of Ireland to exercise and perform the powers and functions of the President of Ireland

Per il Presidente della Repubblica italiana

Pour Son Altesse Royale le Grand-Duc de Luxembourg

Voor Hare Majesteit de Koningin der Nederlanden

Für den Bundespräsidenten der Republik Österreich

Pelo Presidente da República Portuguesa

José Gama

Suomen Tasavallan Presidentin puolesta
För Republiken Finlands President

Tarja Halonen

För Hans Majestät Konungen av Sverige

Lena Hjelm-Wallin

For Her Majesty the Queen of the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland

Danysen T. Henderson.

DEARBHUITHE ARNA nGLACADH AG AN gCOMHDHÁIL

1. Dearbhú maidir le pionós an bháis a dhíothú

Maidir le hAirteagal F(2) den Chonradh ar an Aontas Eorpach, meabhraítear don Chomhdháil go bhforáiltear pionós an bháis a dhíothú i bPrótacal Uimh. 6 a ghabhann leis an gCoinbhinsiún Eorpach chun Cearta an Duine agus Saoirsí Bunúsacha a Chosaint arna shíniú sa Róimh ar an 4 Samhain 1950 atá sínithe agus daingnithe ag tromlach mór na mBallstát.

Sa chomhthéacs seo, tugann an Chomhdháil dá haire, ó síníodh an Prótacal thuasluaite ar an 28 Aibreán 1983, go bhfuil pionós an bháis díothaithe i bhformhór Bhallstáit an Aontais agus nach bhfuil sé curtha i bhfeidhm in aon cheann díobh.

2. Dearbhú maidir le comhar feabhsaithe idir an tAontas Eorpach agus Aontas Iarthar na hEorpa

Ar mhaithe le comhar feabhsaithe idir an tAontas Eorpach agus Aontas Iarthar na hEorpa, iarrann an Chomhdháil ar an gComhairle féachaint le socruithe iomchuí a ghlacadh go luath maidir le himréiteach slándála fhoireann Ardrúnaíocht na Comhairle.

3. Dearbhú maidir le hAontas Iarthar na hEorpa

Tugann an Chomhdháil dá haire an dearbhú seo a leanas, arna ghlacadh ag Comhairle Airí Aontas Iarthar na hEorpa ar an 22 Iúil 1997:

“DEARBHÚ Ó AONTAS IARTHAR NA hEORPA MAIDIR LE RÓL AONTAS IARTHAR NA hEORPA AGUS A CHAIDREAMH LEIS AN AONTAS EORPACH AGUS LEIS AN gCOMHGHUAILLÍOCHT ATLANTACH

(Aistriúchán)

RÉAMHRÁ

1. Chomhaontaigh Ballstáit Aontas Iarthar na hEorpa (AIE) in Maastricht i 1991 ar a riachtanaí atá Féiniúlacht Eorpach Slándála agus Cosanta (FESC) fhírinneach a fhorbairt mar aon le freagracht mhéadaithe Eorpach as ábhair chosanta a ghabháil orthu. I bhfianaise Chonradh Amstardam, athdhaingníonn siad an tábhacht atá le leanúint leis na hiarrachtaí sin agus iad a neartú. Is cuid dhílis d'fhorbairt an Aontais Eorpaigh (AE) é AIE a chuireann rochtain ar chumas oibríochtúil ar fáil don Aontas, go háirithe i gcomhthéacs chúraimí Petersberg agus is gné fhíor-riachtanach é d'fhorbairt FESC laistigh den Chomhghuaillíocht Atlantach i gcomhréir le Dearbhú Pháras agus leis na cinní a ghlac Airí ECAT i mBeirlín.
2. Comhchruinníonn Comhairle AIE inniu Ballstáit uile an Aontais Eorpaigh agus comhaltaí Eorpacha uile na Comhghuaillíochta Atlantaí i gcomhréir lena stádas faoi seach. Déanann

an Chomhairle freisin na Stáit sin a chomhchruinniú le Stáit sin Lár agus Oirthear na hEorpa a bhfuil nasc acu leis an Aontas Eorpach trí Chomhaontú Comhlachais agus ar iarrthóirí iad ar aontachas leis an Aontas Eorpach agus leis an gChomhghuaillíocht Atlantach. Mar sin, tá AIE ag teacht chun bheith ina chreat fírinneach d'agallamh agus comhar idir Eorpaigh ar shaincheisteanna níos leithne maidir le slándáil agus cosaint na hEorpa.

3. Sa comhthéacs sin tugann Ballstáit AIE dá n-aire Teideal V den Chonradh ar an Aontas Eorpach a bhaineann le comhbheartas eachtrach agus slándála AE, go háirithe Airteagal J.3(1), Airteagal J.7 agus an Prótacal a ghabhann le hAirteagal J.7, atá mar seo a leanas:

Airteagal J.3(1)

'1. Saineoidh an Chomhairle Eorpach prionsabail agus treoirlínte ginearálta an chomhbheartais eachtraigh agus slándála, lena n-áirítear ábhair a bhfuil impleachtaí cosanta acu.'

Airteagal J.7

'1. Cuimseoidh an comhbheartas eachtrach agus slándála na ceisteanna uile a bhaineann le slándáil an Aontais, lena n-áirítear comhbheartas cosanta a chumadh go combleanúnach i gcomhréir leis an dara fómhír, as a bhféadfadh comchosaint teacht, dá gcinnfeadh an Chomhairle Eorpach amhlaidh. Sa chás sin, molfaidh sí do na Ballstáit cinneadh den sórt sin a ghlacadh i gcomhréir lena rialacha bunreachtúla faoi seach.

Is cuid dhílis d'fhorbairt an Aontais é Aontas Iarthar na hEorpa (AIE) a chuireann rochtain ar chumas oibríochtúil ar fáil don Aontas, go háirithe i gcomhthéacs mhír 2. Tá sé mar thaca ag an Aontas le linn dó gnéithe cosanta an chomhbheartais eachtraigh agus slándála mar atá leagtha amach san Airteagal seo a chumadh. Taobhóidh an tAontas dá bhrí sin le caidreamh institiúideach níos dlúithe le AIE le go bhféadfar AIE a lánpháirtiú san Aontas, dá gcinnfeadh an Chomhairle Eorpach amhlaidh. Sa chás sin, molfaidh sí do na Ballstáit cinneadh den sórt sin a ghlacadh i gcomhréir lena rialacha bunreachtúla faoi seach.

Ní dhéanfaidh beartas an Aontais i gcomhréir leis an Airteagal seo dochar do cháilíocht shonrach beartais slándála agus cosanta Ballstát áirithe agus urramóidh sé na hoibleagáidí a chineann ó Chonradh an Atlantaigh Thuaidh i gcás Ballstát áirithe a mheasann go bhfuil a gcomchosaint bainte amach acu in Eagraíocht Chonradh an Atlantaigh Thuaidh (ECAT), agus beidh sé ag luí leis an gcomhbheartas slándála agus cosanta arna bhunú sa chreat sin.

Agus comhbheartas cosanta á chumadh go combleanúnach, beidh comhar idir Ballstáit i réimse na n-armálacha mar thaca aige, má mheasann na Ballstáit gur iomchuí é.

2. *Cuimseoidh na ceisteanna dá dtagraítear san Airteagal seo cúraimí daonchairdis agus tarrthála, cúraimí síochánaíochta agus cúraimí fórsaí comhraic le linn bainistíochta géarchéime, lena n-áirítear síocháin a dhéanamh.*

3. *Bainfidh an tAontas leas as AIE chun cinntí agus gníomhaíochtaí an Aontais a bhfuil impleachtaí cosanta acu a shaothrú tuilleadh agus a chur chun feidhme.*

Beidh inniúlacht na Comhairle Eorpaí chun treoirlínte a bhunú i gcomhréir le hAirteagal J.3 infheidhme freisin i leith AIE i gcás na n-ábhar sin a mbaineann an tAontas leas as AIE ina leith.

Nuair a bhainfidh an tAontas leas as AIE chun cinntí an Aontais maidir leis na cúraimí dá dtagraítear i mír 2 a shaothrú tuilleadh agus a chur chun feidhme, beidh Ballstáit uile an Aontais i dteideal páirt iomlán a ghlacadh sna cúraimí i gceist. Déanfaidh an Chomhairle, i gcomhaontú le hinstitiúidí AIE, na socrúithe praiticiúla is gá a ghlacadh chun a chur ar chumas na mBallstát uile a bheidh ag rannchuidiú sna cúraimí i gceist páirt iomlán chothrom a ghlacadh i bpleanáil agus i gcinnteoireacht in AIE.

Déanfar cinntí a bhfuil impleachtaí cosanta acu agus a ndéileáiltear leo faoin mír seo a ghlacadh gan dochar do na beartais agus na hoibleagáidí dá dtagraítear sa tríú fombhír de mhír 1.

4. *Ní choisfidh forálacha an Airteagail seo comhar níos dlúithe idir dhá Bhallstát nó níos mó a fhorbairt ar bhonn déthaobhach, faoi chuimsiú AIE agus na Comhghuaillíochta Atlantaí, ar choinníoll nach mbeidh an comhar sin ina shárú ná ina bhac ar an gcomhar dá bhforáiltear sa Teideal seo.*

5. *D'fhonn cuspoirí an Airteagail seo a chur ar aghaidh, déanfar forálacha an Airteagail seo a athbhreithniú i gcomhréir le hAirteagal N.'*

Prótacal maidir le hAirteagal J.7

'TÁ NA hARDPHÁIRTITHE CONARTHACHA,

AG COIMEÁD I gCUIMHNE DÓIBH an gá chun forálacha an dara fombhír d'Airteagal J.7(1) agus Airteagal J.7(3) den Chonradh ar an Aontas Eorpach a chur chun feidhme go biomlán,

AG COIMEÁD I gCUIMHNE DÓIBH nach ndéanfaidh beartas an Aontais i gcomhréir le hAirteagal J.7 dochar do cháilíocht shonrach beartais slándála agus cosanta Ballstát áirithe, agus go n-urramóidh sé na hoibleagáidí a chineann ó Chonradh an Atlantaigh Thuaidh i gcás Ballstát áirithe a mheasann go bhfuil a gcomhchosaint bainte amach acu in ECAT, agus go mbeidh sé ag luí leis an gcomhbheartas slándála agus cosanta arna bhunú sa chreat sin,

TAR ÉIS COMHAONTÚ ar an bhforáil seo a leanas a chuirfear i gceangal leis an gConradh ar an Aontas Eorpach:

Tarraingeoidh an tAontas Eorpach suas, i dteannta le hAontas Iarthar na hEorpa, socrúithe maidir le comhar feabhsaithe eatarthu, laistigh de bhliain ó Chonradh Amstardam a theacht i bhfeidhm.'

A. CAIDREAMH AIE LEIS AN AONTAS EORPACH: CUR CHUN FEIDHME CHONRADH AMSTARDAM A THIONLACAN

4. Sa 'Dearbhú maidir le ról Aontas Iarthar na hEorpa agus a chaidreamh leis an Aontas Eorpach agus leis an gComhghuaillíocht Atlantach' a rinneadh ar an 10 Nollaig 1991, leag Ballstáit AIE síos mar chuspóir 'AIE a fhorbairt i gcéimeanna mar eilimint chosanta an Aontais Eorpaigh'. Athdhearbhaíonn siad an aidhm sin inniu mar atá sí arna forbairt le Conradh Amstardam.
5. Nuair a bhainfidh an tAontas leas as AIE, déanfaidh AIE cinní agus gníomhaíochtaí AE a bhfuil impleachtaí cosanta acu a shaothrú tuilleadh agus a chur chun feidhme.

Le linn dó cinní agus gníomhaíochtaí an Aontais a shaothrú tuilleadh agus a chur chun feidhme a mbaineann an tAontas leas as AIE ina leith, gníomhóidh AIE i gcomhchuibheas leis na treoirlínte arna mbunú ag an gComhairle Eorpach.

Tá AIE mar thaca ag an Aontas le linn dó gnéithe cosanta Chomhbheartas Eachtraigh agus Slándála an Aontais Eorpaigh mar atá leagtha amach in Airteagal J.7 den Chonradh ar an Aontas Eorpach a chumadh.

6. Daingníonn AIE, nuair a bhainfidh an tAontas leas as AIE chun cinní an Aontais maidir leis na cúraimí dá dtagraítear in Airteagal J.7(2) den Chonradh ar an Aontas Eorpach a shaothrú tuilleadh agus a chur chun feidhme, go mbeidh Ballstáit uile an Aontais i dteideal páirt iomlán a ghlacadh sna cúraimí i gceist i gcomhréir le hAirteagal J.7(3) den Chonradh ar an Aontas Eorpach.

Déanfaidh AIE ról na mBreathnóirí in AIE a fhorbairt i gcomhréir leis na forálacha in Airteagal J.7(3) agus na socruithe praiticiúla is gá a ghlacadh chun a chur ar chumas Bhallstáit uile AE a bheidh ag rannchuidiú sna cúraimí arna ngabháil ar láimh ag AIE arna iarraidh sin do AE páirt iomlán chothrom a ghlacadh i bpleanáil agus i gcinnteoireacht in AIE.

7. I gcomhchuibheas leis an bPrótacal maidir le hAirteagal J.7 den Chonradh ar an Aontas Eorpach, déanfaidh AIE socruithe a tharraingt suas, i dteannta leis an Aontas Eorpach, maidir le comhar feabhsaithe eatarthu. I dtaca leis sin, is féidir anois raon beart, a bhfuil obair ar siúl cheana in AIE maidir le roinnt díobh, a chur ar aghaidh, amhail:

- socruithe chun feabhas a chur ar chomhordú phróiseas comhairliúcháin agus cinnteoireachta an dá Eagraíocht faoi seach, go háirithe i ngéarchéimeanna;
- cruinnithe comhpháirteacha de chomhlachtaí ábhartha an dá Eagraíocht a chomóradh;
- an comhchuibhiú is mó is féidir a dhéanamh ar sheicheamh Uachtaránachtaí AIE agus AE faoi seach, agus ar rialacha agus cleachtais riarthacha an dá Eagraíocht;
- dlúthchomhordú a dhéanamh ar obair fhoireann Ardrúnaíocht AIE agus Ardrúnaíocht Chomhairle AE, lena n-áirítear pearsanra a mhalartú agus a thabhairt ar iasacht;

- socruithe chun a cheadú do chomhlachtaí ábhartha AE, lena n-áirítear a Aonad Pleanála Beartais agus Luathrabhaidh, tarraingt ar acmhainní Chill Phleanála, Lárionad Staide agus Lárionad Satailíte AIE;
- comhar i réimse na n-armálacha, mar is iomchuí, i gcreat Ghrúpa Armálacha Iarthar na hEorpa (GAIE), mar fhóram Eorpach le haghaidh comhair armálacha, AE agus AIE i gcomhthéacs chuíchóiriú an mhargaidh Eorpaigh armálacha agus chur ar bun na Gníomhaireachta Eorpaí Armálacha;
- socruithe praiticiúla d'fhonn comhar a áirithiú leis an gCoimisiún Eorpach a léiríonn a ról in CBES mar atá sé sainithe sa Chonradh ar an Aontas Eorpach arna athbheithniú;
- socruithe slándála feabhsaithe leis an Aontas Eorpach.

B. CAIDREAMH IDIR AIE AGUS ECAT FAOI CHUIMSIÚ FESC A FHORBAIRT SA CHOMHGHUAILLIOCHT ATLANTACH

8. Leanfaidh an Chomhghuaillíocht Atlantach de bheith ina bonn do chosaint chomhchoiteann faoi Chonradh an Atlantaigh Thuaidh. Is í fós an fóram fíor-riachtanach don chomhairliúchán idir na Comhghuaillithe agus an creat ina gcomhaontaíonn siad ar bheartais a bhfuil baint acu lena gceanglais slándála agus cosanta faoi Chonradh Washington. Tá an Chomhghuaillíocht ag gabháil do phróiseas oiriúnuithe agus athchóirithe chun go bhféadfaidh sí raon iomlán a misean a chur i gcrích níos éifeachtúla. Is é is aidhm don phróiseas sin an chomhpháirtíocht thrasatlantach a neartú agus a athnuachan, lena n-áirítear FESC a thógáil laistigh den Chomhghuaillíocht.
9. Is eilimint fhíor-riachtanach AIE d'fhorbairt na Féiniúlachta Eorpaí Slándála agus Cosanta sa Chomhghuaillíocht Atlantach agus leanfaidh sé dá réir sin lena iarrachtaí chun comhar institiúideach agus praiticiúil le ECAT a neartú.
10. I dteannta lena thacaíocht don chomhchosaint atá cumhdaithe in Airteagal 5 de Chonradh Washington agus Airteagal V de Chonradh na Bruiséile arna mhodhnú, glacann AIE ról gníomhach i gcosc coimhlinte agus i mbainistíocht géarchéime mar a fhoráiltear i nDearbhú Petersberg. Sa comhthéacs sin, gabhann AIE air féin a ról a fheidhmiú go hiomlán, le linn dó an trédhearcacht agus an chomhlántacht iomlán idir an dá Eagraíocht a urramú.
11. Dearbhaíonn AIE go mbeidh an fhéiniúlacht sin fódaite ar phrionsabail mhíleata fhóna agus go mbeidh mar thaca aici pleanáil mhíleata iomchuí agus go gceadóidh sí fórsaí atá comhchuí agus éifeachtúil go míleata a chruthú a bheidh in ann oibriú faoi rialú polaitiúil agus stiúradh straitéiseach AIE.
12. Chun na críche sin, déanfaidh AIE a chomhar le ECAT a fhorbairt, go háirithe sna réimsí seo a leanas:
  - sásraí comhairliúcháin idir AIE agus ECAT i gcomhthéacs géarchéime;

- páirtíocht ghníomhach AIE i bpróiseas pleanála cosanta ECAT;
- naisc oibríochtúla idir AIE agus ECAT d'fhonn oibríochtaí a phleanáil, a ullmhú agus a sheoladh le linn dóibh sócmhainní agus cumais ECAT a úsáid faoi rialú polaitiúil agus stiúradh straitéiseach AIE, lena n-áirítear:
  - pleanáil mhíleata, arna seoladh ag ECAT i gcomhordú le AIE, agus freachnaimh;
  - comhaontú réime maidir le sócmhainní agus cumais ECAT a aistriú, faireachán a dhéanamh orthu agus iad a aischur;
  - liaison idir AIE agus ECAT i gcomhthéacs socruithe ceannasaíochta Eorpacha.

Leanfar den chomhar sin a fhorbairt agus aird á tabhairt freisin ar oiriúnú na Comhghuailíochta.

C. RÓL OIBRÍOCHTÚIL AIE I bhFORBAIRT FESC

13. Déanfaidh AIE a ról a fhorbairt mar an comhlacht polaitiúil/míleata do bhainistíocht géarchéime trí na sócmhainní agus na cumais arna gcur ar fáil ag náisiúin AIE ar bhonn náisiúnta nó ilnáisiúnta a úsáid agus leas á bhaint aige, nuair is iomchuí, as sócmhainní agus cumais ECAT faoi shocruithe atá á n-ullmhú. Sa chomhthéacs sin, tacóidh AIE freisin leis na Náisiúin Aontaithe (NA) agus leis an Eagraíocht um Shlándaíl agus Comhar san Eoraip (ESCE) ina gcúraimí bainistíochta géarchéime.

Rannchuideoidh AIE, faoi chuimsiú Airteagal J.7 den Chonradh ar an Aontas Eorpach, le cumadh comhleanúnach comhbheartais eachtraigh agus slándála agus cuirfidh sé a chur chun feidhme i gcrích go táigiúil trína ról oibríochtúil féin a fhorbairt tuilleadh.

14. Chun na críche sin, cuirfidh AIE obair ar aghaidh sna réimsí seo a leanas:

- tá AIE tar éis sásraí agus nósanna imeachta bainistíochta géarchéime a fhorbairt a thabharfar suas chun dáta mar a fhaigheann AIE taithí trí fhreachnaimh agus oibríochtaí. Éilíonn cur chun feidhme chúraimí Petersberg modhanna gníomhaíochta solúbtha atá ceaptha chun déileáil le héagsúlacht na ngéarchéimeanna agus leas barrmhaith a bhaint as an gcumas atá ar fáil, lena n-áirítear leas a bhaint as ceanncheathrú náisiúnta, a d'fhéadfadh náisiún réime a chur ar fáil, nó ceanncheathrú ilnáisiúnta a bheadh freagrach do AIE, nó sócmhainní agus cumais ECAT;
- tá AIE tar éis Réamhchonclúidí a ullmhú cheana maidir le Comhbheartas Eachtrach agus Slándála Eorpach a Fhoirmiú is rannchuidiú tosaigh iad do chuspóirí, raon feidhme agus acmhainní comhbheartais eachtraigh agus slándála Eorpaigh.

Leanfaidh AIE den obair sin go háirithe ar bhonn Dhearbhu Pháras agus aird á tabhairt aige ar ghnéithe ábhartha chinntí chruinnithe mullaigh agus chruinnithe aireachta AIE agus ECAT tar éis chruinniú Birmingham. Beidh an obair sin dírithe ar na réimsí seo a leanas:

- prionsabail a shainiú chun fórsaí armtha Stáit AIE a úsáid le haghaidh oibríochtaí Petersberg AIE d'fhonn comhleasanna slándála na hEorpa a shaothrú;
- acmhainní oibríochtúla a eagrú le haghaidh chúraimí Petersberg, amhail pleanáil agus freachnamh cineálach agus teagmhasach, ullmhú agus idirinoibritheacht fórsaí, lena n-áirítear rannpháirtíocht i bpróiseas pleanála cosanta ECAT, mar is iomchuí;
- soghluaisteacht straitéiseach ar bhonn a oibre láithrí;
- faisnéis chosanta, trína Chill Phleanála, a Lárionad Staide agus a Lárionad Satailíte;
- tá AIE tar éis roinnt mhaith beart a ghlacadh chun a ról oibríochtúil a neartú (Cill Phleanála, Lárionad Staide agus Lárionad Satailíte). Beidh feidhmiú feabhsaithe na n-eilimintí míleata ag Lárionad AIE agus bunú coiste mhíleata faoi údarás na Comhairle ina luachmhéadú ar na struchtúir atá tábhachtach chun oibríochtaí AIE a ullmhú agus a sheoladh faoi rath;
- d'fhonn rannpháirtíocht ina oibríochtaí a oscailt do Chomhaltaí Comhlachaithe agus do Stáit is Breathnóirí, déanfaidh AIE scrúdú freisin ar na socruithe mionsonraithe is gá chun a chur ar chumas Comhaltaí Comhlachaithe agus Stát is Breathnóirí páirt iomlán a ghlacadh i gcomhréir lena stádas sna hoibríochtaí uile arna ngabháil ar láimh ag AIE;
- meabhraítear do AIE go nglacann Comhaltaí Comhlachaithe páirt ar an mbonn céanna le comhaltaí iomlána in oibríochtaí lena rannchuidíonn siad, agus i bhfreachnamh agus i bpleanáil ábhartha. Déanfaidh AIE scrúdú freisin ar cheist rannpháirtíocht na mBreathnóirí is iomláine is féidir i gcomhréir lena stádas i bpleanáil agus i gcinnteoireacht in AIE maidir leis na hoibríochtaí uile lena rannchuidíonn siad;
- déanfaidh AIE scrúdú, i gcomhairle nuair is iomchuí leis na comhlachtaí ábhartha, ar na caíonna le go bhféadfaidh Comhaltaí Comhlachaithe agus Stáit is Breathnóirí an pháirt is mó is féidir a ghlacadh ina oibríochtaí i gcomhréir lena stádas. Tabharfaidh sé aghaidh go háirithe ar ghníomhaíochtaí i réimsí na n-armálacha, an spáis agus staidéir mhíleata;
- scrúdóidh AIE conas is féidir rannpháirtíocht na gComhpháirtithe Comhlachaithe a neartú i líon is mó dá oibríochtaí."

4. Dearbhú maidir le hAirteagail J.14 agus K.10 den Chonradh ar an Aontas Eorpach

Ní bheidh le tuiscint ó fhorálacha Airteagail J.14 agus K.10 den Chonradh ar an Aontas Eorpach ná ó aon chomhaontuithe a thig uathu go ndéantar aon inniúlacht a aistriú ó na Ballstáit chuig an Aontas Eorpach.

5. Dearbhú maidir le hAirteagal J.15 den Chonradh ar an Aontas Eorpach

Comhaontaíonn an Chomhdháil go n-áiríteoidh na Ballstáit go mbeidh an Coiste Polaitiúil dá dtagraítear in Airteagal J.15 den Chonradh ar an Aontas Eorpach in ann teacht le chéile tráth ar bith, i gcás géarchéimeanna idirnáisiúnta nó ábhar práinneach eile, faoi fhógra fíorghearr ar leibhéal na Stiúrthóirí Polaitiúla nó na leas-stiúrthóirí.

6. Dearbhú maidir le haonad pleanála beartais agus luathrabhaidh a bhunú

Comhaontaíonn an Chomhdháil mar a leanas:

1. Bunófar aonad pleanála beartais agus luathrabhaidh in Ardrúnaíocht na Comhairle faoi fhreagracht a hArdrúnaí, Ardionadaí don Chomhbheartas Eachtrach agus Slándála (CBES). Bunófar comhar iomchuí leis an gCoimisiún chun lán-chomhchuibheas le beartais eacnamaíocha agus forbartha eachtracha an Aontais a áirithiú.
2. Áireofar na cúraimí seo a leanas ar chúraimí an aonaid:
  - (a) faireachán a dhéanamh ar fhorbairtí i réimsí atá ábhartha do CBES agus iad a anailísiú;
  - (b) measúnachtaí a sholáthar ar leasanna bheartas eachtrach agus slándála an Aontais agus réimsí a shainaithint ar a bhféadfaí CBES a dhíriú amach anseo;
  - (c) measúnachtaí tráthúla agus luathrabhadh a sholáthar ar theagmhais nó staideanna a bhféadfaidh iarmhairtí suntasacha a bheith acu ar bheartas eachtrach agus slándála an Aontais, lena n-áirítear géarchéimeanna polaitiúla ionchasacha;
  - (d) arna iarraidh sin don Chomhairle nó don Uachtaránacht nó ar a thionscnamh féin, doiciméid áitithe maidir le roghanna beartas a chur ar fáil a thíolacfar faoi fhreagracht na hUachtaránachta mar rannchuidiú le foirmiú beartais sa Chomhairle agus a fhéadfaidh anailísí, moltaí agus straitéisí do CBES a chuimsiú.
3. Beidh san aonad foireann ón Ardrúnaíocht, ó na Ballstáit, ón gCoimisiún agus ó AIE.
4. Féadfaidh aon Bhallstát nó an Coimisiún moltaí a dhéanamh leis an aonad maidir le hobair a ghabhfar ar láimh.
5. Cabhróidh na Ballstáit agus an Coimisiún leis an bpróiseas pleanála beartais trí fhaisnéis ábhartha, lena n-áirítear faisnéis rúnda, a sholáthar ar an dóigh is iomláine is féidir.

7. Dearbhú maidir le hAirteagal K.2 den Chonradh ar an Aontas Eorpach

Gníomhaíocht i réimse an chomhair phóilíneachta faoi Airteagal K.2 den Chonradh ar an Aontas Eorpach, lena n-áirítear gníomhaíochtaí Europol, beidh sí faoi réir léirmheasa bhreithiúnaigh iomchuí ag na húdaráis náisiúnta inniúla i gcomhréir leis na rialacha is infheidhme i ngach Ballstát.

8. Dearbhú maidir le pointe (e) d'Airteagal K.3 den Chonradh ar an Aontas Eorpach

Comhaontaíonn an Chomhdháil nach é iarmhairt fhorálacha phointe (e) d'Airteagal K.3 den Chonradh ar an Aontas Eorpach go mbeidh d'iallach ar Bhallstát, nach bhfuil foráil ina dhlí-chóras maidir le pianbhreitheanna íosta, iad a ghlacadh.

9. Dearbhú maidir le hAirteagal K.6(2) den Chonradh ar an Aontas Eorpach

Comhaontaíonn an Chomhdháil go ndéanfar tionscnaimh maidir le bearta dá dtagraítear in Airteagal K.6(2) den Chonradh ar an Aontas Eorpach agus gníomhartha arna nglacadh ag an gComhairle faoi a fhoilsiú in *Iris Oifigiúil na gComhphobal Eorpach* i gcomhréir le Rialacha Nós Imeachta ábhartha na Comhairle agus an Choimisiúin.

10. Dearbhú maidir le hAirteagal K.7 den Chonradh ar an Aontas Eorpach

Tugann an Chomhdháil dá haire go bhféadfaidh Ballstáit, nuair a dhéanann siad dearbhú de bhun Airteagal K.7(2) den Chonradh ar an Aontas Eorpach, an ceart a fhorchoimeád chun forálacha a chur ina reachtaíocht náisiúnta á rá, nuair a thabharfar ceist ar aird a bhaineann le bailíocht nó léiriú gníomh dá dtagraítear in Airteagal K.7(1) i gcás atá ar feitheamh os comhair cúirte nó binse náisiúnta agus nach bhfuil aon leigheas breithiúnach ann faoin dlí náisiúnta in aghaidh a breithe nó a bhreithe, go mbeidh de cheangal ar an gcúirt nó ar an mbinse sin an t-ábhar a thabhairt os comhair na Cúirte Breithiúnais.

11. Dearbhú maidir le stádas eaglaisí agus eagraíochtaí neamhfhaoistiniúla

Urramaíonn an tAontas Eorpach an stádas faoin dlí náisiúnta atá ag eaglaisí agus ag comhlachais nó pobail reiligiúnacha sna Ballstáit agus ní dhéanann sé dochar don stádas sin. Urramaíonn an tAontas Eorpach mar an gcéanna stádas eagraíochtaí fealsúnacha agus neamhfhaoistiniúla.

12. Dearbhú maidir le measúnachtaí tionchair thimpeallachta

Tugann an Chomhdháil dá haire go ngabhann an Coimisiún air féin staidéir maidir le measúnachtaí tionchair thimpeallachta a ullmhú agus tograí á ndéanamh aige a bhféadfaidh impleachtaí suntasacha a bheith acu don chomhshaol.

13. Dearbhú maidir le hAirteagal 7d den Chonradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh

Déanfar forálacha Airteagal 7d den Chonradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh maidir le seirbhísí poiblí a chur chun feidhme agus lánurraim á tabhairt do chásdlí na Cúirte Breithiúnais, *inter alia* a mhéad a bhaineann le prionsabail an chomhionannais chóra agus cháilíocht agus leanúnachas na seirbhísí sin.

14. Dearbhú maidir le haisghairm Airteagal 44 den Chonradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh

Níl aon éifeacht ag aisghairm Airteagal 44 den Chonradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh, ina bhfuil tagairt d'fhabhar nádúrtha idir Ballstáit i gcomhthéacs praghsanna íosta a shocrú le linn na hidirthréimhse, ar phrionsabal an fhabhair Chomhphobail mar atá arna shainiú i gcásdlí na Cúirte Breithiúnais.

15. Dearbhú maidir leis an leibhéal cosanta agus slándála arna chur ar fáil in aquis Schengen a chaomhnú

Comhaontaíonn an Chomhdháil gur cóir go ndéanfaidh na bearta atá le glacadh ag an gComhairle, a mbeidh d'éifeacht leo ionad na bhforálacha maidir le seiceálacha ag comhthearainneacha a dhíothú atá i gCoinbhinsiún Schengen 1990 a ghabháil, ar a laghad an leibhéal céanna cosanta agus slándála a chur ar fáil agus atá ann faoi fhorálacha réamhluaite Choinbhinsiún Schengen.

16. Dearbhú maidir le pointe (2)(b) d'Airteagal 73j den Chonradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh

Comhaontaíonn an Chomhdháil go dtabharfar aird ar dhálaí a bhaineann le beartas eachtrach an Aontais agus na mBallstát nuair a bheidh pointe (2)(b) d'Airteagal 73j den Chonradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh á chur i bhfeidhm.

17. Dearbhú maidir le hAirteagal 73k den Chonradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh

Déanfar comhairliúcháin maidir le hábhair a bhaineann leis an mbeartas tearmainn a bhunú le hArdchoimisinéir na Náisiún Aontaithe um Dhídeanaithe agus eagraíochtaí idirnáisiúnta ábhartha eile.

18. Dearbhú maidir le pointe (3)(a) d'Airteagal 73k den Chonradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh

Comhaontaíonn an Chomhdháil go bhféadfaidh na Ballstáit comhaontuithe a chaibidil agus a thabhairt i gcrích le tríú tíortha sna réimsí a thig faoi phointe (3)(a) d'Airteagal 73k den Chonradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh fad a dhéanfaidh na comhaontuithe sin dlí an Chomhphobail a urramú.

19. Dearbhú maidir le hAirteagal 73l(1) den Chonradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh

Comhaontaíonn an Chomhdháil go bhféadfaidh na Ballstáit aird a thabhairt ar dhálaí a bhaineann le beartas eachtrach nuair a bheidh a gcuid freagrachtaí faoi Airteagal 73l(1) den Chonradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh á bhfeidhmiú acu.

20. Dearbhú maidir le hAirteagal 73m den Chonradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh

Ní chuirfidh na bearta arna nglacadh de bhun Airteagal 73m den Chonradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh cosc ar aon Bhallstát a rialacha bunreachtúla maidir le saoirse an phreasa agus leis an tsaoirse chun tuairimí a nochtadh i meáin eile a chur i bhfeidhm.

21. Dearbhú maidir le hAirteagal 73o den Chonradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh

Comhaontaíonn an Chomhdháil go ndéanfaidh an Chomhairle gnéithe an chinnidh dá dtagraítear sa dara fleasc d'Airteagal 73o(2) den Chonradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh a scrúdú roimh dheireadh na tréimhse cúig bliana dá dtagraítear in Airteagal 73o d'fhonn an cinneadh sin a ghlacadh agus a chur i bhfeidhm láithreach ag deireadh na tréimhse sin.

22. Dearbhú maidir le daoine faoi mhíchumas

Comhaontaíonn an Chomhdháil go ndéanfaidh institiúidí an Chomhphobail riachtanais daoine faoi mhíchumas a chur san áireamh agus bearta faoi Airteagal 100a den Chonradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh á dtarraingt suas acu.

23. Dearbhú maidir leis na bearta dreasachta dá dtagraítear in Airteagal 109r den Chonradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh

Comhaontaíonn an Chomhdháil gur cóir go sonrúfaí i gcónaí an méid seo a leanas sna bearta dreasachta dá dtagraítear in Airteagal 109r den Chonradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh:

- na forais lena nglacadh arna mbunú ar mheasúnú oibiachtúil ar an ngá atá leo agus ar bhreisluach a bheith ann ar leibhéal an Chomhphobail;
- a ré, nach cóir di a bheith níos faide ná cúig bliana;
- uasmhéid a maoinithe, ar cóir dó cineál dreasachta na mbeart sin a léiriú.

24. Dearbhú maidir le hAirteagal 109r den Chonradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh

Tuigtear go dtiocfaidh aon chaiteachas faoi Airteagal 109r den Chonradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh faoi Cheannteideal 3 de na peirspictíochtaí airgeadais.

25. Dearbhú maidir le hAirteagal 118 den Chonradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh

Tuigtear go dtiocfaidh aon chaiteachas faoi Airteagal 118 den Chonradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh faoi Cheannteideal 3 de na peirspictíochtaí airgeadais.

26. Dearbhú maidir le hAirteagal 118(2) den Chonradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh

Tugann na hArdpháirtithe Conarthacha dá n-aire gur comhaontaíodh sna pléití ar Airteagal 118(2) den Chonradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh nach bhfuil sé ar intinn ag an gComhphobal, agus ceanglais íosta á leagan síos aige maidir le sábháilteacht agus sláinte fostaithe a chosaint, fostaithe i ngnóthais bheaga agus meánmhéide a chur faoi mhíbhuntáiste ar dhóigh nach mbeadh call leis sna himthosca.

27. Dearbhú maidir le hAirteagal 118b(2) den Chonradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh

Dearbhaíonn na hArdpháirtithe Conarthacha gurb é a bheidh sa chéad cheann de na socrúithe chun na comhaontuithe idir na comhpháirtithe sóisialta a chur i bhfeidhm ar leibhéal an Chomhphobail — dá dtagraítear in Airteagal 118b(2) den Chonradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh — inneachar na gcomhaontuithe a fhorbairt trí chómhargáil i gcomhréir le rialacha gach Ballstáit, agus dá bhíthin sin nach mbeidh sé le tuiscint ón socrú sin go bhfuil aon oibleagáid ar na Ballstáit na comhaontuithe a chur i bhfeidhm go díreach ná rialacha a leagan amach dá dtrasuí, ná aon oibleagáid an reachtaíocht náisiúnta atá i bhfeidhm a leasú chun a gcur chun feidhme a éascú.

28. Dearbhú maidir le hAirteagal 119(4) den Chonradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh

Agus na bearta dá dtagraítear in Airteagal 119(4) den Chonradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh á nglacadh acu, is cóir go mbeadh sé d'aidhm ag na Ballstáit, ar an gcéad ásc, staid na mban sa saol oibre a fheabhsú.

29. Dearbhú maidir leis an spórt

Cuireann an Chomhdháil béim ar thábhacht shóisialta an spóirt, go háirithe an ról atá aige chun féiniúlacht a chruthú agus daoine a thabhairt le chéile. Iarrann an Chomhdháil, dá bhrí sin, ar chomhlachtaí an Aontais Eorpaigh éisteacht leis na comhlachais spóirt nuair a bhíonn ceisteanna tábhachtacha a dhéanann difear don spórt i gceist. I ndáil leis seo, ní foláir aird ar leith a thabhairt ar ghnéithe ar leith an spóirt amaitéaraigh.

30. Dearbhú maidir leis na réigiúin oileánacha

Aithníonn an Chomhdháil go bhfuil na réigiúin oileánacha faoi chiseanna struchtúracha a bhaineann lena stádas oileánach, a ndochraíonn a mbuaine forbairt eacnamaíoch agus shóisialta na réigiún sin.

Admhaíonn an Chomhdháil mar sin nach foláir aird a thabhairt ar na ciseanna sin i reachtaíocht an Chomhphobail agus go bhféadfar bearta sonracha a ghlacadh, nuair a bhíonn call leo, i bhfabhar na réigiún sin chun iad a lánpháirtiú níos fearr sa mhargadh inmheánach faoi choinníollacha córa.

31. Dearbhú maidir le Cinneadh ón gComhairle an 13 Iúil 1987

Iarrann an Chomhdháil ar an gCoimisiún togra a thíolacadh don Chomhairle tráth nach déanaí ná deireadh 1998 chun leasú a dhéanamh ar Chinneadh ón gComhairle an 13 Iúil 1987 ag socrú na rialacha mionsonraithe maidir le feidhmiú na gcumhachtaí cur chun feidhme arna dtabhairt don Choimisiún.

32. Dearbhú maidir le heagrúchán agus oibriú an Choimisiúin

Tugann an Chomhdháil dá haire intinn an Choimisiúin atheagrúchán na gcúraimí laistigh den choláiste a ullmhú in am trátha don Choimisiún a gcuirfear tús lena théarma oifige sa bhliain 2000, d'fhonn an chionroinnt is fearr a áirithiú idir na gnáthphunanna agus cúraimí sonracha.

Sa chomhthéacs sin, measann sí go gcaithfidh Uachtarán an Choimisiúin rogha leathan a bheith aige maidir le cúraimí a chionroinnt laistigh den choláiste agus maidir leis na cúraimí sin a athdháileadh freisin le linn théarma oifige an Choimisiúin.

Tugann an Chomhdháil dá haire freisin intinn an Choimisiúin atheagrúchán comhfhreagrach a chuid ranna a ghabháil ar láimh san am céanna. Tugann sí dá haire ach go háirithe a inmhiannaithe atá sé an caidreamh eachtrach a thabhairt faoi fhreagracht Leasuachtaráin.

33. Dearbhú maidir le hAirteagal 188c(3) den Chonradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh

Iarrann an Chomhdháil ar an gCúirt Iniúchóirí, ar an mBanc Eorpach Infheistíochta agus ar an gCoimisiún an Comhaontú Tríthaobhach atá ann faoi láthair a choimeád i bhfeidhm. Má theastaíonn téacs nua nó téacs leasaitheach ó aon pháirtí, déanfaidh na páirtithe a ndícheall teacht ar comhaontú ar théacs den sórt sin ag féachaint dá leasanna faoi seach.

34. Dearbhú maidir le teorainneacha ama faoin nós imeachta comhchinnteoireachta a urramú

Iarrann an Chomhdháil ar Pharlaimint na hEorpa, ar an gComhairle agus ar an gCoimisiún gach iarracht a dhéanamh chun a áirithiú go bhfeidhmeoidh an nós imeachta comhchinnteoireachta chomh gasta agus is féidir. Meabhraítear di a thábhachtaí atá sé na teorainneacha ama atá leagtha amach in Airteagal 189b den Chonradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh a urramú go docht agus daingníonn sí nach cóir féachaint le leas a bhaint, mar a fhoráiltear i mír 7 den Airteagal sin, as fadú ar na tréimhsí i dtrácht ach nuair a bhíonn fíorghá leis. I gcás ar bith, ní cóir go rachadh an tréimhse iarbhir idir an dara léamh ag Parlaimint na hEorpa agus toradh an Choiste Idir-réitigh thar naoi mí.

35. Dearbhú maidir le hAirteagal 191a(1) den Chonradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh

Comhaontaíonn an Chomhdháil go gceadóidh na prionsabail agus na coinníollacha dá dtagraítear in Airteagal 191a(1) den Chonradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh do Bhallstát a iarraidh ar an gCoimisiún nó ar an gComhairle gan doiciméad de thionscnamh an Bhallstáit sin a sheoladh chuig tríú páirtithe gan comhaontú a fháil uaidh roimh ré.

36. Dearbhú maidir leis na tíortha agus na críocha thar lear

Aithníonn an Chomhdháil gur ceapadh na socruithe speisialta chun na tíortha agus críocha thar lear a chomhlachú faoi Chuid a Ceathair den Chonradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh do thíortha agus críocha a bhí líonmhar, a chumhdaigh limistéir ollmhóra agus ina raibh mórdhaonraí. Is beag athrú atá tagtha ar na socruithe sin ó 1957.

Tugann an Chomhdháil dá haire nach bhfuil ach 20 tír agus críoch thar lear ann anois agus gur críocha oileánacha iad atá scaipthe go forleathan agus a bhfuil daonra iomlán 900 000 duine a bheag nó a mhór acu. Ina theannta sin, tá an chuid is mó de na tíortha agus críocha thar lear i bhfad ar gcúl i dtéarmaí struchtúracha, rud a bhfuil baint aige lena ngéarchiseanna geografacha agus eacnamaíocha. Sna himthosca sin, ní féidir leis na socruithe speisialta le haghaidh comhlachú mar a ceapadh iad i 1957 déileáil go héifeachtúil a thuilleadh leis na dúshláin a bhaineann le forbairt na dtíortha agus na gcríoch thar lear.

Athdhearbhaíonn an Chomhdháil go sollúnta gurb é is cuspóir don chomhlachas forbairt eacnamaíoch agus shóisialta na dtíortha agus na gcríoch a chur ar aghaidh agus dlúthchaidreamh eacnamaíoch a bhunú idir iad agus an Comhphobal i gcoitinne.

Iarrann an Chomhdháil ar an gComhairle, ag gníomhú di i gcomhréir le forálacha Airteagal 136 den Chonradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh, na socruithe comhlachaithe a athbhreithniú faoi Fheabhra 2000, ar mhaithe leis na ceithre chuspóir seo a leanas:

- forbairt eacnamaíoch agus shóisialta na dtíortha agus na gcríoch thar lear a chur ar aghaidh níos éifeachtúla;
- caidreamh eacnamaíoch idir na tíortha agus na críocha thar lear agus an tAontas Eorpach a fhorbairt;
- aird bhreise a thabhairt ar éagsúlacht agus sainghnéithe gach ceann de na tíortha agus de na críocha thar lear, lena n-áirítear gnéithe a bhaineann le saoirse bhunaíochta;
- a áirithiú go ndéanfar éifeachtúlacht na hionstraime airgeadais a fheabhsú.

37. Dearbhú maidir le hinstitiúidí creidmheasa poiblí sa Ghearmáin

Tugann an Chomhdháil dá haire tuairim an Choimisiúin go gceadaíonn rialacha iomaíochta láithreacha an Chomhphobail aird iomlán a thabhairt ar sheirbhísí lena ngabhann leas eacnamaíoch ginearálta arna gcur ar fáil ag institiúidí creidmheasa poiblí atá ann sa Ghearmáin agus ar na saoráidí a thugtar dóibh chun na costais a bhaineann le seirbhísí den sórt sin a chúiteamh leo. Sa chomhthéacs sin, is faoin Ghearmáin an dóigh a eagrú ina gcumasaíonn an Ballstát sin do na húdaráis áitiúla a gcúram a chomhlíonadh d'fhonn bonneagar airgeadais uileghabhálach éifeachtach a chur ar fáil ina réigiúin. Ní fhéadfaidh na saoráidí sin díobháil a dhéanamh do na dálaí iomaíochta go feadh méid is mó ná an méid sin is gá chun na cúraimí áirithe sin a chomhlíonadh agus atá bunoscionn le leasanna an Chomhphobail.

Meabhraítear don Chomhdháil go bhfuil an Chomhairle Eorpach tar éis a iarraidh ar an gCoimisiún scrúdú a dhéanamh lena fháil amach an bhfuil cásanna dá samhail ann sna Ballstáit eile, na caighdeáin chéanna a chur i bhfeidhm mar is iomchuí ar chásanna cosúla agus an Chomhairle i dtionól ECOFIN a chur ar an eolas.

38. Dearbhú maidir le gníomhaíochtaí seirbhíse deonaí

Aithníonn an Chomhdháil an rannchuidiú tábhachtach atá déanta ag gníomhaíochtaí seirbhíse deonaí chun an dlúthpháirtíocht shóisialta a fhorbairt.

Cothóidh an Comhphobal éirim Eorpach na n-eagraíochtaí deonacha le béim ar leith ar mhalartú faisnéise agus taithí maille le rannpháirtíocht daoine óga agus daoine scothaosta in obair dheonach.

39. Dearbhú maidir le cáilíocht dréachtaithe reachtaíocht an Chomhphobail

Tugann an Chomhdháil dá haire go bhfuil cáilíocht dréachtaithe reachtaíocht an Chomhphobail thar a bheith tábhachtach chun go gcuirfidh na húdaráis náisiúnta inniúla í chun feidhme go cuí agus chun go dtuigfear níos fearr í i measc an phobail agus an lucht gnó. Meabhraítear di conclúidí Uachtaránacht na Comhairle Eorpaí ar an ábhar sin i nDún Éideann ar an 11 agus an 12 Nollaig 1992 agus an Rún ón gComhairle maidir le cáilíocht dréachtaithe reachtaíocht an Chomhphobail a glacadh ar an 8 Meitheamh 1993 (*Iris Oifigiúil na gComhphobal Eorpach*, C 166, 17. 6. 1993, lch. 1).

Measann an Chomhdháil gur cóir do na trí institiúid atá rannpháirteach sa nós imeachta maidir le reachtaíocht an Chomhphobail a ghlacadh, eadhon Parlaimint na hEorpa, an Chomhairle agus an Coimisiún, treoirlinnte a leagan síos maidir le cáilíocht dréachtaithe na reachtaíochta sin. Leagann sí béim freisin ar rochtain níos mó a bheith ar reachtaíocht an Chomhphobail agus cuireann sí fáilte, i dtaca leis sin, roimh ghlacadh agus céadfheidhmiú modha oibre luathaithe maidir le códú oifigiúil téacsanna reachtacha arna bhunú le Comhaontú Idirinstitiúideach an 20 Nollaig 1994 (*Iris Oifigiúil na gComhphobal Eorpach*, C 102, 4. 4. 1996, lch. 2).

Dá bhrí sin, dearbhaíonn an Chomhdháil gur cóir do Pharlaimint na hEorpa, don Chomhairle agus don Choimisiún:

- treoirlinnte a bhunú de chomhthoil chun cáilíocht dréachtaithe reachtaíocht an Chomhphobail a fheabhsú agus na treoirlinnte sin a leanúint nuair a bheidh tograí do reachtaíocht nó dréachtreachtaíocht an Chomhphobail á mbreithniú acu, agus na bearta inmheánacha eagrúcháin a ghlacadh a mheasann siad is gá d'fhonn a áirithiú go gcuirfear na treoirlinnte sin i bhfeidhm go cuí;
- gach dícheall a dhéanamh chun códú téacsanna reachtacha a luathú.

40. Dearbhú maidir leis an nós imeachta trína dtabharfaidh an Comhphobal Eorpach do Ghual agus Cruach comhaontuithe idirnáisiúnta i gcrích

Ní athraíonn aisghairm Alt 14 den Choinbhinsiún ar na Forálacha Idirthréimhseacha atá i gceangal leis an gConradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh do Ghual agus Cruach an cleachtas atá ann faoi láthair maidir leis an nós imeachta trína dtabharfaidh an Comhphobal Eorpach do Ghual agus Cruach comhaontuithe idirnáisiúnta i gcrích.

41. Dearbhú maidir leis na forálacha maidir le trédhearcacht, le rochtain ar dhoiciméid agus leis an gcalaois a chomhrac

Measann an Chomhdháil gur cóir do Pharlaimint na hEorpa, don Chomhairle agus don Choimisiún, nuair a bhíonn siad ag gníomhú de bhun an Chonartha ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh do Ghual agus Cruach agus an Chonartha ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh do Fhuinneamh Adamhach, treoir a fháil ó na forálacha maidir le trédhearcacht, le rochtain ar dhoiciméid agus leis an gcalaois a chomhrac ata i bhfeidhm faoi chuimsiú an Chonartha ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh.

42. Dearbhú maidir leis na Conarthaí a chomhdhlúthú

Chomhaontaigh na hArdpháirtithe Conarthacha go leanfaí den obair theicniúil a tosaíodh i rith na Comhdhála Idir-Rialtasá seo chomh gasta agus is féidir d'fhonn comhdhlúthú na gConarthaí ábhartha uile, lena n-áirítear an Conradh ar an Aontas Eorpach, a dhréachtú.

Chomhaontaigh siad freisin nach mbeadh luach dlíthiúil ag torthaí críochnaitheacha na hoibre teicniúla sin, a phoibleofaí chun críche léiriúcháin faoi fhreagracht Ardrúnaí na Comhairle.

43. Dearbhú maidir leis an bPrótacal maidir le prionsabail na coimhdeachta agus na comhréireachta a chur i bhfeidhm

Daingníonn na hArdpháirtithe Conarthacha, de pháirt, an Dearbhú maidir le cur chun feidhme dhlí an Chomhphobail atá i gceangal le hIonstraim Chríochnaitheach an Chonartha ar an Aontas Eorpach agus, de pháirt eile, conclúidí na Comhairle Eorpaí in Essen ina sonraítear gurb iad na Ballstáit, i gcomhréir lena rialacha bunreachtúla faoi seach, a bheidh freagrach i bprionsabal as cur chun feidhme riarthach dhlí an Chomhphobail. Ní dhéanfaidh sin difear do chumhachtaí maoirseachta, faireacháin agus cur chun feidhme institiúidí an Chomhphobail mar a fhoráiltear in Airteagal 145 agus 155 den Chonradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh.

44. Dearbhú maidir le hAirteagal 2 den Phrótacal ag lánpháirtiú acquis Schengen i gcreat an Aontais Eorpaigh

Comhaontaíonn na hArdpháirtithe Conarthacha go nglacfaidh an Chomhairle gach beart is gá dá dtagraítear in Airteagal 2 den Phrótacal ag lánpháirtiú acquis Schengen i gcreat an Aontais Eorpaigh ar dháta Chonradh Amstardam a theacht i bhfeidhm. Chuige sin, gabhfar an obair ullmhúcháin is gá ar láimh in am trátha chun gur féidir í a chríochnú roimh an dáta sin.

45. Dearbhú maidir le hAirteagal 4 den Phrótacal ag lánpháirtiú acquis Schengen i gcreat an Aontais Eorpaigh

Iarrann na hArdpháirtithe Conarthacha ar an gComhairle tuairim an Choimisiúin a lorg sula ndéanfaidh sí cinneadh maidir le hiarraidh faoi Airteagal 4 den Phrótacal ag lánpháirtiú acquis Schengen i gcreat an Aontais Eorpaigh ó Éirinn nó ó Ríocht Aontaithe na Breataine Móire agus Thuaisceart Éireann bheith rannpháirteach i bhforálacha uile acquis Schengen nó i roinnt díobh.

Gabhann siad orthu féin freisin a seandícheall a dhéanamh d'fhonn ligean d'Éirinn nó do Ríocht Aontaithe na Breataine Móire agus Thuaisceart Éireann, más mian leo, leas a bhaint as forálacha Airteagal 4 den Phrótacal sin chun go bhféadfaidh an Chomhairle na cinntí dá dtagraítear san Airteagal sin a ghlacadh ar dháta an Phrótacail sin a theacht i bhfeidhm nó tráth ar bith ina dhiaidh sin.

46. Dearbhú maidir le hAirteagal 5 den Phrótacal ag lánpháirtiú acquis Schengen i gcreat an Aontais Eorpaigh

Gabhann na hArdpháirtithe Conarthacha orthu féin gach iarracht a dhéanamh chun go mbeidh gníomhaíocht indéanta idir na Ballstáit uile i réimsí acquis Schengen, go háirithe nuair a bheidh Éire agus Ríocht Aontaithe na Breataine Móire agus Thuaisceart Éireann tar éis glacadh, i gcomhréir le hAirteagal 4 den Phrótacal ag lánpháirtiú acquis Schengen i gcreat an Aontais Eorpaigh, le forálacha uile an acquis sin nó le roinnt díobh.

47. Dearbhú maidir le hAirteagal 6 den Phrótacal ag lánpháirtiú acquis Schengen i gcreat an Aontais Eorpaigh

Comhaontaíonn na hArdpháirtithe Conarthacha gach céim is gá a thabhairt chun go bhféadfaidh na Comhaontuithe dá dtagraítear in Airteagal 6 den Phrótacal ag lánpháirtiú acquis Schengen i gcreat an Aontais Eorpaigh a theacht i bhfeidhm ar an dáta céanna a thiocfaidh Conradh Amstardam i bhfeidhm.

48. Dearbhú maidir leis an bPrótacal maidir le tearmann do náisiúnaigh de chuid Bhallstáit an Aontais Eorpaigh

Ní dhéanann an Prótacal maidir le tearmann do náisiúnaigh de chuid Bhallstáit an Aontais Eorpaigh dochar do cheart gach Ballstáit na bearta eagrúcháin a ghlacadh a mheasann sé is gá chun a oibleagáidí a chomhall faoi Choinbhinsiún na Ginéive an 28 Iúil 1951 maidir le stádas dídeanaíthe.

49. Dearbhú maidir le pointe (d) den Airteagal Aonair den Phrótacal maidir le tearmann do náisiúnaigh de chuid Bhallstáit an Aontais Eorpaigh

Dearbhaíonn an Chomhdháil, agus tábhacht Rún an 30 Samhain agus an 1 Nollaig 1992 ó Airí Bhallstáit na gComhphobal Eorpach atá freagrach as cúrsaí inimirce maidir le hiarratais ar thearmann atá go follasach gan bhunús agus Rún ón gComhairle an 20 Meitheamh 1995 maidir le ráthaíochtaí íosta um nósanna imeachta tearmainn á haithint aici, gur cóir a thuilleadh scrúdaithe a dhéanamh ar mhí-úsáid na nósanna imeachta tearmainn agus ar nósanna imeachta sciobtha iomchuí chun fáil réidh le hiarratais ar thearmainn atá go follasach gan bhunús d'fhonn feabhsuithe nua a thabhairt isteach chun na nósanna imeachta sin a luathú.

50. Dearbhú maidir leis an bPrótacal maidir leis na hinstitiúidí agus ionchas ann do mhéadú an Aontais Eorpaigh

Go dtí go dtiocfaidh an chéad mhéadú i bhfeidhm, comhaontaítear go ndéanfar Cinneadh ón gComhairle an 29 Márta 1994 (“Comhréiteach Ioannina”) a fhadú agus go n-aimseofar réiteach do chás speisialta na Spáinne faoin dáta sin.

51. Dearbhú maidir le hAirteagal 10 de Chonradh Amstardam

Déanann Conradh Amstardam forálacha atá tite ar lár den Chonradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh, den Chonradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh do Ghual agus Cruach agus den Chonradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh do Fhuinneamh Adamhach, mar a bhí siad i bhfeidhm roimh theacht i bhfeidhm Chonradh Amstardam a aisghairm agus a scriosadh agus forálacha áirithe díobh a oiriúnú, lena n-áirítear forálacha áirithe den Chonradh ag bunú Comhairle Aonair agus Coimisiún Aonair de na Comhphobail Eorpacha agus den Ionstraim maidir le toghadh ionadaithe do Pharlaimint na hEorpa trí vótáil chomhchoiteann dhíreach a chur isteach iontu. Ní dhéanann na hoibríochtaí sin difear don “acquis communautaire”.

DEARBHUITHE A THUG AN CHOMHDHÁIL DÁ hAIRE

1. Dearbhú ón Ostair agus ó Lucsamburg maidir le hinstitiúidí creidmheasa

Measann an Ostair agus Lucsamburg go bhfuil feidhm freisin ag an Dearbhú maidir le hinstitiúidí creidmheasa poiblí sa Ghearmáin maidir le hinstitiúidí creidmheasa san Ostair agus i Lucsamburg a bhfuil struchtúr eagrúcháin inchomparáide acu.

2. Dearbhú ón Danmhairg maidir le hAirteagal K.14 den Chonradh ar an Aontas Eorpach

Éilíonn Airteagal K.14 den Chonradh ar an Aontas Eorpach aontailíocht chomhaltaí uile Chomhairle an Aontais Eorpaigh, i.e. na Ballstáit go léir, chun aon chinneadh a ghlacadh chun na forálacha i dTeideal IIIa den Chonradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh maidir le víosaí, tearmann, inimirce agus beartais eile a bhaineann le saorghluaiseacht daoine a chur i bhfeidhm ar an ngníomhaíocht sna réimsí dá dtagraítear in Airteagal K.1. Thairis sin, sula dtiocfaidh aon chinneadh d'aon toil ón gComhairle i bhfeidhm, caithfear é a ghlacadh i ngach Ballstát i gcomhréir lena rialacha bunreachtúla. Sa Danmhairg, is é a bheidh riachtanach don ghlacadh sin, i gcás aistriú ceannasachta, mar atá arna shainiú i mBunreacht na Danmhairge, tromlach cúig shéú de chomhaltaí an Folketing nó tromlach de chomhaltaí an Folketing agus tromlach de na vótálaithe i reifreann araon.

3. Dearbhú ón nGearmáin, ón Ostair agus ón mBeilg maidir le coimhdeacht

Is intuigthe do rialtais na Gearmáine, na hOstaire agus na Beilge go mbaineann gníomhaíocht an Chomhphobail Eorpaigh, i gcomhréir le príonsabal na coimhdeachta, ní amháin leis na Ballstáit ach freisin lena n-eintitis a mhéad atá cumhacht reachtach dá gcuid féin tugtha dóibh faoin dlí bunreachtúil náisiúnta.

4. Dearbhú ó Éirinn maidir le hAirteagal 3 den Phrótacal maidir le seasamh na Ríochta Aontaithe agus na hÉireann

Dearbhaíonn Éire go bhfuil sé ar intinn aici a ceart faoi Airteagal 3 den Phrótacal maidir le seasamh na Ríochta Aontaithe agus na hÉireann a fheidhmiú chun bheith rannpháirteach i nglacadh beart de bhun Theideal IIIa den Chonradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh a mhéad is mó is comhchuí lena Comhlimistéar Taistil leis an Ríocht Aontaithe a choimeád ar bun. Meabhraítear d'Éirinn go léiríonn a rannpháirtíocht sa Phrótacal maidir le gnéithe áirithe d'Airteagal 7a den Chonradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh a chur i bhfeidhm ar an Ríocht Aontaithe agus ar Éirinn a mian a Comhlimistéar Taistil leis an Ríocht Aontaithe a choimeád ar bun d'fhonn saoirse ghluaiseachta go hÉirinn agus uaithi a uasmhéadú.

5. Dearbhú ón mBeilg maidir leis an bPrótacal maidir le tearmann do náisiúnaigh de chuid Bhallstáit an Aontais Eorpaigh

Agus an Prótacal maidir le tearmann do náisiúnaigh de chuid Bhallstáit an Aontais Eorpaigh á fhorghabháil aici, dearbhaíonn an Bheilg go ndéanfaidh sí, i gcomhréir lena hoibleagáidí faoi Choinbhinsiún 1951 na Ginéive agus Prótacal 1967 Nua-Eabhrac, scrúdú leithleach ar aon iarratas ar thearmann arna dhéanamh ag náisiúnach de chuid Ballstáit eile a chur i gcrích i gcomhréir leis an bhforáil atá leagtha amach i bpointe (d) d'Airteagal Aonair an Phrótacail sin.

6. Dearbhú ón mBeilg, ón bhFrainc agus ón Iodáil maidir leis an bPrótacal maidir leis na hinstiúidí agus ionchas ann do mhéadú an Aontais Eorpaigh

Tugann an Bheilg, an Fhrainc agus an Iodáil dá n-aire, ar bhonn thortaí na Comhdhála Idir-rialtasá, nach bhfreagraíonn Conradh Amstardam don ghá, a athdhaingníodh ag an gComhairle Eorpach i Maidrid, dul chun cinn substainteach a dhéanamh ionsar athneartu ar na hinstiúidí.

Measann na tíortha sin gur cionníoll fíor-riachtanach an t-athneartú sin do chlabhsúr na chéad chaibidlíochta aontachais. Tá de rún daingean acu an éifeacht is mó is iomchuí a thabhairt don Phrótacal a mhéad a bhaineann le comhdhéanamh an Choimisiúin agus le hualú vótaí agus measann siad gur ceann de na gnéithe ábhartha nach foláir aird a thabhairt orthu leathnu suntasach ar an leas a bhaintear as vótáil trí thromlach cáilithe.

7. Dearbhú ón bhFrainc maidir le staid na ranna thar lear i bhfianaise an Phrótacail ag lánpháirtiú acquis Schengen i gcreat an Aontais Eorpaigh

Measann an Fhrainc nach ndéanann cur chun feidhme an Phrótacail ag lánpháirtiú acquis Schengen i gcreat an Aontais Eorpaigh difear do raon feidhme geografach an Choinbhinsiúin chun Comhhaontú Schengen an 14 Meitheamh 1985 a chur i bhfeidhm arna shíniú in Schengen ar an 19 Meitheamh 1990, mar atá sé sainithe sa chéad mhír d'Airteagal 138 den Choinbhinsiún sin.

8. Dearbhú ón nGréig maidir leis an Dearbhú maidir le stádas eaglaisí agus eagraíochtaí neamhfhaoistiniúla

Maidir leis an Dearbhú maidir le stádas eaglaisí agus eagraíochtaí neamhfhaoistiniúla, meabhraítear don Ghréig an Dearbhú Comhpháirteach maidir le Sliabh Athos atá i gceangal leis an Ionstraim Chríochnaitheach a ghabhann leis an gConradh i dtaobh aontachas na Gréige leis na Comhphobail Eorpacha.

LEAGAN COMHDHLÚITE
AN CHONARTHA
AR AN AONTAS EORPACH

AN CLÁR

Leathanach

I. Téacs an Chonartha

Brollach

TEIDEAL	I — Forálacha coiteanna	152
TEIDEAL	II — Forálacha a leasaíonn an Conradh ag bunú Chomhphobal Eacnamaíochta na hEorpa d'fhonn an Comhphobal Eorpach a bhunú	154
TEIDEAL	III — Forálacha a leasaíonn an Conradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh do Ghual agus Cruach	154
TEIDEAL	IV — Forálacha a leasaíonn an Conradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh do Fhuinneamh Adamhach	155
TEIDEAL	V — Forálacha maidir le comhbheartas eachtrach agus slándála	155
TEIDEAL	VI — Forálacha maidir le comhar póilíneachta agus comhar breithiúnach in ábhair choiriúla	162
TEIDEAL	VII — Forálacha maidir le comhar níos dlúithe	169
TEIDEAL	VIII — Forálacha críochnaitheacha	170

II. PRÓTACAIL (téacs gan atáirgeadh)

Nóta: Déantar na tagairtí atá sna prótacail d'airteagail, teidil agus ranna den Chonradh a oiriúnú i gcomhréir leis na cláir choibhéise atá leagtha amach san Iarscríbhinn a ghabhann le Conradh Amstardam.

Prótacal atá i gceangal leis an gConradh ar an Aontas Eorpach:

— Prótacal (Uimh. 1) maidir le hAirteagal 17 den Chonradh ar an Aontas Eorpach (1997)

Prótacail atá i gceangal leis an gConradh ar an Aontas Eorpach agus leis an gConradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh:

— Prótacal (Uimh. 2) ag lánpháirtiú *acquis* Schengen i gcreat an Aontais Eorpaigh (1997)

— Prótacal (Uimh. 3) maidir le gnéithe áirithe d'Airteagal 14 den Chonradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh a chur i bhfeidhm ar an Ríocht Aontaithe agus ar Éirinn (1997)

— Prótacal (Uimh. 4) maidir le seasamh na Ríochta Aontaithe agus na hÉireann (1997)

— Prótacal (Uimh. 5) maidir le seasamh na Danmhairge (1997)

Prótacail atá i gceangal leis an gConradh ar an Aontas Eorpach agus leis na Conarthaí ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh, an Chomhphobail Eorpaigh do Ghual agus Cruach agus an Chomhphobail Eorpaigh do Fhuinneamh Adamhach:

- Prótacal (Uimh. 6) i gceangal leis an gConradh ar an Aontas Eorpach agus leis na Conarthaí ag bunú na gComhphobal Eorpach (1992)
- Prótacal (Uimh. 7) maidir leis na hinstiúidí agus ionchas ann do mhéadú an Aontais Eorpaigh (1997)
- Prótacal (Uimh. 8) maidir le suímh instiúidí na gComhphobal Eorpach, suímh eagrais agus ranna áirithe de chuid na gComhphobal Eorpach agus suíomh Europol a shocrú (1997)
- Prótacal (Uimh. 9) maidir le ról na bparlaimintí náisiúnta san Aontas Eorpach (1997)

TÁ A SHOILSE RÍ NA mBEILGEACH, A SOILSE BANRÍON NA DANMHAIRGE, UACHTARÁN PHOBLACHT CHÓNAIDHME NA GEARMÁINE, UACHTARÁN NA POBLACHTA HEILLÉANAÍ, A SHOILSE RÍ NA SPÁINNE, UACHTARÁN PHOBLACHT NA FRAINCE, UACHTARÁN NA hÉIREANN, UACHTARÁN PHOBLACHT NA hIODÁILE, A MHÓRGACHT RÍOGA ARD-DIÚC LUCSAMBURG, A SOILSE BANRÍON NA hÍSILTÍRE, UACHTARÁN PHOBLACHT NA PORTAINGÉILE, A SOILSE BANRÍON RÍOCHT AONTAITHE NA BREATAINE MÓIRE AGUS THUAISCEART ÉIREANN,

AR A BHEITH BEARTAITHE ACU tús a chur le céim nua i bpróiseas na lánpháirtíochta Eorpaí a gabhadh ar láimh le bunú na gComhphobal Eorpach,

AG MEABHRÚ DÓIBH tábhacht stairiúil deireadh a bheith curtha le roinnt mhór-roinn na hEorpa agus an gá atá ann le boinn dhaingne a chruthú do thógáil Eoraip na todhchaí,

AG DAINGNIÚ a gcion le prionsabail na saoirse, an daonlathais agus urramú chearta an duine agus saoirsí bunúsacha, agus smachta reachta,

AG DAINGNIÚ a gcion leis na cearta sóisialta bunúsacha mar atá siad sainithe i gCairt Shóisialta na hEorpa arna síníú in Torino ar an 18 Deireadh Fómhair 1961 agus i gCairt Chomhphobail 1989 um chearta sóisialta bunúsacha le haghaidh oibrithe,

ÓS MIAN LEO an dlúthpháirtíocht idir a bpobail a neartú agus a stair, a gcultúr agus a dtraidisiúin á n-urramú acu,

ÓS MIAN LEO oibriú daonlathach agus éifeachtach na n-institiúidí a fheabhsú tuilleadh chun a chumasú dóibh na cúraimí atá curtha orthu a chur i gcrích níos fearr laistigh de chreat institiúideach aonair,

AR A BHEITH BEARTAITHE ACU neartú agus cóineasú a ngeilleagar a ghnóthú agus aontas eacnamaíoch agus airgeadaíochta a bhunú, lena n-áirítear, i gcomhréir le forálacha an Chonartha seo, airgeadra aonair cobhsaí,

AR A BHEITH DE RÚN DAINGEAN ACU dul chun cinn eacnamaíoch agus sóisialta a chur ar aghaidh dá bpobail, ag tabhairt aird ar phrionsabal na forbartha inbhuanaithe agus faoi chuimsiú ghnóthú an mhargaidh inmheánaigh agus athneartú ar chomhtháthú agus ar chosaint an chomhshaoil, agus beartais a chur chun feidhme a áiríteoidh go mbeidh dul chun cinn comhthreomhar i réimsí eile ag gabháil le haon dul chun cinn sa lánpháirtíocht eacnamaíoch,

AR A BHEITH BEARTAITHE ACU saoránacht a bhunú is coiteann do náisiúnaigh a dtíortha,

AR A BHEITH BEARTAITHE ACU comhbheartas eachtrach agus slándála a chur chun feidhme, lena n-áirítear comhbheartas cosanta a chumadh go comhleanúnach, as a bhféadfadh comhchosaint teacht i gcomhréir le forálacha Airteagal 17, ag athneartú ar an dóigh sin na féiniúlachta Eorpaí agus a neamhspleáchais, d'fhonn an tsíocháin, an tslándáil agus an dul chun cinn san Eoraip agus ar domhan a chur ar aghaidh,

AR A BHEITH BEARTAITHE ACU saorghluaiseacht daoine a éascú, agus sábháilteacht agus slándáil a bpobal á n-áirithiú acu, trí limistéar saoirse, slándála agus ceartais a chur ar bun, i gcomhréir le forálacha an Chonartha seo,

AR A BHEITH BEARTAITHE ACU leanúint den síorphróiseas ionsar aontas buandlúite a chur ar bun idir pobail na hEorpa ina nglactar cinntí ar leibhéal chomh gar do na saoránaigh agus is féidir, i gcomhréir le prionsabal na coimhdeachta,

I bhFIANAISE na gcéimeanna eile is gá a ghlacadh chun an lánpháirtíocht Eorpach a chur ar aghaidh,

TAR ÉIS CINNEADH Aontas Eorpach a bhunú agus chun na críche sin tar éis na daoine seo a leanas a cheapadh mar lánchumhachtaigh:

A SHOILSE RÍ NA mBEILGEACH:

Mark EYSKENS, Aire Gnóthaí Eachtracha,
Philippe MAYSTADT, Aire Airgeadais;

A SOILSE BANRÍON NA DANMHAIRGE:

Uffe ELLEMANN-JENSEN, Aire Gnóthaí Eachtracha,
Anders FOGH RASMUSSEN, Aire Gnóthaí Eacnamaíocha;

UACHTARÁN PHOBLACHT CHÓNAIDHME NA GEARMÁINE:

Hans-Dietrich GENSCHER, Aire Gnóthaí Eachtracha na Cónaidhme,
Theodor WAIGEL, Aire Airgeadais na Cónaidhme;

UACHTARÁN NA POBLACHTA HEILLÉANAÍ:

Antonios SAMARAS, Aire Gnóthaí Eachtracha,
Efthymios CHRISTODOULOU, Aire an Gheilleagair Náisiúnta;

A SHOILSE RÍ NA SPÁINNE:

Francisco FERNÁNDEZ ORDÓÑEZ, Aire Gnóthaí Eachtracha,
Carlos SOLCHAGA CATALÁN, Aire Geilleagair agus Airgeadais;

UACHTARÁN PHOBLACHT NA FRAINCE:

Roland DUMAS, Aire Gnóthaí Eachtracha,
Pierre BÉRÉGOVOY, Aire Geilleagair, Airgeadais agus an Bhuiséid;

UACHTARÁN NA hÉIREANN:

Gerard COLLINS, Aire Gnóthaí Eachtracha,
Bertie AHERN, Aire Airgeadais;

UACHTARÁN PHOBLACHT NA hIODÁILE:

Gianni DE MICHELIS, Aire Gnóthaí Eachtracha,
Guido CARLI, Aire an Státchiste;

A MHÓRGACHT RÍOGA ARD-DIÚC LUCSAMBURG:

Jacques F. POOS, Leas-Phríomhaire, Aire Gnóthaí Eachtracha,
Jean-Claude JUNCKER, Aire Airgeadais;

A SOILSE BANRÍON NA hÍSILTÍRE:

Hans VAN DEN BROEK, Aire Gnóthaí Eachtracha,
Willem KOK, Aire Airgeadais;

UACHTARÁN PHOBLACHT NA PORTAINGÉILE:

João de Deus PINHEIRO, Aire Gnóthaí Eachtracha,
Jorge BRAGA DE MACEDO, Aire Airgeadais;

A SOILSE BANRÍON RÍOCHT AONTAITHE NA BREATAINE MÓIRE AGUS THUAISCEART ÉIREANN:

The Rt. HON. Douglas HURD, Státrúnaí Gnóthaí Eachtracha agus Gnóthaí Comhlathais,
The Hon. Francis MAUDE, Rúnaí Airgeadais, An Státchiste;

NOCH A RINNE, tar éis dóibh a Lánchumhachtaí, agus iad i bhfoirm cheart chuí, a thabhairt ar aird a chéile, comhaontú mar a leanas:

TEIDEAL I

FORÁLACHA COITEANNA

Airteagal 1 (Sean-Airteagal A)

Leis an gConradh seo, bunaíonn na hARDPHÁIRTITHE CONARTHACHA Aontas Eorpach eatarthu féin, dá ngairtear “an tAontas” anseo feasta.

Céim nua sa síorphróiseas ionsar aontas buandlúite a chur ar bun idir pobail na hEorpa is ea an Conradh seo, ina nglactar cinntí ar dhóigh chomh hoscailte agus is féidir agus ar leibhéal chomh gar do na saoránaigh agus is féidir.

Fothófar an tAontas ar na Comhphobail Eorpacha arna bhforlíonadh ag na beartais agus na cineálacha comhair a bhunaítear sa Chonradh seo. Beidh de chúram air an caidreamh idir na Ballstáit agus idir a bpobail a eagrú ar dhóigh chomhchuí agus dhlúthpháirteach.

Airteagal 2 (Sean-Airteagal B)

Is iad seo a leanas cuspóirí an Aontais:

- dul chun cinn eacnamaíoch agus sóisialta agus ardleibhéal fostaíochta a chur ar aghaidh agus forbairt chothromúil inbhuanaithe a ghnóthú, go háirithe trí limistéar gan teorainneacha inmheánacha a chur ar bun, trí chomhtháthú eacnamaíoch agus sóisialta a neartú agus trí aontas eacnamaíoch agus airgeadaíochta a bhunú a chuimseoidh airgeadra aonair faoi dheoidh i gcomhréir le forálacha an Chonartha seo;
- a fhéiniúlacht a dhearbhú ar an ardán idirnáisiúnta, go háirithe trí chomhbheartas eachtrach agus slándála a chur chun feidhm, lena n-áirítear comhbheartas cosanta a chumadh go comhleanúnach, as a bhféadfadh comhchosaint teacht i gcomhréir le forálacha Airteagal 17;
- cosaint chearta agus leasanna náisiúnaigh a Bhallstát a neartú trí shaoránacht den Aontas a thionscnamh;
- an tAontas a choimeád ar bun agus a fhorbairt mar limistéar saoirse, slándála agus ceartais, ina n-áirítear saorghluaiseacht daoine i dteannta le bearta iomchuí maidir le rialuithe ar theorainneacha seachtracha, tearmann agus inimirce, maille leis an gcoirpeacht a chosc agus a chomhrac;
- an *acquis communautaire* a choimeád ar bun ina iomláine agus é a fhorbairt d’fhonn a mheas a mhéad is gá na beartais agus na cineálacha comhair a thionscnaítear sa Chonradh seo a athbhreithniú d’fhonn éifeachtúlacht shásraí agus institiúidí an Chomhphobail a áirithiú.

Déanfar cuspóirí an Aontais a ghnóthú mar a fhoráiltear sa Chonradh seo agus i gcomhréir leis na coinníollacha agus leis an tráthchlár atá leagtha amach ann agus prionsabal na coimhdeachta mar atá sé sainithe in Airteagal 5 den Chonradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh á urramú.

Airteagal 3 (Sean-Airteagal C)

Beidh ag an Aontas creat aonair institiúideach a áiritheoidh comhchuibheas agus leanúnachas na ngníomhaíochtaí a chuirfear i gcrích chun a chuspóirí a bhaint amach, agus an acquis communautaire á urramú agus á fhorbairt.

Déanfaidh an tAontas go háirithe comhchuibheas a ghníomhaíochtaí seachtracha i gcoitinne a áirithiú faoi chuimsiú a chuid beartas maidir le caidreamh eachtrach, slándáil, geilleagar agus forbairt. Beidh an Chomhairle agus an Coimisiún freagrach as an gcomhchuibheas sin a áirithiú agus comhoibreoidh siad le chéile chuige sin. I gcomhréir lena gcumhachtaí faoi seach, áiritheoidh siad cur chun feidhme na mbeartas sin.

Airteagal 4 (Sean-Airteagal D)

Tabharfaidh an Chomhairle Eorpach don Aontas an spreagadh is gá dá fhorbairt agus saineoidh sí na treoirlínte polaitiúla ginearálta.

Is iad Ceannairí Stáit nó Rialtais na mBallstát mar aon le hUachtarán an Choimisiúin a thiocfaidh le chéile sa Chomhairle Eorpach. Beidh de chúnamh acu Airí Gnóthaí Eachtracha na mBallstát agus comhalta amháin den Choimisiún. Tiocfaidh an Chomhairle Eorpach le chéile ar a laghad dhá uair sa bhliain agus is é Ceannaire Stáit nó Rialtais an Bhallstáit a bheidh ag feidhmiú Uachtaránacht na Comhairle a bheidh sa chathaoir.

Tíolacfaidh an Chomhairle Eorpach, tar éis gach cruinniú dá cuid, tuarascáil do Pharlaimint na hEorpa maille le tuarascáil bhliantúil i scríbhinn ar an dul chun cinn atá déanta ag an Aontas.

Airteagal 5 (Sean-Airteagal E)

Feidhmeoidh Parlaimint na hEorpa, an Chomhairle, an Coimisiún, an Chúirt Bhreithiúnais agus an Chúirt Iníúcháirí a gcumhachtaí faoi na coinníollacha agus chun na gcríoch dá bhforáiltear, ar thaobh amháin, i bhforálacha na gConarthaí ag bunú na gComhphobal Eorpach agus na gConarthaí agus na nIonstraimí dá éis sin á modhnú agus á bhforlíonadh, agus, ar an taobh eile, i bhforálacha eile an Chonartha seo.

Airteagal 6 (Sean-Airteagal F)

1. Tá an tAontas fothaithe ar phrionsabail na saoirse, an daonlathais, urramú chearta an duine agus saoirsí bunúsacha, agus an smachta reachta, prionsabail ar comhphrionsabail iad ag na Ballstáit.

2. Urramóidh an tAontas, mar phrionsabail ghinearálta dhlí an Chomhphobail, na cearta bunúsacha mar atá siad áiritithe ag an gCoinbhinsiún Eorpach chun Cearta an Duine agus Saoirsí Bunúsacha a Chosaint arna shíniú sa Róimh ar an 4 Samhain 1950 agus mar a thig siad as na traidisiúin bhunreachtúla is coiteann do na Ballstáit.

3. Urramóidh an tAontas féiniúlachtaí náisiúnta a chuid Ballstát.

4. Beidh ag an Aontas na hacmhainní is gá chun a chuspóirí a bhaint amach agus a chuid beartas a chur i gcrích.

Airteagal 7 (Sean-Airteagal F.1)

1. Féadfaidh an Chomhairle, ag teacht le chéile di i dtionól na gCeannairí Stáit nó Rialtais agus ag gníomhú di d'aon toil ar thogra ó thrian de na Ballstáit nó ón gCoimisiún agus tar éis aontú Pharlaimint na hEorpa a fháil, a shuíomh go bhfuil sárú tromchúiseach leanúnach á dhéanamh ag Ballstát ar phrionsabail atá luaite in Airteagal 6(1), tar éis iarraidh ar rialtas an Bhallstáit i gceist a bharúlacha a thíolacadh.

2. Nuair a shuifear amhlaidh, féadfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di trí thromlach cáilithe, a chinneadh cearta áirithe a chineann ón gConradh seo a chur i bhfeidhm ar an mBallstát i gceist a fhionraí, lena n-áirítear cearta vótála ionadaí rialtas an Bhallstáit sin sa Chomhairle. Len a linn sin, tabharfaidh an Chomhairle aird ar na hiarmhairtí a fhéadfaidh teacht ón bhfionraíocht sin i dtaca le cearta agus oibleagáidí daoine nádúrtha agus dlítheanacha.

Leanfaidh oibleagáidí an Bhallstáit i gceist faoin gConradh seo de bheith ina gceangal ar an mBallstát sin ar aon chuma.

3. Féadfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di trí thromlach cáilithe, a chinneadh dá éis sin na bearta arna nglacadh faoi mhír 2 a athrú nó a chúlghairm mar fhreagra ar athruithe sa staid ba bhun leis na bearta sin a fhorchur.

4. Chun críche an Airteagail seo, gníomhóidh an Chomhairle gan vóta ionadaí an Bhallstáit i gceist a chur san áireamh. Ní chuirfidh staonadh ó vótáil ag comhaltaí a bheidh i láthair go pearsanta nó a mbeidh ionadaithe ag feidhmiú thar a gceann cosc ar chinntí dá dtagraítear i mír 1 a ghlacadh. Saineofar tromlach cáilithe mar an chionmhaireacht chéanna de vótaí ualaithe na gcomhaltaí i dtrácht den Chomhairle atá leagtha síos in Airteagal 205(2) den Chonradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh.

Beidh feidhm ag an mír seo freisin i gcás cearta vótála a fhionraí de bhun mhír 2.

5. Chun críche an Airteagail seo, gníomhóidh Parlaimint na hEorpa trí thromlach dhá thrian de na vótaí arna gcaitheamh is ionann agus tromlach dá comhaltaí.

TEIDEAL II

**FORÁLACHA A LEASAÍONN AN CONRADH
AG BUNÚ CHOMHPHOBAL EACNAMAÍOCHTA NA hEORPA D'FHONN
AN COMHPHOBAL EORPACH A BHUNÚ**

Airteagal 8 (Sean-Airteagal G)

(téacs gan atáirgeadh)

TEIDEAL III

**FORÁLACHA A LEASAÍONN AN CONRADH
AG BUNÚ AN CHOMHPHOBAIL EORPAIGH DO
GHUAL AGUS CRUACH**

Airteagal 9 (Sean-Airteagal H)

(téacs gan atáirgeadh)

TEIDEAL IV

**FORÁLACHA A LEASAÍONN AN CONRADH
AG BUNÚ AN CHOMHPHOBAIL EORPAIGH DO FHUINNEAMH
ADAMHACH***Airteagal 10 (Sean-Airteagal I)*
(téacs gan atáirgeadh)

TEIDEAL V

FORÁLACHA MAIDIR LE COMHBHEARTAS EACHTRACH AGUS SLÁNDÁLA*Airteagal 11 (Sean-Airteagal J.1)*

1. Saineoidh an tAontas agus cuirfidh sé chun feidhme comhbheartas eachtrach agus slándála a fholóidh gach réimse den bheartas eachtrach agus slándála agus arb iad a chuspóirí:

- comhluacha, bunleasanna, neamhspleáchas agus iomláine an Aontais a choimirciú i gcomhréir le prionsabail Chairt na Náisiún Aontaithe;
- slándáil an Aontais a neartú ar gach dóigh;
- síocháin a chaomhnú agus slándáil idirnáisiúnta a neartú, i gcomhréir le prionsabail Chairt na Náisiún Aontaithe, le prionsabail Ionstraim Chríochnaitheach Heilsincí agus le cuspóirí Chairt Pháras, lena n-áirítear iad sin a bhaineann le teorainneacha seachtracha;
- comhar idirnáisiúnta a chur ar aghaidh;
- daonlathas agus an smacht reachta, agus urraim do chearta an duine agus saoirsí bunúsacha, a fhorbairt agus a chomhdhlúthú.

2. Tacóidh na Ballstáit go gníomhach agus gan chuntar le beartas eachtrach agus slándála an Aontais de mheon dílseachta agus dlúthpháirtíochta frithpháirtí.

Oibreoidh na Ballstáit le chéile chun a ndlúthpháirtíocht pholaitiúil fhrithpháirteach a fheabhsú agus a fhorbairt. Staonfaidh siad ó aon ghníomhaíocht a bheadh bunoscionn le leasanna an Aontais nó ar dóigh di a éifeachtúlacht mar fhórsa comhtháthaithe sa chaidreamh idirnáisiúnta a dhochrú.

Áiritheoidh an Chomhairle go gcomhlíonfar na prionsabail sin.

Airteagal 12 (Sean-Airteagal J.2)

Déanfaidh an tAontas na cuspóirí atá leagtha amach in Airteagal 11 a shaothrú:

- trí phrionsabail agus treoirlínte ginearálta an chomhbheartais eachtraigh agus slándála a shainiú;
- trí chomhstraitéisí a chinneadh;
- trí ghníomhaíochtaí comhpháirteacha a ghlacadh;
- trí chomhsheasaimh a ghlacadh;
- trí neartú a dhéanamh ar chomhar córasach idir na Ballstáit agus a mbeartas á sheoladh acu.

Airteagal 13 (Sean-Airteagal J.3)

1. Saineoidh an Chomhairle Eorpach prionsabail agus treoirlínte ginearálta an chomhbheartais eachtraigh agus slándála, lena n-áirítear ábhair a bhfuil impleachtaí cosanta acu.

2. Déanfaidh an Chomhairle Eorpach cinneadh maidir le comhstraitéisí a bheidh le cur chun feidhme ag an Aontas sna réimsí ina bhfuil comhleasanna tábhachtacha ag na Ballstáit.

Leagfar amach sna comhstraitéisí sin na cuspóirí atá leo, a ré agus na hacmhainní a chuirfidh an tAontas agus na Ballstáit ar fáil.

3. Glacfaidh an Chomhairle na cinntí is gá chun an chomhbheartas eachtrach agus slándála a shainiú agus a chur chun feidhme ar bhonn na dtreoirlínte ginearálta arna sainiú ag an gComhairle Eorpach.

Molfaidh an Chomhairle comhstraitéisí don Chomhairle Eorpach agus cuirfidh sí chun feidhme iad, go háirithe trí ghníomhaíochtaí comhpháirteacha agus comhsheasaimh a ghlacadh.

Áiritheoidh an Chomhairle aontacht, comhchuibheas agus éifeachtúlacht ghníomhaíocht an Aontais.

Airteagal 14 (Sean-Airteagal J.4)

1. Glacfaidh an Chomhairle gníomhaíochtaí comhpháirteacha. Tabharfar aghaidh sna gníomhaíochtaí comhpháirteacha ar staideanna sonracha ina meastar gur gá gníomhaíocht oibríochtúil ag an Aontas. Leagfar síos iontu na cuspóirí atá leo, a raon feidhme, na hacmhainní a chuirfear ar fáil don Aontas, a ré más gá, agus na coinníollacha maidir lena gcur chun feidhme.

2. Má tharlaíonn athrú sna himthosca a bhfuil éifeacht shuntasach aige ar cheist atá ina ábhar do ghníomhaíocht chomhpháirteach, déanfaidh an Chomhairle prionsabail agus cuspóirí na gníomhaíochta sin a athbhreithniú agus glacfaidh sí na cinntí is gá. Fad nach mbeidh cinneadh glactha ag an gComhairle, beidh feidhm fós ag an ngníomhaíocht chomhpháirteach.

3. Beidh na gníomhaíochtaí comhpháirteacha ina gceangal ar na Ballstáit sna seasaimh a ghlacfaidh siad agus i seoladh a ngníomhaíochta.
4. Féadfaidh an Chomhairle a iarraidh ar an gCoimisiún aon tograí iomchuí a bhaineann leis an gcomhbheartas eachtrach agus slándála a chur faoina bráid d'fhonn a áirithiú go gcuirfear gníomhaíocht chomhpháirteach chun feidhme.
5. Aon uair a bheartaítear seasamh náisiúnta a ghlacadh nó gníomhaíocht náisiúnta a dhéanamh de bhun gníomhaíochta comhpháirtí, cuirfear eolas ar fáil in am ionas gur féidir, más gá, comhairle a ghlacadh roimh ré i dtionól na Comhairle. Ní bheidh feidhm ag an oibleagáid eolas a chur ar fáil roimh ré maidir le bearta nach mbeidh iontu ach trasuí náisiúnta ar chinntí na Comhairle.
6. I gcás géar-riachtanais a bhaineann le hathruithe ar an staid agus mura mbeidh cinneadh déanta ag an gComhairle, féadfaidh na Ballstáit na bearta is gá a ghlacadh ar bhonn práinne, ag féachaint do chuspóirí ginearálta na gníomhaíochta comhpháirtí. Cuirfidh an Ballstát i dtrácht an Chomhairle ar an eolas láithreach faoi aon bheart den sórt sin.
7. I gcás mórdheacrachtaí maidir le gníomhaíocht chomhpháirteach a chur chun feidhme, cuirfidh Ballstát na deacrachtaí os comhair na Comhairle a dhéanfaidh iad a phlé agus réitigh iomchuí a lorg. Ní féidir leis na réitigh sin bheith bunoscionn le cuspóirí na gníomhaíochta comhpháirtí ná a héifeachtúlacht a dhochrú.

Airteagal 15 (Sean-Airteagal J.5)

Glacfaidh an Chomhairle comhsheasaimh. Saineoidh na comhsheasaimh cur chuige an Aontais faoi ábhar áirithe de chineál geografach nó téamúil. Áiritheoidh na Ballstáit go bhfuil a mbeartas náisiúnta i gcomhréir leis na comhsheasaimh.

Airteagal 16 (Sean-Airteagal J.6)

Tabharfaidh na Ballstáit eolas dá chéile agus rachaidh siad i gcomhairle le chéile i dtionól na Comhairle faoi aon ábhar leasa ginearálta a bhaineann le beartas eachtrach agus slándála chun a áirithiú go gcuirfear tionchar an Aontais i gcion ar an mbealach is éifeachtúla is féidir trí ghníomhaíocht chomhbheartaithe agus chóineasaithe.

Airteagal 17 (Sean-Airteagal J.7)

1. Cuimseoidh an comhbheartas eachtrach agus slándála na ceisteanna uile a bhaineann le slándáil an Aontais, lena n-áirítear comhbheartas cosanta a chumadh go comhleanúnach, i gcomhréir leis an dara fómhír, as a bhféadfadh comhchosaint teacht, dá gcinnfeadh an Chomhairle Eorpach amhlaidh. Sa chás sin, molfaidh sí do na Ballstáit cinneadh den sórt sin a ghlacadh i gcomhréir lena rialacha bunreachtúla faoi seach.

Is cuid dhílis d'fhorbairt an Aontais é Aontas Iarthar na hEorpa (AIE) a chuireann rochtain ar chumas oibríochtúil ar fáil don Aontas, go háirithe i gcomhthéacs mhír 2. Tá sé mar thaca ag an Aontas le linn dó gnéithe cosanta an chomhbheartais eachtraigh agus slándála mar atá leagtha amach san Airteagal seo a chumadh. Taobhóidh an tAontas dá bhrí sin le caidreamh institiúideach níos dlúithe le AIE le go bhféadfar AIE a lánpháirtiú san Aontas, dá gcinneadh an Chomhairle Eorpach amhlaidh. Sa chás sin, molfaidh sí do na Ballstáit cinneadh den sórt sin a ghlacadh i gcomhréir lena rialacha bunreachtúla faoi seach.

Ní dhéanfaidh beartas an Aontais i gcomhréir leis an Airteagal seo dochar do cháilíocht shonrach beartais slándála agus cosanta Ballstát áirithe agus urramóidh sé na hoibleagáidí a chineann ó Chonradh an Atlantaigh Thuaidh i gcás Ballstát áirithe a mheasann go bhfuil a gcomhchosaint bainte amach acu in Eagraíocht Chonradh an Atlantaigh Thuaidh (ECAT), agus beidh sé ag luí leis an gcomhbheartas slándála agus cosanta arna bhunú sa chreat sin.

Agus comhbheartas cosanta á chumadh go comhleanúnach, beidh comhar idir Ballstáit i réimse na n-armálacha mar thaca aige, má mheasann na Ballstáit gur iomchuí é.

2. Cuimseoidh na ceistanna dá dtagraítear san Airteagal seo cúraimí daonchairdis agus tarrthála, cúraimí síochánaíochta agus cúraimí fórsaí comhraic le linn bainistíochta géarchéime, lena n-áirítear síocháin a dhéanamh.

3. Bainfidh an tAontas leas as AIE chun cinntí agus gníomhaíochtaí an Aontais a bhfuil impleachtaí cosanta acu a shaothrú tuilleadh agus a chur chun feidhme.

Beidh inniúlacht na Comhairle Eorpaí chun treoirlinnte a bhunú i gcomhréir le hAirteagal 13 infheidhme freisin i leith AIE i gcás na n-ábhar sin a mbaineann an tAontas leas as AIE ina leith.

Nuair a bhainfidh an tAontas leas as AIE chun cinntí an Aontais maidir leis na cúraimí dá dtagraítear i mír 2 a shaothrú tuilleadh agus a chur chun feidhme, beidh Ballstáit uile an Aontais i dteideal páirt iomlán a ghlacadh sna cúraimí i gceist. Déanfaidh an Chomhairle, i gcomhaontú le hinstiúidí AIE, na socruithe praiticiúla is gá a ghlacadh chun a chur ar chumas na mBallstát uile a bheidh ag rannchuidiú sna cúraimí i gceist páirt iomlán chothrom a ghlacadh i bpleanáil agus i gcinnteoireacht in AIE.

Déanfar cinntí a bhfuil impleachtaí cosanta acu agus a ndéileáiltear leo faoin mír seo a ghlacadh gan dochar do na beartais agus na hoibleagáidí dá dtagraítear sa tríú fómhír de mhír 1.

4. Ní choiscfidh forálacha an Airteagail seo comhar níos dlúithe idir dhá Bhallstát nó níos mó a fhorbairt ar bhonn déthaobhach, faoi chuimsiú AIE agus na Comhghuaillíochta Atlantaí, ar choinníoll nach mbeidh an comhar sin ina shárú ná ina bhac ar an gcomhar dá bhforáiltear sa Teideal seo.

5. D'fhonn cuspóirí an Airteagail seo a chur ar aghaidh, déanfar forálacha an Airteagail seo a athbhreithniú i gcomhréir le hAirteagal 48.

Airteagal 18 (Sean-Airteagal J.8)

1. In ábhair a thig faoin gcomhbheartas eachtrach agus slándála, is í an Uachtaránacht a fheidhmeoidh ar son an Aontais.
2. Beidh an Uachtaránacht freagrach as cinntí arna nglacadh faoin Teideal seo a chur chun feidhme; sa cháil sin, léireoidh sí i bprionsabal seasamh an Aontais in eagraíochtaí idirnáisiúnta agus ag comhdhálacha idirnáisiúnta.
3. Cabhróidh Ardrúnaí na Comhairle leis an Uachtaránacht agus feidhmeoidh sé feidhm Ardionadaí don chomhbheartas eachtrach agus slándála.
4. Beidh baint iomlán ag an gCoimisiún leis na cúraimí dá dtagraítear i míreanna 1 agus 2. Más gá, cabhróidh an chéad Bhallstát eile ag a mbeidh an Uachtaránacht leis an Uachtaránacht sna cúraimí sin.
5. Féadfaidh an Chomhairle, aon uair a mheasann sí gur gá sin, ionadaí speisialta a cheapadh a mbeidh sainordú aige i ndáil le saincheisteanna beartais áirithe.

Airteagal 19 (Sean-Airteagal J.9)

1. Comhordóidh na Ballstáit a ngníomhaíocht in eagraíochtaí idirnáisiúnta agus ag comhdhálacha idirnáisiúnta. Déanfaidh siad na comhsheasaimh a chosaint sna fóraim sin.

In eagraíochtaí idirnáisiúnta agus ag comhdhálacha idirnáisiúnta nach bhfuil na Ballstáit go léir rannpháirteach iontu, déanfaidh na Ballstáit sin atá rannpháirteach iontu na comhsheasaimh a chosaint.

2. Gan dochar do mhír 1 agus d’Airteagal 14(3), cuirfidh na Ballstáit a bhfuil ionadaíocht acu in eagraíochtaí idirnáisiúnta nó ag comhdhálacha idirnáisiúnta nach bhfuil na Ballstáit go léir rannpháirteach iontu na Ballstáit eile sin ar an eolas faoi aon ábhar comhleasa.

Na Ballstáit atá freisin ina gcomhaltaí de Chomhairle Slándála na Náisiún Aontaithe, déanfaidh siad comhbheartú agus cuirfidh siad na Ballstáit eile ar an eolas go hiomlán. Na Ballstáit atá ina mbuanchomhaltaí den Chomhairle Slándála, áiritheoidh siad, i bhfeidhmiú a bhfeidhmeanna, go ndéantar seasaimh agus leasanna an Aontais a chosaint, gan dochar dá bhfreagrachtaí de bhun fhorálacha Chairt na Náisiún Aontaithe.

Airteagal 20 (Sean-Airteagal J.10)

Déanfaidh misin taidhleoireachta agus consalachta na mBallstát agus Toscaireachtaí an Choimisiúin i dtríú tíortha agus ag comhdhálacha idirnáisiúnta, agus a n-ionadaíochtaí chuig eagraíochtaí idirnáisiúnta, comhoibriú chun a áirithiú go ndéantar na comhsheasaimh agus na gníomhaíochtaí comhpháirteacha arna nglacadh ag an gComhairle a chomhlíonadh agus a chur chun feidhme.

Cuirfidh siad dlús leis an gcomhar trí fhaisnéis a mhalartú, trí mheasúnachtaí comhpháirteacha a dhéanamh agus trí rannchuidiú leis na forálacha dá dtagraítear in Airteagal 20 den Chonradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh a chur chun feidhme.

Airteagal 21 (Sean-Airteagal J.11)

Rachaidh an Uachtaránacht i gcomhairle le Parlaimint na hEorpa maidir le príomhghnéithe agus bunroghanna an chomhbheartais eachtraigh agus slándála agus áiritheoidh sí go dtabharfar aird chuí ar dhearcadh Pharlaimint na hEorpa. Cuirfidh an Uachtaránacht agus an Coimisiún Parlaimint na hEorpa ar an eolas go tráthrialta faoi fhorbairt bheartas eachtrach agus slándála an Aontais.

Féadfaidh Parlaimint na hEorpa ceisteanna a dhíriú chuig an gComhairle agus moltaí a thabhairt di. Cuirfidh sí díospóireacht ar siúl gach bliain ar an dul chun cinn atá déanta i gcur chun feidhme an chomhbheartais eachtraigh agus slándála.

Airteagal 22 (Sean-Airteagal J.12)

1. Féadfaidh aon Bhallstát nó an Coimisiún aon cheist a thig faoin gcomhbheartas eachtrach agus slándála a chur os comhair na Comhairle agus tograí a chur faoi bhráid na Comhairle.

2. I gcásanna ina mbeidh gá le cinneadh sciobtha, comórfaidh an Uachtaránacht uaithi féin, nó arna iarraidh sin don Choimisiún nó do Bhallstát, cruinniú urghnách den Chomhairle laistigh d'ocht n-uaire an chloig is daichead nó, má tá éigeandáil ann, laistigh de thréimhse níos giorra.

Airteagal 23 (Airteagal J.13)

1. Glacfaidh an Chomhairle cinntí faoin Teideal seo ag gníomhú di d'aon toil. Ní chuirfidh staonadh ó vótáil ag comhaltaí a bheidh i láthair go pearsanta nó a mbeidh ionadaithe ag feidhmiú thar a gceann cosc ar chinntí den sórt sin a ghlacadh.

Agus é ag staonadh ó vótáil, féadfaidh comhalta den Chomhairle a staonadh ó vótáil a cháiliú trí dhearbhuí foirmiúil a dhéanamh faoin bhfomhír seo. Sa chás sin, ní bheidh d'oibleagáid air an cinneadh a chur i bhfeidhm ach glacfaidh sé leis go bhfuil an cinneadh de cheangal ar an Aontas. Staonfaidh an Ballstát i dtrácht, de mheon dlúthpháirtíochta frithpháirtí, ó aon ghníomhaíocht ar dóigh di bheith ar neamhréir le gníomhaíocht an Aontais a bheidh bunaithe ar an gcinneadh sin nó gníomhaíocht sin an Aontais a bhac agus urramóidh na Ballstáit eile a sheasamh. Más mó ná trian de na vótaí arna n-ualú i gcomhréir le hAirteagal 205(2) den Chonradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh líon comhaltaí na Comhairle a dhéanann a staonadh ó vótáil a cháiliú amhlaidh, ní ghlacfar an cinneadh.

2. De mhaolú ar fhorálacha mhír 1, gníomhóidh an Chomhairle trí thromlach cáilithe:

- nuair a ghlacfaidh sí gníomhaíochtaí comhpháirteacha, comhsheasaimh nó aon chinneadh eile ar bhonn comhstraitéise;
- nuair a ghlacfaidh sí aon chinneadh ag cur gníomhaíochta comhpháirtí nó comhsheasaimh chun feidhme.

Má dhearbhaíonn comhalta den Chomhairle go bhfuil sé ar intinn aige, ar chúiseanna tábhachtacha sonraithe beartais náisiúnta, cur i gcoinne cinneadh a ghlacadh atá le glacadh trí thromlach cáilithe, ní dhéanfar vótáil. Féadfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di trí thromlach cáilithe, a iarraidh go ndéanfar an cheist a chur faoi bhráid na Comhairle Eorpaí chun go nglacfar cinneadh d'aon toil.

Déanfar vótaí chomhaltaí na Comhairle a ualú i gcomhréir le hAirteagal 205(2) den Chonradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh. Chun go nglacfar cinntí, is gá 62 vóta ar a laghad ina bhfabhar arna gcaitheamh ag 10 comhalta ar a laghad.

Ní bheidh feidhm ag an mír seo maidir le cinntí a bhfuil impleachtaí míleata nó cosanta acu.

3. I gcás ceisteanna nós imeachta, gníomhóidh an Chomhairle trí thromlach a comhaltaí.

Airteagal 24 (Sean-Airteagal J.14)

Nuair is gá comhaontú a thabhairt i gcrích le Stát amháin nó níos mó nó le heagraíocht idirnáisiúnta amháin nó níos mó d'fhonn an Teideal seo a chur chun feidhme, féadfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di d'aon toil, a údarú don Uachtaránacht, a mbeidh cúnamh aici ón gCoimisiún mar is iomchuí, caibidlíocht a oscailt chuige sin. Tabharfaidh an Chomhairle comhaontuithe den sórt sin i gcrích, ag gníomhú di d'aon toil ar mholadh ón Uachtaránacht. Ní bheidh aon comhaontú ina cheangal ar Bhallstát a ndearbhaíonn a ionadaí sa Chomhairle nach foláir dó ceanglais a nós imeachta bhunreachtúil féin a chomhlíonadh; féadfaidh comhaltaí eile na Comhairle a chomhaontú go mbeidh feidhm ag an gcomhaontú maidir leo go sealadach.

Beidh feidhm ag forálacha an Airteagail seo freisin maidir le hábhair a thig faoi Theideal VI.

Airteagal 25 (Sean-Airteagal J.15)

Gan dochar d'Airteagal 207 den Chonradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh, déanfaidh Coiste Polaitiúil faireachán ar an staid idirnáisiúnta sna réimsí a thig faoin gcomhbheartas eachtrach agus slándála, agus rannchuideoidh sé le beartais a shainiú trí thuairimí a thabhairt don Chomhairle arna iarraidh sin don Chomhairle nó ar a thionscnamh féin. Déanfaidh sé freisin faireachán ar chur chun feidhme beartas comhaontaithe, gan dochar do fhreagracht na hUachtaránachta agus an Choimisiúin.

Airteagal 26 (Sean-Airteagal J.16)

Cabhróidh Ardrúnaí na Comhairle, Ardionadaí don chomhbheartas eachtrach agus slándála, leis an gComhairle in ábhair a thig faoin gcomhbheartas eachtrach agus slándála, go háirithe trí rannchuidiú le cinntí um beartais a fhoirmiú, a ullmhú agus a chur chun feidhme, agus, nuair is iomchuí, ag gníomhú dó thar ceann na Comhairle arna iarraidh sin don Uachtaránacht, trí agallamh polaitiúil a sheoladh le tríú páirtithe.

Airteagal 27 (Sean-Airteagal J.17)

Beidh baint iomlán ag an gCoimisiún leis an obair a dhéantar i réimse an chomhbheartais eachtraigh agus slándála.

Airteagal 28 (Sean-Airteagal J.18)

1. Beidh feidhm ag Airteagail 189, 190, 196 go 199, 203, 204, 206 go 209, 213 go 219, 255 agus 290 den Chonradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh maidir leis na forálacha a bhaineann leis na réimsí dá dtagraítear sa Teideal seo.
  2. Déanfar an caiteachas riarthach a thabhoídh na hinstiúidí trí na forálacha a bhaineann leis na réimsí dá dtagraítear sa Teideal seo a mhuirearú ar bhuiséad na gComhphobal Eorpach.
  3. Aon chaiteachas oibríochtúil atá ann de bharr na forálacha sin a chur chun feidhme, muirearófar é ar bhuiséad na gComhphobal Eorpach freisin, seachas aon chaiteachas a thig ó oibríochtaí a bhfuil impleachtaí míleata nó cosanta acu agus cásanna ina gcinnfidh an Chomhairle a mhalairt ag gníomhú di d'aon toil.
- Nuair nach muirearófar an caiteachas ar bhuiséad na gComhphobal Eorpach, muirearófar ar na Ballstáit é i gcomhréir le scála na holltáirgeachta náisiúnta mura gcinnfidh an Chomhairle a mhalairt ag gníomhú di d'aon toil. I dtaca le caiteachas a thig ó oibríochtaí a bhfuil impleachtaí míleata nó cosanta acu, ní bheidh d'iallach ar na Ballstáit a bhfuil dearbhú foirmiúil déanta ag a n-ionadaithe sa Chomhairle faoin dara fomhír d'Airteagal 23(1) ranníocaíochtaí a dhéanamh maidir lena maoiniú.
4. Beidh feidhm ag an nós imeachta buiséadach atá leagtha síos sa Chonradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh maidir leis an gcaiteachas a mhuirearófar ar bhuiséad na gComhphobal Eorpach.

TEIDEAL VI

**FORÁLACHA MAIDIR LE COMHAR PÓILÍNEACHTA AGUS
COMHAR BREITHIÚNACH IN ÁBHAIR CHOIRIÚLA***Airteagal 29 (Sean-Airteagal K.1)*

Gan dochar do chumhachtaí an Chomhphobail Eorpaigh, beidh de chuspóir ag an Aontas ardleibhéal sábháilteachta a chur ar fáil do na saoránaigh laistigh de limistéar saoirse, slándála agus ceartais trí chomhghníomhaíocht a fhorbairt idir na Ballstáit i réimsí an chomhair phóilíneachta agus bhreithiúnaigh in ábhair choiriúla agus tríd an gciníochas agus an tseineafóibe a chosc agus a chomhrac.

Gnóthófar an cuspóir sin trí choirpeacht, bíodh nó ná bíodh sí eagraithe, a chosc agus a chomhrac, go háirithe sceimhlitheoireacht, gáinneáil daoine agus cionta i gcoinne leanaí, gáinneáil aindleathach drugaí agus gáinneáil aindleathach arm, éilliú agus calaois:

— trí chomhar níos dlúithe idir fórsaí póilíneachta, údaráis chustaim agus údaráis inniúla eile sna Ballstáit, go díreach agus tríd an Oifig Eorpach Póilíní (Europol), i gcomhréir le forálacha Airteagail 30 agus 32;

- trí chomhar níos dlúithe idir údaráis bhreithiúnacha agus údaráis inniúla eile de chuid na mBallstát i gcomhréir le forálacha phointí (a) go (d) d’Airteagal 31 agus Airteagal 32;
- trí na rialacha maidir le hábhair choiriúla sna Ballstáit a chomhfhogasú, más gá, i gcomhréir le forálacha phointe (e) d’Airteagal 31.

Airteagal 30 (Sean-Airteagal K.2)

1. Cuimseoidh comhghníomhaíocht i réimse an chomhair phóilíneachta:

- (a) comhar oibríochtúil idir na húdaráis inniúla, lena n-áirítear seirbhísí póilíneachta, seirbhísí custaim agus sainseirbhísí eile um fhorghníomhú an dlí de chuid na mBallstát i ndáil le cionta coiriúla a chosc, a bhrath agus a imscrúdú;
- (b) faisnéis ábhartha, lena n-áirítear faisnéis arna sealbhú ag seirbhísí um fhorghníomhú an dlí maidir le tuarascálacha ar idirbhearta airgeadais amhrasacha, a bhailiú, a stóráil, a phróiseáil, a anailísiú agus a mhalartú, go háirithe trí Europol, faoi réir forálacha iomchuí maidir le sonraí pearsanta a chosaint;
- (c) comhar agus tionscnaimh chomhpháirteacha maidir le hoiliúint, malartú oifigeach liaison, foireann a thabhairt ar iasacht, úsáid trealaimh agus taighde fóiréinseach;
- (d) cóimheastóireacht ar theicníochtaí imscrúdaithe áirithe i ndáil le saghsanna tromchúiseacha coirpeachta eagraithe a bhrath.

2. Cuirfidh an Chomhairle comhar ar aghaidh trí Europol agus déanfaidh sí ach go háirithe, laistigh de thréimhse cúig bliana ó dháta Chonradh Amstardam a theacht i bhfeidhm:

- (a) Europol a chumasú chun ullmhú gníomhaíochtaí sonracha imscrúdaithe de chuid údaráis inniúla na mBallstát, lena n-áirítear gníomhaíochtaí oibríochtúla de chuid foirne comhpháirteacha, ar a mbeidh ionadaithe Europol i gcáil tacaíochta, a éascú agus tacú leis an ullmhú sin, agus comhordú agus cur i gcrích na ngníomhaíochtaí sin a chothú;
- (b) bearta a ghlacadh a cheadóidh d’Europol a iarraidh ar údaráis inniúla na mBallstát a n-imscrúduithe a sheoladh agus a chomhordú i gcásanna sonracha agus oilteacht shonrach a fhorbairt a fhéadfar a chur ar fáil do Bhallstáit chun cabhrú leo cásanna coirpeachta eagraithe a imscrúdú;
- (c) socruithe liaison a chur ar aghaidh idir oifigigh ionchúisimh/imscrúdaithe atá ag sainfheidhmiú sa chomhrac i gcoinne na coirpeachta eagraithe i ndlúthchomhar le hEuropol;
- (d) líonra taighde, doiciméadaithe agus staidrimh maidir leis an gcoirpeacht trasteorann a bhunú.

Airteagal 31 (Sean-Airteagal K.3)

Cuimseoidh comhghníomhaíocht maidir le comhar breithiúnach in ábhair choiriúla:

- (a) comhar idir aireachtaí inniúla agus údaráis bhreithiúnacha nó údaráis choibhéiseacha na mBallstát a éascú agus a luathú i ndáil le himeachtaí agus forghníomhú breitheanna;
- (b) eiseachadadh idir na Ballstáit a éascú;
- (c) comhchuibheas a áirithiú idir na rialacha is infheidhme sna Ballstáit, a mhéad is gá chun an comhar sin a fheabhsú;
- (d) easaontais dlínse idir na Ballstáit a chosc;
- (e) bearta a ghlacadh go comhleanúnach a bhunóidh rialacha íosta i ndáil leis na heilimintí a chomhdhéanann gníomhartha coiriúla agus le pionóis i réimsí na coirpeachta eagraithe, na sceimhlitheoireachta agus gáinneála aindleathaí drugaí.

Airteagal 32 (Sean-Airteagal K.4)

Leagfaidh an Chomhairle síos na coinníollacha agus na teorainneacha faoina bhféadfaidh na húdaráis inniúla dá dtagraítear in Airteagail 30 agus 31 oibriú ar chríoch Bhallstáit eile i gcuibhreann agus i gcomhaontú le húdaráis an Bhallstáit sin.

Airteagal 33 (Sean-Airteagal K.5)

Ní dhéanfaidh an Teideal seo difear d'fheidhmiú na bhfreagrachtaí atá ar na Ballstáit maidir leis an ord poiblí a chaomhnú agus slándáil inmheánach a choimirciú.

Airteagal 34 (Sean-Airteagal K.6)

1. Sna réimsí dá dtagraítear sa Teideal seo, cuirfidh na Ballstáit a chéile ar an eolas agus rachaidh siad i gcomhairle le chéile i dtionól na Comhairle d'fhonn a ngníomhaíocht a chomhordú. Chuige sin, cuirfidh siad comhoibriú ar bun idir ranna ábhartha a gcuid riarachán.

2. Déanfaidh an Chomhairle bearta a ghlacadh agus comhar a chur ar aghaidh, san fhoirm iomchuí agus de réir na nósanna imeachta iomchuí mar atá siad leagtha amach sa Teideal seo, chun rannchuidiú le cuspóirí an Aontais a shaothrú. Chuige sin, ag gníomhú di d'aon toil ar thionscnamh aon Bhallstáit nó an Choimisiúin, féadfaidh an Chomhairle:

- (a) comhsheasaimh a ghlacadh a shaineoidh cur chuige an Aontais Eorpaigh maidir le hábhar áirithe;
- (b) cinntí réime a ghlacadh d'fhonn dlíthe agus rialacháin na mBallstát a chomhfhogasú. Beidh na cinntí réime ina gceangal ar na Ballstáit maidir leis an toradh atá le gnóthú ach fágfar faoi na húdaráis náisiúnta foirm agus modhanna a roghnú. Ní ghabhfaidh éifeacht dhíreach leo;

- (c) cinntí a ghlacadh chun críche ar bith eile is comhchuí le cuspóirí an Teidil seo, gan aon chomhfhogasú ar dhlíthe agus rialacháin na mBallstát. Beidh na cinntí sin ceangailteach agus ní ghabhfaidh éifeacht dhíreach leo; déanfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di trí thromlach cáilithe, bearta a ghlacadh is gá chun na cinntí sin a chur chun feidhme ar leibhéal an Aontais;
- (d) coinbhinsiúin a bhunú a mholfaidh sí do na Ballstáit lena nglacadh i gcomhréir lena rialacha bunreachtúla faoi seach. Tosóidh na Ballstáit ar na nósanna imeachta is infheidhme laistigh de theorainn ama a shocróidh an Chomhairle.

Mura bhforáiltear a mhalairt iontu, a luaithe a bheidh coinbhinsiúin glactha ag leath na mBallstát ar a laghad, tiocfaidh siad i bhfeidhm i leith na mBallstát sin. Glacfar bearta chun coinbhinsiúin a chur chun feidhme i dtionól na Comhairle trí thromlach dhá thrian de na Páirtithe Conarthacha.

3. Nuair a cheanglaítear ar an gComhairle gníomhú trí thromlach cáilithe, déanfar vótaí a comhaltaí a ualú i gcomhréir le hAirteagal 205(2) den Chonradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh agus, chun go nglacfar gníomhartha na Comhairle, is gá 62 vóta ar a laghad ina bhfabhar arna gcaitheamh ag 10 comhalta ar a laghad.

4. I gcás ceisteanna nós imeachta, gníomhóidh an Chomhairle trí thromlach a comhaltaí.

Airteagal 35 (Sean-Airteagal K.7)

1. Beidh dlínse ag Cúirt Bhreithiúnais na gComhphobal Eorpach, faoi réir na gcoin-níollacha atá leagtha síos san Airteagal seo, chun réamhrialuithe a thabhairt ar bhailíocht agus léiriú cinntí réime agus cinntí, ar léiriú coinbhinsiún arna mbunú faoin Teideal seo agus ar bhailíocht agus léiriú na mbeart á gcur chun feidhme.

2. Féadfaidh aon Bhallstát, trí dhearbhu a dhéanamh tráth sínithe Chonradh Amstardam nó aon tráth eile ina dhiaidh sin, glacadh le dlínse na Cúirte Breithiúnais chun réamhrialuithe a thabhairt mar atá sonraithe i mír 1.

3. Sonróidh Ballstát a dhéanann dearbhu de bhun mhír 2:

- (a) go bhféadfaidh aon chúirt nó binse de chuid an Bhallstáit sin nach bhfuil aon leigheas breithiúnach ann faoin dlí náisiúnta in aghaidh a breitheanna nó a bhreitheanna a iarraidh ar an gCúirt Bhreithiúnais réamhrialú a thabhairt ar cheist a thugtar ar aird i gcás atá ar feitheamh os comhair na cúirte nó an bhinse sin agus a bhaineann le bailíocht nó léiriú gníomh dá dtagraítear i mír 1 má mheasann an chúirt nó an binse sin gur gá breith maidir leis an gceist ionas go bhféadfaidh sí nó sé breithiúnas a thabhairt, nó
- (b) go bhféadfaidh aon chúirt nó binse de chuid an Bhallstáit sin a iarraidh ar an gCúirt Bhreithiúnais réamhrialú a thabhairt ar cheist a thugtar ar aird i gcás atá ar feitheamh os comhair na cúirte nó an bhinse sin agus a bhaineann le bailíocht nó léiriú gníomh dá dtagraítear i mír 1 má mheasann an chúirt nó an binse sin gur gá breith maidir leis an gceist ionas go bhféadfaidh sí nó sé breithiúnas a thabhairt.

4. Beidh aon Bhallstát, bíodh nó ná bíodh dearbhú de bhun mhír 2 déanta aige, i dteideal ráitis cháis nó barúlacha i scríbhinn a thíolacadh don Chúirt i gcásanna a thagann chun cinn faoi mhír 1.

5. Ní bheidh dlínse ag an gCúirt Bhreithiúnais chun léirmheas a dhéanamh ar bhailíocht nó comhréireacht oibríochtaí arna ndéanamh ag póilíní nó seirbhísí eile um fhorghníomhú an dlí de chuid Ballstáit nó ar fheidhmiú na bhfreagrachtaí atá ar Bhallstáit maidir leis an ord poiblí a chaomhnú agus slándáil inmheánach a choimirciú.

6. Beidh dlínse ag an gCúirt Bhreithiúnais chun léirmheas a dhéanamh ar dhlíthiúlacht na gcinntí réime agus na gcinntí i gcaingne a thionscnóidh Ballstát nó an Coimisiún mar gheall ar easpa inniúlachta, ar shárú ceanglais fhíor-riachtanaigh nós imeachta, ar shárú an Chonartha seo nó aon rialail dlí a bhaineann lena chur i bhfeidhm nó ar mhí-úsáid cumhachtaí. Déanfar na himeachtaí dá bhforáiltear sa mhír seo a thionscnamh laistigh de dhá mhí ón mbeart a fhoilsíú.

7. Beidh dlínse ag an gCúirt Bhreithiúnais chun rialú ar aon díospóid idir na Ballstáit maidir le léiriú nó cur i bhfeidhm gníomhartha arna nglacadh faoi Airteagal 34(2) nuair nach féidir an díospóid sin a réiteach sa Chomhairle laistigh de shé mhí óna cur faoi bhráid na Comhairle ag ceann dá comhaltaí. Beidh dlínse freisin ag an gCúirt chun rialú ar aon díospóid idir na Ballstáit agus an Coimisiún maidir le léiriú nó cur i bhfeidhm coinbhinsiún arna mbunú faoi phointe (d) d'Airteagal 34(2).

Airteagal 36 (Sean-Airteagal K.8)

1. Cuirfear ar bun Coiste Comhordaithe ar a mbeidh ardfheidhmeannaigh. I dteannta lena ról comhordaithe, beidh sé de chúram ar an gCoiste:

- tuairimí a thabhairt le haghaidh na Comhairle, arna iarraidh sin don Chomhairle nó ar a thionscnamh féin;
- gan dochar d'Airteagal 207 den Chonradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh, rannchuidiú le hullmhú phléití na Comhairle sna réimsí dá dtagraítear in Airteagal 29.

2. Beidh baint iomlán ag an gCoimisiún leis an obair sna réimsí dá dtagraítear sa Teideal seo.

Airteagal 37 (Sean-Airteagal K.9)

Déanfaidh na Ballstáit, in eagraíochtaí idirnáisiúnta agus ag comhdhálacha idirnáisiúnta ina mbeidh siad rannpháirteach, na comhsheasaimh arna nglacadh faoi fhorálacha an Teidil seo a chosaint.

Beidh feidhm ag Airteagail 18 agus 19 mar is iomchuí maidir le hábhair a thig faoin Teideal seo.

Airteagal 38 (Sean-Airteagal K.10)

Féadfaidh comhaontuithe dá dtagraítear in Airteagal 24 ábhair a thig faoin Teideal seo a fholú.

Airteagal 39 (Sean-Airteagal K.11)

1. Rachaidh an Chomhairle i gcomhairle le Parlaimint na hEorpa sula nglacfaidh sí aon bheart dá dtagraítear i bpointí (b), (c) agus (d) d'Airteagal 34(2). Tabharfaidh Parlaimint na hEorpa a tuairim laistigh de theorainn ama, nach lú ná trí mhí, a fhéadfaidh an Chomhairle a leagan síos. Mura dtabharfar tuairim laistigh den teorainn ama sin, féadfaidh an Chomhairle gníomhú.
2. Cuirfidh an Uachtaránacht agus an Coimisiún Parlaimint na hEorpa ar an eolas go tráth-rialta faoi phléití sna réimsí a thig faoin Teideal seo.
3. Féadfaidh Parlaimint na hEorpa ceisteanna a dhíriú chuig an gComhairle nó moltaí a dhéanamh lena haghaidh. Cuirfidh sí díospóireacht ar siúl gach bliain faoin dul chun cinn atá déanta sna réimsí dá dtagraítear sa Teideal seo.

Airteagal 40 (Sean-Airteagal K.12)

1. Na Ballstáit a bhfuil sé ar intinn acu comhar níos dlúithe a bhunú eatarthu, féadfar a údarú dóibh, faoi réir Airteagail 43 agus 44, leas a bhaint as na hinstiúidí, na nósanna imeachta agus na sásraí atá leagtha síos sna Conarthaí ar choinníoll:

- (a) go n-urramaíonn an comhar a bheartaítear cumhachtaí an Chomhphobail Eorpaigh, mar aon leis na cuspóirí atá leagtha síos sa Teideal seo;
- (b) gurb é is aidhm don chomhar a bheartaítear a chur ar chumas an Aontais forbairt níos gasta a dhéanamh chun bheith ina limistéar saoirse, slándála agus ceartais.

2. Déanfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di trí thromlach cáilithe arna iarraidh sin do na Ballstáit i dtrácht agus tar éis a iarraidh ar an gCoimisiún a thuairim a thabhairt, an t-údarú dá dtagraítear i mír 1 a dheonú; déanfar an iarraidh a chur freisin chuig Parlaimint na hEorpa.

Má dhearbhaíonn comhalta den Chomhairle go bhfuil sé ar intinn aige, ar chúiseanna tábhachtacha sonraithe beartais náisiúnta, cur i gcoinne dheonú an údaráithe trí thromlach cáilithe, ní dhéanfar vótáil. Féadfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di trí thromlach cáilithe, a iarraidh go ndéanfar an cheist a chur faoi bhráid na Comhairle Eorpaí chun go nglacfar cinneadh d'aon toil.

Déanfar vótaí chomhaltaí na Comhairle a ualú i gcomhréir le hAirteagal 205(2) den Chonradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh. Chun go nglacfar cinntí, is gá 62 vóta ar a laghad ina bhfabhar arna gcaitheamh ag 10 comhalta ar a laghad.

3. Aon Bhallstát ar mian leis bheith ina pháirtí sa chomhar arna bhunú i gcomhréir leis an Airteagal seo, cuirfidh sé a intinn in iúl don Chomhairle agus don Choimisiún agus tabharfaidh an Coimisiún tuairim don Chomhairle laistigh de thrí mhí ó dháta an fhógra sin a fháil; féadfaidh moladh a bheith in éineacht leis an tuairim sin maidir le cibé socruithe sonracha a mheasfaidh sé a bheith riachtanach chun go dtiocfaidh an Ballstát sin chun bheith ina pháirtí sa chomhar sin. Laistigh de cheithre mhí ó dháta an fhógra sin, déanfaidh an Chomhairle cinneadh maidir leis an iarraidh agus maidir le cibé socruithe sonracha a mheasfaidh sí a bheith riachtanach. Measfar an cinneadh a bheith glactha mura gcinnfidh an Chomhairle, ag gníomhú di trí thromlach cáilithe, é a choimeád ar stad; sa chás sin, tabharfaidh an Chomhairle na cúiseanna lena cinneadh agus socróidh sí spriocdháta chun é a athscrúdú. Chun críche na míre seo, gníomhóidh an Chomhairle faoi na coinníollacha atá leagtha amach in Airteagal 44.

4. Beidh feidhm ag forálacha Airteagail 29 go 41 maidir leis an gcomhar níos dlúithe dá bhforáiltear san Airteagal seo, mura bhforáiltear a mhalairt san Airteagal seo agus in Airteagail 43 agus 44.

Beidh feidhm maidir le míreanna 1, 2 agus 3 ag forálacha an Chonarth a bunú an Chomhphobail Eorpaigh a bhaineann le cumhachtaí Chúirt Bhreithiúnais na gComhphobal Eorpach agus le feidhmiú na gcumhachtaí sin.

5. Beidh an tAirteagal seo gan dochar d'fhorálacha an Phrótacail ag lánpháirtiú acquis Schengen i gcreat an Aontais Eorpaigh.

Airteagal 41 (Sean-Airteagal K.13)

1. Beidh feidhm ag Airteagail 189, 190, 195, 196 go 199, 203, 204, 205(3), 206 go 209, 213 go 219, 255 agus 290 den Chonradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh maidir leis na forálacha a bhaineann leis na réimsí dá dtagraítear sa Teideal seo.

2. Déanfar an caiteachas riarthach a thabhoídh na hinstiitíidí trí na forálacha a bhaineann leis na réimsí dá dtagraítear sa Teideal seo a mhuirearú ar bhuiséad na gComhphobal Eorpach.

3. Aon chaiteachas oibríochtúil atá ann de bharr na forálacha sin a chur chun feidhme, muirearófar é ar bhuiséad na gComhphobal Eorpach freisin, ach amháin nuair a chinnfidh an Chomhairle a mhalairt ag gníomhú di d'aon toil. Nuair nach muirearófar an caiteachas ar bhuiséad na gComhphobal Eorpach, muirearófar é ar na Ballstáit i gcomhréir le scála na holltáirgeachta náisiúnta mura gcinnfidh an Chomhairle a mhalairt ag gníomhú di d'aon toil.

4. Beidh feidhm ag an nós imeachta buiséadach atá leagtha síos sa Chonradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh maidir leis an gcaiteachas a mhuirearófar ar bhuiséad na gComhphobal Eorpach.

Airteagal 42 (Sean-Airteagal K.14)

Féadfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di d'aon toil ar thionscnamh an Choimisiúin nó Ballstáit agus tar éis dul i gcomhairle le Parlaimint na hEorpa, a chinneadh go dtiocfaidh gníomhaíocht sna réimsí dá dtagraítear in Airteagal 29 faoi Theideal IV den Chonradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh, agus lena linn sin na dálaí vótála ábhartha a bhaineann léi a chinneadh. Molfaidh sí an cinneadh sin do na Ballstáit lena ghlacadh i gcomhréir lena rialacha bunreachtúla faoi seach.

TEIDEAL VII (Sean-Teideal VIa)

FORÁLACHA MAIDIR LE COMHAR NÍOS DLÚITHE

Airteagal 43 (Sean-Airteagal K.15)

1. Na Ballstáit a bhfuil sé ar intinn acu comhar níos dlúithe a bhunú eatarthu féin, féadfaidh siad leas a bhaint as na hinstiúidí, na nósanna imeachta agus na sásraí atá leagtha síos sa Chonradh seo agus sa Chonradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh ar choinníoll:

- (a) gurb é is aidhm don chomhar dlús a chur le cuspóirí an Aontais agus a leasanna a chosaint agus fónamh dóibh;
- (b) go n-urramaíonn an comhar prionsabail na gConarthaí sin agus creat institiúideach aonair an Aontais;
- (c) nach n-úsáidtear an comhar ach mar rogha dheireanach, nuair nach bhféadfaí cuspóirí na gConarthaí sin a ghnóthú trí na nósanna imeachta ábhartha atá leagtha síos iontu a chur i bhfeidhm;
- (d) go mbaineann an comhar le tromlach na mBallstát ar a laghad;
- (e) nach ndéanann an comhar difear don *acquis communautaire* ná do na bearta arna nglacadh faoi fhorálacha eile na gConarthaí sin;
- (f) nach ndéanann an comhar difear d'inniúlachtaí, cearta, oibleagáidí agus leasanna na mBallstát sin nach bhfuil rannpháirteach ann;
- (g) go bhfuil an comhar ar oscailt do na Ballstáit uile agus go gceadaíonn sé dóibh bheith ina bpáirtithe sa chomhar tráth ar bith, ar choinníoll go gcomhlíonann siad an bunchinneadh agus na cinntí arna nglacadh sa chreat sin;
- (h) go gcomhlíonann an comhar na critéir shonracha breise atá leagtha síos in Airteagal 11 den Chonradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh agus in Airteagal 40 den Chonradh seo, de réir an réimse i dtrácht, agus go bhfuil sé údaraithe ag an gComhairle i gcomhréir leis na nósanna imeachta atá leagtha síos iontu.

2. Cuirfidh na Ballstáit i bhfeidhm, a mhéad a bhaineann leo, na gníomhartha agus na cinntí arna nglacadh chun an comhar ina bhfuil siad rannpháirteach a chur chun feidhme. Na Ballstáit nach bhfuil rannpháirteach sa chomhar sin, ní chuirfidh siad bac ar a chur chun feidhme ag na Ballstáit rannpháirteacha.

Airteagal 44 (Sean-Airteagal K.16)

1. D'fhonn na gníomhartha agus na cinntí a ghlacadh is gá chun an comhar dá dtagraítear in Airteagal 43 a chur chun feidhme, beidh feidhm ag forálacha institiúideacha ábhartha an Chonartha seo agus an Chonartha ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh. Ar a shon sin, cé go bhféadfaidh comhaltaí uile na Comhairle páirt a ghlacadh sna pléití, is iad ionadaithe na mBallstát rannpháirteach amháin a bheidh rannpháirteach i nglacadh na gcinntí. Saineofar tromlach cáilithe mar an chionmhaireacht chéanna de vótaí ualaithe na gcomhaltaí i dtrácht den Chomhairle atá leagtha síos in Airteagal 205(2) den Chonradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh. Is éard is aontoilíocht ann vótaí na gcomhaltaí i dtrácht den Chomhairle agus iad sin amháin.

2. Is iad na Ballstáit rannpháirteacha a iompróidh an caiteachas a thig ón gcomhar a chur chun feidhme, seachas costais riarthacha a thabhóidh na hinstiúidí, mura gcinnfidh an Chomhairle a mhalairt ag gníomhú di d'aon toil.

Airteagal 45 (Sean-Airteagal K.17)

Cuirfidh an Chomhairle agus an Coimisiún Parlaimint na hEorpa ar an eolas go tráthrialta faoi fhorbairt an chomhair níos dlúithe arna bhunú ar bhonn an Teidil seo.

TEIDEAL VIII (Sean-Teideal VII)

FORÁLACHA CRÍOCHNAITHEACHA

Airteagal 46 (Sean-Airteagal L)

Forálacha an Chonartha ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh, an Chonartha ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh do Ghual agus Cruach agus an Chonartha ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh do Fhuinneamh Adamhach a bhaineann le cumhachtaí Chúirt Bhreithiúnais na gComhphobal Eorpach agus le feidhmiú na gcumhachtaí sin, ní bheidh feidhm acu ach maidir leis na forálacha seo a leanas den Chonradh seo:

- (a) forálacha a leasaíonn an Conradh ag bunú Chomhphobal Eacnamaíochta na hEorpa d'fhonn an Comhphobal Eorpach a bhunú, an Conradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh do Ghual agus Cruach agus an Conradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh do Fhuinneamh Adamhach;
- (b) forálacha Theideal VI, faoi na coinníollacha dá bhforáiltear in Airteagal 35;
- (c) forálacha Theideal VII, faoi na coinníollacha dá bhforáiltear in Airteagal 11 den Chonradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh agus in Airteagal 40 den Chonradh seo;
- (d) Airteagal 6(2) maidir le gníomhaíocht na n-institiúidí, a mhéad atá dlínse ag an gCúirt faoi na Conarthaí ag bunú na gComhphobal Eorpach agus faoin gConradh seo;
- (e) Airteagail 46 go 53.

Airteagal 47 (Sean-Airteagal M)

Faoi réir forálacha a leasaíonn an Conradh ag bunú Chomhphobal Eacnamaíochta na hEorpa d'fhonn an Comhphobal Eorpach a bhunú, an Conradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh do Ghual agus Cruach agus an Conradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh do Fhuinneamh Adamhach agus na bhforálacha críochnaitheacha seo, ní dhéanfaidh aon fhoráil sa Chonradh seo difear do na Conarthaí ag bunú na gComhphobal Eorpach ná do na Conarthaí nó Ionstraimí iardain á leasú nó á bhforlíonadh.

Airteagal 47 (Sean-Airteagal N)

Féadfaidh Rialtas aon Bhallstáit nó an Coimisiún tograí a chur faoi bhráid na Comhairle chun na Conarthaí ar a bhfuil an tAontas fothaithe a athbhreithniú.

Má dhéanann an Chomhairle, tar éis dul i gcomhairle le Parlaimint na hEorpa, agus, nuair is iomchuí, leis an gCoimisiún, tuairim a thabhairt i bhfabhar comhdháil d'ionadaithe do Rialtais na mBallstát a ghairm, comórfaidh Uachtarán na Comhairle an chomhdháil chun na leasuithe a bheidh le déanamh ar na Conarthaí sin a chinneadh de thoil a chéile. Rachfar i gcomhairle freisin leis an mBanc Ceannais Eorpach i gcás leasuithe institiúideacha sa réimse airgeadaíochta.

Tiocfaidh na leasuithe i bhfeidhm tar éis a ndaingnithe ag na Ballstáit go léir i gcomhréir lena rialacha bunreachtúla faoi seach.

Airteagal 49 (Sean-Airteagal O)

Féadfaidh aon Stát Eorpach a urramaíonn na prionsabail atá leagtha amach in Airteagal 6(1) iarratas a dhéanamh chun bheith ina chomhalta den Aontas. Díreoidh sé a iarratas chun na Comhairle a ghníomhóidh d'aon toil tar éis dul i gcomhairle leis an gCoimisiún agus tar éis do Pharlaimint na hEorpa aontú trí thromlach glan de na comhaltaí a chomhdhéanann í.

Na coinníollacha ar a ligfear Stát isteach agus na hoiriúnuithe is gá dá chionn sin ar na Conarthaí ar a bhfuil an tAontas fothaithe, beidh siad ina n-ábhar do chomhaontú idir na Ballstáit agus an Stát iarrthach. Cuirfear an comhaontú sin faoi bhráid na Stát Conarthach uile lena dhaingniú i gcomhréir lena rialacha bunreachtúla faoi seach.

Airteagal 50 (Sean-Airteagal P)

1. Aisghairtear leis seo Airteagail 2 go 7 agus 10 go 19 den Chonradh ag bunú Comhairle Aonair agus Coimisiún Aonair de na Comhphobail Eorpacha, arna shíniú sa Bhruiséil ar an 8 Aibreán 1965.

2. Aisghairtear leis seo Airteagal 2, Airteagal 3(2) agus Teideal III den Ionstraim Eorpach Aonair arna shíniú i Lucsamburg ar an 17 Feabhra 1986 agus sa Háig ar an 28 Feabhra 1986.

Airteagal 51 (Sean-Airteagal Q)

Tá an Conradh seo tugtha i gcrích go ceann tréimhse gan teorainn.

Airteagal 52 (Sean-Airteagal R)

1. Déanfaidh na hArdpháirtithe Conarthacha daingniú ar an gConradh seo i gcomhréir lena rialacha bunreachtúla faoi seach. Taiscfear na hionstraimí daingniúcháin le Rialtas Phoblacht na hIodáile.
2. Tiocfaidh an Conradh seo i bhfeidhm ar an 1 Eanáir 1993 ar an gcoinníoll go mbeidh gach ionstraim daingniúcháin taiscthe, nó, ina éagmais sin, ar an gcéad lá den mhí i ndiaidh thaisceadh na hionstraime daingniúcháin ag an gceann is déanaí de Stáit a shínithe a dhéanfaidh an taisceadh sin.

Airteagal 53 (Sean-Airteagal S)

Tarraingíodh an Conradh seo suas i scríbhinn bhunaidh amháin sa Bhéarla, sa Danmhairgis, sa Fhraincis, sa Ghaeilge, sa Ghearmáinis, sa Ghréigis, san Iodáilis, san Ollainnis, sa Phortaingéilis agus sa Spáinnis, agus comhúdarás ag na téacsanna i ngach ceann de na teangacha sin; taiscfear é i gcartlann Rialtas Phoblacht na hIodáile agus cuirfidh an Rialtas sin cóip dheimhnithe chuig Rialtas gach ceann eile de na Stáit shínitheacha.

De bhun Chonradh Aontachais 1994, is téacsanna údarásacha iad freisin na leaganacha den Chonradh seo san Fhionlainnis agus sa tSualainnis.

DÁ FHIANÚ SIN, chuir na Lánchumhachtaigh thíos-sínithe a lámh leis an gConradh seo. Arna dhéanamh i Maastricht, an seachtú lá d'Fheabhra, míle naoi gcéad nócha a dó.

Mark EYSKENS
Uffe ELLEMANN-JENSEN
Hans-Dietrich GENSCHER
Antonios SAMARAS
Francisco FERNÁNDEZ ORDÓÑEZ
Roland DUMAS
Gerard COLLINS
Gianni DE MICHELIS
Jacques F. POOS
Hans VAN DEN BROEK
João de Deus PINHEIRO
Douglas HURD

Philippe MAYSTADT
Anders FOGH RASMUSSEN
Theodor WAIGEL
Efthymios CHRISTODOULOU
Carlos SOLCHAGA CATALÁN
Pierre BÉRÉGOVOY
Bertie AHERN
Guido CARLI
Jean-Claude JUNCKER
Willem KOK
Jorge BRAGA DE MACEDO
Francis MAUDE

LEAGAN COMHDHLÚITE
AN CHONARTHA
AG BUNÚ AN
CHOMHPHOBAIL EORPAIGH

AN CLÁR

Leathanach

I — Téacs an Chonartha

Brollach

Cuid a hAon	— Prionsabail	181
Cuid a Dó	— Saoránacht an Aontais	186
Cuid a Trí	— Beartais an Chomhphobail	187
TEIDEAL I	— Saorghluaiseacht earraí	187
Caibidil 1	— An tAontas Custaim	188
Caibidil 2	— Srianata cainníochtúla idir na Ballstáit a thoirmeasc	189
TEIDEAL II	— An Talmhaíocht	190
TEIDEAL III	— Saorghluaiseacht daoine, seirbhísí agus caipitil	193
Caibidil 1	— Oibrithe	193
Caibidil 2	— Ceart bunaíochta	195
Caibidil 3	— Seirbhísí	197
Caibidil 4	— Caipiteal agus íocaíochtaí	199
TEIDEAL IV	— Víosáí, tearmann, inimirce agus beartais eile a bhaineann le saorghluaiseacht daoine	200
TEIDEAL V	— Iompar	205
TEIDEAL VI	— Comhrialacha maidir le hiomaíocht, le cánachas agus le comhfhogasú reachtaíochta	208
Caibidil 1	— Rialacha iomaíochta	208
Roinn 1	— Rialacha a bhaineann le gnóthais	208
Roinn 2	— Cabhracha ó Stáit	211
Caibidil 2	— Forálacha cánachais	212
Caibidil 3	— Dlíthe a chomhfhogasú	213

TEIDEAL VII	— Beartas eacnamaíoch agus airgeadaíochta	215
Caibidil 1	— Beartas eacnamaíoch	215
Caibidil 2	— Beartas airgeadaíochta	220
Caibidil 3	— Forálacha institiúideacha	224
Caibidil 4	— Forálacha idirthréimhseacha	227
TEIDEAL VIII	— Fostaíocht	235
TEIDEAL IX	— Comhbheartas tráchtála	237
TEIDEAL X	— Comhar custaim	238
TEIDEAL XI	— Beartas sóisialta, oideachas, gairmoiliúint agus an óige	239
Caibidil 1	— Forálacha sóisialta	239
Caibidil 2	— Ciste Sóisialta na hEorpa	243
Caibidil 3	— Oideachas, gairmoiliúint agus an óige	244
TEIDEAL XII	— Cultúr	245
TEIDEAL XIII	— Sláinte phoiblí	246
TEIDEAL XIV	— Cosaint an tomhaltóra	247
TEIDEAL XV	— Gréasáin thraseorpacha	248
TEIDEAL XVI	— Tionscal	249
TEIDEAL XVII	— Comhtháthú eacnamaíoch agus sóisialta	250
TEIDEAL XVIII	— Taighde agus forbairt theicneolaíoch	251
TEIDEAL XIX	— Comhshaol	254
TEIDEAL XX	— Comhar um fhorbairt	256
Cuid a Ceathair	— Tíortha agus críocha thar lear a chomhlachú	258

Cuid a Cúig	— Institiúidí an Chomhphobail	260
TEIDEAL I	— Forálacha ag rialú na n-institiúidí	260
Caibidil 1	— Na h-institiúidí	260
Roinn 1	— Parlaimint na hEorpa	260
Roinn 2	— An Chomhairle	264
Roinn 3	— An Coimisiún	266
Roinn 4	— An Chúirt Bhreithiúnais	269
Roinn 5	— An Chúirt Iniúcháirí	276
Caibidil 2	— Forálacha is coiteann d'institiúidí éagsúla	278
Caibidil 3	— An Coiste Eacnamaíoch agus Sóisialta	282
Caibidil 4	— Coiste na Réigiún	284
Caibidil 5	— An Banc Eorpach Infheistíochta	286
TEIDEAL II	— Forálacha airgeadais	287
Cuid a Sé	— Forálacha ginearálta agus críochnaitheacha	293
Forálacha críochnaitheacha		302
Iarscríbhinní		
IARSCRÍBHINN I	— Liosta dá dtagraítear in Airteagal 32 den Chonradh	303
IARSCRÍBHINN II	— Tíortha agus críocha thar lear lena mbaineann forálacha Chuid a Ceathair den Chonradh seo	306

II — Prótacail (téacs gan atáirgeadh)

Nóta: Déantar na tagairtí sna prótacail d'airteagail, teidil agus ranna den Chonradh a oiriúnú i gcomhréir leis na cláir choibhéise atá leagtha amach san Iarscríbhinn a ghabhann le Conradh Amstardam.

Prótacail atá i gceangal leis an gConradh ar an Aontas Eorpach agus leis an gConradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh:

— Prótacal (Uimh. 2) ag lánpháirtiú *acquis* Schengen i gcreat an Aontais Eorpaigh (1997)

- Prótacal (Uimh. 3) maidir le gnéithe áirithe d'Airteagal 14 den Chonradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh a chur i bhfeidhm ar an Ríocht Aontaithe agus ar Éirinn (1997)
- Prótacal (Uimh. 4) maidir le seasamh na Ríochta Aontaithe agus na hÉireann (1997)
- Prótacal (Uimh. 5) maidir le seasamh na Danmhairge (1997)

Prótacail atá i gceangal leis an gConradh ar an Aontas Eorpach agus leis na Conarthaí ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh, an Chomhphobail Eorpaigh do Ghual agus Cruach agus an Chomhphobail Eorpaigh do Fhuinneamh Adamhach:

- Prótacal (Uimh. 6) atá i gceangal leis an gConradh ar an Aontas Eorpach agus leis na Conarthaí ag bunú na gComhphobal Eorpach (1992)
- Prótacal (Uimh. 7) maidir leis na hinstitiúidí agus ionchas ann do mhéadú an Aontais Eorpaigh (1997)
- Prótacal (Uimh. 8) maidir le suímh institiúidí na gComhphobal Eorpach, suímh eagrais agus ranna áirithe de chuid na gComhphobal Eorpach agus suíomh Europol a shocrú (1997)
- Prótacal (Uimh. 9) maidir le ról na bparlaimintí náisiúnta san Aontas Eorpach (1997)

Prótacail atá i gceangal leis an gConradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh

- Prótacal (Uimh. 10) ar Reacht an Bhainc Eorpaigh Infheistíochta (1957)
- Prótacal (Uimh. 11) ar Reacht Chúirt Bhreithiúnais an Chomhphobail Eorpaigh (1957)
- Prótacal (Uimh. 12) ar an Iodáil (1957)
- Prótacal (Uimh. 13) ar earraí de thionscnamh tíortha áirithe a thig ó na tíortha sin agus a fhaigheann cóir speisialta arna n-allmhairiú isteach i gceann de na Ballstáit (1957)
- Prótacal (Uimh. 14) maidir le hallmhairiú isteach sa Chomhphobal Eorpach ar tháirgí peitriiliam arna scagadh in Aintillí na hÍsiltíre (1962)
- Prótacal (Uimh. 15) ar shocruithe speisialta don Ghraonlainn (1985)
- Prótacal (Uimh. 16) maidir le maoin a fháil sa Danmhairg (1992)
- Prótacal (Uimh. 17) maidir le hAirteagal 141 den Chonradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh (1992)
- Prótacal (Uimh. 18) maidir le Reacht an Chórais Eorpaigh Bhainc Cheannais agus an Bhainc Cheannais Eorpaigh (1992)
- Prótacal (Uimh. 19) maidir le Reacht na hInstitiúide Eorpaí Airgeadaíochta (1992)
- Prótacal (Uimh. 20) maidir leis an nós imeachta um easnamh iomarcach (1992)

- Prótacal (Uimh. 21) maidir leis na critéir um chóineasú dá dtagraítear in Airteagal 121 den Chonradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh (1992)
  - Prótacal (Uimh. 22) maidir leis an Danmhairg (1992)
  - Prótacal (Uimh. 23) maidir leis an bPortaingéil (1992)
  - Prótacal (Uimh. 24) maidir leis an trasdul chuig an tríú céim den Aontas Eacnamaíoch agus Airgeadaíochta (1992)
  - Prótacal (Uimh. 25) maidir le forálacha áirithe a bhaineann le Ríocht Aontaithe na Breataine Móire agus Thuaisceart Éireann (1992)
  - Prótacal (Uimh. 26) maidir le forálacha áirithe a bhaineann leis an Danmhairg (1992)
  - Prótacal (Uimh. 27) maidir leis an bhFrainc (1992)
  - Prótacal (Uimh. 28) maidir le comhtháthú eacnamaíoch agus sóisialta (1992)
  - Prótacal (Uimh. 29) maidir le tearmann do náisiúnaigh de chuid Bhallstáit an Aontais Eorpaigh (1997)
  - Prótacal (Uimh. 30) maidir le prionsabail na coimhdeachta agus na comhréireachta a chur i bhfeidhm (1997)
  - Prótacal (Uimh. 31) maidir le caidreamh eachtrach na mBallstát i dtaca le teorainneacha seachtracha a thrasnú (1997)
  - Prótacal (Uimh. 32) maidir leis an gcóras craolacháin phoiblí sna Ballstáit (1997)
  - Prótacal (Uimh. 33) maidir le cosaint agus leas ainmhithe (1997)
- Prótacal atá i gceangal leis na Conarthaí ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh, an Chomhphobail Eorpaigh do Ghual agus Cruach agus an Chomhphobail Eorpaigh do Fhuinneamh Adamhach:
- Prótacal Uimh. 34 ar phribhléidí agus díolúintí na gComhphobal Eorpach (1965)

TÁ A SHOILSE RÍ NA mBEILGEACH, UACHTARÁN PHOBLACHT CHÓNAIDHME NA GEARMÁINE, UACHTARÁN PHOBLACHT NA FRAINCE, UACHTARÁN PHOBLACHT NA hIODÁILE, A MÓRGACHT RÍOGA ARD-BHANDIÚC LUCSAMBURG, A SOILSE BANRÍON NA hÍSILTÍRE, ⁽¹⁾

AR A BHEITH DE RÚN DAINGEAN ACU na fothaí a leagan síos d'aontas buandlúite idir pobail na hEorpa,

AR A BHEITH BEARTAITHE ACU ascnamh eacnamaíoch agus sóisialta a dtíortha a áirithiú le comhghníomhaíocht chun na bacainní a dhíchur atá ag deighilt na hEorpa,

Á DHEARBHÚ é a bheith de chuspóir bunúsach lena n-iarreachtaí dálaí maireachtála agus oibre a bpobal a shíorchur chun feabhais,

Á AITHINT DÓIBH go bhfuil gá, d'fhonn bacainní atá ann a aschur, le gníomhaíocht chomhbheartaithe chun forleathnú seasta, trádáil chothromúil agus iomaíocht chóir a urrú,

ÓS É A MIANGAS aontacht a ngeilleagar a neartú agus a bhforbairt chomhchuí a áirithiú trí laghdú a thabhairt ar na difríochtaí idir na réigiúin éagsúla agus ar mhallréim na réigiún nach bhfuil bail ar fónamh orthu,

ÓS MIAN LEO, de thoradh comhbheartais tráchtála, cuidiú chun srianta leis an trádáil idir-náisiúnta a dhíothú go comhleanúnach,

LE HINTINN an dlúthpháirtíocht a dhaingniú a chónaisceann an Eoraip agus na tíortha thar lear agus d'fhonn forbairt ar a rathúnas a áirithiú de réir phrionsabail Chairt na Náisiún Aontaithe,

AR A BHEITH BEARTAITHE ACU tríd an gcomhthiomsú sin ar a n-acmhainní an tsíocháin agus an tsaoirse a chaomhnú agus a neartú agus á ghairm dóibh ar na pobail eile san Eoraip a pháirtíonn a mbarrshamhail luí isteach lena n-iarreachtaí,

AR A BHEITH DE RÚN DAINGEAN ACU forbairt an fheasa ar an leibhéal is airde i measc a bpobail a chur ar aghaidh trí rochtain fhorleathan a bheith ann ar oideachas agus tríd an bhfios sin a thabhairt suas chun dáta go leanúnach,

TAR ÉIS CINNEADH ar CHOMHPHOBAL EORPACH a chur ar bun agus chun na críche sin tar éis na daoine seo a leanas a cheapadh mar Lánchumhachtaigh:

A SHOILSE RÍ NA MBEILGEACH:

An tUasal Paul Henri SPAAK, Aire Gnóthaí Eachtracha,

An Barún J. Ch. SNOY ET D'OPPUERS, Ardrúnaí na hAireachta Gnóthaí Eacnamaíochta, Uachtarán Thoscaireacht na Beilge ag an gComhdháil Idir-Rialtasach,

⁽¹⁾ Tá Ríocht na Danmhairge, an Phoblacht Heilléanach, Ríocht na Spáinne, Éire, Poblacht na hOstaire, Poblacht na Portaingéile, Poblacht na Fionlainne, Ríocht na Sualainne agus Ríocht Aontaithe na Breataine Móire agus Thuaisceart Éireann tar éis teacht chun bheith ina mBallstáit den Comhphobal Eorpach ó shin.

UACHTARÁN PHOBLACHT CHÓNAIDHME NA GEARMÁINE:

An Dr. Konrad ADENAUER, Seansailéir na Cónaidhme,
An Dr. Walter HALLSTEIN, Ollamh, Stát-Rúnaí Oifig Gnóthaí Eachtracha na Cónaidhme,

UACHTARÁN PHOBLACHT NA FRAINCE:

An tUasal Christian PINEAU, Aire Gnóthaí Eachtracha,
An tUasal Maurice FAURE, Stát-Rúnaí Gnóthaí Eachtracha,

UACHTARÁN PHOBLACHT NA HIODÁILE:

An tUasal Antonio SEGNI, Uachtarán Chomhairle na nAirí,
An tOllamh Gaetano MARTINO, Aire Gnóthaí Eachtracha,

A MÓRGACHT RÍOGA ARD-BHANDIÚC LUCSAMBURG:

An tUasal Joseph BECH, Uachtarán an Rialtais, Aire Gnóthaí Eachtracha,
An tUasal Lambert SCHAU, Ambasadóir, Uachtarán Thoscaireacht Lucsamburg ag an gComhdháil Idir-Rialtasach,

A SOILSE BANRÍON NA hÍSILTÍRE:

An tUasal Joseph LUNS, Aire Gnóthaí Eachtracha,
An tUasal J. LINTHORST HOMAN, Uachtarán Thoscaireacht na hÍsiltíre ag an gComhdháil Idir-Rialtasach,

NOCH A RINNE, tar éis dóibh a lánchumhachtaí, agus iad i bhfoirm cheart chuí, a thabhairt ar aird dá chéile, comhaontú mar a leanas.

CUID A hAON

PRIONSABAIL

Airteagal 1 (Sean-Airteagal 1)

Leis an gConradh seo, bunaíonn na hARDPHÁIRTTHE CONARTHACHA eatarthu féin COMHPHOBAL EORPACH.

Airteagal 2 (Sean-Airteagal 2)

Beidh de chúram ar an gComhphobal, trí chómhargadh agus aontas eacnamaíoch agus airgeadaíochta a bhunú agus trí na comhbheartais nó na comhghníomhaíochtaí dá dtagraítear in Airteagail 3 agus 4 a chur chun feidhme, dlús a chur ar fud an Chomhphobail le forbairt chomhchuí chothromúil inbhuanaithe ar ghníomhaíochtaí eacnamaíocha, le hardleibhéal fostaíochta agus slándála sóisialta, le comhionannas idir fir agus mná, le fás inbhuanaithe neamhbhoilscitheach, le mórchumas iomaíochta agus mórchóineasú san fheidhmiú eacnamaíoch, le hardleibhéal cosanta don chomhshaoil agus le hardleibhéal feabhsaithe ar a cháilíocht, le hardú ar an gcaighdeán maireachtála agus ar an mianach saoil, le comhtháthú eacnamaíoch agus sóisialta agus le dlúthpháirtíocht idir na Ballstáit.

Airteagal 3 (Sean-Airteagal 3)

1. Chun na gcríoch atá luaite in Airteagal 2, cuimseoidh gníomhaíocht an Chomhphobail, faoi na coinníollacha agus de réir an tráthchláir dá bhforáiltear sa Chonradh seo:

- (a) dleachtanna custaim agus srianta cainníochtúla ar allmhairiú agus onnmhairiú earraí, agus gach beart eile comhéifeachta, a thoirmeasc idir na Ballstáit;
- (b) comhbheartas tráchtála;
- (c) margadh inmheánach arb é is príomhghné ann constaicí in aghaidh saorghluaiseachta earraí, daoine, seirbhísí agus caipitil a dhíothú idir na Ballstáit;
- (d) bearta maidir le hiontráil agus le gluaiseacht daoine mar a fhoráiltear i dTeideal IV;
- (e) comhbheartas i réimsí na talmhaíochta agus an iascaigh;
- (f) comhbheartas i réimse an iompair;
- (g) córas a áiritheoidh nach saobhtar an iomaíocht sa mhargadh inmheánach;
- (h) dlíthe na mBallstát a chomhfhogasú a mhéad is gá d'oibriú an chómhargaidh;
- (i) comhordú ar bheartais fostaíochta na mBallstát a chur ar aghaidh d'fhonn a n-éifeachtúlacht a fheabhsú trí straitéis chomhordaithe don fhostaíocht a fhorbairt;
- (j) beartas sa réimse sóisialta lena n-áirítear Ciste Sóisialta na hEorpa;
- (k) an comhtháthú eacnamaíoch agus sóisialta a neartú;
- (l) beartas i réimse an chomhshaoil;

- (m) cumas iomaíochta tionscal Comhphobail a neartú;
- (n) an taighde agus an fhorbairt theicneolaíoch a chur ar aghaidh;
- (o) bunú agus forbairt gréasán traseorpach a chothú;
- (p) rannchuidiú le hardleibhéal cosanta sláinte a bhaint amach;
- (q) rannchuidiú le hoideachas agus le hoiliúint de chaighdeán a chur ar fáil agus le borradh chultúir na mBallstát;
- (r) beartas i réimse an chomhair um fhorbairt;
- (s) na tíortha agus na críocha thar lear a chomhlachú d'fhonn trádáil a mhéadú agus forbairt eacnamaíoch agus shóisialta a chur ar aghaidh i gcomhar le chéile;
- (t) rannchuidiú le cosaint an tomhaltóra a neartú;
- (u) bearta i réimsí an fhuinnimh, na cosanta sibhialta agus na turasóireachta.

2. Sna gníomhaíochtaí uile dá dtagraítear san Airteagal seo, beidh sé d'aidhm ag an gComhphobal neamhionannais idir fir agus mná a dhíchur agus comhionannas eatarthu a chur ar aghaidh.

Airteagal 4 (Sean-Airteagal 3a)

1. Chun na gcríoch atá luaite in Airteagal 2, cuimseoidh gníomhaíochtaí na mBallstát agus an Chomhphobail, faoi na coinníollacha agus de réir an tráthchláir dá bhforáiltear sa Chonradh seo, beartas eacnamaíoch a ghlacadh atá fothaithe ar chomhordú dlúth idir beartais eacnamaíocha na mBallstát, ar an margadh inmheánach agus ar shainiú comhchuspóirí agus a sheoltar i gcomhréir le prionsabal geilleagair mhargaidh oscailte le saoriomaíocht.

2. Go comhthreomhar leis sin, agus faoi na coinníollacha agus de réir an tráthchláir dá bhforáiltear sa Chonradh seo, cuimseoidh na gníomhaíochtaí sin rátaí malairte a shocrú go neamh-inchúlghairthe as a dtiocfaidh tionscnamh airgeadra aonair, an tECU, beartas aonair airgeadaíochta agus beartas aonair rátaí malairte a shainiú agus a sheoladh arb é is cuspóir príomhúil leo araon cobhsaíocht phraghsanna a choimeád ar bun agus, gan dochar don chuspóir sin, tacú leis na beartais eacnamaíocha ghinearálta sa Chomhphobal, i gcomhréir le prionsabal geilleagair mhargaidh oscailte le saoriomaíocht.

3. Béarfaidh gníomhaíochtaí sin na mBallstát agus an Chomhphobail go ndéanfar na treoirphrionsabail seo a leanas a urramú: praghsanna cobhsaí, airgeadas poiblí fóna agus dálaí airgeadaíochta fóna agus comhardú inbhuanaithe íocaíochtaí.

Airteagal 5 (Sean-Airteagal 3b)

Gníomhóidh an Comhphobal faoi theorainn na gcumhachtaí a thugtar dó sa Chonradh seo agus na gcuspóirí a shanntar dó ann.

I réimsí nach dtig faoina inniúlacht eisiach, ní ghníomhóidh an Comhphobal, i gcomhréir le prionsabal na coimhdeachta, ach amháin mura féidir agus a mhéad nach féidir cuspóirí na gníomhaíochta arna beartú a ghnóthú go leordhóthanach ar leibhéal na mBallstát agus gur féidir, dá bhrí sin, de bharr fhairsinge agus iarmhairtí na gníomhaíochta arna beartú, iad a ghnóthú níos fearr ar leibhéal an Chomhphobail.

Ní rachaidh aon ghníomhaíocht de chuid an Chomhphobail thar a bhfuil riachtanach chun cuspóirí an Chonartha seo a bhaint amach.

Airteagal 6 (Sean-Airteagal 3c)

Ní foláir ceanglais chosaint an chomhshaoil a lánpháirtiú i sainiú agus i gcur chun feidhme bheartais agus ghníomhaíochtaí an Chomhphobail dá dtagraítear in Airteagal 3, go háirithe d'fhonn forbairt inbhuanaithe a chur ar aghaidh.

Airteagal 7 (Sean-Airteagal 4)

1. Na cúraimí a chuirtear ar an gComhphobal, beidh siad le cur i gcrích ag na hinstiitúidí seo a leanas:

- PARLAIMINT NA hEORPA,
- COMHAIRLE,
- COIMISIÚN,
- CÚIRT BHREITHIÚNAIS,
- CÚIRT INIÚCHÓIRÍ.

Gníomhóidh gach instiitúid acu faoi theorainn na gcumhachtaí a thugtar di sa Chonradh seo.

2. Beidh de chúnamh ag an gComhairle agus ag an gCoimisiún Coiste Eacnamaíoch agus Sóisialta agus Coiste na Réigiún ag gníomhú i gcáil chomhairleach dóibh.

Airteagal 8 (Sean-Airteagal 4a)

Bunófar Córas Eorpach Banc Ceannais (dá ngairtear “CEBC” anseo feasta) agus Banc Ceannais Eorpach (dá ngairtear “BCE” anseo feasta) i gcomhréir leis na nósanna imeachta atá leagtha síos sa Chonradh seo; gníomhóidh siad faoi theorainn na gcumhachtaí a thugtar dóibh sa Chonradh seo agus i Reacht CEBC agus BCE (dá ngairtear “Reacht CEBC” anseo feasta) atá i gceangal leis.

Airteagal 9 (Sean-Airteagal 4b)

Bunófar leis seo Banc Eorpach Infheistíochta a gníomhóidh faoi theorainn na gcumhachtaí a thugtar dó sa Chonradh seo agus sa Reacht atá i gceangal leis.

Airteagal 10 (Sean-Airteagal 5)

Déanfaidh na Ballstáit gach beart, ginearálta nó leithleach, is cuí chun a áirithiú go gcomhlíonfar na hoibleagáidí a thig den Chonradh seo nó de dhroim gníomhaíochta a rinne instiitúidí an Chomhphobail. Éascóidh siad don Chomhphobal comhall a chúraimí.

Staonfaidh siad ó aon bheart a d'fhéadfadh gnóthú chuspóirí an Chonartha seo a chur i gcontúirt.

Airteagal 11 (Sean-Airteagal 5a)

1. Na Ballstáit a bhfuil sé ar intinn acu comhar níos dlúithe a bhunú eatarthu féin, féadfar a údarú dóibh, faoi réir Airteagail 43 agus 44 den Chonradh ar an Aontas Eorpach, leas a bhaint as na hinstiúidí, na nósanna imeachta agus na sásraí atá leagtha síos sa Chonradh seo ar choinníoll:

- (a) nach mbaineann an comhar a bheartaítear le réimsí a thig faoi inniúlacht eisiach an Chomhphobail;
- (b) nach ndéanann an comhar sin difear do bheartais, gníomhaíochtaí ná cláir an Chomhphobail;
- (c) nach mbaineann an comhar sin le saoránacht an Aontais nó nach ndéanann sé idirdhealú idir náisiúnaigh na mBallstát;
- (d) go bhfanann an comhar sin laistigh de theorainneacha na gcumhachtaí a thugtar don Chomhphobal sa Chonradh seo; agus
- (e) nach éard an comhar sin idirdhealú nó srianadh trádála idir Ballstáit agus nach saobhann sé na coinníollacha iomaíochta eatarthu.

2. Deonóidh an Chomhairle an t-údarú dá dtagraítear i mír 1, ag gníomhú di trí thromlach cáilithe ar thogra ón gCoimisiún agus tar éis dul i gcomhairle le Parlaimint na hEorpa.

Má dhearbhaíonn comhalta den Chomhairle go bhfuil sé ar intinn aige, ar chúiseanna tábhachtacha sonraithe beartais náisiúnta, cur i gcoinne dheonú an údaraithe trí thromlach cáilithe, ní dhéanfar vótáil. Féadfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di trí thromlach cáilithe, a iarraidh go ndéanfar an cheist a chur faoi bhráid na Comhairle, ag teacht le chéile di i dtionól na gCeannairí Stáit nó Rialtais, chun go nglacfar cinneadh d'aon toil.

Féadfaidh Ballstáit a bhfuil sé ar intinn acu an comhar níos dlúithe dá dtagraítear i mír 1 a bhunú eatarthu iarraidh a dhíriú chuig an gCoimisiún a fhéadfaidh togra chuige sin a thíolacadh don Chomhairle. Mura ndéanfaidh an Coimisiún togra a thíolacadh, cuirfidh sé na Ballstáit i dtrácht ar an eolas faoi na cúiseanna nár thíolaic sé togra.

3. Aon Bhallstát ar mian leis bheith ina pháirtí sa chomhar arna bhunú i gcomhréir leis an Airteagal seo, cuirfidh sé a intinn in iúl don Chomhairle agus don Choimisiún agus tabharfaidh an Coimisiún tuairim don Chomhairle laistigh de thrí mhí ó dháta an fhógra sin a fháil. Laistigh de cheithre mhí ó dháta an fhógra sin, déanfaidh an Coimisiún cinneadh maidir leis an iarraidh agus maidir le cibé socruithe sonracha a mheasfaidh sé a bheith riachtanach.

4. Beidh na gníomhartha agus na cinntí is gá chun gníomhaíochtaí comhair a chur chun feidhme faoi réir fhorálacha ábhartha uile an Chonartha seo, mura bhforáiltear a mhalairt san Airteagal seo agus in Airteagail 43 agus 44 den Chonradh ar an Aontas Eorpach.

5. Beidh an tAirteagal seo gan dochar d'fhorálacha an Phrótacail ag lánpháirtiú acquis Schengen i gcreat an Aontais Eorpaigh.

Airteagal 12 (Sean-Airteagal 6)

Laistigh de raon feidhme an Chonartha seo, agus gan dochar d'aon fhorálacha speisialta ann, toirmiscfear aon idirdhealú de bhíthin náisiúntachta.

Féadfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di i gcomhréir leis an nós imeachta dá dtagraítear in Airteagal 251, rialacha a ghlacadh chun idirdhealú den sórt sin a thoirmeasc.

Airteagal 13 (Sean-Airteagal 6a)

Gan dochar d'fhorálacha eile an Chonartha seo agus laistigh de theorainneacha na gcumhachtaí a thugann an Comhphobal di, féadfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di d'aon toil ar thogra ón gCoimisiún agus tar éis dul i gcomhairle le Parlaimint na hEorpa, gníomhaíocht iomchuí a ghlacadh chun idirdhealú a chomhrac atá bunaithe ar ghnéas, tionscnamh ciníoch nó eitneach, reiligiún nó creideamh, míchumas, aois nó claonadh gnéasach.

Airteagal 14 (Sean-Airteagal 7a)

1. Glacfaidh an Comhphobal na bearta is gá chun margadh inmheánach a bhunú i rith tréimhse a mbeidh deireadh léi ar an 31 Nollaig 1992, i gcomhréir le forálacha an Airteagail seo, Airteagail 15, 26, 47(2), 49, 80, 93 agus 95 agus gan dochar d'fhorálacha eile an Chonartha seo.

2. Is é rud a bheidh sa mhargadh inmheánach spás gan teorainneacha inmheánacha ina n-áiríteofar saorghluaiseacht earraí, daoine, seirbhísí agus caipitil de réir fhorálacha an Chonartha seo.

3. Saineoidh an Chomhairle, ag gníomhú di trí thromlach cáilithe ar thogra ón gCoimisiún, na treoirlínte agus na coinníollacha is gá chun ascnamh cothromúil a áirithiú i ngach ceann de na hearnálacha lena mbaineann.

Airteagal 15 (Sean-Airteagal 7c)

Nuair a bheidh tograí á n-ullmhú aige d'fhonn na haidhmeanna dá dtagraítear in Airteagal 14 a bhaint amach, tabharfaidh an Coimisiún aird ar a mbeidh le déanamh i rith tréimhse tionscnaimh an mhargaidh inmheánaigh ag geilleagair áirithe nach bhfuil ar aon chéim maidir lena bhforbairt agus féadfaidh sé forálacha iomchuí a mholadh.

Más maoluithe iad na forálacha sin, ní foláir dóibh bheith sealadach agus gan feidhmiú an chómhargaidh a shuaitheadh ach a laghad is féidir.

Airteagal 16 (Sean-Airteagal 7d)

Gan dochar d'Airteagail 73, 86 agus 87, agus ag féachaint do thábhacht na seirbhísí lena ngabhann leas eacnamaíoch ginearálta i measc luachanna comhpháirteacha an Aontais maille leis an ról atá acu i gcomhtháthú sóisialta agus críochach an Aontais a chur ar aghaidh, féachfaidh an Comhphobal agus na Ballstáit chuige, gach ceann díobh laistigh dá chumhachtaí

faoi seach agus laistigh de raon feidhme an Chonartha seo, go n-oibreoidh seirbhísí den sórt sin ar bhonn prionsabal agus coinníollacha a chumasaíonn dóibh a gcúraimí a chomhall.

CUID A DÓ

SAORÁNACHT AN AONTAIS

Airteagal 17 (Sean-Airteagal 8)

1. Tionscnaítear leis seo saoránacht den Aontas. Is saoránach den Aontas é gach duine a bhfuil náisiúntacht Bhallstáit aige. Comhlánóidh saoránacht an Aontais an tsaoránacht náisiúnta agus ní ghabhfaidh sí a hionad.
2. Beidh ag saoránaigh an Aontais na cearta a thugtar sa Chonradh seo agus beidh siad faoi réir na ndualgas dá bhforáiltear ann.

Airteagal 18 (Sean-Airteagal 8a)

1. Beidh an ceart ag gach saoránach den Aontas gluaiseacht agus cónaí faoi shaoirse ar chríoch na mBallstát, faoi réir na dteorainneacha agus na gcoinníollacha dá bhforáiltear sa Chonradh seo agus sna forálacha arna nglacadh lena chur chun feidhme.
2. Féadfaidh an Chomhairle forálacha a ghlacadh d'fhonn feidhmiú na gceart dá dtagraítear i mír 1 a éascú; mura bhforáiltear a mhalairt sa Chonradh seo, gníomhóidh sí i gcomhréir leis an nós imeachta dá dtagraítear in Airteagal 251. Gníomhóidh an Chomhairle d'aon toil i gcaitheamh an nós imeachta sin.

Airteagal 19 (Sean-Airteagal 8b)

1. Beidh ag gach saoránach den Aontas a bhfuil cónaí air i mBallstát nach náisiúnach de é an ceart chun vótála agus chun bheith ina iarrthóir i dtoghcháin bhardasacha sa Bhallstát ina bhfuil cónaí air, faoi na coinníollacha céanna le náisiúnaigh an Stáit sin. Feidhmeofar an ceart sin faoi réir rialacha mionsonraithe arna nglacadh ag an gComhairle, ag gníomhú di d'aon toil ar thogra ón gCoimisiún agus tar éis dul i gcomhairle le Parlaimint na hEorpa; féadfaidh na rialacha mionsonraithe sin maoluithe a fhoráil nuair a dhlíonn fadhbanna is sonrach do Bhallstát é.
2. Gan dochar d'fhorálacha Airteagal 190(4) agus do na forálacha arna nglacadh lena chur chun feidhme, beidh ag gach saoránach den Aontas a bhfuil cónaí air i mBallstát nach náisiúnach de é an ceart chun vótála agus chun bheith ina iarrthóir i dtoghcháin do Pharlaimint na hEorpa sa Bhallstát ina bhfuil cónaí air, faoi na coinníollacha céanna le náisiúnaigh an Stáit sin. Feidhmeofar an ceart sin faoi réir rialacha mionsonraithe arna nglacadh ag an gComhairle, ag gníomhú di d'aon toil ar thogra ón gCoimisiún agus tar éis dul i gcomhairle le Parlaimint na hEorpa; féadfaidh na rialacha mionsonraithe sin maoluithe a fhoráil nuair a dhlíonn fadhbanna is sonrach do Bhallstát é.

Airteagal 20 (Sean-Airteagal 8c)

Tairbheoidh gach saoránach den Aontas ar chríoch tríú tír nach bhfuil ionadaíocht inti ag an mBallstát ar náisiúnach de é de chosaint ó údaráis taidhleoireachta agus consalacha aon Bhallstáit faoi na coinníollacha céanna le náisiúnaigh an Stáit sin. Déanfaidh na Ballstáit eatarthu féin na rialacha is gá a bhunú agus rachaidh siad i mbun na caibidlíochta idirnáisiúnta is gá chun an chosaint sin a áirithiú.

Airteagal 21 (Sean-Airteagal 8d)

Beidh ceart achainí ag gach saoránach den Aontas os comhair Pharlaimint na hEorpa i gcomhréir le forálacha Airteagal 194.

Féadfaidh gach saoránach den Aontas dul ar iontaoibh an Ombudsman arna bhunú i gcomhréir le forálacha Airteagal 195.

Féadfaidh gach saoránach den Aontas scríobh chuig aon cheann de na hinstiúidí nó comhlachtaí dá dtagraítear san Airteagal seo nó in Airteagal 7 i gceann de na teangacha atá luaite in Airteagal 314 agus freagra a fháil uaidh sa teanga chéanna.

Airteagal 22 (Sean-Airteagal 8e)

Déanfaidh an Coimisiún tuarascáil do Pharlaimint na hEorpa, don Chomhairle agus don Choiste Eacnamaíoch agus Sóisialta gach trí bliana, ar chur chun feidhme fhorálacha na Coda seo. Cuirfidh an tuarascáil sin forbairt an Aontais san áireamh.

Féadfaidh an Chomhairle, ar an mbonn sin agus gan dochar d'fhorálacha eile an Chonartha seo, ag gníomhú di d'aon toil ar thogra ón gCoimisiún agus tar éis dul i gcomhairle le Parlaimint na hEorpa, forálacha a ghlacadh chun na cearta dá bhforáiltear sa Chuid seo a chomhlánú, agus molfaidh sí na forálacha sin do na Ballstáit lena nglacadh i gcomhréir lena rialacha bunreachtúla faoi seach.

CUID A TRÍ

BEARTAIS AN CHOMHPHOBAIL

TEIDEAL I

SAORGHLUAISEACHT EARRAÍ

Airteagal 23 (Sean-Airteagal 9)

1. Beidh an Chomhphobal bunaithe ar aontas custaim a bhainfidh leis an trádáil go léir in earraí, agus a bhéarfaidh go dtoirmiscfear idir na Ballstáit dleachtanna custaim ar allmhairí agus onnmhairí agus gach muirear comhéifeachta, agus go nglacfar le comhtharaif chustaim ina gcaidreamh le tríú tíortha.

2. Bainfidh forálacha Airteagal 25 agus Chaibidil 2 den Teideal seo le táirgí de thionscnamh na mBallstát agus le táirgí ó thríú tíortha atá ar saorchúrsaíocht sna Ballstáit.

Airteagal 24 (Sean-Airteagal 10)

Measfar táirgí ó thríú tír a bheith i saorchúrsaíocht ar Bhallstát má comhlíonadh foirmiúlachtaí an allmhairithe agus gur toibhíodh sa Bhallstát sin aon dleachtanna custaim nó muirir chomhéifeachta is iníoctha agus murar thairbhí siad d'aisíoc iomlán nó páirteach ar na dleachtanna nó na muirir sin.

Caibidil 1

An tAontas Custaim

Airteagal 25 (Sean-Airteagal 12)

Toirmiscfear dleachtanna custaim ar allmhairí agus onnmhairí agus muirir chomhéifeachta idir na Ballstáit. Beidh an toirmeasc sin infheidhme freisin ar dhleachtanna custaim de chineál fioscach.

Airteagal 26 (Sean-Airteagal 28)

Déanfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di trí thiomlach cáilithe ar thogra ón gCoimisiún, dleachtanna na Comhtharaife Custaim a shocrú.

Airteagal 27 (Sean-Airteagal 29)

Chun na cúraimí a chuirtear air faoin gCaibidil seo a chomhlíonadh, beidh mar stiúir ag an gCoimisiún:

- (a) a riachtanaí atá sé an trádáil idir na Ballstáit agus tríú tíortha a chur chun cinn;
- (b) forbairtí i gcoinníollacha iomaíochta laistigh den Chomhphobal sa mhéid go dtugann siad feabhsú ar chumas iomaíochta gnóthas;
- (c) riachtanais an Chomhphobail maidir le soláthar amhábhbar agus earraí leathchríochnaithe; i ndáil leis sin de féachfaidh an Coimisiún chuige nach saobhfar coinníollacha iomaíochta idir na Ballstáit i gcás earraí críochnaithe;
- (d) a riachtanaí atá sé suaithheadh tromchúiseach i ngeilleagair na mBallstát a sheachaint agus a áirithiú go dtiocfaidh forbairt réasúnach faoin táirgeadh agus forleathnú ar úsáid earraí sa Chomhphobal.

Caibidil 2

Srianta cainníochtúla idir na Ballstáit a thoirmeasc

Airteagal 28 (Sean-Airteagal 30)

Toirmiscfear idir na Ballstáit srianta cainníochtúla ar allmhairí agus gach beart comhéifeachta.

Airteagal 29 (Sean-Airteagal 34)

Toirmiscfear idir na Ballstáit srianta cainníochtúla ar onnmhairí agus gach beart comhéifeachta.

Airteagal 30 (Sean-Airteagal 36)

Ní fhágann forálacha Airteagail 28 agus 29 go mbeidh bac ar thoirmisc nó srianta le hallmhairí nó onnmhairí nó earraí faoi bhealach, más gá a leithéid ar mhaithe leis an moráltacht phoiblí, leis an mbeartas poiblí nó le slándáil an phobail; chun sláinte agus saol daoine nó ainmhithe nó plandaí a chosaint; chun seoda náisúnta atá luachmhar ó thaobh na healaíne, na staire nó na seandálaíochta a chosaint; nó chun maoin tionscail agus tráchtála a chosaint. Ach ní cead áis a bhaint as na toirmisc ná na srianta sin le haghaidh idirdhealú treallach ná chun srianadh faoi cheilt a dhéanamh ar an trádáil idir Ballstáit.

Airteagal 31 (Sean-Airteagal 37)

1. Déanfaidh na Ballstáit coigeartú ar aon Státmhonaplachtaí de chineál tráchtálach chun a áirithiú nach mbeidh aon idirdhealú ann idir náisiúnaigh de na Ballstáit maidir leis na coiníollacha faoina bhfaightear earraí agus faoina gcuirtear ar an margadh iad.

Bainfidh forálacha an Airteagail seo le haon chomhlacht trína ndéanann Ballstát, *de jure* nó *de facto*, maoirsiú nó cinneadh nó ábhar tionchair a oibriú, go díreach nó go hindíreach, ar allmhairí nó onnmhairí idir na Ballstáit. Bainfidh na forálacha sin mar an gcéanna le monaplachtaí a tarmligeadh ón Stát.

2. Staonfaidh na Ballstáit ó aon bheart nua a thabhairt isteach atá bunoscionn leis na prionsabail atá leagtha síos i mír 1 nó a chuireann srian le scóip na nAirteagal a bhaineann le dleachtanna custaim agus srianta cainníochtúla a thoirmeasc idir na Ballstáit.

3. Má bhíonn ag Stát-mhonaplacht de chineál tráchtálach rialacha a ceapadh chun gur fusa táirgí talmhaíochta a dhiúscairt nó an fáltas is fearr a ghnóthú astu, ní mór féachaint chuige, le linn rialacha an Airteagail seo a chur chun feidhme, go mbeidh a chomhionann sin de choimirce ann d'fhostaíocht na dtáirgeoirí a bheidh i gceist agus dá gcaighdeán maireachtála.

TEIDEAL II

AN TALMHAÍOCHT

Airteagal 32 (Sean-Airteagal 38)

1. Sroichfidh an cómhargadh chun na talmhaíochta agus chun na trádála i dtáirgí talmhaíochta. Ciallaíonn “táirgí talmhaíochta” torthaí na talún, na tógála stoic agus na hiascáireachta, agus táirgí próiseála céadchéime a bhaineann go díreach leis na torthaí sin.
2. Ach amháin mar a bhforáiltear a mhalairt in Airteagail 33 go 38, bainfidh na rialacha atá leagtha síos do bhunú an chómhargaidh le táirgí talmhaíochta.
3. Tá liosta in Iarscríbhinn I a ghabhann leis an gConradh seo de na táirgí lena mbaineann forálacha Airteagail 33 go 38.
4. I dteannta an cómhargadh do tháirgí talmhaíochta a oibriú agus a fhorbairt ní foláir comhbheartas talmhaíochta a bhunú.

Airteagal 33 (Sean-Airteagal 39)

1. Is iad aidhmeanna an chomhbheartais talmhaíochta:
  - (a) táirgiúlacht na talmhaíochta a mhéadú trí ascnamh teicniúil a chur chun cinn agus trína áirithiú go ndéanfar forbairt réasúnach ar tháirgeadh na talmhaíochta agus go n-úsáidfear mar is fearr is féidir na tosca táirgthe, go háirithe na hoibrithe;
  - (b) mar sin, caighdeán cóir maireachtála a áirithiú don lucht talmhaíochta, go háirithe trí thuilleamh gach duine dá mbíonn ag gabháil don talmhaíocht a mhéadú;
  - (c) margaí a chobhsú;
  - (d) a chinntiú go mbíonn soláthairtí ar fáil;
  - (e) a áirithiú go mbíonn soláthairtí á bhfáil ar phraghsanna réasúnta ag tomhaltóirí.
2. Ar an gcomhbheartas talmhaíochta agus na modhanna speisialta chun a fheidhmithe a bheith á n-oibriú amach, cuirfear na nithe seo a leanas san áireamh:
  - (a) gníomhaíocht shainghnéitheach na talmhaíochta, mar gheall ar ghréasán sóisialta na talmhaíochta agus na difríochtaí sa ghréasán sin, agus na difríochtaí nádúrtha, ó réigiún talmhaíochta go chéile;

- (b) a riachtanaí atá sé na coigeartuithe is cuí a dhéanamh céim ar chéim;
- (c) an talmhaíocht sna Ballstáit a bheith ina hearnáil atá dlúth-tháite leis an ngeilleagar ina iomláine.

Airteagal 34 (Sean-Airteagal 40)

1. Chun na haidhmeanna atá leagtha amach in Airteagal 33 a ghnóthú, bunófar comheagraíocht mhargaí talmhaíochta.

Is i bhfoirm acu seo a leanas, de réir an táirge áirithe, a bheidh an eagraíocht sin:

- (a) comhrialacha iomaíochta;
- (b) comhordú éigeantach ar na heagraíochtaí náisiúnta margaíochta;
- (c) eagraíocht Eorpach margaíochta.

2. An chomheagraíocht a bhunófar de réir mhír 1, féadfaidh sí na bearta uile a chuimsiú is gá chun na haidhmeanna a ghnóthú atá leagtha amach in Airteagal 33, go háirithe rialú praghsanna, cabhracha chun na táirgí éagsúla a tháirgeadh agus a chur ar an margadh, córais chun táirgí a stóráil agus a thabhairt anonn agus comhshásra chun allmhairí nó onnmhairí a chobhsú.

Beidh ar an gcomheagraíocht cloí le gnóthú na n-aidhmeanna atá leagtha amach in Airteagal 33, agus gan idirdhealú ar bith a dhéanamh idir táirgeoirí nó tomhaltóirí sa Chomhphobal.

Bunófar aon chombheartas praghsanna ar chomhchaighdeán agus ar chómhodhanna ríomhaireachta.

3. Chun a chumasú don chomheagraíocht dá dtagraítear i mír 1 a haidhmeanna a ghnóthú, féadfar ciste nó cistí um threoraíocht agus ráthaíocht talmhaíochta a bhunú.

Airteagal 35 (Sean-Airteagal 41)

Chun go bhféadfar na haidhmeanna atá leagtha amach in Airteagal 33 a ghnóthú, féadfar socrú a dhéanamh faoi chuimsiú an chombheartais talmhaíochta do bhearta mar iad seo:

- (a) comhordú éifeachtach ar iarrachtaí i réimsí na gairmoiliúna, an taighde, agus leathadh eolais ar an talmhaíocht; chuige sin, is féidir tionscadail nó institiúidí a mhaoiniú i gcomhar;
- (b) comhbhearta chun úsáid táirgí áirithe a chur chun cinn.

Airteagal 36 (Airteagal 42)

Maidir le táirgeadh agus trádáil táirgí talmhaíochta, ní bheidh feidhm ag forálacha na Caibidle a bhaineann le rialacha iomaíochta ach amháin a mhéad a chinneadh an Chomhairle, faoi chuimsiú Airteagal 37(2) agus (3) agus de réir an nós imeachta atá leagtha síos ansin, agus na haidhmeanna atá leagtha amach in Airteagal 33 a chur san áireamh.

Féadfaidh an Chomhairle, go háirithe, deonú cabhrach a údarú:

- (a) chun fiontair a chosaint atá faoi chis mar gheall ar dhálaí struchtúracha nó nádúrtha;
- (b) faoi chuimsiú clár forbraíochta don eacnamaíocht.

Airteagal 37 (Sean-Airteagal 43)

1. Chun na treoirlínte do chomhbheartas talmhaíochta a léiriú, déanfaidh an Coimisiún, a luaite a thiocfaidh an Conradh seo i bhfeidhm, comhdháil de na Ballstáit a chomóradh, d'fhonn a mbeartais talmhaíochta a chóimheas, go háirithe trí chuntas a sholáthar ar a n-acmhainní agus a riachtanais.

2. Tar éis obair na comhdhála dá bhforáiltear i mír 1 a thabhairt dá aire, déanfaidh an Coimisiún, tar éis dul i gcomhairle leis an gCoiste Eacnamaíoch agus Sóisialta agus laistigh de dhá bhliain ón gConradh seo a theacht i bhfeidhm, tograí a thíolacadh chun an chomhbheartas talmhaíochta a leagan amach agus a chur i ngníomh, lena n-áirítear ceann de na foirmeacha comheagraíochta dá bhforáiltear in Airteagal 34(1) a chur in ionad na n-eagraíochtaí náisiúnta, agus chun na bearta a shonraítear sa Teideal seo a chur i ngníomh.

Sna tograí sin cuirfear san áireamh idirghuileamaíocht na gcúrsaí talmhaíochta atá luaite sa Teideal seo.

Déanfaidh an Chomhairle, ar thogra ón gCoimisiún agus tar éis dul i gcomhairle le Parlaimint na hEorpa, ag gníomhú di trí thromlach cáilithe, rialacháin a cheapadh, teoracha a eisiúint, nó cinntí a ghlacadh gan dochar d'aon mholtaí is féidir léi a thabhairt freisin.

3. Féadfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di trí thromlach cáilithe agus de réir mhír 1, an chomheagraíocht dá bhforáiltear in Airteagal 34(1) a chur in ionad na n-eagraíochtaí náisiúnta margaíochta, más rud é:

- (a) go dtairgeann an chomheagraíocht do na Ballstáit atá ina choinne sin, agus a bhfuil eagraíocht dá gcuid féin acu don táirgeadh áirithe, a chomhionann sin de ráthú um fhos-taíocht agus caighdeán maireachtála na dtáirgeoirí a bheidh i gceist, ag féachaint do na hoiriúnuithe is indéanta agus don speisialtóireacht is gá le himeacht aimsire;
- (b) go n-áirithíonn an eagraíocht sin dálaí trádála sa Chomhphobal mar atá i margadh náisiúnta.

4. Má bhíonn comheagraíocht d'amhábhair áirithe bunaithe sula mbeidh comheagraíocht ann do na táirgí próiseáilte a fhreagraíonn dóibh, féadfar na hamhábhair a úsáidtear do tháirgí próiseáilte atá le honnmhairiú go tríú tíortha a allmhairiú ó lasmuigh den Chomhphobal.

Airteagal 38 (Sean-Airteagal 46)

Nuair a dhéantar i mBallstát táirge a thabhairt faoi eagraíocht náisiúnta mhargaíochta nó faoi rialacha inmheánacha comhéifeachta a imríonn ar staid iomaíochta a shamhail de tháirgeadh i mBallstát eile, cuirfidh na Ballstáit muirear frithchúitimh ar an táirge sin, arna allmhairiú ón mBallstát ina bhfuil an eagraíocht nó na rialacha sin, mura rud é go gcuireann an Stát sin muirear cúiteach chun feidhme ar onnmhairí.

Socróidh an Coimisiún méid na muirear sin ar an leibhéal is gá chun an chothromaíocht a shlánú; féadfaidh sé freisin bearta eile a údarú a gcinnfidh sé a gcoinníollacha agus a sonraí.

TEIDEAL III

SAORGHLUAISEACHT DAOINE, SEIRBHÍSÍ AGUS CAIPITIL

Caibidil 1

Oibrithe

Airteagal 39 (Sean-Airteagal 48)

1. Áiritheofar saoirse ghluaiseachta d'oibrithe laistigh den Chomhphobal.
2. Bhéarfaidh an tsaoirse ghluaiseachta sin go ndíothófar aon idirdhealú de bhíthin a náisiúntachta idir oibrithe na mBallstát maidir le fostaíocht, le luach saothair agus le coinníollacha eile oibre.
3. Gabhfaidh léi, faoi réir teorainneacha a bhfuil call leo ar mhaithe leis an mbeartas poiblí, leis an tslándáil phoiblí nó leis an tsláinte phoiblí, an ceart:
  - (a) chun glacadh le fostaíocht a tairgeadh iarbhír;
  - (b) leis an aidhm sin, chun gluaiseacht faoi shaoirse laistigh de chríoch na mBallstát;
  - (c) chun fanacht i mBallstát le bheith ag gabháil d'fhostaíocht ann de réir na bhforálacha reachtaíochta nó rialúcháin nó riaracháin a bhaineann le fostaíocht náisiúnaigh an Stáit sin;
  - (d) chun fuireach i gcríoch Bhallstáit tar éis bheith ar fostú sa Stát sin, faoi réir coinníollacha a chorprófar i rialacháin feidhmiúcháin a ullmhóidh an Coimisiún.
4. Ní bhainfidh forálacha an Airteagail seo le fostaíocht sa tseirbhís phoiblí.

Airteagal 40 (Sean-Airteagal 49)

Glacfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di i gcomhréir leis an nós imeachta dá dtagraítear in Airteagal 251 agus tar éis dul i gcomhairle leis an gCoiste Eacnamaíoch agus Sóisialta, trí bhíthin treoracha nó rialachán, na bearta is gá chun saoirse ghluaiseachta d'oibrithe, mar atá sé sainithe in Airteagal 39, a thabhairt i gcrích, go háirithe:

- (a) trí chomhoibriú dlúth a áirithiú idir na seirbhísí náisiúnta fostaíochta;
- (b) trí dhíothú a dhéanamh ar na gnásanna agus na cleachtais riaracháin sin agus na tréimhsí cáiliúcháin sin maidir le bheith i dteideal fostaíochta atá ar fáil, cibé acu ó reachtaíocht náisiúnta nó ó chomhaontuithe a bhí déanta idir na Ballstáit a thig siad, a mbeadh a gcoimeád ar bun ina chonstaic ar shaorghluaiseacht oibrithe;
- (c) trí dhíothú a dhéanamh ar na tréimhsí cáiliúcháin agus na srianta eile sin go léir, dá bhforáiltear faoi reachtaíocht náisiúnta nó faoi chomhaontuithe a bhí déanta idir na Ballstáit, a chuireann ar oibrithe ó Bhallstáit eile coinníollacha maidir le saor-rogha fostaíochta nach gcuirtear ar oibrithe an Stáit atá i gceist;
- (d) trí shásra iomchuí a chur ar bun chun tairiscintí fostaíochta agus iarratais ar fhostaíocht a thabhairt i dteagmháil le chéile agus chun go n-éascófar cothromaíocht idir soláthar agus éileamh ar mhargadh na fostaíochta d'fhonn go seachnófar aon dochar mór don chaighdeán maireachtála agus don leibhéal fostaíochta sna réigiúin agus sna tionscail éagsúla.

Airteagal 41 (Sean-Airteagal 50)

Taobhóidh na Ballstáit, faoi chuimsiú cláir chomhpháirtigh, le hoibrithe óga a mhalartú le chéile.

Airteagal 42 (Sean-Airteagal 51)

Glacfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di i gcomhréir leis an nós imeachta dá dtagraítear in Airteagal 251, cibé bearta i réimse na slándála sóisialta is gá chun saoirse ghluaiseachta a sholáthar d'oibrithe; chuige sin, déanfaidh sí socruithe chun a áirithiú do na hoibrithe imirceacha agus dá gcleithiúnaithe:

- (a) go gcomhshuimeofar, d'fhonn an ceart chun sochair a fháil agus a choinneáil agus méid an tsocair a ríomh, na tréimhsí uile a chuirtear san áireamh faoi dhlíthe na dtíortha éagsúla;
- (b) go n-íofar sochair le daoine a chónaíonn ar chríocha na mBallstát.

Gníomhóidh an Chomhairle d'aon toil i gcaitheamh an nós imeachta dá dtagraítear in Airteagal 251.

Caibidil 2

Ceart bunaíochta

Airteagal 43 (Sean-Airteagal 52)

Faoi chuimsiú na bhforálacha atá leagtha amach thíos, toirmiscfear srianta ar shaoirse bhunaíochta náisiúnaigh de chuid Ballstáit i gcríoch Bhallstáit eile. Bainfidh an toirmeasc sin freisin le srianta ar ghníomhaireachtaí, brainsí nó fochuideachtaí a chur ar bun ag náisiúnaigh d'aon Bhallstát atá bunaithe i gcríoch aon Bhallstáit.

Folóidh saoirse bhunaíochta an ceart chun gabháil le gníomhaíochtaí agus iad a shaothrú mar oibrithe ar a gconlán féin, chun gnóthais a chur ar bun agus a bhainistí, go háirithe cuideachtaí nó gnólachtaí de réir bhrí Airteagal 48, an dara mír, faoi na coinníollacha atá leagtha síos dá náisiúnaigh féin le dlí na tíre ina bhfuil suíomh na bunaíochta sin, faoi réir fhorálacha na Caibidle a bhaineann le caipiteal.

Airteagal 44 (Sean-Airteagal 54)

1. Chun an tsaoirse bhunaíochta a bhaint amach i gcás gníomhaíochta áirithe, gníomhóidh an Chomhairle trí bhithin teoracha, ag gníomhú di i gcomhréir leis an nós imeachta dá dtagraítear in Airteagal 251 agus tar éis dul i gcomhairle leis an gCoiste Eacnamaíoch agus Sóisialta.

2. Déanfaidh an Chomhairle agus an Coimisiún na dualgais a thitfidh orthu faoi na forálacha roimhe seo a chomhlíonadh, go háirithe:

- (a) trí fhreastal i dtosach báire, de ghnáth, do ghníomhaíochtaí ina ndéanann an tsaoirse bhunaíochta fóntas ar leith d'fhorbairt na táirgeachta agus na trádála;
- (b) trí comhoibriú dlúth idir na húdaráis inniúla sna Ballstáit a áirithiú ionas go gcinnteofar an cor áirithe sa Chomhphobal atá ar na gníomhaíochtaí éagsúla atá i gceist;
- (c) trí dhíothú na ngnásanna agus na gcleachtas riaracháin sin, cibé acu ó reachtaíocht náisiúnta nó ó chomhaontuithe a bhí déanta idir na Ballstáit a thig siad, a mbeadh a gcoimeád ar bun ina chonstaic ar shaoirse bhunaíochta;
- (d) trína áirithiú go bhféadfaidh oibrithe ó Bhallstát amháin atá ar fostú i gcríoch Bhallstáit eile fanacht sa chríoch sin chun gabháil le gníomhaíochtaí ann mar oibrithe ar a gconlán féin, má shásaíonn siad na coinníollacha ba ghá dóibh a shásamh dá mba ag an am a bhí siad ar intinn gabháil leis na gníomhaíochtaí sin a thiocfaidís isteach sa Stát sin;
- (e) trína chumasú do náisiúnach Ballstáit amháin talamh agus foirgnimh a fháil agus a úsáid a bhfuil a suíomh i gcríoch Bhallstáit eile, chomh fada is nach bhfuil sin contrártha do na prionsabail atá leagtha síos in Airteagal 33(2);
- (f) trí dhíothú comhleanúnach a dhéanamh ar shrianta le saoirse bhunaíochta i ngach brainse gníomhaíochta a bheidh faoi bhreithniú, i gcás na gcoinníollacha maidir le gníomhair-eachtaí, brainsí nó fochuideachtaí a chur ar bun i gcríoch Bhallstáit agus i gcás na

gcoinníollacha a bhaineann le pearsanra de chuid na príomhbhunaíochta a dhul isteach i bpoist bhainistíochta nó maoirseachta sna gníomhaireachtaí, sna brainsí nó sna focuildeachtaí sin;

- (g) trí chomhordú a dhéanamh, a mhéad is gá sin, ar na coimircí a éilíonn Ballstáit ar chuideachtaí nó gnólachtaí de réir bhrí an dara mír d'Airteagal 48, ionas go gcosnófar leasanna comhaltaí agus daoine eile, d'fhonn na coimircí sin a chomhionannú ar fud an Chomhphobail;
- (h) trína dheimhniú dóibh féin nach saobhfarr na coinníollacha bunaíochta trí chabhracha ó Bhallstáit.

Airteagal 45 (Sean-Airteagal 55)

Ní bhainfidh forálacha na Caibidle seo, i gcás aon Bhallstáit áirithe, le gníomhaíochtaí a bhfuil baint acu sa Stát sin, fiú go hócáideach, le hoibriú údarais oifigiúil.

Féadfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di trí thromlach cáilithe ar thogra ón gCoimisiún, a rialú nach mbainfidh forálacha na Caibidle seo le gníomhaíochtaí áirithe.

Airteagal 46 (Sean-Airteagal 56)

1. Ní rachaidh forálacha na Caibidle seo, agus bearta dá mbun, chun dochair d'infheidhmeacht forálacha reachtaíochta nó rialúcháin nó riaracháin lena bhforáiltear cóir speisialta do náisiúnaigh choigríche ar mhaithe leis an mbeartas poiblí, leis an tslándáil phoiblí nó leis an tsláinte phoiblí.

2. Déanfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di i gcomhréir leis an nós imeachta dá dtagraítear in Airteagal 251, treoracha a eisiúint chun na forálacha réamhluaite a chomhordú.

Airteagal 47 (Sean-Airteagal 57)

1. Chun gur fusa do dhaoine gabháil le gníomhaíochtaí agus iad a shaothrú mar dhaoine féinfhostaithe, déanfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di i gcomhréir leis an nós imeachta dá dtagraítear in Airteagal 251, treoracha ghlacadh chun dioplómaí, teastais agus cruthúnais eile ar cháilíochtaí foirmiúla a aithint go frithpháirteach.

2. Chun na críche céanna, déanfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di i gcomhréir leis an nós imeachta dá dtagraítear in Airteagal 251, treoracha a eisiúint chun comhordú a thabhairt ar na forálacha reachtaíochta nó rialúcháin nó riaracháin i mBallstáit i dtaobh gabháil le gníomhaíochtaí agus iad a shaothrú mar dhaoine féinfhostaithe. Déanfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di d'aon toil i gcaitheamh an nós imeachta dá dtagraítear in Airteagal 251, cinneadh maidir le treoracha ar gá, chun iad a chur chun feidhme i mBallstát amháin ar a laghad, leasú a dhéanamh ar na prionsabail reachtaíochta atá ann cheana a bhaineann le córas rialú na ngairmeacha maidir le hoiliúint agus le coinníollacha rochtana do dhaoine nádúrtha. I gcásanna eile, gníomhóidh an Chomhairle trí thromlach cáilithe.

3. I gcás ghairm na míochaine agus gairmeacha gaolmhara agus ghairm na cógaisíochta, beidh an díothú comhleanúnach ar shrianta ag brath ar chomhordú coinníollacha a gcleachta sin sna Ballstáit éagsúla.

Airteagal 48 (Sean-Airteagal 58)

Cuideachtaí nó gnólachtaí a foirmíodh de réir dlí Ballstáit agus a bhfuil a n-oifig chláraithe, a riarachán lárnach nó a bpríomhái ghnó acu sa Chomhphobal, déileálfar leo, chun críocha na Caibidle seo, ar an gcuma chéanna le daoine nádúrtha is náisiúnaigh de Bhallstáit.

Ciallaíonn “cuideachtaí nó gnólachtaí” cuideachtaí nó gnólachtaí a bunaíodh faoin dlí sibhialta nó faoin dlí tráchtála, lena n-áirítear comharchumainn, agus daoine dlítheanacha eile a rialaítear le dlí poiblí nó le dlí príobháideach, cé is moite díobh siúd atá neamhbhrabúsmhar.

Caibidil 3

Seirbhísí*Airteagal 49 (Sean-Airteagal 59)*

Faoi chuimsiú na bhforálacha atá leagtha amach thíos, déanfar srianta ar an tsaoirse chun seirbhísí a sholáthar sa Chomhphobal a thoirmeasc i gcás náisiúnaigh de chuid Ballstáit atá bunaithe i Stát den Chomhphobal seachas Stát an duine dá bhfuil na seirbhísí ceaptha.

Féadfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di trí thromlach cáilithe ar thogra ón gCoimisiún, forálacha na Caibidle seo a chur chun sochair do náisiúnaigh ó thríú tír a thugann seirbhísí agus atá bunaithe sa Chomhphobal.

Airteagal 50 (Sean-Airteagal 60)

Measfar gur “seirbhísí” de réir bhrí an Chonartha seo seirbhísí a thugtar de ghnáth ar luach saothair, sa mhéid nach bhfuil siad faoi réir na bhforálacha a bhaineann le saorghluaiseacht earraí, caipitil agus daoine.

Áireofar go háirithe gur “seirbhísí”:

- (a) gníomhaíochtaí de chineál tionsclaíoch;
- (b) gníomhaíochtaí de chineál tráchtálach;
- (c) gníomhaíochtaí aos ceirde;
- (d) gníomhaíochtaí aos gairme.

Gan dochar d'fhorálacha na Caibidle a bhaineann leis an gceart bunaíochta, féadfaidh soláthróir seirbhíse, chun go bhféadfaidh sé an tseirbhís a sholáthar, a ghníomhaíocht a shaothrú go sealadach sa Stát ina soláthraítear an tseirbhís, faoi choinníollacha mar a chuireann an Stát sin ar a náisiúnaigh féin.

Airteagal 51 (Sean-Airteagal 61)

1. Beidh an tsaoirse chun seirbhísí a sholáthar i réim an iompair faoi rialú fhorálacha an Teidil a bhaineann le hiompar.
2. Déanfar an léirscaoileadh ar sheirbhísí baincéireachta agus árachais a bhaineann le gluaiseachtaí caipitil i gcomhréim leis an léirscaoileadh ar ghluaiseacht chaipitil.

Airteagal 52 (Sean-Airteagal 63)

1. Chun léirscaoileadh seirbhíse áirithe a ghnóthú, déanfaidh an Chomhairle, ar thogra ón gCoimisiún agus tar éis dul i gcomhairle leis an gCoiste Eacnamaíoch agus Sóisialta agus le Parlaimint na hEorpa, treoracha a eisiúint, ag gníomhú di trí thromlach cáilithe.
2. Maidir leis na treoracha dá dtagraítear i mír 1, tabharfar tosaíocht de ghnáth do na seirbhísí sin a bhfuil éifeacht acu go díreach ar chostais táirgthe nó a gcuidíonn a léirscaoileadh le trádáil in earraí a chur chun cinn.

Airteagal 53 (Sean-Airteagal 64)

Dearbhaíonn na Ballstáit a bhfonnmhaireacht chun seirbhísí a léirscaoileadh thar mar is gá de réir na dtreoracha a eiseofar de bhun Airteagal 52(1), má bhíonn a staid eacnamaíoch i gcoitinne agus bail na hearnála áirithe dá ngeilleagar á cheadú sin.

Chuige sin, cuirfidh an Coimisiún moltaí faoi bhráid na mBallstát a bheidh i gceist.

Airteagal 54 (Sean-Airteagal 65)

Fad a bheidh srianta ar shaoirse chun seirbhísí a sholáthar gan díothú, cuirfidh gach Ballstát na srianta sin chun feidhme gan idirdhealú de bhíthin náisiúntachta ná áite cónaithe ar gach duine a sholáthraíonn seirbhísí de réir bhrí na chéad mhíre d'Airteagal 49.

Airteagal 55 (Sean-Airteagal 66)

Bainfidh forálacha Airteagail 45 go 48 leis na hábhair a rialaítear leis an gCaibidil seo.

Caibidil 4

Caipiteal agus íocaíochtaí

Airteagal 56 (Sean-Airteagal 73b)

1. Faoi chuimsiú na bhforálacha atá leagtha amach sa Chaibidil seo, toirmiscfear na srianta uile ar ghluaiseacht chaipitil idir na Ballstáit agus idir na Ballstáit agus tríú tíortha.
2. Faoi chuimsiú na bhforálacha atá leagtha amach sa Chaibidil seo, toirmiscfear na srianta uile ar íocaíochtaí idir na Ballstáit agus idir na Ballstáit agus tríú tíortha.

Airteagal 57 (Sean-Airteagal 73c)

1. Beidh forálacha Airteagal 56 gan dochar do chur chun feidhme i gcás thríú tíortha srianta atá ann ar an 31 Nollaig 1993 faoin dlí náisiúnta nó Comhphobail arna ghlacadh i ndáil le gluaiseacht chaipitil chuig tríú tíortha nó uathu a bhaineann le hinfheistíocht dhíreach, lena n-áirítear infheistíocht in eastát réadach, le bunaíocht, le soláthar seirbhísí airgeadais nó le hurrúis a ligean isteach ar mhargaí caipitil.
2. Agus í ag iarraidh cuspóir na saorghluaiseachta caipitil a bhaint amach idir na Ballstáit agus tríú tíortha a mhéad is féidir agus gan dochar do Chaibidlí eile an Chonartha seo, féadfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di trí thromlach cáilithe ar thogra ón gCoimisiún, bearta a ghlacadh ar ghluaiseacht chaipitil chuig tríú tíortha nó uathu a bhaineann le hinfheistíocht dhíreach, lena n-áirítear infheistíocht in eastát réadach, le bunaíocht, le soláthar seirbhísí airgeadais nó le hurrúis a ligean isteach ar mhargaí caipitil. Ní foláir a bheith d'aon toil maidir le bearta faoin mír seo atá in ionannas le céim siar i ndlí an Chomhphobail i dtaca le léirscaoileadh gluaiseachta caipitil chuig tríú tíortha nó uathu.

Airteagal 58 (Sean-Airteagal 73d)

1. Beidh forálacha Airteagal 56 gan dochar do cheart Ballstát:
  - (a) forálacha ábhartha a ndlí cánach a chur chun feidhme a idirdhealaíonn idir cáiniócoirí nach bhfuil sa chor céanna maidir lena n-áit chónaithe nó maidir leis an áit ina bhfuil a gcuid caipitil infheistithe;
  - (b) gach beart fíor-riachtanach a ghlacadh chun sáruithe ar an dlí náisiúnta agus ar rialacháin náisiúnta a chosc, go háirithe i réimse an chánachais agus maoirseacht stuamachta ar institiúidí airgeadais, nó nósanna imeachta a leagan síos maidir le dearbhuithe um ghluaiseachtaí caipitil chun críoch faisnéise riarthaí nó staidrimh, nó bearta a ghlacadh a dhlitear ar fhorais an bheartais phoiblí nó na slándála poiblí.
2. Beidh forálacha na Caibidle seo gan dochar d'infheidhmeacht na srianta ar an gceart bunaíochta atá ag luí leis an gConradh seo.

3. Ní fhéadfar áis a bhaint as na bearta ná na nósanna imeachta dá dtagraítear i míreanna 1 agus 2 le haghaidh idirdhealú treallach ná chun srianadh faoi cheilt a dhéanamh ar shaorghluaiseacht chaipitil agus íocaíochtaí mar atá sé sainithe in Airteagal 56.

Airteagal 59 (Sean-Airteagal 73f)

Má bhíonn, in imthosca eisceachtúla, gluaiseachtaí caipitil chuig tríú tíortha nó uathu ina gcúis, nó ag bagairt bheith ina siocair, le deacrachtaí tromchúiseacha d'oibriú an aontais eacnamaíoch agus airgeadaíochta, féadfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di trí thromlach cáilithe ar thogra ón gCoimisiún agus tar éis dul i gcomhairle le BCE, bearta coimirce a ghlacadh i leith tríú tíortha go feadh tréimhse nach mó ná sé mhí, má tá fíorghá le bearta den sórt sin.

Airteagal 60 (Sean-Airteagal 73g)

1. Má mheastar, sna cásanna dá dtagraítear in Airteagal 301, gur gá gníomhaíocht Chomhphobail, féadfaidh an Chomhairle, i gcomhréir leis an nós imeachta dá bhforáiltear in Airteagal 301, na bearta práinneacha is gá a ghlacadh ar an ngluaiseacht chaipitil agus ar íocaíochtaí maidir leis na tríú tíortha i dtrácht.

2. Gan dochar d'Airteagal 297 agus fad nach bhfuil bearta glactha ag an gComhairle de bhun mhír 1, féadfaidh Ballstát, ar chúiseanna tromchúiseacha polaitiúla agus ar fhorais phráinne, bearta aontaobhacha a ghlacadh i leith tríú tír i ndáil le gluaiseachtaí caipitil agus le híocaíochtaí. Cuirfear an Coimisiún agus na Ballstáit eile ar an eolas faoi bhearta den sórt sin faoi dháta a dteacht i bhfeidhm ar a dhéanaí.

Féadfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di trí thromlach cáilithe ar thogra ón gCoimisiún, a chinneadh go mbeidh ar an mBallstát i dtrácht bearta den sórt sin a leasú nó a dhíothú. Cuirfidh Uachtarán na Comhairle Parlaimint na hEorpa ar an eolas faoi aon chinneadh den sórt sin arna ghlacadh ag an gComhairle.

TEIDEAL IV (Sean-Teideal IIIa)

**VÍOSAÍ, TEARMANN, INIMIRCE AGUS BEARTAIS EILE A BHAINNEANN LE
SAORGHLUAISEACHT DAOINE**

Airteagal 61 (Sean-Airteagal 73i)

D'fhonn limistéar saoirse, slándála agus ceartais a bhunú go comhleanúnach, glactfaidh an Chomhairle na bearta seo a leanas:

- (a) laistigh de thréimhse cúig bliana tar éis do Chonradh Amstardam teacht i bhfeidhm, bearta arb é is aidhm dóibh saorghluaiseacht daoine a áirithiú i gcomhréir le hAirteagal 14, i dteannta le bearta tionlacain a bhaineann go díreach leo maidir le rialuithe ar theorainneacha seachtracha, tearmann agus inimirce, i gcomhréir le forálacha phointí (2) agus (3) d'Airteagal 62 agus phointí (1)(a) agus (2)(a) d'Airteagal 63, agus bearta chun coirpeacht a chosc agus a chomhrac i gcomhréir le forálacha phointe (e) d'Airteagal 31 den Chonradh ar an Aontas Eorpach;

- (b) bearta eile i réimsí an tearmainn agus na hinimirce agus bearta eile maidir le cearta náisiúnach tríú tíortha a choimirciú, i gcomhréir le forálacha Airteagal 63;
- (c) bearta i réimse an chomhair bhreithiúnaigh in ábhair shibhialta mar a fhoráiltear in Airteagal 65;
- (d) bearta iomchuí chun comhar riarthach, mar a fhoráiltear in Airteagal 66, a chothú agus a neartú;
- (e) bearta eile i réimse an chomhair phóilíneachta agus bhreithiúnaigh in ábhair choiriúla arb é is aidhm dóibh ardleibhéal slándála a áirithiú trí choirpeacht a chosc agus a chomhrac laistigh den Aontas i gcomhréir le forálacha an Chonartha ar an Aontas Eorpach.

Airteagal 62 (Sean-Airteagal 73j)

Laistigh de thréimhse cúig bliana tar éis do Chonradh Amstardam teacht i bhfeidhm, glacfaidh an Chomhairle na bearta seo a leanas, ag gníomhú di i gcomhréir leis an nós imeachta dá dtagraítear in Airteagal 67:

- (1) bearta d'fhonn a áirithiú, i gcomhlíonadh Airteagal 14, nach mbeidh aon rialú ar dhaoine, bíodh siad ina saoránaigh den Aontas nó ina náisiúnaigh de thríú tíortha, ar thrasnú teorainneacha inmheánacha dóibh;
- (2) bearta maidir le teorainneacha seachtracha na mBallstát a thrasnú a bhunóidh:
  - (a) caighdeáin agus nósanna imeachta a leanfaidh na Ballstáit agus seiceálacha á ndéanamh acu ar dhaoine ag teorainneacha den sórt sin;
  - (b) rialacha maidir le víosaí le haghaidh fanachta bheartaithe nach mó ná trí mhí, lena n-áirítear:
    - (i) liosta na dtríú tíortha a mbeidh ar a náisiúnaigh víosaí a bheith ina seilbh acu ar thrasnú teorainneacha seachtracha dóibh agus liosta na dtríú tíortha a mbeidh a náisiúnaigh saor ón gceanglas sin;
    - (ii) na nósanna imeachta agus na coinníollacha maidir le Ballstáit d'eisiúint víosaí;
    - (iii) formáid chomhionann do víosaí;
    - (iv) rialacha maidir le víosa chomhionann;
- (3) bearta ag leagan amach na gcoinníollacha faoina mbeidh saoirse taistil ag náisiúnaigh tríú tíortha ar chríoch na mBallstát le linn tréimhse nach mó ná trí mhí.

Airteagal 63 (Sean-Airteagal 73k)

Laistigh de thréimhse cúig bliana tar éis do Chonradh Amstardam teacht i bhfeidhm, glacfaidh an Chomhairle na bearta seo a leanas, ag gníomhú di i gcomhréir leis an nós imeachta dá dtagraítear in Airteagal 67:

(1) bearta maidir le tearmann, i gcomhréir le Coinbhinsiún na Ginéive an 28 Iúil 1951 agus Prótacal an 31 Eanáir 1967 maidir le stádas dídeanaithe agus conarthaí ábhartha eile, sna réimsí seo a leanas:

- (a) critéir agus sásraí chun a chinneadh cé acu Ballstát atá freagrach as iarratas ar thearmann arna thíolacadh ag náisiúnach tríú tír i gceann de na Ballstáit a scrúdú,
- (b) caighdeáin íosta maidir le glacadh iarratasóirí ar thearmann i mBallstáit,
- (c) caighdeáin íosta maidir le cáiliú náisiúnach tríú tíortha mar dhídeanaithe,
- (d) caighdeáin íosta maidir le nósanna imeachta i mBallstáit chun stádas dídeanaí a bhronnadh nó a aistarraingt;

(2) bearta maidir le dídeanaithe agus daoine easáitithe sna réimsí seo a leanas:

- (a) caighdeáin íosta chun cosaint shealadach a thabhairt do dhaoine easáitithe ó thríú tíortha nach féidir leo filleadh ar a dtír thionscnaimh agus do dhaoine a bhfuil gá acu ar dhóigh eile le cosaint idirnáisiúnta,
- (b) cothromaíocht iarrachta idir na Ballstáit a chur ar aghaidh maidir le dídeanaithe agus daoine easáitithe a ghlacadh agus iarmhairtí an ghlactha sin a iompar;

(3) bearta maidir le beartas inimirce sna réimsí seo a leanas:

- (a) coinníollacha iontrála agus cónaithe agus caighdeáin do nósanna imeachta maidir le Ballstáit d'eisiúint víosaí fadtéarmacha agus ceadanna cónaithe, lena n-áirítear iad sin a eisítear chun críche athaontú teaghlach,
- (b) inimirce neamhdhlíthiúil agus cónaí neamhdhlíthiúil, lena n-áirítear cónaitheoirí neamhdhlíthiúla a aisdúichiú;

(4) bearta a shainíonn na cearta agus na coinníollacha faoina bhféadfaidh náisiúnaigh tríú tíortha a bhfuil cónaí orthu go dlíthiúil i mBallstát cónaí i mBallstáit eile.

Ní chuirfidh na bearta arna nglacadh ag an gComhairle de bhun phointí (3) agus (4) cosc ar aon Bhallstát forálacha náisiúnta atá ag luí leis an gConradh seo agus le comhaontuithe idir-náisiúnta a choimeád ar bun ná a thabhairt isteach sna réimsí i dtrácht.

Ní bheidh na bearta a ghlacfar de bhun phointí (2)(b), (3)(a) agus (4) faoi réir na tréimhse cúig bliana dá dtagraítear anseo thuas.

Airteagal 64 (Sean-Airteagal 73l)

1. Ní dhéanfaidh an Teideal seo difear d'fheidhmiú na bhfreagrachtaí atá ar na Ballstáit maidir leis an ord poiblí a chaomhnú agus slándáil inmheánach a choimirciú.

2. I gcás Ballstát nó Ballstáit a bheith i láthair staid éigeandála arb é a príomhthréith plódú tobann náisiúnach tríú tíortha agus gan dochar do mhír 1, féadfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di trí thiomlath cáilithe ar thogra ón gCoimisiún, bearta sealadacha a ghlacadh nach mó a ré ná sé mhí ar mhaithe leis na Ballstáit i dtrácht.

Airteagal 65 (Sean-Airteagal 73m)

Na bearta i réimse an chomhair bhreithiúnaigh sna hábhair sibhialta sin a bhfuil impleachtaí trasteorann acu a bheidh le glacadh i gcomhréir le hAirteagal 67 agus a mhéad is gá d'oibriú rianúil an mhargaidh inmheánaigh, cuimseoidh siad:

(a) feabhsú agus simpliú a dhéanamh:

- ar an gcóras chun doiciméid bhreithiúnacha agus sheachbhreithiúnacha a sheirbheáil trasna teorainneacha;
- ar chomhar le linn fianaise a ghlacadh;
- ar aitheantas agus forghníomhú breitheanna i gcásanna sibhialta agus tráchtála, lena n-áirítear breitheanna i gcásanna seachbhreithiúnacha;

(b) comhchuibheas na rialacha is infheidhme sna Ballstáit maidir le heasaontas dlí agus dlínse a chur ar aghaidh;

(c) constaicí ar dhea-oibriú imeachtaí sibhialta a dhíchur, más gá trí chomhchuibheas na rialacha maidir leis an nós imeachta sibhialta is infheidhme sna Ballstáit a chur ar aghaidh.

Airteagal 66 (Sean-Airteagal 73n)

Déanfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di i gcomhréir leis an nós imeachta dá dtagraítear in Airteagal 67, na bearta a ghlacadh is gá chun comhar a áirithiú idir na ranna ábhartha de riaracháin na mBallstát sna réimsí a thig faoin Teideal seo, agus idir na ranna sin agus an Coimisiún.

Airteagal 67 (Sean-Airteagal 73o)

1. Le linn idirthréimhse cúig bliana tar éis do Chonradh Amstardam teacht i bhfeidhm, gníomhóidh an Chomhairle d'aon toil ar thogra ón gCoimisiún nó ar thionscnamh Ballstáit agus tar éis di dul i gcomhairle le Parlaimint na hEorpa.

2. I ndiaidh na tréimhse cúig bliana sin:

- gníomhóidh an Chomhairle ar thograí ón gCoimisiún; scrúdóidh an Coimisiún aon iarraidh ó Bhallstát go dtíolacfaidh sé togra don Chomhairle;
- déanfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di d'aon toil tar éis dul i gcomhairle le Parlaimint na hEorpa, cinneadh a ghlacadh chun a fhoráil go mbeidh na réimsí uile a thig faoin Teideal seo nó roinnt díobh faoi rialú an nós imeachta dá dtagraítear in Airteagal 251 agus chun na forálacha a bhaineann le cumhachtaí na Cúirte Breithiúnais a oiriúnú.

3. De mhaolú ar mhíreanna 1 agus 2, déanfaidh an Chomhairle na bearta dá dtagraítear i bpointe (2)(b) (i) agus (iii) d'Airteagal 62 a ghlacadh, amhail ó theacht i bhfeidhm Chonradh Amstardam, ag gníomhú di trí thromlach cáilithe ar thogra ón gCoimisiún agus tar éis dul i gcomhairle le Parlaimint na hEorpa.

4. De mhaolú ar mhír 2, déanfaidh an Chomhairle na bearta dá dtagraítear i bpointe (2)(b) (ii) agus (iv) d'Airteagal 62 a ghlacadh, i ndiaidh tréimhse cúig bliana tar éis do Chonradh Amstardam teacht i bhfeidhm, ag gníomhú di i gcomhréir leis an nós imeachta dá dtagraítear in Airteagal 251.

Airteagal 68 (Sean-Airteagal 73p)

1. Beidh feidhm ag Airteagal 234 maidir leis an Teideal seo sna himthosca agus faoi na coinníollacha seo a leanas: nuair a thabharfar ceist ar aird a bhaineann le léiriú an Teidil seo nó le bailíocht nó léiriú gníomhartha de chuid institiúidí an Chomhphobail arna mbunú ar an Teideal seo i gcás atá ar feitheamh os comhair cúirte nó binse de chuid Ballstáit agus nach bhfuil leigheas breithiúnach faoin dlí náisiúnta in aghaidh bhreitheanna na cúirte nó an bhinse sin, féadfaidh an chúirt nó an binse sin, má mheasann sí nó sé gur gá breith maidir leis an gceist sin ionas go bhféadfaidh sí nó sé breithiúnas a thabhairt, a iarraidh ar an gCúirt Bhreithiúnais réamhrialú a thabhairt ar an gceist sin.

2. Ar aon chuma, ní bheidh dlínse ag an gCúirt Bhreithiúnais chun rialú ar aon bheart nó aon chinneadh arna ghlacadh de bhun phointe (1) d'Airteagal 62 maidir leis an ord poiblí a chaomhnú agus slándáil inmheánach a choimirciú.

3. Féadfaidh an Chomhairle, an Coimisiún nó Ballstát a iarraidh ar an gCúirt Bhreithiúnais rialú a thabhairt ar cheist maidir le léiriú an Teidil seo nó gníomhartha de chuid institiúidí an Chomhphobail arna mbunú ar an Teideal seo. An rialú arna thabhairt ag an gCúirt Bhreithiúnais mar fhreagra ar iarraidh den sórt sin, ní bheidh feidhm aige maidir le breithiúnais de chuid chúirteanna nó bhinsí na mBallstát atá tagtha chun bheith ina *res judicata*.

Airteagal 69 (Sean-Airteagal 73q)

Beidh cur i bhfeidhm an Teidil seo faoi réir fhorálacha an Phrótacail maidir le seasamh na Ríochta Aontaithe agus na hÉireann agus an Phrótacail maidir le seasamh na Danmhairge agus gan dochar don Phrótacal maidir le gnéithe áirithe d'Airteagal 14 den Chonradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh a chur i bhfeidhm ar an Ríocht Aontaithe agus ar Éirinn.

TEIDEAL V (Sean-Teideal IV)

IOMPAR

Airteagal 70 (Sean-Airteagal 74)

Déanfaidh na Ballstáit cuspóirí an Chonartha seo a shaothrú, i gcúrsaí lena mbaineann an Teideal seo, faoi chuimsiú comhbheartais iompair.

Airteagal 71 (Sean-Airteagal 75)

1. D'fhonn Airteagal 70 a chur chun feidhme agus ag cur sainghnéithe an iompair san áireamh, leagfaidh an Chomhairle síos, ag gníomhú di i gcomhréir leis an nós imeachta dá dtagraítear in Airteagal 215 agus tar éis dul i gcomhairle leis an gCoiste Eacnamaíoch agus Sóisialta agus le Coiste na Réigiún:

- (a) comhrialacha is infheidhme maidir le hiompar idirnáisiúnta go críoch Bhallstáit nó uaithi nó ag gabháil trí chríoch Bhallstáit amháin nó níos mó;
- (b) na coinníollacha faoina bhféadfaidh carraeirí nach bhfuil cónaí orthu ann seirbhísí iompair a oibriú laistigh de Bhallstát;
- (c) na bearta ar mhaithe le feabhas a thabhairt ar shábháilteacht an iompair;
- (d) aon fhorálacha eile is fóinteach.

2. De mhaolú ar an nós imeachta dá bhforáiltear i mír 1, i gcás ina bhféadfaidh cur chun feidhme na bhforálacha maidir le prionsabail an chórais rialúcháin don iompar éifeacht thromchúiseach a bheith aige ar an gcaighdeán maireachtála agus ar an bhfostaíocht i limistéir áirithe agus ar oibriú saoráidí iompair, leagfaidh an Chomhairle síos iad, ag gníomhú di d'aon toil ar thogra ón gCoimisiún agus tar éis dul i gcomhairle le Parlaimint na hEorpa agus leis an gCoiste Eacnamaíoch agus Sóisialta. Á leagan amach di, cuirfidh an Chomhairle san áireamh an riachtanas atá le hoiriúnú don fhorbairt eacnamaíoch a thiocfaidh den chómhargadh a bhunú.

Airteagal 72 (Sean-Airteagal 76)

Go dtí go mbeidh na forálacha dá dtagraítear in Airteagal 71(1) leagtha síos, ní fhéadfaidh aon Bhallstát, gan fhormheas d'aon toil ón gComhairle, cuid is lú fabhar, ina n-éifeacht dhíreach ná indíreach ar charraeirí Ballstát eile i gcomparáid le carraeirí is náisiúnaigh dá chuid féin, a thabhairt sna forálacha éagsúla a bhaineann leis an ábhar ar an 1 Eanáir 1958 nó, i gcás Stát aontach, ar dháta a n-aontachais.

Airteagal 73 (Sean-Airteagal 77)

Luífidh cabhracha leis an gConradh seo má fhreastalaíonn siad don riachtanas atá ann le comhordú an iompair nó má fhreagraíonn siad don aisíocaíocht as oibleagáidí áirithe a chomhlíonadh is gné dhílis de choincheap na seirbhíse poiblí.

Airteagal 74 (Sean-Airteagal 78)

Aon bheart a ghlacfar faoi chuimsiú an Chonartha maidir le rátaí agus coinníollacha iompair, cuirfear san áireamh iontu imthosca eacnamaíocha na gcarraeirí.

Airteagal 75 (Sean-Airteagal 79)

1. Díothófar, i gcás iompair sa Chomhphobal, aon idirdhealú trína ndéanann carraeirí rátaí difriúla a bhaint amach agus coinníollacha difriúla a fhorchur as na hearraí céanna a iompar ar na hidirbhealaí iompair céanna mar gheall ar thír thionscnaimh nó ar thír chinn scríbe na n-earraí áirithe.

2. Ní choiscfidh mír 1 an Chomhairle ó bhearta eile a ghlacadh de bhun Airteagal 71(1).

3. Déanfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di trí thromlach cáilithe ar thogra ón gCoimisiún agus tar éis dul i gcomhairle leis an gCoiste Eacnamaíoch agus Sóisialta, rialacha a leagan síos chun forálacha mhír 1 a chur i ngníomh.

Féadfaidh an Chomhairle, go háirithe, na forálacha a leagan síos is gá chun a chumasú d'institiúidí an Chomhphobail a thabhairt go gcomhlíonfar an riail atá leagtha síos i mír 1 agus a áirithiú go mbeidh a tairbhe iomlán ag úsáidirí.

4. Déanfaidh an Coimisiún, uaidh féin nó ar iarratas ó Bhallstát, scrúdú ar aon chásanna idirdhealaithe a thig faoi mhír 1 agus, tar éis dul i gcomhairle le haon Bhallstát lena mbaineann, glacfaidh sé cibé cinní is gá faoi chuimsiú na rialacha a leagadh síos de réir fhorálacha mhír 3.

Airteagal 76 (Sean-Airteagal 80)

1. Toirmiscfear ar Bhallstát rátaí agus coinníollacha, a bhfuil tacaíocht nó cosaint ar bith ag roinnt leo ar mhaithe le gnóthas nó tionscal áirithe amháin nó níos mó, a fhorchur i leith gníomhaíochtaí iompair sa Chomhphobal, mura mbeidh sin údaraithe ag an gCoimisiún.

2. Déanfaidh an Coimisiún, uaidh féin nó ar iarratas ó Bhallstát, scrúdú ar na rátaí agus na coinníollacha dá dtagraítear i mír 1, á chur san áireamh go háirithe, ar thaobh amháin, a bhfuil riachtanach do bheartas eacnamaíoch réigiúnach iomchuí, gánna limistéar tearcfhorbartha agus fadhbanna limistéar a bhfuil imthosca polaitiúla ag cur as dóibh go mór agus, ar an taobh eile, éifeachtaí na rátaí agus na gcoinníollacha sin ar an iomaíocht idir na modhanna éagsúla iompair.

Tar éis dul i gcomhairle le gach Ballstát lena mbaineann, glacfaidh an Coimisiún cibé cinntí is gá.

3. Ní bhainfidh an toirmeasc dá bhforáiltear i mír 1 le taraifí a socraíodh faoi chomhair iomaíochta.

Airteagal 77 (Sean-Airteagal 81)

Na muirir nó na dleachtanna a éileoidh carraeir as imeallchríocha a thrasnú, i dteannta na rátaí iompair, ní ghabhfaidh siad thar leibhéal réasúnta, ar na costais a tabhaíodh iarbhrí sa trasnú sin a chur san áireamh.

Féachfaidh na Ballstáit leis na costais sin a laghdú go comhleanúnach.

Féadfaidh an Coimisiún moltaí a chur faoi bhráid na mBallstát maidir leis an Airteagal seo a chur chun feidhme.

Airteagal 78 (Sean-Airteagal 82)

Ní bheidh forálacha an Teidil seo ina gconstaic ar fheidhmiú beart a ghlactar i bPoblacht Chónaidhme na Gearmáine, sa mhéid gur gá na bearta sin mar chúiteamh sna míbhuntáistí eacnamaíocha a thug deighilt na Gearmáine ar an ngeilleagar i limistéir áirithe de Phoblacht na Cónaidhme a mbaineann an deighilt sin leo.

Airteagal 79 (Sean-Airteagal 83)

Cuirfear coiste comhairleach, de shaineolaithe arna n-ainmniú ag Rialtais na mBallstát, ag gabháil leis an gCoimisiún. Rachaidh an Coimisiún i gcomhairle leis an gCoiste, aon uair is fóinteach leis é, i dtaobh cúrsaí iompair gan dochar do chumhachtaí an Choiste Eacnamaíoch agus Shóisialta.

Airteagal 80 (Sean-Airteagal 84)

1. Bainfidh forálacha an Teidil seo le hiompar d'iarnród, de bhóthar agus d'uiscebhealach intíre.

2. Féadfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di trí thromlach cáilithe, a chinneadh cé acu is féidir, cá mhéad is féidir, agus conas is féidir, forálacha iomchuí a leagan síos do mhuiriompar agus d'aeriompar.

Beidh feidhm ag forálacha nós imeachta Airteagal 71.

TEIDEAL VI (Sean-Teideal V)

COMHRIALACHA MAIDIR LE HÍOMAÍOCHT, LE CÁNACHAS AGUS LE COMHFHOGASÚ
REACHTAÍOCHTA

Caibidil 1

Rialacha iomaíochta

Roinn 1

Rialacha a bhaineann le gnóthais

Airteagal 81 (Sean-Airteagal 85)

1. Toirmiscítear na cleachtais seo a leanas mar chleachtais nach luíonn leis an gcómhargadh: gach comhaontú idir gnóthais, gach cinneadh ag comhlachais ghnóthas agus gach cleachtas comhbheartaithe a d'fhéadfadh dul i gcion ar an trádáil idir Ballstáit agus arb é a gcuspóir nó a n-éifeacht iomaíocht sa chómhargadh a chosc, a shrianadh nó a shaobhadh, agus go háirithe iad siúd trína ndéantar:

- (a) praghsanna ceannaithe nó díolta nó aon choinníollacha eile trádála a shocrú, go díreach nó go hindíreach;
- (b) táirgeadh, margaí, forbairt theicniúil, nó infheistiú a theorannú nó a rialú;
- (c) margaí nó foinsí soláthair a pháirtiú;
- (d) coinníollacha neamhionanna a chur chun feidhme ar idirbhearta comhionanna le páirtithe eile trádála sa dóigh go gcuirtear faoi mhíbhuntáiste iad san iomaíocht;
- (e) chun conarthaí a thabhairt i gcrích, é a chur de choinníoll go nglacfaidh na páirtithe eile le hoibleagáidí forlíontacha nach bhfuil baint ar bith acu, óna nádúr ná ó ghnás na tráchtála, le hábhar na gconarthaí sin.

2. Aon chomhaontuithe nó cinntí a thoirmiscfear de bhun an Airteagail seo, beidh siad ar neamhní dá dhroim sin.

3. Féadfar, áfach, a dhearbhuí nach mbainfidh forálacha mhír 1:

— le haon chomhaontú nó le haon chineál comhaontuithe idir gnóthais;

— le haon chinneadh nó le haon chineál cinntí ag comhlachais ghnóthas;

— le haon chleachtas comhbheartaithe nó le haon chineál cleachtas comhbheartaithe,

a chuidíonn le feabhas a thabhairt ar tháirgeadh nó dáileadh earraí nó leis an ascnamh teicniúil nó eacnamaíoch a chur chun cinn, agus cion cothrom den tairbhe uaidh sin a ligean le tomhaltóirí, agus:

- (a) nach gcuireann ar na gnóthais atá i gceist srianta nach bhfuil fíor-riachtanach chun na haidhmeanna sin a ghnóthú;
- (b) nach dtugann do na gnóthais sin breith ar iomaíocht a dhíchur i gcás cuid mhór de na táirgí atá i gceist.

Airteagal 82 (Sean-Airteagal 86)

Déanfar aon mhí-úsáid ag gnóthas nó gnóthais ag a bhfuil ceannasacht sa chómhargadh nó i gcuid mhór de a thoirmeasc mar ní nach luíonn leis an gcómhargadh sa mhéid gurbh fhéidir éifeacht a bheith aici ar thrádáil idir Ballstáit.

D'fhéadfadh sé go háirithe gurb é a bheadh sa mhí-úsáid sin:

- (a) praghsanna míchóra ceannaithe nó díolta nó coinníollacha míchóra eile trádála a fhorchur, go díreach nó go hindíreach;
- (b) an táirgeadh, na margaí nó an fhorbairt theicniúil a theorannú chun dochair do thomhaltóirí;
- (c) coinníollacha neamhionanna a chur chun feidhme ar idirbhearta comhionanna le páirtithe eile trádála sa dóigh go gcuirtear faoi mhíbhuntáiste san iomaíocht iad;
- (d) chun conarthaí a thabhairt i gcrích, é a chur de choinníoll go nglacfaidh na páirtithe eile le hoibleagáidí forlíontacha nach bhfuil baint ar bith acu, óna nádúr ná ó ghnás na tráchtála, le hábhar na gconarthaí sin.

Airteagal 83 (Sean-Airteagal 87)

1. Déanfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di trí thromlach cáilithe ar thogra ón gCoimisiún agus tar éis dul i gcomhairle le Parlaimint na hEorpa, na rialacháin nó treoracha is iomchuí a leagan síos chun éifeacht a thabhairt do na prionsabail atá leagtha amach in Airteagail 81 agus 82.

2. Na rialacháin nó na treoracha dá dtagraítear i mír 1, ceapfar iad go háirithe:

- (a) chun a áirithiú go ngéillfear do na toirmisc atá leagtha síos in Airteagal 81(1) agus in Airteagal 82, trí fhíneálacha agus tráthíocaíochtaí pionósacha a fhoráil ina leith;
- (b) chun rialacháin mhionchruinne a leagan síos i dtaobh Airteagal 81(3) a chur chun feidhme, á chur san áireamh a riachtanaí atá sé, ar thaobh amháin, maoirsiú éifeachtach a áirithiú agus, ar an taobh eile, an riarachán a shimpliú chomh fada riabh agus is féidir;
- (c) chun sainiú a dhéanamh, más gá, i gcás bhrainsí éagsúla an gheilleagair ar raon na bhforálacha atá in Airteagail 81 agus 82;

- (d) chun feidhmeanna an Choimisiúin agus na Cúirte Breithiúnais, faoi seach, a shainiú maidir leis na forálacha atá leagtha síos sa mhír seo a chur chun feidhme;
- (e) chun an gaol a chinneadh atá idir dlíthe náisiúnta agus na forálacha atá sa Roinn seo nó a glacadh de bhun an Airteagail seo.

Airteagal 84 (Sean-Airteagal 88)

Go dtí go dtiocfaidh na forálacha a glacadh de bhun Airteagal 83 i bhfeidhm, bhéarfaidh údaráis na mBallstát rialú, de réir dlí a dtíre agus fhorálacha Airteagal 81, go háirithe mír 3, agus fhorálacha Airteagal 82, ar inghlachtacht chomhaontuithe, cinní agus cleachtas comhbheartaithe agus ar mhí-úsáid cheannasachta sa chómhargadh.

Airteagal 85 (Sean-Airteagal 89)

1. Gan dochar d'Airteagal 84, féachfaidh an Coimisiún chuige go gcuirfear chun feidhme na prionsabail atá leagtha síos in Airteagail 81 agus 82. Ar iarratas a fháil ó Bhallstát, nó uaidh féin, agus i gcomhar le húdaráis inniúla na mBallstát, a thabharfaidh a gcabhair dó, scrúdóidh an Coimisiún cásanna ina bhfuil amhras gur sáraíodh na prionsabail thuasluaite. Má fhaigheann sé gur tharla sárú, molfaidh sé bearta iomchuí chun deireadh a chur leis.

2. Mura gcuirtear deireadh leis an sárú, déanfaidh an Coimisiún an sárú sin ar na prionsabail a thaifeadadh i gcinneadh réasúnaithe. Féadfaidh an Coimisiún a chinneadh a fhoilsiú agus a údarú do Bhallstáit na bearta is gá a dhéanamh chun an scéal a leigheas, agus saineoidh sé coinníollacha agus sonraí na mbeart sin.

Airteagal 86 (Sean-Airteagal 90)

1. I gcás na ngnóthas poiblí agus na ngnóthas dá dtugann na Ballstáit cearta speisialta nó cearta eisiacha, ní achtóidh na Ballstáit, ná ní choinneoidh siad i bhfeidhm, aon bheart atá bunoscionn le rialacha an Chonartha seo, go háirithe na rialacha dá bhforáiltear in Airteagal 12 agus in Airteagail 81 go 89.

2. Gnóthais arb é a gcúram seirbhísí a oibriú is seirbhísí ar mhaithe leis an leas eacnamaíoch i gcoitinne nó seirbhísí de chineál monaplachta fiosaí, beidh siad faoi réir rialacha an Chonartha seo, go háirithe na rialacha iomaíochta, chomh fada is nach dtiocfaidh de na rialacha sin a chur chun feidhme bac ar chomhlíonadh, ó dhlí nó ó ghníomh, an chúraim áirithe a ceapadh dóibh. Caithfear gan cur as d'fhorbairt na trádála go feadh méid ba dhochair do leasanna an Chomhphobail.

3. Féachfaidh an Coimisiún chuige go gcuirfear forálacha an Airteagail seo chun feidhme agus, nuair is gá sin, eiseoidh sé treoracha nó cinní iomchuí chun na mBallstát.

Roinn 2

Cabhracha ó Stáit

Airteagal 87 (Sean-Airteagal 92)

1. Ach amháin mar a bhforáiltear a mhalairt sa Chonradh seo, aon chabhair a thabharfaidh Ballstát nó a thabharfar trí bhíthin acmhainní Stáit i bhfoirm ar bith, agus a bhéarfaidh nó is baolach a bhéarfadh saobhadh ar iomaíocht trí thaobhú le gnóthais áirithe nó le táirgeadh earraí áirithe, ní luifidh sí leis an gcómhargadh sa mhéid go dtéann sí i gcion ar an trádáil idir Ballstáit.

2. Beidh cabhair dá leithéid seo a leanas ag luí leis an gcómhargadh:

- (a) cabhair de chineál comhdhaonnach do thomhaltóirí aonair, ar choinníoll go dtugtar an chabhair sin gan idirdhealú maidir le tionscnamh na dtáirgí áirithe;
- (b) cabhair chun damáiste a shlánú a tharla de dheasca tubaistí nádúrtha nó tarlachtaintí neamhchoitianta eile;
- (c) cabhair do gheilleagar limistéar áirithe de Phoblacht Chónaidhme na Gearmáine ar chuir deighilt na Gearmáine as dóibh, sa mhéid gur gá an chabhair sin mar chúiteamh sna míbhuntáistí eacnamaíocha a tháinig den deighilt sin.

3. Is inmheasta cabhair dá leithéid seo a leanas a bheith ag luí leis an gcómhargadh:

- (a) cabhair chun forbairt eacnamaíoch a thabhairt ar limistéir ina bhfuil an caighdeán maireachtála thar a bheith íseal nó ina bhfuil mórchuid tearcfhostaíochta;
- (b) cabhair chun cuidiú le tionscadal tábhachtach ar mhaithe le leas na hEorpa i gcoitinne a chur i gcrích nó chun suaithheadh tromchúiseach i ngeilleagar Ballstáit a leigheas;
- (c) cabhair chun forbairt ghníomhaíochtaí eacnamaíocha áirithe nó limistéar eacnamaíoch áirithe a éascú, nuair nach n-athraíonn an chabhair sin dálaí trádála an oiread go mbeadh dochar ann don leas coiteann;
- (d) cabhair chun cultúr agus caomhnú na hoidhreachta a chur ar aghaidh nuair nach gcuireann sí isteach ar dhálaí trádála agus iomaíochta sa Chomhphobal go feadh méid atá bunoscionn leis an leas coiteann.
- (e) cabhair de cibé cineálacha eile a shonrófar le cinneadh ón gComhairle ag gníomhú di trí thromlach cáilithe ar thogra ón gCoimisiún.

Airteagal 88 (Sean-Airteagal 93)

1. Déanfaidh an Coimisiún, i gcomhar leis na Ballstáit, na córais chabhrach go léir sna Stáit sin a choimeád faoi bhreithniú i gcónaí. Molfaidh sé do na Stáit sin aon bhearta iomchuí is gá chun an cómhargadh a fhorbairt go comhleanúnach nó chun a fheidhmithe.

2. Más rud é, tar éis fógra a thabhairt do na páirtithe lena mbaineann a mbarúlacha a chur isteach, go bhfaighidh an Coimisiún go bhfuil cabhair a thug Stát nó a tugadh trí bhíthin acmhainní Stáit gan bheith ag luí leis an gcómhargadh ag féachaint d'fhorálacha Airteagal 87, nó go bhfuil an chabhair sin á mí-úsáid, cinntídh sé go ndlíonn an Stát sin an chabhair sin a dhíothú nó a athrú laistigh de thréimhse a chinntídh an Coimisiún.

Mura gcomhlíonfaidh an Stát áirithe an cinneadh sin laistigh den thréimhse ordaithe, féadfaidh an Coimisiún nó aon Stát leasmhar eile, de mhaolú ar fhorálacha Airteagail 226 agus 227, an t-ábhar a thabhairt faoi bhráid na Cúirte Breithiúnais go díreach.

Féadfaidh an Chomhairle, ar iarratas ó Bhallstát, ag gníomhú di d'aon toil, a chinneadh go measfar cabhair atá á tabhairt nó le tabhairt ag an Stát sin a bheith ag luí leis an gcómhargadh, de mhaolú ar fhorálacha Airteagal 87 nó ar na rialacháin dá bhforáiltear in Airteagal 89, má fhágann imthosca eisceachtúla gur cinneadh cóir é sin. Más rud é maidir leis an gcabhair sin, go bhfuil an Coimisiún tar éis an nós imeachta dá bhforáiltear sa chéad fhomhír den mhír sin a thionscnamh cheana féin, beidh d'éifeacht ag an iarratas chun na Comhairle ón Stát atá i gceist go bhfionrófar an nós imeachta sin go dtí gurfeasach cad é dearcadh na Comhairle.

Más rud é, áfach, nach mbeidh a dearcadh curtha in iúl ag an gComhairle laistigh de thrí mhí ó rinneadh an t-iarratas sin, tabharfaidh an Coimisiún a chinneadh ar an gcás.

3. Cuirfear i bhfios don Choimisiún, in am trátha ionas go bhféadfaidh sé a bharúlacha a thabhairt, aon phleananna chun cabhair a thabhairt nó a athrú. Má mheasann sé go bhfuil aon phlean den sórt sin gan bheith ag luí leis an gcómhargadh, ag féachaint d'Airteagal 87, tionscnóidh sé, gan mhoill, an nós imeachta dá bhforáiltear i mír 2. Ní chuirfidh an Ballstát áirithe na bearta atá ceaptha aige in éifeacht go dtí go bhfaighfear cinneadh críochnaitheach de thoradh an nós imeachta sin.

Airteagal 89 (Sean-Airteagal 94)

Féadfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di trí thromlach cáilithe ar thogra ón gCoimisiún agus tar éis dul i gcomhairle le Parlaimint na hEorpa, aon rialacháin fóinteach a dhéanamh chun Airteagail 87 agus 88 a chur chun feidhme, agus féadfaidh sí go háirithe na coinníollacha ina mbeidh Airteagal 83(3) infheidhme a chinneadh mar aon leis na cineálacha cabhrach atá eiscthe ón nós imeachta seo.

Caibidil 2

Forálacha cánachais

Airteagal 90 (Sean-Airteagal 95)

Ní fhorchuirfidh aon Bhallstát, go díreach ná go hindíreach, ar tháirgí Ballstát eile aon chánachas inmheánach de shaghas ar bith de bhreis ar a bhforchuirtear go díreach nó go hindíreach ar a samhail dá tháirgí náisiúnta féin.

Fairis sin, ní fhorchuirfidh aon Bhallstát ar tháirgí Ballstát eile aon chánachas inmheánach de shaghas a thabharfaidh cosaint indíreach do tháirgí eile.

Airteagal 91 (Sean-Airteagal 96)

I gcás earraí a onnmhairítear go críoch aon Bhallstáit, ní bheidh aon aisíocaíocht ar chánachas inmheánach níos mó ná an cánachas inmheánach a forchuireadh orthu, go díreach nó go hindíreach.

Airteagal 92 (Sean-Airteagal 98)

I gcás muirear seachas cánacha láimhdeachais, dleachtanna máil agus cineálacha eile cánachais indírigh, ní cead maithiúnais ná aisíocaíochtaí i leith onnmhairí go Ballstáit eile a dheonú ná ní cead muirir frithchúitimh i leith allmhairí ó Bhallstáit a fhorchur mura mbeidh na bearta a mheabhraítear formheasta roimh ré go ceann tréimhse teoranta ag an gComhairle, ag gníomhú di trí thromlach cáilithe ar thogra ón gCoimisiún.

Airteagal 93 (Sean-Airteagal 99)

Glacfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di d'aon toil ar thogra ón gCoimisiún agus tar éis dul i gcomhairle le Parlaimint na hEorpa, agus leis an gCoiste Eacnamaíoch agus Sóisialta, na forálacha maidir le comhchuibhiú reachtaíochta a bhaineann le cánacha láimhdeachais, dleachtanna máil agus cineálacha eile cánachais indírigh a mhéad is gá an comhchuibhiú sin chun bunú agus oibriú an mhargaidh inmheánaigh a áirithiú laistigh den tréimhse dá bhforáiltear in Airteagal 14.

Caibidil 3

Dlíthe a chomhfhogasú*Airteagal 94 (Sean-Airteagal 100)*

Déanfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di d'aon toil ar thogra ón gCoimisiún agus tar éis dul i gcomhairle le Parlaimint na hEorpa agus leis an gCoiste Eacnamaíoch agus Sóisialta, treoracha a ghlacadh le haghaidh chomhfhogasú fhorálacha reachtaíochta nó rialúcháin nó riaracháin na mBallstát a dhéanann difear go díreach do bhunú nó d'oibriú an chómhargaidh.

Airteagal 95 (Sean-Airteagal 100a)

1. De mhaolú ar Airteagal 94 agus ach amháin mar a bhforáiltear a mhalairt sa Chonradh seo, beidh na forálacha seo a leanas infheidhme d'fhonn na cuspóirí dá dtagraítear in Airteagal 14 a bhaint amach. Glacfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di i gcomhréir leis an nós imeachta dá dtagraítear in Airteagal 251 agus tar éis dul i gcomhairle leis an gCoiste Eacnamaíoch agus Sóisialta, na bearta maidir le comhfhogasú na bhforálacha reachtaíochta nó rialúcháin nó riaracháin atá ceaptha sna Ballstáit chun an margadh inmheánach a bhunú agus a oibriú.

2. Ní bheidh mír 1 infheidhme i leith forálacha fioscacha, forálacha maidir le saorghluaiseacht daoine ná forálacha maidir le cearta agus leas fostaithe.

3. Is ar ardleibhéal cosanta a bheidh tograí an Choimisiúin dá bhforáiltear i mír 1 maidir le sláinte, sábháilteacht, cosaint an chomhshaoil agus cosaint an tomhaltóra bunaithe, agus aon fhorbairt nua atá bunaithe ar fhíorais eolaíocha á cur san áireamh ach go háirithe. Faoi chuimsiú a gcumhachtaí faoi seach, féachfaidh Parlaimint na hEorpa agus an Chomhairle freisin leis an gcuspóir sin a bhaint amach.

4. Más rud é, tar éis don Chomhairle nó don Choimisiún beart comhchuibhithe a ghlacadh, go measann Ballstát gur gá forálacha náisiúnta a choimeád ar bun de bharr riachtanais thábhachtacha dá dtagraítear in Airteagal 30 nó a bhaineann le cosaint an chomhshaoil nó na timpeallachta oibre, cuirfidh sé na forálacha sin, maille leis na forais atá lena gcoimeád ar bun, in iúl don Choimisiún.

5. Thairis sin, gan dochar do mhír 4, más rud é, tar éis don Chomhairle nó don Choimisiún beart comhchuibhithe a ghlacadh, go measann Ballstát gur gá forálacha náisiúnta a thabhairt isteach atá bunaithe ar fhianaise eolaíoch nua maidir le cosaint an chomhshaoil nó na timpeallachta oibre de bharr fadhb a bhaineann go leithleach leis an mBallstát sin agus a thagann chun cinn tar éis don bheart comhchuibhithe a bheith glactha, cuirfidh sé na forálacha arna mbeartú, maille leis na forais atá lena dtabhairt isteach, in iúl don Choimisiún.

6. Laistigh de shé mhí ó na fógraí dá dtagraítear i míreanna 4 agus 5 a fháil, déanfaidh an Coimisiún na forálacha náisiúnta i gceist a fhormheas nó a dhiúltú tar éis dó a fhíorú an bhfuil nó nach bhfuil áis á baint astu le haghaidh idirdhealú treallach nó chun srianadh faoi cheilt a dhéanamh ar an trádáil idir Ballstáit agus an bhfuil nó nach bhfuil siad ina gconstaic d'fheidhmiú an mhargaidh inmheánaigh.

Mura ndéanfaidh an Coimisiún cinneadh laistigh den tréimhse sin, measfar go bhfuil na forálacha náisiúnta dá dtagraítear i míreanna 4 agus 5 formheasta.

Nuair atá call leis sin mar gheall ar chastacht an ábhair agus in éagmais contúirte do shláinte an duine, féadfaidh an Coimisiún a chur in iúl don Bhallstát i dtrácht go bhféadfar an tréimhse dá dtagraítear sa mhír seo a fhadú go ceann tréimhse eile suas go sé mhí.

7. Nuair a údaraítear do Bhallstát, de bhun mhír 6, forálacha náisiúnta a choimeád ar bun nó a thabhairt isteach de mhaolú ar bheart comhchuibhithe, scrúdóidh an Coimisiún láithreach an cóir oiriúnú ar an mbeart sin a mholadh.

8. Nuair a ardaíonn Ballstát fadhb shonrach sláinte poiblí i réimse a bhí ina ábhar roimhe sin do bhearta comhchuibhithe, tabharfaidh sé ar aird don Choimisiún í agus scrúdóidh an Coimisiún láithreach an cóir bearta iomchuí a mholadh don Chomhairle.

9. De mhaolú ar an nós imeachta atá leagtha síos in Airteagail 226 agus 227, féadfaidh an Coimisiún nó Ballstát ar bith an t-ábhar a thabhairt díreach os comhair na Cúirte Breithiúnais má mheasann sé go bhfuil Ballstát eile ag baint mí-úsáide as na cumhachtaí dá bhforáiltear san Airteagal seo.

10. Beidh sna bearta comhchuibhithe dá dtagraítear anseo thuas, i ngach cás is iomchuí, clásal cosanta lena n-údarófar do na Ballstáit, ar cheann amháin nó níos mó de na cúiseanna neamheacnamaíocha dá dtagraítear in Airteagal 30, bearta sealadacha a ghlacadh faoi réir nós imeachta rialaithe Comhphobail.

Airteagal 96 (Sean-Airteagal 101)

Má fhaigheann an Coimisiún go bhfuil difríocht idir na forálacha reachtaíochta nó rialúcháin nó riaracháin i mBallstáit atá ag saobhadh na gcoinníollacha iomaíochta sa chómhargadh agus gur gá an saobhadh dá dheasca sin a dhíchur, rachaidh an Coimisiún i gcomhairle leis na Ballstáit atá i gceist.

Mura dtiocfaidh as an dáil chomhairle sin comhaontú trína ndíchuirfear an saobhadh áirithe, déanfaidh an Chomhairle, ar thogra ón gCoimisiún, ag gníomhú di trí thromlach cáilithe, na teoracha is gá a eisiúint. Féadfaidh an Coimisiún agus an Chomhairle aon bhearta iomchuí eile a dhéanamh a bhforáiltear dóibh sa Chonradh seo.

Airteagal 97 (Sean-Airteagal 102)

1. Má bhíonn cúis ann chun a cheapadh gur baolach saobhadh de réir bhrí Airteagal 96 a theacht as foráil reachtaíochta nó rialúcháin nó riaracháin a ghlacadh nó a leasú, rachaidh Ballstát i gcomhairle leis an gCoimisiún má theastaíonn uaidh dul ar aghaidh leis an bhforáil sin a ghlacadh nó a leasú. Tar éis dul i gcomhairle leis na Ballstáit, molfaidh an Coimisiún do na Stáit lena mbaineann cibé bearta is iomchuí chun an saobhadh sin a sheachaint.

2. Mura gcomhlíonfaidh an Stát a dteastaíonn uaidh forálacha dá chuid féin a thabhairt isteach nó a leasú an moladh a thug an Coimisiún dó, ní iarrfar, de bhun Airteagal 96, ar na Ballstáit eile a bhforálacha féin a leasú chun an saobhadh sin a dhíchur. Má bhíonn an Ballstát a thug neamhaird ar mholadh an Choimisiúin ina chúis le saobhadh a rachaidh chun dochair dó féin amháin, ní bheidh feidhm le forálacha Airteagal 96.

TEIDEAL VII (Sean-Teideal VI)

BEARTAS EACNAMAÍOCH AGUS AIRGEADAÍOCHTA

Caibidil 1

Beartas eacnamaíoch

Airteagal 98 (Sean-Airteagal 102a)

Seolfaidh na Ballstáit a mbeartais eacnamaíocha d'fhonn rannchuidiú le gnóthú chuspóirí an Chomhphobail, mar atá siad sainithe in Airteagal 2, agus faoi chuimsiú na mór-threoirlínte dá dtagraítear in Airteagal 99(2). Gníomhóidh na Ballstáit agus an Comhphobal i gcomhréir le prionsabal geilleagair mhargaidh oscailte le saoríomaíocht ar mhaithe le cionroinnt éifeachtach acmhainní agus ag comhlíonadh na bprionsabal atá leagtha amach in Airteagal 4.

Airteagal 99 (Sean-Airteagal 103)

1. Measfaidh na Ballstáit gur ábhar leasa choitinn a mbeartais eacnamaíocha agus déanfaidh siad comhordú orthu i dtionól na Comhairle, i gcomhréir le forálacha Airteagal 98.

2. Déanfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di trí thromlach cáilithe ar mholadh ón gCoimisiún, dréacht a fhoirmiú de mhór-threoirlínte bheartais eacnamaíocha na mBallstát agus an Chomhphobail agus déanfaidh sí tuarascáil ar a machnamh don Chomhairle Eorpach.

Déanfaidh an Chomhairle Eorpach, ag gníomhú di ar bhonn na tuarascála sin ón gComhairle, conclúid a phlé ar mhór-threoirlínte bheartais eacnamaíocha na mBallstát agus an Chomhphobail.

Ar bhonn na conclúide sin, glacfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di trí thromlach cáilithe, moladh a shocróidh na mór-threoirlínte sin. Cuirfidh an Chomhairle Parlaimint na hEorpa ar an eolas faoina moladh.

3. D'fhonn comhordú níos dlúithe ar na beartais eacnamaíocha agus cóineasú marthanach ar fheidhmiú eacnamaíoch na mBallstát a áirithiú, déanfaidh an Chomhairle, ar bhonn tuarascálacha a chuirfidh an Coimisiún faoina bráid, faireachán ar fhorbairt eacnamaíoch i ngach ceann de na Ballstáit agus sa Chomhphobal agus ar chomhchuibheas na mbeartas eacnamaíoch leis na mór-threoirlínte dá dtagraítear i mír 2 agus measúnú foriomlán go tráthrialta.

Chun críocha an fhaireacháin iltaobhaigh sin, cuirfidh na Ballstáit faisnéis chuig an gCoimisiún ar bhearta tábhachtacha arna nglacadh acu i réimse a mbeartais eacnamaíoch agus pé faisnéis eile a mheasann siad is gá.

4. Má shuítear, faoi chuimsiú an nós imeachta dá dtagraítear i mír 3, nach bhfuil beartais eacnamaíocha Ballstáit comhchuí leis na mór-threoirlínte dá dtagraítear i mír 2 nó gur dóigh dóibh oibriú rianúil an aontais eacnamaíoch agus airgeadaíochta a chur i gcontúirt, féadfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di trí thromlach cáilithe ar mholadh ón gCoimisiún, na moltaí is gá a dhíriú chuig an mBallstát i dtrácht. Féadfaidh an Chomhairle a chinneadh, ag gníomhú di trí thromlach cáilithe ar thogra ón gCoimisiún, a moltaí a phoibliú.

Déanfaidh Uachtarán na Comhairle agus an Coimisiún tuarascáil do Pharlaimint na hEorpa ar thorthaí an fhaireacháin iltaobhaigh. Féadfar a iarraidh ar Uachtarán na Comhairle láithriú os comhair choiste inniúil Parlaimint na hEorpa má bhíonn a moltaí poiblithe ag an gComhairle.

5. Féadfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di i gcomhréir leis an nós imeachta dá dtagraítear in Airteagal 252, rialacha mionsonraithe a ghlacadh don nós imeachta faireacháin iltaobhaigh dá dtagraítear i míreanna 3 agus 4 den Airteagal seo.

Airteagal 100 (Sean-Airteagal 103a)

1. Gan dochar d'aon nósanna imeachta eile dá bhforáiltear sa Chonradh seo, féadfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di d'aon toil ar thogra ón gCoimisiún, na bearta is iomchuí don chor eacnamaíoch a chinneadh, go háirithe má tharlaíonn géardheacrachtaí maidir le soláthar táirgí áirithe.

2. I gcás Ballstát a bheith i ndeacrachtaí nó géardheacrachtaí a bheith ag dianbhagairt air de bhun tarluithe eisceachtúla nach bhfuil neart aige orthu, féadfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di d'aon toil ar thogra ón gCoimisiún, cabhair airgeadais Chomhphobail a dheonú faoi choinníollacha áirithe don Bhallstát i dtrácht. Nuair is de bharr tubaistí nádúrtha atá na géardheacrachtaí ann, féadfaidh an Chomhairle gníomhú trí thromlach cáilithe. Cuirfidh Uachtarán na Comhairle Parlaimint na hEorpa ar an eolas faoin gcinneadh a glacadh.

Airteagal 101 (Sean-Airteagal 104)

1. Toirmiscfear ar BCE agus ar bhainc cheannais na mBallstát (dá ngairtear “bainc cheannais náisiúnta” anseo feasta) saoráidí rótharraingtí nó aon saoráid chreidmheasa de shaghas ar bith eile a thabhairt i bhfabhar institiúidí nó comhlachtaí Comhphobail, Rialtais Láir, údarás réigiúnach nó áitiúil nó údarás poiblí eile, comhlachtaí eile arna rialú ag an dlí poiblí nó gnóthas poiblí sna Ballstáit, agus toirmiscfear freisin ar BCE nó ar bhainc cheannais náisiúnta ionstraimí fiachais a cheannach go díreach uathu.

2. Ní bheidh forálacha mhír 1 infheidhme ar institiúidí creidmheasa ar úinéireacht phoiblí ar a gcuirfidh bainc cheannais náisiúnta agus BCE, i gcomhthéacs soláthar cúlchistí ó bhainc cheannais, an chóir chéanna a chuirtear ar institiúidí creidmheasa príobháideacha.

Airteagal 102 (Sean-Airteagal 104a)

1. Toirmiscfear aon bheart, nach bhfuil bunaithe ar dhálaí stuamachta, a thugann rochtain phribhléideach d'institiúidí nó comhlachtaí Comhphobail, do Rialtais Láir, d'údaráis réigiúnacha nó áitiúla nó d'údaráis phoiblí eile, do chomhlachtaí eile arna rialú faoin dlí poiblí nó do ghnóthais phoiblí sna Ballstáit ar institiúidí airgeadais.

2. Déanfaidh an Chomhairle, roimh an 1 Eanáir 1994, ag gníomhú di i gcomhréir leis an nós imeachta dá dtagraítear in Airteagal 252, sainmhínte a shonrú maidir le cur chun feidhme an toirmisc dá dtagraítear i mír 1.

Airteagal 103 (Sean-Airteagal 104b)

1. Ceangaltais Rialtais Láir, údarás réigiúnach nó áitiúil nó údarás poiblí eile, comhlachtaí eile arna rialú faoin dlí poiblí nó gnóthas poiblí de chuid aon Bhallstáit, ní bheidh an Comhphobal faoi dhliteanas ina leith ná ní ghabhfaidh sé air féin iad, gan dochar do ráthaíochtaí airgeadais frithpháirteacha ar mhaithe le comhghnóthú tionscadail shonraigh. Ceangaltais Rialtais Láir, údarás réigiúnach nó áitiúil nó údarás poiblí eile, comhlachtaí eile arna rialú faoin dlí poiblí nó gnóthas poiblí de chuid Ballstáit eile, ní bheidh Ballstát faoi dhliteanas ina leith, ná ní ghabhfaidh sé air féin iad, gan dochar do ráthaíochtaí airgeadais frithpháirteacha ar mhaithe le comhghnóthú tionscadail shonraigh.

2. Féadfaidh an Chomhairle, más gá, ag gníomhú di i gcomhréir leis an nós imeachta dá dtagraítear in Airteagal 252, sainmhíniú a shonrú maidir le cur chun feidhme na dtoirmeasc dá dtagraítear in Airteagal 101 agus san Airteagal seo.

Airteagal 104 (Sean-Airteagal 104c)

1. Seachnóidh na Ballstáit easnaimh rialtais iomarcacha.

2. Déanfaidh an Coimisiún faireachán ar fhorbairt an choir bhuiséadaigh agus ar stoc an fhiachais rialtais sna Ballstáit d'fhonn ollcarráidí a shainaithint. Scrúdóidh sé ach go háirithe comhlíonadh smachta bhuiséadaigh ar bhonn an dá chritéir seo a leanas:

(a) an dtéann an cóimheas idir an t-easnamh rialtais pleanáilte nó iarbhir agus an olltáirgeacht intíre thar luach tagartha,

— mura bhfuil an cóimheas tar éis íslíú go suntasach leanúnach agus mura bhfuil sé tar éis leibhéal a shroicheadh atá gar don luach tagartha;

— nó, ina mhalairt de chás, mura bhfuil an farasbarr thar an luach tagartha eisceachtúil agus sealadach amháin agus mura bhfanann an cóimheas gar don luach tagartha;

(b) an dtéann an cóimheas idir an fiachas rialtais agus an olltáirgeacht intíre thar luach tagartha, mura bhfuil an cóimheas ag laghdú a dhóthain agus ag druidim ar luas sásúil leis an luach tagartha.

Sonraítear na luachanna tagartha sa Phrótacal maidir leis an nós imeachta um easnamh iomarcach atá i gceangal leis an gConradh seo.

3. Mura ndéanann Ballstát na ceanglais faoi cheann amháin de na critéir sin nó faoin dá cheann a chomhall, ullmhóidh an Coimisiún tuarascáil. Cuirfear san áireamh freisin i dtuarascáil an Choimisiúin an dtéann an t-easnamh rialtais thar chaiteachas infheistíochta rialtais maille le gach toisc ábhartha eile lena n-áirítear riocht eacnamaíoch agus buiséadach meántéarmach an Bhallstáit.

Féadfaidh an Coimisiún tuarascáil a ullmhú freisin má tá sé den tuairim, d'ainneoin chomhall na gceanglas faoi na critéir, go bhfuil baol easnaimh iomarcaigh ann i mBallstát.

4. Foirmeoidh an Coiste dá bhforáiltear in Airteagal 114 tuairim ar thuarascáil an Choimisiúin.

5. Má mheasann an Coimisiún go bhfuil easnamh iomarcach nó baol easnaimh iomarcaigh ann i mBallstát, déanfaidh sé tuairim a dhíriú chuig an gComhairle.

6. Déanfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di trí thromlach cáilithe ar mholadh ón gCoimisiún agus tar éis aon bharúlacha a chur san áireamh is mian leis an mBallstát i dtrácht a chur faoina bráid, a chinneadh tar éis measúnú foriomlán an bhfuil easnamh iomarcach ann.

7. Má chinntear de réir mhír 6 go bhfuil easnamh iomarcach ann, déanfaidh an Chomhairle moltaí a dhíriú chuig an mBallstát i dtrácht chun deireadh a chur leis an gcor sin laistigh de thréimhse a thugtar. Faoi réir fhorálacha mhír 8, ní dhéanfar na moltaí sin a phoibliú.

8. Má shuíonn an Chomhairle nach bhfuil aon ghníomhaíocht éifeachtach déanta mar fhreagra ar a moltaí laistigh den thréimhse fhorordaithe, féadfaidh sí a moltaí a phoibliú.

9. Má leanann Ballstát de bheith ag mainneachtain na moltaí ón gComhairle a chur i ngníomh, féadfaidh an Chomhairle a chinneadh foláireamh a thabhairt don Bhallstát bearta a ghlacadh laistigh de thréimhse shonraithe chun an laghdú easnaimh a bhaint amach a mheasann an Chomhairle a bheith riachtanach chun an cor a leigheas.

Féadfaidh an Chomhairle, i gcás den sórt sin, a iarraidh ar an mBallstát i dtrácht tuarascálacha a chur chuici de réir tráthchláir shonraigh chun iarrachtaí coigeartaithe an Bhallstáit sin a scrúdú.

10. Ní fhéadfar na cearta chun caingne a thionscnamh, dá bhforáiltear in Airteagail 226 agus 227, a fheidhmiú faoi chuimsiú mhíreanna 1 go 9 den Airteagal seo.

11. Fad nach gcomhlíonann Ballstát cinneadh arna ghlacadh i gcomhréir le mír 9, féadfaidh an Chomhairle a chinneadh beart nó bearta de na cinn seo a leanas a chur chun feidhme nó, de réir mar a bheidh, a threisiú:

- a cheangal ar an mBallstát i dtrácht tuilleadh faisnéise, a shonróidh an Chomhairle, a fhoilsiú sula n-eiseoidh sé bannaí agus urrúis;
- a iarraidh ar an mBanc Eorpach Infheistíochta a bheartas a athbhreithniú maidir le hiasachtaí a thabhairt don Bhallstát i dtrácht;
- a cheangal ar an mBallstát i dtrácht taisce neamhúsmaí de mhéid iomchuí a dhéanamh leis an gComhphobal go dtí go measfaidh an Chomhairle go bhfuil an t-easnamh iomarcach ceartaithe;
- fíneálacha iomchuí a ghearradh.

Cuirfidh Uachtarán na Comhairle Parlaimint na hEorpa ar an eolas faoi na cinntí a glacadh.

12. Déanfaidh an Chomhairle cuid de na cinntí nó na cinntí uile dá dtagraítear i míreanna 6 go 9 agus 11 a aisghairm a mhéad atá an t-easnamh iomarcach sa Bhallstát i dtrácht ceartaithe, dar léi. Má tá moltaí poiblí déanta ag an gComhairle roimhe sin, déanfaidh sí, a luaithé a aisghairfear an cinneadh faoi mhír 8, ráiteas poiblí nach bhfuil easnamh iomarcach ann a thuilleadh sa Bhallstát i dtrácht.

13. Agus na cinní ón gComhairle dá dtagraítear i míreanna 7 go 9, 11 agus 12 á nglacadh aici, gníomhóidh an Chomhairle ar mholadh ón gCoimisiún trí thromlach dhá thrian de vótaí a comhaltáí arna n-ualú i gcomhréir le hAirteagal 205(2) agus seachas vótaí ionadaí an Bhallstáit i dtrácht.

14. Tá a thuilleadh forálacha maidir le cur chun feidhme an nós imeachta atá tuairiscithe san Airteagal seo leagtha amach sa Phrótacal maidir leis an nós imeachta um easnamh iomarcach atá i gceangal leis an gConradh seo.

Déanfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di d'aon toil ar thogra ón gCoimisiún agus tar éis dul i gcomhairle le Parlaimint na hEorpa agus le BCE, na forálacha iomchuí a ghlacadh a chuirfear in ionad an Phrótacail sin.

Faoi réir fhorálacha eile na míre seo, déanfaidh an Chomhairle roimh an 1 Eanáir 1994, ag gníomhú di trí thromlach cáilithe ar thogra ón gCoimisiún agus tar éis dul i gcomhairle le Parlaimint na hEorpa, rialacha mionsonraithe agus sainmhínithe a leagan síos chun forálacha an Phrótacail sin a chur chun feidhme.

Caibidil 2

Beartas airgeadaíochta

Airteagal 105 (Sean-Airteagal 105)

1. Beidh de chuspóir príomhúil ag CEBC cobhsaíocht phraghsanna a choimeád ar bun. Gan dochar do chuspóir na cobhsaíochta praghsanna, tacóidh CEBC leis na beartais ghinearálta eacnamaíocha sa Chomhphobal d'fhonn rannchuidiú le gnóthú chuspóirí an Chomhphobail mar atá siad leagtha síos in Airteagal 2. Gníomhóidh CEBC i gcomhréir le prionsabal geilleagair mhargaidh oscailte le saoríomaíocht ar mhaithe le cionroinnt éifeachtach acmhainní agus na prionsabail atá leagtha amach in Airteagal 4 á n-urramú aige.

2. Is iad na bunchúraimí a chuirfear i gcrích trí CEBC:

- beartas airgeadaíochta an Chomhphobail a shainiú agus a chur chun feidhme;
- oibríochtaí um malairt eachtrach is comhchuí le forálacha Airteagal 111 a sheoladh;
- cúlchistí oifigiúla eachtracha na mBallstát a shealbhú agus a bhainisteoireacht;
- oibriú rianúil córais íocaíochtaí a chur ar aghaidh.

3. Beidh an tríú fleasc de mhír 2 gan dochar do Rialtais Bhallstát iarmhéideanna oibre malairte eachtraí a shealbhú agus a bhainisteoireacht.

4. I dtaca le BCE:

- rachfar i gcomhairle leis maidir le haon ghníomh Comhphobail arna bheartú laistigh dá réimsí inniúlachta;
- rachaidh údaráis náisiúnta i gcomhairle leis maidir le haon dréachtfhoráil reachtaíochta laistigh dá réimsí inniúlachta, ach faoi na teorainneacha agus na coinníollacha atá leagtha amach ag an gComhairle i gcomhréir leis an nós imeachta atá leagtha síos in Airteagal 107(6).

Féadfaidh BCE tuairimí ar ábhair laistigh dá réimsí inniúlachta a chur faoi bhráid na n-institiúidí nó na gcomhlachtaí Comhphobail iomchuí nó faoi bhráid na n-údarás náisiúnta.

5. Rannchuideoidh CEBC le seoladh rianúil beartas arna saothrú ag na húdaráis inniúla a bhaineann le maoirseacht stuamachta ar institiúidí creidmheasa agus le cobhsaíocht an chórais airgeadais.

6. Féadfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di d'aon toil ar thogra ón gCoimisiún agus tar éis dul i gcomhairle le BCE agus tar éis do Pharlaimint na hEorpa aontú, cúraimí sonracha a chur ar BCE i leith beartas a bhaineann le maoirseacht stuamachta ar institiúidí creidmheasa agus institiúidí airgeadais eile seachas gnóthais árachais.

Airteagal 106 (Sean-Airteagal 105a)

1. Beidh ag BCE an ceart eisiach chun eisiúint nótaí bainc laistigh den Chomhphobal a údarú. Féadfaidh BCE agus na bainc cheannais náisiúnta nótaí bainc den sórt sin a eisiúint. Is ag na nótaí bainc arna n-eisiúint ag BCE agus ag na bainc cheannais náisiúnta, agus ag nótaí bainc den sórt sin amháin, a bheidh an stádas dlíthairisceana laistigh den Chomhphobal.

2. Féadfaidh na Ballstáit monaí a eisiúint faoi réir ceadú ó BCE maidir le méid na heisiúna. Féadfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di i gcomhréir leis an nós imeachta dá dtagraítear in Airteagal 252 agus tar éis dul i gcomhairle le BCE, bearta a ghlacadh chun ainmníochtaí agus sonraíochtaí teicniúla na monaí go léir le haghaidh cúrsaíochta a chomhchuibhiú a mhéad is gá chun a gcúrsaíocht réidh laistigh den Chomhphobal a cheadú.

Airteagal 107 (Sean-Airteagal 106)

1. Comhdhéanfar CEBC de BCE agus de na bainc cheannais náisiúnta.
2. Beidh pearsantacht dhlítheanach ag BCE.
3. Is iad comhlachtaí cinnteoireachta BCE, arb iad an Chomhairle Rialaithe agus an Bord Feidhmiúcháin, a rialóidh CEBC.

4. Tá Reacht CEBC agus BCE leagtha síos i bPrótacal atá i gceangal leis an gConradh seo.

5. Féadfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di trí thromlach cáilithe ar mholadh ó BCE agus tar éis dul i gcomhairle leis an gCoimisiún nó ag gníomhú di d'aon toil ar thogra ón gCoimisiún agus tar éis dul i gcomhairle le BCE, Airteagail 5.1, 5.2, 5.3, 17, 18, 19.1, 22, 23, 24, 26, 32.2, 32.3, 32.4, 32.6, 33.1(a) agus 36 de Reacht CEBC a leasú. I gceachtar den dá chás is gá do Pharlaimint na hEorpa aontú.

6. Déanfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di trí thromlach cáilithe ar thogra ón gCoimisiún agus tar éis dul i gcomhairle le Parlaimint na hEorpa agus le BCE nó ar mholadh ó BCE agus tar éis dul i gcomhairle le Parlaimint na hEorpa agus leis an gCoimisiún, na forálacha dá dtagraítear in Airteagail 4, 5.4, 19.2, 20, 28.1, 29.2, 30.4 agus 34.3 de Reacht CEBC a ghlacadh.

Airteagal 108 (Sean-Airteagal 107)

I bhfeidhmiú na gcumhachtaí agus i gcomhlíonadh na gcúraimí agus na ndualgas a chuirtear orthu sa Chonradh seo agus i Reacht CEBC, ní fhéadfaidh BCE, banc ceannais Ballstáit ná aon chomhalta dá gcomhlachtaí cinnteoireachta teagaisc a iarraidh ná a ghlacadh ó institiúidí ná comhlachtaí Comhphobail, ó aon Rialtas Ballstáit ná ó aon chomhlacht eile. Gabhfaidh institiúidí agus comhlachtaí an Chomhphobail maille le Rialtais na mBallstát orthu féin an prionsabal sin a urramú agus gan a iarraidh tionchar a oibriú ar chomhaltaí chomhlachtaí cinnteoireachta BCE nó na mbanc ceannais náisiúnta i gcomhlíonadh a gcúraimí.

Airteagal 109 (Sean-Airteagal 108)

Áiritheoidh gach Ballstát, roimh dháta CEBC a bhunú ar a dhéanaí, go bhfuil a chuid reachtaíochta náisiúnta, lena n-áirítear Reachtanna a bhainc cheannais náisiúnta, ag luí leis an gConradh seo agus le Reacht CEBC.

Airteagal 110 (Sean-Airteagal 108a)

1. D'fhonn na cúraimí a chuirtear de chúram ar CEBC a chomhlíonadh, déanfaidh BCE i gcomhréir le forálacha an Chonartha seo agus faoi na coinníollacha atá leagtha síos i Reacht CEBC:

— rialacháin a dhéanamh a mhéad is gá chun na cúraimí atá sainithe sa chéad fhleasc d'Airteagal 3.1, in Airteagail 19.1, 22 nó 25.2 de Reacht CEBC a chur chun feidhme agus i gcásanna a leagfar síos i ngníomhartha na Comhairle dá dtagraítear in Airteagal 107(6);

— cinntí a ghlacadh is gá chun na cúraimí a chuirtear de chúram ar CEBC faoin gConradh seo agus faoi Reacht CEBC a chomhlíonadh;

— moltaí agus tuairimí a thabhairt.

2. Beidh feidhm ghinearálta ag rialachán. Beidh sé ina cheangal go huile agus go hiomlán agus infheidhme go díreach i ngach Ballstát.

Ní bheidh aon bhrí cheangailteach le moltaí ná le tuairimí.

Beidh cinneadh ina cheangal go huile agus go hiomlán orthu siúd a ndíreofar chucu é.

Beidh Airteagail 253 go 256 infheidhme ar rialacháin agus ar chinntí arna nglacadh ag BCE.

Féadfaidh BCE a chinneadh a chinntí, a mholtaí agus a thuairimí a fhoilsiú.

3. Faoi na teorainneacha agus faoi na coinníollacha arna nglacadh ag an gComhairle faoin nós imeachta atá leagtha síos in Airteagal 107(6), beidh BCE i dteideal fineálacha nó íocaíochtaí pionósacha tréimhsiúla a fhorchur ar ghnóthais mura gcomhlíonfar na hoibleagáidí faoina rialacháin agus faoina chinntí.

Airteagal 111 (Sean-Airteagal 109)

1. De mhaolú ar Airteagal 300, féadfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di d'aon toil ar mholadh ó BCE nó ón gCoimisiún agus tar éis dul i gcomhairle le BCE d'fhonn teacht ar comhthoil is comhchuí leis an gcuspóir cobhsaíochta praghsanna, tar éis dul i gcomhairle le Parlaimint na hEorpa, i gcomhréir le nósanna imeachta shocruithe mhír 3, comhaontuithe foirmiúla a thabhairt i gcrích ar chóras rátaí malairte don ECU i ndáil le hairgeadraí neamhchomhphobail. Féadfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di trí thromlach cáilithe ar mholadh ó BCE nó ón gCoimisiún, agus tar éis dul i gcomhairle le BCE d'fhonn teacht ar comhthoil is comhchuí leis an gcuspóir cobhsaíochta praghsanna, rátaí lárnacha an ECU a ghlacadh, a choigeartú agus a thréigean laistigh den chóras rátaí malairte. Cuirfidh Uachtarán na Comhairle Parlaimint na hEorpa ar an eolas maidir le glacadh, coigeartú nó thréigean rátaí lárnacha an ECU.

2. In éagmais córais rátaí malairte i ndáil le hairgeadra neamhchomhphobail amháin nó níos mó dá dtagraítear i mír 1, féadfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di trí thromlach cáilithe ar mholadh ón gCoimisiún agus tar éis dul i gcomhairle le BCE nó ag gníomhú di ar thogra ó BCE, treoshuímh ghinearálta le haghaidh beartas rátaí malairte a fhoirmiú i ndáil leis na hairgeadraí sin. Beidh na treoshuímh ghinearálta sin gan dochar do chuspóir príomhúil CEBC .i. cobhsaíocht phraghsanna a choimeád ar bun.

3. De mhaolú ar Airteagal 300, más gá comhaontuithe a bhaineann le cúrsaí airgeadaíochta nó cúrsaí córais mhalairte eachtraí a chaibidil ag an gComhphobal le Stát amháin nó níos mó nó le heagraíocht idirnáisiúnta amháin nó níos mó, déanfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di trí thromlach cáilithe ar mholadh ón gCoimisiún agus tar éis dul i gcomhairle le BCE, na

socruithe do chaibidlíocht agus do thabhairt i gcrích na gcomhaontuithe sin a chinneadh. Áiríteoidh na socruithe sin go gcuireann an Comhphobal friotal ar sheasamh aonair. Beidh an Coimisiún comhlachaithe go hiomlán leis an gcaibidlíocht sin.

Beidh comhaontuithe arna dtabhairt i gcrích i gcomhréir leis an mír seo ina gceangal ar institiúidí an Chomhphobail, ar BCE agus ar na Ballstáit.

4. Faoi réir mhír 1, déanfaidh an Chomhairle, ar thogra ón gCoimisiún agus tar éis dul i gcomhairle le BCE, ag gníomhú di trí thiomlath cáilithe, seasamh an Chomhphobail ar an leibhéal idirnáisiúnta maidir le saincheistanna a bhfuil tábhacht speisialta ag roinnt leo i leith an aontais eacnamaíoch agus airgeadaíochta agus, ag gníomhú di d'aon toil, ionadaíocht an Chomhphobail a chinneadh agus í ag urramú chionroinnt na gcumhachtaí atá leagtha síos in Airteagail 99 agus 105.

5. Gan dochar d'inniúlacht Chomhphobail agus do chomhaontuithe Comhphobail maidir leis an Aontas Eacnamaíoch agus Airgeadaíochta, féadfaidh na Ballstáit dul i mbun caibidlíochta i gcomhlachtaí idirnáisiúnta agus comhaontuithe idirnáisiúnta a thabhairt i gcrích.

Caibidil 3

Forálacha institiúideacha

Airteagal 112 (Sean-Airteagal 109a)

1. Beidh ar Chomhairle Rialaithe BCE comhaltaí Bhord Feidhmiúcháin BCE agus Gobharnóirí na mbanc ceannais náisiúnta.
2. (a) Beidh ar Bhord Feidhmiúcháin BCE an tUachtarán, an Leasuachtarán agus ceithre chomhalta eile.
(b) Déanfaidh Rialtais na mBallstát de thoil a chéile ar leibhéal na gCeannairí Stáit nó Rialtais, ar mholadh ón gComhairle tar éis di dul i gcomhairle le Parlaimint na hEorpa agus le Comhairle Rialaithe BCE, Uachtarán, Leasuachtarán agus comhaltaí eile an Bhord Feidhmiúcháin a cheapadh as measc daoine a bhfuil gradam agus taithí ghairmiúil aitheanta acu i réimsí airgeadaíochta nó baincéireachta.

Ocht mbliana a bheidh ina dtéarma oifige agus ní fhéadfar é a athnuachan.

Ní féidir a bheith ina gcomhaltaí den Bhord Feidhmiúcháin ach amháin náisiúnaigh de na Ballstáit.

Airteagal 113 (Sean-Airteagal 109b)

1. Féadfaidh Uachtarán na Comhairle agus comhalta den Choimisiún bheith rannpháirteach, gan ceart vótála, i gcrúinnithe Chomhairle Rialaithe BCE.

Féadfaidh Uachtarán na Comhairle tairiscint plé a chur faoi bhráid Chomhairle Rialaithe BCE.

2. Iarrfar ar Uachtarán BCE bheith rannpháirteach i gcruinnithe na Comhairle nuair a bheidh ceistanna a bhaineann le cuspóirí agus le cúraimí CEBC á bplé ag an gComhairle.

3. Díreoidh BCE tuarascáil bhliantúil ar ghníomhaíochtaí CEBC agus ar bheartas airgeadaíochta na bliana roimhe sin agus na bliana reatha chuig Parlaimint na hEorpa, chuig an gComhairle agus chuig an gCoimisiún, agus chuig an gComhairle Eorpach freisin. Tíolacfaidh Uachtarán BCE an tuarascáil sin don Chomhairle agus do Pharlaimint na hEorpa; féadfaidh Parlaimint na hEorpa díospóireacht ghinearálta a chur ar siúl ar an mbonn sin.

Féadfaidh na coistí inniúla de chuid Pharlaimint na hEorpa Uachtarán BCE agus comhaltaí eile an Bhord Feidhmiúcháin a éisteacht arna iarraidh sin do Pharlaimint na hEorpa nó don Uachtarán agus do na comhaltaí ar a dtionscnamh féin.

Airteagal 114 (Sean-Airteagal 109c)

1. Chun comhordú bheartais na mBallstát a chur ar aghaidh a mhéad is gá ar mhaithe le hoibriú an mhargaidh inmheánaigh, bunaítear leis seo Coiste Airgeadaíochta le stádas comhairleach. Beidh de chúram air:

- cor airgeadaíochta agus airgeadais na mBallstát agus an Chomhphobail agus córas ginearálta íocaíochtaí na mBallstát a choimeád faoi léirmheas agus tuarascáil a dhéanamh go tráthrialta don Chomhairle agus don Choimisiún ar an ábhar sin;
- tuairimí a thabhairt, arna iarraidh sin don Chomhairle nó don Choimisiún nó ar a thionscnamh féin, le cur faoi bhráid na n-institiúidí sin;
- gan dochar d’Airteagal 207, rannchuidiú le hullmhú obair na Comhairle dá dtagraítear in Airteagail 59, 60, 99(2), (3), (4) agus (5), 100, 102, 103, 104, 116(2), 117(6), 119, 120, 121(2) agus 122(1);
- an cor a scrúdú, ar a laghad uair sa bhliain, maidir le gluaiseacht chaipitil agus saoirse íocaíochtaí, mar a leanann siad ó chur chun feidhme an Chonartha seo agus beart arna nglacadh ag an gComhairle; folóidh an scrúdú gach beart a bhaineann le gluaiseachtaí caipitil agus le híocaíochtaí; déanfaidh an Coiste tuarascáil don Choimisiún agus don Chomhairle ar thoradh an scrúdaithe sin.

Ceapfaidh na Ballstáit agus an Coimisiún faoi seach dhá chomhalta den Choiste Airgeadaíochta.

2. Ag tús an tríú céim, cuirfear Coiste Eacnamaíoch agus Airgeadais ar bun. Díscaoilfear an Coiste Airgeadaíochta dá bhforáiltear i mír 1.

Beidh de chúram ar an gCoiste Eacnamaíoch agus Airgeadais:

- tuairimí a thabhairt, arna iarraidh sin don Chomhairle nó don Choimisiún nó ar a thionscnamh féin, le cur faoi bhráid na n-institiúidí sin;
- cor eacnamaíoch agus airgeadais na mBallstát agus an Chomhphobail a choimeád faoi léirmheas agus tuarascáil a dhéanamh go tráthrialta don Chomhairle agus don Choimisiún, go háirithe ar an gcaidreamh airgeadais le tríú tíortha agus le hinstitiúidí idirnáisiúnta;
- gan dochar d’Airteagal 207, rannchuidiú le hullmhú obair na Comhairle dá dtagraítear in Airteagail 59, 60, 99(2), (3), (4) agus (5), 100, 102, 103, 104, 105(6), 106(2), 107(5) agus (6), 111, 119, 120(2) agus (3), 122(2), 123(4) agus (5) agus na cúraimí comhairleacha agus ullmhúcháin arna sannadh ag an gComhairle dó a chur i gcrích;
- an cor a scrúdú, ar a laghad uair sa bhliain, maidir le gluaiseacht chaipitil agus saoirse íocaíochtaí, mar a leanann siad ó chur chun feidhme an Chonartha seo agus beart arna nglacadh ag an gComhairle; folóidh an scrúdú gach beart a bhaineann le gluaiseachtaí caipitil agus le híocaíochtaí; déanfaidh an Coiste tuarascáil don Choimisiún agus don Chomhairle ar thoradh an scrúdaithe sin.

Ceapfaidh na Ballstáit, an Coimisiún agus BCE faoi seach dhá chomhalta ar a mhéad den Choiste.

3. Déanfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di trí thromlach cáilithe ar thogra ón gCoimisiún agus tar éis dul i gcomhairle le BCE agus leis an gCoiste dá dtagraítear san Airteagal seo, forálacha mionsonraithe maidir le comhdhéanamh an Choiste Eacnamaíoch agus Airgeadais a leagan síos. Cuirfidh Uachtarán na Comhairle Parlaimint na hEorpa ar an eolas faoi chinneadh den sórt sin.

4. De bhreis ar na cúraimí atá leagtha amach i mír 2, má tá agus fad atá Ballstáit go maolú dá dtagraítear in Airteagail 122 agus 123 ann, coimeádfaidh an Coiste cor airgeadaíochta agus airgeadais maille le córas ginearálta íocaíochtaí na mBallstát sin faoi léirmheas agus déanfaidh sé tuarascáil go tráthrialta don Chomhairle agus don Choimisiún ar an ábhar sin.

Airteagal 115 (Sean-Airteagal 109d)

Féadfaidh an Chomhairle nó Ballstát, i gcúrsaí faoi raon feidhme Airteagail 99(4), 104 seachas mír 14, 111, 121, 122 agus 123(4) agus (5), iarraidh ar an gCoimisiún moladh nó togra a dhéanamh, mar is iomchuí. Scrúdóidh an Coimisiún an iarraidh sin agus cuirfidh sé a chonclúidí faoi bhráid na Comhairle gan mhoill.

Caibidil 4

Forálacha idirthréimhseacha

Airteagal 116 (Sean-Airteagal 109e)

1. Tosóidh an dara céim chun an t-aontas eacnamaíoch agus airgeadaíochta a ghnóthú ar an 1 Eanáir 1994.

2. Roimh an dáta sin,

(a) déanfaidh gach Ballstát:

— na bearta iomchuí a ghlacadh más gá chun na toirmisc atá leagtha síos in Airteagal 56 agus in Airteagail 101 agus 102(1) a chomhlíonadh;

— d'fhonn an measúnú dá bhforáiltear i mír (b) gur féidir cláir ilbhliantúla a ghlacadh, más gá, chun an cóineasú marthanach is gá do ghnóthú an aontais eacnamaíoch agus airgeadaíochta a áirithiú, go háirithe maidir le cobhsaíocht phraghsanna agus le hairgeadas poiblí fóna;

(b) déanfaidh an Chomhairle, ar bhonn tuarascáil ón gCoimisiún, an dul chun cinn a bheidh déanta maidir le cóineasú eacnamaíoch agus airgeadaíochta, go háirithe maidir le cobhsaíocht phraghsanna agus le hairgeadas poiblí fóna, a mheasúnú maille leis an dul chun cinn a bheidh déanta maidir le cur chun feidhme na reachtaíochta Comhphobail a bhaineann leis an margadh aonair.

3. Beidh forálacha Airteagail 101, 102(1), 103(1) agus 104, seachas míreanna 1, 9, 11 agus 14, infheidhme ó thús an dara céim. Beidh forálacha Airteagail 100(2), 104(1), (9) agus (11), 105, 106, 108, 111, 112, 113 agus 114(2) agus (4) infheidhme ó thús an tríú céim.

4. Sa dara céim, féachfaidh Ballstáit le heasnaimh rialtais iomarcacha a sheachaint.

5. Le linn an dara céim, déanfaidh gach Ballstát, mar is iomchuí, tús a chur leis an bpróiseas as a dtiocfaidh neamhspleáchas a bhainc cheannais, i gcomhréir le forálacha Airteagal 109.

Airteagal 117 (Sean-Airteagal 109f)

1. Ag tús an dara céim, bunófar Institiúid Eorpach Airgeadaíochta (dá ngairtear “IEA” anseo feasta) agus rachaidh sí i mbun a dualgas; beidh aici pearsantacht dhlítheanach agus déanfaidh Comhairle ar a mbeidh Uachtarán agus Gobharnóirí na mbanc ceannais náisiúnta, arb é duine amháin acu sin an Leasuachtarán, í a stiúradh agus a bhainisteoireacht.

Déanfaidh Rialtais na mBallstát de thoil a chéile ar leibhéal na gCeannairí Stáit nó Rialtais, ar mholadh ó Chomhairle IEA agus tar éis dul i gcomhairle le Parlaimint na hEorpa agus leis an gComhairle, an tUachtarán a cheapadh. Roghnófar an tUachtarán as measc daoine a bhfuil gradam agus taithí ghairmiúil aitheanta acu i réimsí airgeadaíochta nó baincéireachta. Ní féidir a bheith ina Uachtarán ar IEA ach náisiúnach de chuid Ballstáit. Ceapfaidh Comhairle IEA an Leasuachtarán.

Tá Reacht IEA leagtha síos i bPrótacal atá i gceangal leis an gConradh seo.

2. Déanfaidh IEA:

- an comhar idir na bainc cheannais náisiúnta a neartú;
- comhordú bheartais airgeadaíochta na mBallstát a neartú ar mhaithe le cobhsaíocht phraghsanna a áirithiú;
- faireachán a dhéanamh ar oibriú an Chórais Eorpaigh Airgeadaíochta;
- comhairliúcháin a chur ar siúl maidir le saincheisteanna a thig faoi inniúlacht na mbanc ceannais náisiúnta agus a dhéanann difear do chobhsaíocht institiúidí agus margaí airgeadais;
- cúraimí an Chiste Eorpaigh um Chomhar Airgeadaíochta, a dhíscaoilfear, a ghabháil chuici féin; tá rialacha mionsonraithe an díscaoilte leagtha síos i Reacht IEA;
- úsáid an ECU a éascú, agus a fhorbairt a mhaoirsiú, lena n-áirítear oibriú rianúil chóras imréitigh an ECU.

3. Ar mhaithe le hullmhú an tríú céim, déanfaidh IEA:

- na hionstraimí agus na nósanna imeachta a ullmhú is gá do bheartas aonair airgeadaíochta a chur i gcrích sa tríú céim;
- comhchuibhiú a chur ar aghaidh, más gá, ar na rialacha agus ar na cleachtais a rialaíonn bailiú, tiomsú agus dáileadh staidrimh sna raonta laistigh dá réimse inniúlachta;
- na rialacha a ullmhú le haghaidh oibríochtaí atá le gabháil ar láimh ag na bainc cheannais náisiúnta faoi chuimsiú CEBC;
- éifeachtúlacht íocaíochtaí trasteorann a chur ar aghaidh;
- ullmhúchán teicniúil nótaí bainc ECU a mhaoirsiú.

Sonróidh IEA ar an 31 Nollaig 1996 ar a dhéanaí an creat rialúcháin, eagrúcháin agus loighistiúil is gá do CEBC chun a chúraimí sa tríú céim a chomhlíonadh. Cuirfear an creat sin faoi bhráid chinneadh BCE ar dháta a bhunaithe.

4. Féadfaidh IEA, ag gníomhú di trí thromlach dhá thrian de chomhaltaí a Comhairle:
    - tuairimí nó moltaí a fhoirmiú ar threoshuíomh foriomlán beartas airgeadaíochta agus beartas um rátaí malairte maille le bearta gaolmhara a thugtar isteach i ngach Ballstát;
    - tuairimí nó moltaí a chur faoi bhráid Rialtas agus na Comhairle ar bheartais ar dóigh dóibh difear a dhéanamh do chor airgeadaíochta inmheánach nó seachtrach an Chomhphobail agus go háirithe d'oibriú an Chórais Eorpaigh Airgeadaíochta;
    - moltaí a dhéanamh d'údarais airgeadaíochta na mBallstát maidir le seoladh a mbeartais airgeadaíochta.
  5. Féadfaidh IEA, ag gníomhú di d'aon toil, a chinneadh a tuairimí agus a moltaí a fhoilsiú.
  6. Rachaidh an Chomhairle i gcomhairle le IEA maidir le haon ghníomh Comhphobail arna bheartú laistigh dá réimse inniúlachta.
- Faoi na teorainneacha agus faoi na coinníollacha arna leagan amach ag an gComhairle, ag gníomhú di trí thromlach cáilithe ar thogra ón gCoimisiún agus tar éis dul i gcomhairle le Parlaimint na hEorpa agus le IEA, rachaidh údarais na mBallstát i gcomhairle le IEA freisin ar aon dréachtfhoráil reachtaíochta laistigh dá réimse inniúlachta.
7. Féadfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di d'aon toil ar thogra ón gCoimisiún agus tar éis dul i gcomhairle le Parlaimint na hEorpa agus le IEA, cúraimí eile a chur ar IEA d'fhonn an tríú céim a ullmhú.
  8. Nuair a fhoráiltear sa Chonradh seo ról comhairleach a bheith ag BCE sa dara céim, tuigfear gur ag tagairt do IEA roimh BCE a bhunú atá tagairtí do BCE.
  9. Le linn an dara céim, tuigfear gur ag tagairt do IEA atá an téarma "BCE" a úsáidtear in Airteagail 230, 232, 233, 234, 237 agus 288.

Airteagal 118 (Sean-Airteagal 109g)

Ní athrófar comhdhéanamh airgeadra bhascaed an ECU.

Ó thús an tríú céim, socrófar luach an ECU go neamh-inchúlghairthe i gcomhréir le hAirteagal 123(4).

Airteagal 119 (Sean-Airteagal 109h)

1. I gcás Ballstát a bheith i ndeacrachtaí, nó deacrachtaí a bheith ag dianbhagairt air, maidir lena chomhardú íocaíochtaí mar thoradh ar éagothromaíocht fhoriomlán sa chomhardú sin nó mar thoradh ar an saghas airgeadra atá ar láimh aige, agus nuair is dóigh go háirithe do na

deacrachtaí sin oibriú an chómhargaidh nó cur chun feidhme comhleanúnach an chomhbheartais tráchtála a chur i gcontúirt, déanfaidh an Coimisiún imscrúdú láithreach ar riocht an Stáit i gceist agus ar an ngníomh a bheidh déanta ag an Stát sin nó a fhéadfaidh sé a dhéanamh i gcomhréir le forálacha an Chonartha seo, agus úsáid á baint aige as gach meán atá ar láimh aige. Sonróidh an Coimisiún na bearta a mholann sé don Stát i dtrácht lena nglacadh.

Mura leor gníomh an Bhallstáit agus na bearta arna moladh ag an gCoimisiún chun na deacrachtaí atá tagtha chun cinn nó atá ag bagairt a shárú, molfaidh an Coimisiún, tar éis dul i gcomhairle leis an gCoiste dá dtagraítear in Airteagal 114, don Chomhairle cabhair fhrithpháirteach a dheonú maille leis na modhanna iomchuí chuige sin.

Cuirfidh an Coimisiún an Chomhairle ar an eolas go tráthrialta ar an gcor agus ar aon athrú ann.

2. Deonóidh an Chomhairle, ag gníomhú di trí thromlach cáilithe, cúnamh frithpháirteach den sórt sin; glacfaidh sí teoracha nó cinntí ag leagan síos coinníollacha agus mionsonraí do chabhair den sórt sin a fhéadfaidh a bheith mar seo a leanas:

- (a) triall comhbheartaithe chuig aon eagraíocht idirnáisiúnta eile, nó laistigh di, a bhféadfaidh Ballstát dul ar a hiontaoibh;
- (b) bearta is gá chun sraonadh trádála a sheachaint nuair a dhéanann an Stát a bhfuil deacrachtaí aige srianta cainníochtúla i leith tríú tíortha a choimeád ar bun nó a thabhairt isteach athuair;
- (c) Ballstáit eile creidmheasanna teoranta a dheonú, faoi réir a gcomhaontaithe.

3. Mura ndéanfaíonn an Chomhairle an chabhair fhrithpháirteach a mholann an Coimisiún nó mura leor an cúnamh frithpháirteach a dheonaítear agus na bearta a dhéantar, údaróidh an Coimisiún don Stát a bhfuil deacrachtaí aige bearta coimirce a ghlacadh agus socróidh an Coimisiún coinníollacha agus rialacha mionsonraithe na mbeart sin.

Féadfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di trí thromlach cáilithe, údarú den sórt sin a chúlghairm agus coinníollacha agus mionsonraí den sórt sin a athrú.

4. Faoi réir Airteagal 122(6), ní bheidh an tAirteagal seo infheidhme a thuilleadh ó thús an tríú céim.

Airteagal 120 (Sean-Airteagal 109i)

1. Nuair a tharlaíonn géarchéim thobann i gcomhardú na n-íocaíochtaí agus nach nglactar cinneadh de réir bhrí Airteagal 119(2) láithreach, féadfaidh an Ballstát i dtrácht na bearta cosanta is gá a ghlacadh mar réamhchúram. Ní foláir do bhearta den sórt sin an suaithreadh is lú is féidir a dhéanamh in oibriú an chómhargaidh agus gan a raon a bheith níos leithne ná mar is fíorghá chun na deacrachtaí tobanna atá tagtha chun cinn a leigheas.

2. Cuirfear an Coimisiún agus na Ballstáit eile ar an eolas i dtaobh bearta cosanta den sórt sin tráth a dteacht i bhfeidhm ar a dhéanaí. Féadfaidh an Coimisiún a mholadh don Chomhairle cabhair a dheonú de réir Airteagal 119.

3. Tar éis don Choimisiún a thuairim a thabhairt, agus tar éis dul i gcomhairle leis an gCoiste dá dtagraítear in Airteagal 114, féadfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di trí thromlach cáilithe, a chinneadh go ndéanfaidh an Stát i dtrácht na bearta cosanta dá dtagraítear thuas a leasú, a fhionraí nó a dhíothú.

4. Faoi réir Airteagal 122(6), ní bheidh an tAirteagal seo infheidhme a thuilleadh ó thús an tríú céim.

Airteagal 121 (Sean-Airteagal 109j)

1. Déanfaidh an Coimisiún agus IEA tuarascáil don Chomhairle ar dhul chun cinn na mBallstát i gcomhall a n-oibleagáidí maidir le gnóthú an aontais eacnamaíoch agus airgeadaíochta. Cuimseoidh na tuarascálacha sin scrúdú an bhfuil reachtaíocht náisiúnta gach Ballstát, lena n-áirítear Reachtanna a bhainc cheannais náisiúnta, ag luí le hAirteagail 108 agus 109 agus le Reacht CEBC. Scrúdóidh na tuarascálacha freisin gnóthú mórchoineasú inbhuanaithe faoi threoir chomhall na gcrítear seo a leanas ag gach Ballstát:

- gnóthú ardleibhéal cobhsaíochta praghsanna; beidh sé sin follasach ó ráta boilscithe atá gar do ráta na dtrí Bhallstát, ar a mhéad, is feidhmiúla maidir le cobhsaíocht phraghsanna;
- inbhuanine an riochta airgeadais rialtais; beidh sé sin follasach óir beidh riocht buiséadach rialtais gnóthaithe aige gan easnamh is iomarcach mar atá arna chinneadh i gcomhréir le hAirteagal 104(6);
- urramú na ngnáthlamhálacha luaineachta dá bhforáiltear le meicníocht rátaí malairte an Chórais Eorpaigh Airgeadaíochta, ar feadh dhá bhliain ar a laghad, gan díluacháil in aghaidh airgeadra aon Bhallstát eile;
- marthanacht an chóineasaithe a bheidh gnóthaithe ag an mBallstát agus a rannpháirtíochta i meicníocht rátaí malairte an Chórais Eorpaigh Airgeadaíochta á brath i leibhéil fhad-téarmacha rátaí úis.

Déantar na ceithre chritéar atá luaite sa mhír seo agus na tréimhsí ábhartha ar lena linn atá siad le hurramú a fhorbairt a thuilleadh i bPrótacal atá i gceangal leis an gConradh seo. Tabharfaidh tuarascálacha an Choimisiúin agus IEA aird freisin ar fhorbairt an ECU, ar thorthaí imeascadh na margáí, ar riocht agus ar fhorbairt chomhardú na n-íocaíochtaí ar cuntas reatha, agus ar scrúdú ar fhorbairt i gcostais aonad saothair agus ar innéacsanna praghsanna eile.

2. Ar bhonn na dtuarascálacha sin, déanfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di trí thromlach cáilithe ar mholadh ón gCoimisiún, measúnú:

- i gcás gach Ballstát, an gcomhallann sé na coinníollacha is gá chun airgeadra aonair a ghlacadh;

— an gcomhallann tromlach na mBallstát na coinníollacha is gá chun airgeadra aonair a ghlacadh;

agus a conclúidí a mholadh don Chomhairle, ag teacht le chéile di i dtionól na gCeannairí Stáit nó Rialtais. Rachfar i gcomhairle le Parlaimint na hEorpa agus díreoidh sí a tuairim chuig an gComhairle, ag teacht le chéile di i dtionól na gCeannairí Stáit nó Rialtais.

3. Agus aird chuí á tabhairt ar na tuarascálacha dá dtagraítear i mír 1 agus do thuairim Pharlaimint na hEorpa dá dtagraítear i mír 2, déanfaidh an Chomhairle, ag teacht le chéile di i dtionól na gCeannairí Stáit nó Rialtais, tráth nach déanaí ná an 31 Nollaig 1996, ag gníomhú di trí thromlach cáilithe:

— cinneadh, ar bhonn na moltaí ón gComhairle dá dtagraítear i mír 2, an gcomhallann tromlach na mBallstát na coinníollacha is gá chun airgeadra aonair a ghlacadh,

— cinneadh ar a iomchuí atá go dtrasrachadh an Comhphobal chuig an tríú céim, agus más iomchuí,

— an dáta a shocrú le haghaidh thús an tríú céim.

4. Mura mbeidh an dáta le haghaidh thús an tríú céim socraithe roimh dheireadh 1997, tosóidh an tríú céim ar an 1 Eanáir 1999. Déanfaidh an Chomhairle, roimh an 1 Iúil 1998, ag teacht le chéile di i dtionól na gCeannairí Stáit nó Rialtais, tar éis an nós imeachta dá bhforáiltear i míreanna 1 agus 2 a athdhéanamh, seachas an dara fleasc de mhír 2, agus aird á tabhairt ar na tuarascálacha dá dtagraítear i mír 1 agus ar thuairim Pharlaimint na hEorpa, ag gníomhú di trí thromlach cáilithe, agus ar bhonn na moltaí ón gComhairle dá dtagraítear i mír 2, a dhaingniú cé hiad na Ballstáit a chomhallann na coinníollacha is gá chun airgeadra aonair a ghlacadh.

Airteagal 122 (Sean-Airteagal 109k)

1. Má tá an cinneadh glactha an dáta a shocrú i gcomhréir le hAirteagal 121(3), cinnfidh an Chomhairle, ar bhonn moltaí ón gComhairle dá dtagraítear in Airteagal 121(2), ag gníomhú di trí thromlach cáilithe ar mholadh ón gCoimisiún, an mbeidh maolú mar atá sé sainithe i mír 3 den Airteagal seo ag aon Bhallstát, agus más amhlaidh a bheidh, cé acu. Tagrófar do na Ballstáit sin sa Chonradh seo mar “Ballstáit go maolú”.

Má tá sé daingnithe ag an gComhairle cé hiad na Ballstáit a chomhallann na coinníollacha is gá chun airgeadra aonair a ghlacadh, i gcomhréir le hAirteagal 121(4), beidh maolú mar atá sé

sainithe i mír 3 den Airteagal seo ag na Ballstáit sin nach gcomhallann na coinníollacha. Tagrófar do na Ballstáit sin sa Chonradh seo mar “Ballstáit go maolú”.

2. Déanfaidh an Coimisiún agus BCE tuarascáil don Chomhairle i gcomhréir leis an nós imeachta atá leagtha síos in Airteagal 121(1) ar a laghad uair amháin gach dara bliain nó arna iarraidh sin do Bhallstát go maolú. Tar éis dul i gcomhairle le Parlaimint na hEorpa agus tar éis plé sa Chomhairle, ag teacht le chéile di i dtionól na gCeannairí Stáit nó Rialtais, cinnfidh an Chomhairle, ag gníomhú di trí thromlach cáilithe ar thogra ón gCoimisiún, cé hiad na Ballstáit go maolú a chomhallann na coinníollacha is gá ar bhonn na gcritéar atá leagtha amach in Airteagal 121(1) agus aisghairfidh sí maoluithe na mBallstát i dtrácht.

3. Béarfaidh maolú dá dtagraítear i mír 1 nach mbeidh na hAirteagail seo a leanas infheidhme ar an mBallstát i dtrácht: Airteagail 104(9) agus (11), 105(1), (2), (3) agus (5), 106, 110, 111 agus 112(2)(b). Tá eisiámh Ballstát den sórt sin agus a mbainc cheannais náisiúnta ó na cearta agus na hoibleagáidí laistigh de CEBC leagtha síos i gCaibidil IX de Reacht CEBC.

4. In Airteagail 105(1), (2) agus (3), 106, 110, 111 agus 112(2)(b), tuigfear gur “Ballstáit gan mhaolú” “Ballstáit”.

5. Déanfar cearta vótála na mBallstát go maolú a fhionraí i gcomhair na gcinntí ón gComhairle dá dtagraítear sna hAirteagail den Chonradh seo atá luaite i mír 3. Sa chás sin, de mhaolú ar Airteagail 205 agus 250(1), saineofar tromlach cáilithe mar dhá thríán vótaí ionadaithe do na Ballstát gan mhaolú arna n-ualú i gcomhréir le hAirteagal 205(2) agus beidh gá le haontoilíocht na mBallstát sin le haghaidh gníomh ar gá aontoilíocht dó.

6. Leanfaidh forálacha Airteagail 119 agus 120 de bheith infheidhme ar Bhallstát go maolú.

Airteagal 123 (Sean-Airteagal 109l)

1. Láithreach tar éis an cinneadh a ghlacadh maidir le dáta thús an tríú céim i gcomhréir le hAirteagal 121(3) nó, de réir mar a bheidh, láithreach tar éis an 1 Iúil 1998:

— glacfaidh an Chomhairle na forálacha dá dtagraítear in Airteagal 107(6);

— ceapfaidh Rialtais na mBallstát gan mhaolú, i gcomhréir leis an nós imeachta atá leagtha amach in Airteagal 50 de Reacht CEBC, Uachtarán, Leasuachtarán agus comhaltaí eile Bhord Feidhmiúcháin BCE. Má tá Ballstáit go maolú ann, féadfar gur lú líon chomhaltaí

an Bhord Feidhmiúcháin ná mar a fhoráiltear in Airteagal 11.1 de Reacht CEBC, ach gan bheith níos lú ná ceathrar in imthosca ar bith.

A luaithe a cheapfar an Bord Feidhmiúcháin, bunófar CEBC agus BCE agus ullmhóidh siad i gcomhair a n-oibriúcháin iomláin mar atá sé tuairiscithe sa Chonradh seo agus i Reacht CEBC. Tosóidh lánfheidhmiú a gcuid cumhachtaí ón gcéad lá den tríú céim.

2. A luaithe a bhunófar BCE, gabhfaidh sé chuige féin, más gá, cúraimí IEA. Scaoilfear IEA chun leachtú ar BCE a bhunú; tá na rialacha mionsonraithe um leachtú leagtha síos i Reacht IEA.

3. Má tá agus fad atá Ballstáit go maolú ann, agus gan dochar d'Airteagal 107(3) den Chonradh seo, cuirfear Comhairle Ghinearálta BCE atá luaite in Airteagal 45 de Reacht CEBC ar bun mar thríú comhlacht cinnteoireachta BCE.

4. Ar dháta tosaithe an tríú céim, glacfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di d'aon toil na mBallstát gan mhaolú, ar thogra ón gCoimisiún agus tar éis dul i gcomhairle le BCE, na rátaí comhshó ar a mbeidh a gcuid airgeadraí socraithe go neamh-inchúlghairthe agus an ráta socraithe go neamh-inchúlghairthe ar a gcuirfear an tECU in ionad na n-airgeadraí sin, agus tiocfaidh an tECU chun bheith ina airgeadra dílis ó cheart. Ní dhéanfaidh an beart sin ann féin modhnú ar luach eachtrach an ECU. Glacfaidh an Chomhairle freisin, ag gníomhú di de réir an nós imeachta céanna, na bearta eile is gá chun an tECU a thabhairt isteach go sciobtha mar airgeadra aonair na mBallstát sin.

5. Má chinntear, de réir an nós imeachta atá leagtha amach in Airteagal 122(2), maolú a aisghairm, déanfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di d'aon toil na mBallstát gan mhaolú agus an Bhallstáit i dtrácht, ar thogra ón gCoimisiún agus tar éis dul i gcomhairle le BCE, an ráta a ghlacadh ar a gcuirfear an tECU in ionad airgeadra an Bhallstáit i dtrácht, agus na bearta eile a ghlacadh is gá chun an tECU a thabhairt isteach mar an t-airgeadra aonair sa Bhallstát i dtrácht.

Airteagal 124 (Sean-Airteagal 109m)

1. Déanfaidh gach Ballstát, go dtí tús an tríú céim, a bheartas rátaí malairte a bhreithniú mar ábhar leasa choitinn. Lena linn sin, cuirfidh na Ballstáit san áireamh taithí an chomhair faoi chuimsiú an Chórais Eorpaigh Airgeadaíochta (CEA) agus taithí fhorbairt an ECU agus na cumhachtaí láithreacha á n-urramú acu.

2. Amhail ó thús an tríú céim agus fad atá maolú ag Ballstát, beidh na forálacha thuasluaite infheidhme de réir analaí ar bheartas ráta malairte an Bhallstáit sin.

TEIDEAL VIII (Teideal VIa)

FOSTAÍOCHT

Airteagal 125 (Sean-Airteagal 109n)

Saothróidh na Ballstáit agus an Comhphobal i gcomhréir leis an Teideal seo chun straitéis chomhordaithe don fostaíocht a fhorbairt agus go háirithe chun fórsa saothair sciliúil oilte solúbtha agus margaí fostaíochta atá oscailte don athrú eacnamaíoch a chur ar aghaidh d'fhonn na cuspóirí a ghnóthú atá sainithe in Airteagal 2 den Chonradh ar an Aontas Eorpach agus in Airteagal 2 den Chonradh seo.

Airteagal 126 (Sean-Airteagal 109o)

1. Rannchuideoidh na Ballstáit, trína mbeartais fostaíochta, le gnóthú na gcuspóirí dá dtagraítear in Airteagal 125 ar dhóigh is comhchuí le mórtreoirlínte bheartais eacnamaíocha na mBallstát agus an Chomhphobail arna nglacadh de bhun Airteagal 99(2).

2. Measfaidh na Ballstáit, ag féachaint do chleachtais náisiúnta a bhaineann le freagrachtaí na gcomhpháirtithe sóisialta, gur ábhar comhleasa fostaíocht a chur ar aghaidh agus déanfaidh siad comhordú ar a ngníomhaíocht ina leith i dtionól na Comhairle, i gcomhréir le forálacha Airteagal 128.

Airteagal 127 (Sean-Airteagal 109p)

1. Rannchuideoidh an Comhphobal le hardleibhéal fostaíochta tríd an gcomhar idir Ballstáit a chothú agus trí thacú lena ngníomhaíocht agus, más gá, tríd an ngníomhaíocht sin a chomhlánú. Lena linn sin, déanfar inniúlachtaí na mBallstát a urramú.

2. Tabharfar aird ar chuspóir an ardleibhéil fostaíochta i bhfoirmiú agus i gcur chun feidhme bheartais an Chomhphobail.

Airteagal 128 (Sean-Airteagal 109q)

1. Breithneoidh an Chomhairle Eorpach gach bliain staid na fostaíochta sa Chomhphobal agus glacfaidh sí conclúidí ar an ábhar sin ar bhonn tuarascála comhpháirtí bliantúla ón gComhairle agus ón gCoimisiún.

2. Ar bhonn chonclúidí na Comhairle Eorpaí, déanfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di trí thromlach cáilithe ar thogra ón gCoimisiún agus tar éis dul i gcomhairle le Parlaimint na hEorpa, leis an gCoiste Eacnamaíoch agus Sóisialta, le Coiste na Réigiún agus leis an gCoiste Fostaíochta dá dtagraítear in Airteagal 130, treoirlínte a tharraingt suas gach bliain a chuirfidh

na Ballstáit san áireamh ina mbeartais fostaíochta. Beidh na treoirlínte sin comhchuí leis na mórtreoirlínte arna nglacadh de bhun Airteagal 99(2).

3. Cuirfidh gach Ballstát tuarascáil bhliantúil ar fáil don Chomhairle agus don Choimisiún maidir leis na príomhbhearta arna nglacadh chun a bheartas fostaíochta a chur chun feidhme i bhfianaise na dtreoirlínte don fhostaíocht dá dtagraítear i mír 2.

4. Gach bliain, déanfaidh an Chomhairle, ar bhonn na dtuarascálacha dá dtagraítear i mír 3 agus tar éis di dearcadh an Choiste Fostaíochta a fháil, scrúdú ar chur chun feidhme bheartais fostaíochta na mBallstát i bhfianaise na dtreoirlínte don fhostaíocht. Féadfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di trí thiomlath cáilithe ar mholadh ón gCoimisiún, moltaí a dhéanamh chuig Ballstáit má mheasann sí gurb iomchuí sin i bhfianaise an scrúdaithe sin.

5. Ar bhonn thorthaí an scrúdaithe sin, déanfaidh an Chomhairle agus an Coimisiún tuarascáil chomhpháirteach bhliantúil a chur faoi bhráid na Comhairle Eorpaí maidir le staid na fostaíochta sa Chomhphobal agus cur chun feidhme na dtreoirlínte don fhostaíocht.

Airteagal 129 (Sean-Airteagal 109r)

Féadfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di i gcomhréir leis an nós imeachta dá dtagraítear in Airteagal 251 agus tar éis di dul i gcomhairle leis an gCoiste Eacnamaíoch agus Sóisialta agus le Coiste na Réigiún, bearta dreasachta a ghlacadh atá ceaptha chun comhar a chothú idir Ballstáit agus chun tacú lena ngníomhaíocht i réimse na fostaíochta trí thionscnaimh arb é is aidhm dóibh malairtí faisnéise agus dea-chleachtais a fhorbairt, trí anailís chomparáideach agus comhairle a sholáthar mar aon le cur chuige nuálaíoch a chur ar aghaidh agus an taithí a mheas, go háirithe trí leas a bhaint as treoirthionscadail.

Ní chuimseoidh na bearta sin comhchuibhiú ar dhlíthe agus rialacháin na mBallstát.

Airteagal 130 (Sean-Airteagal 109s)

Bunóidh an Chomhairle, tar éis di dul i gcomhairle le Parlaimint na hEorpa, Coiste Fostaíochta le stádas comhairleach chun comhordú idir na Ballstáit maidir le beartais fostaíochta agus mhargadh an tsaothair a chur ar aghaidh. Is iad cúraimí an Choiste:

- faireachán a dhéanamh ar staid na fostaíochta agus ar na beartais fostaíochta sna Ballstáit agus sa Chomhphobal;
- gan dochar d’Airteagal 207, tuairimí a fhoirmiú, arna iarraidh sin don Chomhairle nó don Choimisiún nó ar a thionscnamh féin, agus rannchuidiú le hullmhú imeachtaí na Comhairle dá dtagraítear in Airteagal 128.

Agus a shainordú á chomhall aige, rachaidh an Coiste i gcomhairle leis na comhpháirtithe sóisialta.

Ceapfaidh gach Ballstát dhá chomhalta den Choiste agus ceapfaidh an Coimisiún dhá chomhalta den Choiste.

TEIDEAL IX (Sean-Teideal VII)

COMHBHEARTAS TRÁCHTÁLA

Airteagal 131 (Sean-Airteagal 110)

Trí aontas custaim a bhunú eatarthu féin, tá d'aidhm ag na Ballstáit cuidiú, ar mhaithe leis an leas coiteann, le forbairt chomhchuí ar thráchtáil an domhain, le díothú comhleanúnach srianta ar an trádáil idirnáisiúnta agus le hísliú bacainní custaim.

Sa chomhbheartas tráchtála cuirfear san áireamh an dea-éifeacht ab fhéidir a bheith le díothú dleachtanna custaim idir na Ballstáit ar mhéadú cumas iomaíochta gnóthas sna Stáit sin.

Airteagal 132 (Sean-Airteagal 112)

1. Gan dochar d'oibleagáidí a ghabh na Ballstáit orthu féin faoi chuimsiú eagraíochtaí idirnáisiúnta eile, déanfaidh siad na córais faoina dtugtar cúnamh don onnmhairiú go tríú tíortha a chomhchuibhiú go comhleanúnach oiread agus is gá chun a áirithiú nach saobhfar an iomaíocht idir gnóthais an Chomhphobail.

Ar thogra ón gCoimisiún, déanfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di trí thromlach cáilithe, aon treoracha a eisiúint is gá chuige sin.

2. Ní bhainfidh na forálacha roimhe seo le haisiúc i leith dleachtanna custaim nó muirear comhéifeachta ná le haisiúc cánachais indírigh, lena n-áirítear cánacha láimhdeachais, dleachtanna máil agus cánacha indíreacha eile mar a lamháiltear i gcás earraí a onnmhairiú ó Bhallstát go tríú tír, sa mhéid nach ngabhann an t-aisiúc sin thar an méid a forchuireadh, go díreach nó go hindíreach, ar na táirgí a onnmhairíodh.

Airteagal 133 (Sean-Airteagal 113)

1. Fothófar an comhbheartas tráchtála ar phrionsabail chomhionanna, go háirithe maidir le hathruithe ar rátaí taraifí, le comhaontuithe um tharaifí agus trádáil a thabhairt i gcrích, le comhionannas a ghnóthú i mbearta léirscaoilte, le beartas onnmhairiúcháin agus le bearta chun trádáil a chosaint amhail bearta a ghlacfar i gcás dumpála nó fóirdheontas.

2. Cuirfidh an Coimisiún tograí faoi bhráid na Comhairle chun an comhbheartas tráchtála a chur chun feidhme.

3. Nuair is gá comhaontuithe le Stát amháin nó níos mó nó le heagraíocht idirnáisiúnta amháin nó níos mó a chaibidil, cuirfidh an Coimisiún moltaí faoi bhráid na Comhairle, agus údaróidh an Chomhairle don Choimisiún tús a chur leis an gcaibidlíocht is gá.

Seolfaidh an Coimisiún an chaibidlíocht sin i gcomhairle le coiste speisialta arna cheapadh ag an gComhairle chun bheith de chúnamh ag an gCoimisiún sa chúram sin, agus faoi chuimsiú na dtreoracha a fhéadfaidh an Chomhairle a dhíriú chuige.

Beidh na forálacha ábhartha d'Airteagal 300 infheidhme.

4. I bhfeidhmiú na gcumhachtaí a thugtar di san Airteagal seo, gníomhóidh an Chomhairle trí thromlach cáilithe.

5. Féadfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di d'aon toil ar thogra ón gCoimisiún agus tar éis dul i gcomhairle le Parlaimint na hEorpa, cur i bhfeidhm mhíreanna 1 go 4 a chur i mbaint le caibidlíocht agus comhaontuithe idirnáisiúnta maidir le seirbhísí agus le maoin intleachtúil a mhéad nach bhfuil siad folaithe sna míreanna sin.

Airteagal 134 (Sean-Airteagal 115)

Chun a áirithiú nach gcuirfidh sraonadh trádála bac ar chur i gcrích beart i dtaca le beartas tráchtála a ghlacfaidh aon Bhallstát i gcomhréir leis an gConradh seo, nó i gcás deacrachtaí eacnamaíocha a theacht i gceann amháin nó níos mó de na Ballstáit mar gheall ar dhifríochtaí idir na bearta sin, molfaidh an Coimisiún na modhanna don chomhar is gá idir na Ballstáit eile. Dá éagmais sin, údaróidh an Coimisiún do na Ballstáit na bearta cosanta is gá a ghlacadh, agus socróidh sé coinníollacha agus rialacha mionsonraithe na mbeart sin.

I gcás práinne, iarrfaidh na Ballstáit údarú ar an gCoimisiún, a ghníomhóidh a luaithe is féidir, chun na bearta is gá a ghlacadh iad féin agus cuirfidh na Ballstáit i dtrácht na bearta in iúl do na Ballstáit eile. Féadfaidh an Coimisiún a chinneadh tráth ar bith go ndlíonn na Ballstáit i dtrácht na bearta sin a leasú nó a dhíothú.

I roghnú na mbeart sin, tabharfar tosaíocht do na bearta is lú a thabharfaidh suaitheadh ar oibriú an chómhargaidh.

TEIDEAL X (Sean-Teideal VIIa)

COMHAR CUSTAIM

Airteagal 135 (Sean-Airteagal 116)

Laistigh de raon feidhme an Chonartha seo, glacfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di i gcomhréir leis an nós imeachta dá dtagraítear in Airteagal 251, bearta chun comhar custaim idir na Ballstáit agus idir na Ballstáit agus an Coimisiún a neartú. Ní bhainfidh na bearta sin le dlí coiriúil náisiúnta a chur i bhfeidhm ná le riar náisiúnta an cheartais.

TEIDEAL XI (Sean-Teideal VIII)

BEARTAS SÓISIALTA, OIDEACHAS, GAIRMOILIÚINT AGUS AN ÓIGE

Caibidil 1

Forálacha sóisialta

Airteagal 136 (Sean-Airteagal 117)

Beidh de chuspóirí ag an gComhphobal agus ag na Ballstáit, agus aird á tabhairt acu ar chearta sóisialta bunúsacha amhail iad sin atá leagtha amach i gCairt Shóisialta na hEorpa arna síniú in Torino ar an 18 Deireadh Fómhair 1961 agus i gCairt Chomhphobail 1989 um chearta sóisialta bunúsacha le haghaidh oibrithe, dlús a chur le fostaíocht, le dálaí feabhsaithe maireachtála agus oibre, chun go bhféadfar iad a chomhchuibhiú agus an feabhsú á choimeád ar bun, le cosaint chuí shóisialta, leis an agallamh idir na comhpháirtithe sóisialta, le hacmhainní daonna a fhorbairt ar mhaithe le hardleibhéal marthanach fostaíochta agus leis an eisiámh a chomhrac.

Chun na críche sin, cuirfidh an Comhphobal agus na Ballstáit gníomhaíochtaí chun feidhme a chuirfidh san áireamh éagsúlacht na gcleachtas náisiúnta, go háirithe i réimse an chaidrimh chonarthaigh, agus an riachtanas cumas iomaíochta gheilleagar an Chomhphobail a choimeád ar bun.

Creideann siad go leanfaidh forbairt den sórt sin ní amháin as feidhmiú an chómhargaidh a chuirfidh ar aghaidh comhchuibhiú na gcóras sóisialta, ach freisin as na nósanna imeachta dá bhforáiltear sa Chonradh seo agus as comhfhogasú na bhforálacha reachtaíochta, rialúcháin agus riaracháin.

Airteagal 137 (Sean-Airteagal 118)

1. D'fhonn cuspóirí Airteagal 136 a ghnóthú, tacóidh an Comhphobal le gníomhaíochtaí na mBallstát agus comhlánóidh sé iad sna réimsí seo a leanas:

- an timpeallacht oibre go háirithe a fheabhsú d'fhonn sláinte agus sábháilteacht oibrithe a chosaint;
- dálaí oibre;
- oibrithe a chur ar an eolas agus dul i gcomhairle leo;
- lánpháirtiú daoine atá arna n-eisiámh ó mhargadh an tsaothair, gan dochar d'Airteagal 150;
- comhionannas idir fir agus mná ar mhargadh an tsaothair agus cóir chomhionann san obair.

2. Chun na críche sin, féadfaidh an Chomhairle, trí bhíthin treoracha, ceanglais íosta a chuirfear chun feidhme de réir a chéile a ghlacadh, ag féachaint do na dálaí agus do na

rialacha teicniúla i ngach ceann de na Ballstáit. Staonfar sna treoracha sin ó shrianta riarthacha, airgeadais agus dlíthiúla a fhorchur a bheadh ina mbac ar bhunú nó ar fhorbairt gnóthas beag agus meánmhéide.

Gníomhóidh an Chomhairle i gcomhréir leis an nós imeachta dá dtagraítear in Airteagal 251 tar éis dul i gcomhairle leis an gCoiste Eacnamaíoch agus Sóisialta agus le Coiste na Réigiún.

Féadfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di i gcomhréir leis an nós imeachta céanna, bearta a ghlacadh atá ceaptha chun comhar idir na Ballstáit a chothú trí thionscnaimh arb é is aidhm dóibh eolas a fheabhsú, malairtí faisnéise agus dea-chleachtais a fhorbairt, cur chuige nuálaíoch a chur ar aghaidh agus an taithí a mheas chun an t-eisiamh sóisialta a chomhrac.

3. Ar a shon sin, gníomhóidh an Chomhairle d'aon toil ar thogra ón gCoimisiún agus tar éis dul i gcomhairle le Parlaimint na hEorpa, leis an gCoiste Eacnamaíoch agus Sóisialta agus le Coiste na Réigiún sna réimsí seo a leanas:

- slándáil shóisialta agus cosaint shóisialta oibrithe;
- cosaint oibrithe i gcás fhoirceannadh a gconartha oibre;
- ionadú agus comhchosaint leasanna oibrithe agus fostóirí, lena n-áirítear comhchinneadh, faoi réir mhír 6;
- dálaí fostaíochta náisiúnach tríú tíortha ina gcónaí go dlíthiúil ar chríoch an Chomhphobail;
- ranníocaíochtaí airgeadais chun fostaíocht agus jabchruthú a chur ar aghaidh, gan dochar do na forálacha a bhaineann leis an gCiste Sóisialta.

4. Féadfaidh Ballstát cur chun feidhme na dtreoracha arna nglacadh de bhun mhíreanna 2 agus 3 a chur ar iontaobh na gcomhpháirtithe sóisialta, arna iarraidh sin go comhpháirteach dóibh.

Sa chás sin, áiríteoidh sé go bhfuil, ar dháta nach déanaí ná an dáta nach mór treoir a thrasú i gcomhréir le hAirteagal 249, na bearta is gá tugtha isteach trí chomhaontú ag na comhpháirtithe sóisialta, agus an Ballstát i dtrácht faoi cheangal gach beart is gá a ghlacadh chun a chumasú dó tráth ar bith a bheith in inmhe na torthaí arna bhforchur leis an treoir sin a áirithiú.

5. Ní chuirfidh na forálacha arna nglacadh de bhun an Airteagail seo cosc ar aon Bhallstát bearta cosanta níos déine atá ag lú leis an gConradh seo a choimeád ar bun ná a thabhairt isteach.

6. Ní bheidh feidhm ag forálacha an Airteagail seo maidir le pá, leis an gceart comhlachais, leis an gceart dul ar stailc ná leis an gceart frithdhúnadh a fhorchur.

Airteagal 138 (Sean-Airteagal 118a)

1. Beidh sé de chúram ar an gCoimisiún comhairliúchán idir na comhpháirtithe sóisialta a chur ar aghaidh ar leibhéal an Chomhphobail agus glacfaidh sé aon bheart ábhartha chun an t-agallamh eatarthu a éascú trína áirithiú go dtugtar tacaíocht chothromúil do na páirtithe.
2. Chuige sin, sula dtíolacfaidh sé tograí i réimse an bheartais shóisialta, rachaidh an Coimisiún i gcomhairle leis na comhpháirtithe sóisialta ar threo ionchasach gníomhaíochta Comhphobail.
3. Má mheasann an Coimisiún, tar éis an chomhairliúcháin sin, go bhfuil gníomhaíocht Chomhphobail inmhianaithe, rachaidh sé i gcomhairle leis na comhpháirtithe sóisialta ar inneachar an togra arna bheartú. Díreoidh na comhpháirtithe sóisialta tuairim, nó moladh más iomchuí, chuig an gCoimisiún.
4. Tráth comhairliúcháin den sórt sin, féadfaidh na comhpháirtithe sóisialta a chur i bhfios don Choimisiún gur mian leo an próiseas dá bhforáiltear in Airteagal 139 a thionscnamh. Ní mhairfidh ré an nós imeachta níos mó ná naoi mí mura gcinntídh na comhpháirtithe sóisialta i dtrácht agus an Coimisiún i gcomhpháirt í a fhadú.

Airteagal 139 (Sean-Airteagal 118b)

1. Más é sin is toil leis na comhpháirtithe sóisialta, féadfaidh caidreamh conarthach, lena n-áirítear comhaontuithe, a bheith mar thoradh ar an agallamh eatarthu ar leibhéal an Chomhphobail.
2. Is i gcomhréir leis na nósanna imeachta agus na cleachtais is cuí do na comhpháirtithe sóisialta agus do na Ballstáit nó, in ábhair a thig faoi Airteagal 137, trí chinneadh ón gComhairle ar thogra ón gCoimisiún, arna iarraidh sin i gcomhpháirt do na páirtithe sínitheacha, a chuirfear chun feidhme na comhaontuithe arna dtabhairt i gcrích ar leibhéal an Chomhphobail.

Gníomhóidh an Chomhairle trí thromlach cáilithe ach amháin nuair atá foráil amháin nó níos mó sa chomhaontú i dtrácht a bhaineann le ceann de na réimsí dá dtagraítear in Airteagal 137(3), agus sa chás sin gníomhóidh sí d'aon toil.

Airteagal 140 (Sean-Airteagal 118c)

Chun cuspóirí Airteagal 136 a ghnóthú agus gan dochar d'fhorálacha eile an Chonartha seo, cothóidh an Coimisiún comhar idir na Ballstáit agus déanfaidh sé comhordú a ngníomhaíochta a éascú i réimsí uile an bheartais shóisialta faoin gcaibidil seo, go háirithe i gcúrsaí a bhaineann leis na nithe seo:

- fostaíocht;
- dlí an tsaothair agus dálaí oibre;

- gairmoiliúint bhunchéime agus ardchéime;
- slándáil shóisialta;
- tionóiscí agus galair cheirde a chosc;
- sláinteachas ceirde;
- an ceart chun dul i gcomhlachas, agus cómhargáil idir fostóirí agus oibrithe.

Chun na críche sin, gníomhóidh an Coimisiún i ndlúth-thadhall leis na Ballstáit trí staidéir a dhéanamh, tuairimí a thabhairt agus comhairliúcháin a shocrú i dtaobh fadhbanna a thagann chun cinn ar leibhéal náisiúnta agus fadhbanna is ábhar cúraim d'eagraíochtaí idirnáisiúnta.

Sula dtabharfaidh an Coimisiún na tuairimí dá bhforáiltear san Airteagal seo, rachaidh sé i gcomhairle leis an gCoiste Eacnamaíoch agus Sóisialta.

Airteagal 141 (Sean-Airteagal 119)

1. Áiríteoidh gach Ballstát cur chun feidhme an phrionsabail go bhfuil pá comhionann as obair chomhionann nó obair ar comhionann a luach ag dul d'oibrithe fireanna agus d'oibrithe baineanna.

2. Chun críche an Airteagail seo, ciallaíonn “pá” an gnáthphá nó an gnáth-thuarastal bunaidh nó íosta maille le haon chomaoín eile, in airgead nó i gcomhchineál, a fhaigheann an t-oibrí, go díreach nó go hindíreach, óna fhostóir as ucht a fhostaíochta.

Ciallaíonn “pá comhionann gan idirdhealú bunaithe ar ghnéas”:

(a) go ndéantar an pá as an obair chéanna ar thascrátaí a ríomh ar bhonn an aonaid tomhais chéanna;

(b) i gcás obair de réir amrátaí gurb é an pá céanna a íoctar as an jab céanna.

3. Déanfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di i gcomhréir leis an nós imeachta dá dtagraítear in Airteagal 251 agus tar éis dul i gcomhairle leis an gCoiste Eacnamaíoch agus Sóisialta, bearta a ghlacadh d'fhonn a áirithiú go gcuirfear i bhfeidhm prionsabal an chomhionannais deiseanna agus na córa comhionainne idir fir agus mná i gcúrsaí fostaíochta agus slí beatha, lena n-áirítear prionsabal an phá chomhionainn as obair chomhionann nó obair ar comhionann a luach.

4. D'fhonn comhionannas iomlán iarbhir idir fir agus mná a áirithiú i saol na hoibre, ní chuirfidh prionsabal na córa comhionainne cosc ar aon Bhallstát bearta a choimeád ar bun nó a ghlacadh lena ndéantar foráil maidir le buntáistí sonracha chun gur fusa don ghnéas tearcionadaithe gabháil le gairm bheatha nó chun míbhuntáistí i slí beatha gairmiúla a chosc nó a chúiteamh.

Airteagal 142 (Sean-Airteagal 119a)

Féachfaidh na Ballstáit leis an gcoibhéis atá ann idir scéimeanna saoire le pá a choimeád mar atá.

Airteagal 143 (Sean-Airteagal 120)

Tarraingeoidh an Coimisiún suas tuarascáil gach bliain ar an dul chun cinn atá déanta i ngnóthú chuspóirí Airteagal 136, lena n-áirítear staid dhéimeagrafach an Chomhphobail. Díreoidh sé an tuarascáil sin chuig Parlaimint na hEorpa, chuig an gComhairle agus chuig an gCoiste Eacnamaíoch agus Sóisialta.

Féadfaidh Parlaimint na hEorpa a iarraidh ar an gCoimisiún tuarascálacha a tharraingt suas i dtaobh fadhbanna sonracha a bhaineann leis an staid shóisialta.

Airteagal 144 (Sean-Airteagal 121)

Féadfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di d'aon toil, agus tar éis dul i gcomhairle leis an gCoiste Eacnamaíoch agus Sóisialta, cúraimí a shannadh don Choimisiún maidir le comhbhearta a chur i ngníomh, go háirithe maidir leis an tslándáil shóisialta do na hoibrithe imirceacha dá dtagraítear in Airteagal 39 go 42.

Airteagal 145 (Sean-Airteagal 122)

Cuirfidh an Coimisiún isteach ina thuarascáil bhliantúil do Pharlaimint na hEorpa caibidil ar leith ar fhorbairtí sóisialta sa Chomhphobal.

Féadfaidh Parlaimint na hEorpa a iarraidh ar an gCoimisiún tuarascálacha a tharraingt suas i dtaobh aon fhadhbanna áirithe a bhaineann le dálaí sóisialta.

Caibidil 2**Ciste Sóisialta na hEorpa***Airteagal 146 (Sean-Airteagal 123)*

Chun go bhfeabhsófar na deiseanna ar fhostaíocht d'oibrithe sa mhargadh inmheánach agus chun go rannchuideofar amhlaidh leis an gcaighdeán maireachtála a ardú, cuirtear Ciste Sóisialta na hEorpa ar bun i gcomhréir leis na forálacha atá leagtha amach thíos, arb é is aidhm dó fostú d'oibrithe a éascú agus méadú a thabhairt ar a soghluaisteacht gheografach agus ghairmiúil laistigh den Chomhphobal agus oiriúnú d'athruithe tionsclaíocha agus d'athruithe sna córais táirgeachta a éascú go háirithe trí bhíthin na gairmoiliúna agus na hathghairmoiliúna.

Airteagal 147 (Sean-Airteagal 124)

Is é an Coimisiún a riarfaidh an Ciste.

Sa chúram sin gheobhaidh an Coimisiún cuidiú ó Choiste a mbeidh comhalta den Choimisiún i gceannas air agus arb iad a bheidh air ionadaithe ó rialtais agus ó cheardchumann agus ó eagraíochtaí fostóirí.

Airteagal 148 (Sean-Airteagal 125)

Déanfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di i gcomhréir leis an nós imeachta dá dtagraítear in Airteagal 251 agus tar éis dul i gcomhairle leis an gCoiste Eacnamaíoch agus Sóisialta agus le Coiste na Réigiún, na cinní cur chun feidhme a bhaineann le Ciste Sóisialta na hEorpa a ghlacadh.

Caibidil 3**Oideachas, gairmoiliúint agus an óige***Airteagal 149 (Sean-Airteagal 126)*

1. Rannchuideoidh an Comhphobal le hoideachas de chaighdeán a fhorbairt tríd an gcomhar idir Ballstáit a chothú agus, más gá, trí thacú lena ngníomhaíocht agus í a fhorlíonadh, agus freagracht na mBallstát i leith inneachar an teagaisc agus eagrúchán an chórais oideachais agus a n-éagsúlacht chultúrtha agus teanga á hurramú aige.
2. Is é is aidhm do ghníomhaíocht an Chomhphobail:
  - éirim Eorpach an oideachais a fhorbairt go háirithe trí theangacha na mBallstát a theagasc agus a leathadh;
  - taobhú le soghluaisteacht mhac léinn agus múinteoirí, lena n-áirítear aitheantas acadúil dioplómaí agus tréimhsí staidéir;
  - comhar a chur ar aghaidh idir bunaíochtaí oideachais;
  - malartuithe faisnéise agus taithí a fhorbairt ar shaincheistanna is coiteann do chórais oideachais na mBallstát;
  - taobhú le forbairt comhaiseag idir daoine óga agus idir teagascóirí sochoideachasúla;
  - forbairt an chianoideachais a chothú.
3. Taobhóidh an Comhphobal agus na Ballstáit leis an gcomhar le tríú tíortha agus leis na heagraíochtaí idirnáisiúnta is inniúil maidir le hoideachas, agus go háirithe le Comhairle na hEorpa.

4. Chun rannchuidiú le gnóthú na gcuspóirí dá dtagraítear san Airteagal seo, déanfaidh an Chomhairle:

- ag gníomhú di i gcomhréir leis an nós imeachta dá dtagraítear in Airteagal 251 agus tar éis dul i gcomhairle leis an gCoiste Eacnamaíoch agus Sóisialta agus le Coiste na Réigiún, gníomhaíochtaí dreasachta a ghlacadh, amach ó aon chomhchuibhiú ar dhlíthe agus rialúcháin na mBallstát;
- ag gníomhú di trí thromlach cáilithe ar thogra ón gCoimisiún, moltaí a ghlacadh.

Airteagal 150 (Sean-Airteagal 127)

1. Cuirfidh an Comhphobal beartas gairmoiliúna chun feidhme a thacóidh le gníomhaíochtaí na mBallstát agus a fhorlíonfaidh iad, agus freagracht na mBallstát i leith inneachar agus eagrúchán na gairmoiliúna á hurramú aige.

2. Is é is aidhm do ghníomhaíocht an Chomhphobail:

- oiriúnú d'athruithe tionsclaíocha a éascú, go háirithe trí bhíthin na hoiliúna agus na hathghairmoiliúna;
- an ghairmoiliúint tosaigh agus leanúnach a fheabhsú chun an t-imeascadh agus an t-athimeascadh gairmiúil ar mhargadh an tsaothair a éascú;
- rochtain ar an ngairmoiliúint a éascú agus taobhú le soghluaisteacht oidí agus daoine faoi oiliúint, go háirithe daoine óga;
- comhar i réimse na hoiliúna a spreagadh idir bunaíochtaí oideachais agus oiliúna agus gnóthais;
- malartuithe faisnéise agus taithí a fhorbairt ar shaincheistean is coiteann do chórais oiliúna na mBallstát.

3. Taobhóidh an Comhphobal agus na Ballstáit leis an gcomhar le tríú tíortha agus leis na heagraíochtaí idirnáisiúnta is inniúil maidir le gairmoiliúint.

4. Déanfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di i gcomhréir leis an nós imeachta dá dtagraítear in Airteagal 251 agus tar éis dul i gcomhairle leis an gCoiste Eacnamaíoch agus Sóisialta agus le Coiste na Réigiún, bearta a ghlacadh chun rannchuidiú leis na cuspóirí dá dtagraítear san Airteagal seo a ghnóthú, gan aon chomhchuibhiú ar dhlíthe agus rialacháin na mBallstát.

TEIDEAL XII (Sean-Teideal IX)

CULTÚR

Airteagal 151 (Sean-Airteagal 128)

1. Rannchuideoidh an Comhphobal le borradh chultúir na mBallstát, ag urramú a n-éagsúlacht náisiúnta agus réigiúnach agus ag tabhairt na comhoidhreacht cultúrtha chun suntais dó.

2. Is é is aidhm do ghníomhaíocht an Chomhphobail comhar idir Ballstáit a chothú agus, más gá, tacú lena ngníomhaíocht agus í a fhorlíonadh sna réimsí seo a leanas:

- feabhsú ar eolas agus ar leathadh chultúr agus stair na bpobal Eorpach;
- caomhnú agus coimirciú na hoidhreachtacha cultúrtha de thábhacht Eorpach;
- comhaisig neamhthráchtála i réimse an chultúir;
- cruthú ealaíonta agus liteartha, go fiú in earnáil an chlosamhairc.

3. Taobhóidh an Comhphobal agus na Ballstát leis an gcomhar le tríú tíortha agus leis na heagraíochtaí idirnáisiúnta is inniúil i réimse an chultúir agus go háirithe le Comhairle na hEorpa.

4. Tabharfaidh an Comhphobal aird ar ghnéithe cultúrtha ina ghníomhaíocht faoi fhorálacha eile an Chonartha seo, go háirithe d'fhonn éagsúlacht a chuid cultúr a urramú agus a chur ar aghaidh.

5. Chun rannchuidiú le gnóthú na gcuspóirí dá dtagraítear san Airteagal seo, déanfaidh an Chomhairle:

- ag gníomhú di i gcomhréir leis an nós imeachta dá dtagraítear in Airteagal 251 agus tar éis dul i gcomhairle le Coiste na Réigiún, gníomhaíochtaí dreasachta a ghlacadh, amach ó aon chomhchuibhiú ar dhlíthe agus rialúcháin na mBallstát. Gníomhóidh an Chomhairle d'aon toil i gcaitheamh na nósanna imeachta dá dtagraítear in Airteagal 251;
- ag gníomhú di d'aon toil ar thogra ón gCoimisiún, moltaí a ghlacadh.

TEIDEAL XIII (Sean-Teideal X)

SLÁINTE PHOIBLÍ

Airteagal 152 (Sean-Airteagal 129)

1. Déanfar ardleibhéal cosanta le haghaidh sláinte an duine a áirithiú i sainiú agus i gcur chun feidhme bheartais agus ghníomhaíochtaí uile an Chomhphobail.

Bainfidh gníomhaíocht an Chomhphobail, a chomhlánóidh beartais náisiúnta, leis an tsláinte phoiblí a fheabhsú, le tinnis agus galair an duine a chosc agus le foinsí contúirte do shláinte an duine a sheachaint. Folóidh gníomhaíocht den saghas sin an comhrac in aghaidh na móraicídí trí thaighde a chur ar aghaidh ar na cúiseanna atá leo agus ar mhodhanna a seolta agus a gcoiscithe, maille le faisnéis agus oideachas sláinte.

Comhlánóidh an Comhphobal gníomhaíocht na mBallstát chun damáiste don tsláinte a thig ó dhrugaí a laghdú, lena n-áirítear faisnéis agus cosc.

2. Cothóidh an Comhphobal comhar idir na Ballstáit sna réimsí dá dtagraítear san Airteagal seo agus, más gá, tacóidh sé lena ngníomhaíocht.

Déanfaidh na Ballstáit comhordú eatarthu féin, i gcuibhreann leis an gCoimisiún, ar a mbeartais agus ar a gcláir sna réimsí dá dtagraítear i mír 1. Féadfaidh an Coimisiún, i ndlúththadhall leis na Ballstáit, aon tionscnamh is fóinteach a ghlacadh chun an comhordú sin a chur ar aghaidh.

3. Taobhóidh an Comhphobal agus na Ballstáit le comhar le tríú tíortha agus leis na heagraíochtaí idirnáisiúnta inniúla i réimse na sláinte poiblí.

4. Rannchuideoidh an Chomhairle, ag gníomhú di i gcomhréir leis an nós imeachta dá dtagraítear in Airteagal 251 agus tar éis dul i gcomhairle leis an gCoiste Eacnamaíoch agus Sóisialta agus le Coiste na Réigiún, le gnóthú na gcuspoirí dá dtagraítear san Airteagal seo, trí na bearta seo a leanas a ghlacadh:

- (a) bearta ag leagan síos ardchaighdeán cáilíochta agus sábháilteachta d'orgáin agus substaintí de bhunús daonna, d'fhuil agus do dhíorthaigh fola; ní chuirfidh na bearta sin cosc ar aon Bhallstát bearta cosanta níos déine a choimeád ar bun ná a thabhairt isteach;
- (b) de mhaolú ar Airteagal 37, bearta i réimsí na tréidliachta agus na fiteasláintíochta a bhfuil sé mar chuspóir díreach acu an tsláinte phoiblí a chosaint;
- (c) bearta dreasachta a bheidh ceaptha chun sláinte an duine a chosaint agus a fheabhsú, gan aon chomhchuibhiú ar dhlíthe agus rialacháin na mBallstát.

Féadfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di trí thromlach cáilithe ar thogra ón gCoimisiún, moltaí a ghlacadh freisin chun na gcríoch atá leagtha amach san Airteagal seo.

5. Déanfaidh gníomhaíocht an Chomhphobail i réimse na sláinte poiblí lánurraim a thabhairt do fhreagrachtaí na mBallstát maidir le seirbhísí sláinte agus cúram liachta a eagrú agus a sholáthar. Ach go háirithe, ní dhéanfaidh na bearta dá dtagraítear i bpointe (a) de mhír 4 difear d'fhorálacha náisiúnta maidir le deonú nó úsáid mhíochaine orgán agus fola.

TEIDEAL XIV (Sean-Teideal XI)

COSAINT AN TOMHALTÓRA

Airteagal 153 (Sean-Airteagal 129a)

1. Chun leasanna na dtomhaltóirí a chur ar aghaidh agus chun ardleibhéal cosanta don tomhaltóir a áirithiú, rannchuideoidh an Chomhairle le sláinte, sábháilteacht agus leasanna eacnamaíocha na dtomhaltóirí a chosaint, maille lena gceart a chur ar aghaidh chun faisnéise agus oideachais agus chun iad féin a eagrú ar mhaithe lena leasanna a choimirciú.

2. Tabharfar aird ar cheanglais maidir le cosaint an tomhaltóra i sainiú agus i gcur chun feidhme bheartais agus ghníomhaíochtaí eile an Chomhphobail.
3. Rannchuideoidh an Comhphobal leis na cuspóirí dá dtagraítear i mír 1 a ghnóthú:
  - (a) trí bhearta arna nglacadh de bhun Airteagal 95 faoi chuimsiú chomhlánú an mhargaidh inmheánaigh;
  - (b) trí bhearta a thacaíonn leis an mbeartas arna shaothrú ag na Ballstáit, a fhorlíonann é agus a dhéanann faireachán air.
4. Déanfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di i gcomhréir leis an nós imeachta dá dtagraítear in Airteagal 251 agus tar éis dul i gcomhairle leis an gCoiste Eacnamaíoch agus Sóisialta, na bearta dá dtagraítear i bpointe (b) de mhír 3 a ghlacadh.
5. Ní chuirfidh bearta arna nglacadh de bhun mhír 4 cosc ar aon Bhallstát bearta cosanta níos déine a choimeád ar bun ná a thabhairt isteach. Ní mór do bhearta den sórt sin a bheith ag luí leis an gConradh seo. Cuirfear in iúl don Choimisiún iad.

TEIDEAL XV (Sean-Teideal XII)

GRÉASÁIN THRASEORPACHA

Airteagal 154 (Sean-Airteagal 129b)

1. D'fhonn rannchuidiú le gnóthú na gcuspóirí dá dtagraítear in Airteagail 14 agus 158 agus d'fhonn cumasú do shaoránaigh an Aontais, d'oibreoirí eacnamaíocha agus do phobail réigiúnacha agus áitiúla tairbhiú go hiomlán de na buntáistí a chinfidh ó limistéar gan teorainneacha inmheánacha a chur ar bun, rannchuideoidh an Comhphobal le gréasáin thraseorpacha a bhunú agus a fhorbairt in earnálacha bhonneagair an iompair, na teileachumarsáide agus an fhuinnimh.
2. Faoi chuimsiú córas margaí a bheidh ar oscailt agus iomaíoch, beidh sé d'aidhm ag gníomhaíocht an Chomhphobail taobhú le hidirnascadh agus le hidirinoibritheacht na ngréasán náisiúnta agus le rochtain ar na gréasáin sin. Tabharfaidh sí aird go háirithe ar a riachtanaí atá sé na réigiúin oileánacha, talamhiata agus forimeallacha a cheangal le réigiúin láir an Chomhphobail.

Airteagal 155 (Sean-Airteagal 129c)

1. D'fhonn na cuspóirí dá dtagraítear in Airteagal 154 a ghnóthú:
  - bunóidh an Comhphobal sraith treoirlínte a fholáionn cuspóirí, tosaíochtaí agus imlínte na ngníomhaíochtaí arna mbeartú i réimse na ngréasán traseorpach; sonróidh na treoirlínte sin tionscadail leasa choitinn;
  - cuirfidh an Comhphobal chun feidhme gach gníomhaíocht a mheastar is gá chun idirinoibritheacht na ngréasán a áirithiú, go háirithe i réimse chomhchuibhiú na gcaighdeán teicniúil;

— féadfaidh an Comhphobal tacú le tionscadail chomhleasa lena dtacaíonn na Ballstáit agus a shonraítear faoi chuimsiú na dtreoirilínte dá dtagraítear sa chéad fhleasc, go háirithe trí bhíthin staidéar indéantachta, ráthaíochtaí iasachta nó fóirdheontais úis; féadfaidh an Comhphobal rannchuidiú freisin tríd an gCiste Comhtháthaithe arna chur ar bun de bhun fhorálacha Airteagal 161 le maoiniú tionscadal sonracha i mBallstáit i réimse bonneagar iompair.

Tabharfaidh gníomhaíocht an Chomhphobail aird ar inmharthanacht eacnamaíoch acmhainneach na dtionscadal.

2. Déanfaidh na Ballstáit comhordú eatarthu féin, i gcuibhreann leis an gCoimisiún, ar bheartais a shaothrófar ar leibhéal náisiúnta a bhféadfaidh éifeacht shonraíoch a bheith acu ar ghnóthú na gcuipóirí dá dtagraítear in Airteagal 154. Féadfaidh an Coimisiún, i ndlúthchomharaíocht leis na Ballstáit, gach tionscnamh is fóinteach a ghlacadh chun an comhordú sin a chur ar aghaidh.

3. Féadfaidh an Comhphobal a chinneadh comhoibriú le tríú tíortha chun tionscadail leasa choitinn a chur ar aghaidh agus idirinoibritheacht na ngréasán a áirithiú.

Airteagal 156 (Sean-Airteagal 129d)

Glacfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di i gcomhréir leis an nós imeachta dá dtagraítear in Airteagal 251 agus tar éis dul i gcomhairle leis an gCoiste Eacnamaíoch agus Sóisialta agus le Coiste na Réigiún, na treoirilínte agus na bearta eile dá dtagraítear in Airteagal 155(1).

Is gá ceadú an Bhallstáit i dtrácht do threoirilínte agus tionscadail leasa choitinn a bhaineann le críoch an Bhallstáit sin.

TEIDEAL XVI (Sean-Teideal XIII)

TIONSCAL

Airteagal 157 (Sean-Airteagal 130)

1. Féachfaidh an Comhphobal agus na Ballstáit chuige go mbeidh na dálaí ann is gá chun cumas iomaíochta thionscal an Chomhphobail a áirithiú.

Chun na críche sin, i gcomhréir le córas margáí a bheidh ar oscailt agus iomaíoch, is é is aidhm dá ngníomhaíocht:

- oiriúnú an tionscail d'athruithe struchtúracha a bhrostú;
- timpeallacht a chothú atá fabhrach don tionscnamh agus d'fhorbairt ghnóthas ar fud an Chomhphobail, go háirithe gnóthais bheaga agus meánmhéide;
- timpeallacht a chothú atá fabhrach do chomhar idir gnóthais;

— taobhú le hacmhainneacht thionsclaíoch beartas nuála, taighde agus forbartha teicneolaíche a shaothrú níos fearr.

2. Rachaidh na Ballstáit i gcomhairle le chéile i gcuibhreann leis an gCoimisiún agus, más gá, déanfaidh siad a ngníomhaíochtaí a chomhordú. Féadfaidh an Coimisiún gach tionscnamh is fóinteach a ghlacadh chun an comhordú sin a chur ar aghaidh.

3. Rannchuideoidh an Comhphobal le gnóthú na guspóirí dá dtagraítear i mír 1 trí bhíthin na mbeartas agus na ngníomhaíochtaí a shaothraíonn sé faoi fhorálacha eile den Chonradh seo. Féadfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di d'aon toil ar thogra ón gCoimisiún agus tar éis dul i gcomhairle le Parlaimint na hEorpa agus leis an gCoiste Eacnamaíoch agus Sóisialta, bearta sonracha a chinneadh chun tacú le gníomhaíochtaí de chuid na mBallstát d'fhonn na cuspóirí dá dtagraítear i mír 1 a ghnóthú.

Ní féidir leis an gComhphobal leas a bhaint as an Teideal seo chun aon bheart a thabhairt isteach ar dóigh dó an iomaíocht a shaobhadh.

TEIDEAL XVII (Sean-Teideal XIV)

COMHTHÁTHÚ EACNAMAÍOCH AGUS SÓISIALTA

Airteagal 158 (Sean-Airteagal 130a)

D'fhonn a fhorbairt chomhchuí i gcoitinne a chur ar aghaidh, déanfaidh an Comhphobal a chuid gníomhaíochtaí a fhorbairt agus a shaothrú ar mhaithe lena chomhtháthú eacnamaíoch agus sóisialta a neartú.

Féachfaidh an Comhphobal go háirithe leis na héagothromaíochtaí idir leibhéil forbartha na réigiún éagsúil agus cúlmhaireacht na réigiún is mídheisiúla nó na n-oileán is mídheisiúla, lena n-áirítear na limistéir thuaithe, a laghdú.

Airteagal 159 (Sean-Airteagal 130b)

Déanfaidh na Ballstáit a mbeartas eacnamaíoch a sheoladh agus a chomhordú d'fhonn na cuspóirí atá leagtha amach in Airteagal 158 a bhaint amach freisin. Saineofar agus cuirfear beartais agus gníomhaíochtaí an Chomhphobail chun feidhme agus cuirfear an margadh inmheánach chun feidhme le haird ar na cuspóirí atá leagtha amach in Airteagal 158 agus rannpháirteoidh siad i ngnóthú na guspóirí sin. Tacóidh an Comhphobal leis na cuspóirí sin a ghnóthú agus é ag gníomhú trí bhíthin na gcistí struchtúracha (Roinn Treoraíochta an Chiste Eorpaigh um Threoraíocht agus Ráthaíocht Talmhaíochta, Ciste Sóisialta na hEorpa, Ciste Forbraíochta Réigiúnaí na hEorpa), tríd an mBanc Eorpach Infheistíochta agus trí na hionstraimí airgeadais eile atá ann cheana.

Tíolacfaidh an Coimisiún tuarascáil do Pharlaimint na hEorpa, don Chomhairle, don Choiste Eacnamaíoch agus Sóisialta agus do Choiste na Réigiún gach trí bliana ar an dul chun cinn atá déanta maidir leis an gcomhtháthú eacnamaíoch agus sóisialta a ghnóthú agus ar an tslí inar rannchuidigh na meáin éagsúla dá bhforáiltear san Airteagal seo leis. Beidh tograí iomchuí in éineacht leis an tuarascáil más gá.

Más léir gur gá gníomhaíochtaí sonracha lasmuigh de na cistí agus gan dochar do na bearta arna gcinneadh faoi chuimsiú bheartais eile an Chomhphobail, féadfaidh an Chomhairle na gníomhaíochtaí sin a ghlacadh, ag gníomhú di d'aon toil ar thogra ón gCoimisiún agus tar éis dul i gcomhairle le Parlaimint na hEorpa, leis an gCoiste Eacnamaíoch agus Sóisialta agus le Coiste na Réigiún.

Airteagal 160 (Sean-Airteagal 130c)

Tá ceaptha do Chiste Forbraíochta Réigiúnaí na hEorpa rannchuidiú leis na príomh-mhíchothromaíochtaí réigiúnacha sa Chomhphobal a cheartú, trí rannpháirtiú i bhforbairt agus i gcoigeartú struchtúrach na réigiún a bhfuil a bhforbairt tite ar gcúl agus in athrúchán na réigiún tionsclaíoch atá ag meath.

Airteagal 161 (Sean-Airteagal 130d)

Gan dochar d'Airteagal 162, saineoidh an Chomhairle, ag gníomhú di d'aon toil ar thogra ón gCoimisiún, tar éis do Pharlaimint na hEorpa aontú agus tar éis dul i gcomhairle leis an gCoiste Eacnamaíoch agus Sóisialta agus le Coiste na Réigiún, cúraimí, cuspóirí tosaíochta agus eagrúchán na gcistí struchtúracha a fhéadfaidh grúpáil na gcistí a chuimsiú. Saineoidh an Chomhairle freisin, ag gníomhú di tríd an nós imeachta céanna, na rialacha ginearálta is infheidhme ar na cistí maille leis na forálacha is gá chun éifeachtúlacht na gcistí agus an comhordú eatarthu agus leis na hionstraimí airgeadais eile atá ann cheana a áirithiú.

Déanfaidh Ciste Comhtháthaithe arna chur ar bun ag an gComhairle i gcomhréir leis an nós imeachta céanna ranníocaíocht airgeadais a chur ar fáil do thionscadail i réimsí an chomhshaoil agus na ngréasán traseorpach i gcúrsaí bonneagair iompair.

Airteagal 162 (Sean-Airteagal 130e)

Glacfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di i gcomhréir leis an nós imeachta dá dtagraítear in Airteagal 251 agus tar éis dul i gcomhairle leis an gCoiste Eacnamaíoch agus Sóisialta agus le Coiste na Réigiún, na cinntí cur chun feidhme a bhaineann le Ciste Forbraíochta Réigiúnaí na hEorpa.

Leanfaidh Airteagail 37 agus 148 faoi seach de bheith infheidhme maidir le Roinn Treoraíochta an Chiste Eorpaigh um Threoraíocht agus Ráthaíocht Talmhaíochta agus le Ciste Sóisialta na hEorpa.

TEIDEAL XVIII (Sean-Teideal XV)

TAIGHDE AGUS FORBAIRT THEICNEOLAÍOCH

Airteagal 163 (Sean-Airteagal 130f)

1. Beidh sé de chuspóir ag an gComhphobal fothaí eolaíochta agus teicneolaíochta thionscal an Chomhphobail a neartú agus taobhú le forbairt a chumas iomaíochta idirnáisiúnta, agus gach gníomhaíocht taighde a mheastar is gá de bhun chaibidlí eile an Chonartha seo a chur ar aghaidh.

2. Chuige sin, cothóidh an Comhphobal gnóthais ar fud an Chomhphobail, lena n-áirítear gnóthais bheaga agus meánmhéide, lárionaid taighde agus ollscoileanna ina n-iarrachtaí maidir le taighde agus forbairt theicneolaíoch d'ardchaighdeán; tacóidh sé lena n-iarrachtaí comhair, go háirithe d'fhonn a chumasú do ghnóthais leas iomlán a bhaint as acmhainneacht an mhargaidh inmheánaigh go háirithe trí bhithin conarthaí náisiúnta poiblí a oscailt, comhchaighdeán a shainiú agus constaicí dlíthiúla agus fioscacha ar chomhar den sórt sin a dhíchur.

3. Déanfar gach gníomhaíocht Chomhphobail de bhun an Chonartha seo, lena n-áirítear gníomhaíochtaí taisealbhaidh, i réimse an taighde agus na forbartha teicneolaíche, a chinneadh agus a chur chun feidhme i gcomhréir le forálacha an Teidil seo.

Airteagal 164 (Sean-Airteagal 130g)

Agus na cuspóirí sin á saothrú aige, déanfaidh an Comhphobal na gníomhaíochtaí seo a leanas a chur i gcrích chun na gníomhaíochtaí atá ar siúl sna Ballstáit a fhorlíonadh:

- (a) cláir a chur chun feidhme maidir le taighde, forbairt theicneolaíoch agus taisealbhaidh trí chomhar le gnóthais, lárionaid taighde agus ollscoileanna agus eatarthu a chur ar aghaidh;
- (b) comhar maidir le taighde, forbairt theicneolaíoch agus taisealbhaidh Comhphobail a chur ar aghaidh le tríú tíortha agus le heagraíochtaí idirnáisiúnta;
- (c) torthaí gníomhaíochtaí maidir le taighde, forbairt theicneolaíoch agus taisealbhaidh Comhphobail a leathadh agus leas iomlán a bhaint astu;
- (d) oiliúint agus soghluaisteacht lucht taighde sa Chomhphobal a spreagadh.

Airteagal 165 (Sean-Airteagal 130h)

1. Déanfaidh an Comhphobal agus na Ballstáit a ngníomhaíocht a chomhordú maidir le taighde agus forbairt theicneolaíoch chun a áirithiú go mbeidh comhchuibheas frithpháirteach idir na beartais náisiúnta agus an beartas Comhphobail.

2. Féadfaidh an Coimisiún, i ndlúthchomharaíocht leis na Ballstáit, gach tionscnamh is fóinteach a ghlacadh chun an comhordú dá dtagraítear i mír 1 a chur ar aghaidh.

Airteagal 166 (Sean-Airteagal 130i)

1. Glacfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di i gcomhréir leis an nós imeachta dá dtagraítear in Airteagal 251 agus tar éis dul i gcomhairle leis an gCoiste Eacnamaíoch agus Sóisialta, clár réime ilbhliantúil ina leagfar amach gníomhaíochtaí uile an Chomhphobail.

Déanfaidh an clár réime:

- na cuspóirí eolaíocha agus teicneolaíocha atá le gnóthú sna gníomhaíochtaí dá bhforáiltear in Airteagal 164 agus na tosaíochtaí a bheidh ag gabháil leo a shocrú;
- imlínte do na gníomhaíochtaí sin a chur i bhfios;
- an t-uasmhéid foriomlán agus na rialacha mionsonraithe a shocrú do rannpháirtíocht airgeadais an Chomhphobail sa chlár réime maille leis an gcion faoi seach i ngach gníomhaíocht arna beartú.

2. Déanfar an clár réime a oiriúnú nó a fhorlíonadh de réir mar a thagann cor nua sa scéal.

3. Cuirfear an clár réime chun feidhme trí bhíthin clár sonrach a dhéanfar a fhorbairt laistigh de gach gníomhaíocht. Déanfaidh gach clár sonrach rialacha mionsonraithe a chur chun feidhme a shonrú, a ré a shocrú agus an maoiniú a mheastar is gá a fhoráil. Ní fhéadfaidh suim na méideanna a mheastar is gá arna socrú sna cláir shonracha a bheith níos mó ná an t-uasmhéid foriomlán arna shocrú don chlár réime agus do gach gníomhaíocht.

4. Déanfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di trí thromlach cáilithe ar thogra ón gCoimisiún agus tar éis dul i gcomhairle le Parlaimint na hEorpa agus leis an gCoiste Eacnamaíoch agus Sóisialta, na cláir shonracha a ghlacadh.

Airteagal 167 (Sean-Airteagal 130j)

Ar mhaithe le cur chun feidhme an chláir réime ilbhliantúil, socróidh an Chomhairle:

- na rialacha a bhaineann le rannpháirtíocht ghnóthas, lárionaid taighde agus ollscoileanna;
- na rialacha is infheidhme maidir le torthaí an taighde a leathadh.

Airteagal 168 (Sean-Airteagal 130k)

Agus an clár réime ilbhliantúil á chur chun feidhme, féadfar cinneadh ar chláir fhorlíontacha nach mbeidh rannpháirteach iontu ach Ballstáit áirithe a dhéanfaidh iad a mhaoiniú faoi réir rannpháirtíocht ionchasach an Chomhphobail.

Glacfaidh an Chomhairle na rialacha is infheidhme maidir leis na cláir fhorlíontacha, go háirithe maidir le leathadh eolais agus rochtain ag Ballstáit eile.

Airteagal 169 (Sean-Airteagal 130l)

Agus an clár réime ilbhliantúil á chur chun feidhme aige, féadfaidh an Comhphobal, le comhaontú na mBallstát i dtrácht, foráil do rannpháirtíocht i gcláir thaighde agus forbartha a bheidh gafa ar láimh ag Ballstáit éagsúla, lena n-áirítear rannpháirtíocht sna struchtúir arna gcur ar bun chun na cláir sin a chur i gcrích.

Airteagal 170 (Sean-Airteagal 130m)

Agus an clár réime ilbhliantúil á chur chun feidhme aige, féadfaidh an Comhphobal foráil do chomhar maidir le taighde, forbairt theicneolaíoch agus taisealbhadh Comhphobail le tríú tíortha nó le heagraíochtaí idirnáisiúnta.

Féadfaidh rialacha mionsonraithe an chomhair sin a bheith ina n-ábhar do chomhaontuithe idir an Comhphobal agus na tríú páirtithe i dtrácht, a dhéanfar a chaibidil agus a thabhairt i gcrích i gcomhréir le hAirteagal 300.

Airteagal 171 (Sean-Airteagal 130n)

Féadfaidh an Comhphobal comhghnóthais nó aon struchtúr eile a chur ar bun is gá do dhea-chur i gcrích cláir Chomhphobail maidir le taighde, forbairt theicneolaíoch agus taisealbhadh.

Airteagal 172 (Sean-Airteagal 130o)

Déanfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di trí thromlach cáilithe, ar thogra ón gCoimisiún agus tar éis dul i gcomhairle le Parlaimint na hEorpa agus leis an gCoiste Eacnamaíoch agus Sóisialta, na forálacha dá dtagraítear in Airteagal 171 a ghlacadh.

Déanfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di i gcomhréir leis an nós imeachta dá dtagraítear in Airteagal 251 agus tar éis dul i gcomhairle leis an gCoiste Eacnamaíoch agus Sóisialta, na forálacha dá dtagraítear in Airteagail 167, 168 agus 169 a ghlacadh. Beidh gá le comhaontú na mBallstát i dtrácht chun na cláir fhorlíontacha a ghlacadh.

Airteagal 173 (Sean-Airteagal 130p)

Ag tús gach bliana, tiolacfaidh an Coimisiún tuarascáil do Pharlaimint na hEorpa agus don Chomhairle. Folóidh an tuarascáil sin go háirithe na gníomhaíochtaí a rinneadh maidir le taighde, forbairt theicneolaíoch agus leathadh na dtorthaí i gcaitheamh na bliana roimhe sin agus an clár oibre don bhliain reatha.

TEIDEAL XIX (Sean-Teideal XVI)

COMHSHAOL

Airteagal 174 (Sean-Airteagal 130r)

1. Rannchuideoidh beartas an Chomhphobail i réimse an chomhshaoil leis na cuspóirí seo a leanas a shaothrú:

- mianach an chomhshaoil a chaomhnú, a chosaint agus a fheabhsú;
- sláinte an duine a chosaint;
- acmhainní nádúrtha a úsáid go stuama réasúnach;

— bearta a chur ar aghaidh ar an leibhéal idirnáisiúnta chun déileáil le fadhbanna réigiúnacha nó domhanda an chomhshaoil.

2. Beidh sé d'aidhm ag beartas an Chomhphobail i réimse an chomhshaoil ardleibhéal cosanta a shroicheadh ag tabhairt aird ar éagsúlacht na staideanna i réigiúin éagsúla an Chomhphobail. Fothófar é ar phrionsabal an réamhchúraim agus ar na prionsabail gur cóir bearta coisctheacha a ghlacadh, go dtabharfar tosaíocht do bhearta chun damáiste don chomhshaoil a cheartú ag an bhfoinse agus gurb é údar an truaillithe a íocfaidh as.

Sa chomhthéacs sin, beidh sna bearta comhchuibhithe a fhreagraíonn do cheanglais maidir le cosaint an chomhshaoil, i gcásanna iomchuí, clásal cosanta a údaróidh do na Ballstáit bearta sealadacha a bheidh faoi réir nós imeachta rialaithe Comhphobail a ghlacadh ar fhorais chomhshaoil neamheacnamaíocha.

3. Agus a bheartas i réimse an chomhshaoil á ullmhú aige, cuirfidh an Comhphobal san áireamh:

- a bhfuil ar fáil de shonraí eolaíocha agus teicniúla;
- dálaí an chomhshaoil i réigiúin éagsúla an Chomhphobail;
- na buntáistí agus na costais a fhéadfaidh a theacht as gníomhaíocht nó easpa gníomhaíochta;
- forbairt eacnamaíoch agus shóisialta an Chomhphobail ina iomláine agus forbairt chothromúil a chuid réigiún.

4. Faoi chuimsiú a n-inniúlachtaí faoi seach, comhoibreoidh an Comhphobal agus na Ballstáit le tríú tíortha agus le heagraíochtaí idirnáisiúnta inniúla. Féadfaidh rialacha mionsonraithe chomhar an Chomhphobail a bheith ina n-ábhar do chomhaontuithe idir an Comhphobal agus na tríú páirtithe i dtrácht, a dhéanfar a chaibidil agus a thabhairt i gcrích i gcomhréir le hAirteagal 300.

Beidh an chéad fhomhír gan dochar d'inniúlacht na mBallstát dul i mbun caibidlíochta i gcomhlachtaí idirnáisiúnta agus comhaontuithe idirnáisiúnta a thabhairt i gcrích.

Airteagal 175 (Sean-Airteagal 130s)

1. Cinnfidh an Chomhairle, ag gníomhú di i gcomhréir leis an nós imeachta dá dtagraítear in Airteagal 251 agus tar éis dul i gcomhairle leis an gCoiste Eacnamaíoch agus Sóisialta agus le Coiste na Réigiún, an ghníomhaíocht a ghabhfaidh an Comhphobal ar láimh chun na cuspóirí dá dtagraítear in Airteagal 174 a ghnóthú.

2. De mhaolú ar an nós imeachta cinnteoireachta dá bhforáiltear i mír 1 agus gan dochar d'Airteagal 95, glacfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di d'aon toil ar thogra ón gCoimisiún agus tar éis dul i gcomhairle le Parlaimint na hEorpa, leis an gCoiste Eacnamaíoch agus Sóisialta agus le Coiste na Réigiún:

- forálacha atá de chineál fioscach go príomha;
- bearta maidir le pleanáil bhaile agus tuaithe, úsáid talún seachas bainisteoireacht dramhaíola agus bearta de chineál ginearálta, agus bainisteoireacht acmhainní uisce;

— bearta a dhéanann mórdhífead do rogha Bhallstáit idir foinsí éagsúla fuinnimh agus struchtúr ginearálta a sholáthair fuinnimh.

Féadfaidh an Chomhairle, faoi na coinníollacha atá leagtha síos sa chéad fhomhír, na hábhair sin a shainiú dá dtagraítear sa mhír seo ar a nglacfar cinntí trí thromlach cáilithe.

3. I réimsí eile, glacfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di i gcomhréir leis an nós imeachta dá dtagraítear in Airteagal 251 agus tar éis dul i gcomhairle leis an gCoiste Eacnamaíoch agus Sóisialta agus le Coiste na Réigiún, cláir ghníomhaíochta ghinearálta a shocraíonn na cuspóirí tosaíochta a bheidh le gnóthú.

Glacfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di faoi na coinníollacha dá bhforáiltear i mír 1 nó 2 de réir mar a bheidh, na bearta is gá chun na cláir sin a chur chun feidhme.

4. Gan dochar do bhearta áirithe de chineál Comhphobail, déanfaidh na Ballstáit an beartas comhshaoil a mhaoiniú agus a chur i gcrích.

5. Gan dochar don phrionsabal gurb é údar an truaillithe a íocfaidh as, i gcás go mbéarfaidh beart arna bhunú ar fhorálacha mhír 1 costais a mheastar is díreireach d'údarais phoiblí Ballstáit, déanfaidh an Chomhairle, sa ghníomh ag glacadh an bhirt sin, forálacha iomchuí a leagan síos ar nós:

- maoluithe sealadacha agus/nó
- tacaíocht airgeadais ón gCiste Comhtháthaithe arna chur ar bun de bhun fhorálacha Airteagal 161.

Airteagal 176 (Sean-Airteagal 130t)

Ní chuirfidh na bearta cosanta arna nglacadh de bhun Airteagal 175 bac ar aon Bhallstát bearta cosanta níos déine a choimeád ar bun ná a thabhairt isteach. Ní mór do bhearta den sórt sin a bheith ag luí leis an gConradh seo. Cuirfear in iúl don Choimisiún iad.

TEIDEAL XX (Sean-Teideal XVII)

COMHAR UM FHORBAIRT

Airteagal 177 (Sean-Airteagal 130u)

1. I réimse an chomhair um fhorbairt, taobhóidh beartas an Chomhphobail, a bheidh forliontach le beartais na mBallstát:

- le forbairt inbhuanaithe eacnamaíoch agus shóisialta na dtíortha i mbéal forbartha, agus go háirithe na tíortha is míbhuntáistiúla ina measc;
- leis na tíortha i mbéal forbartha a lánpháirtiú go comhchuí comhleanúnach sa gheilleagar domhanda;
- leis an gcomhrac in aghaidh na bochtaineachta sna tíortha i mbéal forbartha.

2. Rannchuideoidh beartas an Chomhphobail sa réimse seo leis an gcuspóir ginearálta maidir le forbairt agus comhdhlúthú an daonlathais agus smacht reachta agus leis an gcuspóir maidir le cearta an duine agus saoirsí bunúsacha a urramú.

3. Urramóidh an Comhphobal agus na Ballstáit na gealltanais agus tabharfaidh siad aird ar na cuspóirí a bheidh formheasta acu faoi chuimsiú na Náisiún Aontaithe agus eagraíochtaí idirnáisiúnta inniúla eile.

Airteagal 178 (Sean-Airteagal 130v)

Tabharfaidh an Comhphobal aird ar na cuspóirí dá dtagraítear in Airteagal 177 sna beartais a chuirfidh sé chun feidhme ar dóigh dóibh difear a dhéanamh do thíortha i mbéal forbartha.

Airteagal 179 (Sean-Airteagal 130w)

1. Gan dochar d'fhorálacha eile an Chonartha seo, glacfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di i gcomhréir leis an nós imeachta dá dtagraítear in Airteagal 251, na bearta is gá chun na cuspóirí dá dtagraítear in Airteagal 177 a shaothrú. Féadfaidh na bearta sin bheith i bhfoirm clár ilbhliantúil.

2. Rannchuideoidh an Banc Eorpach Infheistíochta, faoi na coinníollacha dá bhforáiltear ina Reachta, le cur chun feidhme na mbearta dá dtagraítear i mír 1.

3. Ní dhéanfaidh forálacha an Airteagail seo difear don chomhar leis na tíortha san Afraic, sa Mhuir Chairib agus san Aigéan Ciúin (ACC) faoi chuimsiú Choinbhinsiún ACC-CE.

Airteagal 180 (Sean-Airteagal 130x)

1. Déanfaidh an Comhphobal agus na Ballstáit comhordú ar a mbeartais maidir le comhar um fhorbairt agus comhbheartóidh siad le chéile a gláir chabhrach, go fiú in eagraíochtaí idirnáisiúnta agus ag comhdhálacha idirnáisiúnta. Féadfaidh siad gníomhaíochtaí comhpháirteacha a ghabháil ar láimh. Rannchuideoidh na Ballstáit, más gá, le cur chun feidhme chláir chabhrach an Chomhphobail.

2. Féadfaidh an Coimisiún aon tionscnamh is fóinteach a ghlacadh chun an comhordú dá dtagraítear i mír 1 a chur ar aghaidh.

Airteagal 181 (Sean-Airteagal 130y)

Faoi chuimsiú a n-inniúlachtaí faoi seach, comhoibreoidh an Comhphobal agus na Ballstáit le tríú tíortha agus leis na heagraíochtaí idirnáisiúnta inniúla. Féadfaidh rialacha mionsonraithe chomhar an Chomhphobail bheith ina n-ábhar do chomhaontuithe idir an Comhphobal agus na tríú páirtithe i dtrácht, a dhéanfar a chaibidil agus a thabhairt i gcrích i gcomhréir le hAirteagal 300.

Beidh an chéad fhomhír gan dochar d'inniúlacht na mBallstát dul i mbun caibidlíochta i gcomhlachtaí idirnáisiúnta agus comhaontuithe idirnáisiúnta a thabhairt i gcrích.

CUID A CEATHAIR

TÍORTHA AGUS CRÍOCHA THAR LEAR A CHOMHLACHÚ

Airteagal 182 (Sean-Airteagal 131)

Comhaontaíonn na Ballstáit na tíortha agus na críocha neamh-Eorpacha a bhfuil caidreamh speisialta acu leis an Danmhairg, leis an bhFrainc, leis an Ísiltír agus leis an Ríocht Aontaithe a chomhlachú leis an gComhphobal. Tá na tíortha agus na críocha sin (dá ngairtear “na tíortha agus na críocha” anseo feasta) sa liosta in Iarscríbhinn II a ghabhann leis an gConradh seo.

Is é is cuspóir don chomhlachas forbairt eacnamaíoch agus shóisialta na dtíortha agus na gcríoch a chur chun cinn agus dlúthchaidreamh eacnamaíoch a bhunú idir iad agus an Comhphobal ina iomláine.

De réir na bprionsabal atá leagtha amach sa Bhrollach don Chonradh seo, fónfaidh an comhlachas go príomha chun leasanna agus rathúnas áitritheoirí na dtíortha agus na gcríoch sin a chur ar aghaidh, d’fhonn iad a sheoladh i dtreo na forbraíochta, idir eacnamaíoch, shóisialta agus chultúrtha, a bhfuil a ndóchas léi.

Airteagal 183 (Sean-Airteagal 132)

Is iad seo a leanas aidhmeanna an chomhlachais:

- (1) Cuirfidh na Ballstáit chun feidhme ar a dtrádáil leis na tíortha agus na críocha an chóir chéanna a bhíonn acu dá chéile de bhun an Chonartha seo.
- (2) Cuirfidh gach tír nó críoch chun feidhme ar a trádáil leis na Ballstáit agus leis na tíortha agus na críocha eile an chóir chéanna a bhíonn aici don Stát Eorpach a bhfuil caidreamh speisialta aici leis.
- (3) Cuideoidh na Ballstáit leis na hinfheistíochtaí is gá chun na tíortha agus na críocha sin a fhorbairt go comhleanúnach.
- (4) I gcás na n-infheistíochtaí atá maoinithe ag an gComhphobal, beidh rannpháirtíocht sna tairiscintí agus sna soláthairtí ar oscailt, ar choinníollacha comhionanna, do na daoine go léir, idir nádúrtha agus dlítheanach, is náisiúnaigh de Bhallstát nó de cheann de na tíortha agus na críocha.
- (5) Sa chaidreamh idir Ballstáit agus na tíortha agus na críocha, déanfar an ceart bunaíochta do náisiúnaigh agus do chuideachtaí nó gnólachtaí a rialú de réir na bhforálacha agus an nós imeachta atá leagtha síos sa Chaibidil a bhaineann leis an gceart bunaíochta agus ar bhonn neamh-idirdhealaitheach, faoi réir aon fhorálacha speisialta a leagfar síos de bhun Airteagal 187.

Airteagal 184 (Sean-Airteagal 133)

1. Déanfar dleachtanna custaim ar earraí de thionscnamh na dtíortha agus na gcríoch a allmhaireofar isteach sna Ballstáit a thoirmeasc i gcomhréir leis an toirmeasc dleachtanna custaim idir na Ballstáit de réir fhorálacha an Chonartha seo.

2. Déanfar dleachtanna custaim ar allmhairí isteach i ngach tír nó críoch ó Bhallstáit nó ó na tíortha nó na críocha eile a thoirmeasc i gcomhréir le forálacha Airteagal 25.

3. Féadfaidh na tíortha agus na críocha, áfach, dleachtanna custaim a thobhach a fhreagraíonn do riachtanais a bhforbraíochta agus a dtionsclaíochta nó a ghnóthaíonn ioncam dá mbuiséid.

Ní fhéadfaidh na dleachtanna dá dtagraítear san fhomhír roimhe seo dul thar leibhéal na ndleachtanna a fhorchuirtear ar tháirgí a allmhairítear ón mBallstát a bhfuil caidreamh speisialta ag gach tír nó críoch ar leith leis.

4. Ní bhainfidh mír 2 leis na tíortha agus na críocha a dhéanann cheana féin, mar gheall ar na hoibleagáidí idirnáisiúnta áirithe atá de cheangal orthu, taraif chustaim neamh-idirdhealaitheach a chur chun feidhme.

5. Má thugtar isteach nó má athraítear ar dhóigh ar bith dleachtanna custaim ar earraí a allmhairítear isteach sna tíortha agus sna críocha, ní bheidh sin ina chúis, ó dhlí ná ó ghníomh, le haon idirdhealú, díreach ná indíreach, a dhéanamh idir allmhairí ó na Ballstáit éagsúla.

Airteagal 185 (Sean-Airteagal 134)

I gcás na dleachtanna is inchurtha ar earraí ó thríú tír, ar a dteacht isteach i dtír nó i gcríoch, a bheith ar leibhéal ar cosúil dó, nuair a chuirtear forálacha Airteagal 184(1) chun feidhme, trádáil a shraonadh chun dochair d'aon Bhallstát, féadfaidh an Stát sin a iarraidh ar an gCoimisiún na bearta is gá mar leigheas ar an gcor sin a mholadh do na Ballstáit eile.

Airteagal 186 (Sean-Airteagal 135)

Faoi réir na bhforálacha a bhaineann le sláinte phoiblí, slándáil phoiblí nó beartas poiblí, déanfar an tsaoirse ghluaiseachta laistigh de Bhallstáit le haghaidh oibrithe ó na tíortha agus na críocha, agus laistigh de na tíortha agus na críocha le haghaidh oibrithe ó na Ballstáit, a rialú le comhaontuithe a thabharfar i gcrích amach anseo le formheas d'aon toil ó na Ballstáit.

Airteagal 187 (Sean-Airteagal 136)

Déanfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di d'aon toil, ar bhonn na taithí atá faighte faoi chuimsiú chomhlachú na dtíortha agus na gcríoch leis an gComhphobal agus ar bhonn na bprionsabal atá leagtha amach sa Chonradh seo, forálacha a leagan síos maidir leis na rialacha mionsonraithe agus an nós imeachta chun na tíortha agus na críocha a chomhlachú leis an gComhphobal.

Airteagal 188 (Sean-Airteagal 136a)

Beidh feidhm ag Airteagail 182 go 187 i leith na Graonlainne, faoi réir na bhforálacha sonracha don Ghraonlainn arna leagan amach sa Phrótacal ar shocruithe speisialta don Ghraonlainn atá i gceangal leis an gConradh seo.

CUID A CÚIG
INSTITIÚIDÍ AN CHOMHPHOBAIL

TEIDEAL I
FORÁLACHA AG RIALÚ NA nINSTITIÚIDÍ

Caibidil 1
Na hInstitiúidí

Roinn 1
Parlaimint na hEorpa

Airteagal 189 (Sean-Airteagal 137)

Déanfaidh Parlaimint na hEorpa, ar a mbeidh ionadaithe do phobail na Stát arna dtabhairt le chéile sa Chomhphobal, na cumhachtaí a thugtar di sa Chonradh seo a fheidhmiú.

Ní rachaidh líon chomhaltaí Pharlaimint na hEorpa thar seacht gcéad.

Airteagal 190 (Sean-Airteagal 138)

1. Déanfar na hionadaithe ar Pharlaimint na hEorpa ó phobail na Stát atá tugtha le chéile sa Chomhphobal a thoghadh trí vótáil chomhchoiteann dhíreach.

2. Is mar a leanas a bheidh líon na n-ionadaithe a thoghfar i ngach Ballstát:

An Bheilg	25
An Danmhairg	16
An Ghearmáin	99
An Ghréig	25
An Spáinn	64
An Fhrainc	87
Éire	15
An Iodáil	87
Lucsamburg	6
An Ísiltír	31
An Ostair	21
An Phortaingéil	25
An Fhionlainn	16
An tSualainn	22
An Ríocht Aontaithe	87.

I gcás leasuithe ar an mír seo, ní foláir gur leor líon na n-ionadaithe arna dtoghadh i ngach Ballstát chun ionadaíocht iomchuí a áirithiú do phobail na Stát arna dtabhairt le chéile sa Chomhphobal.

3. Toghfarr na hionadaithe go ceann téarma cúig bliana.

4. Tarraingeoidh Parlaimint na hEorpa suas togra do thoghcháin trí vótáil chomhchoiteann dhíreach i gcomhréir le nós imeachta comhionann sna Ballstáit go léir nó i gcomhréir le prionsabail ar comhphrionsabail iad ag na Ballstáit go léir.

Glacfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di d'aon toil agus tar éis aontú Pharlaimint na hEorpa a ghníomhóidh trí thromlach glan de na comhaltaí a chomhdhéanann í, na forálacha iomchuí a mholfaidh sí do na Ballstáit lena nglacadh i gcomhréir lena rialacha bunreachtúla faoi seach.

5. Déanfaidh Parlaimint na hEorpa, tar éis tuairim ón gCoimisiún a iarraidh agus formheas ón gComhairle ag gníomhú di d'aon toil a fháil, na rialacháin agus na coinníollacha ginearálta a leagan síos a rialaíonn comhlíonadh a gcuid dualgas ag a comhaltaí.

Airteagal 191 (Sean-Airteagal 138a)

Tá tábhacht le páirtithe polaitiúla ar leibhéal Eorpach mar thoisc ar mhaithe le lánpháirtiú laistigh den Aontas. Rannchuidíonn siad le feachtas Eorpach a mhúnlú agus le friotal a chur ar thoil pholaitiúil shaoránaigh an Aontais.

Airteagal 192 (Sean-Airteagal 138b)

A mhéad a fhoráiltear é sa Chonradh seo, beidh Parlaimint na hEorpa rannpháirteach sa phróiseas trína nglactar gníomhartha Comhphobail, trí fheidhmiú a cuid cumhachtaí faoi chuimsiú na nósanna imeachta atá sainithe in Airteagail 251 agus 252 agus trí aontuithe agus trí thuairimí comhairleacha a thabhairt.

Féadfaidh Parlaimint na hEorpa, ag gníomhú di trí thromlach a comhaltaí, a iarraidh ar an gCoimisiún aon togra iomchuí a chur faoina bráid ar na hábhair ar gá, dar léi, gníomh Comhphobail ina leith chun an Conradh seo a chur chun feidhme.

Airteagal 193 (Sean-Airteagal 138c)

Féadfaidh Parlaimint na hEorpa, agus a cúraimí á gcomhall aici, arna iarraidh sin don cheathrú cuid dá comhaltaí, coiste fiosrúcháin sealadach a chur ar bun chun iniúchadh a dhéanamh, gan dochar do na cumhachtaí a thugtar d'institiúidí nó do chomhlachtaí eile sa Chonradh seo, ar líomhaintí maidir le sárú nó le drochriarachán i gcur chun feidhme dhlí an Chomhphobail, ach amháin má tá na fíorais a líomhnaítear faoi scrúdú os comhair cúirte agus fad nach mbeidh na himeachtaí dlíthiúla críochnaithe.

Beidh deireadh leis an gcoiste fiosrúcháin sealadach ar thaisceadh a thuarascála dó.

Cinnfidh Parlaimint na hEorpa, an Chomhairle agus an Coimisiún de thoil a chéile na rialacha mionsonraithe maidir leis an gceart fiosrúcháin a fheidhmiú.

Airteagal 194 (Sean-Airteagal 138d)

Beidh ag gach saoránach den Aontas agus ag aon duine nádúrtha nó dlítheanach a chónaíonn nó a bhfuil a oifig chláraithe aige i mBallstát, ar a chonlán féin nó i gcomhlachas le saoránaigh nó daoine eile, an ceart achainí a chur os comhair Pharlaimint na hEorpa ar ábhar a thig faoi réimsí gníomhaíochta an Chomhphobail agus a bhaineann go díreach leis.

Airteagal 195 (Sean-Airteagal 138e)

1. Ceapfaidh Parlaimint na hEorpa Ombudsman a chumhachtófar chun gearáin a ghlacadh ó aon saoránach den Aontas nó ó aon duine nádúrtha nó dlítheanach a chónaíonn nó a bhfuil a oifig chláraithe aige i mBallstát maidir le cásanna drochriaracháin i ngníomhaíochtaí na n-institiúidí nó na gcomhlachtaí Comhphobail, seachas an Chúirt Bhreithiúnais nó an Chúirt Chéadchéime i bhfeidhmiú a bhfeidhmeanna breithiúnacha dóibh.

I gcomhréir lena dhualgais, cuirfidh an tOmbudsman na fiosrúcháin i gcrích a bhfuil forais faighte aige chucu ar a thionscnamh féin nó ar bhonn gearán a dhéantar leis go díreach nó trí chomhalta de Pharlaimint na hEorpa, ach amháin má tá nó má bhí na fíorais a líomhnaítear ina n-ábhar d'imeachtaí dlíthiúla. I gcás go suíonn an tOmbudsman go bhfuil drochriarachán i gceist, cuirfidh sé an cás faoi bhráid na hinstiúide i dtrácht agus beidh trí mhí aici chun a tuairim a thabhairt dó. Ansin díreoidh an tOmbudsman tuarascáil chuig Parlaimint na hEorpa agus chuig an institiúid i dtrácht. Cuirfear an duine a rinne an gearán ar an eolas faoi thoradh na bhfiosrúchán sin.

Tíolacfaidh an tOmbudsman tuarascáil do Pharlaimint na hEorpa gach bliain ar thorthaí a chuid fiosrúchán.

2. Ceapfar an tOmbudsman tar éis gach toghcháin do Pharlaimint na hEorpa go ceann théarma oifige Pharlaimint na hEorpa. Féadfar a théarma oifige a athnuachan.

Féadfaidh an Chúirt Bhreithiúnais an tOmbudsman a bhriseadh arna iarraidh sin do Pharlaimint na hEorpa mura gcomhallfaidh sé a thuilleadh na coinníollacha is gá chun a fheidhmeanna a fheidhmiú nó má bhí sé ciontach i mí-iompar tromchúiseach.

3. Beidh an tOmbudsman neamhspleách ar fad i bhfeidhmiú a fheidhmeanna. I gcomhlíonadh a dhualgas dó, ní iarrfaidh sé ná ní ghlacfaidh sé teagaisc ó aon chomhlacht eile. Ní cead dó, le linn a théarma oifige, gabháil le haon slí bheatha eile, sochrach ná neamhshochrach.

4. Socróidh Parlaimint na hEorpa, tar éis tuairim a iarraidh ar an gCoimisiún agus le formheas ón gComhairle ag gníomhú di trí thromlach cáilithe, na rialacháin agus na coinníollacha ginearálta d'fheidhmiú fheidhmeanna an Ombudsman.

Airteagal 196 (Sean-Airteagal 139)

Beidh seisiún in aghaidh na bliana ag Parlaimint na hEorpa. Tiocfaidh sí le chéile, gan a bheith de riachtanas í a chomóradh, an dara Máirt de Mhárta.

Féadfaidh Parlaimint na hEorpa teacht le chéile i seisiún urghnách arna iarraidh sin ag tromlach a comhaltaí nó arna iarraidh ag an gComhairle nó ag an gCoimisiún.

Airteagal 197 (Sean-Airteagal 140)

Toghfaidh Parlaimint na hEorpa a hUachtarán agus a hoifigigh as líon a comhaltaí.

Féadfaidh comhaltaí den Choimisiún bheith i láthair ag gach cruinniú agus, ar iad á iarraidh sin, tabharfar éisteacht dóibh thar ceann an Choimisiúin.

Freagróidh an Coimisiún ó bhéal nó i scríbhinn ceisteanna a chuirfidh Parlaimint na hEorpa nó comhaltaí Parlaimint na hEorpa chuige.

Tabharfaidh Parlaimint na hEorpa éisteacht don Chomhairle de réir na gcoinníollacha a bheidh leagtha síos ag an gComhairle ina rialacha nós imeachta.

Airteagal 198 (Sean-Airteagal 141)

Ach amháin mar a bhforáiltear a mhalairt leis an gConradh seo, gníomhóidh Parlaimint na hEorpa trí thromlach glan de na vótaí a caitheadh.

Socrófar an córam leis na rialacha nós imeachta.

Airteagal 199 (Sean-Airteagal 142)

Glacfaidh Parlaimint na hEorpa a rialacha nós imeachta, ag gníomhú di trí thromlach dá comhaltaí.

Foilseofar imeachtaí Parlaimint na hEorpa ar an modh a leagfar síos ina rialacha nós imeachta.

Airteagal 200 (Sean-Airteagal 143)

Pléifidh Parlaimint na hEorpa i seisiún poiblí an tuarascáil ghinearálta bhliantúil a bheidh curtha faoina bráid ag an gCoimisiún.

Airteagal 201 (Sean-Airteagal 144)

Má leagtar faoi bhráid Parlaimint na hEorpa tairiscint ag cáineadh ghníomhaíochtaí an Choimisiúin, ní vótálfaidh Parlaimint na hEorpa ar an tairiscint sin go ceann trí lá ar a laghad tar éis an tairiscint a leagan faoina bráid, agus is trí vótáil phoiblí a dhéanfar sin.

Má ritear an tairiscint cháinte le tromlach dhá thrían de na vótaí a caitheadh, agus gurb ionann sin agus tromlach de chomhaltaí Pharlaimint na hEorpa, éireoidh comhaltaí an Choimisiúin as a n-oifig d'aon bhuíon. Leanfaidh siad orthu ag déileáil le gnó reatha go dtí go gceapfar daoine ina n-ionad de réir Airteagal 214. Sa chás sin, rachaidh téarma oifige chomhaltaí an Choimisiúin a cheaptar chun a n-ionad a ghabháil in éag ar an dáta a rachadh téarma oifige chomhaltaí an Choimisiúin ar tugadh orthu éirí as d'aon bhuíon in éag.

Roinn 2

An Chomhairle

Airteagal 202 (Sean-Airteagal 145)

Chun a áirithiú go ngnóthófar na haidhmeanna atá leagtha amach sa Chonradh seo:

- áiritheoidh an Chomhairle go gcomhordófar beartais eacnamaíocha ghinearálta na mBallstát, agus
- beidh cumhacht ag an gComhairle cinntí a ghlacadh, de réir fhorálacha an Chonartha seo, agus
- tabharfaidh an Chomhairle sna gníomhartha a ghlacfaidh sí cumhachtaí don Choimisiún chun na rialacha a leagann sí síos a chur i bhfeidhm. Féadfaidh an Chomhairle feidhmiú na gcumhachtaí sin a chur faoi réir ceanglas áirithe. I gcásanna ar leith féadfaidh an Chomhairle an ceart a choimeád chuici féin na cumhachtaí feidhmithe sin a chur chun feidhme go díreach. Ní mór do na ceanglais dá dtagraítear thuas teacht leis na prionsabail agus na rialacha a bheidh leagtha síos roimh ré ag an gComhairle, ag gníomhú di d'aon toil ar thogra ón gCoimisiún tar éis dul i gcomhairle le Parlaimint na hEorpa.

Airteagal 203 (Sean-Airteagal 146)

Beidh ar an gComhairle ionadaí do gach Ballstát ar leibhéal aireachta dá n-údarófar Rialtas an Bhallstáit sin a cheangal.

Sealbhóidh gach Ballstát den Chomhairle, ar a uain, oifig an Uachtaráin go ceann téarma sé mhí san ord a chinnfidh an Chomhairle, ag gníomhú di d'aon toil.

Airteagal 204 (Sean-Airteagal 147)

Tiocfaidh an Chomhairle le chéile arna comóradh ag a hUachtarán ar a thionscnamh féin nó arna iarraidh sin do chomhalta den Chomhairle nó don Choimisiún.

Airteagal 205 (Sean-Airteagal 148)

1. Ach amháin mar a bhforáiltear a mhalairt sa Chonradh seo, is le tromlach dá comhaltaí a ghníomhóidh an Chomhairle.

2. Nuair a cheanglaítear ar an gComhairle gníomhú trí thromlach cáilithe, gabhfaidh meáchan mar a leanas le vótaí a comhaltaí:

An Bheilg	5
An Danmhairg	3
An Ghearmáin	10
An Ghréig	5
An Spáinn	8
An Fhrainc	10
Éire	3
An Iodáil	10
Lucsamburg	2
An Ísiltír	5
An Ostair	4
An Phortaingéil	5
An Fhionlainn	3
An tSualainn	4
An Ríocht Aontaithe	10.

Chun go nglacfar leo, is gá do ghníomhartha na Comhairle cuid nach lú ná:

— 62 vóta ina bhfabhar sa chás ina gceanglaíonn an Conradh seo iad a ghlacadh ar thogra ón gCoimisiún,

— 62 vóta ina bhfabhar, arna gcaitheamh ag 10 comhalta ar a laghad, i gcásanna eile.

3. Ní bac ar an gComhairle do ghlacadh le gníomhartha ar gá aontoilíocht dóibh comhaltaí a bheidh i láthair go pearsanta nó trí ionadaíocht a staonadh ó vótáil.

Airteagal 206 (Sean-Airteagal 150)

Má dhéantar vótáil, féadfaidh comhalta ar bith den Chomhairle gníomhú freisin thar ceann comhalta amháin eile ar a mhéad.

Airteagal 207 (Sean-Airteagal 151)

1. Beidh coiste arna chomhdhéanamh de Bhuanionadaithe na mBallstát freagrach as obair na Comhairle a ullmhú agus as na cúraimí a chuirfidh an Chomhairle air a chur i gcrích. Féadfaidh an Coiste cinntí maidir le nós imeachta a ghlacadh sna cásanna dá bhforáiltear i Rialacha Nós Imeachta na Comhairle.

2. Cabhróidh Ardrúnaíocht a bheidh faoi stiúradh Ardrúnaí, Ardionadaí don chomhbheartas eachtrach agus slándála, leis an gComhairle agus cuideoidh Leas-Ardrúnaí leis

a bheidh freagrach as an Ardrúnaíocht a reáchtáil. Déanfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di d'aon toil, an tArdrúnaí agus an Leas-Ardrúnaí a cheapadh.

Cinnfidh an Chomhairle eagrúchán na hArdrúnaíochta.

3. Glacfaidh an Chomhairle a Rialacha Nós Imeachta.

D'fhonn Airteagal 255(3) a chur i bhfeidhm, leagfaidh an Chomhairle síos sna Rialacha sin na coinníollacha faoina mbeidh rochtain ag an bpobal ar dhoiciméid na Comhairle. Chun críche na míre seo, saineoidh an Chomhairle na cásanna inar cóir a mheas go bhfuil sí ag gníomhú ina cáil reachtach d'fhonn níos mó rochtana ar dhoiciméid a cheadú sna cásanna sin ach san am céanna caomhnóidh sí éifeachtúlacht a próisis chinnteoireachta. Ar aon chuma, nuair a bhíonn an Chomhairle ag gníomhú ina cáil reachtach, poibleofar torthaí na vótála agus míniú ar an vótáil i dteannta leis na ráitis sna miontuairiscí.

Airteagal 208 (Sean-Airteagal 152)

Féadfaidh an Chomhairle a iarraidh ar an gCoimisiún dul i mbun aon staidéir a mheasann an Chomhairle a bheith fóinteach chun na comhaidhmeanna a ghnóthú, agus aon tograí iomchuí a chur faoina bráid.

Airteagal 209 (Sean-Airteagal 153)

Déanfaidh an Chomhairle, tar éis tuairim a fháil ón gCoimisiún, na rialacha a chinneadh a rialóidh na coistí dá bhforáiltear sa Chonradh seo.

Airteagal 210 (Sean-Airteagal 154)

Cinnfidh an Chomhairle, ag gníomhú di trí thromlach cáilithe, tuarastail, slánaíochtaí agus pinsin Uachtarán agus chomhaltaí an Choimisiúin agus Uachtarán, Bhreithiúna, Abhcóidí Ginearálta agus Chláraitheoir na Cúirte Breithiúnais. Cinnfidh an Chomhairle chomh maith, trí thromlach cáilithe freisin, aon slánaíocht is intugtha in ionad luach saothair.

Roinn 3

An Coimisiún

Airteagal 211 (Sean-Airteagal 155)

Chun feidhmiú agus forbairt an chómhargaidh mar is cuí a áirithiú, comhlíonfaidh an Coimisiún na cúraimí seo a leanas:

- féachfaidh sé chuige go gcuirfear chun feidhme forálacha an Chonartha seo agus na bearta a ghlacfaidh na hinstiúidí dá mbun;

- foirmeoidh sé moltaí nó tabharfaidh sé tuairimí ar ábhair a ndéileáiltear leo sa Chonradh seo, má fhoráiltear sin go sainráite ann nó má mheasann an Coimisiún gur gá é;
- beidh cumhacht dá chuid féin aige chun cinneadh a ghlacadh agus rannpháirteoidh sé i gcumadh bearta a ghlacfaidh an Chomhairle agus Parlaimint na hEorpa ar an modh dá bhforáiltear sa Chonradh seo;
- feidhmeoidh sé na cumhachtaí a thabharfaidh an Chomhairle dó chun na rialacha a chur i ngníomh a bheidh leagtha síos ag an gComhairle.

Airteagal 212 (Sean-Airteagal 156)

Foilseoidh an Coimisiún go bliantúil, tráth nach déanaí ná mí roimh oscailt sheisiún Parlaimint na hEorpa, tuarascáil ghinearálta ar ghníomhaíochtaí an Chomhphobail.

Airteagal 213 (Sean-Airteagal 157)

1. Beidh ar an gCoimisiún fiche comhalta a roghnófar de bharr a n-inniúlachta i gcoitinne agus nach bhfuil a neamhspleáchas inchurtha in amhras.

Féadfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di d'aon toil, líon chomhaltaí an Choimisiúin a athrú.

Ní féidir a bheith ina gcomhaltaí den Choimisiún ach amháin náisiúnaigh de na Ballstáit.

Ní mór náisiúnach amháin ar a laghad as gach Ballstát a bheith ar an gCoimisiún, ach ní féidir thar dhá chomhalta is náisiúnaigh den Stát céanna a bheith ar an gCoimisiún.

2. Beidh comhaltaí an Choimisiúin, chun leas ginearálta an Chomhphobail, neamhspleách ar fad i bhfeidhmiú a bhfeidhmeanna.

I gcomhlíonadh a ndualgas dóibh, ní iarrfaidh ná ní ghlacfaidh siad teagaisc ó aon Rialtas ná ó aon chomhlacht eile. Staonfaidh siad ó aon ghníomh nach luíonn lena bhfeidhmeanna. Gabhann gach Ballstát air féin an prionsabal sin a urramú agus gan féachaint le tionchar a oibriú ar chomhaltaí an Choimisiúin i gcomhlíonadh a gcúraimí dóibh.

Ní cead do chomhaltaí an Choimisiúin, le linn a dtéarma oifige, gabháil le haon slí bheatha eile, sochrach ná neamshochrach. Ar dhul i mbun a ndualgas dóibh, tabharfaidh siad gealltanais sollúnta go n-urramóidh siad, le linn a dtéarma oifige agus ina dhiaidh, na hoibleagáidí a leanann as a n-oifig agus go háirithe a ndualgas chun bheith ionraic stuama i dtaobh ceapacháin nó sochair áirithe a ghlacadh tar éis scor dá n-oifig dóibh. Má dhéantar aon sárú ar na hoibleagáidí sin, féadfaidh an Chúirt Bhreithiúnais, ar iarratas ón gComhairle nó ón gCoimisiún, a rialú, de réir na n-imthosca, go bhfuil an comhalta áirithe le scor go héigeantach i gcomhréir le forálacha Airteagal 216 nó go bhfuil a cheart chun pinsin nó chun sochar eile in ionad pinsin le baint de.

Airteagal 214 (Sean-Airteagal 158)

1. Ceapfar comhaltaí an Choimisiúin, i gcomhréir leis an nós imeachta dá dtagraítear i mír 2, go ceann téarma cúig bliana faoi réir, más gá, fhorálacha Airteagal 201.

Féadfar a dtéarma oifige a athnuachan.

2. Ainmneoidh rialtais na mBallstát de chomhthoil an duine a bheartaíonn siad a cheapadh ina Uachtarán ar an gCoimisiún; déanfaidh Parlaimint na hEorpa an t-ainmniúchán a fhormheas.

Ainmneoidh rialtais na mBallstát, de chomhthoil leis an ainmnitheach do phost an Uachtaráin, na daoine eile a bheartaíonn siad a cheapadh ina gcomhaltaí den Choimisiún.

Déanfar Uachtarán agus comhaltaí eile an Choimisiúin arna n-ainmniú amhlaidh a chur mar choláiste faoi réir vóta formheasta ag Parlaimint na hEorpa. Ceapfaidh Rialtais na mBallstát de thoil a chéile Uachtarán agus comhaltaí eile an Choimisiúin tar éis fhormheas Pharlaimint na hEorpa.

Airteagal 215 (Sean-Airteagal 159)

Amach ó ghnáthathrú ar chomhaltaí nó i gcás comhalta d'fháil bháis, críochnóidh feidhmeanna chomhalta den Choimisiún ar é d'éirí as oifig nó ar é a scor go héigeantach.

Déanfar folúntas a tharlóidh amhlaidh a líonadh ar feadh a bhfuil fágtha de théarma oifige an chomhalta le comhalta nua arna cheapadh ag Rialtais na mBallstát de thoil a chéile. Féadfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di d'aon toil, a chinneadh nach gá folúntas den sórt sin a líonadh.

I gcás an tUachtaráin d'éirí as oifig, a scor go héigeantach nó d'fháil bháis, déanfar duine a cheapadh ina ionad ar feadh a bhfuil fágtha dá théarma oifige. Is é an nós imeachta dá bhforáiltear in Airteagal 214(2) is infheidhme chun duine a cheapadh in ionad an Uachtaráin.

Ach amháin i gcás iad a scor go héigeantach faoi fhorálacha Airteagal 216, fanfaidh comhaltaí an Choimisiúin i seilbh oifige go dtí go ngabhfar a n-ionad.

Airteagal 216 (Sean-Airteagal 160)

Aon chomhalta den Choimisiún nach bhfuil na coinníollacha is gá chun a fheidhmeanna a fheidhmiú á gcomhall aige a thuilleadh nó a bhí ciontach i mí-iompar tromchúiseach, féadfaidh an Chúirt Bhreithiúnais, ar iarratas ón gComhairle nó ón gCoimisiún, é a scor go héigeantach.

Airteagal 217 (Sean-Airteagal 161)

Féadfaidh an Coimisiún Leasuachtarán amháin nó dhá Leasuachtarán a cheapadh as líon a chomhaltaí.

Airteagal 218 (Sean-Airteagal 162)

1. Rachaidh an Chomhairle agus an Coimisiún i gcomhairle le chéile agus socróidh siad de thoil a chéile a modhanna comharaíochta.
2. Glacfaidh an Coimisiún a rialacha nós imeachta chun a áirithiú go n-oibreoidh sé féin agus a ranna de réir fhorálacha an Chonartha seo. Áiritheoidh sé go bhfoilseofar na rialacha sin.

Airteagal 219 (Sean-Airteagal 163)

Oibreoidh an Coimisiún faoi threoir pholaitiúil a Uachtaráin.

Gníomhóidh an Coimisiún trí thiomlath den líon comhaltaí dá bhforáiltear in Airteagal 213.

Ní bailí do chruinniú den Choimisiún mura mbíonn i láthair an líon comhaltaí atá leagtha síos ina rialacha nós imeachta.

Roinn 4**An Chúirt Bhreithiúnais***Airteagal 220 (Sean-Airteagal 164)*

Áiritheoidh an Chúirt Bhreithiúnais go gcomhlíonfar an dlí i léiriú an Chonartha seo agus á chur chun feidhme.

Airteagal 221 (Sean-Airteagal 165)

Cúig Breitheamh dhéag a bheidh ar an gCúirt Bhreithiúnais.

Suífidh an Chúirt Bhreithiúnais i seisiún iomlánach. Féadfaidh sí, áfach, eagar dlísheomraí a chur uirthi féin, a mbeidh triúr, cúigear nó seachtar Breithiúna i ngach dlísheomra díobh, chun réamhfhiosrúcháin áirithe a ghabháil de láimh nó chun breith a thabhairt ar chásanna de chineálacha áirithe de réir rialacha arna leagan síos chun na gcríoch sin.

Suífidh an Chúirt Bhreithiúnais i seisiún iomlánach arna iarraidh sin do Bhallstát nó do cheann d'institiúidí an Chomhphobail is páirtí sna himeachtaí.

Má iarrann an Chúirt Bhreithiúnais é, féadfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di d'aon toil, líon na mBreithiúna a mhéadú agus na hoiriúnuithe is gá a dhéanamh ar an dara agus an tríú mír den Airteagal seo agus ar an dara mír d'Airteagal 223.

Airteagal 222 (Sean-Airteagal 166)

Beidh ochtar Abhcóidí Ginearálta de chúnamh ag an gCúirt Bhreithiúnais. Ceapfar áfach naoú hAbhcóide Ginearálta amhail ón 1 Eanáir 1995 go dtí an 6 Deireadh Fómhair 2000.

Beidh de dhualgas ar an Abhcóide Ginearálta, ag gníomhú dó le neamhchlaontacht agus neamhspleáchas iomlán, aighneachtaí réasúnaithe a dhéanamh i gcúirt oscailte ar chásanna a tugadh os comhair na Cúirte Breithiúnais, chun cuidiú leis an gCúirt i gcomhlíonadh an chúirte a shanntar di in Airteagal 220.

Má iarrann an Chúirt Bhreithiúnais é, féadfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di d'aon toil, líon na nAbhcóidí Ginearálta a mhéadú agus na hoiriúnuithe is gá a dhéanamh ar an tríú mír d'Airteagal 223.

Airteagal 223 (Sean-Airteagal 167)

Roghnófar na Breithiúna agus na hAbhcóidí Ginearálta ó dhaoine nach bhfuil a neamhspleáchas inchurtha in amhras agus a bhfuil acu na cáilíochtaí is gá chun a gceaptha do na hoifigí breithiúnacha is airde ina dtíortha faoi seach nó is dlí-eolaithe a n-aithnítear a n-inniúlacht; ceapfaidh Rialtais na mBallstát iad de thoil a chéile ar feadh téarma sé bliana.

Athrófar cuid de na Breithiúna i gceann gach trí bliana. Athrófar ochtar agus seachtar díobh gach re seach.

Athrófar cuid de na hAbhcóidí Ginearálta i gceann gach trí bliana. Athrófar ceathrar díobh ar gach ócáid.

Féadfar na Breithiúna agus na hAbhcóidí Ginearálta a bheidh ag scor a athcheapadh.

Toghfaidh na Breithiúna Uachtarán na Cúirte Breithiúnais as a líon féin ar feadh téarma trí bliana. Féadfar é a atoghadh.

Airteagal 224 (Sean-Airteagal 168)

Ceapfaidh an Chúirt Bhreithiúnais a Cláraitheoir agus leagfaidh sí síos na rialacha a bhainfidh lena sheirbhís.

Airteagal 225 (Sean-Airteagal 168a)

1. Cuirfear ag gabháil leis an gCúirt Bhreithiúnais cúirt a mbeidh dlínse aici aicmí áirithe caingne nó imeachta, arna gcinneadh faoi na coinníollacha atá leagtha síos i mír 2, a éisteacht agus a chinneadh ag céadchéim faoi réir ceart achomhairc a bheith ann chun na Cúirte Breithiúnais ar phoncanna dlí amháin agus faoi réir na gcoinníollacha atá leagtha síos sa Reacht. Ní bheidh an Chúirt Chéadchéime inniúil ceisteanna a tharchuirtear chun réamhrialú de bhun Airteagal 234 a éisteacht agus a chinneadh.

2. Arna iarraidh sin don Chúirt Bhreithiúnais agus tar éis dul i gcomhairle le Parlaimint na Eorpa agus leis an gCoimisiún, socróidh an Chomhairle, ag gníomhú di d'aon toil, na haicmí caingne nó imeachta dá bhforáiltear i mír 1 agus comhdhéanamh na Cúirte Céadchéime agus glacfaidh sí na hoiriúnuithe is gá ar Reacht na Cúirte Breithiúnais agus na forálacha breise is gá a ghabhann leis an Reacht sin. Mura gcinneadh an Chomhairle a mhalairt, beidh forálacha an Chonartha seo a bhaineann leis an gCúirt Bhreithiúnais, go háirithe forálacha an Phrótacail ar Reacht na Cúirte Breithiúnais, infheidhme ar an gCúirt Chéadchéime.

3. Roghnófar comhaltaí na Cúirte Céadchéime as measc daoine nach bhfuil a neamhspleáchas inchurtha in amhras agus a bhfuil acu an ábaltacht is gá chun feidhmeanna breithiúnacha a fheidhmiú; ceapfaidh Rialtais na mBallstát iad de thoil a chéile go ceann téarma sé

bliana. Athrófar cuid de na Breithiúna i gceann gach trí bliana. Féadfar comhaltaí a bheidh ag scor a athcheapadh.

4. Glacfaidh an Chúirt Chéadchéime a rialacha nós imeachta le comhaontú na Cúirte Breithiúnais. Is gá formheas d'aon toil ón gComhairle a bheith leo.

Airteagal 226 (Sean-Airteagal 169)

Má mheasann an Coimisiún gur mhainnigh Ballstát oibleagáid faoin gConradh seo a chomhlíonadh, tabharfaidh sé tuairim réasúnaithe ina thaobh sin tar éis caoi a thabhairt don Stát áirithe ráiteas ina thaobh a chur isteach.

Mura ndéanfaidh an Stát a bheidh i gceist de réir na tuairime laistigh den tréimhse a bheidh leagtha síos ag an gCoimisiún, féadfaidh an Coimisiún an t-ábhar a thabhairt os comhair na Cúirte Breithiúnais.

Airteagal 227 (Sean-Airteagal 170)

Aon Bhallstát a mheasfaidh gur mhainnigh Ballstát eile oibleagáid faoin gConradh seo a chomhlíonadh, féadfaidh sé an t-ábhar a thabhairt os comhair na Cúirte Breithiúnais.

Sula dtabharfaidh Ballstát caingean in aghaidh Ballstáit eile mar gheall ar shárú a liomhnaítear a bheith déanta ar oibleagáid faoin gConradh seo, tabharfaidh sé an t-ábhar os comhair an Choimisiúin.

Tabharfaidh an Coimisiún tuairim réasúnaithe tar éis caoi a bheith tugtha do gach Stát dá mbeidh i gceist a chás féin agus a ráiteas ar chás an pháirtí eile a chur faoi bhráid an Choimisiúin ó bhéal agus i scríbhinn.

Mura mbíonn tuairim tugtha ag an gCoimisiún laistigh de thrí mhí ón dáta a tugadh an t-ábhar os a comhair, ní fhágfaidh easnamh na tuairime sin nach bhféadfar an t-ábhar a thabhairt os comhair na Cúirte Breithiúnais.

Airteagal 228 (Sean-Airteagal 171)

1. Má fhaigheann an Chúirt Bhreithiúnais gur mhainnigh Ballstát oibleagáid faoin gConradh seo a chomhall, cuirfear de cheangal ar an Stát sin na bearta is gá a ghlacadh chun breithiúnas na Cúirte Breithiúnais a chomhlíonadh.

2. Má mheasann an Coimisiún nach bhfuil na bearta sin glactha ag an mBallstát i dtrácht, eiseoidh sé, tar éis caoi a thabhairt don Bhallstát sin a bharúlacha a thíolacadh, tuairim réasúnaithe ag sonrú na bponcanna nach bhfuil an Ballstát i dtrácht tar éis breithiúnas na Cúirte Breithiúnais a chomhlíonadh ina leith.

Mura mbeidh na bearta is gá d'fhorghníomhú bhreithiúnas na Cúirte glactha ag an mBallstát i dtrácht laistigh den tréimhse a bheidh socraithe ag an gCoimisiún, féadfaidh an Coimisiún an cás a thabhairt os comhair na Cúirte Breithiúnais. Cuirfidh an Coimisiún in iúl méid na cnapshuime nó na híocaíochta pionósaí a bheidh le híoc ag an mBallstát i dtrácht a mheasann sé is iomchuí sna himthosca.

Má fhaigheann an Chúirt Bhreithiúnais nach bhfuil a breithiúnas comhlíonta ag an mBallstát i dtrácht, féadfaidh sí cnapshuim nó íocaíocht phionósach a ghearradh air.

Beidh an nós imeachta sin gan dochar d'Airteagal 227.

Airteagal 229 (Sean-Airteagal 172)

Féadfaidh rialacháin arna ndéanamh ag Parlaimint na hEorpa agus ag an gComhairle go comhpháirteach, agus ag an gComhairle de bhun fhorálacha an Chonartha seo, dlínse neamh-theoranta a thabhairt don Chúirt Bhreithiúnais maidir leis na pionóis dá bhforáiltear sna rialacháin sin.

Airteagal 230 (Sean-Airteagal 173)

Déanfaidh an Chúirt Bhreithiúnais léirmheas ar dhlíthiúlacht ghníomhartha Pharlaimint na hEorpa agus na Comhairle arna nglacadh go comhpháirteach, na Comhairle, an Choimisiúin agus BCE, seachas moltaí nó tuairimí, agus na ngníomhartha sin de Pharlaimint na hEorpa atá ceaptha chun éifeacht dhlíthiúil a bheith acu i leith tríú páirtithe.

Chuige sin beidh dlínse aici i gcaingne a thionscnóidh Ballstát, an Chomhairle nó an Coimisiún mar gheall ar easpa inniúlachta, ar shárú ceanglais fhíor-riachtanaigh nós imeachta, ar shárú an Chonartha seo nó aon rialail dlí a bhaineann lena chur chun feidhme nó ar mhí-úsáid cumhachtaí.

Beidh dlínse ag an gCúirt Bhreithiúnais faoi na coinníollacha céanna i gcaingne arna dtionscnamh ag Parlaimint na hEorpa, ag an gCúirt Iniúchóirí agus ag BCE d'fhonn sainchumais na gcomhlachtaí sin a choimirciú.

Féadfaidh aon duine nádúrtha nó dlítheanach, faoi na coinníollacha céanna, imeachtaí a thionscnamh in aghaidh cinneadh a díriodh chuig an duine sin nó in aghaidh cinneadh is dá chúram go díreach agus go leithleach, cé gur i bhfoirm rialacháin dó nó i bhfoirm cinneadh a díriodh chuig duine eile.

Déanfar na himeachtaí dá bhforáiltear san Airteagal seo a thionscnamh laistigh de dhá mhí ón uair a foilsíodh an beart, nó a cuireadh in iúl don ghearánaí é nó, murar cuireadh, ón lá a fuair sé fios air, de réir mar a bheidh.

Airteagal 231 (Sean-Airteagal 174)

Má tá foras ar fónamh leis an gcaingean, dearbhóidh an Chúirt Bhreithiúnais an gníomh áirithe a bheith ar neamhní.

I gcás rialacháin, áfach, cuirfidh an Chúirt Bhreithiúnais in iúl, má mheasann sí gur gá é, cé acu d'éifeachtaí an rialacháin a dhearbhaigh sí a bheith ar neamhní is inmheasta a bheith cinntitheach.

Airteagal 232 (Sean-Airteagal 175)

Más rud é, de shárú ar an gConradh seo, go mainneoidh Parlaimint na hEorpa, an Chomhairle nó an Coimisiún gníomhú, féadfaidh na Ballstáit agus institiúidí eile an Chomhphobail caingeán a thabhairt os comhair na Cúirte Breithiúnais chun an sárú sin a shuíomh.

Ní bheidh an chaingeán inghlactha ach amháin sa chás inar iarradh i dtosach ar an institiúid i dtrácht gníomhú. Más rud é, laistigh de dhá mhí tar éis a iarrtha sin uirthi, go mbeidh an institiúid i dtrácht gan a seasamh sa chás a shonrú, féadfar an chaingeán a thabhairt ar aghaidh laistigh de thréimhse bhreise dhá mhí.

Féadfaidh aon duine nádúrtha nó dlítheanach, faoi na coinníollacha atá leagtha síos sna míreanna roimhe seo, gearán a dhéanamh leis an gCúirt Bhreithiúnais gur mhainnigh ceann d'institiúidí an Chomhphobail aon ghníomh seachas moladh nó tuairim a dhíriú chun an duine sin.

Beidh dlínse ag an gCúirt Bhreithiúnais faoi na coinníollacha céanna chun breith a thabhairt i gcaingne nó in imeachtaí arna dtionscnamh ag BCE sna réimsí a thig faoina inniúlachtaí nó i gcaingne nó imeachtaí arna dtionscnamh ina choinne.

Airteagal 233 (Sean-Airteagal 176)

An institiúid nó na h-institiúidí ar dearbhaíodh a gníomh nó a ngníomh a bheith ar neamhní nó ar dearbhaíodh a neamhghníomh a bheith contrártha leis an gConradh seo, ceanglófar uirthi nó orthu na bearta is gá a dhéanamh chun breithiúnas na Cúirte Breithiúnais a chomhlíonadh.

Ní dhéanfaidh an oibleagáid sin difear d'aon oibleagáid ab fhéidir a theacht ón dara mír d'Airteagal 288 a chur chun feidhme.

Beidh na forálacha seo infheidhme freisin ar BCE.

Airteagal 234 (Sean-Airteagal 177)

Beidh dlínse ag an gCúirt Bhreithiúnais chun réamhrialú a thabhairt:

- (a) ar léiriú an Chonartha seo;
- (b) ar bhailíocht agus léiriú gníomhartha de chuid institiúidí an Chomhphobail agus de chuid BCE;
- (c) ar léiriú reachtanna chomhlachtaí arna mbunú le gníomh de chuid na Comhairle, nuair a fhoráiltear sin sna reachtanna sin.

Nuair a thabharfar ceist den sórt sin ar aird os comhair cúirte nó binse de chuid Ballstáit, féadfaidh an chúirt nó an binse sin, má mheasann sé nó sí gur gá cinneadh ar an gceist ionas go bhféadfaidh sé nó sí breithiúnas a thabhairt, a iarraidh ar an gCúirt Bhreithiúnais rialú a thabhairt ar an gceist sin.

Má thugtar aon cheist den sórt sin ar aird i gcás a bheidh ar feitheamh os comhair cúirte nó binse de chuid Ballstáit, agus nach bhfuil leigheas breithiúnach faoin dlí náisiúnta in aghaidh chinntí na cúirte nó an bhinse sin, tabharfaidh an chúirt nó an binse sin an t-ábhar os comhair na Cúirte Breithiúnais.

Airteagal 235 (Sean-Airteagal 178)

Beidh dlínse ag an gCúirt Bhreithiúnais i ndíospóidí maidir leis an gcúiteamh i ndamáiste dá bhforáiltear sa dara mír d'Airteagal 288.

Airteagal 236 (Sean-Airteagal 179)

Beidh dlínse ag an gCúirt Bhreithiúnais in aon díospóid idir an Comhphobal agus a sheirbhísigh faoi réir na dteorainneacha agus na gcoinníollacha atá leagtha síos sna Rialacháin Foirne nó sna Coinníollacha Fostaíochta.

Airteagal 237 (Sean-Airteagal 180)

Beidh dlínse ag an gCúirt Bhreithiúnais, faoi réir na dteorainneacha atá leagtha síos ina dhiaidh seo, i ndíospóidí a bhaineann le:

- (a) comhall oibleagáidí faoi Reacht an Bhainc Eorpaigh Infheistíochta ag na Ballstáit. I dtaca leis sin de, beidh ag Bord Stiúrthóirí an Bhainc na cumhachtaí a thugtar don Choimisiún in Airteagal 226;
- (b) bearta arna nglacadh ag Bord Ghobharnóirí an Bhainc Eorpaigh Infheistíochta. I dtaca leis sin de, féadfaidh aon Bhallstát nó an Coimisiún nó Bord Stiúrthóirí an Bhainc imeachtaí a thionscnamh faoi na coinníollacha atá leagtha síos in Airteagal 230;
- (c) bearta arna nglacadh ag Bord Stiúrthóirí an Bhainc Eorpaigh Infheistíochta. Ní bheidh imeachtaí in aghaidh beart den sórt sin intionscanta ach amháin ag Ballstáit nó ag an gCoimisiún faoi na coinníollacha atá leagtha síos in Airteagal 230, agus ar na forais sin amháin nár comhlíonadh an nós imeachta dá bhforáiltear in Airteagal 21(2), (5), (6) agus (7) de Reacht an Bhainc;
- (d) comhall na n-oibleagáidí a thig ón gConradh seo agus ó Reacht CEBC ag bainc cheannais náisiúnta. I dtaca leis sin de, beidh ag Comhairle BCE i leith na mbanc ceannais náisiúnta na cumhachtaí a thugtar don Choimisiún in Airteagal 226 i leith na mBallstát. Má fhaigheann an Chúirt Bhreithiúnais gur mhainnigh banc ceannais náisiúnta oibleagáid faoin gConradh seo a chomhall, cuirfear de cheangal ar an mbanc ceannais náisiúnta sin na bearta is gá a nglacadh chun breithiúnas na Cúirte Breithiúnais a chomhlíonadh.

Airteagal 238 (Sean-Airteagal 181)

Beidh dlínse ag an gCúirt Bhreithiúnais chun breithiúnas a thabhairt de bhun aon chlásail eadrána i gconradh arna dhéanamh ag an gComhphobal nó thar a cheann, cibé acu faoin dlí poiblí nó faoin dlí príobháideach don chonradh sin.

Airteagal 239 (Sean-Airteagal 182)

Beidh dlínse ag an gCúirt Bhreithiúnais in aon díospóid idir Ballstáit a bhaineann le hábhar an Chonartha seo, má chuirtear an díospóid faoina bráid faoi chomhaontú speisialta idir na páirtithe.

Airteagal 240 (Sean-Airteagal 183)

Ach amháin mar a dtugann an Conradh seo dlínse don Chúirt Bhreithiúnais, ní bheidh díospóidí ar páirtí iontu an Comhphobal eisiata ar an bhforas sin ó dhlínse chúirteanna nó bhinsí na mBallstát.

Airteagal 241 (Sean-Airteagal 184)

D'ainneoin an tréimhse atá leagtha síos sa chúigiú mír d'Airteagal 230 a bheith caite, féadfaidh aon pháirtí, i gcás imeachtaí ina mbeidh rialachán ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle go comhpháirteach nó rialachán ón gComhairle, ón gCoimisiún nó ó BCE faoi shaincheist, na forais a phléadáil dá bhforáiltear sa dara mír d'Airteagal 230, d'fhonn neamhfheidhmeacht an rialacháin sin a agairt os comhair na Cúirte Breithiúnais.

Airteagal 242 (Sean-Airteagal 185)

Ní bheidh éifeacht fionraíochta le caingne a thabharfar os comhair na Cúirte Breithiúnais. Féadfaidh an Chúirt Bhreithiúnais, áfach, má mheasann sí gur gá sin sna himthosca, a ordú go bhfionrófar feidhm an ghnímh a chonspóidtear.

Airteagal 243 (Sean-Airteagal 186)

Féadfaidh an Chúirt Bhreithiúnais, in aon chásanna os a comhair, aon bhearta idirlinne is gá a ordú.

Airteagal 244 (Sean-Airteagal 187)

Beidh breithiúnais na Cúirte Breithiúnais inchurtha i bhfeidhm faoi na coinníollacha atá leagtha síos in Airteagal 256.

Airteagal 245 (Sean-Airteagal 188)

Tá Reacht na Cúirte Breithiúnais leagtha síos i bPrótacal ar leith.

Féadfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di d'aontoil ar iarratas ón gCúirt Bhreithiúnais agus tar éis dul i gcomhairle leis an gCoimisiún agus le Parlaimint na hEorpa, forálacha Theideal III den Reacht a leasú.

Glacfaidh an Chúirt Bhreithiúnais a rialacha nós imeachta. Is gá formheas d'aon toil ón gComhairle a bheith leo.

Roinn 5

An Chúirt Iniúchóirí

Airteagal 246 (Sean-Airteagal 188a)

Déanfaidh Cúirt Iniúchóirí iniúcháireacht ar na cuntais.

Airteagal 247 (Sean-Airteagal 188b)

1. Cúig comhalta dhéag a bheidh ar an gCúirt Iniúchóirí.
2. Roghnófar comhaltaí na Cúirte Iniúchóirí as measc daoine a bhaineann nó a bhain ina dtíortha faoi seach le comhlachtaí seachtracha iniúcháireachta nó a bhfuil cáilíocht speisialta acu le haghaidh na hoifige sin. Ní bheidh a neamhspleáchas inchurtha in amhras.
3. Déanfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di d'aon toil tar éis dul i gcomhairle le Parlaimint na hEorpa, comhaltaí na Cúirte Iniúchóirí a cheapadh go ceann téarma sé bliana.

Féadfar comhaltaí na Cúirte Iniúchóirí a athcheapadh.

Toghfaidh siad Uachtarán na Cúirte Iniúchóirí as a líon féin go ceann téarma trí bliana. Féadfar an tUachtarán a atoghadh.

4. Beidh comhaltaí na Cúirte Iniúchóirí, chun leas ginearálta an Chomhphobail, neamhspleách ar fad i bhfeidhmiú a bhfeidhmeanna.

I gcomhlíonadh a ndualgas dóibh, ní iarrfaidh ná ní ghlacfaidh siad teagaisc ó aon rialtas ná ó aon chomhlacht eile. Staonfaidh siad ó aon ghníomh nach luíonn lena bhfeidhmeanna.

5. Ní cead do chomhaltaí na Cúirte Iniúchóirí, le linn a dtéarma oifige, gabháil le haon slí bheatha eile, sochrach ná neamhshochrach. Ar dhul i mbun a ndualgas dóibh, tabharfaidh siad gealltanais sollúnta go n-urramóidh siad, le linn a dtéarma oifige agus ina dhiaidh, na hoib-leagáidí a leanann as a n-oifig agus go háirithe a ndualgas chun bheith ionraic stuama i dtaobh ceapacháin nó sochair áirithe a ghlacadh tar éis scor dá n-oifig dóibh.

6. Amach ó ghnáthathrú ar chomhaltaí, nó i gcás comhalta d'fháil bháis, críochnóidh feidhmeanna comhalta den Chúirt Iniúchóirí ar é d'éirí as oifig, nó ar é a scor go héigeantach de bhíthin rialú ón gCúirt Bhreithiúnais de bhun mhír 7.

Déanfar folúntas a tharlóidh amhlaidh a líonadh ar feadh a bhfuil fágtha de théarma oifige an chomhalta.

Ach amháin i gcás iad a scor go héigeantach, fanfaidh comhaltaí na Cúirte Iniúchóirí i seilbh oifige go dtí go ngabhfad a n-ionad.

7. Ní fhéadfar a oifig ná a cheart chun pinsin nó sochar eile ina ionad sin a bhaint de chomhalta den Chúirt Iniúchóirí ach amháin i gcás ina suífidh an Chúirt Bhreithiúnais, ar iarratas ón gCúirt Iniúchóirí, nach bhfuil coinníollacha riachtanacha a oifige á gcomhall ná na hoibleagáidí a ghabhann léi á bhfreastal aige a thuilleadh.

8. Cinnfidh an Chomhairle, ag gníomhú di trí thromlach cáilithe, coinníollacha fostaíochta Uachtarán agus chomhaltaí na Cúirte Iniúchóirí agus go háirithe a dtuarastail, a slánaíochtaí agus a bpinsin. Cinnfidh an Chomhairle chomh maith, trí thromlach cáilithe freisin, aon slánaíocht is intugtha in ionad luach saothair.

9. Na forálacha den Phrótacal ar phribhléidí agus díolúintí na gComhphobal Eorpach a bhaineann le Breithiúna na Cúirte Breithiúnais, beidh siad infheidhme freisin ar chomhaltaí na Cúirte Iniúchóirí.

Airteagal 248 (Sean-Airteagal 188c)

1. Scrúdóidh an Chúirt Iniúchóirí na cuntais ar ioncam agus caiteachas uile an Chomhphobail. Scrúdóidh sí freisin na cuntais ar ioncam agus caiteachas uile gach comhlachta arna bhunú ag an gComhphobal a mhéad nach gcoisceann ionstraim a bhunaithe an scrúdú sin.

Cuirfidh an Chúirt Iniúchóirí ar fáil do Pharlaimint na hEorpa agus don Chomhairle ráiteas dearbhaithe i dtaobh bheachtas na gcuntas agus dhlíthiúlacht agus rialtacht na n-idirbheart is bun leo agus foilseofar é in *Iris Oifigiúil na gComhphobal Eorpach*.

2. Déanfaidh an Chúirt Iniúchóirí scrúdú féachaint an bhfuarthas an t-ioncam uile agus ar tabhaíodh an caiteachas uile ar mhodh dleathach rialta, agus an ndearnadh bainistíocht fhónta ar an airgeadas. Lena linn sin, déanfaidh sí tuarascáil ach go háirithe ar aon chásanna neamhrialtachta.

Iniúchfar an t-ioncam ar bhonn na suimeanna is dlite arna suíomh agus ar bhonn na suimeanna arna n-íoc iarbhir leis an gComhphobal.

Iniúchfar an caiteachas ar bhonn ceangaltas arna nglacadh ar láimh agus íocaíochtaí arna ndéanamh.

Féadfar an iniúcháireacht sin a dhéanamh roimh dhúnadh na gcuntas don bhliain airgeadais atá i gceist.

3. Bunófar an iniúcháireacht ar thaifid agus, más gá, déanfar ar an bhfód í in institiúidí eile an Chomhphobail, in áitreabh aon comhlachta a dhéanann bainistíocht ar ioncam nó caiteachas thar ceann an Chomhphobail agus sna Ballstáit, lena n-áirítear áitreabh aon duine nádúrtha nó dhlítheanaigh a fhaigheann íocaíochtaí ón mbuiséad. Sna Ballstáit déanfar an iniúcháireacht i gcuibhreann le comhlachtaí náisiúnta iniúcháireachta nó, mura mbíonn na cumhachtaí riachtanacha acu sin, leis na ranna náisiúnta inniúla. Comhoibreoidh an Chúirt Iniúchóirí agus comhlachtaí náisiúnta iniúcháireachta na mBallstát de mheon muiníne ach gan a neamhspleáchas a thréigean. Cuirfidh na comhlachtaí nó na ranna sin i bhfios don Chúirt Iniúchóirí an bhfuil siad chun páirt a ghlacadh san iniúcháireacht.

Déanfaidh institiúidí eile an Chomhphobail, aon chomhlachtaí a dhéanann bainistíocht ar ioncam nó caiteachas thar ceann an Chomhphobail, aon duine nádúrtha nó dlítheanach a fhaigheann íocaíochtaí ón mbuiséad agus na comhlachtaí náisiúnta iniúchóireachta nó, mura mbíonn na cumhachtaí riachtanacha acu sin, na ranna náisiúnta inniúla, aon doiciméad nó faisnéis is gá chun a cúram a chomhlíonadh a chur ar aghaidh chuig an gCúirt Iniúchóirí, arna iarraidh sin di.

I ndáil le gníomhaíocht an Bhainc Eorpaigh Infheistíochta le linn bainistíocht a dhéanamh ar chaiteachas agus ioncam an Chomhphobail, beidh cearta rochtana na Cúirte ar fhaisnéis arna sealbhú ag an mBanc faoi rialú ag comhaontú idir an Chúirt, an Banc agus an Coimisiún. Cheal comhaontú, beidh rochtain ag an gCúirt áfach ar an bhfaisnéis is gá chun caiteachas agus ioncam de chuid an Chomhphobail atá faoi bhainistíocht an Bhainc a iniúchadh

4. Tar éis dheireadh gach bliana airgeadais tarraingeoidh an Chúirt Iniúchóirí suas tuarascáil bhliantúil. Cuirfear ar aghaidh chuig institiúidí eile an Chomhphobail í agus foilseofar in *Iris Oifigiúil na gComhphobal Eorpach* í, mar aon le freagraí na n-institiúidí sin ar bharúlacha na Cúirte Iniúchóirí.

Féadfaidh an Chúirt Iniúchóirí ina theannta sin, tráth ar bith, a barúlacha, go háirithe i bhfoirm tuarascálacha speisialta, a thíolacadh ar cheisteanna sonracha agus tuairimí a thabhairt arna iarraidh sin do cheann d'institiúidí eile an Chomhphobail.

Glacfaidh sí a cuid tuarascálacha bliantúla, tuarascálacha speisialta nó tuairimí trí thromlach a comhaltaí.

Beidh sí de chúnamh ag Parlaimint na hEorpa agus ag an gComhairle i bhfeidhmiú a bhfeidhmeanna rialaithe chun an buiséad a chur i ngníomh.

Caibidil 2

Forálacha is coiteann d'institiúidí éagsúla

Airteagal 249 (Sean-Airteagal 189)

Chun a gcúram a chomhall agus faoi na coinníollacha dá bhforáiltear sa Chonradh seo, déanfaidh Parlaimint na hEorpa agus an Chomhairle go comhpháirteach, an Chomhairle agus an Coimisiún rialacháin a cheapadh, treoracha agus cinntí a ghlacadh agus moltaí nó tuairimí a thabhairt.

Beidh feidhm ghinearálta ag rialachán. Beidh sé ina cheangal go huile agus go hiomlán agus infheidhme go díreach i ngach Ballstát.

Beidh treoir ina ceangal, maidir leis an toradh atá le gnóthú, ar gach Ballstát chuig a ndíreofar í, ach fágfar faoi na húdaráis náisiúnta foirm agus modhanna a roghnú.

Beidh cinneadh ina cheangal go huile agus go hiomlán orthu siúd a ndíreofar chucu é.

Ní bheidh aon bhrí cheangailteach le moltaí ná le tuairimí.

Airteagal 250 (Sean-Airteagal 189a)

1. Nuair a ghníomhóidh an Chomhairle, de bhun an Chonartha seo, ar thogra ón gCoimisiún, is gá aontuíocht do ghníomh arb é atá ann leasú ar an togra sin, faoi réir fhorálacha Airteagal 251(4) agus (5).
2. Fad a bheidh an Chomhairle gan gníomhú, féadfaidh an Coimisiún a thogra a leasú tráth ar bith le linn na nósanna imeachta as a dtiocfaidh glacadh gnímh Chomhphobail.

Airteagal 251 (Sean-Airteagal 189b)

1. Nuair a thagraítear sa Chonradh seo don Airteagal seo chun gníomh a ghlacadh, beidh feidhm ag an nós imeachta seo a leanas.
2. Tíolacfaidh an Coimisiún togra do Pharlaimint na hEorpa agus don Chomhairle.

Ag gníomhú di trí thromlach cáilithe agus tar éis tuairim Pharlaimint na hEorpa a fháil,

- féadfaidh an Chomhairle, má fhorhmeasann sí na leasuithe uile atá i dtuairim Pharlaimint na hEorpa, an gníomh beartaithe arna leasú amhlaidh a ghlacadh;
- mura molfaidh Parlaimint na hEorpa aon leasuithe, féadfaidh an Chomhairle an gníomh beartaithe a ghlacadh;
- ina mhalairt de chás, glacfaidh an Chomhairle comhsheasamh agus cuirfidh sí in iúl do Pharlaimint na hEorpa é. Tabharfaidh an Chomhairle gach eolas do Pharlaimint na hEorpa faoi na cúiseanna a thug uirthi a comhsheasamh a ghlacadh. Tabharfaidh an Coimisiún gach eolas do Pharlaimint na hEorpa faoina sheasamh.

Más rud é, laistigh de thrí mhí ón dáta a chuirtear an t-eolas sin chuici:

- (a) go ndéanfaidh Parlaimint na hEorpa an comhsheasamh a fhorhmeas nó nach mbeidh cinneadh glactha aici, measfar go bhfuil an gníomh i dtrácht glactha i gcomhréir leis an gcomhsheasamh sin;
- (b) go ndiúltoídh Parlaimint na hEorpa an comhsheasamh, trí thromlach glan de na comhaltaí a chomhdhéanann í, measfar nach bhfuil an gníomh beartaithe glactha;
- (c) go molfaidh Parlaimint na hEorpa trí thromlach glan de na comhaltaí a chomhdhéanann í leasuithe ar an gcomhsheasamh, cuirfear an téacs arna leasú amhlaidh chuig an gComhairle agus chuig an gCoimisiún, a thabharfaidh tuairim ar na leasuithe sin.

3. Má dhéanann an Chomhairle, ag gníomhú di trí thromlach cáilithe laistigh de thrí mhí ón dáta a chuirtear an t-ábhar os a comhair, leasuithe uile Pharlaimint na hEorpa a fhorhmeas, measfar go bhfuil an gníomh i dtrácht glactha i bhfoirm an chomhsheasaimh arna leasú amhlaidh; ghníomhóidh an Chomhairle, ar a shon sin, d'aon toil ar na leasuithe a bhfuil

tuairim dhiúltach tugtha ag an gCoimisiún ina dtaobh. Mura nglacfaidh an Chomhairle na leasuithe uile, comórfaidh Uachtarán na Comhairle laistigh de shé sheachtain, le comhaontú Uachtarán Pharlaimint na hEorpa, cruinniú den Choiste Idir-réitigh.

4. Beidh de chúram ar an gCoiste Idir-réitigh, a chomhdhéanfar de chomhaltaí na Comhairle nó ionadaithe dóibh agus an oiread céanna ionadaithe do Pharlaimint na hEorpa, teacht ar comhaontú maidir le téacs comhpháirteach trí thromlach cáilithe de chomhaltaí na Comhairle nó ionadaithe dóibh agus trí thromlach de na hionadaithe do Pharlaimint na hEorpa. Beidh an Coimisiún rannpháirteach in imeachtaí an Choiste Idir-réitigh agus glacfaidh sé gach tionscnamh is gá d'fhonn seasamh Pharlaimint na hEorpa agus seasamh na Comhairle a thabhairt le chéile. Agus an cúram sin á chomhall aige, scrúdóidh an Coiste Idir-réitigh an comhsheasamh ar bhonn na leasuithe arna moladh ag Parlaimint na hEorpa.

5. Má fhormheasann an Coiste Idir-réitigh téacs comhpháirteach laistigh de shé sheachtain tar éis a chomórtha, beidh tréimhse sé sheachtain ag Parlaimint na hEorpa agus ag an gComhairle tar éis an fhormheasa sin chun an gníomh i dtrácht a ghlacadh i gcomhréir leis an téacs comhpháirteach, trí thromlach glan de na vótaí arna gcaitheamh i gcás Pharlaimint na hEorpa agus trí thromlach cáilithe i gcás na Comhairle. Mura bhformheasfaidh ceachtar den dá institiúid an gníomh beartaithe laistigh den tréimhse sin, measfar nach bhfuil sé glactha.

6. Nuair nach bhformheasfaidh an Coiste Idir-réitigh téacs comhpháirteach, measfar nach bhfuil an gníomh beartaithe glactha.

7. Ar thionscnamh Pharlaimint na hEorpa nó na Comhairle, déanfar na tréimhsí trí mhí agus sé sheachtain dá dtagraítear san Airteagal seo a fhadú mí amháin nó dhá sheachtain faoi seach ar a mhéid.

Airteagal 252 (Sean-Airteagal 189c)

Beidh an nós imeachta seo a leanas infheidhme nuair a thagraítear sa Chonradh seo don Airteagal seo chun gníomh a ghlacadh:

- (a) Déanfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di trí thromlach cáilithe ar thogra ón gCoimisiún agus tar éis dul i gcomhairle le Parlaimint na hEorpa, comhsheasamh a ghlacadh.
- (b) Cuirfear comhsheasamh na Comhairle in iúl do Pharlaimint na hEorpa. Tabharfaidh an Chomhairle agus an Coimisiún gach eolas do Pharlaimint na hEorpa faoi na cúiseanna a thug ar an gComhairle a comhsheasamh agus faoi sheasamh an Choimisiúin.

Má dhéanann Parlaimint na hEorpa an comhsheasamh a fhormheas laistigh de thréimhse trí mhí ón dáta ar cuireadh an t-eolas chuici nó mura ngníomhóidh sí laistigh den tréimhse sin, glacfaidh an Chomhairle an gníomh go críochnaitheach i gcomhréir leis an gcomhsheasamh.

- (c) Laistigh den tréimhse trí mhí dá dtagraítear i bhfomhír (b), féadfaidh Parlaimint na hEorpa leasuithe do chomhsheasamh na Comhairle a thairiscint, ag gníomhú di trí thromlach glan de na comhaltaí a chomhdhéanann í. Féadfaidh Parlaimint na hEorpa

chomh maith, ag gníomhú di trí thromlach glan freisin, diúltú do chomhsheasamh na Comhairle. Cuirfear toradh na n-imeachtaí chun na Comhairle agus chun an Choimisiún.

Má tá Parlaimint na hEorpa tar éis comhsheasamh na Comhairle a dhiúltú, ní foláir don Chomhairle gníomhú d'aon toil ar an dara léamh.

- (d) Déanfaidh an Coimisiún athscrúdú laistigh de mhí ar an togra ar ghlac an Chomhairle comhsheasamh air, ag féachaint dó do na leasuithe a thairg Parlaimint na hEorpa.

I dteannta leis an togra ar a ndearnadh athscrúdú, cuirfidh an Coimisiún chuig an gComhairle na leasuithe sin de chuid Pharlaimint na hEorpa nár ghlac sé, chomh maith lena thuairim ina dtaobh. Féadfaidh an Chomhairle na leasuithe sin a ghlacadh, ag gníomhú di d'aon toil.

- (e) Glacfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di trí thromlach cáilithe, an togra arna athscrúdú ag an gCoimisiún.

Ní fhéadfaidh an Chomhairle an togra arna athscrúdú ag an gCoimisiún a leasú ach amháin d'aon toil.

- (f) Sna cásanna dá dtagraítear i bhfomhíreanna (c), (d) agus (e), ní foláir don Chomhairle gníomhú laistigh de thréimhse trí mhí. Mura ndéanfar cinneadh laistigh den tréimhse sin, measfar nach bhfuil togra an Choimisiúin glactha.

- (g) Féadfaidh an Chomhairle agus Parlaimint na hEorpa, de thoil a chéile, na tréimhsí dá dtagraítear i bhfomhíreanna (b) agus (f) a fhadú go ceann míosa ar a mhéad.

Airteagal 253 (Sean-Airteagal 190)

Luafar i rialacháin, i dtreoracha agus i gcinntí a ghlacfaidh Parlaimint na hEorpa agus an Chomhairle go comhpháirteach maille le gníomhartha den sórt sin arna nglacadh ag an gComhairle nó ag an gCoimisiún na réasúin is bun leo agus tagrófar iontu d'aon tograí nó tuairimí ba ghá a fháil de bhun an Chonartha seo.

Airteagal 254 (Sean-Airteagal 191)

1. Síneoidh Uachtarán Pharlaimint na hEorpa agus Uachtarán na Comhairle na rialacháin, na treoracha agus na cinntí arna nglacadh i gcomhréir leis an nós imeachta dá dtagraítear in Airteagal 251 agus foilseofar in *Iris Oifigiúil na gComhphobal Eorpach* iad. Tiocfaidh siad i bhfeidhm ar an dáta a shocrófar iontu nó, mura socrófar dáta chuige, ar an bhfichiú lá tar éis a bhfoilsithe.

2. Foilseofar in *Iris Oifigiúil na gComhphobal Eorpach* na rialacháin ón gComhairle agus ón gCoimisiún agus na treoracha ó na hinstiúidí sin a dhíreofar chuig na Ballstáit uile. Tiocfaidh siad i bhfeidhm ar an dáta a shocrófar iontu nó, mura socrófar dáta chuige, ar an bhfichiú lá tar éis a bhfoilsithe.

3. Cuirfear treoracha eile agus cinntí in iúl dóibh siúd chuig a ndíreofar iad agus gabhfaidh éifeacht leo ar iad a chur in iúl amhlaidh.

Airteagal 255 (Sean-Airteagal 191a)

1. Beidh ag gach saoránach den Aontas agus ag aon duine nádúrtha nó dlítheanach a chónaíonn nó a bhfuil a oifig chláraithe aige i mBallstát ceart rochtana ar dhoiciméid Pharlaimint na hEorpa, na Comhairle agus an Choimisiúin, faoi réir na bprionsabal agus na gcoiníollacha a shaineofar i gcomhréir le míreanna 2 agus 3.
2. Laistigh de dhá bhliain ó Chonradh Amstardam a theacht i bhfeidhm, cinnfidh an Chomhairle, ag gníomhú di i gcomhréir leis an nós imeachta dá dtagraítear in Airteagal 251, na prionsabail ghinearálta agus na teorainneacha ar fhorais leasa phríobháidigh nó phoiblí a rialóidh an ceart rochtana sin ar dhoiciméid.
3. Déanfaidh gach institiúid dá dtagraítear anseo thuas forálacha sonracha maidir le rochtain ar a doiciméid a ullmhú ina Rialacha Nós Imeachta féin.

Airteagal 256 (Sean-Airteagal 192)

Na cinntí ón gComhairle nó ón gCoimisiún a chuireann oibleagáid airgeadais ar dhaoine nach Stáit iad, beidh siad inchurtha i bhfeidhm.

Rialófar a gcur i bhfeidhm leis na rialacha i dtaobh nós imeachta shibhialta atá i bhfeidhm sa Stát ar ina chríoch a dhéantar an cur i bhfeidhm. Beidh an t-ordú á chur i bhfeidhm i gceangal leis an gcinneadh, gan d'fhoirmiúlacht ach fíorú ar bharántúlacht an chinnte, ón údarás náisiúnta a cheapfaidh Rialtas gach Ballstáit chuige sin agus a chuirfidh sé i bhfios don Choimisiún agus don Chúirt Bhreithiúnais.

Nuair a bheidh na foirmiúlachtaí sin comhlánaithe, ar iarratas ón bpáirtí atá i gceist, féadfaidh seisean dul i gceann an churtha i bhfeidhm de réir an dlí náisiúnta tríd an ábhar a thabhairt go díreach os comhair an údaráis inniúil.

Ní féidir an cur i bhfeidhm a fhionraí ach amháin trí bhreith na Cúirte Breithiúnais. Ach beidh dlínse ag cúirteanna na tíre lena mbaineann ar ghearáin go bhfuil an forghníomhú á dhéanamh ar dhóigh neamhrialta.

Caibidil 3

An Coiste Eacnamaíoch agus Sóisialta*Airteagal 257 (Sean-Airteagal 193)*

Bunaítear leis seo Coiste Eacnamaíoch agus Sóisialta; stádas comhairleach a bheidh aige.

Is iad a bheidh ar an gCoiste ionadaithe ó na haicmí éagsúla sa saol eacnamaíoch agus sóisialta, go háirithe ionadaithe do tháirgeoirí, d'fheirmeoirí, do charraeirí, d'oibrithe, do dhéileálaithe, d'aos ceirde, d'aos gairme agus ionadaithe don phobal i gcoitinne.

Airteagal 258 (Sean-Airteagal 194)

Is mar a leanas a bheidh líon chomhaltaí an Choiste Eacnamaíoch agus Sóisialta:

An Bheilg	12
An Danmhairg	9
An Ghearmáin	24
An Ghréig	12
An Spáinn	21
An Fhrainc	24
Éire	9
An Iodáil	24
Lucsamburg	6
An Ísiltír	12
An Ostair	12
An Phortaingéil	12
An Fhionlainn	9
An tSualainn	12
An Ríocht Aontaithe	24

Déanfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di d'aon toil, comhaltaí an Choiste a cheapadh go ceann ceithre bliana. Féadfar a gceapacháin a athnuachan.

Ní bheidh comhaltaí an Choiste inchurtha faoi cheangal ag aon teagaisc shainordaitheacha. Beidh siad, chun leas ginearálta an Chomhphobail, neamhspleách ar fad i bhfeidhmiú a bhfeidhmeanna.

Cinnfidh an Chomhairle, ag gníomhú di trí thromlach cáilithe, slánaíochtaí comhaltaí an Choiste.

Airteagal 259 (Sean-Airteagal 195)

1. D'fhonn comhaltaí an Choiste a cheapadh, soláthróidh gach Ballstát don Chomhairle liosta ar a mbeidh a dhá oiread iarrthóirí agus atá de shuíocháin in áirithe dá náisiúnaigh.

I gcomhdhéanamh an Choiste tabharfar aird ar a riachtanaí atá sé a áirithiú go bhfuil ionadaíocht leormhaith air do na haicmí éagsúla sa saol eacnamaíoch agus sóisialta.

2. Rachaidh an Chomhairle i gcomhairle leis an gCoimisiún. Féadfaidh sí tuairim a fháil ó chomhlachtaí Eorpacha a fheidhmíonn ar son na n-earnálacha éagsúla, eacnamaíoch agus sóisialta, ar cúram leo gníomhaíochtaí an Chomhphobail.

Airteagal 260 (Sean-Airteagal 196)

Déanfaidh an Coiste a chathaoirleach agus a oifigigh a thoghadh as líon a chomhaltaí go ceann téarma dhá bhliain.

Glacfaidh sé a rialacha nós imeachta.

Déanfaidh a chathaoirleach an Coiste a chomóradh, arna iarraidh sin don Chomhairle nó don Choimisiún. Féadfaidh an Coiste teacht le chéile freisin ar a thionscnamh féin.

Airteagal 261 (Sean-Airteagal 197)

Beidh sa Choiste rannóga sainfheidhme le haghaidh na bpríomhréimsí lena mbaineann an Conradh seo.

Oibreoidh na rannóga sainfheidhme sin laistigh de théarmaí tagartha ginearálta an Choiste. Ní cead dul i gcomhairle leo gan spleáchas leis an gCoiste.

Féadfar fochoistí a bhunú freisin laistigh den Choiste, chun dréacht-tuairimí a ullmhú ar cheisteanna sonracha nó i réimsí sonracha lena gcur faoi bhráid an Choiste chun a mbreithnithe aige.

Leagfaidh na rialacha nós imeachta síos modhanna comhdhéanta na rannóg sainfheidhme agus na bhfochoistí agus na téarmaí tagartha dóibh.

Airteagal 262 (Sean-Airteagal 198)

Caithfidh an Chomhairle nó an Coimisiún dul i gcomhairle leis an gCoiste sna cásanna dá bhforáiltear sa Chonradh seo. Féadfaidh na hinstiúidí sin dul i gcomhairle leis an gCoiste i ngach cás inar cuí leo é. Féadfaidh an Coiste, ar a thionscnamh féin, tuairim a thabhairt i gcásanna inar cuí leis é.

Má mheasann an Chomhairle nó an Coimisiún gur gá sin, sonróidh siad don Choiste, chun a thuairim a thíolacadh, tréimhse nach giorra ná mí ón dáta ar a bhfaighidh an cathaoirleach scéala dá réir sin.

Mura mbeidh tuairim faighte ar an tréimhse sin a bheith caite, ní chuirfidh sin cosc le dul ar aghaidh tuilleadh.

Féadfaidh Parlaimint na hEorpa dul i gcomhairle leis an gCoiste.

Caibidil 4**Coiste na Réigiún***Airteagal 263 (Sean-Airteagal 198a)*

Bunaítear leis seo coiste a mbeidh stádas comhairleach aige, ar a mbeidh ionadaithe do chomhlachtaí réigiúnacha agus áitiúla, dá ngairtear “Coiste na Réigiún” anseo feasta.

Is mar seo a leanas a bheidh líon chomhaltaí Choiste na Réigiún:

An Bheilg	12
An Danmhairg	9
An Ghearmáin	24
An Ghréig	12
An Spáinn	21
An Fhrainc	24
Éire	9
An Iodáil	24
Lucsamburg	6
An Ísiltír	12
An Ostair	12
An Phortaingéil	12
An Fhionlainn	9
An tSualainn	12
An Ríocht Aontaithe	24

Déanfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di d'aon toil ar thogra ó na Ballstáit faoi seach, comhaltaí an Choiste mar aon lena chomhlíon de mhalartaigh a cheapadh go ceann ceithre bliana. Féadfar a dtéarma oifige a athnuachan. Ní fhéadfaidh comhalta den Choiste bheith ina chomhalta de Pharlaimint na hEorpa san am céanna.

Ní bheidh comhaltaí an Choiste inchurtha faoi cheangal ag aon teagaisc shainordaitheacha. Beidh siad, chun leas ginearálta an Chomhphobail, neamhspleách ar fad i bhfeidhmiú a bhfeidhmeanna.

Airteagal 264 (Sean-Airteagal 198b)

Déanfaidh Coiste na Réigiún a chathaoirleach agus a oifigigh a thoghadh as líon a chomhaltaí go ceann téarma dhá bhliain.

Glacfaidh sé a Rialacha Nós Imeachta.

Déanfaidh a chathaoirleach an Coiste a chomóradh, arna iarraidh sin don Chomhairle nó don Choimisiún. Féadfaidh an Coiste teacht le chéile ar a thionscnamh féin.

Airteagal 265 (Sean-Airteagal 198c)

Rachaidh an Chomhairle nó an Coimisiún i gcomhairle le Coiste na Réigiún sna cásanna dá bhforáiltear sa Chonradh seo agus i ngach cás eile, go háirithe sna cásanna a bhaineann le comhar trasteorann, inar cuí le ceann amháin den dá institiúid sin é.

Má mheasann an Chomhairle nó an Coimisiún gur gá sin, sonróidh siad don Choiste, chun a thuairim a thíolacadh, tréimhse nach giorra ná mí ón dáta ar a bhfaighidh an cathaoirleach scéala dá réir sin. Mura mbeidh tuairim faighte ar an tréimhse sin a bheith caite, ní chuirfidh sin cosc le dul ar aghaidh tuilleadh.

Gach uair a rachfar i gcomhairle leis an gCoiste Eacnamaíoch agus Sóisialta de bhun Airteagal 262, cuirfidh an Chomhairle nó an Coimisiún Coiste na Réigiún ar an eolas faoin iarraidh sin ar thuairim. Féadfaidh Coiste na Réigiún, má mheasann sé go bhfuil sainleasanna réigiúnacha i dtreis, tuairim a thabhairt i dtaca leis sin.

Féadfaidh Parlaimint na hEorpa dul i gcomhairle le Coiste na Réigiún.

Féadfaidh sé tuairim a thabhairt ar a thionscnamh féin i gcásanna ina measann sé is gá sin.

Cuirfear ar aghaidh chuig an gComhairle agus chuig an gCoimisiún tuairim an Choiste maille le taifead ar na himeachtaí.

Caibidil 5

An Banc Eorpach Infheistíochta

Airteagal 266 (Sean-Airteagal 198d)

Beidh pearsantacht dhlítheanach ag an mBanc Eorpach Infheistíochta.

Is iad na Ballstáit is comhaltaí den Bhanc Eorpach Infheistíochta.

Tá Reacht an Bhainc Eorpaigh Infheistíochta leagtha síos i bPrótacal atá i gceangal leis an gConradh seo.

Airteagal 267 (Sean-Airteagal 198e)

Is é is cúram don Bhanc Eorpach Infheistíochta rannchuidiú, trí dhul ar iontaoibh mhargadh an chaipitil agus trína acmhainní féin a úsáid, le forbairt chothromúil rianúil an chómhargaidh chun leas an Chomhphobail. Chuige sin déanfaidh an Banc, ag oibriú dó ar bhonn neamhbhrabúsghar, iasachtaí agus ráthaíochtaí a thabhairt a éascóidh maoiniú na dtionscadal seo a leanas i ngach earnáil den gheilleagar:

- (a) tionscadail le haghaidh fhorbairt na réigiún lagfhorbartha;
- (b) tionscadail chun gnóthais a nuachóiriú nó a athrú nó chun gníomhaíochtaí úra a fhorbairt a mbeidh call leo mar gheall ar bhunú comhleanúnach an chómhargaidh, i gcás nach féidir, mar gheall ar mhéid nó cineál na dtionscadal sin, iad a mhaoiniú go hiomlán ar na modhanna éagsúla atá ar fáil sna Ballstáit leithleacha;
- (c) tionscadail leasa choitinn do Bhallstáit éagsúla nach féidir, mar gheall ar a méid nó a gcineál, iad a mhaoiniú go hiomlán ar na modhanna éagsúla atá ar fáil sna Ballstáit leithleacha.

I gcomhlíonadh a chúraimí dó, éascóidh an Banc maoiniú clár infheistíochta i gcuibhreann le cabhair ó na cistí struchtúracha agus ó ionstraimí airgeadais Comhphobail eile.

TEIDEAL II

FORÁLACHA AIRGEADAIS

Airteagal 268 (Sean-Airteagal 199)

Déanfar gach ioncam agus caiteachas de chuid an Chomhphobail, lena n-áirítear na cinn a bhaineann le Ciste Sóisialta na hEorpa, a áireamh i meastacháin a tharraingeofar suas do gach bliain airgeadais agus taispeánfar iad sa bhuiséad.

Cuirfear de mhuirear ar an mbuiséad an caiteachas riaracháin a thabhoíd na hinstiúidí de thoradh fhorálacha an Chonartha ar an Aontas Eorpach a bhaineann leis an gcomhbheartas eachtrach agus slándála agus leis an gcomhar i réimsí ceartais agus gnóthaí baile. Féadfar an caiteachas oibríochtúil a ghabhfaidh le cur chun feidhme na bhforálacha a dúradh a chur de mhuirear, faoi na coinníollacha dá dtagraítear iontu, ar an mbuiséad.

Ní foláir an t-ioncam agus an caiteachas a thaispeántar sa bhuiséad a bheith ar comhardú.

Airteagal 269 (Sean-Airteagal 201)

Gan dochar d'ioncam eile, maoiníofar an buiséad go hiomlán as acmhainní dílse.

Glacfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di d'aon toil ar thogra ón gCoimisiún agus tar éis dul i gcomhairle le Parlaimint na hEorpa, na forálacha a bhaineann le córas acmhainní dílse an Chomhphobail a mholfaidh sí do na Ballstáit lena nglacadh i gcomhréir lena rialacha bunreachtúla faoi seach.

Airteagal 270 (Sean-Airteagal 201a)

D'fhonn an smacht buiséadach a áirithiú, ní dhéanfaidh an Coimisiún aon togra gnímh Chomhphobail, ná ní leasóidh sé a thograí, ná ní ghlacfaidh sé aon bheart chun é a chur i ngníomh ar dóigh dó iarmhairtí suntasacha a bheith aige ar an mbuiséad gan a dheimhniú go bhféadfar an togra sin nó an beart sin a mhaoiniú laistigh de theorainneacha acmhainní dílse an Chomhphobail a chinfidh ó na forálacha arna socrú ag an gComhairle de bhun Airteagal 269.

Airteagal 271 (Sean-Airteagal 202)

Beidh an caiteachas a thaispeántar sa bhuiséad údaraithe d'aon bhliain airgeadais amháin, mura bhforáiltear a mhalairt leis na rialacháin a bheidh déanta de bhun Airteagal 279.

De réir coinníollacha a bheidh leagtha síos de bhun Airteagal 279, aon leithreasaí, seachas iad siúd a bhaineann le caiteachas ar fhoireann, a bheidh gan chaitheamh i ndeireadh na bliana airgeadais, féadfar iad a thabhairt ar aghaidh chuig an mbliain airgeadais ina dhiaidh sin, ach ní níos faide ná sin.

Aicmeofar na leithreasaí faoi chaibidlí éagsúla, agus míreanna caiteachais á ngrúpáil de réir a gcineáil nó a gcuspóra, agus á bhforoinnt, a mhéad is gá sin, de réir na rialachán a bheidh déanta de bhun Airteagal 279.

Déanfar caiteachas Pharlaimint na hEorpa, na Comhairle, an Choimisiún agus na Cúirte Breithiúnais a leagan amach i gcodanna leithleacha den bhuiséad gan dochar do shocruithe speisialta le haghaidh míreanna áirithe caiteachais a bheidh orthu i gcoiteannas.

Airteagal 272 (Sean-Airteagal 203)

1. Tosóidh an bhliain airgeadais an 1 Eanáir agus críochnóidh sí an 31 Nollaig.
2. Déanfaidh gach institiúid de chuid an Chomhphobail, roimh an 1 Iúil, meastacháin ar a caiteachas a tharraingt suas. Comhdhlúthóidh an Coimisiún na meastacháin sin i réamh-dhréachtbhuiséad. Cuirfidh sé ag gabháil leis tuairim a bhféadfadh malairt meastachán a bheith inti.

Beidh meastachán ar ioncam agus meastachán ar chaiteachas sa réamhdhréacht sin.

3. Cuirfidh an Coimisiún an réamh-dhréachtbhuiséad faoi bhráid na Comhairle lá nach déanaí ná an 1 Meán Fómhair sa bhliain roimh an mbliain a bheidh an buiséad le cur i ngníomh.

Rachaidh an Chomhairle i gcomhairle leis an gCoimisiún agus, más iomchuí, leis na hinsti-tiúidí eile lena mbaineann, aon uair a bheidh d'intinn aici imeacht ón réamh-dhréachtbhuiséad.

Déanfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di trí thromlach cáilithe, an dréachtbhuiséad a bhunú agus é a chur ar aghaidh chuig Parlaimint na hEorpa.

4. Cuirfear an dréachtbhuiséad faoi bhráid Pharlaimint na hEorpa lá nach déanaí ná an 5 Deireadh Fómhair sa bhliain roimh an mbliain a bheidh an buiséad le cur i ngníomh.

Beidh de cheart ag Parlaimint na hEorpa, ag gníomhú di trí thromlach a comhaltaí, an dréachtbhuiséad a leasú agus a thairiscint don Chomhairle, ag gníomhú di trí thromlach glan de na vótaí a caitheadh, go ndéanfar modhnuithe ar an dréacht ina mbaineann le caiteachas a éiríonn ó riachtanas de dhroim an Chonartha nó de dhroim gníomhartha lenar glacadh dá réir.

Más rud é, laistigh de chúig lá is daichead ó cuireadh an dréachtbhuiséad faoina bráid, go mbeidh Parlaimint na hEorpa tar éis a formheas a thabhairt, beidh an buiséad arna ghlacadh go críochnaitheach. Más rud é, laistigh den tréimhse sin, nach mbeidh Parlaimint na hEorpa tar éis an dréachtbhuiséad a leasú ná aon mhodhnú air a thairiscint, measfar go bhfuil glactha go críochnaitheach leis an mbuiséad.

Más rud é, laistigh den tréimhse sin, go mbeidh Parlaimint na hEorpa tar éis glacadh le leasuithe nó tar éis modhnuithe a thairiscint, cuirfear an dréachtbhuiséad, mar aon leis na leasuithe nó na modhnuithe a tairgeadh, ar aghaidh chuig an gComhairle.

5. Tar éis don Chomhairle an dréachtbhuiséad sin a phlé leis an gCoimisiún agus, más iomchuí, leis na hinstiúidí eile lena mbaineann, gníomhóidh sí faoi na coinníollacha seo a leanas:

(a) féadfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di trí thromlach cáilithe, aon leasú lenar ghlac Parlaimint na hEorpa a mhodhnú;

(b) maidir leis na modhnuithe a tairgeadh:

- mura mbíonn d'éifeacht le modhnú a thairg Parlaimint na hEorpa méadú a thabhairt ar chaiteachas iomlán institiúide, de bhrí go háirithe go mbeadh an méadú caiteachais a ghabhfaidh leis á chúiteamh go sainráite ag modhnú nó modhnuithe a tairgeadh ag déanamh a chomhoiread sin de laghdú ar chaiteachas, féadfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di trí thromlach cáilithe, diúltú don mhodhnú a tairgeadh. Mura dtugtar cinneadh ag diúltú dó, seasfaidh an modhnú a tairgeadh mar mhodhnú ar gabhadh leis;
- má bhíonn d'éifeacht le modhnú a thairg Parlaimint na hEorpa méadú a thabhairt ar chaiteachas iomlán institiúide, féadfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di trí thromlach cáilithe, gabháil leis an modhnú sin a tairgeadh. Mura dtugtar cinneadh ag gabháil leis, seasfaidh an modhnú a tairgeadh mar mhodhnú ar diúltaíodh dó;
- más rud é, de bhun forálacha ceann den dá fhomhír roimhe seo, go mbeidh an Chomhairle tar éis diúltú do mhodhnú a tairgeadh, féadfaidh sí, ag gníomhú di trí thromlach cáilithe, an tsuim a thaispeántar sa dréachtbhuiséad a choinneáil nó suim eile a shocrú.

Modhnófar an dréachtbhuiséad de réir na modhnuithe a tairgeadh agus ar ghabh an Chomhairle leo.

Más rud é, laistigh de chúig lá dhéag ó cuireadh an dréachtbhuiséad sin faoina bráid, nach mbeidh an Chomhairle tar éis modhnú a dhéanamh ar aon cheann de na leasuithe lenar ghlac Parlaimint na hEorpa agus má gabhadh leis na modhnuithe a thairg Parlaimint na hEorpa, measfar go bhfuil glactha go críochnaitheach leis an mbuiséad. Cuirfidh an Chomhairle i bhfios don Pharlaimint nár mhodhnaigh sí aon cheann de na leasuithe agus gur gabhadh leis na modhnuithe a tairgeadh.

Más rud é, laistigh den tréimhse sin, go mbeidh an Chomhairle tar éis modhnú a dhéanamh ar cheann nó níos mó de na leasuithe lenar ghlac Parlaimint na hEorpa nó má diúltaíodh do na modhnuithe a thairg Parlaimint na hEorpa, nó má modhnaíodh iad, cuirfear an dréachtbhuiséad arna mhodhnú chuig Parlaimint na hEorpa arís. Cuirfidh an Chomhairle torthaí a pléití i bhfios don Pharlaimint.

6. Laistigh de chúig lá dhéag tar éis an dréachtbhuiséad sin a chur faoina bráid, agus fios tugtha di ar cad a tharla i dtaobh na modhnuithe a thairg sí, féadfaidh Parlaimint na hEorpa, ag gníomhú di trí thromlach a comhaltaí agus le trí chúigiú de na vótaí a caitheadh, modhnuithe na Comhairle ar leasuithe Pharlaimint na hEorpa a leasú nó a dhiúltú, agus glacfaidh sé leis an mbuiséad dá réir sin. Mura mbeidh Parlaimint na hEorpa tar éis gníomhú laistigh den tréimhse sin, measfar go bhfuil glactha go críochnaitheach leis an mbuiséad.

7. Nuair a bheidh an nós imeachta dá bhforáiltear san Airteagal seo críochnaithe, dearbhóidh Uachtarán Pharlaimint na hEorpa go bhfuil glactha go críochnaitheach leis an mbuiséad.

8. Ach féadfaidh Parlaimint na hEorpa, ag gníomhú di trí thromlach a comhaltaí agus le dhá thrian de na vótaí a caitheadh, ar chúiseanna tábhachtacha, diúltú don dréachtbhuiséad agus a iarraidh go gcuirfí dréacht nua faoina bráid.

9. Déanfar uasráta méadaithe maidir le caiteachas den saghas céanna i gcaitheamh na bliana airgeadais reatha a shocrú gach bliain don chaiteachas go léir seachas an méid a thig ó riachtanas de dhroim an Chonartha nó de dhroim gníomhartha lenar glacadh dá réir.

Cinnfidh an Coimisiún, tar éis dul i gcomhairle leis an gCoiste um Beartas Eacnamaíoch, cad é méid an uasráta sin, de réir mar is toradh é:

— ar an treo atá, i dtéarmaí toirte, ar an olltáirgeacht náisiúnta sa Chomhphobal;

— ar an meánathrú i mbuiséid na mBallstát;

agus

— ar threo an chostais mhaireachtála i gcaitheamh na bliana airgeadais roimhe sin.

Cuirfear an t-uasráta in iúl, roimh an 1 Bealtaine, d'institiúidí an Chomhphobail. Beidh de cheangal orthu sin cloí leis le linn imeachtaí an bhuiséid, faoi réir fhorálacha an cheathrú agus an chúigiú fomhír den mhír seo.

Más rud é, i gcás caiteachais seachas a dtig ó riachtanas de dhroim an Chonartha nó de dhroim gníomhartha lenar glacadh dá bhun, go bhfuil ráta an mhéadaithe de dhroim an dréachtbhuiséid a bhunaigh an Chomhairle os cionn leath an uasráta, féadfaidh Parlaimint na hEorpa, i bhfeidhmiú a ceart leasúcháin, suim iomlán an chaiteachais sin a mhéadú tuilleadh go feadh leath an uasráta.

Más rud é go measfaidh Parlaimint na hEorpa, an Chomhairle nó an Coimisiún gur gá do ghníomhaíochtaí na gComhphobal gabháil thar an ráta a cinneadh de réir an nós imeachta atá leagtha síos sa mhír seo, féadfar ráta eile a shocrú trí chomhaontú idir an Chomhairle, ag gníomhú di trí thromlach cáilithe, agus Parlaimint na hEorpa, ag gníomhú di trí thromlach a comhaltaí agus le trí chúigiú de na vótaí a caitheadh.

10. Feidhmeoidh gach institiúid na cumhachtaí a thugtar di leis an Airteagal seo, agus aird chuí aici ar fhorálacha an Chonartha agus ar ghníomhartha lenar glacadh dá réir, go háirithe na cinn a bhaineann le hacmhainní dílse na gComhphobal féin agus leis an gcomhardú idir ioncam agus caiteachas.

Airteagal 273 (Sean-Airteagal 204)

Más rud é, i dtosach bliana airgeadais, nach bhfuil an buiséad vótáilte fós, féadfar suim nach mó ná an dóú cuid déag de na leithreasaí buiséid don bhliain airgeadais roimhe sin a chaitheamh gach mí i leith aon chaibidle nó foroinne eile den bhuiséad, de réir fhorálacha na

rialachán a bheidh déanta de bhun Airteagal 279, ach ní bheidh d'éifeacht leis an socrú sin go gcuirfear ar láimh an Choimisiúin leithreasaí de bhreis ar an dóú cuid déag díobh siúd dá bhforáiltear sa dréachtbhuiséad atá á ullmhú.

Féadfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di trí thromlach cáilithe, agus ar chuntar go gcomhlíontar na coinníollacha eile atá leagtha síos sa chéad fhomhír, caiteachas de bhreis ar an dóú cuid déag a údarú.

Má bhaineann an cinneadh sin le caiteachas nach dtig ó riachtanas de dhroim an Chonartha seo nó de dhroim gníomhartha lenar glacadh dá réir, cuirfidh an Chomhairle ar aghaidh chuig Parlaimint na hEorpa é láithreach; laistigh de thríocha lá, féadfaidh Parlaimint na hEorpa, ag gníomhú di trí thromlach a comhaltaí agus le trí chúigiú de na vótaí a caitheadh, glacadh le cinneadh éagsúil ar an gcaiteachas de bhreis ar an dóú cuid déag dá dtagraítear sa chéad fhomhír. Beidh an chuid sin de chinneadh na Comhairle ar fionraí go dtí go mbeidh a cinneadh tugtha ag Parlaimint na hEorpa. Más rud é nach mbeidh Parlaimint na hEorpa tar éis cinneadh atá éagsúil le cinneadh na Comhairle a ghlacadh laistigh den tréimhse sin measfar go bhfuil glactha go críochnaitheach le cinneadh na Comhairle.

Leagfar síos leis na cinntí dá bhforáiltear sa dara agus sa tríú fhomhír na bearta is gá maidir le hacmhainní chun a áirithiú go gcuirfear an tAirteagal seo chun feidhme.

Airteagal 274 (Sean-Airteagal 205)

Cuirfidh an Coimisiún an buiséad i ngníomh, i gcomhréir le forálacha na rialachán arna ndéanamh de bhun Airteagal 279, ar a fhreagracht féin agus laistigh de theorainneacha na leithreasaí, ag féachaint do phrionsabail na bainistíochta fóna airgeadais. Comhoibreoidh na Ballstáit leis an gCoimisiún chun a áirithiú go n-úsáidtear na leithreasaí i gcomhréir le prionsabail na bainistíochta fóna airgeadais.

Leagfaidh na rialacháin síos rialacha mionsonraithe do gach institiúid maidir lena páirt ag déanamh a caiteachais féin.

Laistigh den bhuiséad, féadfaidh an Coimisiún, faoi réir na dteorainneacha agus na gcoinníollacha arna leagan síos sna rialacháin arna ndéanamh de bhun Airteagal 279, leithreasaí a aistriú ó chaibidil go chéile nó ó fhoroinn go chéile.

Airteagal 275 (Sean-Airteagal 205a)

Cuirfidh an Coimisiún faoi bhráid na Comhairle agus Pharlaimint na hEorpa gach bliain cuntais na bliana airgeadais roimhe sin maidir leis an mbuiséad a chur i ngníomh. Cuirfidh an Coimisiún chucu freisin ráiteas airgeadais ar shócmhainní agus dhliteanais an Chomhphobail.

Airteagal 276 (Sean-Airteagal 206)

1. Déanfaidh Parlaimint na hEorpa, ag gníomhú di ar mholadh ón gComhairle a ghníomhóidh trí thromlach cáilithe, urscaoileadh a thabhairt don Choimisiún i leith an buiséad a chur i ngníomh. Chun na críche sin, déanfaidh Parlaimint na hEorpa, i ndiaidh na Comhairle, scrúdú ar na cuntais agus ar an ráiteas airgeadais dá dtagraítear in Airteagal 275, ar thuarascáil bhliantúil na Cúirte Iniúcháirí, maille le freagraí na n-institiúidí faoi iniúchadh ar bharúlacha na Cúirte Iniúcháirí, ar an ráiteas dearbhaithe dá dtagraítear sa dara fhomhír d'Airteagal 248(1) agus ar aon tuarascálacha speisialta ábhartha ón gCúirt Iniúcháirí.

2. Féadfaidh Parlaimint na hEorpa, sula dtabharfaidh sí urscaoileadh don Choimisiún nó chun aon chríche eile faoi chuimsiú fheidhmiú chumhachtaí an Choimisiúin i leith an buiséad a chur i ngníomh, a iarraidh an Coimisiún a éisteacht ar chur i ngníomh an chaiteachais nó ar oibriú na gcóras rialú airgeadais. Cuirfidh an Coimisiún gach eolas is gá faoi bhráid Pharlaimint na hEorpa arna iarraidh sin di.

3. Déanfaidh an Coimisiún gach dícheall chun go gcuirfear na barúlacha i gcrích atá i gceangal leis na cinntí urscaoilte maille le barúlacha eile Pharlaimint na hEorpa maidir leis an gcaiteachas a chur i ngníomh agus na gluaiseanna a bheidh in éineacht leis na moltaí urscaoilte arna nglacadh ag an gComhairle.

Arna iarraidh sin do Pharlaimint na hEorpa nó don Chomhairle, déanfaidh an Coimisiún tuarascáil ar na bearta a bheidh glactha i bhfianaise na mbarúlacha agus na ngluaiseanna sin agus go háirithe ar na teagaisc a bheidh tugtha do na ranna atá freagrach as an mbuiséad a chur i ngníomh. Cuirfear na tuarascálacha sin chun na Cúirte Iniúcháirí freisin.

Airteagal 277 (Sean-Airteagal 207)

Tarraingeofar suas an buiséad san aonad cuntais a cinneadh de réir fhorálacha na rialachán a bheidh déanta de bhun Airteagal 279.

Airteagal 278 (Sean-Airteagal 208)

Féadfaidh an Coimisiún, ach é a chur in iúl d'údarais inniúla na mBallstát lena mbaineann, aistriú go hairgead reatha ceann de na Ballstáit a dhéanamh ar a bhfuil ina sheilbh aige d'airgead reatha Ballstáit eile, a mhéad is gá le go bhféadfar é a úsáid chun na gcríoch a cheaptar dó leis an gConradh seo. Seachnóidh an Coimisiún aistriú dá leithéid sin, chomh fada agus is féidir, má bhíonn airgead nó sócmhainní insóinseáilte ar seilbh aige sna hairgid reatha atá ag teastáil uaidh.

Déileálfaidh an Coimisiún le gach Ballstát tríd an údarás a bheidh sonraithe ag an Stát áirithe. Chun oibríochtaí a chur i gcrích, bainfidh an Coimisiún leas as seirbhísí bhanc eisiúna an Bhallstáit atá i gceist nó aon institiúid airgeadais eile a bheidh formheasta ag an Stát sin.

Airteagal 279 (Sean-Airteagal 209)

Déanfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di d'aon toil ar thogra ón gCoimisiún agus tar éis dul i gcomhairle le Parlaimint na hEorpa agus tuairim na Cúirte Iniúcháirí a fháil:

- (a) rialacháin airgeadais ina sonrófar go háirithe an nós imeachta is inleanta chun an buiséad a bhunú agus a chur i ngníomh agus chun cuntais a thíolacadh agus a iniúchadh;
- (b) na modhanna agus an nós imeachta a chinneadh ar dá réir a bheidh an t-ioncam buiséid dá bhforáiltear faoi na socruithe i dtaobh acmhainní dílse an Chomhphobail féin le cur ar fáil don Choimisiún agus na bearta a chinneadh a bheidh le cur chun feidhme, más gá, chun freastal do riachtanais airgeadais;
- (c) rialacha a chinneadh i dtaobh freagrachta rialtóirí airgeadais, oifigeach údarais agus oifigeach cuntais, agus i dtaobh socruithe iomchuí le haghaidh cigireachta.

Airteagal 280 (Sean-Airteagal 209a)

1. Déanfaidh an Comhphobal agus na Ballstáit calaois agus aon ghníomhaíochtaí neamhdhlíthiúla eile a dhéanann díobháil do leasanna airgeadais an Chomhphobail a chomhrac trí bhearta a ghlacfar i gcomhréir leis an Airteagal seo agus a bheidh mar chosc agus a thabharfaidh cosaint éifeachtúil sna Ballstáit.
2. Glacfaidh na Ballstáit na bearta céanna chun calaois a chomhrac a dhéanann díobháil do leasanna airgeadais an Chomhphobail is a ghlacann siad chun calaois a chomhrac a dhéanann díobháil dá leasanna airgeadais féin.
3. Gan dochar d'fhorálacha eile an Chonartha seo, comhordóidh na Ballstáit a ngníomhaíocht chun leasanna airgeadais an Chomhphobail a chosaint i gcoinne na calaoise. Chuige sin, eagróidh siad, i dteannta leis an gCoimisiún, dlúthchomhar rialta idir na húdaráis inniúla.
4. Glacfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di i gcomhréir leis an nós imeachta dá dtagraítear in Airteagal 251 agus tar éis dul i gcomhairle leis an gCúirt Iniúchóirí, na bearta is gá maidir le calaois a dhéanann díobháil do leasanna airgeadais an Chomhphobail a chosc agus a chomhrac d'fhonn cosaint éifeachtúil choibhéiseach a thabhairt sna Ballstáit. Ní bhainfidh na bearta sin le dlí coiriúil náisiúnta a chur i bhfeidhm ná le riar náisiúnta an cheartais.
5. Tíolacfaidh an Coimisiún, i gcomhar leis na Ballstáit, tuarascáil do Pharlaimint na hEorpa agus don Chomhairle gach bliain ar na bearta a glacadh chun an tAirteagal seo a chur chun feidhme.

CUID A SÉ

FORÁLACHA GINEARÁLTA AGUS CRÍOCHNAITHEACHA

Airteagal 281 (Sean-Airteagal 210)

Beidh pearsantacht dhlítheanach ag an gComhphobal.

Airteagal 282 (Sean-Airteagal 211)

I ngach ceann de na Ballstáit, beidh ag an gComhphobal an inniúlacht dhlítheanach is fairsinge atá ar fáil faoina dhlíthe ag daoine dlítheanacha; féadfaidh sé, go háirithe, maoin shochorraithe agus maoin dhochorraithe a fháil nó a dhiúscairt agus féadfaidh sé bheith ina pháirtí in imeachtaí dlíthiúla. Chuige sin, feidhmeoidh an Coimisiún ar son an Chomhphobail.

Airteagal 283 (Sean-Airteagal 212)

Déanfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di trí thromlach cáilithe ar thogra ón gCoimisiún agus tar éis dul i gcomhairle leis na hinstiúidí eile i dtrácht, Rialacháin Foirne Oifigigh na gComhphobal Eorpach agus Coinníollacha Fostaíochta Sheirbhísigh eile na gComhphobal Eorpach do na Comhphobail sin a leagan síos.

Airteagal 284 (Sean-Airteagal 213)

Chun na cúraimí a chuirtear air a chomhlíonadh, féadfaidh an Coimisiún aon fhaisnéis a chruinniú, agus aon fhíorú is gá a dhéanamh, faoi na teorainneacha agus na coinníollacha a bheidh leagtha síos ag an gComhairle de réir fhorálacha an Chonartha seo.

Airteagal 285 (Sean-Airteagal 213a)

1. Gan dochar d’Airteagal 5 den Phrótacal ar Reacht an Chórais Eorpaigh Banc Ceannais agus an Bhainc Cheannais Eorpaigh, déanfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di i gcomhréir leis an nós imeachta dá dtagraítear in Airteagal 251, bearta a ghlacadh chun staidreamh a chur ar fáil nuair is gá sin chun gníomhaíochtaí an Chomhphobail a chomhlíonadh.

2. Cuirfear an staidreamh Comhphobail ar fáil i gcomhréir le neamhchlaontacht, iontaofacht, oibiachtúlacht, neamhspleáchas eolaíoch, éifeachtúlacht costais agus rúndacht an staidrimh; ní bheidh ualaí iomarcacha ar oibreoirí eacnamaíocha dá bharr.

Airteagal 286 (Sean-Airteagal 213b)

1. Gníomhartha an Chomhphobail maidir le daoine aonair a chosaint i dtaca le próiseáil sonraí pearsanta agus saorghluaiseacht sonraí den sórt sin, beidh feidhm acu amhail ón 1 Eanáir 1999 maidir leis na hinstiúidí agus na comhlachtaí arna gcur ar bun leis an gConradh seo nó dá bhun.

2. Roimh an dáta dá dtagraítear i mír 1, bunóidh an Chomhairle, ag gníomhú di i gcomhréir leis an nós imeachta dá dtagraítear in Airteagal 251, comhlacht neamhspleách maoirseachta a bheidh freagrach as faireachán a dhéanamh ar chur i bhfeidhm na ngníomhartha Comhphobail sin ar instiúidí agus comhlachtaí an Chomhphobail agus glacfaidh sí aon fhorálacha ábhartha eile de réir mar is iomchuí.

Airteagal 287 (Sean-Airteagal 214)

Beidh de cheangal ar chomhaltaí instiúidí an Chomhphobail, ar chomhaltaí coistí, agus ar oifigigh agus seirbhísigh eile an Chomhphobail, fiú tar éis deireadh a theacht lena ndualgais, gan faisnéis a nochtadh is de chineál atá faoi chumhdach na rúndachta gairmiúla, go háirithe faisnéis a bhaineann le gnóthais, lena gcuidreamh gnó nó le comhdhéanamh a gcostas.

Airteagal 288 (Sean-Airteagal 215)

Beidh dliteanas conarthach an Chomhphobail faoi rialú ag an dlí a bhaineann leis an gconradh atá i gceist.

I gcás dliteanais neamhchonarthaigh, déanfaidh an Comhphobal, de réir na bprionsabal ginearálta is coiteann do dhlíthe na mBallstát, aon damáiste a shlánú a raibh a instiúidí nó a sheirbhísigh ina siocair leis i bhfeidhmiú a gcuid feidhmeanna.

Beidh an mhír sin roimhe seo infheidhme faoi na coinníollacha céanna maidir le damáiste a dhéanann BCE nó a sheirbhísigh i bhfeidhmiú a gcuid feidhmeanna.

Beidh dliteanas pearsanta a sheirbhísigh i leith an Chomhphobail faoi rialú ag na forálacha arna leagan síos sna Rialacháin Foirne nó sna Coinníollacha Fostaíochta a bhaineann leo.

Airteagal 289 (Sean-Airteagal 216)

Cinnfidh Rialtais na mBallstát, de thoil a chéile, suíomh institiúidí an Chomhphobail.

Airteagal 290 (Sean-Airteagal 217)

Déanfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di d'aon toil, na rialacha i dtaobh theangacha institiúidí an Chomhphobail a chinneadh, gan dochar do na forálacha atá i rialacha nós imeachta na Cúirte Breithiúnais.

Airteagal 291 (Sean-Airteagal 218)

Beidh ag an gComhphobal, i gcríocha na mBallstát, na pribhléidí agus na díolúintí is gá chun a chúraimí a chomhlíonadh, faoi na coinníollacha atá leagtha síos i bPrótacal an 8 Aibreán 1965 ar phribhléidí agus díolúintí na gComhphobal Eorpach. Is mar an gcéanna a bheidh maidir leis an mBanc Ceannais Eorpach, leis an Institiúid Eorpach Airgeadaíochta agus leis an mBanc Eorpach Infheistíochta.

Airteagal 292 (Sean-Airteagal 219)

Gabhann na Ballstáit orthu féin nach gcuirfidh siad díospóid maidir le léiriú nó feidhmiú an Chonartha seo á réiteach ar mhodh ar bith seachas mar a fhoráiltear ann.

Airteagal 293 (Sean-Airteagal 220)

Sa mhéid gur gá é, rachaidh na Ballstáit i ndáil chaibidle le chéile d'fhonn a áirithiú, ar mhaithe lena náisiúnaigh:

- go gcosnófar daoine agus go mbeidh cearta le fáil agus á gcosaint faoi na coinníollacha ar dá réir a dhéanann gach Stát amhlaidh i gcás a náisiúnach féin;
- go ndíothófar cánachas dubailte sa Chomhphobal;
- go dtabharfar aitheantas frithpháirteach do chuideachtaí nó gnólachtaí de réir bhrí an dara mír d'Airteagal 48 go gcoimeádfar pearsantacht dhlítheanach i gcás a suíomh a aistriú ó thír go tír eile, agus go bhféadfar uaimcheangal a dhéanamh idir cuideachtaí nó gnólachtaí atá faoi rialú ag dlíthe tíortha éagsúla;
- go simpleofar na foirmiúlachtaí a bhaineann le breithiúnais ó chúirteanna nó ó bhinsí, agus dámhachtainí eadrána, a aithint agus a fhorghníomhú go cómhalartach.

Airteagal 294 (Sean-Airteagal 221)

Tabharfaidh Ballstáit do náisiúnaigh na mBallstát eile an chóir chéanna a thugann siad dá náisiúnaigh féin maidir le rannpháirtíocht i gcaipiteal cuideachtaí nó gnólachtaí, de réir bhrí Airteagal 48, gan dochar d'fheidhmiú na bhforálacha eile den Chonradh seo.

Airteagal 295 (Sean-Airteagal 222)

Ní dhéanfaidh an Conradh seo dochar ar dhóigh ar bith do na rialacha a bhaineann leis an gcóras úinéireachta maoine i mBallstáit.

Airteagal 296 (Sean-Airteagal 223)

1. Ní chuirfidh forálacha an Chonartha seo bac ar fheidhmiú na rialacha seo a leanas:
  - (a) ní bheidh ar aon Bhallstát faisnéis a sholáthar má mheasann sé go mbeadh nochtadh na faisnéise sin contrártha do leasanna bunúsacha a shlándála;
  - (b) féadfaidh aon Bhallstát cibé bearta is gá leis a ghlacadh chun leasanna bunúsacha a shlándála a chosaint agus ar bearta iad a bhaineann le hairm, muinisin agus ábhair chogaidh a tháirgeadh nó a thrádáil. Ní foláir, áfach, gan na bearta sin a dhul chun dochair do na coinníollacha iomaíochta sa chómhargadh i gcás táirgí nach bhfuil ceaptha chun críoch míleata go sonrach.
2. Féadfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di d'aon toil ar thogra ón gCoimisiún, athruithe a dhéanamh ar an liosta a tharraing sí suas ar an 15 Aibreán 1958 de na táirgí a bhfuil forálacha phointe (b) de mhír 1 infheidhme orthu.

Airteagal 297 (Sean-Airteagal 224)

Rachaidh na Ballstáit i gcomhairle le chéile d'fhonn go ndéanfar i gcomhar na nithe is gá chun nach gcoiscfí feidhmiú an chómhargaidh mar gheall ar bhearta a bheadh le déanamh ag Ballstát i gcás suaithreadh tromchúiseach inmheánach a dhul i gcion ar an ord poiblí, i gcás cogaidh nó i gcás mórtheannas idirnáisiúnta a mbeadh bagairt chogaidh ann, nó chun oibleagáidí a chomhlíonadh a bhí glactha aige d'fhonn an tsíocháin agus an tslándáil idirnáisiúnta a choimeád.

Airteagal 298 (Sean-Airteagal 225)

Más rud é go dtiocfaidh de na bearta a ghlacfar sna himthosca dá dtagraítear in Airteagail 296 agus 297 saobhadh ar na coinníollacha iomaíochta sa chómhargadh, scrúdóidh an Coimisiún an scéal, i gcomhar leis an Stát atá i gceist, féachaint conas is féidir na bearta sin a oiriúnú do na rialacha atá leagtha síos sa Chonradh seo.

De mhaolú ar an nós imeachta atá leagtha síos in Airteagail 226 agus 227, féadfaidh an Coimisiún nó aon Bhallstát an t-ábhar a thabhairt os comhair na Cúirte Breithiúnais go díreach má mheasann sé go bhfuil Ballstát eile ag baint mí-úsáid as na cumhachtaí dá bhforáiltear in Airteagail 296 agus 297. Tabharfaidh an Chúirt Bhreithiúnais a breith i gcúirt iata.

Airteagal 299 (Sean-Airteagal 227)

1. Beidh an Conradh seo infheidhme ar Ríocht na Beilge, Ríocht na Danmhairge, Poblacht Chónaidhme na Gearmáine, an Phoblacht Heilléanach, Ríocht na Spáinne, Poblacht na Fraince, Éire, Poblacht na hIodáile, Ard-Diúcacht Lucsamburg, Ríocht na hÍsiltíre, Poblacht na hOstaire, Poblacht na Portaingéile, Poblacht na Fionlainne, Ríocht na Sualainne agus Ríocht Aontaithe na Breataine Móire agus Thuaisceart Éireann.

2. Beidh feidhm ag forálacha an Chonartha seo maidir leis na ranna Francacha thar lear, leis na hAsóir, le Maidéara agus leis na hOileáin Chanáracha.

Ar a shon sin, ag tabhairt aird ar staid shóisialta agus eacnamaíoch struchtúrach na ranna Francacha thar lear, na nAsór, Mhaidéara agus na nOileán Canárach, staid is measa fós mar gheall ar a n-iargúlacht, a n-oileánachas, a mbeagmhéid, a dtopagrafaíocht agus a n-aeráid achrannach, agus a spleáchas eacnamaíoch ar bheagán táirgí, a ndéanann a mbuaine agus comhcheangal díobh mórdhochar dá bhforbairt, déanfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di trí thromlach cáilithe ar thogra ón gCoimisiún agus tar éis dul i gcomhairle le Parlaimint na hEorpa, bearta sonracha a ghlacadh a mbeidh sé d'aidhm acu, ach go háirithe, na coinníollacha a leagan síos chun an Conradh seo, lena n-áirítear comhbheartais, a chur i bhfeidhm ar na réigiúin sin.

Nuair a bheidh an Chomhairle ag glacadh na mbeart ábhartha dá dtagraítear sa dara fomhír, tabharfaidh sí aird ar réimsí amhail beartais chustaim agus trádála, beartas fioscach, saorlimistéir, beartais talmhaíochta agus iascaigh, coinníollacha maidir le soláthar amhábhhar agus earraí tomhaltais fíor-riachtanacha, státchabhracha agus coinníollacha rochtana ar chistí struchtúracha agus ar chláir chothrománacha Comhphobail.

Glacfaidh an Chomhairle na bearta dá dtagraítear sa dara fomhír ag cur ghnéithe agus shrianta speisialta na réigiúin is forimeallaí san áireamh ach gan baint d'iomláine ná de chomhchuibheas dhlíchoras an Chomhphobail, lena n-áirítear an margadh inmheánach agus na comhbheartais.

3. Bainfidh na socruithe speisialta i dtaobh comhlachais atá leagtha amach i gCuid a Ceathair den Chonradh seo leis na tíortha agus na críocha thar lear atá luaite sa liosta in Iarscríbhinn II a ghabhann leis an gConradh seo.

Ní bhainfidh an Conradh seo leis na tíortha agus na críocha thar lear a bhfuil caidreamh speisialta acu le Ríocht Aontaithe na Breataine Móire agus Thuaisceart Éireann agus nach bhfuil luaite sa liosta réamhráite.

4. Bainfidh forálacha an Chonartha seo leis na críocha Eorpacha a bhfuil Ballstát freagrach ina gcaidreamh eachtrach.

5. Beidh forálacha an Chonartha seo infheidhme ar Oileáin Åland i gcomhréir leis na forálacha atá leagtha amach i bPrótacal Uimh. 2 a ghabhann leis an Ionstraim i dtaobh choinníollacha aontachais Phoblacht na hOstaire, Phoblacht na Fionlainne agus Ríocht na Sualainne.

6. De mhaolú ar na míreanna roimhe seo:

- (a) ní bheidh an Conradh seo infheidhme ar Oileáin Fharó;
- (b) ní bhainfidh an Conradh seo le limistéir cheannasachta Ríocht Aontaithe na Breataine Móire agus Thuaisceart Éireann sa Chipir;
- (c) ní bhainfidh forálacha an Chonartha seo le hOileáin Mhuir nIocht ná le hOileán Mhanann ach a mhéad is gá chun a áirithiú go bhfeidhmeofar an córas dá bhforáiltear do na hoileáin sin sa Chonradh i dtaobh aontachas na mBallstát nua le Comhphobal Eacnamaíochta na hEorpa agus leis an gComhphobal Eorpach do Fhuinneamh Adamhach, a síníodh ar an 22 Eanáir 1972.

Airteagal 300 (Sean-Airteagal 228)

1. Má fhoráiltear sa Chonradh seo comhaontuithe a thabhairt i gcrích idir an Comhphobal agus Stát amháin nó níos mó, nó eagraíocht idirnáisiúnta amháin nó níos mó, tíolacfaidh an Coimisiún moltaí don Chomhairle a údaróidh don Choimisiún an chaibidlíocht is gá a thosú. Seolfaidh an Coimisiún an chaibidlíocht sin, i gcomhairle le coistí speisialta arna gceapadh ag an gComhairle chun bheith de chúnaimh aige sa chúram sin agus faoi chuimsiú na dtreoracha a fhéadfaidh an Chomhairle a dhiriú chuige.

I bhfeidhmiú na gcumhachtaí a thugtar di sa mhír seo, gníomhóidh an Chomhairle trí thromlach cáilithe seachas sna cásanna ina bhforáiltear sa chéad fhomhír de mhír 2 go ngníomhóidh sí d'aon toil.

2. Faoi réir na gcumhachtaí a dhílsítear don Choimisiún sa réimse seo is í an Chomhairle, ag gníomhú di trí thromlach cáilithe ar thogra ón gCoimisiún, a ghlacfaidh cinneadh ar shíniú na gcomhaontuithe, a bhféadfaidh cinneadh a bheith ag gabháil leis maidir lena gcur i bhfeidhm sealadach roimh a dteacht i bhfeidhm, agus ar a dtabhairt i gcrích. Gníomhóidh an Chomhairle d'aon toil nuair a bhaineann an comhaontú le réimse inar gá aontoilíocht chun rialacha inmheánacha a ghlacadh agus i gcás na gcomhaontuithe dá dtagraítear in Airteagal 310.

De mhaolú ar na rialacha atá leagtha síos i mír 3, beidh feidhm ag na nósanna imeachta céanna i gcás cinnidh chun cur i bhfeidhm comhaontaithe a fhionraí agus d'fhonn na seasaimh a bhunú a ghlacfar thar ceann an Chomhphobail i gcomhlacht arna chur ar bun le comhaontú arna bhunú ar Airteagal 310, nuair a iarrtar ar an gcomhlacht sin cinntí a ghlacadh a bhfuil éifeachtaí dlí leo, seachas cinntí a fhorlíonann nó a leasaíonn creat institiúideach an chomhaontaithe.

Cuirfear Parlaimint na hEorpa ar an eolas láithreach agus go hiomlán faoi aon chinneadh faoin mír seo a bhaineann le comhaontuithe a chur i bhfeidhm go sealadach nó a fhionraí nó faoi sheasamh an Chomhphobail a bhunú i gcomhlacht arna chur ar bun le comhaontú arna bhunú ar Airteagal 310.

3. Tabharfaidh an Chomhairle comhaontuithe i gcrích tar éis dul i gcomhairle le Parlaimint na hEorpa, seachas na comhaontuithe dá dtagraítear in Airteagal 133(3), go fiú nuair a bhaineann an comhaontú le réimse inar gá an nós imeachta dá dtagraítear in Airteagal 251 nó

an nós imeachta dá dtagraítear in Airteagal 252 chun rialacha inmheánacha a ghlacadh. Tabharfaidh Parlaimint na hEorpa a tuairim laistigh de thréimhse a fhéadfaidh an Chomhairle a shocrú i bhfianaise na práinne. Mura mbeidh tuairim faighte ar an tréimhse sin a bheith caite, féadfaidh an Chomhairle gníomhú.

De mhaolú ar fhorálacha na fomhíre roimhe seo, comhaontuithe dá dtagraítear in Airteagal 310, comhaontuithe eile a chuirfidh creat institiúideach sonrach ar bun trí nósanna imeachta comhair a eagrú, comhaontuithe ag a mbeidh impleachtaí buiséadacha suntasacha don Chomhphobal agus comhaontuithe a bhéarfaidh nach mór gníomh arna ghlacadh de réir an nós imeachta dá dtagraítear in Airteagal 251 a leasú, tabharfar i gcrích iad tar éis do Parlaimint na hEorpa aontú.

Féadfaidh an Chomhairle agus Parlaimint na hEorpa, i gcás práinne, tréimhse don aontú a chomhaontú.

4. Agus comhaontú á thabhairt i gcrích aici, féadfaidh an Chomhairle, de mhaolú ar fhorálacha mhír 2, an Coimisiún a chumhachtú chun formheas a thabhairt thar ceann an Chomhphobail ar na leasuithe dá bhforáiltear sa chomhaontú sin trí nós imeachta simplithe nó trí chomhlacht arna bhunú ag an gcomhaontú; féadfaidh sí coinníollacha sonracha a chur ag gabháil leis an gcumhachtú sin.

5. Nuair a bheidh an Chomhairle ag brath comhaontú a thabhairt i gcrích a bhéarfaidh nach mór an Conradh seo a leasú, dlífead na leasuithe sin a ghlacadh roimh ré de réir an nós imeachta dá bhforáiltear in Airteagal 48 den Chonradh ar an Aontas Eorpach.

6. Féadfaidh an Chomhairle, an Coimisiún nó Ballstát tuairim na Cúirte Breithiúnais a fháil i dtaobh cé acu atá nó nach bhfuil comhaontú atáthar ag brath a dhéanamh ag luí le forálacha an Chonartha seo. Más tuairim chodarsnach atá tugtha ag an gCúirt Bhreithiúnais, ní fhéadfaidh an comhaontú teacht i bhfeidhm ach amháin faoi na coinníollacha atá leagtha síos in Airteagal 48 den Chonradh ar an Aontas Eorpach.

7. Comhaontuithe a thabharfar i gcrích faoi na coinníollacha arna socrú san Airteagal seo, beidh siad ina gceangal ar institiúidí an Chomhphobail agus ar na Ballstáit.

Airteagal 301 (Sean-Airteagal 228a)

Má tharlaíonn, ar bhonn comhsheasaimh nó comhghníomhaíochta arna nglacadh de réir fhorálacha an Chonartha ar an Aontas Eorpach a bhaineann leis an gcomhbheartas eachtrach agus slándála, gur gá gníomhaíocht Chomhphobail chun an caidreamh eacnamaíoch le tríú tír amháin nó níos mó a bhriseadh nó a laghdú go hiomlán nó go páirteach, déanfaidh an Chomhairle na bearta práinne is gá a ghlacadh. Gníomhóidh an Chomhairle trí thromlach cáilithe ar thogra ón gCoimisiún.

Airteagal 302 (Sean-Airteagal 229)

Is de dhualgas an Choimisiúin é a áirithiú go gcoimeádfar gach caidreamh iomchuí le horgáin na Náisiún Aontaithe agus a sainghníomhaireachtaí.

Déanfaidh an Coimisiún freisin caidreamh mar is iomchuí a choimeád le gach eagraíocht idirnáisiúnta.

Airteagal 303 (Sean-Airteagal 230)

Bunóidh an Comhphobal gach cineál comharaíochta is iomchuí le Comhairle na hEorpa.

Airteagal 304 (Sean-Airteagal 231)

Bunóidh an Comhphobal dlúthchomharaíocht leis an Eagraíocht um Chomhar agus Forbairt Eacnamaíochta; socrófar na rialacha mionsonraithe di de thoil a chéile.

Airteagal 305 (Sean-Airteagal 232)

1. Ní dhéanfaidh forálacha an Chonartha seo difear d'fhorálacha an Chonartha ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh do Ghual agus Cruach, go háirithe maidir le cearta agus oibleagáidí Ballstát, le cumhachtaí institiúidí an Chomhphobail sin agus leis na rialacha a leag an Conradh sin síos le haghaidh fheidhmiú an chómhargaidh do ghual agus cruach.
2. Ní thabharfaidh forálacha an Chonartha seo maolú ar fhorálacha an Chonartha ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh do Fhuinneamh Adamhach.

Airteagal 306 (Sean-Airteagal 233)

Ní chuirfidh forálacha an Chonartha seo bac le haontais réigiúnacha idir an Bheilg agus Lucsamburg, nó idir an Bheilg, Lucsamburg agus an Ísiltír, a bheith ann nó a chomhlánú, sa mhéid nach bhfuil aidhmeanna na n-aontas réigiúnach sin á ngnóthú trí fheidhmiú an Chonartha seo.

Airteagal 307 (Sean-Airteagal 234)

Ní dhéanfaidh forálacha an Chonartha seo difear do na cearta agus na hoibleagáidí a éiríonn as comhaontuithe a tugadh i gcrích roimh an 1 Eanáir 1958, nó i gcás Stát aontach, roimh dháta a n-aontachais, idir Ballstát nó Ballstáit ar thaobh amháin agus tríú tír nó tríú tíortha ar an taobh eile.

Sa mhéid nach bhfuil na comhaontuithe sin ag luí leis an gConradh seo, glacfaidh an Ballstát nó na Ballstáit áirithe gach slí iomchuí chun deireadh a chur leis an neamhlúí sin. Nuair is gá, cabhróidh na Ballstáit le chéile chun na críche sin agus glacfaidh siad comhdhearcadh nuair is iomchuí sin.

Ag cur na gcomhaontuithe dá dtagraítear sa chéad mhír chun feidhme dóibh, cuirfidh na Ballstáit san áireamh gur cuid dhílis de bhunú an Chomhphobail na buntáistí a fhaightear faoin gConradh seo ó gach Ballstát agus uime sin go bhfuil siad i ndlúthnasc doscartha le bunú comhinstiúidí, le cumhachtaí a thabhairt dóibh, agus leis na buntáistí céanna a bheith á ndeonú ag na Ballstáit eile go léir.

Airteagal 308 (Sean-Airteagal 235)

Má tharlaíonn, i gcúrsa an cómhargadh a oibriú, gur gá don Chomhphobal gníomhú chun aidhm de chuid an Chomhphobail a ghnóthú agus nach dtugtar sa Chonradh seo na cumhachtaí is gá, déanfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di d'aon toil ar thogra ón gCoimisiún agus tar éis dul i gcomhairle le Parlaimint na hEorpa, na bearta iomchuí a ghlacadh.

Airteagal 309 (Sean-Airteagal 236)

1. Nuair atá cinneadh glactha cearta vótála ionadaí rialtais Bhallstáit a fhionraí i gcomhréir le hAirteagal 7(2) den Chonradh ar an Aontas Eorpach, déanfar na cearta vótála sin a fhionraí i dtaca leis an gConradh seo freisin.

2. Thairis sin, nuair a shuífear, i gcomhréir le hAirteagal 7(1) den Chonradh ar an Aontas Eorpach, go bhfuil sárú leanúnach tromchúiseach á dhéanamh ag Ballstát ar phrionsabail atá luaite in Airteagal 6(1) den Chonradh sin, féadfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di trí thromlach cáilithe, a chinneadh cearta áirithe a fhionraí a chineann ón gConradh seo a chur i bhfeidhm ar an mBallstát i gceist. Lena linn sin, tabharfaidh an Chomhairle aird ar na hiarmhairtí a fhéadfaidh teacht ón bhfionraíocht sin i dtaca le cearta agus oibleagáidí daoine nádúrtha agus dlítheanacha.

Leanfaidh oibleagáidí an Bhallstáit i gceist faoin gConradh seo de bheith ina gceangal ar an mBallstát sin ar aon chuma.

3. Féadfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di trí thromlach cáilithe, a chinneadh dá éis sin na bearta arna nglacadh i gcomhréir le mír 2 a athrú nó a chúlghairm mar fhreagra ar athruithe sa staid ba bhun leis na bearta sin a fhorchur.

4. Agus na cinní dá dtagraítear i míreanna 2 agus 3 á nglacadh aici, gníomhóidh an Chomhairle gan vóta ionadaí rialtas an Bhallstáit i gceist a chur san áireamh. De mhaolú ar Airteagal 205(2), saineofar tromlach cáilithe mar an chionmhaireacht chéanna de vótaí ualaithe na gcomhaltaí i dtrácht den Chomhairle atá leagtha síos in Airteagal 205(2).

Beidh feidhm ag an mír seo freisin i gcás cearta vótála a fhionraí i gcomhréir le mír 1. I gcásanna den sórt sin, glacfar cinneadh ar gá aontoilíocht dó gan vóta ionadaí rialtas an Bhallstáit i gceist.

Airteagal 310 (Sean-Airteagal 238)

Féadfaidh an Comhphobal comhaontuithe a thabhairt i gcrích le Stát amháin nó níos mó nó le heagraíocht idirnáisiúnta amháin nó níos mó, ag bunú comhlachais lena ngabhaidh cearta agus oibleagáidí cómhalartacha, comhghníomhaíochtaí agus nósanna imeachta speisialta.

Airteagal 311 (Sean-Airteagal 239)

Is cuid dhílis den Chonradh seo na Prótacail atá i gceangal leis de thoil a chéile ag na Ballstáit.

Airteagal 312 (Sean-Airteagal 240)

Tá an Conradh seo tugtha i gcrích go ceann tréimhse gan teorainn.

FORÁLACHA CRÍOCHNAITHEACHA

Airteagal 313 (Sean-Airteagal 247)

Déanfaidh na hArdpháirtithe Conarthacha daingniú ar an gConradh seo de réir a rialacha bunreachtúla faoi seach. Taiscfear na hionstraimí daingniúcháin le Rialtas Phoblacht na hIodáile.

Tiocfaidh an Conradh seo i bhfeidhm ar an gcéad lá den mhí i ndiaidh thaisceadh na hionstraime daingniúcháin ag an gceann is déanaí de Stáit a shínithe a dhéanfaidh an taisceadh sin. Más rud é, áfach, go ndéanfar an taisceadh sin faoi bhun cúig lá dhéag roimh thús na míosa le teacht, ní thiocfaidh an Conradh seo i bhfeidhm go dtí an chéad lá den dara mí tar éis dháta an taiscthe sin.

Airteagal 314 (Sean-Airteagal 248)

Tarraingíodh an Conradh seo suas i scríbhinn bhunaidh amháin sa Fhraincis, sa Ghearmáinis, san Iodáilis agus san Ollainnis, agus comhúdarás ag gach ceann de na téacsanna sin; taiscfear é i gcartlann Rialtas Phoblacht na hIodáile, agus cuirfidh an Rialtas sin cóip dheimhnithe chuig Rialtas gach ceann eile de Stáit a shínithe.

De bhun na gConarthaí Aontachais, is téacsanna údarásacha iad freisin na leaganacha den Chonradh seo sa Bhéarla, sa Danmhairgis, sa Fhionlainnis, sa Ghaeilge, sa Ghréigis, sa Phortaingéilis, sa Spáinnis agus sa tSualainnis.

DÁ FHIANÚ SIN chuir na Lánchumhachtaigh thíos-sínithe a lámh leis an gConradh seo.

Arna dhéanamh sa Róimh, an cúigiú lá is fiche de Mhárta sa bhliain míle naoi gcéad caoga a seacht.

P. H. SPAAK
ADENAUER
PINEAU
Antonio SEGNI
BECH
J. LUNS

J. Ch. SNOY ET D'OPPUERS
HALLSTEIN
M. FAURE
Gaetano MARTINO
Lambert SCHAUS
J. LINTHORST HOMAN

IARSCRÍBHINNÍ

IARSCRÍBHINN I

LIOSTA

dá dtagraítear in Airteagal 32 den Chonradh

1	2
Uimhir in Ainmníocht na Bruiséile	Tuairisc na dtáirgí
CAIBIDIL 1	Ainmhithe beo
CAIBIDIL 2	Feoil agus scartach feola inite
CAIBIDIL 3	Iasc, crústaigh agus moilisc
CAIBIDIL 4	Toradh déiríochta; uibheacha éan; mil nádúrtha
CAIBIDIL 5	
05.04	Inní, lamhnáin agus goilí ainmhithe (seachas iasc), go hiomlán agus ina bpíosaí
05.15	Táirgí ó ainmhithe nach bhfuil sonraithe ná áirithe in áit eile; ainmhithe marbha faoi Chaibidil 1 nó faoi Chaibidil 3, mí-oiriúnach lena gcaitheamh ag an duine
CAIBIDIL 6	Crainn agus plandaí beo eile; bleibíní; fréamhacha agus a leithéidí; bláthanna gearrtha agus duilliúr ornáideach
CAIBIDIL 7	Glasraí agus fréamhacha agus tiúbair áirithe atá inite
CAIBIDIL 8	Torthaí agus cnónna inite; craiceann mealbhacán nó torthaí ciotrais
CAIBIDIL 9	Caife, tae agus spíosraí, gan maité (ceannnteideal Uimh. 09.03) a áireamh
CAIBIDIL 10	Gránaigh
CAIBIDIL 11	Táirgí an tionscail mhuilleoireachta; braich agus stáirsí; glútan; iniúilin
CAIBIDIL 12	Síolta ola agus torthaí olúla; gráin, síolta agus torthaí ilghnéitheacha; plandaí tionscail agus leighis; tuí agus farae
CAIBIDIL 13	
ex 13.03	Peictín
CAIBIDIL 15	
15.01	Blonag agus saill leáite eile mhuice; saill leáite éanlaithe clóis
15.02	Saillte neamhleáite ó eallach buaibheach, caoirigh nó gabhair; geir (lena n-áirítear “premier jus”) ó na saillte sin
15.03	Stéirin bhlonaige, stéirin ola agus stéirin gheire; ola bhlonaige, oleo-ola, agus ola gheire, gan eiblíú ná mheascadh ná ullmhú ar bith eile

1	2
Uimhir in Ainmníocht na Bruiséile	Tuairisc na dtáirgí
CAIBIDIL 15 (ar leanúint)	
15.04	Saillte agus olaí, ó éisc agus mamaigh farraige, scagtha nó gan scagadh
15.07	Olaí plandúla fosaithe, sreabhach nó soladach, amh, scagtha nó íonaithe
15.12	Saillte agus olaí ainmhíocha nó plandúla, hidriginithe, scagtha nó gan scagadh, ach gan ullmhú thairis sin orthu
15.13	Margairín, blonag bhréige agus saillte inite ullmhaithe eile
15.17	Iarmhair de thoradh substaintí sailleacha nó céireacha ainmhíocha nó plandúla a chóireáil
CAIBIDIL 16	Ullmhóidí feola, éisc, crústach nó moileasc
CAIBIDIL 17	
17.01	Siúcra biatais agus siúcra cána, soladach
17.02	Siúcraí eile; síoróipí siúcra; mil shaorga (measctha le mil aiceanta nó gan a bheith); caramal
17.03	Molás, dídhathaithe nó gan a bheith
17.05 (*)	Siúcraí, síoróipí agus moláis arna n-aramatú nó arna mbreisiú le dathúcháin (agus siúcra fanaile nó fanailin san áireamh) ach amháin súnna torthaí arna mbreisiú le siúcra i gcionúireacht ar bith
CAIBIDIL 18	
18.01	Siól cócó, iomlán nó briste, amh nó rósta
18.02	Blaoscanna, mogaill, craicne agus dramh cócó
CAIBIDIL 20	Ullmhóidí glasraí, torthaí nó codanna eile de phlandaí
CAIBIDIL 22	
22.04	Úrfhíon fíonchaor, faoi choipeadh nó coiscthe ó choipeadh ar dhóigh seachas trí alcól a chur leis
22.05	Fíon as fíonchaora; úrfhíon fíonchaor agus é coiscthe ó choipeadh trí alcól a chur leis
22.07	Deochanna coipthe eile (mar shampla, leann úll, leann piorraí agus meá)

(*) Ceannteideal a cuireadh isteach le hAirteagal 1 de Rialachán Uimh. 7a ó Chomhairle Chomhphobal Eacnamaíochta na hEorpa, 18 Nollaig 1959 (IO 7, 30.1.1961, lch. 71/61).

1	2
Uimhir in Ainmníocht na Buiséile	Tuairisc na dtáirgí
CAIBIDIL 22 (ar leanúint) ex 22.08 (*) ex 22.09 (*)	Alcól eitileach, dínádúraithe nó gan dínádúrú, ar neart ar bith, ó tháirgí talmhaíochta a áirítear in Iarscríbhinn I sa Chonradh, ach amháin uisce beatha, licéir agus deochanna biotáilleacha eile, ullmhóidí alcólacha cumaisc (dá ngairtear “eastóscáin thiubhaithe”) chun deochanna a mhonarú
22.10 (*)	Finéagair chun úsáide tís agus a n-ionadaigh
CAIBIDIL 23	Iarmhair agus dramh ó na tionscail bhia; farae ullmhaithe d’ainmhithe
CAIBIDIL 24	
24.01	Tobac neamh-mhonaraithe, bruscar tobac
CAIBIDIL 45	
45.01	Corc aiceanta, neamhoibrithe, brúite, gráinnithe nó meilte; dramh coirc
CAIBIDIL 54	
54.01	Líon, amh nó próiseáilte ach gan bheith sníofa; barrach lín agus dramhlíon (lena n-áirítear ceirteacha tarraingthe nó gairnéadaithe)
CAIBIDIL 57	
57.01	Fíorchnáib (<i>Cannabis sativa</i>), amh nó próiseáilte ach gan bheith sníofa; barrach agus dramh d’fhíorchnáib (lena n-áirítear ceirteacha nó rópaí tarraingthe nó gairnéadaithe)

(*) Ceannteideal a cuireadh isteach le hAirteagal 1 de Rialachán Uimh. 7a ó Chomhairle Chomhphobal Eacnamaíochta na hEorpa, 18 Nollaig 1959 (IO 7, 30.1.1961, lch. 71/61).

*IARSCRÍBHINN II***TÍORTHA AGUS CRÍOCHA THAR LEAR**

lena mbaineann forálacha Chuid a Ceathair den Chonradh

- An Ghraonlainn,
  - An Nua-Chaladóin agus a Spleáchríocha,
  - Polainéis na Fraince,
  - Críocha an Deiscirt agus an Antartaigh de chuid na Fraince,
  - Oileáin Wallis agus Futuna,
  - Mayotte,
  - San Pierre agus Miquelon,
  - Arúba,
  - Aintillí na hÍsiltíre:
    - Bonaire,
    - Cúrasó,
    - Saba,
    - Sint Eustasius,
    - Sint Maarten.
  - Anguilla,
  - Oileáin Cayman,
  - Oileáin Fháclainne,
  - An tSeoirsia Theas agus Oileáin Sandwich Theas,
  - Montserrat,
  - Pitcairn,
  - San Héilin agus a Spleáchríocha,
  - Críoch na Breataine san Antartach,
  - Críoch na Breataine san Aigéan Indiach,
  - Oileáin na dTurcach agus na gCaiceos,
  - Ógh-Oileáin na Breataine,
  - Beirmiúda.
-

MIONTUAIRISCÍ AN tSÍNITHE

de Chonradh Amstardam ag leasú an Chonartha ar an Aontas Eorpach, na gConarthaí ag bunú na gComhphobal Eorpach agus ionstraimí gaolmhara áirithe

Shínigh Lánchumhachtaigh Ríocht na Beilge, Ríocht na Danmhairge, Phoblacht Chónaidhme na Gearmáine, na Poblachta Heilléanaí, Ríocht na Spáinne, Phoblacht na Fraince, na hÉireann, Phoblacht na hIodáile, Ard-Diúcacht Lucsamburg, Ríocht na hÍsiltíre, Phoblacht na hOstaire, Phoblacht na Portaingéile, Phoblacht na Fionlainne, Ríocht na Sualainne agus Ríocht Aontaithe na Breataine Móire agus Thuaisceart Éireann Conradh Amstardam ag leasú an Chonartha ar an Aontas Eorpach, na gConarthaí ag bunú na gComhphobal Eorpach agus ionstraimí gaolmhara áirithe in Amstardam ar an 2 Deireadh Fómhair 1997.

Ar an ócáid sin, chuir Lánchumhachtach Ríocht na Beilge an ráiteas seo a leanas lena shíniú:

“Ceanglaíonn an síniú seo freisin an Pobal Francach, an Pobal Pléimeannach agus Pobal labhartha na Gearmáinise, an Réigiún Vallúnach, an Réigiún Pléimeannach agus Réigiún na Bruiséile, an Phriomhchathair.”

Dhearbhaigh Lánchumhachtach Ríocht na Beilge gur ar Ríocht na Beilge ina cáil sin di, i leith a críche ina hiomláine, a bheidh i ngach cás forálacha Chonradh Amstardam ina gceangaltas agus gur ar an Ríocht sin amháin, ina cáil sin di, a bheidh an fhreagracht iomlán na hoibleagáidí arna ngabháil uirthi féin sa Chonradh sin a chomhlíonadh.

Thug Lánchumhachtaigh na Stát Sínitheach eile dá n-aire é.

Arna dhéanamh i Lucsamburg, an 22 Deireadh Fómhair 1997.

Uachtarán na Comhdhála Idir-rialtasáí

(s.) Jacques POOS

Ardrúnaí Chomhairle an Aontais Eorpaigh, Rúnaí na Comhdhála Idir-rialtasáí

(s.) Jürgen TRUMPF

Dearbhuithe maidir le hAirteagal K.7 den Chonradh ar an Aontas Eorpach mar atá arna leasú le Conradh Amstardam

Tráth sínithe Chonradh Amstardam ar an 2 Deireadh Fómhair 1997, fuair Poblacht na hIodáile, taiscí an Chonartha, de bhun Airteagal K.7 den Chonradh ar an Aontas Eorpach, mar atá arna leasú le Conradh Amstardam, na dearbhuithe seo a leanas:

“Tráth sínithe Chonradh Amstardam, dhearbhaigh na Ballstáit seo a leanas go nglacann siad le dlínse Chúirt Bhreithiúnais na gComhphobal Eorpach de réir an nós imeachta dá bhforáiltear in Airteagal K.7(2) agus (3):

Ríocht na Beilge, Poblacht Chónaidhme na Gearmáine, an Phoblacht Heilléanach, Ard-Diúcacht Lucsamburg agus Poblacht na hOstaire de réir an nós imeachta dá bhforáiltear i bpointe (b) de mhír 3.

Agus na dearbhuithe thuasluaite á ndéanamh acu, d'fhorchoimeád Ríocht na Beilge, Poblacht Chónaidhme na Gearmáine, Ard-Diúcacht Lucsamburg agus Poblacht na hOstaire an ceart chun forálacha a chur ina reachtaíocht náisiúnta á rá, nuair a thabharfar ceist ar aird a bhaineann le bailíocht nó léiriú gníomh dá dtagraítear in Airteagal K.7(1) i gcás atá ar feitheamh os comhair cúirte nó binse náisiúnta agus nach bhfuil aon leigheas breithiúnach ann faoin dlí náisiúnta in aghaidh a breithe nó a bhreithe, go mbeidh de cheangal ar an gcúirt nó ar an mbinse sin an t-ábhar a thabhairt os comhair na Cúirte Breithiúnais.”

Ina theannta sin, dhearbhaigh Ríocht na hÍsiltíre go nglacfadh an Ísiltír le dlínse Chúirt Bhreithiúnais na gComhphobal Eorpach mar atá leagtha síos in Airteagal K.7 a dúradh; tá a rialtas i gcónaí ag scrúdú, faoi Airteagal K.7(3), an bhféadfar an rogha ceist a chur faoi bhráid na Cúirte a thabhairt do chúirteanna nó binsí eile seachas iad sin nach bhfuil aon leigheas breithiúnach ann in aghaidh a mbreitheanna.
